Predici la Duminica a IV-a a Sfântului şi marelui Post (a Sfântului Ioan Scărarul)

Sfântul cuvios Ioan Scărarul (Scolasticul) (30 martie):
https://www.academia.edu/42626330/Sf%C3%A2ntul_cuvios_Ioan_Sc%C4%83rarul_Scolasticul_30_martie_

***

Scara dumnezeiescului urcuş:

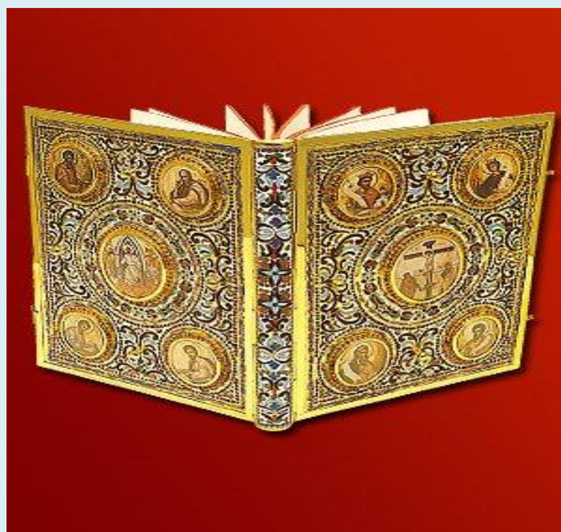
https://www.academia.edu/42626054/Sf%C3%A2ntul_Ioan_Sc%C4%83rarul_-_Scara_dumnezeiescului_urcu%C5%9F

https://archive.org/details/scara-editare

Cuprins

Evanghelia şi Apostolul zilei

Evanghelia

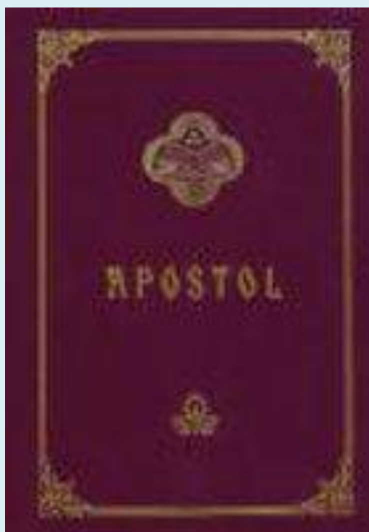
Ev. Marcu 9:17-32

Evanghelia despre alungarea duhului mut - *despre slăbiciunea necredinţei şi puterea credinţei*

17. Şi I-a răspuns Lui unul din mulţime: Învăţătorule, am adus la Tine pe fiul meu, care are duh mut.
18. Şi oriunde-l apucă, îl aruncă la pământ şi face spume la gură şi scrâşneşte din dinţi şi înţepeneşte. Şi am zis ucenicilor Tăi să-l alunge, dar ei n-au putut.
19. Iar El, răspunzând lor, a zis: O, neam necredincios, până când voi fi cu voi? Până când vă voi răbda pe voi? Aduceţi-l la Mine.
20. Şi l-au adus la El. Şi văzându-L pe Iisus, duhul îndată a zguduit pe copil, şi, căzând la pământ, se zvârcolea spumegând.
21. Şi l-a întrebat pe tatăl lui: Câtă vreme este de când i-a venit aceasta? Iar el a răspuns: din pruncie.
22. Şi de multe ori l-a aruncat şi în foc şi în apă ca să-l piardă. Dar de poţi ceva, ajută-ne, fiindu-Ţi milă de noi.
23. Iar Iisus i-a zis: De poţi crede, toate sunt cu putinţă celui ce crede.
24. Şi îndată strigând tatăl copilului, a zis cu lacrimi: Cred, Doamne! Ajută necredinţei mele.
25. Iar Iisus, văzând că mulţimea dă năvală, a certat duhul cel necurat, zicându-i: Duh mut şi surd, Eu îţi poruncesc: Ieşi din el şi să nu mai intri în el!
26. Şi răcnind şi zguduindu-l cu putere, duhul a ieşit; iar copilul a rămas ca mort, încât mulţi ziceau că a murit.
27. Dar Iisus, apucându-l de mână, l-a ridicat, şi el s-a sculat în picioare.

28. Iar după ce a intrat în casă, ucenicii Lui L-au întrebat, de o parte: Pentru ce noi n-am putut să-l izgonim?
29. El le-a zis: Acest neam de demoni cu nimic nu poate ieşi, decât numai cu rugăciune şi cu post.
30. Şi, ieşind ei de acolo, străbăteau Galileea, dar El nu voia să ştie cineva.
31. Căci învăţa pe ucenicii Săi şi le spunea că Fiul Omului se va da în mâinile oamenilor şi-L vor ucide, iar după ce-L vor ucide, a treia zi va învia.
32. Ei însă nu înţelegeau cuvântul şi se temeau să-L întrebe.

Apostol

Epistola către Evrei a Sfântului apostol Pavel

Evrei 6,13-20;

13. Căci Dumnezeu, când a dat făgăduinţă lui Avraam, de vreme ce n-avea pe nimeni mai mare, pe care să Se jure, S-a jurat pe Sine însuşi,
14. Zicând: "Cu adevărat, binecuvântând te voi binecuvânta, şi înmulţind te voi înmulţi".
15. Şi aşa, având Avraam îndelungă-răbdare, a dobândit făgăduinţă.
16. Pentru că oamenii se jură pe cel ce e mai mare şi jurământul e la ei o chezăşie şi sfârşitul oricărei neînţelegeri.
17. În aceasta, Dumnezeu voind să arate şi mai mult, moştenitorilor făgăduinţei, nestrămutarea hotărârii Sale, a pus la mijloc jurământul:
18. Ca prin două fapte nestrămutate - făgăduinţa şi jurământul - în care e cu neputinţă ca Dumnezeu să fi minţit, noi, cei ce căutăm scăpare, să avem îndemn puternic ca să ţinem nădejdea pusă înainte,
19. Pe care o avem ca o ancoră a sufletului, neclintită şi tare, intrând dincolo de catapeteasmă,

20. Unde Iisus a intrat pentru noi ca înaintemergător, fiind făcut Arhiereu în veac, după rânduiala lui Melchisedec.

Canon de rugăciune către Sfântul cuvios Ioan Scărarul

Troparul Sfântului cuvios Ioan Scărarul, glasul al 8-lea: Cu curgerile lacrimilor tale ai lucrat pustiul cel neroditor şi cu suspinurile cele dintru adânc ai făcut ostenelile tale însutit roditoare şi te-ai făcut luminător lumii, strălucind cu minunile Ioan, părintele nostru roagă-te lui Hristos Dumnezeu ca să mântuiască sufletele noastre.

Troparul Sfântului cuvios Ioan Scărarul, glasul 1: Locuitor pustiului, înger în trup şi de minuni făcător te-ai arătat, purtătorule de Dumnezeu, Părintele nostru Ioan. Cu postul, cu privegherea şi prin rugăciune primind daruri cereşti, tămăduieşti pe cei bolnavi şi sufletele celor ce aleargă la tine cu credinţă. Slavă Celui ce ţi-a dat ţie putere; Slavă Celui ce te-a încununat pe tine; Slavă Celui ce lucrează prin tine tuturor tămăduiri.

Cântarea 1

Irmos: Cântare de biruinţă să cântăm toţi lui Dumnezeu, Celui ce a făcut semne minunate, cu braţ înalt şi a mântuit pe Israel, că S-a prea slăvit.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Dispreţuind cele din lumea de jos, ai dobândit cele de sus, înţelepte părinte Ioan, pentru aceasta, ne înveţi pe noi că fuga de lume este plăcută lui Dumnezeu.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu strădania ta ai pus capăt foamei tinerei şi pe stăpânul patimilor l-ai legat cu lanţurile nevoinţelor tale, fericite şi cu darul nepătimirii ai fost încununat de Hristos Dumnezeu.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cuget întocmai cu îngerii ai dobândit, cugetătorule de Dumnezeu, smulgându-te pe tine din lumea cea pământească şi stricăcioasă, prea fericite pentru aceasta, petreci în locaşurile nematerialnice.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cuvânt îndelungat scriind ucenicilor tăi, fericite Ioan prea înţelepte, cu învăţăturile tale îi ridici din viaţa cea pământească la viaţa cea fericită.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Cu gură drept credincioasă şi cu învăţături dumnezeieşti, Biserica propovăduieşte naşterea ta, Fecioară, mireasă dumnezeiască şi se închină semnelor Trupului Fiului tău.

Cântarea a 3-a

Irmos: Piatra pe care nu au socotit-o...

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Îndepărtând din adâncul sufletului tău toată răutatea mâniei, ai aflat netulburarea ca pe o plăcută tămâie pentru aceasta, minunate, cere pentru noi de la Mântuitorul dezlegare de păcate.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu focul dragostei lui Hristos arzând gândul cel aducător aminte de rău, fericite, ai strălucit în chip credincios, cu razele iubirii frăţeşti şi ai arătat tuturor cale uşoară către mântuire, gândul cel neaducător aminte de rău.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Primit-ai din cer harul pustniciei celei lucrătoare, fericite pentru aceasta, astupi gurile celor clevetitori cu învăţăturile tale cele înţelepte, prin care ne povăţuim spre cărarea virtuţilor, pe care să ne învrednicim a o dobândi.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Proorocul cel de demult a grăit despre tine că vei naşte în feciorie, pe Cel fără de ani sub ani şi mai presus de minte şi de cuvânt pe Unul din Treime, pe Hristos, Dumnezeul nostru, pe care, Preacurată, fă-L Milostiv nouă, celor ce te lăudăm pe tine.

Irmosul: Piatra pe care nu au socotit-o ziditorii, aceasta s-a aşezat în capul unghiului, aceasta este piatra pe care Hristos a întărit Biserica Sa, pe care a răscumpărat-o din păgâni.

Cântarea a 4-a

Irmos: Cu duhul văzând de mai înainte Întruparea Cuvântului, proorocul Avacum a propovăduit, strigând: când se vor apropia anii Te vei cunoaşte, când va veni vremea Te vei arăta, slavă puterii Tale, Doamne.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Înfrânând cu postul pornirile limbii, ţi-ai petrecut în linişte viaţa ta, înţelepte şi ca pe o mireasmă a focului gustând harul Celui Preaînalt, ai fugit de multă vorbire ca de o negură a păcatului, slujind fără de prihană lui Dumnezeu.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Din destul îndulcindu-ţi sufletul cu adevărul, ai fugit de împărtăşirea cea amară a minciunii, pentru aceasta, prin nevoinţă dumnezeiască robind vicleşugurile demonilor, te-ai arătat, de Dumnezeu grăitorule, Sfinte părinte Ioan, povăţuitor fără de greşeală al călugărilor.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Strâmtorându-te cu putere, prin stăruinţa nevoinţei, ai pus capăt trândăviei lenevirii, înţelepte şi cu suliţa osârdiei, omorând puterea mâhnirii, te rogi lui Dumnezeu să ne dăruiască nouă tuturor, curăţire.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Fericit este neamul care s-a învrednicit să cinstească cu credinţă naşterea ta, prea lăudată Curată, arătând prin dreapta credinţă, prin învăţături şi prin fapte Întruparea Fiului tău.

Cântarea a 5-a

Irmos: Noaptea şi negura păcatului m-au cuprins pe mine, Mântuitorule, pentru aceasta, ca un Milostiv, fă să-mi răsară mie, Doamne, dimineaţa pocăinţei, mai înainte de a mă ajunge sfârşitul cel nearătat al vieţii mele, Hristoase Dumnezeule.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Prin desfătarea înfrânării îmbogăţindu-ţi mintea, nu ai plecat buzele tale către mâncările plăcerii pentru aceasta, ai sugrumat patimile prin flămânzire şi pe demoni i-ai ruşinat, căci cel ce îşi struneşte gâtlejul, omoară poftele.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Arătatu-te-ai iubitor de curăţie şi urâtor de dezmierdare şi cu lumina mărturisirii celei credincioase ai fugit de întunecimea patimilor, căci cel ce voieşte să-şi curăţească trupul şi gândul se arată cu căldură biruitor asupra celor ascunse ale întunericului.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu mintea, cu sufletul şi cu trupul slujind Preasfintei Treimi, ai îndepărtat, cu adevărat, închinăciunea idolilor, iubitorule de sărăcie, cu milostivirea şi cu lipsa celor trebuitoare şi te-ai făcut cu adevărat iubitor de Dumnezeu mai mult decât iubitor de arginţi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Lepădând pe pământ povara cea materialnică, cu dreaptă credinţă ai zburat, cu aripile sărăciei tale, la cele nematerialnice pentru aceasta, stând cu credinţă în chip nematerialnic înaintea lui Hristos, împreună cu îngerii, Sfinte prea cuvioase părinte Ioan, cere curăţire pentru sufletele noastre.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Cei ce nu voiau să se închine icoanei tale şi a Fiului tău s-au arătat nouă prea vrăjmaşi şi blestemaţi, căci nu se plecau învăţăturilor celor dumnezeieşti ale părinţilor celor de mai înainte.

Cântarea a 6-a

Irmos: Pe proorocul Iona l-ai mântuit...

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu puterea cumpătării celei curate şi cu strădaniile rugăciunii ai alungat cu tărie din sufletul tău nesimţirea cea de pe urma patimilor şi te-ai arătat cu totul înfrânat, părinte.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu rugăciunea cea plină de priveghere ai supus bărbăteşte pe vrăjmaşul cel iubitor de somn şi te-ai arătat păstor treaz al turmei lui Hristos şi luminător al învăţătorilor, de Dumnezeu insuflate.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu dreapta credinţă curăţindu-ţi ochiul minţii şi fără de dormitare slujind pururea lui Hristos, ai văzut de mai înainte frumuseţile cele dumnezeieşti ale desfătării celei fericite.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Nelegiuiţii văzând cetele dreptcredincioşilor sărutând cu evlavie prea sfântă icoana ta, Fecioară, se afundă acum în valul cel amarnic al necredinţei, Prea curată.

Irmosul: Pe proorocul Iona l-ai mântuit din chit, Iubitorule de oameni, te rog, scoate-mă şi pe mine din adâncul păcatelor.

Condac, glasul al 4-lea:

Podobie: Arătatu-Te-ai astăzi lumii şi Lumina Ta, Doamne s-a însemnat peste noi care cu cunoştinţă Te lăudăm, venit-ai şi Te-ai arătat, Lumina cea neapropiată.

Ca pe un Luceafăr ce îşi îndreaptă lumina fără de greşeală până la marginile lumii, te-a pus pe tine Domnul, spre pildă de înfrânare, îndreptătorule Ioan, părintele nostru.

Cântarea a 7-a

Irmos: De tinerii Tăi, cei din cuptor, nu s-a atins nici nu i-a supărat pe ei focul şi atunci cei trei, ca şi cu o singură gură cântau şi binecuvântând, grăiau: Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri!

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca unul care ai nimicit, cu sabia bărbăţiei, şovăielile curajului copilăresc, te-ai arătat, cu adevărat, tare şi înfricoşător tuturor duhurilor celor prea necurate, pre alăudate, Binecuvântat este Dumnezeu, Cel ce te-a arătat pe tine minunat.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Dumnezeieşte ascultând de legea lui Hristos, ai călcat în picioare mărirea cea cu nume deşert, aducând ostenelile nevoinţei tale hotărâte numai lui Dumnezeu, în ascuns, care răsplăteşte din destul, la arătare.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Ridicând război împotriva taberelor celor nevăzute ale patimilor, te-ai arătat biruitor, ca unul ce ai fost umilit la cuget şi la inimă; căci cu acestea ai rănit pe vrăjmaşul cel mândru şi plin de îngâmfare.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Cinstind Unirea săvârşită prin Întruparea Ta, Hristoase, mă închin, cu dumnezeiască cuviinţă Chipului ei, că Dumnezeu fiind mai înainte de veci, Însuţi Te-ai făcut Om din Fecioară, fără de sământă, întru amândouă fiind desăvârşit.

Cântarea a 8-a

Irmos: De care se înfricoşează îngerii...

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu purtările tale nevinovate împuţinând cu curăţie purtarea cea vicleană, ai fugit de ea ca de ceva netrebnic şi te-ai sălăşluit, cu adevărat, în locul celor blânzi, ca unul care cu blândeţe ai vieţuit, cugetătorule de Dumnezeu, Sfinte Ioan.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca pe o maică şi păzitoare a tuturor virtuţilor ne-ai arătat nouă, în scris, smerenia, căci, ca un ziditor înţelept ce ai fost, ai pus-o pe aceasta ca temelie a dumnezeieştii ridicări.

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

Cu adevărat te-ai făcut părtaş de harul Duhului şi ai umplut pe toţi de dumnezeiască luminare şi ne-ai învăţat pe noi cu fapta şi ne-ai arătat în cuvinte chibzuinţa cea cu adevărat bine socotită.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Nu descriu Dumnezeirea, nu vă înşelaţi orbilor! Căci ea este nealcătuită, nevăzută şi neînchipuită. Ci, înfăţişând Chipul Trupului, mă închin şi cu credinţă măresc pe Fecioara, care L-a născut.

Irmosul:

Să lăudăm, să binecuvântăm şi să ne în-chinăm Domnului, cântându-I şi prea înălţându-L pe Dânsul întru toţi vecii.

De care se înfricoşează îngerii şi toate Oştirile ca de Făcătorul şi Domnul, lăudaţi-L, preoţi, prea slăviţi-L, tineri, binecuvântaţi-L, popoare, şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Cântarea a 9-a

Irmos: Izvorul cel primitor...

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu mintea cea nematerialnică zburând către cele nematerialnice, ai înţeles adâncul privirilor celor dumnezeieşti şi dobândind harul Sfântului Duh, prin rugăciune îndelungată te-ai învrednicit a vedea de mai înainte cele viitoare.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu flacăra rugăciunii mistuindu-ţi cugetul cel materialnic, prea cuvioase, foc te-ai arătat cu totul, prea înţelepte Ioan, cugetătorule de Dumnezeu, pentru aceasta, ridicându-te cu evlavie la privirile cele dumnezeieşti, te-ai schimbat în bună schimbare.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Ioan, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Omorând patimile cu nevoinţa ta, părinte, te-ai suit la desăvârşirea nepătimirii, cuvioase, pentru aceasta roagă-te lui Dumnezeu pentru pacea a toată lumea şi pentru mântuirea noastră, a celor ce te cinstim pe tine.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Luând tărie întru credinţă, părintele nostru şi într-aripat de dragoste fiind, ai alergat către scara virtuţilor cu tărie şi te-ai ridicat întru dragostea lui Hristos, căci întru Aceasta este împlinirea tuturor celor dorite.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Prea slăvită naşterea ta, Curată şi pe pereţi închipuită, o sărutăm; dar nu ne închinăm lucrului, ci chipul îl cinstim şi mărturisind adevărul întru amândouă ne umplem de dreapta credinţă, după cuviinţă.

Irmosul: Izvorul cel primitor de viaţă şi pururea curgător, Sfeşnicul darului, cel de lumină purtător, cortul cel prea curat, Biserica cea însufleţită, care este mai desfătată decât cerurile şi decât pământul, pe Născătoarea de Dumnezeu credincioşii o mărim.

Sedelna, glasul al 4-lea:

Podobie: Cel ce Te-ai înălţat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou, numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i, Hristoase Dumnezeule. Veseleşte cu puterea Ta pe bine credincioşii creştini, dăruindu-le lor biruinţă asupra celui potrivnic, având ajutorul Tău armă de pace, nebiruită biruinţă.

Făcând din virtuţi trepte de înălţare către cer cu adevărat, te-ai întors cu evlavie către adâncul cel nesfârşit al privirii celei dumnezeieşti şi nimicind toate cursele demonilor, acoperi pe oameni nevătămaţi de ele. O, prea cuvioase părinte Ioan, cel ce eşti scară a virtuţilor, roagă-te să fim mântuiţi noi toţi!

Sedelna Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, glasul al 4-lea. **Podobie:** Cel ce Te-ai înălţat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou, numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i, Hristoase Dumnezeule. Veseleşte cu puterea Ta pe bine credincioşii creştini, dăruindu-le lor biruinţă asupra celui potrivnic, având ajutorul Tău armă de pace, nebiruită biruinţă.

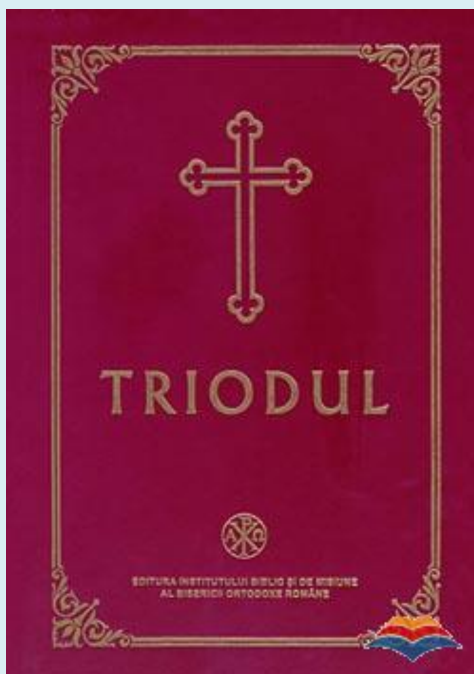
Nu vom tăcea niciodată, noi, nevrednicii, a vesti puterile tale, Născătoare de Dumnezeu! Că, de n-ai fi stat tu, rugându-te, cine ne-ar fi izbăvit pe noi de atâtea nevoi? Sau cine ne-ar fi păzit până acum slobozi? Nu ne vom depărta de la tine, Stăpână, că tu izbăveşti pe robii tăi pururea din toate nevoile.

Sedelna Sfintei Cruci şi a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, glasul al 4-lea. **Podobie:** Cel ce Te-ai înălţat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou, numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i, Hristoase Dumnezeule. Vese-

leşte cu puterea Ta pe bine credincioşii creştini, dăruindu-le lor biruinţă asupra celui potrivnic, având ajutorul Tău armă de pace, nebiruită biruinţă.

Pe Cel Născut din Tatăl Cel fără de început, Ceea ce Te-a născut mai pe urmă trupeşte, pe Tine, Hristoase, văzându-Te spânzurat pe Lemnul Crucii, striga: vai mie, Prea iubite Iisuse! Cum Cel ce este slăvit ca Dumnezeu de Îngeri, este Răstignit, de bunăvoie, acum de oamenii cei nelegiuiţi, Fiul meu? Te laud pe Tine, Îndelung Răbdătorule.

Duminica a patra a sfântului şi marelui post şi a Sfântului Ioan Scărarul (Triod)

La Vecernie, Sâmbăta seara

După obişnuita Catismă, cântăm trei Stihiri ale învierii, patru ale lui Anatolie şi trei din Minei. Alţii mai în urmă au aşezat să se cânte slujba Sfântului Ioan Scărarul, din muntele Sinai.

Stihirile sfântului, glasul al 8-lea:

Podobie: O, prea slăvită minune! Izvorul vieţii în mormânt se pune, şi scară către Cer mormântul se face; veseleşte-te Ghetsimanì, a Născătoarei de Dumnezeu sfântă casă. Să strigăm credincioşii, pre Gavriil având începător cetelor: cea plină de dar bucură-te, cu tine este Domnul, Cel ce dă lumii prin tine mare milă

Părinte Ioane cuvioase, pururea ai purtat cu adevărat în gura ta înălţările lui Dumnezeu, cugetând cu multă lucrare la cuvintele cele de Dumnezeu insuflate, prea înţeleptule, şi cu darul cel ce izvorăşte de acolo te-ai îmbogăţit făcându-te fericit, surpând sfaturile tuturor necredincioşilor.

Părinte Ioane, mărite, curăţindu-ţi sufletul cu izvoarele lacrimilor şi cu stările cele de toată noaptea îmblânzind pe Dumnezeu, te-ai înălţat spre dragostea şi frumuseţea lui, fericite; întru care, după vrednicie, te desfătezi acum, neîncetat bucurându-te cu cei ce s-au nevoit împreună cu tine, cuvioase, de Dumnezeu înţelepte.

Părinte Ioane cuvioase, ridicându-ţi gândul prin credinţă spre Dumnezeu, ai urât nestatornicia tulburării celei lumeşti, şi Crucea ta, luând-o ai urmat celui ce vede toate, rob făcând minţii trupul cel neînfrânat cu deprinderile sihăstriei, prin puterea Dumnezeiescului Duh.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 5-lea*

Cuvioase părinte, ascultând glasul Evangheliei Domnului, ai părăsit lumea, bogăţia şi mărirea întru nimic socotindu-le. Pentru aceasta ai strigat tuturor: Iubiţi pe Dumnezeu şi veţi afla dar veşnic; nimic să nu cinstiţi mai mult decât dragostea lui, ca să aflaţi odihnă împreună cu toţi sfinţii, când va veni întru mărirea sa. Cu ale cărora rugăciuni, Hristoase, păzeşte şi mântuieşte sufletele noastre.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu), *glasul din Octoih*

La Stihoavnă

Stihirile Octoihului, după Alfa Vita.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *a cuviosului, glasul al 2-lea*

Pe îngerul cel de pe pământ şi pe omul lui Dumnezeu cel din ceruri, podoaba cea frumoasă a lumii, desfătarea bunătăţilor şi a faptelor bune, lauda sihaştrilor, pe Ioan să-l cinstim. Că acesta fiind sădit în casa lui Dumnezeu, a înflorit după dreptate, şi ca un cedru în pustie, a înmulţit turmele lui Hristos, ale oilor celor cuvântătoare, întru prea cuviinţă şi dreptate.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu), *glasul acelaşi*

O, minune mai nouă decât toate minunile cele de demult! Că cine a cunoscut să fi născut maică fără bărbat, şi să poarte în braţe pe Cel ce cuprinde toată făptura? A lui Dumnezeu este voia, Cel ce s-a născut; pe Carele ca pe un prunc, prea curată, în braţele tale purtându-L şi îndrăzneală ca o Maică către dânsul câştigând, nu înceta a-L ruga, pentru cei ce te cinstesc, ca să miluiască şi să mântuiască sufletele noastre.

Troparul Învierii

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *al cuviosului, glasul 1*

Locuitor pustiului şi înger în trup şi de minuni făcător te-ai arătat, de Dumnezeu purtătorule, părintele nostru Ioane; cu postul, cu privegherea şi rugăciunea cereştile daruri luând, vindeci pe cei bolnavi şi sufletele celor ce aleargă la tine cu credinţă. Slavă Celui ce ţi-a dat ţie putere; slavă Celui ce te-a încununat pe tine; slavă Celui ce lucrează prin tine tuturor tămăduiri.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu), *acelaşi glas*

Gavriil zicând ţie, Fecioară: Bucură-te!, odată cu glasul S-a întrupat Stăpânul tuturor, întru tine, chivotul cel sfânt, precum a zis dreptul David. Arătatu-te-ai mai cuprinzătoare decât cerurile, ceea ce ai purtat pe Făcătorul tău. Slavă Celui ce S-a sălăşluit întru tine; slavă Celui ce a ieşit din tine; slavă Celui ce ne-a liberat pe noi, prin naşterea ta.

Duminică la Utrenie

După obișnuita urmare, Canoanele învierii şi ale Născătoarei de Dumnezeu pe 6; ale Triodului pe 4 şi al sfântului pe 4.

Canonul Triodului

Cântarea 1-a

Irmos: Mântuitorului Dumnezeu...

Asemănatu-m-am, Hristoase, celui ce a căzut în mâinile tâlharilor şi am rămas mai mult mort de la dânşii pentru bătăi; aşa şi eu, Mântuitorule, sunt rănit de păcatele mele.

Nu mă trece cu vederea pe mine, cel foarte neputincios, strigat-a tânguindu-se, Mântuitorule, cel ce a cheltuit bogăţia Ta cu tâlharii; aşa şi eu mă rog, milostiveşte-Te şi mă mântuieşte.

Tămăduindu-mă pe mine, cel ucis la minte, cu bătăile păcatelor, de tâlharii cei nedrepţi şi de gândurile cele viclene, Hristoase Mântuitorule, mântuieşte-mă ca un mult îndurat.

A Născătoarei

Preacurată, Maica lui Hristos, roagă neîncetat pe Dumnezeu, Cel ce s-a întrupat din tine, şi din sânurile Născătorului nu S-a depărtat, să mântuiască, pe cei ce i-a zidit, din toată nenorocirea.

Alt Canon, al cuviosului

Cântarea 1-a

Irmos: Apa trecând-o ca pe uscat şi din răutatea Egiptului scăpând israeliteanul, striga: Mântuitorului şi Dumnezeului nostru să-I cântăm.

Cela ce te-ai înălţat de la grija celor trupeşti la lumina cea fără materie şi înţelegătoare, Ioane cuvioase, luminează-mă cu rugăciunile tale cele către Domnul.

Sugând dulceaţa postului, ai lepădat amărăciunea desfătărilor; pentru aceasta, părinte, îndulceşti simţirile noastre, mai mult decât mierea şi fagurul.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Suindu-te la înălţimea bunătăţilor şi scuipând dulceţile cele râvnitoare de jos, te-ai arătat dulceaţă de mântuire turmei tale, cuvioase părinte.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Cea ce ai născut înţelepciunea şi Cuvântul Tatălui negrăit, tămăduieşte rana cea rea a sufletului meu şi durerea inimii mele o alină.

Catavasie: Deschide-voi gura mea şi se va umplea de Duhul, şi cuvânt răspunde-voi Împărătesei Maici şi mă voi arăta luminat prăznuind şi voi cânta minunile ei bucurându-mă.

Canonul Triodului

Cântarea a 3-a

Irmos: Întăreşte-ne pe noi, Dumnezeule, cu puterea Ta şi smereşte semeţia ereticilor şi înalţă fruntea noastră.

Călătorind pe calea vieţii, Hristoase, m-am rănit cumplit de tâlhari, prin patimi; ci mă ridică, rogu-mă.

Jefuitu-mi-au mintea mea tâlharii, şi m-au lăsat în rănile păcatelor mai mult mort; ci mă vindecă, Doamne.

Golitu-m-au patimile, Hristoase Mântuitorule, de poruncile Tale, şi m-am rănit cu desfătările; ci varsă spre mine mila Ta.

A Născătoarei

Roagă prea curată neîncetat pe Cel ce a ieşit din coapsele tale, să se mântuiască de înşelăciunea diavolului cei ce te laudă pe tine, Maica lui Dumnezeu.

Alt Canon, al cuviosului

Cântarea a 3-a

Irmos: Tu eşti Întărirea celor ce aleargă la Tine, Doamne; Tu eşti Luminarea celor întunecaţi şi pe Tine Te laudă duhul meu.

Ars-ai cu cărbunele sihăstriei spinul patimilor, prea lăudate, şi încălzeşti adunările călugărilor.

Mir de sfinţenie, prin miresmele pustniciei, cu totul te-ai făcut, cuvioase, spre miros cu bună mireasmă lui Dumnezeu.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cugetând la legile sihăstriei, ai înecat acum patimile, ca pe alţi faraoni, în izvorul lacrimilor tale.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Opreşte tulburarea cea necontenită a gândurilor mele, prea curată Maica lui Dumnezeu, îndreptându-mi mişcarea cea către Fiul tău.

Sedealna, glasul al 5-lea:

Podobia: De străina feciorie...

Fiind ca o armă de mântuire, prea curată, Crucea Ta, Mântuitorul nostru, printr-însa strigăm Ţie: Mântuieşte-ne pe noi, Cela ce ai pătimit de bunăvoie pentru noi, Dumnezeul tuturor, ca un mult milostiv.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *a cuviosului, glasul al 4-lea*

Podobia: Cel ce Te-ai înălţat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou, numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i, Hristoase Dumnezeule. Veseleşte cu puterea Ta pe bine credincioşii creştini, dăruindu-le lor biruinţă asupra celui potrivnic, având ajutorul Tău armă de pace, nebiruită biruinţă.

Întărind ca nişte trepte bunătăţile, spre cer te-ai suit cu adevărat, prin buna credinţă, la adâncul cel nemăsurat al privirii la cele de sus, biruind toate

pânditurile dracilor, şi păzeşti pe oameni de vătămarea lor, o, Ioane, scara bunătăţilor; şi acum te rogi, să se mântuiască robii tăi.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Cela ce şade pe scaun de heruvimi şi petrece în sânurile Tatălui, ca pe scaunul Său cel sfânt şade trupeşte în sânurile tale, Stăpână; că aşa a stătut împărat, Dumnezeu, peste toate neamurile şi înţelepţeşte-I cântăm acum; pe Carele roagă-L să mântuiască pe robii tăi.

Canonul Triodului

Cântarea a 4-a

Irmos: Auzit-am, Doamne, auzul Tău şi m-am temut, înţeles-am iconomia Ta şi Te-am proslăvit, Unule Iubitorule de oameni.

Tâlharii au furat lucrarea mea cea dumnezeiască şi m-au lăsat muncindu-mă în răni.

Dezbrăcatu-m-au de poruncile Tale, Mântuitorule, gândurile mele cele nestătătoare; pentru aceasta rănit sunt de greşeli.

Levitul, dacă m-a văzut rănit de bătăi, m-a trecut Mântuitorule; ci Tu mă mântuieşte.

A Născătoarei

Cu adevărat te mărim pe tine, Născătoare de Dumnezeu, ceea ce nu ştii de mire, şi la limanul tău scăpăm, noi credincioşii.

Alt Canon, al cuviosului

Cântarea a 4-a

Irmos: Auzit-am, Doamne, Taina iconomiei Tale, înţeles-am lucrurile Tale şi am prea slăvit Dumnezeirea Ta.

Ca o livadă prea mirositoare şi ca o grădină însufleţită de bunătăţi ai înflorit cu postirea cu care ai hrănit pe toţi, cei ce te cinstesc pe tine.

Legiuitor bunei obişnuinţe, dreptar prea blând sihaştrilor, ca pe un Moise şi ca pe David câştigându-te părinte, după adevăr te fericim.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Sădit fiind lângă apele înfrânării, te-ai arătat, fericite părinte, viţă bine înflorită, rodind strugurii bunei credinţe.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Născut-ai nouă sub vreme pe Cel ce a strălucit fără de vremi din Tatăl, Maica lui Dumnezeu; pe carele roagă-L să mântuiască pe cei ce te laudă pe tine.

Canonul Triodului

Cântarea a 5-a

Irmos: Mânecând, strig Ţie...

Iisuse, cercetează rănile sufletului meu, precum ai cercetat de demult pe cela ce a căzut în mâinile tâlharilor, şi vindecă, Hristoase, durerea mea rogu-mă.

De rănile păcatelor cele cu durere a slăbit sufletul meu, Hristoase, şi din aceea zac gol de dumnezeieştile bunătăţi; ci Te rog, mântuieşte-mă.

Preotul şi levitul dacă m-au văzut, n-au putut cu adevărat, că m-au trecut; ci însuţi Tu, ca un milostiv, acum mi-ai dat mântuire şi m-ai mântuit.

A Născătoarei

Nu mă trece cu vederea, Stăpâne, rogu-mă, pe mine ticălosul şi rănitul, cel rănit la minte de tâlhari, ci Te milostiveşte Mântuitorule, pentru rugăciunile celeia ce Te-a născut.

Alt Canon, al cuviosului

Cântarea a 5-a

Irmos: Pentru ce m-ai lepădat...

Stingând toate patimile cu roua nevoinţelor tale, părinte fericite, din destul te-ai aprins cu focul credinţei şi al dragostei, şi te-ai făcut sfeşnic înfrânării, lumină nepătimirii şi fiu al zilei.

Strugurul credinţei l-ai hrănit cu dumnezeiasca ta lucrare, părinte, în sânuri l-ai pus şi l-ai stors cu ostenelile nevoinţei şi umplând paharul cel duhovnicesc al postirii, veseleşti inimile turmei tale.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Răbdând vitejeşte năvălirile şi rănile vrăjmaşilor celor potrivnici, te-ai arătat stâlp răbdării, întărind turma ta cu toiag dumnezeiesc şi hrănind-o, fericite, cu păşunile şi cu apa înfrânării.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Urmând graiurile buzelor tale, prea curată, te fericim; că făcând în adevăr Domnul cu tine măriri, te-a slăvit pe tine şi te-a făcut adevărat Maică lui Dumnezeu, născându-Se din pântecele tău.

Canonul Triodului

Cântarea a 6-a

Irmos: Înconjuratu-m-a adâncul...

Întru pofte mi-am cheltuit viaţa cea dumnezeiască, Stăpâne, şi fiind rănit rău peste tot de greşeli, am scăpat la Tine; milostiveşte-Te spre mine, rogu-mă.

Jefuitu-mi-au bogăţia şi m-au lăsat ca pe un mort tâlharii, rănindu-mi mintea cu patimile; ci îndurându-Te, mântuieşte-mă, Doamne.

Dacă a văzut levitul durerea bătăilor mele, nesuferindu-mi rănile, m-a trecut; iar Tu, Iubitorule de oameni, ai vărsat peste mine mila Ta cea bogată.

A Născătoarei

Pe tine rugul cel nears, muntele şi scara cea însufleţită, uşa cea cerească, după vrednicie te lăudăm, prea curată Marie, ceea ce eşti lauda dreptslăvitorilor.

Alt Canon, al cuviosului

Cântarea a 6-a

Irmos: Curăţeşte-mă, Mântuitorule...

Luat-ai în suflet dumnezeiască bogăţia Duhului, rugăciunea cea fără prihană, curăţia, cinstea, privegherea neîncetată, ostenelile postului, prin care te-ai cunoscut casă lui Dumnezeu.

Prostimea materiei celei de jos o ai trecut, înţelepte, şi cu rugăciune fără materie ţi-ai înălţat gândul şi te-ai arătat moştenitor odihnei celei de sus, pentru săvârşirea vieţii.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu sudorile pustniceşti ai stins, cu adevărat, cărbunii săgeţilor vrăjmaşului şi aprinzând focul credinţei, ai ars întărâtările necredinţei eresurilor.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Strălucit-a din Sion bună podoaba celui Preaînalt, îmbrăcându-se cu îmbrăcămintea timpului din tine, ceea ce nu ştii de nuntă, prin negrăită unire, şi a luminat lumea.

Condac, glasul al 4-lea:

Podobia: Arătatu-Te-ai astăzi lumii şi Lumina Ta, Doamne s-a însemnat peste noi care cu cunoştinţă Te lăudăm, venit-ai şi Te-ai arătat, Lumina cea neapropiată.

Întru înălţimea înfrânării te-a pus Domnul, pe tine, ca pe o stea adevărată şi nerătăcită, luminând marginile, învăţătorule Ioane, părintele nostru.

Icos: Casă lui Dumnezeu te-ai făcut cu adevărat pe tine însuţi, părinte, cu dumnezeieştile tale bunătăţi, împodobind arătat ca şi cu nişte aur strălucitor, credinţa, nădejdea şi dragostea cea adevărată; aşezând dumnezeieştile legi, nevoindu-te cu înfrânarea ca un fără de trup; înţelepciunea, bărbăţia şi curăţia câştigându-ţi şi smerenia prin care te-ai înălţat. Pentru aceasta te-ai şi luminat cu rugăciuni neîncetate şi ai ajuns la locaşurile cereşti învăţătorule Ioane, părintele nostru.

Sinaxar la Duminica a patra a Postului mare

Sinaxarul din Minei, apoi acesta.

Trebuie să se ştie că dacă va cădea Duminica aceasta în ziua de 30 martie, când se prăznuieşte pomenirea cuviosului, se citeşte numai sinaxarul din Minei şi se lasă acesta, deoarece e acelaşi sinaxar.

În aceiaşi zi, în Duminica a patra a postului mare, facem pomenirea cuviosului părintelui nostru Ioan Scărarul.

Stih: Ioan cel mort cu trupul, din timpul vieţii sale,
Trăieşte veşnic totuşi, deşi-i fără de suflare!
Iar când la ceruri s-a urcat
O carte: Scara, ne-a lăsat;
Iar ea i-a arătat şi lui
Urcarea-n slava cerului.

Acesta, pe când era de şaisprezece ani fiind isteţ la minte, s-a adus pe sineşi jertfă cu totul sfântă, suindu-se în muntele Sinai. Apoi, după nouăsprezece ani, a plecat de aici, a luat calea isihiei şi s-a aşezat la o depărtare de cinci mile de Biserica mare a muntelui Sinai într-un loc numit Tolas. Aici a petrecut patruzeci de ani într-o înflăcărată dragoste de Dumnezeu, pururea fiind aprins de focul dragostei dumnezeieşti. Mânca tot ceea ce-l făcea neprihănit faţă de sfatul Evangheliei puţin de tot, nu până la saţiu; dar cred că şi în asta înfrângea cu mare înţelepciune cornul mândriei. Dar ce minte ar putea să spună izvorul lacrimilor lui? Se împărtăşea de somn atât numai cât firea minţii să nu-i vatăme privegherea.

Tot drumul vieţii sale era o rugăciune neîntreruptă şi o neasemănată dragoste către Dumnezeu.

Trăind prin toate aceste fapte mari în chip bineplăcut lui Dumnezeu, scriind SCARA, alcătuind cuvinte de învăţătură pline de folos sufletesc, s-a odihnit cu vrednicie în Domnul în anul 603, în vârstă de optzeci de ani, lăsând încă şi alte multe scrieri.

Pomenirea lui se săvârşeşte la 30 martie. Dar se prăznuieşte şi azi, poate din pricină că de la începutul sfântului post de patruzeci de zile începe în chip obişnuit să se citească în sfintele mănăstiri Scara cuvintelor lui.

Pentru rugăciunile lui, Dumnezeule, miluieşte-ne şi ne mântuiește, Amin.

Canonul Triodului

Cântarea a 7-a

Irmos: Prea înălţate Dumnezeule...

Tâlharii au căzut asupra mea, ticălosul, şi rănindu-mă, m-au lăsat ca pe un mort, fără suflare; pentru aceasta mă rog Ţie, Dumnezeule, cercetează-mă.

Jefuitu-mi-au mintea gândurile cele nestătătoare, şi cu patimile rănindu-mă, m-au lăsat mort întru mulţimea greşalelor; ci mă vindecă, Mântuitorule.

Dacă m-a văzut levitul chinuindu-mă în răni, nesuferind bubele, pentru nevindecarea lor, m-a trecut, Mântuitorul meu; ci Tu însuţi mă tămăduieşte.

A Născătoarei

Tu m-ai mântuit, cel ce Te-ai întrupat din Fecioară, vărsând peste rănile mele mila cea bogată a îndurărilor Tale, Hristoase. Pentru aceasta pe Tine Te slăvesc.

Alt Canon, al cuviosului

Cântarea a 7-a

Irmos: Din Iudeea, mergând tinerii...

La verdeaţa împărăţiei celei de sus ţi-ai hrănit părinte turma şi cu toiagul învăţăturilor gonind fiarele eresurilor, ai cântat: Dumnezeul părinţilor noştri, bine eşti cuvântat.

Intrat-ai la ospăţul de nuntă cel de sus, al împăratului Hristos, fiind îmbrăcat cu veşmânt vrednic Celui ce te-a chemat; la carele ai şi şezut strigând: Dumnezeul părinţilor noştri, bine eşti cuvântat.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Izvor înfrânării te-ai arătat părinte, neudat fiind de păcate, înecând cugetele şi curăţind spurcăciunea celor ce strigă cu credinţă: Dumnezeul părinţilor noştri, bine eşti cuvântat.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Din pântecele tău a ieşit Domnul tuturor, Fecioară, întrupându-Se; pentru aceasta cunoscându-te Născătoare de Dumnezeu, cu dreaptă credinţă strigăm Fiului tău: Dumnezeul părinţilor noştri, bine eşti cuvântat.

Canonul Triodului

Cântarea a 8-a

Irmos: Pe Tine, Făcătorule a toate...

Cu rănile greşalelor de la tâlhăreştile mele gânduri mi-am stricat viaţa mea, Mântuitorule; pentru aceasta m-am golit de dumnezeiescul Tău chip, Iubitorule de oameni, Dumnezeule; ci milostiveşte-Te spre mine.

Venit-ai pe pământ din cele de sus, Mântuitorule, milostivindu-Te spre mine cel rănit de bătăi peste tot, cu rănile păcatelor, şi ai turnat, Hristoase îndurate, peste mine mila Ta.

Trupul şi sufletul, Tu Stăpâne, Mântuitorule, Ţi-ai dat răscumpărare pentru mine, şi m-ai mântuit pe mine, cel cu totul rănit cu răni netămăduite, din mulţimea păcatelor, ca un milostiv.

A Născătoarei

Pe tine, Fecioară, ceea ce mai presus de gând ai născut pe Domnul prin cuvânt, cu dumnezeiasca bărbăţie, şi ai rămas Fecioară, toate lucrurile bine te cuvântăm şi te prea înălţăm întru toţi vecii.

Alt Canon, al cuviosului

Cântarea a 8-a

Irmos: Pe Împăratul Ceresc să-L lăudăm noi credincioşii şi să I ne închinăm cântându-I şi Prea înălţându-L întru toţi vecii.

Stâlp însufleţit, cu adevărat, şi chip înfrânării câştigându-te pe tine, părinte, toţi cinstim pomenirea ta, Ioane.

Mulţimea călugărilor se bucură şi saltă adunarea cuvioşilor şi a drepţilor; că ai luat cunună după vrednicie, împreună cu dânşii.

Binecuvântăm pe Tatăl, şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

Fiind împodobit cu bunătăţile, ai intrat în cămara cea de nuntă a măririi celei nespuse cântând laudă lui Hristos în veci.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Pe cei ce le trebuie ajutorul cel de la tine, nu-i trece cu vederea, Fecioară, care te laudă şi te prea înalţă întru toţi vecii.

Canonul Triodului

Cântarea a 9-a

Irmos: Isaie dănţuieşte...

Nepăzind poruncile Tale, Stăpâne, cu mintea mea intrând în patimile desfătărilor, m-am golit de dar şi pentru răni zac gol; ci mă rog Ţie, Mântuitorule, mântuieşte-mă.

N-a putut levitul să şteargă rănile mele; ci ai venit Tu, bunule, la mine cu milostivire şi ai turnat peste mine mila îndurărilor Tale, Mântuitorule, ca un doctor prea ales, tămăduindu-mă.

Ca cel ce eşti milostiv, îndurându-Te, Hristoase, m-ai mântuit pe mine cel rănit de tâlhari cu bătăi, şi Ţi-ai dat sufletul şi trupul Tău, Mântuitorule, ca doi dinari, pentru a mea răscumpărare.

A Născătoarei

Mai presus de gând este naşterea ta, Maică a lui Dumnezeu, că zămislirea întru tine a fost fără de bărbat şi s-a făcut naştere de Fecioară, că cel ce s-a născut este Dumnezeu; pe carele slăvindu-L, pe tine Fecioară te slăvim.

Alt Canon, al cuviosului

Cântarea a 9-a

Irmos: Pe cea curată...

Tămăduitor te-ai arătat de la Dumnezeu, fericite, celor ce bolesc întru păcate şi pierzător şi izgonitor duhurilor celor viclene. Pentru aceasta te fericim.

Părăsit-ai pământul, părinte, ca pe un locaş al stricăciunii şi te-ai sălăşluit în pământul celor blânzi; şi împreună cu dânşii te veseleşti, îndulcindu-te de desfătarea cea dumnezeiască.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Astăzi este ziua de sărbătoare care cheamă pe toate turmele sihaştrilor la danţ duhovnicesc, la masă şi la mâncare de viaţă nestricăcioasă.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Cel ce s-a sălăşluit în tine, ceea ce eşti cu totul fără prihană, surpând pe ucigaşul de oameni, carele a amăgit dintâi pe începătorii neamului cu sfatul rău, născându-se din tine, ne-a mântuit pe noi pe toţi.

Luminânda

A învierii;

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *a cuviosului*

Podobia: Femei auziţi glasul...

Depărtatu-te-ai de desfătarea lumească, cuvioase, ca de ceva vătămător şi veştejindu-ţi trupul cu nemâncarea, ai înnoit tăria sufletului şi ai câştigat mărire cerească, prea mărite. Pentru aceasta nu înceta rugându-te pentru noi, Ioane.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Cu adevărat te mărturisim, Stăpână Născătoare de Dumnezeu, noi cei ce ne-am mântuit prin tine, că ai născut cu mijlocire nespusă pe Dumnezeu, Cel ce a stricat moartea prin Crucea Sa, şi la sine a tras mulţimile cuvioșilor, cu care împreună te lăudăm, Fecioară.

La Laude

Punem opt Stihiri şi cântăm, din Octoih, Stihirile lui Anatolie. Apoi cântăm:

Stih: Scoală-Te, Doamne, Dumnezeul meu, înalţă-se mâna Ta, nu uita pe săracii Tăi până în sfârşit.

Şi cântăm **Idiomela**, glasul 1: Veniţi să lucrăm în via cea de taină, făcând întrînsa roduri de pocăinţă; nu ostenindu-ne cu mâncări şi cu băuturi, ci cu rugăciuni şi cu posturi săvârşind bunătățile. Că aceasta plăcând Stăpânului lucrului, dăruieşte dinarul, prin carele scapă sufletele de datoria păcatului, unul cel mult îndurat.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *tot aceasta.* ***Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu)***

Prea binecuvântată eşti...

Doxologia cea mare, apoi Ecteniile şi Apolisul. Ceasul 1 şi învăţătură pentru credinţă; şi cealaltă rânduială, după obicei.

La Liturghie

Tipica şi Fericirile glasului; Prochimenul glasului de rând şi al cuviosului, glasul al 7-lea: Lăuda-se-vor cuvioşii întru slavă şi se vor bucura întru aşternuturile sale. Stih: Cântaţi Domnului cântare nouă... Apostolul zilei, din cartea către Evrei, şi altul al cuviosului, către Efeseni. Aliluia al glasului, şi al Cuviosului: Răsădit fiind în casa Domnului...Evanghelia zilei, de la Marcu, şi a cuviosului, de la Matei. Chinonicul: Lăudaţi pe Domnul... Şi Întru pomenire veşnică va fi...

Canoane din Duminica a IV-a a Sfântului şi marelui Post (a Sfântului Ioan Scărarul)(Triod)

Canoane din Duminica a IV-a a Sfântului şi marelui Post (a Sfântului Ioan Scărarul) (Triod):

https://www.academia.edu/99104405/Canoane_din_Duminica_a_IV_a_a_Sf%C3%A2ntului_%C5%9Fi_marelui_Post_a_Sf%C3%A2ntului_Ioan_Sc%C4%83rarul_Triod_

https://archive.org/details/8.-canoane

***

Canonul Triodului

Cântarea 1-a

Irmos: Mântuitorului Dumnezeu...

Asemănatu-m-am, Hristoase, celui ce a căzut în mâinile tâlharilor şi am rămas mai mult mort de la dânşii pentru bătăi; aşa şi eu, Mântuitorule, sunt rănit de păcatele mele.

Nu mă trece cu vederea pe mine, cel foarte neputincios, strigat-a tânguindu-se, Mântuitorule, cel ce a cheltuit bogăţia Ta cu tâlharii; aşa şi eu mă rog, milostiveşte-Te şi mă mântuieşte.

Tămăduindu-mă pe mine, cel ucis la minte, cu bătăile păcatelor, de tâlharii cei nedrepţi şi de gândurile cele viclene, Hristoase Mântuitorule, mântuieşte-mă ca un mult îndurat.

A Născătoarei

Preacurată, Maica lui Hristos, roagă neîncetat pe Dumnezeu, Cel ce s-a întrupat din tine, şi din sânurile Născătorului nu S-a depărtat, să mântuiască, pe cei ce i-a zidit, din toată nenorocirea.

Alt Canon, al cuviosului Ioan Scărarul

Cântarea 1-a

Irmos: Apa trecând-o ca pe uscat şi din răutatea Egiptului scăpând israeliteanul, striga: Mântuitorului şi Dumnezeului nostru să-I cântăm.

Cela ce te-ai înălţat de la grija celor trupeşti la lumina cea fără materie şi înţelegătoare, Ioane cuvioase, luminează-mă cu rugăciunile tale cele către Domnul.

Sugând dulceaţa postului, ai lepădat amărăciunea desfătărilor; pentru aceasta, părinte, îndulceşti simţirile noastre, mai mult decât mierea şi fagurul.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Suindu-te la înălţimea bunătăţilor şi scuipând dulceţile cele râvnitoare de jos, te-ai arătat dulceaţă de mântuire turmei tale, cuvioase părinte.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Cea ce ai născut înţelepciunea şi Cuvântul Tatălui negrăit, tămăduieşte rana cea rea a sufletului meu şi durerea inimii mele o alină.

Catavasie: Deschide-voi gura mea şi se va umplea de Duhul, şi cuvânt răspunde-voi Împărătesei Maici şi mă voi arăta luminat prăznuind şi voi cânta minunile ei bucurându-mă.

Canonul Triodului

Cântarea a 3-a

Irmos: Întăreşte-ne pe noi, Dumnezeule, cu puterea Ta şi smereşte semeţia ereticilor şi înalţă fruntea noastră.

Călătorind pe calea vieţii, Hristoase, m-am rănit cumplit de tâlhari, prin patimi; ci mă ridică, rogu-mă.

Jefuitu-mi-au mintea mea tâlharii, şi m-au lăsat în rănile păcatelor mai mult mort; ci mă vindecă, Doamne.

Golitu-m-au patimile, Hristoase Mântuitorule, de poruncile Tale, şi m-am rănit cu desfătările; ci varsă spre mine mila Ta.

A Născătoarei

Roagă prea curată neîncetat pe Cel ce a ieşit din coapsele tale, să se mântuiască de înşelăciunea diavolului cei ce te laudă pe tine, Maica lui Dumnezeu.

Alt Canon, al cuviosului

Cântarea a 3-a

Irmos: Tu eşti Întărirea celor ce aleargă la Tine, Doamne; Tu eşti Luminarea celor întunecaţi şi pe Tine Te laudă duhul meu.

Ars-ai cu cărbunele sihăstriei spinul patimilor, prea lăudate, şi încălzeşti adunările călugărilor.

Mir de sfinţenie, prin miresmele pustniciei, cu totul te-ai făcut, cuvioase, spre miros cu bună mireasmă lui Dumnezeu.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cugetând la legile sihăstriei, ai înecat acum patimile, ca pe alţi faraoni, în izvorul lacrimilor tale.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Opreşte tulburarea cea necontenită a gândurilor mele, prea curată Maica lui Dumnezeu, îndreptându-mi mişcarea cea către Fiul tău.

Sedealna, glasul al 5-lea:

Podobia: De străina feciorie...

Fiind ca o armă de mântuire, prea curată, Crucea Ta, Mântuitorul nostru, printr-însa strigăm Ţie: Mântuieşte-ne pe noi, Cela ce ai pătimit de bunăvoie pentru noi, Dumnezeul tuturor, ca un mult milostiv.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *a cuviosului, glasul al 4-lea*

Podobia: Cel ce Te-ai înălţat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou, numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i, Hristoase Dumnezeule. Veseleşte cu puterea Ta pe bine credincioşii creştini, dăruindu-le lor biruinţă asupra celui potrivnic, având ajutorul Tău armă de pace, nebiruită biruinţă.

Întărind ca nişte trepte bunătăţile, spre cer te-ai suit cu adevărat, prin buna credinţă, la adâncul cel nemăsurat al privirii la cele de sus, biruind toate pânditurile dracilor, şi păzeşti pe oameni de vătămarea lor, o, Ioane, scara bunătăţilor; şi acum te rogi, să se mântuiască robii tăi.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Cela ce şade pe scaun de heruvimi şi petrece în sânurile Tatălui, ca pe scaunul Său cel sfânt şade trupeşte în sânurile tale, Stăpână; că aşa a stătut împărat, Dumnezeu, peste toate neamurile şi înţelepţeşte-I cântăm acum; pe carele roagă-L să mântuiască pe robii tăi.

Canonul Triodului

Cântarea a 4-a

Irmos: Auzit-am, Doamne, auzul Tău şi m-am temut, înţeles-am iconomia Ta şi Te-am proslăvit, Unule Iubitorule de oameni.

Tâlharii au furat lucrarea mea cea dumnezeiască şi m-au lăsat muncindu-mă în răni.

Dezbrăcatu-m-au de poruncile Tale, Mântuitorule, gândurile mele cele nestătătoare; pentru aceasta rănit sunt de greşeli.

Levitul, dacă m-a văzut rănit de bătăi, m-a trecut Mântuitorule; ci Tu mă mântuieşte.

A Născătoarei

Cu adevărat te mărim pe tine, Născătoare de Dumnezeu, ceea ce nu ştii de mire, şi la limanul tău scăpăm, noi credincioşii.

Alt Canon, al cuviosului

Cântarea a 4-a

Irmos: Auzit-am, Doamne, Taina iconomiei Tale, înţeles-am lucrurile Tale şi am prea slăvit Dumnezeirea Ta.

Ca o livadă prea mirositoare şi ca o grădină însufleţită de bunătăţi ai înflorit cu postirea cu care ai hrănit pe toţi, cei ce te cinstesc pe tine.

Legiuitor bunei obişnuinţe, dreptar prea blând sihaştrilor, ca pe un Moise şi ca pe David câştigându-te părinte, după adevăr te fericim.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Sădit fiind lângă apele înfrânării, te-ai arătat, fericite părinte, viţă bine înflorită, rodind strugurii bunei credinţe.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Născut-ai nouă sub vreme pe Cel ce a strălucit fără de vremi din Tatăl, Maica lui Dumnezeu; pe carele roagă-L să mântuiască pe cei ce te laudă pe tine.

Canonul Triodului

Cântarea a 5-a

Irmos: Mânecând, strig Ţie...

Iisuse, cercetează rănile sufletului meu, precum ai cercetat de demult pe cela ce a căzut în mâinile tâlharilor, şi vindecă, Hristoase, durerea mea rogu-mă.

De rănile păcatelor cele cu durere a slăbit sufletul meu, Hristoase, şi din aceea zac gol de dumnezeieştile bunătăţi; ci Te rog, mântuieşte-mă.

Preotul şi levitul dacă m-au văzut, n-au putut cu adevărat, că m-au trecut; ci însuţi Tu, ca un milostiv, acum mi-ai dat mântuire şi m-ai mântuit.

A Născătoarei

Nu mă trece cu vederea, Stăpâne, rogu-mă, pe mine ticălosul şi rănitul, cel rănit la minte de tâlhari, ci Te milostiveşte Mântuitorule, pentru rugăciunile celeia ce Te-a născut.

Alt Canon, al cuviosului

Cântarea a 5-a

Irmos: Pentru ce m-ai lepădat...

Stingând toate patimile cu roua nevoinţelor tale, părinte fericite, din destul te-ai aprins cu focul credinţei şi al dragostei, şi te-ai făcut sfeşnic înfrânării, lumină nepătimirii şi fiu al zilei.

Strugurul credinţei l-ai hrănit cu dumnezeiasca ta lucrare, părinte, în sânuri l-ai pus şi l-ai stors cu ostenelile nevoinţei şi umplând paharul cel duhovnicesc al postirii, veseleşti inimile turmei tale.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Răbdând vitejeşte năvălirile şi rănile vrăjmaşilor celor potrivnici, te-ai arătat stâlp răbdării, întărind turma ta cu toiag dumnezeiesc şi hrănind-o, fericite, cu păşunile şi cu apa înfrânării.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Urmând graiurile buzelor tale, prea curată, te fericim; că făcând în adevăr Domnul cu tine măriri, te-a slăvit pe tine şi te-a făcut adevărat Maică lui Dumnezeu, născându-Se din pântecele tău.

Canonul Triodului

Cântarea a 6-a

Irmos: Înconjuratu-m-a adâncul...

Întru pofte mi-am cheltuit viaţa cea dumnezeiască, Stăpâne, şi fiind rănit rău peste tot de greşeli, am scăpat la Tine; milostiveşte-Te spre mine, rogu-mă.

Jefuitu-mi-au bogăţia şi m-au lăsat ca pe un mort tâlharii, rănindu-mi mintea cu patimile; ci îndurându-Te, mântuieşte-mă, Doamne.

Dacă a văzut levitul durerea bătăilor mele, nesuferindu-mi rănile, m-a trecut; iar Tu, Iubitorule de oameni, ai vărsat peste mine mila Ta cea bogată.

A Născătoarei

Pe tine rugul cel nears, muntele şi scara cea însufleţită, uşa cea cerească, după vrednicie te lăudăm, prea curată Marie, ceea ce eşti lauda dreptslăvitorilor.

Alt Canon, al cuviosului

Cântarea a 6-a

Irmos: Curăţeşte-mă, Mântuitorule...

Luat-ai în suflet dumnezeiască bogăţia Duhului, rugăciunea cea fără prihană, curăţia, cinstea, privegherea neîncetată, ostenelile postului, prin care te-ai cunoscut casă lui Dumnezeu.

Prostimea materiei celei de jos o ai trecut, înţelepte, şi cu rugăciune fără materie ţi-ai înălţat gândul şi te-ai arătat moştenitor odihnei celei de sus, pentru săvârşirea vieţii.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu sudorile pustniceşti ai stins, cu adevărat, cărbunii săgeţilor vrăjmaşului şi aprinzând focul credinţei, ai ars întărâtările necredinţei eresurilor.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Strălucit-a din Sion bună podoaba celui Preaînalt, îmbrăcându-se cu îmbrăcămintea timpului din tine, ceea ce nu ştii de nuntă, prin negrăită unire, şi a luminat lumea.

Condac, glasul al 4-lea:

Podobia: Arătatu-Te-ai astăzi lumii şi Lumina Ta, Doamne s-a însemnat peste noi care cu cunoştinţă Te lăudăm, venit-ai şi Te-ai arătat, Lumina cea neapropiată.

Întru înălţimea înfrânării te-a pus Domnul, pe tine, ca pe o stea adevărată şi nerătăcită, luminând marginile, învăţătorule Ioane, părintele nostru.

Icos: Casă lui Dumnezeu te-ai făcut cu adevărat pe tine însuţi, părinte, cu dumnezeieştile tale bunătăţi, împodobind arătat ca şi cu nişte aur strălucitor, credinţa, nădejdea şi dragostea cea adevărată; aşezând dumnezeieştile legi, nevoindu-te cu înfrânarea ca un fără de trup; înţelepciunea, bărbăţia şi curăţia câştigându-ţi şi smerenia prin care te-ai înălţat. Pentru aceasta te-ai şi luminat cu ruga-

ciuni neîncetate şi ai ajuns la locaşurile cereşti învăţătorule Ioane, părintele nostru.

Canonul Triodului

Cântarea a 7-a

Irmos: Prea înălţate Dumnezeule...

Tâlharii au căzut asupra mea, ticălosul, şi rănindu-mă, m-au lăsat ca pe un mort, fără suflare; pentru aceasta mă rog Ţie, Dumnezeule, cercetează-mă.

Jefuitu-mi-au mintea gândurile cele nestătătoare, şi cu patimile rănindu-mă, m-au lăsat mort întru mulţimea greşalelor; ci mă vindecă, Mântuitorule.

Dacă m-a văzut levitul chinuindu-mă în răni, nesuferind bubele, pentru nevindecarea lor, m-a trecut, Mântuitorul meu; ci Tu însuţi mă tămăduieşte.

A Născătoarei

Tu m-ai mântuit, cel ce Te-ai întrupat din Fecioară, vărsând peste rănile mele mila cea bogată a îndurărilor Tale, Hristoase. Pentru aceasta pe Tine Te slăvesc.

Alt Canon, al cuviosului

Cântarea a 7-a

Irmos: Din Iudeea, mergând tinerii...

La verdeaţa împărăţiei celei de sus ţi-ai hrănit părinte turma şi cu toiagul învăţăturilor gonind fiarele eresurilor, ai cântat: Dumnezeul părinţilor noştri, bine eşti cuvântat.

Intrat-ai la ospăţul de nuntă cel de sus, al împăratului Hristos, fiind îmbrăcat cu veşmânt vrednic Celui ce te-a chemat; la carele ai şi şezut strigând: Dumnezeul părinţilor noştri, bine eşti cuvântat.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Izvor înfrânării te-ai arătat părinte, neudat fiind de păcate, înecând cugetele şi curăţind spurcăciunea celor ce strigă cu credinţă: Dumnezeul părinţilor noştri, bine eşti cuvântat.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Din pântecele tău a ieşit Domnul tuturor, Fecioară, întrupându-Se; pentru aceasta cunoscându-te Născătoare de Dumnezeu, cu dreaptă credinţă strigăm Fiului tău: Dumnezeul părinţilor noştri, bine eşti cuvântat.

Canonul Triodului

Cântarea a 8-a

Irmos: Pe Tine, Făcătorule a toate...

Cu rănile greşalelor de la tâlhăreştile mele gânduri mi-am stricat viaţa mea, Mântuitorule; pentru aceasta m-am golit de dumnezeiescul Tău chip, Iubitorule de oameni, Dumnezeule; ci milostiveşte-Te spre mine.

Venit-ai pe pământ din cele de sus, Mântuitorule, milostivindu-Te spre mine cel rănit de bătăi peste tot, cu rănile păcatelor, şi ai turnat, Hristoase îndurate, peste mine mila Ta.

Trupul şi sufletul, Tu Stăpâne, Mântuitorule, Ţi-ai dat răscumpărare pentru mine, şi m-ai mântuit pe mine, cel cu totul rănit cu răni netămăduite, din mulţimea păcatelor, ca un milostiv.

A Născătoarei

Pe tine, Fecioară, ceea ce mai presus de gând ai născut pe Domnul prin cuvânt, cu dumnezeiasca bărbăţie, şi ai rămas Fecioară, toate lucrurile bine te cuvântăm şi te prea înălţăm întru toţi vecii.

Alt Canon, al cuviosului

Cântarea a 8-a

Irmos: Pe Împăratul Ceresc să-L lăudăm noi credincioşii şi să I ne închinăm cântându-I şi Prea înălţându-L întru toţi vecii.

Stâlp însufleţit, cu adevărat, şi chip înfrânării câştigându-te pe tine, părinte, toţi cinstim pomenirea ta, Ioane.

Mulţimea călugărilor se bucură şi saltă adunarea cuvioşilor şi a drepţilor; că ai luat cunună după vrednicie, împreună cu dânşii.

Binecuvântăm pe Tatăl, şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

Fiind împodobit cu bunătăţile, ai intrat în cămara cea de nuntă a măririi celei nespuse cântând laudă lui Hristos în veci.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Pe cei ce le trebuie ajutorul cel de la tine, nu-i trece cu vederea, Fecioară, care te laudă şi te prea înalță întru toţi vecii.

Canonul Triodului

Cântarea a 9-a

Irmos: Isaie dănţuieşte...

Nepăzind poruncile Tale, Stăpâne, cu mintea mea intrând în patimile desfătărilor, m-am golit de dar şi pentru răni zac gol; ci mă rog Ție, Mântuitorule, mântuieşte-mă.

N-a putut levitul să şteargă rănile mele; ci ai venit Tu, bunule, la mine cu milostivire şi ai turnat peste mine mila îndurărilor Tale, Mântuitorule, ca un doctor prea ales, tămăduindu-mă.

Ca cel ce eşti milostiv, îndurându-Te, Hristoase, m-ai mântuit pe mine cel rănit de tâlhari cu bătăi, şi Ţi-ai dat sufletul şi trupul Tău, Mântuitorule, ca doi dinari, pentru a mea răscumpărare.

A Născătoarei

Mai presus de gând este naşterea ta, Maică a lui Dumnezeu, că zămislirea întru tine a fost fără de bărbat şi s-a făcut naştere de Fecioară, că cel ce s-a născut este Dumnezeu; pe carele slăvindu-L, pe tine Fecioară te slăvim.

Alt Canon, al cuviosului

Cântarea a 9-a

Irmos: Pe cea curată...

Tămăduitor te-ai arătat de la Dumnezeu, fericite, celor ce bolesc întru păcate şi pierzător şi izgonitor duhurilor celor viclene. Pentru aceasta te fericim.

Părăsit-ai pământul, părinte, ca pe un locaş al stricăciunii şi te-ai sălăşluit în pământul celor blânzi; şi împreună cu dânşii te veseleşti, îndulcindu-te de desfătarea cea dumnezeiască.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Astăzi este ziua de sărbătoare care cheamă pe toate turmele sihaştrilor la danţ duhovnicesc, la masă şi la mâncare de viaţă nestricăcioasă.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Cel ce s-a sălăşluit în tine, ceea ce eşti cu totul fără prihană, surpând pe ucigaşul de oameni, carele a amăgit dintâi pe începătorii neamului cu sfatul rău, născându-se din tine, ne-a mântuit pe noi pe toţi.

Comentarii patristice - Evanghelia din Duminica Sfântului Ioan Scărarul

Duminica a 4-a din Post (Sfântul Ioan Scărarul - Ev. Matei 4, 25; 5, 1-12)

(Mt. 5, 1) Văzând mulţimile, Iisus S-a suit în munte, şi aşezându-se, ucenicii Lui au venit la El.

Domnul s-a suit în munte pentru a aduce mulțimile cu Sine către lucruri mai înalte. Totuși, mulțimile nu au putut urca cu El, ci a fost urmat doar de ucenici, cărora le-a vorbit nu stându-le înainte, ci stând jos împreună cu ei. Căci nu puteau cunoaște acest măreț Om în deplinătatea Sa. Mulți credincioși de rând au crezut că El a rostit Fericirile și celelalte învățături pe Muntele Măslinilor, ceea ce nu este întru totul adevărat (Localizarea muntelui respinsă aici de către Ieronim trebuie să fi fost larg răspândită. Același lucru în găsim și în interpretarea lui Cromatius la acest verset n.tr.). Dacă ne referim la cele petrecute înainte și după predica de pe munte, locul din Galileea pare a fi ceea ce credem că este Muntele Tabor sau alt munte la fel de înalt, căci după ce le-a vorbit, Iisus - spune evanghelistul - intra în Capernaum (Mt. 8, 5).

(Sfântul Irineu al Lyonului, Comentariu la Matei 1.5.1, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Mt. 5, 1) Văzând mulţimile, Iisus S-a suit în munte, şi aşezându-se, ucenicii Lui au venit la El.

De la cele de jos și smerite la cele de sus și înalte, Domnul, gata să învețe pe ucenicii Săi, S-a suit în munte - în Muntele Măslinilor mai exact - ca tocmai prin acest cuvânt, să le arate darul milostivirii Sale divine. Domnul s-a suit în munte pentru a da ucenicilor învățătura poruncilor cerești, părăsind lucrurile pământești și căutându-le pe cele înalte, ca și cum acestea din urmă ar fi fost deja așezate pe înălțimea aceea. S-a suit în munte pentru a da acum darul divin al binecuvântării de mult făgăduite, după cum și proorocul David a spus: Cu adevărat, Cel ce a dat legea va da binecuvântări.

(Cromatius, Tratat la Matei 17, 1, 1 - 2, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Mt. 5, 1) Văzând mulţimile, Iisus S-a suit în munte, şi aşezându-se, ucenicii Lui au venit la El.

Dacă ne întrebăm ce simbolizează muntele, se înțelege întru totul că este vorba despre înalta dreptate a evangheliei. Învățătura dată evreilor se afla mai jos de acest munte. Totuși, prin sfinții săi prooroci și slujitori și pentru oamenii acelor vremi, același Dumnezeu nu a dat învățături la fel de înalte unui popor care era mai potrivit să fie legat de El prin teamă, ci le-a dat prin Fiul Său unui popor care este mai potrivit să fie făcut liber prin iubire (***Ca și Moise, Iisus transmite legea cea nouă de pe un munte. Amândouă sunt date de același Dătător al legii, prima sa lege prin teamă, a doua se face liber prin iubire n.tr.).***

(Fericitul Augustin, Predica de pe Munte 1, 1, 2, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Mt. 5, 1) Văzând mulţimile, Iisus S-a suit în munte, şi aşezându-se, ucenicii Lui au venit la El.

Nu putea El oare să-i învețe acolo unde se aflau deja oamenii? S-a suit în munte pentru două motive. Primul, pentru a împlini profeția lui Isaia, care a spus: Suie-te pe munte înalt, cel ce binevesteşti Ierusalimului (Is. 40, 9). Apoi, pentru a arăta taina iubirii, căci suirea Sa simbolizează înălțimea virtuții. Astfel, s-a suit în munte ca să ne arate că oricine învață și oricine ascultă despre calea cea dreaptă a lui Dumnezeu trebuie să se afle la înălțimea virtuților spirituale. Cel ce învață trebuie să fie el însuși o pildă a cuvintelor sale, precum spune apostolul către Timotei: fă-te pildă credincioşilor (1 Tim. 4, 12). Cel ce pășește prin valea vieții pământești urmează căi necunoscute și vorbește cuvinte pompoase, căci nu învață pe nimeni, ci își agonisește pedeapsă. Pentru că nimeni,aflat în vale, nu poate să vorbească ca de pe munte. Vorbește din locul în care te găsești și așează-te la locul din care ai putința să vorbești!

(Autor necunoscut, Opere incomplete la Matei, Omilia 9, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 1) Văzând mulţimile, Iisus S-a suit în munte, şi aşezându-se, ucenicii Lui au venit la El.

Biserica este numită munte. Este descrisă în Sfânta Scriptură că munte al lui Dumnezeu este muntele Vasan, munte de piscuri este muntele Vasan (Ps. 67, 16). Astfel, Hristos S-a suit în munte pentru a le descoperi ucenicilor tainele adevărului. Le-a arătat că oricine dorește să învețe tainele adevărului trebuie să urce muntele Bisericii, și acesta nu este orice munte, ci muntele cel mai înalt. Pentru că sunt munți ai ereticilor care nu sunt măreți, ci fățarnici. În acești munți nu sunt descoperite tainele adevărului, ci minciuni care tăinuiesc adevărul. De aceea, Sfântul Duh îi mustră pe cei care ridică astfel de munți, grăind prin gura proorocului care zice: Pentru ce, munţi cu piscuri, pizmuiţi muntele în care a binevoit Dumnezeu să locuiască? (Ps. 67, 17). Adunările ereticilor sunt numite fățarnice pentru că inima lor s-a închegat precum grăsimea (Ps. 118, 70).

(Autor necunoscut, Opere incomplete la Matei, Omilia 9, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 1) Văzând mulţimile, Iisus S-a suit în munte, şi aşezându-se, ucenicii Lui au venit la El.

Pentru a arăta mai vădit harul apostolilor și pe Cel care dă această mare binecuvântare, a adăugat:merge-vor din putere în putere, arăta-Se-va Dumnezeul dumnezeilor în Sion (Ps. 83, 8). Cu alte cuvinte, Fiul lui Dumnezeu, Care a binecuvântat pe apostoli în Sion, i-a binecuvântat și pe acest munte. El este Cel care a dat odată legea mozaică pe Muntele Sinai, arătând că El a fost autorul ambelor legi … Când legea a fost dată prima dată pe munte, oamenilor le era oprită apropierea. Însă acum, pentru că Domnul predică de pe munte, nimeni nu mai este oprit. Mai degrabă, toți sunt chemați ca să audă, căci legea este aspră, iar evanghelia plină de har. În primul caz, frica este așezată în necredincioși. În cel de-al doilea, un dar al binecuvântării este turnat peste credincioși.

(Cromatius, Tratat la Matei 17, 1, 3 - 4, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Mt. 5, 2) Şi deschizându-şi gura, îi învăţa zicând:

Pentru ce s-au adăugat cuvintele și, deschizându-și gura? Ca să-ți arate că până și în tăcere învăța, căci nu învăța doar când grăia. Uneori învăța deschizându-și gura, alteori prin cele ce le săvârșea (nu a învățat doar prin cuvinte ci și prin

fapte – n.tr.).Însă, când auzi că îi învăța, nu te gândi că vorbea despre anumite lucruri numai cu ucenicii săi, ci mai degrabă cu întreaga mulțime prin învățătura Sa. Însă, întrucât mulțimea era ca orice altă mulțime, adică și cu dintre cei josnici, a luat cu El pe cei doisprezece și i-a învățat iar prin învățătura lor le-a vorbit și celor care erau departe de a fi gata să audă cuvintele Sale despre jertfa de sine fără ca să se smintească. (Mulțimea de oameni care îl asculta nu era încă pregătită să discearnă înțelesul învățăturii lui Iisus. Mai târziu ei vor fi învățați de către ucenici - n.tr.).

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Evanghelia după Matei, Omilia 15, 1, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 3) Fericiţi cei săraci cu duhul, că a lor este Împărăţia Cerurilor.

Deși Sfântul Evanghelist Luca prezintă și el aceleași Fericiri, cele de la Matei sunt considerate a fi mai complete. Primele au fost rostite la un loc întins, pe când cele de pe urmă, pe munte. Primele au fost mai puțin importante, pe când celelalte sunt mai complete și adresate apostolilor într-un mod mai direct. Motivul acestei diferențe a fost arătat mai devreme (Această interpretare la Luca este singulară. Acest autor arată diferența între cele două episoade și deduce că Iisus a predicat Fericirile de două ori, într-o manieră mai completă pentru ucenici mai pregătiți - la Matei - și într-o formă mai puțin completă pentru mulțimile mai puțin pregătite - la Luca n.tr.). Luca a spus doar voi, cei săraci (Lc. 6, 20) pe când Matei a spus cei săraci cu duhul. Cel care este sărac cu duhul și smerit cu inima are un duh blând și nu gândește lucruri mărețe despre sine. Pe de altă parte, cel ce se crede a fi bogat cu duhul este mândru. Se mândrește și nu împlinește poruncile lui Hristos, căci de nu vă veţi întoarce şi nu veţi fi precum pruncii, nu veţi intra în Împărăţia Cerurilor (Mt. 18, 3).Numai cel care s-a pocăit și a devenit precum un prunc este sărac cu duhul.

(Autor necunoscut, Opere incomplete la Matei, Omilia 9, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 3) Fericiţi cei săraci cu duhul, că a lor este Împărăţia Cerurilor.

Fericiţi cei săraci cu duhul, că a lor este Împărăţia Cerurilor. Domnul a învățat prin pilde că slava râvnei omenești trebuie lepădată când a spus că Domnului Dumnezeului tău să te închini şi Lui singur să-I slujești. Iar atunci când a vestit prin prooroci că va alege un popor smerit care va tremura la cuvintele Lui, a așezat smerenia duhului ca fericire desăvârșită. Așadar, El descrie pe cei insuflați drept oameni ce cunosc că au primit Împărăția Cerurilor… Nimeni nu are nimic care să fie al său, ci toți au aceleași lucruri, prin darul unui singur părinte.

Li s-au dat primele lucruri de care au nevoie pentru a se naște și li s-au oferit mijloacele pentru a-și trăi viața.
(Ilarie de Poitiers, La Matei 4.2, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Mt. 5, 3) Fericiţi cei săraci cu duhul, că a lor este Împărăţia Cerurilor.

Într-adevăr, cunoaștem mulți oameni săraci, care nu sunt săraci, ci fericiți. Pentru că nevoia de sărăcie nu aduce fericirea în fiecare dintre ei, ci încrederea deplină în Dumnezeu, sprijinită de sărăcie. Unii, neavând cele materiale, continuă să păcătuiască și rămân fără credință în Dumnezeu. E limpede că nu-i putem numi fericiți pe acești oameni. Trebuie să cercetăm doar cine sunt acești fericiți cărora le spune Domnul: Fericiţi cei săraci cu duhul, că a lor este Împărăţia Cerurilor. Iisus vrea să spună că adevărat fericite sunt acele persoane care, disprețuind bogățiile și averile lumii pentru a deveni bogați în Dumnezeu, doresc să fie săraci în lume. Cu adevărat, asemenea oameni par să fie săraci în ochii lumii, dar sunt bogați în Dumnezeu, nevoiași în lume dar avuți în Hristos.

(Cromatius, Tratat la Matei 17, 2, 1- 2, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 3) Fericiţi cei săraci cu duhul, că a lor este Împărăţia Cerurilor.

Iată ce citim în alt loc: Pe cei smeriţi cu duhul îi va mântui (Ps. 33, 17). Dar să nu credeți că sărăcia își are originea în lipsuri. Pentru că El a adăugat cu duhul, ca să înțelegi fericirea de a fi smerit și nu de a fi sărac. Fericiți cei săraci cu duhul, cei care, având pe Duhul Sfânt, sunt săraci, vrând ei înșiși să fie așa. De aici, în legătură cu acest fel de sărăcie, Mântuitorul vorbește și prin Isaia: Domnul M-a uns să binevestesc săracilor (Is. 61, 1).

(Sfântul Irineu al Lyonului, Comentariu la Matei 1, 5, 3, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Mt. 5, 3) Fericiţi cei săraci cu duhul, că a lor este Împărăţia Cerurilor.

Ce înseamnă că a lor este Împărăția Cerurilor? Nu este împărăția pregătită pentru cei virtuoși? Întocmai cum și iadul este brăzdat cu toate patimile și în special cu cea a mândriei, toate virtuțile duc către Împărăția Cerurilor și, mai cu seamă, smerenia. Căci rădăcina tuturor răutăților este mândria iar rădăcina a tot binele este smerenia (Lc. 44, 11) , după cum cel ce se înalță se va smeri, iar cel ce se smerește se va înălța.

(Autor necunoscut, Opere incomplete la Matei, Omilia 9, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 4) Fericiţi cei ce plâng, că aceia se vor mângâia.

Plângerea pomenită aici nu are legătură cu legea naturală a celor morți, ci mai degrabă cu păcatele și patimile lor. Samuel s-a întristat pentru Saul (1 Regi 15, 11) , iar Domnul s-a căit pentru că l-a făcut pe Saul rege peste Israel (1 Regi 15, 34). De asemenea, și apostolul Pavel spune că a plâns și s-a tânguit pentru cei care, după ce au păcătuit și au fost necumpătați, nu au simțit nevoia să se pocăiască (2 Cor. 12, 21).

(Sfântul Irineu al Lyonului, Comentariu la Matei 1, 5, 4, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 4) Fericiţi cei ce plâng, că aceia se vor mângâia.

Ca și mai devreme, învățând despre cei săraci, și aici vorbește despre cei ce plâng. Fericiții despre care vorbește nu sunt cei care jelesc moartea unui soț sau pierderea unui slujitor fidel. Mai degrabă, vorbește despre acele fericite persoane care … nu contenesc a plânge, cu un simțământ evlavios și de sfântă datorie, fărădelegile lumii sau batjocurile păcătoșilor. Astfel, li s-a promis celor ce plâng cu dreptate că vor primi pe binemeritate mângâierea bucuriei veșnice făgăduită de Domnul.

(Cromatius, Tratat la Matei 17.3, 1-2, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Mt. 5, 4) Fericiţi cei ce plâng, că aceia se vor mângâia.

Cei ce-și plâng păcatele sunt cu adevărat fericiți, însă nu la fel de fericiți cum sunt cei care plâng păcatele altora. Este mai puțin probabil ca cei ce plâng păcatele altora să aibă păcate ale lor pentru care să plângă. Aceștia sunt cei care ar trebui numiți învățători. Ei se află cu Domnul în munte.

(Autor necunoscut, Opere incomplete la Matei, Omilia 9, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Mt. 5, 4) Fericiţi cei ce plâng, că aceia se vor mângâia.

Fericește chiar și pe cei ce plâng. Amărăciunea lor este una aparte. Nu s-a referit la ei doar ca fiind triști, ci ca având o durere apăsătoare. De aceea, nu a spus cei triști, ci cei ce plâng. Această fericire este pentru a aduce pe credincioși la o

stare de creștin autentic. Cei ce plâng pentru altcineva, pentru fiul, pentru soția sau pentru vreun alt apropiat, nu au nici dorință pentru câștig sau plăcere în timpul tânguirii lor. Nu caută slavă. Nu sunt stârniți să plângă de batjocuri, nici prinși de invidie, nici robiți de alte patimi. Singură durerea lor stăpânește toată atenția.

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Evanghelia după Matei, Omilia 15.3, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 4) Fericiţi cei ce plâng, că aceia se vor mângâia.

Cei ce plâng primesc mângâiere când întristarea durerii încetează. Cei ce-și plâng păcatele și sunt iertați vor primi mângâiere în această lume. Cei ce plâng pentru păcatele altora se vor mângâia în viața veșnică ce va să vină. Cât sunt în lume, neștiind urmările proniei dumnezeiești și neînțelegând pe deplin pe cei care sub jugul voinței diavolilor, plâng pentru toți păcătoșii, chiar și pentru cei care fără de voie totuși săvârșesc răul. Ei văd pe toți păcătoșii ca năpăstuiți de diavol. Ei cunosc vădit că cei ce sunt ai lui Dumnezeu nu pot pieri, iar cei ce pier nu sunt de la Dumnezeu. Nimeni nu poate fugi din mâinile lui Dumnezeu. De-ndată ce plângerea lor s-a sfârșit, se vor mângâia. Fără alte suferințe, se vor veseli în fericirea lor.

(Autor necunoscut, Opere incomplete la Matei, Omilia 9, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 5) Fericiţi cei blânzi, că aceia vor moşteni pământul.

Blânzi sunt cei care sunt blajini, smeriți și cuminți, simpli în credință și răbdători în fața oricărei jigniri. Cuprinși de învățăturile evangheliei, ei imită blândețea Mântuitorului, Care spune învăţaţi-vă de la Mine, că sunt blând şi smerit cu inima (Mt. 11, 29). Moise a aflat cele mai mari daruri de la Dumnezeu pentru că era blând, căci s-a scris despre el: Moise însă era omul cel mai blând dintre toţi oamenii de pe pământ (Num. 12, 3). Mai mult decât atât, în psalmii lui David este scris: Adu-ţi aminte, Doamne, de David şi de toate blândeţile lui (Ps. 131, 1).

(Cromatius, Tratat la Matei 17.4, 1-2, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 5) Fericiţi cei blânzi, că aceia vor moşteni pământul.

O persoană blândă nici nu stârnește rele și nici nu este stârnit de rău, iar pedeapsa păcatelor nu apasă peste ea atât timp cât nu este cauza păcatului. Cel

blând este mai mulțumit să sufere o jignire, decât să jignească. Numai dacă ești neînfricat de batjocuri poți fi fără de păcat. Căci, precum nu lipsește iarba de pe câmp, nu lipsesc nici ispitele din lume. De aceea, cu adevărat blândă nu este decât acea persoană care, fiind batjocorită, nici nu face și nici nu gândește să facă rău.

(Autor necunoscut, Opere incomplete la Matei, Omilia 9, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 5) Fericiţi cei blânzi, că aceia vor moşteni pământul.

Spune-mi, la ce fel de pământ se referă aici? Unii spun că la un pământ închipuit, dar nu despre asta vorbește. [Sfântul Ioan Gură de Aur contrazice interpretările referitoare la pământ, în special cele cu caracter alexandrin (origeniste), pe care le consideră prea spiritualiste – n.tr.]. Căci nicăieri în Scriptură nu găsim vreo pomenire despre un pământ doar închipuit. Dar ce poate să însemne această fericire? Iisus oferă o recompensă perceptibilă pentru simțuri, precum face și Pavel. Căci, și când Moise a spus cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta, el a adăugat, ca să-ţi fie ţie bine şi să trăieşti ani mulţi pe pământ (Efes. 6, 2-3). La fel, însuși Hristos spune și tâlharului, astăzi vei fi cu Mine în Rai (Lc. 23, 43). Astăzi! Astfel, nu vorbește doar despre fericiri viitoare, ci și despre cele prezente. (Fericirea celor blânzi nu este doar metaforică ci pământească. Cei blânzi se vor ferici atât în lumea aceasta cât și în cea viitoare – n.tr.).

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Evanghelia după Matei, Omilia 15.3, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 5) Fericiţi cei blânzi, că aceia vor moşteni pământul.

Vor moșteni pământul, cred că înseamnă pământul făgăduit în psalmi (către Dumnezeu – n.tr.) : Tu eşti nădejdea mea, partea mea eşti în pământul celor vii (Ps. 141, 5). Înseamnă tăria și statornicia unei moșteniri veșnice. Sufletul, datorită firii sale bune, se va odihni la locul său dintotdeauna, precum un trup pe pământ și se va hrăni cu mâncarea sa acolo, precum face trupul pe acest pământ. Aceasta este viața cea liniștită a sfinților. Cei blânzi sunt aceia care nu se fac robi răutăților și se împotrivesc răului, biruindu-l cu binele (Rm. 12, 21). Lasă, dar, pe cei mândri să caute și să se lupte pentru cele pământești și trecătoare, căci fericiți sunt cei blânzi, că aceia vor moșteni pământul. Acesta este pământul de unde nu vor putea fi alungați. (Pământul pe care cei blânzi îl vor moșteni este un pământ de pe care nu vor mai putea fi alungați - n.tr.).

(Fericitul Augustin, Predica de pe Munte 1.2.4, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 5) Fericiţi cei blânzi, că aceia vor moşteni pământul.

Zis-a psalmistul: Cred că voi vedea bunătăţile Domnului, în pământul celor vii (Ps. 26, 19). Însă unii spun că, atât timp cât acest pământ se află în această stare slăbită de păcat, este pământul celor morți, căci este supus netrebniciei și deșertăciunii. Însă, îndată ce a fost slobozit din robia păcatului în libertatea slavei fiilor lui Dumnezeu, devine pământul celor vii, ca cei nepieritori să moștenească nemurirea. După un alt exeget, este un fel de Rai, în care sfinții sunt pe cale să locuiască și de aici este numit pământul celor vii. Cât despre locul nostru de mai jos, este vorba de pământ; dar ca și cerul de sus, este numit pământul celor vii. Alții spun că, întrucât trupul nostru se află pe pământ și, atât timp cât este supus morții, este tărâmul morților. Însă, pentru că trupul a fost transformat și făcut întocmai cu trupul slavei lui Hristos, se va odihni în tărâmul celor vii. Cei nemuritori îl vor moșteni ca pe un tărâm veșnic,iar ființele spirituale și sfinții, ca tărâm sfânt și duhovnicesc (tărâmul celor vii pe care cei blânzi îl vor moșteni este moștenirea nesfârșită a vieții veșnice cu Dumnezeu - n.tr.).

(Autor necunoscut, Opere incomplete la Matei, Omilia 9, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 6) Fericiţi cei ce flămânzesc şi însetează de dreptate, că aceia se vor sătura.

Dacă trebuie să dau, într-adevăr, o explicație, Domnul împlinește dorința celor ce așteaptă învățătura Sa, prin cuvântul cântărit prin virtute și dreptate. El S-a născut pentru noi înțelepciune de la Dumnezeu, dreptate, sfințire și răscumpărare (1 Cor. 1, 30). El este Pâinea care se coboară din cer (In. 6, 50) și apa cea vie (In. 4, 11) , după care și însuși marele David a însetat. El a spus într-unul dintre psalmi: Însetat-a sufletul meu de Dumnezeul cel viu; când voi veni şi mă voi arăta feţei lui Dumnezeu ? (Ps. 41, 2) … Iar eu întru dreptate mă voi arăta feţei Tale, sătura-mă-voi când se va arăta slava Ta (Ps. 16, 15). După părerea mea, aceasta este adevărata virtute, binele neamestecat cu rău, adică, Dumnezeu, Virtutea care acoperă cerurile, după cum spune Avacum (Avacum 3, 3).

(Origen, Fragmentul 83, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Mt. 5, 6) Fericiţi cei ce flămânzesc şi însetează de dreptate, că aceia se vor sătura.

El ne-a învățat că trebuie să căutăm dreptatea cu o dorință arzătoare și nu lipsiți de vlagă. Într-adevăr, fericește acele persoane care, în căutarea dreptății, ard de un dor aprins în setea și foamea lor. Pentru că, dacă fiecare dintre noi flămânzește și însetează cu adevărat după dreptate cu o dorință aprinsă, ce ne rămâne să facem este să o căutăm și să cugetăm la ea. Trebuie să ne dorim cu adevărat dreptatea pentru care flămânzim și însetăm.

(Cromatius, Tratat la Matei 17.5.1, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 6) Fericiţi cei ce flămânzesc şi însetează de dreptate, că aceia se vor sătura.

Fii cu luare aminte cu câtă hotărâre o spune, căci Iisus nu spune fericiți cei ce se apropie de dreptate, ci fericiți cei ce flămânzesc și însetează după dreptate - nu cu fățărnicie ci căutându-o din toată inima. Prin contrast, cea mai definitorie caracteristică a lăcomiei este dorința puternică prin care nu flămânzim după mâncare și băutură, cât după mai multe și mai multe lucruri. Iisus ne-a îndemnat să mutăm această dorință către un nou scop, eliberarea de lăcomie.

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Evanghelia după Matei, Omilia 15.4, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 6) Fericiţi cei ce flămânzesc şi însetează de dreptate, că aceia se vor sătura.

A flămânzi și a înseta de dreptate înseamnă a dori dreptatea lui Dumnezeu. Oamenii ar trebui să asculte și să săvârșească dreptatea lui Dumnezeu, dar nu ca și cum ar face-o siliți, ci din dorul inimii lor. Orice bine care nu izvorăște din acest fel de dragoste de dreptate nu este bineplăcut lui Dumnezeu. Așadar, Domnul, prin Ioan, nu îi cheamă pe toți să bea, ci numai pe cei care sunt însetați, spunând, dacă însetează cineva, să vină la Mine şi să bea (In. 7, 37). La fel, nu a vorbit degeaba despre cei care flămânzesc și însetează de dreptate. Oricine flămânzește după dreptate dorește să viețuiască întocmai după dreptatea lui Dumnezeu, iar aceasta este caracteristică oamenilor cu o inimă bună. Cel ce însetează după dreptate și vrea să dobândească înțelepciunea lui Dumnezeu nu o poate câștiga decât prin cercetarea Scripturilor. Asta se potrivește unei persoane cu o inimă neadormită. Căci se vor sătura și vor fi umpluți cu abundența răsplătirilor lui Dumnezeu. Mai mari sunt darurile lui Dumnezeu decât cele mai arzătoare dorințe ale sfinților.

(Autor necunoscut, Opere incomplete la Matei, Omilia 9, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 6) Fericiţi cei ce flămânzesc şi însetează de dreptate, că aceia se vor sătura.

Drept aceea, Cel care este pâinea cea cerească și fântâna apei celei vii făgăduiește drept răsplată celor care astfel flămânzesc și însetează, plinătatea odihnei veșnice: Fericiţi cei ce flămânzesc şi însetează de dreptate, că aceia se vor sătura. Aceasta este cu adevărat acea dreptate a credinței care vine de la Dumnezeu și Hristos, despre care spune apostolul:dreptatea lui Dumnezeu vine prin credinţa în Iisus Hristos, pentru toţi şi peste toţi cei ce cred (Rom. 3, 22).

(Cromatius, Tratat la Matei 17.5.2, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 6) Fericiţi cei ce flămânzesc şi însetează de dreptate, că aceia se vor sătura.

Apoi arată răsplata, din nou prin analogie cu lucrurile sensibile, spunând:se vor sătura. Astfel, întrucât este binecunoscut că cei bogați se îmbogățesc prin propria lăcomie, Iisus spune de fapt: Nu, ci din contră. Căci dreptatea aduce adevărata bogăție. De aceea, cât timp pășiți pe căile dreptății, nu vă temeți de sărăcie și nici nu vă înfricoșați de înfometare. De fapt, cei ce sărăcesc pe semenii lor sunt cei care pierd totul, în timp ce acel care iubește dreptatea își păstrează toate bunurile în siguranță. Dacă, nerâvnind, dobândesc o astfel de abundență de daruri, cu atât mai multe vor primi, gata fiind să ofere altora ceea ce au.

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Evanghelia după Matei, Omilia 15.4, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 7) Fericiţi cei milostivi, că aceia se vor milui.

Cu adevărat, printr-un mare număr de mărturii, pe cât de multe în Vechiul Testament, pe atât de multe și în cel Nou, suntem îndemnați de Domnul să fim milostivi. Socotim ca pentru o scurtătură a credinței este destul, și mai mult decât destul, ceea ce însuși Domnul a spus prin cuvintele acestea, fericiţi cei milostivi, că aceia se vor milui (Mt. 5, 7). Domnul spune că fericiți sunt cei milostivi. Nimeni nu poate câștiga mila lui Dumnezeu decât dacă este și el milostiv. În alt loc, a spus: Fiţi milostivi, precum şi Tatăl vostru este milostiv (Lc. 6, 36) (Mila lui Dumnezeu întrece de nenumărate ori pe cel mai milostiv dintre noi n.tr.).

(Cromatius, Tratat la Matei 17.6, 1-2, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 7) Fericiţi cei milostivi, că aceia se vor milui.

Iisus nu vorbește aici doar despre cei ce dau din bunurile lor, ci și despre cei care arată milă prin faptele lor. Porunca este largă ca înțeles. La ce răsplată să se aștepte cei ce ascultă de poruncă? Vor fi miluiți.

La o primă vedere, răsplata pare a fi o înapoiere exactă a celor oferite, însă de fapt răsplata de la Dumnezeu este mult mai mare decât faptele de binefacere ale oamenilor. Căci, în timp ce suntem milostivi după măsura ființei noastre umane, suntem miluiți de către Domnul a toată făptura. Mila omului și mila lui Dumnezeu nu sunt același lucru. Pe cât este de diferită bunătatea coruptă de păcat de cea desăvârșită, pe atâta este de diferită mila omenească de cea a lui Dumnezeu.

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Evanghelia după Matei, Omilia 15.4, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Mt. 5, 7) Fericiţi cei milostivi, că aceia se vor milui.

Ascultă ce urmează: Fericiţi cei milostivi, că aceia se vor milui. Fă și tu aceasta și vei fi răsplătit cu aceeași măsură. Fă aceasta față de aproapele tău, ca să ți se facă și ție. Căci poți fi prea plin, dar să fii totuși în nevoi. Poţi avea din abundență dintre cele trecătoare, dar să fii nevoiaș în ce privește viața veșnică. Auzi vocea unui cerșetor, dar înaintea lui Dumnezeu tu însuți ești un cerșetor. Cineva cerșește de la tine, în timp ce și tu însuți cerșești. Cum te porți cu cerșetorul tău, așa se va purta și Dumnezeu cu tine. Din prea plinul tău umple o persoană goală în nevoie, ca și propria ta sărăcie să fie miluită din plenitudinea lui Dumnezeu (De vreme ce și noi suntem cerșetori înaintea lui Dumnezeu, ar trebui să ne purtăm cu cerșetorii așa cum vrem să se poarte și Dumnezeu cu noi n.tr.).

(Fericitul Augustin,Predica 53.5,traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Mt. 5, 7) Fericiţi cei milostivi, că aceia se vor milui.

Milostenia la care ne referim aici nu este doar pomana dată săracilor, orfanilor și văduvelor. Acest fel de milostenie se poate regăsi adesea și printre cei care abia dacă Îl cunosc pe Dumnezeu. Dar milostivă cu adevărat este acea persoană care arată bunăvoință și pentru dușmanul său și-l răsplătește cu bine. Căci scris

este: Iubiţi pe vrăjmaşii voştri, faceţi bine celor ce vă urăsc pe voi (Lc. 6, 27). Amintiți-vă că și Dumnezeu trimite ploaia și face soarele să răsară nu numai peste cei buni cât și peste cei răi. Astfel, Hristos ne cheamă să fim milostivi, precum şi Tatăl nostru este milostiv (Lc. 6, 36).O astfel de persoană este cu adevărat fericită, căci, dacă nu a păcătuit, ceea ce este foarte greu pentru noi toți, harul lui Dumnezeu îl ajută în desăvârșirea simțului dreptății și se roagă astfel: și ne iartă nouă greșelile noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri (Mt. 6, 12).

(Autor necunoscut, Opere incomplete la Matei, Omilia 9, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 8) Fericiţi cei curaţi cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu.

Ia seama că răsplata este una spirituală. Cei pe care îi numește aici curați sunt fie cei care și-au plinit viețile lor cu bunătate încât nu mai cunosc răul din ei, fie cei care au o viață moderată și simplă și care trăiesc în Hristos. În același duh a spus și Pavel:căutaţi pacea cu toţi şi sfinţenia, fără de care nimeni nu va vedea pe Domnul (Evr. 12, 14). El vorbește aici despre o asemenea putință de a vedea, atât cât îi este îngăduit omului să aibă (Nu despre cea care este dincolo de putința noastră n.tr.). Căci sunt mulți milostivi care nu vor să lipsească pe alții de ceva și care nu sunt pizmași, dar care rămân încâlciți în păcate, precum cele trupești și imorale. Iisus adaugă aceste cuvinte pentru a arăta că ultimele virtuți nu sunt suficiente în și prin ele însele. Pavel, scriind corintenilor, adeverește cele despre macedoneni, care nu erau bogați numai prin mila pe care o arătau,ci și prin restul virtuților lor. Căci, vorbind despre duhul lor mărinimos pe care l-au arătat, el spune: ci s-au dat pe ei înşişi întâi Domnului şi apoi nouă (2 Cor. 8, 5).

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Evanghelia după Matei, Omilia 15.4, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Mt. 5, 8) Fericiţi cei curaţi cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu.

Fiți cu băgare de seamă la cele ce urmează. Când textul spune fericiți cei curați cu inima, se referă la acei care s-au curățit pe dinăuntru, pentru că numai aceea vor vedea pe Dumnezeu. A vedea pe Dumnezeu este scopul și sfârșitul tuturor faptelor noastre de iubire. Dar este sfârșitul prin care ne vom desăvârși, iar nu sfârșitul care duce la nimicire. Bagă de seamă că mâncarea se sfârșește într-un fel, iar veșmintele într-altul. Mâncarea se sfârșește când este consumată, o haină se sfârșește când se termină de cusut. Amândouă se sfârșesc, însă sfârșirea primului înseamnă distrugere, iar a celui de-al doilea, desăvârșire. Indiferent ce facem, ce fapte bune săvârșim, ce ne chinuim să îndeplinim, ce dorim cu

înfocare în mod lăudabil, ce lucru fără prihană vrem, nu vom mai face nimic atunci când vom vedea pe Dumnezeu. Chiar așa, ce să mai vrea cineva când are pe Dumnezeu înaintea ochilor? Sau ce va sătura pe cineva care nu poate fi săturat cu Dumnezeu? Năzuim să-l vedem pe Dumnezeu. Ardem de dorința de a-L vedea pe Dumnezeu. Dar luați aminte la ce se spune: fericiţi cei curaţi cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu. Înzestrați-vă cu aceste mijloace de a-L vedea pe Dumnezeu. Ca să vă vorbesc deschis: De ce dorești să vezi un răsărit, având ochii întredeschiși? Lasă ochii să fie larg deschiși și lumina va fi plină de bucurie. Dacă ochii tăi sunt închiși, și lumina va fi un chin. Numai cu inimă curată vei fi lăsat să vezi ceea ce doar ea poate.

(Fericitul Augustin,Predica 53.6,traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Mt. 5, 8) Fericiţi cei curaţi cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu.

Cu inimă curată sunt cei care s-au lepădat de ticăloșia păcatului, care s-au curățit de murdăria cărnii și au bineplăcut lui Dumnezeu prin faptele lor de credință și dreptate. Precum și David spune într-un psalm: Cine se va sui în muntele Domnului Şi cine va sta în locul cel sfânt al Lui? Cel nevinovat cu mâinile şi curat cu inima, care n-a luat în deşert sufletul său (Ps. 23, 3-4). Și David, bineștiind că Dumnezeu poate fi văzut cu o inimă curată, se roagă astfel în psalmi: Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele (Ps. 50, 11). Astfel, Domnul arată că există oameni cu inimă curată care sunt vrednici de fericire. Ei sunt cei care, viețuind cu o inimă curată și o conștiință nepătată prin credința în Dumnezeu, vor câștiga dreptul de a vedea pe Dumnezeul Slavei în Împărăția Cerurilor ce va să vină, după cum spune apostolul,nu ca acum ca prin oglindă, în ghicitură, ci faţă către faţă (1 Cor. 13, 12).

(Cromatius, Tratat la Matei 17.6, 1-2, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 8) Fericiţi cei curaţi cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu.

Fericiţi cei curaţi cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu. Sunt două feluri de a vedea pe Dumnezeu: în veacul acesta și în cel ce va să vină. În veacul acesta, precum s-a scris: cel ce M-a văzut pe Mine a văzut pe Tatăl (In. 14,9). Căci sunt curați cu inima nu doar cei ce nu fac și nu gândesc rău, ci și cei care fac și gândesc întotdeauna tot binele. Căci se poate ca adesea să faci din când în când binele, dar să nu fie intenționat. Cei care fac așa s-ar putea să facă bine, dar nu ținând seama de Dumnezeu. Și Dumnezeu nu răsplătește un asemenea bine, căci binele răsplătit de Dumnezeu nu este cel care este pur și simplu făcut, ci cel

care este făcut foarte bine. Mai mult decât atât, o persoană care face binele gândindu-se la Dumnezeu, fără îndoială că și intenționează asta. De aceea, oricine urmează pe deplin dreptatea și o caută, cu mintea sa vede pe Dumnezeu, căci dreptatea este chipul lui Dumnezeu și Dumnezeu este drept. Deci, în măsura în care oricine s-a întors de la rele și a făcut cele bune, în acea măsură el vede și pe Dumnezeu, fie nedeslușit, fie limpede, fie mai puțin, fie mai mult, fie în parte, fie în întregime, fie arareori, fie întotdeauna, fie după putința omului de a o face. În același chip, și o persoană care săvârșește și gândește răul vede pe diavol, căci fiecare rău este simbolul diavolului. Cu toate acestea, în vremea aceea, cei curați cu inima în acest chip vor vedea pe Dumnezeu față către față, nu ca acum, în parte, ca prin oglindă (1Cor. 13, 12).

(Autor necunoscut, Opere incomplete la Matei, Omilia 9, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 9) Fericiţi făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema.

Făcătorii de pace sunt cei care, stând deoparte de piatra de încercare a certurilor și a neînțelegerilor, păzesc duioșia dragostei frățești și cu unitatea credinței universale pacea Bisericii. Și Domnul în Evanghelie îi îndeamnă pe ucenicii săi să păzească mai cu seamă această pace, spunând: pacea vă las vouă, pacea Mea o dau vouă (In. 14, 27). David a mărturisit mai înainte că Domnul va da pacea aceasta Bisericii Sale, spunând auzi-voi ce va grăi întru mine Domnul Dumnezeu; că va grăi pace peste poporul Său și peste cuvioşii Săi şi peste cei ce îşi întorc inima spre Dânsul (Ps. 84, 8-9).

(Cromatius, Tratat la Matei 17.7, 1-2, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Mt. 5, 9) Fericiţi făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema.

În interiorul omului există un fel de ceartă zilnică; un război lăudabil se dă pentru a ține ceea ce este bun departe de a fi cucerit de către rău. Lupta se dă pentru a nu lăsa dorința să cucerească mintea, iar pofta înțelepciunea. Aceasta este pacea trainică pe care trebuie să o lucrezi în tine, ca răul să fie supus binelui. Mai mult decât atât, partea cea bună din tine, este partea în care se află chipul lui Dumnezeu. Aceasta se numește minte sau intelect. Acolo arde credința, acolo este întărită nădejdea, acolo este aprinsă mila.

(Fericitul Augustin,Predica 53A.12,traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Mt. 5, 9) Fericiţi făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema.

Făcătorul de pace este cel ce conștientizează armonia Scripturilor, acolo unde alții văd numai o nepotrivire: Vechiul Testament cu Noul, legea cu profeții, evanghelie cu evanghelie. De aceea, imitând pe Fiul lui Dumnezeu, va fi numit fiu, cuprinzând prin lucrarea sa Duhul înfierii (Rom. 8, 15). [Pentru Chiril, făcătorul de pace este cel în stare scoate în evidență unitatea și armonia Scripturilor. Chiril vorbește către eretici (gnostici, marcioniți și manihei) care au despărțit Vechiul Testament de Noul, dar și provoacă pe aceia (în special polemiștii păgâni ca Porfirie și Iulian) care au arătat că există contradicții între cărțile Scripturii sau între Evanghelii n.tr.].

(Sfântul Chiril al Alexandriei, Fragment 38, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Mt. 5, 9) Fericiţi făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema.

Pace este singur Dumnezeu, despre care spune apostolul că El este pacea noastră; deci, oamenii care prețuiesc pacea sunt copii păcii. Dar unii pot crede că sunt făcători de pace cei care fac pace cu dușmanii lor dar rămân nepăsători față de răul din suflet. Ei nu sunt niciodată împăcați în inima lor cu proprii lor dușmani interiori, deși sunt gata să facă pace cu ceilalți. Ei sunt mai degrabă imitații ale păcii, decât iubitori de pace. Căci binecuvântată este acea pace născută în inimă, nu acea din cuvinte. Chiar vrei să știi cine este cu adevărat un făcător de pace? Ascultă ce spune proorocul: Opreşte-ţi limba de la rău şi buzele tale să nu grăiască vicleşug (Ps. 88, 12).

(Autor necunoscut, Opere incomplete la Matei, Omilia 9, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 9) Fericiţi făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema.

Aici, Hristos nu răspunde numai că nu trebuie să fie dușmănoși și să se urască unul pe celălalt, ci urmărește și altceva mai important, și anume de a împăca pe alții care se dușmănesc. Și din nou, făgăduiește o răsplată spirituală. Care? Că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema. Căci, de fapt aceasta a fost lucrarea de căpătâi a Unului Născut: să adune cele împărțite și să împace pe cei străini (Lucrarea mântuitoare a lui Dumnezeu este făcătoare de pace n.tr.).

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Evanghelia după Matei, Omilia 15.4, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Mt. 5, 9) Fericiţi făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema.

Unde nu este ceartă, acolo este pace deplină și de aceea, fiii lui Dumnezeu sunt făcători de pace, pentru că, în sfârșit, nimic nu mai poate sta înaintea lui Dumnezeu. În felul acesta, fiii se aseamănă într-un chip lui Dumnezeu Tatăl. Și cei care înăbușesc patimile și le supun rațiunii, minții și duhului și țin în frâu poftele trupești sunt făcători de pace în ei înșiși. În acest chip, ei înșiși devin împărăție a lui Dumnezeu. În această împărăție, toate sunt atât de bine așezate încât tot ceea ce este comun omului și animalelor este de-ndată stăpânit de acel lucru de căpătâi și însemnat în om, și anume mintea rațională. Această înzestrare importantă este și ea însăși supusă unei puteri mai mari, și anume Însuși Adevărul, adică Fiul lui Dumnezeu cel Unul Născut.

(Fericitul Augustin, Predica de pe Munte 1.2.9, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 10) Fericiţi cei prigoniţi pentru dreptate, că a lor este Împărăţia Cerurilor.

Domnul nu a pomenit degeaba pe cei flămânzi și însetați de dreptate. Hristos ne învață să însetăm în dorința noastră pentru dreptate ca pentru ea să disprețuim prigoanele lumii, pedepsele trupești și însăși moartea. Mucenicii, mai mult decât toate, sunt întruchiparea celor care, pentru dreptatea credinței și numele lui Hristos, îndură prigoane în această lume. Lor le este făgăduită o mare nădejde, și anume, Împărăția Cerurilor. Apostolii au fost pilde de căpătâi ale acestei fericiri și, odată cu ei, toți drepții care pentru dreptate au fost împilați cu prigoniri. Datorită credinței lor, au pășit pe tărâmul ceresc.

(Cromatius, Tratat la Matei 17.8, 1-2, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 10) Fericiţi cei prigoniţi pentru dreptate, că a lor este Împărăţia Cerurilor.

Pentru dreptate. Acest adaos deosebește, în mod clar, mucenicul de tâlhar. Căci și tâlharul, din cauza faptelor sale rele, suferă de mâna legii și nu are pretenția unui premiu sau a unei cununi, ci în schimb, plătește pentru greșeala sa. Nu pedeapsa, ci motivul pedepsei dă naștere la mucenici. Să alegem prima dată motivul corect și apoi să îndurăm pedeapsa fără teamă.

Când Hristos a pătimit, erau trei cruci într-un singur loc: El însuși era în mijloc și în cele două părți ale Sale erau doi tâlhari. Privește pedeapsa: este aceeași pentru toți trei. Cu toate acestea, unul dintre tâlhari a aflat Raiul pe cruce. Omul din mijloc, judecând, osândește pe cel mândru și primește pe cel smerit. Acea bucată de lemn a slujit ca scaun de judecată pentru Hristos. El, care judecă,

singurul în stare să judece drept, spune tâlharului care s-a mărturisit: Adevărat grăiesc ţie, astăzi vei fi cu Mine în Rai (Lc. 23, 43). Căci tâlharul se smerise pe sine. Bagă de seamă ce cuvinte simple a spus: Pomeneşte-mă, Doamne, când vei veni în împărăţia Ta (Lc. 23, 42). Sensul lor este: îmi cunosc faptele mele cele rele și continui să fiu răstignit până ce vei veni. Și, pentru că oricine se smerește se va înălța, Hristos îndată i-a răspuns și s-a milostivit.

(Fericitul Augustin,Predica 53A.13,traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Mt. 5, 10) Fericiţi cei prigoniţi pentru dreptate, că a lor este Împărăţia Cerurilor.

Nu putem să credem că aceasta se referă numai la cei care suferă prigoane de la neamurile străine pentru neînchinarea la idoli, ci se referă și la cei care sunt fericiți pentru nelepădarea adevărului când sunt prigoniți de eretici (Așa-ziși creștini, care neagă mărturia apostolică n.tr.). Și ei suferă pentru dreptate. În timp ce neamurile necredincioase Îl neagă pe Hristos, ereticii neagă adevărul lui Hristos. Cei care neagă adevărul lui Hristos Îl neagă pe Însuși pe Hristos. Pentru că Hristos este adevărul. Și astfel, ereticii, care sunt prigoniți nemărturisind pe Hristos, ci mărturisind așa-zisul adevăr al lui Hristos, în timp ce la o primă vedere ar părea să fie creștini, după dreptatea lor, sunt de fapt păgâni. Dacă astfel de oameni te prigonesc, ești binecuvântat, precum a fost Sfântul Ioan Botezătorul. Căci Ioan nu a fost omorât nu pentru că era păgân, nici pentru erezie, ci pentru faptele morale pe care le propovăduia, mustrându-l pe Irod pentru adulterul său. De fapt, toți proorocii au fost omorâți de către cei ai neamului lor, nu de regi păgâni. Cu toate acestea, dacă este adevărat că proorocii sunt mucenici, fără îndoială că o persoană care îndură astăzi osânde pentru Dumnezeu, chiar și dacă suferă din mâinile alor săi, primește o răsplată veșnică.

(Autor necunoscut, Opere incomplete la Matei, Omilia 9, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Mt. 5, 11) Fericiţi veţi fi voi când vă vor ocărî şi vă vor prigoni şi vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, minţind din pricina Mea.

Dar ca să nu te lase să crezi că a fi ocărât de la sine fericește pe oameni, a adăugat două condiții: prima, să fie pentru Hristos; și a doua, ca lucrul pentru care ești acuzat să fie neadevărat. Nu te aștepta să fii fericit dacă ești ocărât pentru ceva rău, iar ceea ce se spune este adevărat.

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Evanghelia după Matei, Omilia 15.4, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 11) Fericiţi veţi fi voi când vă vor ocărî şi vă vor prigoni şi vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, minţind din pricina Mea.

Tocmai vorbea despre îndurarea prigoanelor. Este ca și cum cineva L-ar fi întrebat pe Dumnezeu: Doamne, dacă am fi prigoniți pentru Tine sau pentru dreptate? Dacă am îndura rușinea și ocara oamenilor răi? Fericiți veți fi, spune Iisus, nu doar dacă veți fi prigoniți, ci și dacă alții vor spune cuvinte rele împotriva voastră, din cauza mea. Mulți oameni devin dușmanii noștri din cauza credinței noastre în Dumnezeu, dar nu ne prigonesc deschis. Poate pentru că nu au puterea să prigonească (autorul scrie aceasta la o vreme când creștinismul devenise religie de stat. De aceea, prin prigoană înțelege ostilitatea încă arătată de către păgâni față de religia creștină, care numai în cazuri excepționale s-a manifestat în acte deschise de violență n.tr.). Totuși, ei sunt peste tot și ne acuză de tot felul de lucruri rele. Spune Scriptura: Fericiţi veţi fi voi când vă vor ocărî şi vă vor prigoni şi, minţind, vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, din pricina Mea. Deci, răsplata voastră nu se sfârșește în momentul în care v-ați milostivit, dând un pahar de apă. Dacă îți greșește cineva, chiar și cu un singur cuvânt, sufletul tău nu va fi lipsit de răsplată.

(Autor necunoscut, Opere incomplete la Matei, Omilia 9, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Mt. 5, 12) Bucuraţi-vă şi vă veseliţi, că plata voastră multă este în ceruri, că aşa au prigonit pe proorocii cei dinainte de voi.

Nu numai că trebuie să îndurăm cu răbdare toate mizerabilele acuze ale persecutorilor, născocite împotriva celor drepți într-un timp al prigoanelor numelui lui Hristos, sau diferitele reproșuri cu care putem fi încărcați, sau pedepsele trupului, ci trebuie să le primim cu bucurie, pentru slava ce le va urma. Căci spune Hristos: bucuraţi-vă şi vă veseliţi, că plata voastră multă este în ceruri. Cât de prea mărită este primirea acestor prigoane cu plata despre care Domnul spune că e în ceruri. Și așa, ținând seama de plata slavei promise, trebuie să fim pregătiți cu credință sinceră pentru fiecare suferință, ca astfel, să fim făcuți părtași la slava proorocilor.

(Cromatius, Tratat la Matei 17.9, 2-3, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 12) Bucuraţi-vă şi vă veseliţi, că plata voastră multă este în ceruri, că aşa au prigonit pe proorocii cei dinainte de voi.

Privește atunci din nou la plată: că plata voastră multă este în ceruri, și nu deznădăjdui dacă nu auzi împărăția lui Dumnezeu promisă cu fiecare Fericire.

Căci Hristos, numind diferit plata, continuă să le așeze pe toate în una, în Împărăția Cerurilor. Căci El spune, de fapt: cei ce plâng vor fi mângâiați și cei milostivi vor fi miluiți, cei curați cu inima vor vedea pe Dumnezeu, iar făcătorii de pace Fiii lui Dumnezeu se vor chema. În toate acestea, Cel fericit nu face altceva decât să lase a se înțelege că se referă la Împărăția Cerurilor. Căci oamenii care se vor bucura de toate acestea cu siguranță vor ajunge în Împărăția Cerurilor. De aceea, să nu te gândești că Împărăția Cerurilor este doar a celor săraci cu duhul. Aparține și celor care flămânzesc după dreptate, și celor blânzi, și tuturor celorlalți fericiți, fără a lipsi pe vreunul de ea. Căci a așezat fericirea Sa deasupra a toate pentru a nu te lăsa să te aștepți la ceva din lumea aceasta materială. Căci, dacă cineva ar fi câștigat un premiu sau o coroană pentru lucruri care vor pieri împreună cu această viață, lucruri care zboară mai repede decât o umbră, ar mai fi acela fericit?

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Evanghelia după Matei, Omilia 15.5, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 12) Bucuraţi-vă şi vă veseliţi, că plata voastră multă este în ceruri, că aşa au prigonit pe proorocii cei dinainte de voi.

Cântărește rușinea pământească și slava cerească și vezi dacă ce înduri pe pământ nu este cu mult mai puțin decât răsplata ce te așteaptă în Rai. Dar poate vei spune: cine, ocărât fiind, poate fi și bucuros? Cine poate, nu numai să îndure ocara, dar să se și veselească de ea? Răspunsul este: numai cel pe care nu-l îmbie o slavă deșartă. Cel ce dorește toate câte se află în Rai nu se teme de ocările lumii. Este nepăsător la ceea ce spun oamenii despre el, dar îi pasă de cum îl va judeca Dumnezeu. Dar cel care se veselește de lauda altora, pe cât de mult se bucură când primește laudă, pe atât de mult se întristează când este lipsit de aceasta. Se simte trist la mustrările altora. Însă, o persoană care nu este ridicată în slăvi de către alții nu este nici umilită de mustrările lor. Oricând cineva caută slava proprie, chiar atunci se și teme să nu fie ocărât. O persoană care caută slavă pe pământ, în permanență se teme și de necazuri. Dar o persoană care caută slava numai de la Dumnezeu nu se înfricoșează de neliniști, ci doar de judecata lui Dumnezeu. Un oștean îndură pericolul războiului atât timp cât speră la laurii victoriei. Deci, cu atât mai mult tu, care aștepți plata împărăției cerești, nu trebuie să ai nici o teamă de ocările lumii.

(Autor necunoscut, Opere incomplete la Matei, Omilia 9, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 13) Voi sunteţi sarea pământului; dacă sarea se va strica, cu ce se va săra? De nimic nu mai e bună decât să fie aruncată afară şi călcată în picioare de oameni.

Sarea este folosită în atâtea locuri în viața omului! De ce este nevoie, atunci, să vorbim despre asta? Pentru că acum este vremea să spunem de ce ucenicii lui Hristos sunt comparați cu sarea. Sarea nu lasă carnea să putrezească, să miroasă urât și să nască viermi. O face bună de mâncat pentru o lungă perioadă. Nu s-ar păstra în timp și nici nu ar mai fi de trebuință fără sare. La fel și ucenicii lui Hristos, oprind duhoarea care vine de la păcatele idolatriei și ale trupului, țin și unesc la un loc acest tărâm pământesc.
(Origen, Fragmentul 91, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 13) Voi sunteţi sarea pământului; dacă sarea se va strica, cu ce se va săra? De nimic nu mai e bună decât să fie aruncată afară şi călcată în picioare de oameni.

Presupun că la început sarea pământului nu înseamnă nimic aparte. Deci, ce a vrut Iisus să spună când i-a numit pe apostoli sarea pământului? Pentru aceasta trebuie să cercetăm cel mai potrivit înțeles al cuvintelor și acesta ne va fi descoperit atât de natură, cât și de țelul ei. Apa și focul sunt combinate și unite în sare. Deci, sarea obișnuită, cea folosită de oameni, dă cărnii presărate cu ea rezistență la stricăciune și, desigur, este foarte potrivit să pomenim și de gustul dat acesteia. În același fel, apostolii sunt propovăduitorii lucrurilor cerești și veșnice. Precum semănătorii, ei seamă nemurirea în toate trupurile peste care este stropit cuvântul lor, desăvârșiți fiind prin botezul apei și al focului. Deci, aceia care vor fi sărați cu puterea învățăturii evangheliei, pe drept au fost numiți sarea pământului. Acum, sunt păstrați pentru sfârșitul veacurilor.

(Ilarie de Poitiers, La Matei 4.10, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Mt. 5, 13) Voi sunteţi sarea pământului; dacă sarea se va strica, cu ce se va săra? De nimic nu mai e bună decât să fie aruncată afară şi călcată în picioare de oameni.

Iisus numește sare starea sufletului umplut de cuvântul apostolic și plin de înțelepciune. Pentru că a fost semănat în sufletele noastre, permite cuvântului înțelepciunii să sălășluiască în noi. A fost comparat cu sarea pentru savoarea și gustul ei cel bun. Căci, fără sare, nici pâinea și nici peștele nu sunt bune de mâncat. La fel și fără înțelepciunea și învățătura apostolilor, fiecare suflet este cu miros greoi, dăunător și neplăcut lui Dumnezeu.

(Sfântul Chiril al Alexandriei, Fragment 41, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Mt. 5, 13) Voi sunteţi sarea pământului; dacă sarea se va strica, cu ce se va săra? De nimic nu mai e bună decât să fie aruncată afară şi călcată în picioare de oameni.

Este o problemă arzătoare dacă poruncește toate acestea. De ce să fii sărat? Pentru că ceea ce spune Hristos este: Răspundeți nu doar pentru viața voastră, ci și pentru cea a întregii lumi. Vă trimit nu numai într-un oraș sau două, nu către zece sau douăzeci, nici chiar către un neam, precum am trimis pe prooroci, ci vă trimit pe întreg pământul, la un pământ căzut în robia diavolului. Căci zicând voi sunteți sarea pământului, Iisus vrea să spună că însăși întreaga natură umană s-a stricat, putrezind din cauza păcatului. Vedeți că pentru aceasta, cere de la ucenicii săi acele însușiri care sunt cele mai de trebuință și valoroase pentru folosul tuturor.

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Evanghelia după Matei, Omilia 15.6, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 13) Voi sunteţi sarea pământului; dacă sarea se va strica, cu ce se va săra? De nimic nu mai e bună decât să fie aruncată afară şi călcată în picioare de oameni.

Hristos arată că cei care au fost învățați în credința și înțelepciunea cerească trebuie să rămână credincioși și neclintiți și să nu se strice. Dacă vor uita credința și înțelepciunea divină, fie se vor afunda cu capul înainte în erezie, fie se vor întoarce la nebunia necredinței. De aceea întreabă Iisus: dacă sarea se va strica, cu ce se va săra? Căci oamenii de acest fel, lipsiți de gust prin înșelăciunea diavolului și pierzându-și darul credinței, nu sunt buni de nimic. Deși odată poate că au sărat cu cuvântul propovăduirii divine pe necredincioșii încă străini de credință, dar în schimb acum s-au arătat pe sine lipsiți de valoare. Iuda Iscarioteanul s-a schimbat într-o sare zadarnică, precum aceasta. După ce s-a lepădat de înțelepciunea divină, devenind din apostol apostat, nu numai că nu a mai ajuta pe alții, ci s-a pierdut chiar și pe sine.

(Cromatius, Tratat la Matei 18.4, 1-2, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 13) Voi sunteţi sarea pământului; dacă sarea se va strica, cu ce se va săra? De nimic nu mai e bună decât să fie aruncată afară şi călcată în picioare de oameni.

Persoana definită de smerenie, de blândețe, de milă și dreptate nu ridică gard în jurul faptelor sale cele bune, ci mai degrabă, se asigură că aceste bune fântâni se revarsă pentru ca și alții să se folosească. Cel care este curat cu inima și făcător

de pace, chiar și atunci când este prigonit pentru dreptate, viețuiește pentru binele comun.

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Evanghelia după Matei, Omilia 15.7, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 14) Voi sunteţi lumina lumii; nu poate o cetate aflată pe vârf de munte să se ascundă.

Ce este cetatea? Este biserica celor sfinți, despre care proorocul spune: Lucruri mărite s-au grăit despre tine, cetatea lui Dumnezeu (Ps. 86, 2). Mai mult decât atât, credincioșii sunt cetățenii săi, despre care spune apostolul: sunteţi împreună cetăţeni cu sfinţii şi casnici ai lui Dumnezeu (Ef. 2, 19).

(Autor necunoscut, Opere incomplete la Matei, Omilia a X-a, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 15) Nici nu aprind făclie şi o pun sub obroc, ci în sfeşnic, şi luminează tuturor celor din casă.

Această cetate a fost așezată pe un munte. Cetatea se referă la apostoli, prooroci și alți învățători, care au fost născuți în Hristos. Hristos este muntele, despre care spune Daniel: iar piatra care a lovit chipul a crescut munte mare şi a umplut tot pământul (Daniel 2, 35).

Acum, printr-o altă asemănare, vrea să arate de ce însuși Hristos face pe sfinții săi să se vădească lumii. Nu vrea ca ei să rămână ascunși: Nici nu aprind făclie şi o pun sub obroc, ci în sfeşnic, şi luminează tuturor celor din casă. Cine sunt cei care aprind făclia? Tatăl și Fiul. Ce este făclia? Cuvântul dumnezeiesc, despre care s-a spus: Făclie picioarelor mele este legea Ta şi lumină cărărilor mele (Ps. 118, 105). Făclia lumii varsă lumină, ca prin aceasta să se arate lumii și să lumineze celor din casă, fie din casa bisericii, fie din cea a lumii. Cine este sfeșnicul? Biserica, cea care poartă cuvântul vieții; de aceea și Pavel spune despre cei întru care străluciţi ca nişte luminători în lume, ținând cu putere cuvântul vieţii (Filip. 2, 15 -16). De aceea, sunt numiți sfeșnice toți cei din biserică, ce au cuvântul lui Dumnezeu. Dar cei lumești sunt mai degrabă ca obroacele, lipsiți, atât de Dumnezeu, cât și de tot ceea ce este de la Dumnezeu.

(Autor necunoscut, Opere incomplete la Matei, Omilia 9, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).
(Mt. 5, 15) Nici nu aprind făclie şi o pun sub obroc, ci în sfeşnic, şi luminează tuturor celor din casă.

Ce vrea să spună Mântuitorul prin obrocul sub care unii oameni pun lumina? Aici, prin obroc vrea să spună păcat și prin făclie, virtute. Cei ce lucrează cele ale răului pășesc prin întuneric, ocolind, pe cât le este cu putință, lumina.

(Teodor de Mopsuestia, Fragmentul 26, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Mt. 5, 16) Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, aşa încât să vadă faptele voastre cele bune şi să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri.

Acea persoană așază făclia sub obroc, care ascunde și zăvorăște lumina bunei învățături prin dorințe pământești, când mai degrabă ar trebui să așeze adevărul său în sfeșnic. Aceasta arată lumina care luminează prin trup și este adusă oamenilor prin propovăduire. Astfel, vocile, limbile și alte fapte ale trupului sunt schimbate în fapte bune de către cei ce sunt primitori ai cuvântului.

(Fericitul Augustin, Predica de pe Munte 1.6.17, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 16) Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, aşa încât să vadă faptele voastre cele bune şi să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri.

Desigur, însăși cuvintele Evangheliei se tâlcuiesc pe ele însele, căci, în timp ce hrănesc inimile celor ce bat, ascultă și strigarea celor ce flămânzesc. Trebuie să privim adânc în inima noastră ca să vedem spre ce direcție este întoarsă și unde-și are îndreptată privirea. Dacă cineva vrea ca faptele sale bune să fie văzute de alții și își cântărește mărirea și folosul după cele ce le spun alții și caută să înalțe în ochii lor, nu numai că nu împlinește nici o poruncă dată de Mântuitorul în acest text, ci a ales să se îndrepteze pe sine în ochii celorlalți doar ca să fie văzut de ei. Astfel, lumina sa nu a făcut și pe alții să slăvească pe Tatăl din ceruri și nu a iubit voia lui Dumnezeu, ci a căutat pe ale sale. Despre acestea spune apostolul: toţi caută ale lor, nu ale lui Iisus Hristos (Filip. 2, 21). Doar, aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, încât să vadă faptele voastre cele bune nu este de ajuns, căci îndată adaugă și motivul pentru care trebuie să se întâmple aceasta: ca să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri. Aceasta înseamnă că, deși cineva este văzut de ceilalți făcând fapte bune, în conştiința sa el trebuie să aibă doar gândul de a-L slăvi pe Dumnezeu. Numai pentru slava lui Dumnezeu trebuie să permitem ca faptele noastre cele bune să fie cunoscute.

(Fericitul Augustin,Predica 54.3,traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Mt. 5, 16) Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, aşa încât să vadă faptele voastre cele bune şi să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri.

Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, încât să vadă faptele voastre cele bune şi să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri. Cu alte cuvinte, luminați și învățați, nu doar ca oamenii să audă cuvintele voastre, dar și pentru a vedea faptele voastre cele bune. Faceți ca cei pe care îi luminați prin lumina cuvintelor voastre să fie sărați cu sarea faptelor voastre. Căci cel care predică şi face ceea ce predică, învață cu adevărat. Însă, cel ce nu săvârşeşte ceea ce predică, nu învață pe nimeni, ci-și agonisește lumina celui rău. Căci este mai bine a săvârși și a nu învăța, decât a învăța și a nu săvârși. Pentru că cel ce face, deși tace, îndreaptă pe unii prin pilda sa. Dar cel ce învață și nu săvârșește, nu numai că nu îndreaptă pe nimeni, ci smintește pe mulți. Căci, cine nu este ispitit să păcătuiască când vede pe învățătorul binelui păcătuind? Astfel, Domnul este proslăvit prin acei învățători care învață și săvârșesc cele ce învață și este hulit prin cei care învață și nu săvârșesc.

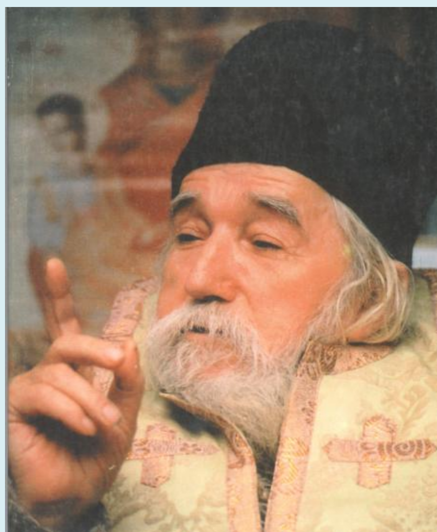
(Autor necunoscut, Opere incomplete la Matei, Omilia 9, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

(Mt. 5, 16) Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, aşa încât să vadă faptele voastre cele bune şi să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri.

Păstorul Bisericii trebuie să fie înzestrat cu toate virtuțile. Trebuie să fie sărac, ca să poată osândi lăcomia. Trebuie să fie întotdeauna cel care suspină la plăcerea necumpătată, atât în el însuși, cât și în ceilalți și gata să înfrunte pe cei ce nu șovăie înainte să păcătuiască și pe cei ce nu se pocăiesc după ce săvârșesc păcatul. Deci, lasă-l să suspine și să plângă. Lasă-l să arate că această lume este grea și primejdioasă pentru credincios. El trebuie să fie unul care să flămânzească și să înseteze după dreptate, ca să poată avea puterea să ridice cu încredere prin Cuvântul lui Dumnezeu pe cei ce sunt leneși în fapte bune. El știe cum să folosească nuiaua dojanei, mai bine prin pildă decât prin vorbe. El trebuie se fie blând. El păstorește Biserica prin milă, mai mult decât prin pedeapsă. Dorește să fie mai mult iubit, decât de temut. Trebuie să fie milostiv cu ceilalți, dar dur cu sine. Pe cântar așează pentru dreptate o greutate mare pentru sine și una ușoară pentru ceilalți. Trebuie să fie curat cu inima. Nu se încurcă în cele pământești și nici măcar nu se gândește la ele.

(Autor necunoscut, Opere incomplete la Matei, Omilia 10, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip).

Părintele Ilie Cleopa - Predică la Duminica a IV-a a Sfântului şi marelui Post (a Sfântului Ioan Scărarul) - Despre credinţă şi îndoială

Iubiţi credincioşi, să înţelegem că alta este credinţa tare, deplină, şi alta este credinţa îndoielnică şi puţină. Prin credinţa dreaptă şi deplină omul poate, cu puterea lui Dumnezeu, să facă minuni şi să dobândească fericirea vremelnică şi veşnică. Credinţa deplină sau desăvârşită este credinţa propovăduită de Biserica Ortodoxă şi mărturisită pe scurt în Simbolul Credinţei (Crezul). ***Această sfântă şi dreaptă credinţă, împreună cu lucrarea faptelor bune, cu scopul de a plăcea numai lui Dumnezeu***, ***îi aduce omului mântuirea sufletului*** (I Corinteni 10, 31).

Să ştiţi, fraţii mei, că sunt multe feluri de credinţe pe pământ care nu aduc mântuirea sufletului, ci şi la piezare îl duc. Aşa sunt credinţele păgâne, credinţele strâmbe ale celor care cred în vrăji, în descântece şi în fermecătorii, în visuri şi vedenii false şi alte multe feluri de credinţe străine de adevăr care duc la pierzare pe cei înşelaţi de ele. ***Numai credinţa cea deplină şi dreaptă pe care o mărturiseşte şi o propovăduieşte Biserica Ortodoxă este mântuitoare fiind întemeiată pe Sfânta Scriptură şi Sfânta Tradiţie apostolică şi patristică.*** Ea ***are temelie neclintită pe Hristos piatra cea din capul unghiului*** (Matei 21, 42). Sfinţii şi dumnezeieştii Părinţi, ca şi Sfinţii Apostoli au fost cei mai mari apărători ai dreptei credinţe la cele şapte Sinoade ecumenice şi la cele locale. Prin învăţăturile lor scrise ne-au lăsat luminate căile mântuirii, care duc la Hristos numai după dreptarul credinţei Ortodoxe.

Când pe Sfântul Vasile cel mare îl îndemna guvernatorul Modest să primească unirea cu erezia lui Arie, atunci marele ierarh i-a zis: "***Nu! Biserica a primit învăţătura sa de la Hristos Dumnezeu şi această învăţătură eu sunt dator s-o apăr chiar cu preţul vieţii mele. De aceea nu voi îngădui să se lase la o parte sau să se schimbe vreun cuvânt, sau măcar o silabă din această dumnezeiască***

predanie. Ci ca un paznic rânduit de Dumnezeu prin har voi sta aici credincios şi neclintit la postul meu, chiar dacă voi plăti această împotrivire cu viaţa mea. Eu nu voi înceta de a apăra tezaurul cel nepreţuit al credinţei contra tuturor vătămăturilor ce vin de la necredincioşi şi eretici. Adevărurile dreptei credinţe au fost păstrate în totalitatea şi curăţia lor cu multe jertfe omeneşti şi cu mari valuri de sânge creştin".

Când milioane de oameni, bărbaţi şi femei, copii, tineri şi bătrâni, învăţaţi şi filosofi din primele veacuri ale creştinismului şi-au dat viaţa pentru învăţătura creştină, pentru a ne lăsa moştenire curată în Iisus Hristos, nimeni dintre creştinii zilelor noastre n-are dreptul să strice frumuseţea şi podoaba dreptei credinţe, având în ea adevărul. Toţi care vor face unele schimbări în cuvintele Sfintei Scripturi şi ale Sfintei Tradiţii nu vor avea parte de Hristos şi nu vor moşteni împreună cu Sfinţii Lui cereasca împărăţie.

Credinţa deplină şi tare este cea care se lucrează prin dragoste (Galateni 5, 6), ***adică cea care este urmată de fapte bune***. Iar credinţa care este lipsită de dragoste, adică de fapte bune, este zadarnică şi nefolositoare. Aceasta ne-o arată **Sfântul Apostol Pavel** zicând: ***De aş avea darul proorociei şi orice ştiinţă şi de aş avea toată credinţa încât să pot muta şi munţii, iar dragoste nu am, nimic nu sunt*** (I Corinteni 13, 2). Încă să ştim, fraţilor, că dreapta noastră credinţă cea deplină şi tare, care lucrează prin fapte bune, trebuie să fie statornică până la ultima noastră suflare. În această privinţă avem mii şi milioane de pilde lăsate nouă de Sfinţii lui Dumnezeu care L-au mărturisit şi, pentru dragostea Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos, şi-au pus sufletele lor pentru Evanghelie, răbdând până la moarte înfricoşătoare chinuri. Pentru a adeveri acest lucru despre credinţa cea statornică a Sfinţilor lui Dumnezeu voi aduce câteva exemple din viaţa Bisericii.

Primul exemplu de jertfă totală pentru mântuirea lumii şi pentru propovăduirea Sfintei Evanghelii pe pământ a fost Însuşi Domnul nostru Iisus Hristos. El ne-a descoperit adevărurile veşnice ale dreptei credinţe.

- ***El ne-a învăţat cum să credem în adevăratul Dumnezeu cel închinat şi mărit în trei persoane: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt.***
- ***Hristos, Mântuitorul lumii, ne-a descoperit că Duhul Sfânt purcede de la Tatăl şi ni L-a trimis pe pământ ca Mângâietor şi Domn al vieţii.***
- ***El a sfinţit pe fecioara Maria prin întruparea Sa şi ne-a încredinţat-o tuturor ca Născătoare de Dumnezeu şi mamă, zicându-i: Iată fiul tău! iar prin iubitul Său ucenic Ioan Evanghelistul, căruia i-a spus: Iată mama ta! (Ioan 19, 26-27), ne-a făcut fiii ei.***

Dreaptă credinţă plină de Duh şi de putere a avut dintre oameni cel mai mult Maica Domnului, cea dintâi rugătoare pentru noi toţi înaintea Preasfintei

Treimi. Ea a crezut în cuvintele Arhanghelului Gavriil şi prin el a primit să nască cu trup pe Hristos, când a spus: ***Fie mie după cuvântul tău!*** (Luca 1, 38).

Dar ce vom spune de marea credinţă a Sfinţilor Apostoli? Oare nu ei au semănat dreapta credinţă şi Evanghelia în toată lumea? Nu au străbătut ei Asia, Europa şi Africa, vestind venirea Mântuitorului în lume şi apropierea Împărăţiei Cerurilor? Nu au răbdat ei atâta prigonire şi temniţă şi moarte martirică pentru Hristos şi pentru Evanghelie? Nu au vindecat ei bolnavi şi tot felul de suferinzi cu puterea credinţei, chemând numele lui Hristos? Nu au dărâmat ei capiştile idoleşti şi în locul lor au înălţat biserici creştine?

- *Astfel, ce vom vorbi de credinţa plină de râvnă a lui Petru, căruia i-a spus Hristos:* ***Amin zic ţie, tu eşti Petru şi pe această piatră voi întemeia Biserica Mea şi porţile iadului nu o vor birui*** *(Matei 16, 18)? Oare nu a fost el răstignit pe cruce cu capul în jos pentru dragostea lui Hristos?*
- *Ce vom zice de credinţa Apostolului Pavel, gura lui Hristos? Pe el l-a făcut Mântuitorul din tiran şi persecutor, Apostol al neamurilor şi martir. Deci, cum vom lăuda credinţa de foc a Sfântului Pavel, dragostea lui pentru mântuirea păgânilor şi a evreilor, curajul şi bărbăţia lui, înţelepciunea lui şi răbdarea lui, bătăile, temniţa şi lanţurile pe care le-a suferit el pentru Evanghelie, învrednicindu-se să fie înălţat de Duhul Sfânt până la al treilea cer? Oare nu el a spus că* ***după plecarea mea vor intra între voi lupii răpitori*** *- adică ereticii -,* ***care nu vor cruţa turma****? (Fapte 20, 29).*

Cine poate spune cu câtă dragoste şi fierbinte credinţă au slujit Apostolii pe Hristos şi Evanghelia Lui? Sau cine ştie câte bătăi şi torturi şi lanţuri au pătimit pentru Hristos Sfinţii Mucenici? Căci cu cât îi chinuiau păgânii mai mult, ei mai tari se făceau în credinţă şi primeau cu bucurie să moară pentru Iisus, decât să se lepede de El. Cine ştie dintre muritori numărul şi numele tuturor sfinţilor lui Dumnezeu? Sau cine poate lăuda după vrednicie credinţa lor, dragostea lor, smerenia lor, bărbăţia lor şi sfinţenia cu care au trăit ei Evanghelia şi au împlinit poruncile lui Dumnezeu? Oare ei credeau în Hristos numai cu buzele sau pentru răsplată? Sau slujeau Biserică pentru ranguri? Sau mărturiseau Evanghelia învierii pentru bani şi daruri?

Nu, niciodată. Sau se temeau de oameni mai mult decât de Dumnezeu? Sau se certau pentru întâietate? Sau se pârau unii pe alţii, sau urmăreau averi şi scopuri pământeşti în Biserică? Sau se îndoiau în credinţă şi schimbau după plac şi după mintea lor învăţătura Evangheliei, cum fac sectele de azi? Nu. Ci ***credinţa lor dreaptă şi statornică în Dumnezeu era tare ca fierul; feţele şi inimile lor străluceau de lumina Duhului, ca făcliile pentru sfinţenia vieţii lor; mâinile***

lor nu oboseau să dea milostenie, picioarele lor nu conteneau să alerge la biserici şi la vestirea Evangheliei; gurile lor nu încetau să se roage lui Dumnezeu, iar sufletele lor albe ca zăpada aşteptau cu bucurie dezlegarea de trup şi unirea în cer cu Hristos.

Aceeaşi credinţă tare până la jertfă şi viaţă îngerească au dus pe pământ toţi sfinţii şi Cuvioşii Părinţi ai Bisericii Ortodoxe. Ei cu rugăciunea şi credinţa lor făceau multe minuni, cu lacrimile lor sfinţeau pustiul şi mănăstirile, cu inima lor odihneau pe Dumnezeu, iar cu înţelepciunea şi sfaturile lor scriau cărţi de folos, apărau dreapta credinţă în lume, combăteau pe eretici şi izgoneau pe diavoli dintre oameni. De aceea sunt trecuţi ca sfinţi în calendar şi le cerem ajutorul.

Ce putem spune de părinţii şi înaintaşii noştri care au păstrat cu atâta sfinţenie şi tărie credinţa ortodoxă pe pământul ţării noastre? Să amintim de marele domn al Moldovei Ştefan cel mare, care a apărat ortodoxia aproape o jumătate de secol şi a înălţat 48 de biserici şi mânăstiri. Să pomenim şi pe domnul martir Constantin Brâncoveanu, cu cei patru copii ai săi, care şi-au vărsat sângele pentru Hristos departe de ţară. Să amintim şi pe ierarhii mărturisitori şi apărători ai dreptei credinţe din Transilvania, şi pe sihaştrii şi cuvioşii sfinţi care s-au nevoit în Carpaţi, în pădurile şi mânăstirile noastre.

Nu putem uita nici pe bunii noştri părinţi şi ţărani credincioşi de la sate. Oare câţi erau mai credincioşi decât ei? Cine se ruga mai cu credinţă şi cu lacrimi ca ei, ţăranii şi mamele noastre blânde şi evlavioase de prin sate?

Toate acestea le-am spus, fraţii mei, ca să ne dăm seama că şi în ţara noastră credinţa în Dumnezeu a avut dintotdeauna bărbaţi sfinţi, trăitori adevăraţi în Hristos şi apărători ai credinţei curate împotriva tuturor sectelor şi a celor îndoielnici şi slabi în credinţă.

Iubiţi credincioşi, împotriva credinţei adevărate şi puternice în Dumnezeu, de-a lungul celor două mii de ani de creştinism, s-au ridicat tot felul de obstacole, ispite şi neghine, cum le numeşte Iisus Hristos în pildele Sale. Şi care au fost acestea? La începutul creştinismului s-au ridicat creştini iudaizanţi, care voiau să amestece credinţa curată în Hristos cu practicile religioase ale Legii Vechi. Apoi s-au ridicat împotriva credinţei propovăduite de Mântuitorul şi de Apostoli, împăraţi păgâni romani, care prin grele persecuţii sângeroase căutau să-i întoarcă pe creştini din nou la idolatrie.

Din secolul IV diavolul a ridicat împotriva credinţei apostolice tot felul de eresuri, secte şi curente filosofice păgâne, ca arianismul, nestorianismul, monofizismul, monotelismul, iconoclasmul, gnosticismul, maniheismul,

montanismul şi multe altele. Mai târziu s-au ridicat reformiştii luterani, calvinii, husiţii şi sectele mai noi din zilele noastre. Toate acestea au urmărit slăbirea dreptei credinţe şi convertirea ortodocşilor la eresul lor. Unii au reuşit mai mult, alţii mai puţin în scopul lor prozelitist, diabolic, de fărâmiţare a Bisericii lui Hristos, iar alţii au dispărut fără urme.

Corabia Bisericii lui Hristos merge mai departe pe marea vieţii dar diavolul nu încetează s-o atace cu noi şi noi arme şi ispite. Cea mai puternică armă, după secte, este necredinţa în Dumnezeu care, luând locul păgânismului, încearcă să slăbească credinţa tare şi curată în Dumnezeu. Însă jertfa păstorilor devotaţi ai Bisericii, scrierile Sfinţilor Părinţi şi rugăciunile călugărilor şi ale credincioşilor au slăbit atacul necredincioşilor.

Atunci diavolul a inventat o nouă armă împotriva credinţei vii, lucrătoare în Hristos, anume, îndoiala. Creştinii îndoielnici sunt din ce în ce mai numeroşi. Ei cred în Dumnezeu, dar se îndoiesc şi de viaţa veşnică, şi de puterea rugăciunii, şi de harul Lui. Se roagă, dar cu îndoială, cum s-a rugat şi tatăl copilului bolnav din Evanghelia de astăzi. ***Creştinii îndoielnici merg la biserică numai când sunt bolnavi, când au duşmani, necazuri, sau examene. În rest, spun că n-au timp, că se pot ruga şi acasă sau că se roagă preoţii pentru ei.*** Aceştia se îndoiesc şi de viaţa veşnică, şi de puterea rugăciunii, şi de harul preoţiei, şi de sfinţenia Sfintei Împărtăşanii. Duhul îndoielii este un diavol cumplit care chinuie pe mulţi credincioşi şi îi aruncă în deznădejde, în gânduri negre, în secte, în sinucidere. Căci şi creştinii care se duc la secte, tot din cauza îndoielii în credinţă o fac. De aceea îndoielnicii şi sectanţii sunt mereu tulburaţi, îngânduraţi, gata oricând de ceartă şi chiar de răzbunare.

O imagine clară a îndoielii noastre în credinţă o prezintă Evanghelia de astăzi. Un tată şi-a adus copilul bolnav de epilepsie să-l vindece Hristos. Mai întâi a cerut să-l vindece ucenicii Săi dar n-au putut. Apoi căzând la picioarele lui Hristos, I-a spus durerea şi L-a rugat să-i vindece copilul. Dar Mântuitorul întârzia să facă minunea. De ce? Din cauza necredinţei tatălui copilului. Că iată cum se ruga: "***Doamne, de poţi ceva, ajută-ne nouă, fiindu-Ţi milă de noi!***" Atunci Hristos i-a răspuns: ***De poţi crede, toate sunt cu putinţă celui credincios. Tatăl copilului, apăsat de boala fiului său, a strigat cu lacrimi: Cred, Doamne! Ajută necredinţei mele!*** (Marcu 9, 22-24). Atunci îndată Hristos a izgonit duhul rău din copil şi l-a vindecat.

Oare câţi dintre creştinii noştri nu cârtesc înaintea lui Dumnezeu când sunt în suferinţă şi necaz? Câţi nu vin la biserică şi se roagă mai mult din interese pământeşti, zicând cam aceleaşi cuvinte îndoielnice: "Doamne, dacă eşti bun, ajută-mi! Doamne, dacă m-ai iertat, miluieşte-mă! Doamne, dacă poţi şi vrei,

vindecă-mă şi pedepseşte pe vrăjmaşii mei!" Or, aceasta nu este rugăciune primită de Dumnezeu!

Iubiţi credincioşi, dacă vrem să ne mântuim şi să fim miluiţi de Hristos, să avem credinţă tare, vie, curată, statornică. Altfel nu ne aude repede Dumnezeu. Sau ne răspunde ca omului din Evanghelia de azi: ***De poţi crede, toate sunt cu putinţă celui credincios!*** Să avem credinţă puternică şi toate le vom dobândi.

Îndoiala în credinţă a adus lumea aici, la marginea prăpastiei. Îndoiala în credinţă a creat atâtea secte şi a adus dezbinarea în Biserică, în familie şi peste tot. ***Cum ne putem întări în credinţă ca să scăpăm de îndoială şi de cumplitele ei urmări?*** **Numai prin rugăciune şi post, prin deasă spovedanie şi împărtăşire şi prin citirea cărţilor sfinte.** ***Căci aşa a răspuns Mântuitorul ucenicilor Săi care L-au întrebat: Pentru ce noi n-am putut să-l scoatem? Pentru puţina voastră credinţă (Matei 17, 19-20). Acest neam de diavoli cu nimic nu poate fi scos, fără numai cu rugăciune şi cu post! (Marcu 9, 28-29).***

Vedeţi ce ne răspunde Hristos? Vedeţi puterea rugăciunii ajutată de post? Vedeţi puterea postului ajutat de rugăciune? În zadar unii vorbesc de rău postul. În zadar alţii se roagă, dacă nu vor să postească. Uniţi rugăciunea cu postul, mergeţi regulat la Sfânta Liturghie, spovediţi-vă curat, mai ales acum în Sfântul şi Marele Post. Împăcaţi-vă, ajutaţi-vă în greutăţile vieţii şi creşteţi-vă copiii în credinţă şi frică de Dumnezeu, ca să nu fie robiţi de diavolul prin păcatele tinereţii. Doar vedeţi câţi părinţi suferă pentru copiii lor bolnavi, neascultători şi răi.

De ne vom ruga cu credinţă şi cu post, vom dobândi cererile noastre şi vom putea rosti cu folos rugăciunea omului din Evanghelia de astăzi: Cred, Doamne! Ajută necredinţei mele! Amin.

Sfântul Ioan Gură de Aur - Cuvânt la Duminica a patra a Sfântului şi marelui Post - Despre post şi despre patima defăimării

„Iară fariseii grăiau: cu domnul dracilor scoate pe draci" (Mt.. 9. 34; Lc. 11, 15)

Precum după sfârşitul iernii, când începe vara corăbierul duce în mare vasul său, ostaşul curăţă armele sale şi îşi pregăteşte calul său de război, lucrătorul de pământ îşi ascute secera, călătorul începe cu curaj călătoria sa cea îndelungată şi luptătorul se găteşte pentru arenă, aşa şi noi, ***când a sosit timpul postului, ca o vară a sufletului, precum ostaşii să curăţim armele noastre, precum lucrătorii de pământ să ascuţim secerile noastre, precum corăbierii împotriva valurilor, poftelor celor fără de rânduială să opunem cugetările cele sfinte, precum călătorii să începem călătoria la cer şi precum luptătorii să ne gătim pentru luptă. Căci creştinul este un lucrător de pământ, un corăbier; un ostaş, un luptător şi un călător.*** De aceea zice şi Apostolul Pavel: ***„îmbrăcaţi-vă cu toate armele lui Dumnezeu" (Efes. 6, 11-13).***

Dacă eşti tu luptător, trebuie să păşeşti pe locul luptei dezbrăcat; dacă eşti ostaş, trebuie să te arăţi la bătălie înarmat. Cum însă sunt cu putinţă amândouă aceste deodată ? Totodată a fi dezbrăcat şi înarmat? Ascultă! Dezbracă-te de treburile lumeşti şi vei fi gol ca un luptător, armează-te cu armele duhului şi vei fi înarmat ca un ostaş; dezbracă grijile cele vremelnice, căci timpul postului este un timp de luptă, armează-te cu armele duhului, căci nouă ne stă înainte un greu război împotriva satanei şi a puterii lui. De aceea noi trebuie să ne dezbrăcăm, pentru ca diavolul să nu se poată apuca de nimic, şi să fim înarmaţi din toate părţile, pentru ca să nu putem fi răniţi de nicăieri.

Lucrează acum ogorul sufletului tău, smulge spinii şi pălămida, seamănă în locul lor cuvântul lui Dumnezeu, pune şi sădeşte plantele cele frumoase ale

înţelepciunii, şi atunci tu vei fi un duhovnicesc lucrător de pământ. Secera duhului tău, care se tocise prin necumpătare, prin post iarăşi se va ascuţi; pregăteşte-te de călătorie la cer, păşeşte pe calea cea aspră şi îngustă, căci cel subţiat prin post poate mai uşor să treacă prin uşa cea strâmtă. Furtuna patimilor trebuie acum să o linişteşti, valurile poftelor celor fără rânduială să le domoleşti, corăbioara sufletului tău să o scapi, să întrebuinţezi toată prevederea şi vei fi un cârmaci duhovnicesc. La toate acestea postul ne dă prilej şi învăţătură. Eu însă înţeleg nu postul cel obişnuit, ci postul cel adevărat, adică nu numai înfrânarea de la mâncare, ci încă şi înfrânarea de la păcate; căci nu, singur postul bucatelor în sine, ci numai postul cel adevărat poate mântui pe om.

Aşadar, pentru ca noi să nu ne ostenim în zadar si să ni se răpească folosul postului, ***să cercetăm cum şi în ce chip trebuie să postim.***

- *Fariseul acela din Evanghelie încă postea (Lc. 18, 10 şi urm.), dar aceasta nu i-a folosit la nimic, ci s-a întors deşert în casa sa, pe când vameşul, care nu postise, l-a întrecut.*
- *Ninivitenii au postit şi iarăşi au dobândit harul lui Dumnezeu.*
- *Dar şi jidovii posteau, fără ca aceasta să-i fi mântuit.*

Să vedem acum ce însuşiri a avut postul ninivetenilor şi prin ce au îmblânzit ei mânia cea mare a lui Dumnezeu. Era oare postul lor numai înfrânare de mâncare şi îmbrăcarea hainelor de jale ? Nicidecum, ci era o schimbare a toată viaţa lor. De unde ştim aceasta ? De la însuşi profetul. Când el vorbeşte despre mânia lui Dumnezeu şi despre postul ninivitenilor, şi despre iertarea dumnezeiească, cea dobândită, arată şi temeiul acestei iertări prin cuvintele: ***„Căci Dumnezeu a văzut faptele lor" (Iona 3, 10).*** Care fapte? Oare înfrânarea lor de la mâncare şi purtarea hainelor de jale? Nu, ci tăcând despre aceasta, zice: ***„Fiindcă fiecare a părăsit calea sa cea rea, Domnului i-a părut rău de nenorocirea ce voia a aduce asupra lor".*** Aşadar, vezi că ninivitenii nu prin înfrânarea de la mâncare, ci prin schimbarea vieţuirii lor au scăpat de primejdia cea mare şi iarăşi au împăcat pe Dumnezeu.

Dar eu zic aceasta nu pentru a înjosi postul, ci pentru a-1 cinsti cu adevărat, căci cinstea postului stă nu întru înfrânarea de la mâncare, ci întru înfrânarea de la păcate, iar cine mărgineşte postul său numai la a nu mânca, acela necinsteşte postul mai mult.

Tu posteşti! Bine, dar arată-mi aceasta prin fapte !

Prin ce fapte ? – întrebi tu. Iată: când vezi un sărac, fie-ţi milă de dânsul; când vezi un vrăjmaş, împacă-te cu dânsul. De vezi pe aproapele tău norocit, nu-1

pizmui. Ţine ochii tăi în frâu, ca să nu arunce priviri poftitoare şi necurate. ***Nu numai gura ta trebuie să postească, ci încă şi ochii şi urechile, picioarele şi mâinile şi toate membrele trupului tău.***

- *Mâinile tale să postească rămânând curate de averea cea nedreaptă şi de lăcomia câştigului.*
- *Picioarele tale trebuie să postească nemergând la desfătările cele necuviincioase.*
- *Ochii trebuie să postească neuitându-se cu poftă şi cu aprindere. Privirea este mâncarea ochilor. Dacă privirea este neiertată, păcătoasă, vatămă postul, ducând tot sufletul la pierdere. Ar fi cea mai mare nebunie a opri gurii chiar mâncarea cea învoită, iară ochiului, dimpotrivă, a-i îngădui privirea cea păcătoasă. Tu te înfrânezi de carne. Bine.*
- *Dar nu-ţi lăsa nici ochii a căuta la pofta cărnii, încă şi urechile tale trebuie să postească. Dar postul urechii stă în a nu asculta clevetirile şi vorbele cele rele asupra cuiva. Căci se zice în Sfânta Scriptură:* ***„Să nu asculţi vorbele cele mincinoase" (Ieş. 23, 1).***
- *încă şi gura trebuie să postească, înfrânându-se de la vorbele cele de ruşine şi de înjurături sau sudalme; căci ce ar folosi, dacă noi nu mâncăm carnea dobitoacelor, dar ca nişte fiare sălbatice sfâşiem numele cel bun al fraţilor noştri ?*

Defăimătorul, într-adevăr, sfâşie şi mănâncă pe aproapele său. Despre aceasta vorbeşte Pavel, când zice: ***„Iară de vă muşcaţi unul pe altul şi vă mâncaţi, căutaţi să nu vă mistuiţi unul de către altul" (Gal. 5, 15).*** Deşi nu ai înfipt dinţii tăi în carnea, nici în trupul aproapelui tău, dar ai muşcat sufletul lui cu clevetirea ta, 1-ai rănit cu bănuiala ta cea rea, ţi-ai pricinuit ţie însuţi, lui şi multor altora înmiite daune.

Căci tu, prin clevetirea aproapelui tău, ai făcut mai rău pe cel ce te-a ascultat; de este el un păcătos, acum va fi mai îndrăzneţ, căci cunoaşte un tovarăş al păcatului său; de este el un drept, acum uşor se va amăgi întru mândrie şi prin păcatul altora va fi împins a cugeta lucruri înalte despre sine. Tu eşti vinovat încă şi prin aceea că numele lui Dumnezeu se huleşte; căci precum prin vederea faptelor celor bune numele lui Dumnezeu se cinsteşte, aşa prin descoperirea păcatelor El se defaimă şi se necinsteşte. Pe lângă aceasta, pe omul pe care îl defaimi, prin defăimarea ta 1-ai făcut mai fără de ruşine şi totodată mai învrăjmăşit asupra ta.

Să nu-mi zică nimeni că numai când ar vorbi cineva neadevărul despre aproapele său, atunci 1-ar defăima, iară nu când vorbeşte adevărul. Nu, nu este aşa; căci şi aceea este o călcare de lege, când cineva vorbeşte asupra aproapelui ceva de rău, care este adevărat. Fără îndoială şi fariseul acela

numai adevăr a vorbit despre vameşul, şi totuşi aceasta nu i-a ajutat, iar toate faptele lui cele bune au fost zadarnice. Dar poate tu voieşti să îmbunătăţeşti pe fratele tău, văzându-i păcatele lui. Iată, dacă tu voieşti aceasta, atunci plânge, cere de la Dumnezeu ajutorul lui, ia pe fratele tău la o parte, sfătuieşte-1 îndeosebi, povăţuieşte-1, mângâie-1.

Arată păcătosului că tu îl iubeşti, dovedeşte-i că numai din îngrijire pentru dânsul si pentru că voieşti binele lui, iară nu spre a-1 ruşina, pomeneşti păcatele lui. Arată-i cea mai mare dragoste şi prietenie, fără să te ruşinezi a face toate, dacă ţinta ta este de a-1 face mai bun. Aşa fac adeseori doctorii, care măgulesc pe bolnavii cei nesupuşi, spre a-i îndemna să primească doctoriile cele vindecătoare. Fă şi tu aşa şi arată preotului rănile aproapelui tău. Aceasta înseamnă a te îngriji de dânsul şi a te interesa de îmbunătăţirea lui.

Dar sfătuirea mea nu priveşte numai pe aceia care vorbesc rău de alţii, ci şi pe aceia care aud nişte asemenea vorbe. Pe aceşti din urmă îi sfătuiesc eu aş astupa urechile şi a urma psalmistului, care zice: „Urât-am pe cel ce grăieşte rău în ascuns despre aproapele său” (Ps. 100, 5).

Voieşte cineva să-ţi spună ceva despre altul, zi-i: *dacă voieşti, să lauzi pe cineva cu bucurie, voi pleca urechea mea. Iară de voieşti să vorbeşti rău despre cineva, eu voi astupa urechile mele la vorbele tale. Căci ce-mi va folosi mie a afla că acesta sau acela este un păcătos ?* Mai zi defăimătorului: ***„Pentru noi înşine trebuie să ne îngrijim, cum am putea să dăm seamă de păcatele noastre şi să întoarcem grija la cercetarea propriei noastre vieţi”.*** Căci cu ce ne-am putea noi dezvinovăţi şi afla iertare, când noi nu ne îngrijim de treburile noastre proprii, dar ne ocupăm aşa de mult cu cele străine ? Este necuviincios când cineva trece pe lângă o casă, a se uita înăuntru cu curiozitate, iscodind ce se face acolo. Dar încă mai necuviincios şi mai nemoral este a iscodi viaţa şi purtarea altor oameni.

Oamenii aceştia, care pururea se îngrijesc de cele străine, săvârşesc însă şi o altă nebunie foarte mare. Dacă iarăşi au iscodit ceva, îndată o spun altuia, dar opresc pe acesta cu asprime de a mai spune cuiva, şi tocmai prin aceasta dau a înţelege că ei au săvârşit ceva vrednic de prihănit. Căci, dacă tu doreşti ca ceva să nu se mai spună, ar fi trebuit tu însuţi mai întâi de toate să nu spui. Voieşti tu ca ceva să nu fie cunoscut, atunci trebuie ca tu însuţi să o faci mai întâi. Dar dacă tu însuţi nu poţi tăcea, în zadar îndemni pe alţii la tăcere.

Dar poate tu vei zice: „Este foarte dulce şi plăcut a defăima pe altul”. Dimpotrivă, a nu defăima este plăcut. Cine a defăimat pe altul, cade în încurcături, se teme de urmările cele rele, se căieşte, şi adeseori şi-ar muşca limba; şi tremură, ca nu cumva ceea ce a spus să îi aducă o mare primejdie şi o

cumplită daună. Dimpotrivă, cine stăpâneşte limba sa, este liber de toată această mâhnire şi trăieşte într-o linişte dulce.

„De ai auzit ceva – zice înţeleptul Sirah, las-o să moară în tine; fii liniştit, nu vei crăpa din aceasta” (Sir. 19, 10). Ce vrea să zică aceasta: „Lasă-o să moară în tine” ? Aceasta vrea să zică: stârpeşte-o, îngroap-o, fă-o să nu mai iasă afară.

Aşadar, înainte de toate, trebuie să te fereşti a asculta pe cel ce vorbeşte rău de aproapele tău. Iară dacă ai auzit ceva asemenea, îngroap-o, omoar-o în tine, dă-o uitării, ca să fie ca şi cum nu ai fi auzit-o. Atunci vei putea să petreci o viaţă liniştită, paşnică. Dacă defăimătorii vor vedea că dispreţul nostru îi ajunge mai degrabă pe dânşii decât pe cei defăimaţi, atunci ei curând se vor lăsa de obiceiul lor cel rău, vor părăsi păcatul lor, iar pe viitor vor grăi bine despre aproapele; iară despre noi vor spune cu laudă că suntem mântuitorii şi binefăcătorii lor.
Deci să fugim, iubiţilor, de defăimări, şi să recunoaştem că patima defăimării este o cursă a satanei şi o groapă plină de răutate şi de pânditури.

Căci diavolul pentru aceea ne-a împins la acest obicei rău, pentru ca noi să nu ne îngrijim de mântuirea sufletului nostru, iar ca răspunderea noastră să o facă mai mare. ***Şi defăimarea nu numai pentru aceea este ceva rău, pentru că noi avem să dăm seamă despre fiecare cuvânt, ci şi pentru aceea că defăimarea ne răpeşte orice dezvinovăţire pentru păcatele noastre, făcându-le mai grele şi mai de osândit.***

Cine critică cu amărăciune păcatele altora, acela nu are a aştepta nici o iertare pentru păcatele sale. Căci ***Dumnezeu ne va judeca nu numai după mărimea păcatelor noastre, ci şi după cum am judecat noi pe alţii.*** De aceea Hristos a zis: ***„Nu judecaţi, ca să nu fiţi judecaţi” (Mt. 7, 1).***

Aşadar, păcatul nostru în acea lume se va arăta nu numai aşa cum este el în sine, ci, prin judecata noastră cea aspră despre aproapele, el se va face mai grozav şi mai vrednic de osândă. Dimpotrivă, cel domol, cel iubitor de oameni, cel blând micşorează mărimea păcatelor sale.

Aşadar, în acest sfânt timp al postului să alungăm toată defăimarea din gura noastră, fiind convinşi, că de am mânca numai cenuşă, această viaţă aspră nu va putea folosi, dacă nu ne vom înfrâna totodată de prihănire şi de defăimare. ***Să postim deci, iubiţilor, în aşa chip, ca noi să ne înfrânăm nu numai de la mâncare, ci şi de la păcate.***

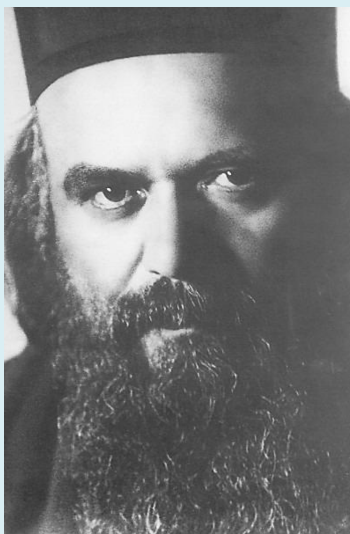
Atunci noi încă din viaţa de acum vom avea bună nădejde de mântuire, iară în viaţa cea viitoare ne vom apropia de Hristos cu o veselă încredere şi vom putea

gusta bunurile cele negrăite ale cerului, de care fie să ne împărtăşim cu toţi, prin harul şi prin iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, căruia împreună cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt se cuvine cinstea în vecii vecilor !

Amin.

(Extras din cartea: Sfântul Ioan Gură de Aur - Omilii la Postul mare)

Sfântul Nicolae Velimirovici - Predică la Duminica a IV-a a Sfântului şi marelui Post

De la începutul lumii şi al veacurilor, toate popoarele de pe pământ au crezut că lumea duhurilor există şi că duhurile nevăzute sunt adevărate. Cu toate acestea, multe popoare au luat-o pe o cale greşită în această privinţă, dând în mintea lor o putere mai mare duhurilor celor rele, decât celor bune şi, cu trecerea vremii, au făcut zei din duhurile cele rele, construind temple pentru ele, aducându-le jertfe şi rugăciuni şi bizuindu-se pe ele, pentru toate lucrurile. Cu trecerea vremii, multe popoare s-au lepădat cu totul de credinţă în duhurile cele bune şi au rămas numai cu credinţă în duhurile cele rele, sau în "zeii" cei răi, aşa cum îi numeau ei; aşa încât această lume părea ca o cursă de cai, unde oamenii şi duhurile rele se luau la întrecere. Duhurile cele rele chinuiau oamenii din ce în ce mai mult, şi i-au orbit, numai pentru a şterge din mintea oamenilor orice gând de Dumnezeu, bun şi cu putere mare, dată de Dumnezeu duhurilor celor bune.

Şi în zilele noastre, toate popoarele de pe pământ cred în duhuri. Şi, în adevăr, această credinţă este corectă. Cei care nesocotesc lumea duhurilor, o nesocotesc, pentru că ei văd numai cu ochii lor trupeşti şi nu o pot vedea. Dar lumea duhurilor nu ar fi a duhurilor, dacă s-ar vedea cu ochii trupeşti. Atunci, fiecare om care are mintea deschisă şi inima neinvârtoşată de păcat, poate simţi în întreaga sa fiinţă, în fiecare zi şi în fiecare ceas, că noi nu suntem singuri în lumea aceasta, numai în tovărăşia naturii mute, a rocilor, plantelor, animalelor şi altor făpturi, elemente şi fenomene, ci, că sufletele noastre se află mereu în legătură cu lumea nevăzută, cu fiinţe nevăzute. Dar ei greşesc, scăpându-se de duhurile cele bune şi făcându-şi zei din duhurile cele rele, închinându-se lor.

Când Domnul Iisus a venit pe pământ, cu adevărat toate popoarele credeau în puterea răului şi în slăbiciunea a ceea ce este bun. Puterile cele rele stăpâneau

lumea cu adevărat, aşa încât Însuşi Hristos a numit pe căpetenia lor, împăratul acestei lumi. Chiar şi ocârmuitorii evreilor au pus pe seama dracilor şi a puterii lor, toate lucrările cele Dumnezeieşti ale lui Hristos.

Domnul Iisus a venit în lume ca să rupă şi să smulgă din rădăcină credinţa slabă a oamenilor în ceea ce este rău şi să semene credinţa în ceea ce este bun în sufletele lor; credinţa în puterea atotcuprinzătoare a binelui şi în firea de nebiruit şi răbdătoare a binelui. Hristos nu a năruit, ci a întărit credinţa străveche, a oamenilor, în duhuri. Cu toate acestea, El a dezvăluit lumea duhovnicească, aşa cum este ea cu adevărat, şi nu aşa cum li se părea oamenilor, care se aflau sub puterea drăcească înşelătoare.

Dumnezeul Cel bun, înţelept şi atotputernic, este Domnul atât al lumii duhovniceşti, cât şi al celei trupeşti, al lumii văzute şi al lumii nevăzute. Duhurile cele bune sunt îngerii şi este greu de spus care este numărul lor.

Duhurile cele bune sau îngerii sunt cu mult mai puternici decât duhurile rele. De fapt, duhurile rele nu au nici o putere să facă ceva, dacă Atotvăzătorul Dumnezeu nu le îngăduie aceasta. Dar duhurile cele rele sunt de asemenea foarte numeroase.

Într-un singur îndrăcit din ţinutul Gadarenilor, pe care Domnul l-a vindecat, se sălăşluia o întreagă legiune – câteva mii de duhuri rele. Aceste duhuri rele au înşelat oameni şi popoare întregi în zilele acelea, tot aşa cum astăzi, acestea înşeală pe mulţi păcătoşi, că ar fi atotputernici; îi înşeală că, de fapt, aceste duhuri sunt singurii zei şi că nu mai există alţii în afară de ei, iar duhurile bune nu ar exista. Dar oriunde S-a arătat Domnul Iisus, aceştia au fugit de El cu groază. Ei au recunoscut în El atât puterea, cât şi judecata, care îi putea vădi, izgoni din lumea aceasta şi arunca în prăpastia iadului.

Ei şi-au făcut de cap în lumea aceasta, cu îngăduinţa lui Dumnezeu; ei s-au năpustit asupra oamenilor, precum muştele în jurul hoitului şi au gândit că lumea aceasta era pentru ei un adăpost sigur, ca sălaş al lor şi loc de hrănire al lor. Deodată, Purtătorul a tot binele, Domnul Iisus Hristos, S-a arătat înaintea lor şi ei au tremurat de frică şi au strigat: “***Ai venit aici mai înainte de vreme ca să ne chinuieşti?***” (Matei 8:29).

Nimeni nu se înfricoşează de chinuire atât de mult cât se înfricoşează chinuitorul altora. Duhurile cele rele au chinuit oamenii vreme de mii de ani şi şi-au găsit plăcerea în aceste chinuiri. Dar, văzându-L pe Hristos, ei au tremurat înaintea celui mai mare chinuitor al lor şi erau gata să meargă din oameni chiar şi în porci, sau în oricare altă făptură, numai ca să nu fie izgoniţi cu totul din lumea aceasta. Dar Hristos nu S-a gândit să-i alunge din lumea aceasta. Această

lume este o lume a puterilor amestecate. Această lume este câmp de luptă, în care oamenii trebuie să aleagă în chip conştient şi de bunăvoie: să-L urmeze pe Hristos Biruitorul, sau să-i urmeze pe dracii necuraţi şi înfrânţi. ***Hristos a venit ca Iubitor al oamenilor, pentru a arăta puterea binelui asupra răului şi pentru a întări credinţa oamenilor în bine – şi numai în bine.***

Pericopa Evanghelică de astăzi povesteşte un exemplu, printre nenumărate altele, despre felul în care Domnul, în dragostea Lui pentru oameni, a descoperit încă o dată puterea binelui asupra răului, şi chipul în care S-a străduit El să întărească credinţa în bine, ca fiind atotputernic şi biruitor.

Şi iată un bărbat din mulţime a strigat, zicând: ***Învăţătorule, ai milă de fiul meu, căci este lunatic şi face spume la gură şi scrâşneşte din dinţi. Şi de multe ori l-a aruncat şi în foc şi în apă.*** Această întâmplare este povestită de alţi doi Evanghelişti: Marcu (9:17-29) şi Luca (9:37-42). Ei adăugă unele amănunte despre boala tânărului. El era singurul fiu la tatăl său şi era posedat de duh mut.

Când acest duh rău îl apucă, îl aruncă la pământ şi tânărul făcea spume la gură şi scrâşnea din dinţi şi înţepenea. Săgeţile duhului celui rău erau îndreptate în acelaşi timp în trei direcţii: înspre om, înspre întreaga zidire a lui Dumnezeu şi înspre Dumnezeu Însuşi. Băiatul era “lunatic”. Cum se poate aduce hulă lunii pentru boala omului? Dacă aceasta aduce nebunie şi muţenie într-un om, de ce nu face acelaşi lucru cu toţi? Diavolul nu se afla în lună, ci în duhul cel rău, viclean care înşeală omul şi se ascunde: el învinuieşte luna pentru ca omul să nu-l învinuiască pe el. Diavolul caută în felul acesta să-l facă pe om să creadă că întreaga zidire a lui Dumnezeu este rea şi că diavolul vine la om din natură şi nu din duhurile cele rele, care au căzut de la Dumnezeu. Şi victimele lor sunt lovite la schimbările lunii, pentru ca oamenii să gândească: “Vezi, acest diavol vine din lună!” – şi, pentru că luna este de la Dumnezeu, urmează că acest diavol este de la Dumnezeu. Aşa sunt înşelaţi oamenii de către aceste fiare prea crude şi viclene.

De fapt, ***tot ceea ce a zidit Dumnezeu este bun: şi întreaga zidire se află în slujba oamenilor, pentru ajutorul lor, iar nu pentru nimicirea lor.*** Deşi poate fi ceva care să împiedice mulţumirea trupească a omului, chiar şi aceasta este spre slujirea sufletului său, spre veselirea şi sporirea lui. “***Ale Tale sunt cerurile şi al Tău este pământul; lumea şi plinirea ei Tu le-ai întemeiat***” (Psalm 88:12). “***Toate acestea mâna Mea le-a făcut … zice Domnul***” (Isaia 66:2).

Aşadar, când toate sunt de la Dumnezeu, toate trebuie să fie bune. Izvorul poate da numai atâta apă, câtă conţine; nu atâta cât nu are. ***În Dumnezeu nu se află nici un pic de rău; atunci, cum poate veni răul de la El, Izvorul numai a ceea ce este bun?*** Mulţi oameni neştiutori numesc rău toată suferinţa. În realitate, nu

toată suferinţa este rea, ci, există suferinţă care este lucrarea diavolului şi mai există suferinţă care este vindecătoare de rău, răul însuşi fiind duhul cel rău care lucrează în omul nebun şi necumpătat.

Suferinţa şi nefericirea care au căzut asupra multor împăraţi ai Israelului, care au făcut ceea ce este rău în ochii Domnului, au fost lucrarea şi urmarea păcatului lor. Cu toate acestea, suferinţa şi nefericirea pe care Domnul le îngăduie să cadă asupra celor drepţi, nu este lucrarea diavolului, ci un leac, atât pentru cei drepţi, cât şi pentru cei din jurul acestora, care înţeleg că suferinţa lor este trimisă de la Dumnezeu pentru binele lor. Atunci, suferinţa care vine din lovirile duhurilor rele asupra omului, sau ca o urmare a păcatului, este rea.

Dar suferinţa pe care Dumnezeu o îngăduie să cadă asupra oamenilor, pentru a-i curăţi în întregime de păcat, îi scoate de sub puterea diavolului şi îi aduce aproape de Dumnezeu – această suferinţă curăţitoare nu este nici de la diavol, nici nu este rea în sine, ci este de la Dumnezeu, pentru binele oamenilor. “***Bine este mie că m-ai smerit ca să învăţ îndreptările Tale***” (Psalm 118:71), spune înţeleptul Împărat David.

Diavolul este rău şi calea diavolului este păcatul. În afara diavolului şi a păcatului, nu există nici un fel de rău. Duhul cel rău este răspunzător pentru chinuirile şi suferinţele acestui tânăr, nu luna. Dacă Dumnezeu, în dragostea Lui pentru oameni, nu ar înfrâna duhurile cele rele şi nu i-ar ocroti pe oameni de acestea, fie nemijlocit, fie mijlocit, prin îngerii Săi, atunci, cât ai clipi din ochi, duhurile cele rele ar zdrobi întreaga lume în suflet şi în trup, tot aşa cum lăcustele zdrobesc seminţele pe câmp.

“***Şi am zis ucenicilor Tăi să-l alunge, dar ei n-au putut.”*** ***A spus Domnului tatăl copilului bolnav. Trei dintre ucenici nu erau de faţă: Petru, Iacov şi Ioan, care fuseseră cu Domnul pe muntele Tabor când El S-a schimbat la faţă şi coborâseră muntele dimpreună cu El, ca să găsească la poalele muntelui mulţime adunată în jurul celorlalţi Apostoli şi al copilului cel bolnav.*** ***Negăsindu-l pe Hristos, tatăl cel îndurerat şi-a adus fiul la ucenicii lui Hristos, dar nu le stătuseră lor în putinţă să-l ajute.***

Ei nu l-au putut ajuta,

- ***mai întâi, pentru lipsa lor de credinţă;***
- ***în al doilea rând, pentru lipsa de credinţă a tatălui copilului şi,***
- ***în al treilea rând, pentru întreaga lipsă de credinţă a cărturarilor care erau de faţă, în jurul ucenicilor, cu care se aflau în stare de război*** (Marcu 9:16).

Credinţa slabă a tatălui se vădeşte în cuvintele sale către Hristos.

- *El nu vorbeşte aşa cum a făcut-o leprosul: “**Doamne, dacă voieşti, poţi să mă curăţeşti**” (Matei 8:2). Acolo vorbeşte credinţa puternică a omului.*
- *El nu vorbeşte nici ca dregătorul Iair, când I-a cerut lui Hristos să-i aducă fiica iarăşi la viaţă: “**Venind, pune mâna Ta peste ea şi va fi vie**” (Matei 9:18). Şi aici vorbeşte un om cu credinţă puternică.*
- *El vorbeşte şi mai puţin hotărât decât sutaşul din Capernaum, a cărui slugă era bolnavă: “**Numai zi cu cuvântul şi se va vindeca sluga mea**” (Matei 8:8). Aici vorbeşte credinţa foarte mare.*
- *Dar cel cu cea mai mare credinţă nu spune nimic, ci numai se apropie de Hristos şi se apucă de marginea veşmântului Lui, aşa cum a făcut femeia cu scurgere de sânge şi mulţi alţii.*

Acest tată nu se poartă, nici nu vorbeşte ca aceştia, ci Îi spune lui Hristos: “***Dar de poţi ceva, ajută-ne***” (Marcu 9:22). Dar de poţi ceva! Sărmanul om; desigur că el ştia foarte, foarte puţin despre puterea lui Hristos, ca să vorbească astfel cu Cel care poate toate lucrurile să le facă. Credinţa sa cea slabă a slăbit chiar şi puterea Apostolilor de a-l ajuta şi au mai ajutat la aceasta şi defăimările cele răutăcioase ale cărturarilor împotriva lui Hristos şi a ucenicilor Lui. “Dar de poţi face ceva”! aceasta descoperă doar o scânteie ştearsă de credinţă – foarte, foarte mică şi care se stinge uşor.

Iar Iisus, răspunzând lor, a zis: O, neam necredincios şi îndărătnic, până când voi fi cu voi? Până când vă voi răbda pe voi? Domnul a grăit această ocară tuturor în general: tuturor necredincioşilor şi tuturor celor cu puţină credinţă din Israel şi tuturor celor care se aflau în faţa Lui: tatălui copilului bolnav, ucenicilor şi, mai ales, cărturarilor.

“O, neam necredincios!” Cu alte cuvinte: O, neam care s-a înrobit răului, diavolului, care crede cu neclintire în puterea diavolului, care slujeşte diavolului cu slugărnicie, şi se împotriveşte binelui şi se împotriveşte lui Dumnezeu; care are o credinţă slabă în bine sau lipseşte cu desăvârşire, şi fuge de bine cu răzvrătire!

Şi de aceea Domnul adăugă cuvintele: “şi îndărătnic”. El a vrut în felul acesta să arate de unde vine necredinţa – din stricăciune sau, şi mai lămurit – din păcat. Necredinţa este urmarea; stricăciunea este pricina. Necredinţa este unirea cu diavolul, dar păcatul – stricăciunea – este calea care duce la această unire. Stricăciunea este starea de a fi căzut de la Dumnezeu şi necredinţa este întunericul, slăbiciunea şi groaza în care este aruncat omul când cade de la Dumnezeu. ***Dar vedeţi câtă grijă are Domnul şi cât de prevăzător este El în zicerile pe care le rosteşte. El nu spune pe nume, ci vorbeşte în general. El nu îi judecă pe oameni, ci îi deşteaptă. Nici nu Îl preocupă să aducă vreo ocară***

asupra vreunui om oarecare şi nici să-i umilească pe oameni, ci le trezeşte conştiinţa şi îi ajută ca să se ridice deasupra lor înşile.

Ce învăţătură mare este aceasta pentru vremurile noastre, pentru neamul nostru, care dă drumul cuvintelor atât de grabnic şi îndată se simte ocărât! Dacă oamenii de astăzi, numai s-ar sili şi şi-ar măsura vorbele pe care le rostesc şi dacă ar pune capăt ocărilor unora faţă de alţii, jumătate din răul din lume ar dispărea şi jumătate din duhurile cele rele ar fi izgonite din mijlocul oamenilor.

Auziţi cât vorbeşte de înţelept marele Apostol Iacov, învăţând de bine din exemplul Învăţătorului: "***Toţi greşim în multe chipuri; dacă nu greşeşte cineva în cuvânt, acela este bărbat desăvârşit, în stare să înfrâneze şi tot trupul. Dar, dacă noi punem în gura cailor frâul, ca să ni-i supunem, ducem după noi şi trupul lor întreg***." (Iacov 3:2-3).

Care este semnificaţia cuvintelor lui Hristos: "***Până când voi fi cu voi? Până când vă voi răbda pe voi?***" Închipuiţi-vă un om nobil şi luminat, izgonit printre sălbatici, ca să vieţuiască împreună cu ei. Sau închipuiţi-vă un împărat mare, lăsându-şi tronul şi coborând în aşezământul vagabonzilor murdari, nu numai ca să vieţuiască împreună cu ei şi ca să cerceteze felul lor de viaţă, ci şi ca să-i înveţe să gândească, să simtă şi să lucreze ca împăraţii, cu nobleţe şi cu inima mare. După trei zile n-ar striga fiecare împărat pământesc: "Până când voi fi cu voi?" N-ar fi prea multă urgie, prostie, murdărie şi duhoare după trei zile? Dar Domnul Iisus, Împăratul împăraţilor, a rostit cu glas aceste cuvinte, abia după treizeci şi trei de ani de vieţuire printre oameni, care erau mai departe de înălţimea Lui, decât erau oamenii cei mai sălbatici, de omul cel mai civilizat şi mai nobil, şi cu mult mai departe decât vagabonzii cei mai murdari, faţă de cei mai mari împăraţi de pe pământ.

Probabil că El nu a măsurat timpul în zile şi în ani, ci în lucrările şi minunile pe care le făcuse El înaintea feţei miilor de oameni şi în învăţătura răspândită şi semănată în multe mii de suflete omeneşti. Şi după toate aceste lucrări şi minuni, învăţătura şi întâmplările ce puteau cuprinde o perioadă de o mie de ani, aşa cum sarea dă gust pentru o mie de neamuri de oameni, El a văzut de îndată că ucenicii Săi nu puteau vindeca un singur copil epileptic, şi să izgonească un singur duh rău dintr-un om, cu toate că El îi învăţase cu cuvântul şi cu exemplul, cum să alunge legiunile. Şi El a auzit un păcătos cu credinţă puţină spunându-I: "***Dar de poţi face ceva … ajută-ne!"*** (Marcu 9:22).

Când Domnul mustrase pe cei care erau de faţă, pentru lipsa lor de credinţă, El le-a poruncit să-l aducă la El pe copilul cel bolnav: "***Aduceţi-l la Mine***". Şi El a certat diavolul şi diavolul a ieşit de îndată din copil şi copilul s-a vindecat în ceasul acela. Aceasta este relatarea lui Matei. Ceilalţi doi Evanghelişti dau

amănunte despre lucrurile care s-au petrecut înainte de adevărata vindecare a copilului.

Iată cele trei amănunte:

- *mai întâi, că Hristos a întrebat pe tatăl de câtă vreme era bolnav fiul său;*
- *în al doilea rând, că El a întărit credinţa, ca o trebuinţă de netăgăduit a vindecării; şi*
- *în al treilea rând că, pe când copilul era adus la Hristos, diavolul îngrozitor l-a chinuit cu înfricoşare pe copil, apoi l-a lăsat şi a plecat.*

"***Câtă vreme este de când i-a venit aceasta***?" (Marcu 9:21), a întrebat Iisus pe tatăl copilului bolnav. El nu a pus această întrebare pentru El, ci pentru cei din jurul Lui. El văzuse totul limpede şi ştia că boala băiatului era de multă vreme. Şi tatăl a răspuns: "***Din copilărie***". Să audă şi să ştie toţi, ce suferinţe îngrozitoare vin de la duhurile cele rele şi cât de puternic îl ocroteşte Dumnezeu pe om, fără de care duhurile rele ar fi pierdut de foarte multă vreme atât trupul, cât şi sufletul copilului, în întregime; şi, în cele din urmă, ce putere mare are Fiul lui Dumnezeu asupra celui mai nebun dintre duhurile cele rele.

"***Fie-Ţi milă de noi***", spune lui Hristos tatăl copilului. "De noi", spune el, nu numai de copil. Pentru că suferinţa copilului este în acelaşi timp şi a tatălui şi a întregii case şi familii. Dacă s-ar vindeca copilul, s-ar ridica o mare povară de pe multe suflete omeneşti. Iisus i-a zis: "**De poţi crede, toate sunt cu putinţă celui ce crede**" (Marcu 9:23).

Potrivit felului obişnuit de lucru al lui Dumnezeu, aici Domnul Iisus a vrut să facă cât mai multe lucruri bune într-o singură faptă. Un lucru bun, era să restabilească starea de sănătate a copilului. Şi de ce să nu facă şi altele? De ce să nu întărească credinţa tatălui copilului? Şi de ce să nu facă în acelaşi timp un al treilea lucru bun: să arate tăria Lui cât mai puternic cu putinţă, în aşa fel încât oamenii să creadă în El? Şi de ce să nu facă şi un al patrulea lucru bun: să dea pe faţă necredinţa şi stricăciunea şi purtarea linguşitoare a oamenilor faţă de lucrurile cele rele, de duhurile cele rele şi de păcat? Şi de ce să nu facă şi al cincilea, al şaselea şi al şaptelea şi tot binele pe care-l trage după sine o faptă bună? ***Căci o faptă bună întotdeauna aduce după sine şi multe alte fapte bune.***

Dar vezi cum, încă o dată, Domnul îmbină în chip înţelept, fermitatea cu blândeţea. El dă la iveală necredinţa, vorbeşte în termeni generali, trezind credinţa în toţi, dar nu umileşte pe cineva anume, în chip personal. Dar acum, când El Se îndreaptă către cel care se roagă de El să-l milostivească, El nu vorbeşte aspru, ci cu mare grijă şi cu blândeţe: "***De poţi crede***". Asemenea grijă şi blândeţe din partea lui Hristos a pricinuit lucrarea dorită. Tatăl a strigat şi a spus cu lacrimi: "***Cred, Doamne! Ajută necredinţei mele!***" (Marcu 9:24).

Nimic nu topeşte gheaţa necredinţei cu atâta repejune ca lacrimile. În clipa aceea, când omul acesta plângea înaintea Domnului, el se pocăia de necredinţa lui de odinioară şi, înlăuntrul său, atunci când se află înaintea lui Dumnezeu, credinţa lui a crescut, clocotind ca iureşul apelor umflate ale râurilor. Şi atunci el a dat glas cuvintelor care au rămas ca o vestire de tărie pentru oamenii tuturor vremurilor: "**Cred, Doamne! Ajută necredinţei mele!**" ***Aceste cuvinte arată că omul nici măcar nu poate veni la credinţă fără ajutorul lui Dumnezeu.*** Omul poate veni numai la o credinţă slabă, prin puterile lui: la o credinţă în bine şi rău sau, cu alte cuvinte, la o îndoială în ceea ce priveşte binele şi răul. ***Dar calea este cu adevărat foarte lungă, de la o anumită măsură a credinţei, până la credinţa adevărată, şi nici un om nu poate urma această cale, fără mâna călăuzitoare a lui Dumnezeu.***

"Ajută-mă, o, Doamne, să cred întru Tine!" "Ajută-mă să nu cred în diavol!" "Ajută-mă să scap cu totul de diavol şi să mă unesc cu Tine!" Acesta este înţelesul cuvintelor: "**Ajută necredinţei mele**!"

Şi când au adus ei copilul, apropiindu-se el, demonul l-a aruncat la pământ şi l-a zguduit. (Luca 9:42). Acesta a fost ultimul lucru pe care Dumnezeu l-a îngăduit diavolului, pentru ca toţi oamenii să vadă înfricoşarea şi groaza pe care este în stare să le aducă diavolul asupra omului, şi să se lămurească cât de puţină este puterea omului, chiar şi puterea celor mai buni doctori din lume, ca să mântuiască viaţa unui singur om dintr-o asemenea înfricoşare şi groază; şi aşa, văzând puterea diavolului şi înţelegând că ei sunt lipsiţi în întregime de orice ajutor, oamenii să poată cunoaşte puterea măreaţă şi sfântă a Domnului Iisus.

Evanghelistul Marcu citează aici cuvintele pe care le-a rostit Domnul duhului rău: "***Duh mut şi surd, Eu îţi poruncesc: Ieşi din el şi să nu mai intri în el!"*** (Marcu 9:25). "Eu îţi poruncesc", spune Domnul. El este izvorul puterii şi tăriei şi nu are nevoie să împrumute de la nimeni altul. "***Toate câte are Tatăl ale Mele sunt***" (Ioan 16:15), a spus Domnul Iisus cu un alt prilej. Şi acum, după cum vedem, El dovedeşte aceasta prin fapte. "Eu vorbesc de la Mine; îţi poruncesc prin puterea Mea şi cu puterea mea te izgonesc." Să fie lămurit oamenilor că El nu este unul dintre prooroci, care a făcut anumite fapte cu ajutorul lui Dumnezeu, ci Fiul Dumnezeului Celui viu, pe care proorocii L-au vestit şi oamenii Îl aşteptau.

Trebuie să mai observăm şi partea a doua a poruncii lui Hristos către diavol: "Să nu mai intri în el!" Deci, Domnul îi porunceşte nu doar să iasă din el, ci să nu se mai întoarcă la copil, care pătimise îndelung. Aceasta înseamnă că omul, chiar după ce a fost curăţit, poate să atragă din nou necurăţia la el. Diavolul care a fost scos din om poate să se întoarcă la el. Aceasta se întâmplă atunci când

păcătosul care s-a pocăit şi a fost iertat de Dumnezeu, se întoarce le vechiul său păcat. Atunci diavolul intră în el din nou. De aceea Domnul porunceşte diavolului că nu numai să plece de la băiat, ci să nu se mai întoarcă în el niciodată; mai întâi, pentru ca darul Lui cel sfânt să fie întreg şi desăvârşit; şi, în al doilea rând, pentru că putem desprinde din această învăţătură convingerea că, după ce am primit o dată iertarea lui Dumnezeu, noi trebuie să nu ne mai întoarcem la vechiul păcat, precum nu se întoarce câinele la ceea ce a vomat, şi, prin aceasta, să ne descoperim din nou în faţa primejdiei de moarte, prin deschiderea uşii către duhul cel rău, ca el să intre în noi şi să se facă stăpânul nostru.

După această mare minune a lui Hristos, toţi au rămas uimiţi de mărirea lui Dumnezeu, scrie Sfântul Luca (9:43). O, această uimire faţă de marea putere a lui Dumnezeu, ar putea rămâne ca un adevăr pentru vreme îndelungată, şi de neuitat, în sufletele oamenilor! De nu s-ar sparge degrabă ca baloanele de săpun în apă! Dar Dumnezeu nu seamănă fără folos. Dacă sămânţa care cade pe cale, pe piatră şi printre spini se pierde, cea care cade pe pământ bun nu se pierde, ci va aduce roadă tot mai departe şi însutit.

Când ucenicii erau împreună cu Hristos, numai ei singuri, aceştia L-au întrebat: “***De ce noi n-am putut să-l scoatem?” Iar Iisus le-a răspuns: “Pentru puţina voastră credinţă. Căci adevărat grăiesc vouă: Dacă veţi avea credinţă cât un grăunte de muştar, veţi zice muntelui acestuia: Mută-te de aici dincolo, şi se va muta; şi nimic nu va fi vouă cu neputinţă.”***

Pricina neputinţei este necredinţă, în chip lămurit. Cu cât credinţa este mai mare, cu atât şi puterea este mai mare, cu cât credinţa este mai mică, cu atât şi puterea este mai mică.

Domnul dăduse odinioară ucenicilor Săi putere asupra duhurilor celor necurate, ca să le scoată şi să le tămăduiască orice boală şi orice neputinţă (Matei 10:1). Şi pentru o vreme ei s-au folosit bine de puterea aceea. Dar în măsura în care credinţa lor s-a împuţinat, fie din frică de lume, ori din mândrie, tot aşa şi puterea care li s-a dat lor a slăbit.

Iată, lui Adam i se dăduse putere peste întreaga zidire, dar Adam, prin neascultare, lăcomie şi mândrie, a luat aceasta în uşor şi a pierdut-o.Tot aşa şi Apostolii, prin vreo greşeală ce au făcut-o, şi-au pierdut puterea şi tăria care li se dăduse lor. Dar această putere pierdută se poate câştiga din nou numai prin credinţă, tot mai multă credinţă. ***De aceea Domnul foloseşte acest prilej şi întăreşte în chip deosebit şi cu tărie puterea credinţei. Credinţa poate muta munţii din loc; nu există ceva care să nu poată face credinţa.*** Un grăunte de muştar este foarte mic, dar mirosul lui pătrunde un întreg vas cu mâncare.

(Chiril al Ierusalimului spune în Catehezele sale nr. V: “***Aşa cum un grăunte de muştar, de mărime mică, dar cu lucrare puternică, atunci când este semănat într-un loc mic, dă muguri mulţi şi, când a crescut, poate adăposti păsări, tot la fel şi credinţa din suflet, foarte degrabă săvârşeşte faptele cele mai mari. Tot la fel şi credinţa în El, că poţi primi de la El o credinţă lucrătoare ce depăşeşte tăria omenească***.”) Dacă încă ai credinţă cât un grăunte de muştar, munţii se vor duce de la faţa ta şi se vor muta dintr-un loc într-altul.

Atunci, de ce Domnul Însuşi nu a mutat munţii? Pentru că nu a fost trebuincios pentru El, să facă acest lucru. El a făcut numai acele minuni care erau trebuincioase şi de folos oamenilor, pentru mântuirea lor. Cu toate acestea, este o minune mai mare să muţi munţii din loc, decât să schimbi apa în vin, să înmulţeşti pâinile, să izgoneşti demonii din oameni, să vindeci toate felurile de boli, să mergi pe apă sau să potoleşti apele mării dezlănţuite de furtună şi vânturile cu un cuvânt – sau un gând? Nu se înlătură în nici un chip faptul că, următorii lui Hristos, pentru o anumită nevoie şi cu mare credinţă, ar săvârşi minunea de a muta munţii din loc. ***Dar există munţi mai mari, ţinuturi muntoase mai sălbatice, poveri şi vlăguire mai îngrozitoare pentru sufletul omului, decât grijile lumeşti, legăturile şi lanţurile lumeşti? Cel care este în stare să doboare muntele acesta din sufletul omului şi să-l arunce în mare, a mutat într-adevăr munţii cei mai mari şi mai grei din lume.***

“***Dar acest neam de demoni nu iese decât numai cu rugăciune şi cu post***.”

Postul şi rugăciunea sunt cei doi stâlpi ai credinţei; două focuri vii care ard duhurile cele rele.

- **Prin post**, ***toate patimile trupeşti sunt potolite şi nimicite***, mai ales amestecătura;
- **prin rugăciune**, ***toate celelalte patimi ale sufletului, inimii şi minţii sunt domolite şi strivite: intenţiile rele şi faptele rele, răzbunarea, zavistia, ura, răutatea, mândria, ambiţia şi altele.***
- **Prin post**, ***se curăţă mădularele trupului şi ale sufletului de murdăria patimilor şi a năravurilor lumeşti;***
- **prin rugăciune**, ***harul Duhului Sfânt se pogoară în vasul gol, curăţit – şi plinătatea credinţei stă în sălăşluirea Duhului lui Dumnezeu în om.***

Din vremuri nepovestite, Biserica Ortodoxă a dat o mare greutate postului, ca leac încercat şi cu bune urmări asupra patimilor trupeşti, şi l-a arătat ca armă puternică împotriva duhurilor rele. Toţi cei care nesocotesc sau nu primesc postul, de fapt, nesocotesc sau nu primesc o poruncă limpede şi hotărâtoare a Domnului Iisus din rânduiala mântuirii omului.

Rugăciunea este întărită şi sporită prin post; credinţa se întăreşte prin post şi prin rugăciune – şi credinţa mută munţii, scoate demonii şi face cu putinţă, ceea ce este cu neputinţă.

Ultimele cuvinte ale lui Hristos din pericopa Evanghelică de astăzi, par să nu aibă nici o legătură cu întâmplarea povestită. După marea minune de vindecare a copilului posedat de diavol, pe când oamenii se minunau de aceasta, Domnul a început dintr-o dată să vorbească ucenicilor Săi despre Patima Lui: "***Fiul Omului va să fie dat în mâinile oamenilor, şi-L vor omorî, dar a treia zi va învia.***" ***De ce, după această minune, ca şi după alte minuni ale Lui, Domnul vorbeşte ucenicilor despre Patima Lui?*** ***Pentru ca, atunci când va veni vremea care trebuie să vină, inimile lor să nu se teamă.*** El le spune aceasta după marile Lui minuni, aşa încât aceasta vestire mai dinainte să se asemene cu marile Lui minuni, şi cu mărirea, cu slava şi cu bucuria cu care a fost aşteptat şi însoţit, ca să se întipărească mai bine în minţile oamenilor. Dar El mai spune aceasta şi ca învăţătura, nu doar Apostolilor, ci şi nouă, că după asemenea fapte mari, noi nu trebuie să aşteptăm răsplată de la oameni, ci să fim pregătiţi pentru ceea ce este mai rău şi pentru cele mai grele lovituri şi umiliri chiar de la cei pe care i-am ajutat mai mult.

Cu toate acestea, Domnul nu a spus mai dinainte numai despre suferinţa şi moartea Lui, ci şi despre Învierea Lui. La capătul tuturor acestora va fi Invierea, biruinţa şi slava veşnică.

Domnul spune mai dinainte ucenicilor Lui ceva ce pare cu totul nepotrivit, pentru a scoate la iveală credinţa lor care urmează să se arate; ca să înveţe să creadă ceea ce li se spune. Este nevoie doar de atâta credinţă, cât un grăunte de muştar, sau chiar mai puţin, pentru ca fiecare om să se pregătească să aştepte orice suferinţă în această lume, cunoscând cu siguranţă faptul că, la sfârşitul tuturor lucrurilor, ei se vor afla intru Înviere.

Trebuie să privim toată slava lumească şi toată lauda oamenilor ca pe nimica toată. După toate măririle pe care le poate da lumea, trebuie să ne pregătim pentru suferinţă. Trebuie să primim tot ceea ce ne trimite Tatăl Cel ceresc cu supunere şi ascultare. Nu trebuie să ne lăudăm niciodată cu ceea ce am făcut pentru oameni, pentru oraşul său, satul nostru, pentru poporul său, ţara noastră, ori să ne răzvrătim atunci când suferinţa ne apasă. Pentru că, dacă am făcut ceva pentru cei din jurul nostru, aceasta a fost cu ajutorul lui Dumnezeu. Cu adevărat, ***fiecare lucrare bună se face de către Dumnezeu prin noi.***

De aceea Dumnezeu are toată dreptatea să ne trimită suferinţa după slavă lumească, umilire după laudă, sărăcie după bogăţie, batjocură după linguşire, boală după sănătate, singurătate şi izolare după mulţime de prieteni. ***Dumnezeu***

ştie de ce ne trimite asta. El ştie că toate astea sunt pentru binele nostru. Mai întâi, pentru că noi trebuie să învăţăm să căutăm preţuirile veşnice şi nestricăcioase şi ca să nu fim duşi la moarte de strălucirea făţarnică şi trecătoare a acestei lumi; şi, în al doilea rând, pentru ca să nu primim toată răsplata pentru lucrările şi ostenelile noastre cele bune, de la oameni şi de la lume în viaţa aceasta, aşa încât, în lumea ce va să vină, să nu mai avem nimic de căutat sau de primit. Să nu ni se spună nouă la poarta Împărăţiei cerurilor: "Mergi de aici; ţi-ai primit plata ta!"

Să nu ni se întâmple nouă aceasta; să nu ne piardă pe noi pentru veşnicie stricăciunea cea nescăpătoare a lumii acesteia, de la care am primit mărire, laudă şi cinste.

Singurul nostru Prieten, Domnul nostru Iisus Hristos, ne învaţă că, după cea mai mare mărire, laudă şi cinste pe care ni le dă nouă lumea, trebuie să ne pregătim să ne luăm crucea. ***Mărire şi laudă veşnică să I se aducă lui Iisus Hristos, dimpreună cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt – Treimea cea de o fiinţă şi nedespărţită, acum şi pururea şi-n vecii vecilor.***

Amin.

Sfântul Teofan Zăvorâtul – Predică în Duminica Sfântului Ioan Scărarul (I)

Duminica de azi e închinată pomenirii Sfântului nostru părinte Ioan, scriitorul Scării. Şi nici nu e nevoie să mai spunem de ce este acest aşezământ în Sfânta Biserică.

Sfântul Post a fost rânduit nu numai pentru curăţirea noastră, ci şi pentru întărirea noastră în bine - nu doar pentru a pune început bun, ci fi pentru a ne mişca mai departe pe calea spre desăvârşire. Astfel, iată, pentru ca nu cumva careva, după ce s-a ostenit puţin în săvârşirea binelui sau a dus o vreme viaţă creştinească, să creadă că a făcut deja totul sau că a ajuns departe în calea spre desăvârşire, fiecăruia dintre noi i se aduce aminte de Sfântul Ioan Scărarul, aşa încât, amintindu-ne de el, să ne zugrăvim în minte sfânta lui Scară şi, măsurând cu ea ostenelile noastre, să putem hotărnici mai limpede cât din cale am străbătut şi cât ne-a mai rămas.

Pentru a vă ajuta în această lucrare, cel mai bine ar fi să vă descriu pe scurt sfânta Scară a urcării la desăvârşirea asemănării cu Dumnezeu. ***Cred, însă, că la acelaşi ţel se poate ajunge prin povestirea vieţii Sfântului Ioan Scărarul: fiindcă nu numai prin ceea ce a scris, ci şi prin viaţa sa el ne arată scara pe care trebuie neapărat să urce toţi cei ce doresc a se desăvârşi în viaţa duhovnicească.*** Ascultaţi, deci.

Viaţa Sfântului Ioan Scărarul este scurtă; dar ea, în mica sa întindere, încape mult - sau, mai bine zis, totul. Iată cum s-a scurs viaţa lui.

Sfântul Ioan L-a îndrăgit pe Domnul din tinereţe şi, neluând seama la nădejdile mincinoase pe care i le dădeau înzestrările fireşti şi multa sa învăţătură, a părăsit lumea şi s-a retras departe de patria sa - în Sinai, pentru a se slobozi

prin înstrăinare de multe piedici în calea vieţii duhovniceşti, şi a primi chiar prin locul de trai învăţătură cu privire la ce şi unde trebuie să caute.

Punând în acest chip început bun, el s-a încredinţat din tot sufletul, chiar de la început, unui îndrumător bun, şi s-a pus într-o astfel de stare ca şi cum sufletul său n-ar fi avut nici înţelegere [raţiune], nici voie proprie. înăbuşind în sine, prin aceasta, încrederea în sine şi lucrarea după voia proprie, el s-a izbăvit în curând de îngâmfarea proprie oamenilor înzestraţi, a dobândit cereasca simplitate şi s-a arătat desăvârşit în osteneli şi în virtuţile ascultării.

Atunci când povăţuitorul lui a plecat, mai apoi, la Domnul, Sfântul Ioan, arzând de dragostea după o mai mare desăvârşire, ca unul ce era deja întărit în virtuţile călugăreşti, atât în cele dinafară cât şi în cele lăuntrice, a ieşit în stadia liniştirii [arena isihiei]. Alegându-şi pentru această nevoinţă un loc îndemânos la cinci stadii de biserică, a petrecut acolo patruzeci de ani viaţă sihăstrească, în aspră înfrânare şi nevoinţă, în necurmată rugăciune şi cugetare la cele dumnezeieşti, şi mai ales în lacrimi, care alcătuiau pentru el pâine ziua şi noaptea.

Ca atare, a urcat grabnic la treapta cea mai înaltă a curăţiei şi s-a făcut vas al unor deosebite harisme dumnezeieşti: al vederii duhovniceşti, al îndrăznirii în rugăciune şi al facerii de minuni. Mai apoi, când trebuia să fie ales întâi-stătător, frăţimea l-a pus într-un cuget cârmuitor peste ei, ca pe un nou Moisi - şi el, coborându-se din muntele vederii de Dumnezeu, le-a înfăţişat, ca pe nişte alte table ale Legii, sfânta sa Scară, unde a zugrăvit chipul vieţii creştine desăvârşite, pe care el însuşi o străbătuse şi care i se întipărise, prin harul lui Dumnezeu, în inimă. Astfel călăuzindu-i pe acei monahi aleşi, el a ajuns la hotarul vieţii celei văzute şi s-a mutat în Ierusalimul cel de sus.

Iată în ce fel a trecut toată viaţa sfântului. Nu am intrat în amănunte, fiindcă am urmărit să arăt numai acele trepte pe care a urcat el la desăvârşire, spre învăţătura noastră. Şi e uşor pentru oricine să bage de seamă că au fost trei trepte de căpetenie:

- *părăsirea lumii şi a tuturor nădejdilor ei;*
- *ostenelile ascultării, după voia îndrumătorului; după aceea,*
- *liniştirea [isihia], care l-a făcut vrednic de harismele Dumnezeieşti şi de călăuzirea cu dumnezeiască înţelepciune a altora.*

Aceste trepte sunt de obşte tuturor sfinţilor care au strălucit pe pământ prin desăvârşirile creştineşti - precum vă puteţi înşivă încredinţa, citind cu luare-aminte viaţa oricăruia dintre ei. Aceleaşi trepte suntem datori să le străbatem şi noi, dacă dorim să fim, şi nu doar să părem, adevăraţi creştini.

Să nu gândească cineva: „Asta e viaţa de călugăr-pustnic, dar noi suntem mireni, trăim în societate, între oameni: cum putem adapta viaţa Sfântului Ioan la noi? Chiar dacă ar vrea cineva să îi urmeze pilda, nu va putea, fiindcă noi ne aflăm în cu totul alte circumstanţe".

Să ştiţi, fraţilor, că puterea nu e în formă. Noi nu putem străbate cele trei trepte arătate în felul în care au fost ele străbătute de către Sfântul Ioan şi sunt străbătute de către toţi ne-mirenii; dar le putem străbate aşa cum pot fi ele străbătute în lume, trăind între mireni: în altă formă, dar cu aceeaşi putere. înainte de toate, să le dăm numele lor cel adevărat.

- **Lepădarea de toate**, altfel spus părăsirea lumii, înţelegeţi cum vine.
- **Ascultarea** este viaţa întru osteneli bune, nu după voia proprie, ci după îndrumările altuia.
- în fine, **liniştirea [isihia]** ***este strădania de a fi neîncetat în inimă împreună doar cu Dumnezeu*** - şi când ajunge omul la starea aceasta, începe să vădească puteri dumnezeieşti, altfel spus harisme deosebite.

Luaţi acum seama în ce fel pot fi împlinite toate acestea de către un mirean, şi chiar sunt împlinite de către voi.

Ceea ce este la sfântul Ioan părăsirea lumii şi retragerea în Mănăstirea Sinaiului, ***aceea este la noi părăsirea vieţii păcătoase şi pătimaşe şi întoarcerea minţii şi inimii spre a face pe placul lui Dumnezeu***: fiindcă lumea este chip al vieţii pătimaşe şi păcătoase, iar mănăstirea este simbol al vieţii îmbunătăţite. Cel ce părăseşte păcatul şi ia hotărârea de a trăi în sfinţenie, acela face acelaşi lucru ca cel ce părăseşte lumea şi intră în mănăstire. ***Dacă în acest post v-aţi pocăit fără făţărnicie şi aţi luat hotărârea de a nu-L mai jigni pe Dumnezeu cu păcatele voastre, iată că v-aţi făcut următori ai Sfântului Ioan în părăsirea de către el a lumii şi retragerea în mănăstirea din Sinai.*** Rămâne doar să fiţi statornici în această hotărâre şi în împlinirea cerinţelor ei, şi vă veţi face următori ai lui şi în cea de-a doua treaptă a urcării lui spre desăvârşire.

Pe cea de-a doua treaptă, în mănăstire, Sfântul Ioan a purtat osteneala ascultării sub povăţuirea unui stareţ-îndrumător. In felul de viaţă pe care îl ducem noi, în ce trebuie să conste această ascultare? în împlinirea poruncilor care hotărnicesc felul de viaţă al fiecăruia dintre noi ca familist, ca membru al societăţii civile şi ca fiu al Bisericii. ***Fă ceea ce îţi spun poruncile, şi vei fi un bun ascultător.***

- *Eşti slugă? împlineşte poruncile pentru slugi.*
- *Eşti tată sau mamă? împlineşte poruncile pentru părinţi.*
- *Eşti fiu? împlineşte poruncile pentru fii.*
- *Eşti judecător? împlineşte poruncile privitoare la dreapta judecată.*

- *Eşti negustor? Negustoreşte aşa cum e porunca.*
- *Rânduiala statului cere ceva? împlineşte.*
- *Şi tot ce porunceşte Sfânta Biserică să împlineşti, de la cel mai mic lucru la cel mai mare.*

Toate acestea alcătuiesc ascultarea cea mântuitoare, când omul nu lucrează după voia sa, ci după cum este poruncit. Sfântul Ioan a avut îndrumător. Cine sunt îndrumătorii voştri? Păstorii Bisericii. Mergi, întreabă şi ia învăţătură de fiecare dată, şi fă după povaţa lor. Ei nu vă vor grăi voia lor, ci poruncile Evangheliei şi rânduielile Sfintei Biserici. Iată: cel care în acest chip, părăsind păcatul, va începe să trăiască întru ostenelile facerii de bine şi împlinirii poruncilor lui Dumnezeu în toate privinţele vieţii sale, sub călăuzirea păstorilor legiuiţi, acela va fi următor al Sfântului Ioan în cea de-a doua treaptă a desăvârşirii lui.

în fine, cum să-i urmăm în linişti? Iată cum. ***Ce este liniştirea? Privind dinafară, este îndepărtarea de toţi şi petrecerea în singurătate; iar lăuntric- este îndepărtarea oricărei împrăştieri a gândului şi adunarea de sine înăuntrul inimii pentru a petrece acolo fără ieşire, doar înaintea feţei Atotvăzătorului Dumnezeu.*** Liniştirea cea dinafară nu ne este la îndemână şi la felul nostru de viaţă poate fi doar întâmplătoare; însă liniştirea lăuntrică ne e la îndemână.

Pe aceasta să v-o şi puneţi ca rânduială, ***îngrijindu-vă în tot chipul a intra cât se poate de des în voi înşivă, în cămara voastră lăuntrică, şi acolo să staţi în singurătate doar înaintea lui Dumnezeu.*** Fie că sunteţi acasă, fie că sunteţi pe drum, la datorie sau în biserică, încordaţi-vă pentru a nu ieşi din inimă cu luarea-aminte şi a nu rupe ochiul minţii voastre de vederea feţei lui Dumnezeu: şi veţi fi sihastri, altfel spus isihaşti. ***Cerinţa de a petrece înăuntrul vostru liniştindu-vă se naşte în suflet ca urmare a ostenelii cu conştiinţă bună de a împlini poruncile lui Dumnezeu.*** Câtă vreme patimile şi deprinderile păcătoase rămân în suflet este cu neputinţă să avem linişti lăuntrică: aşa e felul lor.

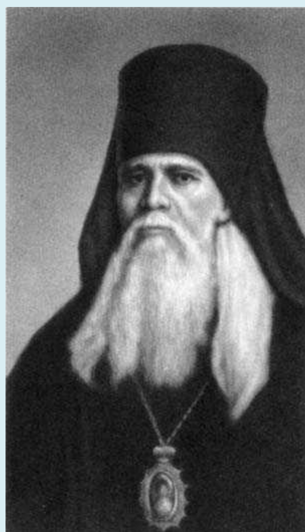
Osteneala facerii de bine şi a împlinirii poruncilor lui Dumnezeu smulge din firea noastră patimile şi deprinderile păcătoase. Atunci se naşte dorul de a fi una cu Domnul. ***Şi, iată, cei ce s-au întărit în fapte şi aşezări sufleteşti bune intră adeseori - fie rugându-se acasă ori la biserică, fie în vremea meditaţiei şi citirii evlavioase - adânc înăuntrul lor şi se cufundă într-o asemenea liniştire, că nu bagă de seamă cum trece timpul şi, în ciuda ostenelii exterioare, de pildă în vremea rugăciunii ori stării în biserică, n-ar vrea să înceteze, ar vrea să rămână pentru totdeauna în acea fericită stare.*** Aşa începe liniştirea lăuntrică, ce este cu putinţă şi pentru familişti. Rămâne doar să vă continuaţi viaţa întru aceeaşi osteneală a facerii de bine, în tot chipul îngrijindu-vă şi

rugându-vă să fiţi mai des în aceste stări, şi căutând ca ceea ce se întâmplă din când în când să devină ceva neîntrerupt. Şi aşa va fi. Domnul nu va părăsi osteneala dragostei. ***Trebuie doar să înlăturăm din viaţa noastră tot ce poate strica această bună rânduială şi stinge fericita căldură a liniştirii lăuntrice.***

Iată cum se poate face şi fiecare dintre voi următor deplin al Sfântului Ioan. Numai că, fraţilor, trebuie să alergaţi în aşa fel ca să ajungeţi la ţintă. Urcaţi la măsura vârstei plinirii lui Hristos. Vedeţi ce pildă? înaintea ei, toată lucrarea noastră nu e nimic: ce să ne mai uităm la fleacurile noastre de virtuţi? Deci, cele din urmă uitând, spre cele dinainte tindeţi, spre răsplătirea chemării celei de sus a lui Dumnezeu întru Hristos Iisus (Filip. 3, 13). Amin!

2 aprilie 1861

Sfântul Teofan Zăvorâtul – Predică în Duminica Sfântului Ioan Scărarul (II)

În urma închinării cinstitei şi de viaţă făcătoarei Cruci, care s-a săvârşit duminica şi săptămâna trecută, Sfânta Biserică ne aduce acum aminte de Cuviosul şi de Dumnezeu purtătorul Părintele nostru Ioan Scărarul, cu acelaşi scop - acela de a ne da imbold la nevoinţele îndreptării de sine şi sporirii întru virtuţi.

Voi ştiţi că Sfântul Ioan a alcătuit o carte mântuitoare de suflet, care se cheamă Scara Duhovnicească, suitoare la cer. Acolo este zugrăvit lanţul neîntrerupt al virtuţilor, altfel spus treptele lor: ***urcând dintr-o treaptă în alta, creştinul intră, în cele din urmă, în cerul duhovnicesc, unde se face un singur duh cu Domnul.*** îndreptând gândul nostru tocmai spre acest hotar al vieţii creştineşti, Sfânta Biserică vrea să ne spună: "***Nu vă temeţi de crucea răstignirii de sine şi nu fugiţi de purtarea crucii nevoinţei. Uitaţi-vă unde duc ele, şi însufleţiţi-vă. Aveţi pentru ce să vă osteniţi!***"

Şi Scara aceasta are, negreşit, putere să toarne în fiecare suflet acest duh al râvnei bărbăteşti. Ea explică limpede totul: şi începutul fiecărei virtuţi, şi felul în care ea se maturizează, şi piedicile care apar în calea ei, şi mijloacele de a le birui - şi astfel îndeletnicirea cu virtuţile pare atât de uşoară, că cititorul vrea să se apuce numaidecât de nevoinţă, ca să sporească în ele. Ca atare, nu pot să nu doresc ca cei ce pot să cunoască această carte şi să se folosească de ea spre mântuirea lor. V-aş povesti-o chiar eu pe toată, însă de unde timp? O carte întreagă! Dar cel puţin vă voi arăta cele mai însemnate lucruri cuprinse în ea şi voi înfăţişa pe scurt, sub înfăţişarea suirii scării, întreaga noastră cale către Domnul.

Scara Sfântului Ioan Scărarul are treizeci de trepte, după numărul anilor vieţii neştiute a Domnului şi Mântuitorului nostru, după care El a început a face şi a învăţa. Asemenea scării văzute de Patriarhul Iacov, ea se sprijină cu un capăt pe pământ, ca să putem ajunge la ea noi, pământenii, iar cu celălalt pe cer, arătând hotarul menirii noastre. Pe scara lui Iacov urcau şi coborau îngeri, arătând că virtuţile creştineşti sunt lucru îngeresc şi se săvârşesc cu ajutorul sfinţilor îngeri. în capul scării, Sfântul Iacov vede pe Domnul: la Domnul duce şi Scara virtuţilor creştine, prin care fiecare, urcând din putere în putere,ajunge bărbat desăvârşit, la măsura vârstei plinirii lui Hristos - ajunge acea desăvârşire la care ne îndatorează Domnul: ***Fiţi, dar, desăvârşiţi, precum Tatăl vostru Cel Ceresc Desăvârşit este*** (Mt. 5, 48); acea unire cu Dumnezeu pentru care S-a rugat Domnul: ***Ca toţi să fie una, precum Tu, Părinte, întru Mine şi Eu întru Tine, ca şi aceştia întru Noi una să fie*** (In 17, 21).

Văzând în faţa noastră acest bine de negrăit, să ne apropiem, fraţilor, cu bărbăţie de această scară şi să ne silim cu trezvie a sui pe ea fără lenevire.

Să ne apropiem cu bărbăţie şi să ne silim cu trezvie a pune început bun acestei suiri. Dacă peste tot începutul bun e jumătate din lucrare, cu atât mai mult în viaţa duhovnicească, pentru care el este schiţă deplină: fiindcă, ia priviţi, ce cere de la noi primul pas? Cere să părăsim pământul. în viaţa de zi cu zi este cu neputinţă să suim pe o scară fără să ne fi desprins de pământ, deasupra căruia nu avem cum să nu ne ridicăm în vreme ce păşim pe prima treaptă.

La fel şi în rânduiala duhovnicească: ***prima treaptă a suişului spre desăvârşirea creştină este părăsirea pământului - a păcatului, adică îndepărtarea de faptele păcătoase, de simţirile şi aşezările [dispoziţiile] sufleteşti pătimaşe, îndepărtare care se săvârşeşte în pocăinţă atunci când, lepădând şi deplângând tot ce nu este bun, oamenii iau hotărârea cea bună de a plăcea numai lui Dumnezeu.*** Cel care a ajuns la această hotărâre a făcut primul pas, a călcat pe prima treaptă. Cel ţintuit de pământ nu are cum să urce pe prima treaptă a unei scări: nici cel împovărat de păcate nu are cum să se gândească măcar la suişul către desăvârşire. Mai întâi abate-te de la rău, şi atunci vei începe să faci binele. ***Abaterea de la rău, spune Sfântul Ioan Scărarul, e începutul pocăinţei; începutul pocăinţei e începutul mântuirii, iar începutul mântuirii e buna hotărâre de a plăcea lui Dumnezeu (treapta 26, cap. 65).***

După ce am păşit pe scară, cum se suie în continuare? întrebuinţând mâinile şi picioarele, călcând când cu piciorul stâng, când cu piciorul drept şi încordându-ne din toate mădularele trupului. în acelaşi fel şi cel care s-a pocăit şi a luat hotărârea cea bună de a plăcea lui Dumnezeu purcede îndată la osteneală, care cere încordarea puterilor sufleteşti şi trupeşti, precum şi istovirea lor necruţătoare: fiindcă el are neapărată nevoie să se împotrivească sieşi în cele

rele şi să se silească la bine, să ia aminte la sine şi la toate cele cu care se întâlneşte, din mulţimea lor să aleagă cele mai bune, să nu o ia înainte fără de vreme şi să nu rămână în urmă, să nu lase nebăgate de seamă nici cele mai mici momeli ale păcatului, să înlăture piedicile, să ghicească mijloacele prin care atacă vrăjmaşul şi să se lupte cu el fără a lăsa armele. T

oate acestea şi cele asemănătoare alcătuiesc osteneala luptei cu patimile şi sporirea în facerea de bine, care definesc însuşi suişul către desăvârşire: ***fiindcă ce este desăvârşirea, dacă nu dezrădăcinarea patimii şi sădirea, în locul ei, a bunei aşezări [dispoziţii] sufleteşti?*** Tocmai aceasta este osteneala noastră de căpetenie - până ce o vom sfârşi, va trebui să urcăm nu doar o treaptă. Nu poţi dezrădăcina dintr-o dată toate patimile şi sădi dintr-o dată toate virtuţile. Atât o lucrare, cât şi cealaltă se săvârşesc treptat. Şi micşorarea fiecărei patimi are treptele ei, la fel ca întărirea fiecărei dispoziţii bune. Ca atare, la Sfântul Ioan Scărarul descrierea acestei osteneli se sfârşeşte abia la treapta a douăzeci şi şasea.

O, dar ce nu ne învaţă el acolo, şi împotriva cărei patimi nu ne înarmează?! Ne înarmează împotriva trufiei şi a slavei deşarte, a şireteniei şi vicleniei, a iubirii de bani şi dragostei de agonisire, a multei vorbiri şi a vorbirii de rău, a mâniei şi a pomenirii răului [ranchiunei], împotriva minciunii şi clevetirii, a lenei şi visării, a puţinătăţii de suflet şi fricii deşarte, şi aşa mai departe.

Ne învaţă smerenia, nerăutatea, bărbăţia, privegherea şi osârdia la rugăciune, neagonisirea, întreaga înţelepciune, înfrânarea, blândeţea, tăcerea înţeleaptă, ascultarea, pomenirea morţii, plânsul, neînvârtoşarea inimii şi aşa mai departe.

Dezrădăcinarea fiecărei patimi şi sădirea virtuţii potrivnice ei alcătuiesc o treaptă aparte, pe care trebuie să păşim pentru a ajunge la celelalte. In toate acestea este o rânduială - pentru fiecare om, totuşi, o rânduială proprie, pe care şi-o stabileşte în urma experienţei proprii.

„Cei ce încearcă a se sui la cer cu trupul", spune Scărarul, „cu adevărat au nevoie de silire de sine şi neîncetată chinuire de sine. Hotărârea cea bună de a plăcea lui Dumnezeu naşte osteneli. Aceste osteneli sunt lucrarea virtuţilor, altfel spus deprinderea neîncetată cu ele. Rodul acestei deprinderi este intrarea lor în obişnuinţă" - iar din obişnuinţă ia fiinţă statornicirea în bine.

Acesta este hotarul ostenelilor întru suirea pe scara virtuţilor. După cât se spune, cu cât te afli mai sus faţă de pământ, cu atât atracţia gravitaţională spre pământ este mai mică şi, prin urmare, este mai uşoară lupta cu greutatea sa pentru cel ce suie; şi este o anumită linie dincolo de care trupurile încetează cu totul să mai graviteze spre pământ, adică devin cu totul lipsite de greutate. Astfel, şi pe

treptele desăvârşirii duhovniceşti, cu cât suie cineva mai sus, cu atât îl împovărează mai puţin cele pământeşti. Altfel spus, cu cât devine cineva mai neclintit în virtuţi prin deprinderea statornică cu ele, cu atât îl luptă mai puţin păcatele şi patimile.

Şi există şi o înălţime a desăvârşirii unde patimile mor aproape cu totul şi sufletul se îndulceşte de tihna rămânerii în bine, tihnă în care face binele fără împiedicare, liber, nesilit, parcă în chip firesc, la fel cum fireşti sunt, de pildă, respiraţia şi circulaţia sângelui.

Această treaptă este atinsă atunci când în suflet se înrădăcinează în chip desăvârşit toate virtuţile şi răsar nepătimirea şi curăţia. Acesta este cerul duhovnicesc - capătul de sus al scării. Celor ce au atins acest hotar le aparţin fericirile hotărâte de către Domnul şi culmea fericirilor: sălăşluirea lui Dumnezeu, pe care a văzut-o Iacov la vârful scării. ***Nepătimirea este cerul de inimă al minţii, este cămara cea cerească a împăratului Ceresc. Rodul nepătimirii este deplinătatea dragostei şi desăvârşita sălăşluire a lui Dumnezeu în cei ce s-au făcut prin această nepătimire curaţi cu inima, despre care s-a zis: că aceştia vor vedea pe Dumnezeu*** (Mt. 5, 8; treapta 29, cap. 2, 3, 14).

Iată unde suie şi prin ce se sfârşeşte sfinţita scară! Şi, iată, tocmai această privelişte vrea să o zugrăvească acum în mintea noastră Sfânta Biserică - fireşte, nu pentru curiozitate sau vorbire în deşert, ci ***pentru a ne da imboldul şi putinţa de a ne cerceta cu conştiinţă bună pe noi înşine şi a lămuri unde ne aflăm şi pe ce treaptă.*** Am păşit pe scară? Dacă am păşit, am suit departe, ne-am ridicat la înălţime mare de la pământ, se întrezăreşte cât de cât capătul suişului?

Bineînţeles, a număra în amănunt treapta proprie poate fi un lucru greu şi chiar cu neputinţă; însă nu este greu să stabilim treptele care se deosebesc prin trăsături distincte. Ce osteneală este, de pildă, în a stabili prima treaptă? Cine nu este, oare, în stare să dea un răspuns limpede la întrebarea: „***Te-ai pocăit şi ai luat hotărârea nestrămutată de a bineplăcea Domnului?***" ***Cine, de asemenea, nu e în stare să spună dacă a intrat, după ce s-a căit de păcatele sale, în război cu patimile, dacă se luptă cu ele sau e înfrânt de ele? Aşadar, eu şi cu voi ce vom spune, fraţilor? Am călcat pe scară? Am făcut măcar primul pas?***

Să răspundă la această întrebare conştiinţa fiecăruia; iar eu voi adăuga că măcar un pas dacă a făcut cineva, şi tot e bine. El e deja pe scară, e deja pe calea cea bună. Chiar dacă mai are de făcut multă osteneală până ce se vor arăta în el urmele limpezi ale desăvârşirii, începutul a fost pus. Rămâne doar să nu slăbeşti şi să nu te leneveşti, după măsura puterilor tale, a te mişca înainte. Binecuvântat

va fi mersul tău; şi dacă va fi statornic şi neabătut, fără îndoială că va fi încununat de reuşită - aşa că este bine şi atât.

Dar este rău dacă n-a fost făcut nici primul pas, dacă omul s-a dat pe mâna patimilor şi nici nu se gândeşte să le lase; sau, chiar dacă se gândeşte, amână de pe o zi pe alta; sau, părându-i rău după patima sa iubită, vrea s-o răscumpere cu vreun oarecare bine, fără a se lepăda de ea; sau, neavând patimi şi fapte păcătoase evidente, trăieşte fără grijă, nepăsându-i de curăţia inimii. Toţi aceştia şi cei asemenea lor nu se află pe calea cea bună, încă nu au păşit pe scara ce suie către Dumnezeu, şi au de făcut acest prim pas. ***Iată de ce ni se şi aminteşte de Scară la mijlocul Postului: pentru că, dacă cineva, înţelegându-i lecţiile, îşi dă seama că încă rătăceşte în afara ei, să aibă vreme să îşi vină în fire şi să se pocăiască.*** Iată, toţi cei ce încă aveţi de făcut asta, grăbiţi-vă s-o şi faceţi; iar apoi să aveţi de două ori mai multă osârdie pentru a vă îndrepta şi a întări în voi deprinderile bune - căci alţii nu bat pasul pe loc, ci tot înaintează. De ce să rămânem noi în urmă?

Să alergăm, fraţilor, cu toţii în aşa fel ca să ajungem la ţintă, uitând de cele din urmă şi tinzând spre cele dinaintea noastră. Cel care s-a oprit, acela nu mai merge. Cine nu merge mai departe, acela negreşit rămâne în urmă sau chiar se mişcă înapoi.

Nu este clipă în care să nu făptuim ceva, şi nu e faptă care să nu fie ori plăcută, ori neplăcută lui Dumnezeu - asta fiindcă noi suntem persoane şi în orice punem voinţa noastră, potrivit căreia faptele se întorc fie spre slava lui Dumnezeu, fie spre plăcerea egoismului nostru, şi ca atare slujesc fie spre buna sporire în mersul nostru, fie spre împiedicarea acestuia.

Cel cu luare-aminte la sine şi la tot ce îl înconjoară nici nu poate să se oprească, ci la orice pas înaintează tot mai mult în desăvârşirea sa, din toate adună împreună cu Domnul şi din toate se îmbogăţeşte. ***Socotiţi, drept aceea, cum să umblaţi cu pază, nu ca nişte neînţelepţi, ci ca nişte înţelepţi, răscumpărând vremea, că zilele rele sunt*** (Efes. 5, 15-16).

29 martie 1865

Sfântul Teofan Zăvorâtul – Predică în Duminica Sfântului Ioan Scărarul (III)

Ce mijloace nu întrebuinţează, mai ales în aceste zile de post, Sfânta lui Dumnezeu Biserică pentru a ţine totdeauna gândul nostru însufleţit şi priveghetor în ostenelile noastre de a plăcea lui Dumnezeu şi a ne mântui sufletul! Duminica trecută, ea a înfăţişat cinstirii şi închinării voastre Crucea Domnului, ca să ne spună: „***Nu vă temeţi de crucea lepădării de sine şi răstignirii de sine; întreaga greutate a crucii a ridicat-o Domnul singur, iar vouă vă rămân doar roadele ei mângâietoare***".

Acum ea înfăţişează aducerii şi luării voastre aminte Scara care duce la cer, ne arată pilda suirii pe această scară în scriitorul ei, Sfântul Ioan, şi ne descrie fericirea însăşi în pericopa evanghelică a Fericirilor. Ea spune acum fiecăruia dintre noi: „***Nu cruţa ostenelile; uită-te ce sfârşit fericit aşteaptă pe ostenitori şi însufleţeşte-te; grăbeşte, fugi, aleargă în aşa fel ca să ajungi la ţintă***".

Biserica face acelaşi lucru ca cei care organizează curse. Aceştia oferă premii pentru cei care întrec pe ceilalţi la curse, ca fiecare să vadă că are de ce să se ostenească. Asa şi Biserica - arată fericirea desăvârşită şi îndeamnă pe fiecare: „Vrei asemenea fericire? Osteneşte-te". Fără osteneală, şi încă osteneală din greu, nu vom primi nimic.

Această lecţie v-o predau şi eu acum. Ca fii ascultători ai Bisericii o veţi primi, fireşte. Totuşi, voi adăuga: primiţi-o cu drag, primiţi-o nu spre luare la cunoştinţă, ci spre înfăptuire. Socot că e nevoie să fac acest adaos, fiindcă a primi fericirea sunt gata toţi, dar a purta osteneli pentru ea foarte puţini dau zor; foarte mulţi îşi îngăduie înlesniri, dar toţi aşteaptă să primească împreună cu ceilalţi partea cea bună. întocmai, Domnul este Multmilostiv şi este gata să fericească pe fiecare: dar în ce ne priveşte, nu avem nicidecum voie să trădăm

căile arătate de către Domnul şi să ne punem după gustul nostru condiţii de primire a fericirii, condiţii care nu sunt, totuşi, în mâna noastră.

Iată, uitaţi-vă cum se îndeamnă Apostolul Pavel pe sine şi pe ceilalţi la osteneli şi cum preîntâmpină cu privire la înlesniri: „***Oare nu ştiţi că cei care aleargă în stadion aleargă toţi?*** (I Cor. 9, 24) Priviţi cu ce osârdie îşi încordează puterile toţi cei ce iau parte la curse, doar ca să îi întreacă pe ceilalţi! Şi asta pentru ce? Ca să primească un premiu stricâcios. Oare nu cu mai mare râvnă se cade să alergăm noi, ca să primim cununa cea nestricăcioasă? Luaţi seama, deci, spune apostolul, alergaţi - şi alergaţi în aşa fel ca să ajungeţi la ţintă.

Dar cum trebuie să alergăm ca să ajungem la ţintă? Trebuie să ne înfrânăm de la toate. Cel ce aleargă se înfrânează de la toate, spune în acelaşi loc apostolul. A te înfrâna de la toate, sau a avea înfrânare în toate privinţele, cred că e lesne de înţeles ce înseamnă. înseamnă post, priveghere, însingurare, ostenire a trupului şi toată chinuirea trupului, sau, cum spuneau Părinţii noştri asceţi, a avea vieţuire aspră. Pentru a nu se gândi cineva să se scutească în vreun fel de acestea, apostolul se înfăţişează şi pe sine alergând în acelaşi chip. Şi eu, zice, alerg la fel, şi eu mă nevoiesc în acelaşi fel. Cum anume? „***Chinuiesc trupul meu şi îl supun robiei***".

Apostolul, vas al harului, îşi chinuie trupul şi îl supune robiei - şi atunci, cum să nu fie acest lucru neapărat trebuincios? Şi să nu credeţi că la el acesta era un exces de zel. Nu. Fără asta, spune el, mă aflu în primejdie: „***ca nu cumva, altora propovăduind, însumi să mă fac netrebnic***". Apostolul, orânduitor al împărăţiei lui Dumnezeu, călăuzitor la mântuire al tuturor, se teme să nu se arate cumva netrebnic dacă nu va chinui şi nu va supune robiei trupul său. Iar după asta, cine va mai nădăjdui să fie de bună treabă Domnului, dacă nu-şi va chinui trupul şi nu îl va supune robiei?

într-adins am stăruit mai mult asupra acestui loc apostolic, pentru a vă insufla că boala pe care o avem aproape toţi în comun - cruţarea şi îngăduinţa faţă de trup - este cu totul nepotrivită celor ce caută şi aşteaptă împărăţia lui Dumnezeu.

Vrei împărăţia? Nu-ţi cruţa trupul. Dacă îţi va părea rău de trup, nu vei primi împărăţia. Ah! Cum nu este pe gustul nostru această vieţuire aspră ce chinuieşte trupul, şi ce şmecherii nu întrebuinţăm pentru a ne scuti de ea! Iată, acum e post: şi cine posteşte aşa cum trebuie? Unii nu dau doi bani pe post; alţii îl petrec în aşa fel că trupul nu simte nici o asprime în urma lui. Şi ce nu spun aceştia spre a se dezvinovăţi! De cei cărora nu le pasă defel de mântuire, ce să mai spunem - aceştia nu trăiesc decât trupeşte; dar iată, şi râvnitorii cucerniciei au aplecarea de a-şi hrăni şi încălzi trupul în tot chipul.

„Eu", zic unii ca aceştia, „mă voi îndeletnici cu cugetarea la cele dumnezeieşti, şi la biserică o să merg, voi citi cărţi mântuitoare, voi face milostenie, şi sunt gata să fac şi altele; pe trup însă, lasă-1 să aibă parte de toată tihna şi îndestularea - în mâncare, în somn, în lipsa de osteneală şi înlăturarea tuturor greutăţilor". Şi ce mai zic ei? Ei zic: „Chinuirea trupului e lucrare trupească, iar noi suntem duhovniceşti; prin lucrări duhovniceşti vom şi ajunge în împărăţia cerurilor - cea fără de materie".

La aceste argumente şi la cele asemănătoare lor voi spune doar un lucru: ***în ce măsură era duhovnicesc Apostolul Pavel? Şi cine se poate compara cu el în ce priveşte cunoaşterea lucrării pe care trebuie să o facem?! Şi vedeţi ce a scris?*** A arătat cununa cea nestricăcioasă, şi tuturor celor ce vor să pună mâna pe ea le-a poruncit să chinuie şi să supună robiei trupul lor: n-a rânduit nici un alt mijloc şi nimic altceva n-a adăugat. Aici chinuirea trupului, dincolo cununa cea nestricăcioasă. O vrei pe cea din urmă? Apucă-te de cea dintâi; iar argumentele viclene lasă-le.

Dacă şi pe mine ar începe cineva să mă bată la cap: „Explică-mi cutare şi cutare lucru", i-aş spune: ***„Ce mare filozofie este aici? Ce înseamnă cununa cea nestricăcioasă este limpede? Fireşte, limpede. Ce înseamnă chinuirea şi înrobirea trupului este limpede? Şi asta, bineînţeles, e limpede. Aşadar mergi de chinuie trupului tău şi-1 supune robiei, şi vei primi cununa cea nestricăcioasă. Iar de vei face altfel, nu numai că nu vei primi cunună, ci te vei arăta netrebnic, precum se teme Sfântul Apostol şi pentru sine, şi pentru noi. Iar despre cel netrebnic ştii ce s-a zis? S-a zis: pe robul cel netrebnic aruncaţi-1 în întunericul cel mai dinafară, unde e plânsul şi scrâşnirea dinţilor. Iată nefericitul sfârşit al odihnirii trupului!"***

Şi voi mai adăuga că Dumnezeu nu ne-a pus să despicăm firul în patru şi să ne certăm pe cuvinte în deşert. Pentru ce ne-a pus, atunci? Ne-a pus să propovăduim cuvântul. ***Propovăduieşte cuvântul***, îi porunceşte Sfântul Apostol Pavel lui Timotei (II Tim. 4, 2), şi în persoana lui ne-o porunceşte şi nouă, tuturor. Care cuvânt? Iată, voi arăta cele spuse în acest cuvânt în privinţa despre care vorbim acum.

Cei care sunt ai lui Hristos şi-au răstignit trupul cu patimile şi poftele (Gal. 5, 24). Ascultaţi! Asta înseamnă că cel ce nu îşi răstigneşte trupul nu este al lui Hristos, nu este creştin. Ca atare, ***umblaţi nu după trup, ci după duh*** (Rom. 8, 4), şi ***grija de trup nu o faceţi spre pofte*** (13, 14). ***Datori suntem nu trupului, ca să vieţuim după trup — că de vieţuiţi după trup, veţi muri; iar de veţi omorî cu duhul faptele trupului, veţi fi vii*** (8, 12-13). ***Cei ce sunt după trup, cele ale trupului cugetă*** (5) ***şi lui Dumnezeu a plăcea nu pot*** (8); ***căci cugetul trupului moarte este, vrăjmăşie împotriva lui Dumnezeu*** (6-7). ***Să se strice, aşadar,***

trupul păcatului (6, 6), ***ca să nu împărătească păcatul în trupul nostru cel muritor, înfăţişaţi trupurile voastre jertfă vie, sfântă, bineplăcută lui Dumnezeu*** (12, 1) ***şi omorâţi mădularele voastre cele de pe pământ*** (Col. 3, 5): ***fiindcă este altă lege în mădularele noastre, oştindu-se împotriva legii minţii mele şi dându-mă pe mine rob legii păcatului, care este întru mădularele mele*** (Rom. 7, 23).

Mă voi mărgini la atât. Vedeţi? O astfel de necruţare a trupului e propovăduită şi poruncită pe toată întinderea Dumnezeieştilor Scripturi! Aşadar nu avem de ce să despicăm firul în patru, n-avem de ce să născocim felurite tertipuri pentru cruţarea trupului. Cel ce vrea să hrănească şi să încălzească trupul său, acela nu este hrănit cu Scriptura şi e străin de duhul ei; fiind străin de duh, e străin şi de făgăduinţe.

Iată, tocmai din această latură să priviţi toată grija de mamă pe care ne-o poartă Sfânta Biserică prin rânduirea sfintelor posturi; şi toată viaţa noastră se cuvine să treacă în chinuirea şi înrobirea trupului. Altfel vei cădea îndată în rândul celor netrebnici, după care vei fi şi supus soartei lor amare.

Pentru ca nu cumva să cadă cineva dintre noi în această soartă din pricina uitării sau luându-se cu vreun lucru lumesc, Sfânta Biserică ne aminteşte de chinuirea trupului în fiecare săptămână - miercurea şi vinerea - şi în fiecare anotimp -prin posturi prelungite, mai ales prin acest Post Mare al Sfintei Patruzecimi, cu scopul ca atunci când vine postul să ne apucăm chiar nevrând de osteneala chinuirii şi înrobirii trupului şi să păşim în stadionul ce duce la primirea cununii celei nestricăcioase.

Aşadar, dacă în restul vremii ne facem tot felul de înlesniri, măcar în vremea postului să ne ostenim întrucâtva trupul. Iar dacă şi în restul vremii trupul nostru va lenevi, şi în vremea postului îi vom face înlesniri, oare nu despre noi va fi, oare, vorba în următorul cuvânt de mustrare al apostolului: ***Mulţi umblă, de care deseori v-am zis, iar acum şi plângând zic, că sunt vrăjmaşii crucii lui Hristos; al cărora sfârşit este pierzarea, al căror dumnezeu este pântecele şi a căror slavă este întru ruşinea lor, care cele pământeşti cugetă*** (Filip. 3, 18-19).

Iată, am trecut deja de jumătatea postului. Fericite sunt ostenelile celor ce până acum şi-au chinuit trupul lor, şi fie ca în continuare să îi însufleţească încredinţarea că pe altă cale nu se ajunge în împărăţie; dar şi aceia care s-au lipsit de acest bine au încă vreme să se facă părtaşi ai lui. Stadionul este deschis; se vede la sfârşitul cursei şi cununa cea luminoasă.

Purcedeţi cu bărbăţie la nevoinţă. „***Cu râvnă râvnind***", după spusa Prorocului Ilie, veţi reuşi chiar să-i întreceţi pe cei ce v-au luat-o atât de mult în faţă. Ceea

ce s-a pierdut prin trecerea timpului puteţi acoperi prin încordarea puterilor întru însufleţire: şi astfel veţi intra nu printr-o aşteptare visătoare, ci fără îndoială şi cu adevărat in ceata celor care, potrivit apostolului, aleargă în aşa fel ca să ajungă la ţintă fără greş. Amin!

14 martie 1865

Sfântul Teofan Zăvorâtul – Predică în Duminica Sfântului Ioan Scărarul (IV)

V-am vorbit deja de două sau trei ori despre cât de primejdios este a cădea în aceleaşi păcate după ce am adus lui Dumnezeu pocăinţă pentru ele şi despre câtă nevoie este, din această pricină, să ne îngrijim din răsputeri pentru a nu cădea în această nechibzuinţă şi a nu ne arunca prin aceasta în cea mai mare nenorocire cu putinţă. Cred că în cei care au luat aminte la cele spuse şi au luat hotărârea cea bună de a nu se abate de la făgăduinţa dată este dorinţa de a şti cum se poate ajunge mai lesne la acest scop bun, cum trebuie să ne orânduim şi pe dinafară şi pe dinăuntru ca să scăpăm de noi căderi şi de ce rânduieli trebuie să ne ţinem ca să biruim orice ispită şi să rămânem neclintiţi în bine. Vreau să împlinesc această dorinţă a voastră, şi să fac asta vorbind nu de la mine, ci de la Sfântul Ioan Scărarul, pomenirii căruia e închinată Duminica de astăzi.

Ştiţi, desigur, că ***Sfântul Ioan a scris cartea Scara Duhovnicească, de la care şi-a primit şi numele de „Scărarul". în această carte el a explicat amănunţit cum trebuie să lucreze omul care s-a pocăit pentru a rezista în bine şi a nu cădea iarăşi în necurăţiile dinainte.*** Vă voi extrage din ea, referitor la acest subiect, ceea ce este mai de seamă.

Este greu, spune el, să birui fără osteneală deprinderile păcătoase. Ştiu, totuşi, că ***la Dumnezeu toate sunt cu putinţă şi nimic nu îi este cu neputinţă Lui*** (v. Iov 42, 2). Astfel, Dumnezeu poate şi este gata să facă totul pentru noi în noi; însă şi noi suntem datori nu doar să alergăm la El cu rugăciune, ci să şi întrebuinţăm sforţare şi osteneală pe măsura hotărârii noastre: şi această hotărâre şi osteneală trebuie să premeargă ajutorului dumnezeiesc şi să îl atragă. Toată reuşita depinde de propria noastră dorinţă şi de propriile noastre sforţări, chiar dacă nu altminteri decât cu împreună-lucrarea lui Dumnezeu. Dacă hotărârea şi sforţările nu premerg, nici împreună-lucrarea lui Dumnezeu nu vine.

împreună-lucrarea lui Dumnezeu este neîndoielnică; şi atunci, în ce direcţie să ne orientăm sforţările şi ostenelile? Drept răspuns, Sfântul Ioan Scărarul ne arată atâtea osteneli şi nevoinţe câte litere sunt în alfabetul grecesc,şi numeşte această înşiruire „abecedar", în ideea că precum cei care învaţă să citească trebuie să înveţe mai întâi literele, aşa şi cei ce vor să părăsească păcatele şi să sporească în virtuţi trebuie să deprindă mai înainte nevoinţele pe care le înşiră el.

Iată, spune el, abecedarul cel mai bun pentru toţi: postul, îmbrăcarea în sac, lacrimile, tăcerea, privegherea, frigul, osteneala, reaua pătimire, străpungerea sau frângerea inimii, lepădarea grijilor lumeşti, defăimarea de sine, liniştirea, frica judecăţii, paza inimii, nerisipirea gândurilor, dorirea morţii, fuga de trup şi aşa mai departe. Nu înşir toate nevoinţele arătate, fiindcă v-ar fi greu să vi le amintiţi; mai bine să le împart şi pe cele pomenite şi pe cele nepomenite în rânduri, ca să vă fie mai uşor şi să vi le amintiţi, şi să le puneţi în practică.

- **Primul rând de nevoinţe priveşte trupul.** Ia hăţurile trupului în mână, fii stăpânul, nu robul lui. Pe fiecare mădular al lui să pui nevoinţa care îi este proprie şi să îl legi cu totul. Să subţiezi pântecele prin înfrânare şi postire, mâinile să le deprinzi cu osteneala, limba să o legi cu tăcerea, nu da voie ochilor să vadă totul şi urechilor să audă totul, fugi de mişcările după voia proprie, de somn şi de toată odihna trupului. îndeobşte, încordează-te să îţi chinui trupul şi să-1 deprinzi cu vieţuirea aspră, fără nici o cruţare de sine, amintindu-ţi porunca apostolului de a nu face grija de trup spre pofte, precum şi nenorocirea în care a căzut Israil din pricina răsfăţării pântecelui, întru care s-a îngrăşat, s-a îngroşat şi a uitat de Dumnezeu, Cel care 1-a făcut.
- **Al doilea rând de nevoinţe priveşte sufletul.** ***Primul lucru este aici să intri înăuntrul tău şi să păzeşti luarea-aminte la tine însuţi şi rămânerea fără ieşire înăuntrul tău, fugind în tot chipul ca să nu te răpească gândurile la felurite treburi şi lucruri.*** Pentru a reuşi în asta, alege-ţi o stare dintre următoarele două şi pironeşte-ţi de ea luarea-aminte şi simţurile - şi anume: bagă-ţi în cap fie că eşti mort, fie că stai la judecată atunci când va fi gata să iasă asupra ta hotărârea: „Vino, binecuvântatule" sau: „Pleacă, blestematule"; dar încordează-te să primeşti aceasta şi în simţire. îndată ce vei primi aceasta în simţire vor cădea de la tine toate gândurile şi vei sta singur înaintea feţei lui Dumnezeu, cu frică, rugându-L să fie milostiv faţă de tine. Aceasta e o lege pe care n-o poţi ocoli. Nici un simţământ bun nu îl trezveşte pe om ca simţământul fricii de moarte şi de judecata lui Dumnezeu. Ca atare, îndată ce te trezeşti grăbeşte-te să pui în drepturi acest simţământ de frică şi să stai împreună cu el la judecata lui Dumnezeu, şi apoi întreaga zi să

nu te depărtezi de el, orice ai face şi cu orice ai fi prins. Acesta îţi va fi scutul cel mai de nădejde în faţa imboldurilor păcătoase şi a ispitelor.

- **Cel de-al treilea rând de nevoinţe priveşte introducerea unei noi rânduieli în faptele şi îndeletnicirile noastre.** înainte, când slujeam păcatului, totul era adaptat pentru satisfacerea patimilor noastre; aşa şi acum, când am rupt-o cu păcatul, trebuie să adaptăm totul la împotrivirea în faţa patimilor. Peste tot trebuie introdusă rânduiala cea nouă: în îndeletnicirile noastre, în viaţa de familie, în relaţiile cu alte persoane. Şezi şi socoteşte şi rânduieşte toate: cum, ce, când trebuie să se facă pentru a nu strica hotărârea ta cea bună şi ca să nu aluneci iarăşi la cele vechi. Şi când vei pune în rânduiala faptele tale, să păstrezi în mintea ta două lucruri: unu, îndepărtează toate pretextele şi prilejurile care pot stârni o patimă de care suferi; şi doi, nu te teme deloc de ceea ce îţi vor spune prietenii despre schimbarea din viaţa ta, pe care n-o vei putea ascunde, ci teme-te mai bine de Domnul, Care a zis: ***Cine se va ruşina de Mine şi de cuvintele Mele în acest neam preacurvar şi păcătos, şi Fiul Omului Se va ruşina de el când va veni întru slava Tatălui Său cu sfinţii îngeri*** (Mc. 8, 38).

Iată, asta e tot! Ţine-ţi trupul în continuă neodihnă şi pătimire, iar sufletul puneţi-1, adunându-ţi în tine însuţi luarea-aminte, înaintea judecăţii lui Dumnezeu, şi schimbă toate rânduielile vieţii tale, netemându-te şi neruşinându-te de nimic. Fă aşa, şi vei fi neprimejduit din partea căderilor.

Ca să o spun pe şleau: trebuie să dobândeşti, prin frica de moarte şi de judecată, necruţare faţă de trup, neluare în seamă a părerii oamenilor despre tine şi frică de Dumnezeu, fiind cu luare-aminte la tine însuţi. Atunci când vei pune în tine această rânduială, vrăjmaşul nu va mai putea ajunge la tine; iar dacă se va şi apropia vreodată, va fi îndată lovit şi pus pe fugă.

Prin luarea-aminte vei băga de seamă îndată apropierea lui şi, înhăţându-1 prin necruţarea de sine şi nefrica de judecăţile omeneşti, îl vei lovi cu frica judecăţii. Necruţarea de sine, nepăsarea faţă de ceea ce vor spune oamenii şi frica de judecată sunt trei săbii ascuţite pe amândouă părţile, împotriva cărora nu poate ţine piept nici o ispită a vrăjmaşului. Atâta vreme cât sunt întregi şi în putere în tine aceste arme, vrăjmaşul nici nu va veni la tine. Ca atare, dacă te-ai aprovizionat cu ele şi le păzeşti, vrăjmaşul nu se va apuca să te ispitească prin nimic, ci toată viclenia şi-o va întoarce spre a îţi smulge armele acestea, adică fie spre a-ţi împrăştia luarea-aminte, fie spre a te face să slăbeşti frâiele trupului şi dorinţei de a plăcea oamenilor, fie spre a stinge frica de judecată şi a sălăşlui în inima ta răceală. Dacă va reuşi în aceasta, va începe să te tragă şi la păcat; iar dacă nu va reuşi, se va depărta de la tine. Ştiind aceasta, mai presus de toate păzeşte-ţi armele, stai mereu înaintea judecăţii lui Dumnezeu, fugi de toată

odihna trupului şi păzeşte-ţi neschimbată rânduiala de viaţă, chiar dacă ai fi în vremea de faţă ocărât şi chiar bătut - şi fără îndoială că vei rezista, cu ajutorul harului dumnezeiesc.

Cu toate acestea, spune Sfântul Ioan Scărarul, trebuie să privim cu agerime de unde şi încotro bate vântul, ca să dăm pânzelor noastre îndreptare pe măsură. Vrăjmaşul nu doarme şi va întrebuinţa toate vicleşugurile spre a te amăgi. La început, el se va depărta cu totul şi va înceta să îţi mai dea bătaie de cap cu ispitele, ca să crezi că te-ai slobozit deja de patima care te stăpânea şi, dedându-te leneviei, să îţi slăbeşti luarea-aminte. Dacă nu-ţi vei da seama de vicleşugul acesta şi vei slăbi luarea-aminte, vrăjmaşul te va atrage în cugetări multe şi, mai înainte de a-ţi veni în fire, va pricinui conglăsuirea inimii tale cu fapte păcătoase, după care te vei face singur duşman ţie.

Dacă nu va reuşi în aceasta, va începe să se apropie cu gânduri subţiri şi fulgerătoare, ca să te ademenească afară din cetatea ta, iar odată ce te va prinde în câmp deschis să te dezarmeze şi să te înrobească. Uite, se întâmplă asta: în mijlocul unei oarecare fapte, zboară prin mintea ta ca fulgerul gândul că, pasămite, ai sporit destul. Gândul zboară, şi parcă n-ar mai fi. Urma lui, însă, rămâne ca o zgârietură pe suflet, şi dacă nu vei lua în seamă acest lucru puterile vor începe îndată să îţi slăbească şi în suflet vor prinde a-ţi răsuna chemări ademenitoare ba la îngăduinţă faţă de tine însuţi, ba la împrăştiere, ba la părăsirea obişnuitei asprimi în rânduieli. Supune-te, şi vei fi nu departe de cădere.

Dacă nici asta nu îi va reuşi vrăjmaşului, el va începe să te aţâţe la nevoinţe peste măsură: fie la postire prea aspră, fie la rugăciuni prea lungi, fie la însingurare sau vreun alt lucru dincolo de măsura pe care ne-am pus-o atunci când am stabilit rânduiala noii noastre vieţi. Lipsa de măsură întotdeauna slăbeşte puterile nevoitorului, strică rânduiala lui şi îi aduce tulburare - în care vrăjmaşului îi e deja uşor să te învingă.

Dacă nici aici nu va reuşi, va începe să împletească răul în fiecare lucru bun pe care-l ai, aşa cum se înfăşoară iedera parazită în jurul copacilor. Tu te îndeletniceşti cu cugetarea ziditoare la cele dumnezeieşti, iar el te abate în iscodirea deşartă a tainelor Scripturii, care îl răceşte pe om şi dezvoltă în el părerea de sine cea pierzătoare. Tu te îngrijeşti cum să nu jigneşti pe nimeni, iar el te abate în dorinţa cea pierzătoare de a fi pe placul oamenilor. Tu te temi să nu osândeşti pe cineva, iar el se grăbeşte să îţi insufle nepăsare atât faţă de bine, cât şi faţă de rău. Deopotrivă îşi împleteşte vrăjmaşul în multe cele ale sale, spune Sfântul Ioan: în dragostea de oaspeţi lăcomia pântecelui, în chibzuinţă - asprimea, în blândeţe - făţărnicia, în bucurie - părerea de sine, în nădejde - lenevia, şi aşa mai departe.

Uită-te câte curse (cum numesc aceste atacuri ale vrăjmaşului oamenii încercaţi în lupta cu ele); uită-te câte curse, şi fii de două ori mai cu luare-aminte şi mai priveghetor. Iar ca să te ajuţi, iată ce să faci: găseşte-ţi un părinte duhovnicesc bun şi, încredinţându-i-te cu totul, roagă-L pe Domnul să-i dea să-ţi spună întotdeauna ceea ce este bine, spre zidirea ta; sau, dacă poţi, află-ţi un frate de un cuget cu tine şi fiţi deschişi unul faţă de celălalt, povăţuindu-vă şi întărindu-vă unul pe celălalt. Dacă ştii să citeşti, aprovizionează-te cu cărţi mântuitoare şi, studiindu-le, caută în ele învăţătură şi limpezirea feluritelor lucruri nelămurite din gândurile, simţămintele şi mişcările inimii tale. Prin aceste mijloace, dacă vei avea dorinţa sinceră de a fugi de rău şi de a te întoarce în rugăciune către Dumnezeu, vei avea întotdeauna putere să descurci viclenele împletituri ale vrăjmaşului, să vezi răul pe care el ţi-1 pregăteşte şi să îl pui apoi pe fugă cu armele tale duhovniceşti.

Păzeşte toate acestea, si te vei izbăvi de căderi; însă adu-ti aminte că încununarea acestei osteneli este, cum spune Sfântul Ioan, atunci când în altarul nostru cel lăuntric intră focul dumnezeiesc: fiindcă atunci nu ne vor mai tulbura aplecările rele care erau mai înainte vreme înrădăcinate în noi. Dumnezeul nostru e foc ce mistuie (v. Evr. 12, 29) toată aprinderea şi mişcarea pătimaşă, toată aplecarea păcătoasă înrădăcinată în noi şi toată orbirea băgată de seamă şi cunoscută înăuntru şi în afară. Atunci nu se vor apropia de tine nepăsarea, nesimţirea, nesocotinţa şi orbirea - aceste pricinuitoare a toată căderea în păcat şi a toată starea păcătoasă. Amin!

6 martie 1866

Sfântul Teofan Zăvorâtul - Tâlcuiri din Sfânta Scriptură - Duminica Sfântului Ioan Scărarul

[Evr. 6, 13-20; Mc. 9, 17-31]

În predica Sa despre fericiri, ***Domnul descrie inima vrednică de Rai*** (Mt. 5, 1-12). În alcătuirea ei intră: ***smerenia, plânsul şi zdrobirea inimii, blândeţea şi nemânierea, deplina iubire de dreptate, desăvârşita milostivire, curăţia inimii, iubirea de pace şi împăciuirea, răbdarea necazurilor, suferinţelor îndurate pe nedrept şi prigonirilor pentru credinţa şi viaţa creştinească.***

Doreşti Raiul ? N-ai decât să fii astfel şi încă de aici vei pregusta din Raiul în care ai să intri după moarte, ca moştenitor.

Sfântul Ignatie Briancianinov – Predică în Duminica Sfântului Ioan Scărarul - Însemnătatea postului în privinţa duhurilor căzute

Acest neam, *le-a zis Domnul apostolilor Săi despre duhurile răutăţii****, cu nimic nu poate ieşi, fără numai cu rugăciune şi cu post*** (Marcu 9, 29).

Iată o nouă trăsătură a postului! Postul este primit de Dumnezeu când merge înaintea lui o mare virtute - milostivirea; postului îi este pregătită plată în cer când e străin de făţărnicie şi slavă deşartă; postul lucrează când este îmbinată cu el o altă mare virtute - rugăciunea. Şi cum lucrează? Nu doar că potoleşte patimile din trupul omenesc - intră în luptă cu duhurile răutăţii, le biruie. ***De ce postul, care este în sine o nevoinţă trupească, poate lucra - sau împreună-lucra cu rugăciunea - în lupta împotriva duhurilor?***

Pricina lucrării postului asupra duhurilor răutăţii stă în puternica lui lucrare asupra propriului nostru duh. ***Trupul, potolit de post, dă duhului omenesc libertate, putere, trezvie, curăţie, subţirime.*** Numai într-o astfel de stare poate duhul nostru să se împotrivească nevăzuţilor săi vrăjmaşi. ***Iar eu, când mă supărau aceia***, adică dracii, spune de Dumnezeu insuflatul David, ***m-am îmbrăcat cu sac şi am smerit cu post sufletul meu, şi rugăciunea mea în sânul meu se va întoarce*** (Ps. 34, 12).

- *Postul aduce minţii trezvie, iar rugăciunea este arma minţii, cu care aceasta alungă pe potrivnicii nevăzuţi.*
- *Postul smereşte sufletul, slobozindu-l de împietrire şi îngâmfare, care apar din îmbuibare, iar rugăciunea postitorului se face deosebit de puternică, este rostită nu superficial, este rostită din adâncul sufletului, din adâncul inimii, îndreaptă, înalţă postitorul spre Dumnezeu.*

Întunecatele duhuri ale răutăţii au săvârşit două nelegiuiri grele (Preacuviosul Casian, Convorbirile 8, 9, 10. Vezi şi Sf. Ioan Casian, Convorbiri, col. "Părinţi şi scriitori bisericeşti", EIBMBOR, Bucureşti, 1990.): prima a fost pricina lepădării lor din ceata sfinţilor îngeri; a doua a fost pricina lepădării lor fără putinţă de întoarcere. În cer ei s-au răzvrătit împotriva lui Dumnezeu; căpetenia lor, oarbă din pricina părerii de sine, a vrut să se facă deopotrivă cu Dumnezeu. Aruncaţi din cer în tărâmul de sub cer pentru nelegiuita lor încercare, ei au pizmuit fericirea omului nou-zidit şi au săvârşit o nouă fărădelege: amăgindu-l pe om, l-au tras în căderea lor. Cea din urmă nelegiuire a îngerilor căzuţi a hotărât soarta lor pentru totdeauna: prin ea au pus asupra lor pecetea răului pe veci; din pricina ei s-a depărtat de la ei cu desăvârşire harul lui Dumnezeu; au fost lăsaţi în seama lor, în seama răutăţii lor, în seama păcatului lor, pe care l-au zămislit şi l-au născut în ei, de care au îngăduit să se pătrundă firea lor. De atunci nici un gând bun, nici un simţământ bun nu i-a mai venit îngerului lepădat. El este pe de-a-ntregul, cu totul, cufundat în rău, doreşte răul, născoceşte răul. Ars de o sete nepotolită a răului, el caută să se sature prin rău - şi nu poate. Tot răul pe care l-a săvârşit şi îl săvârşeşte i se pare neîndestulător în faţa răului pe care şi-l închipuie el, pe care îl caută setea lui cea cu neputinţă de răbdat după rău. Fiind zidit înger purtător de lumină, el a fost aruncat, pentru nelegiuirile lui, mai prejos decât toate dobitoacele pământului. „Pentru că ai făcut acest omor omului", i-a zis Dumnezeu mâniat satanei, la locul nelegiuirii - în Rai, în apropierea oamenilor pe care tocmai îi aruncase în cădere - „***blestemat să fii tu din toate dobitoacele şi din toate fiarele pământului; pe pieptul tău şi pe pântece te vei târî şi pământ vei mânca în toate zilele vieţii tale***" (Fac. 3, 14). Duhul netrupesc este sortit doar gândurilor şi simţămintelor pământeşti, pătimaşe! În ele este viaţa lui, în ele este comoara lui. Duhul este lipsit de putinţa îndeletnicirii cu cele duhovniceşti! Îndeletnicirile trupeşti îl cuprind cu totul. Duhul, zidit pentru vieţuire înţelegătoare, este coborât din ceata duhurilor în starea trupească, şi în această tagmă stă mai prejos de toate dobitoacele şi toate fiarele pământului. Dobitoacele şi fiarele lucrează după legile firii lor, în timp ce duhul cel căzut, petrecând în firea dobitoacelor şi a fiarelor, petrece într-o fire străină, înjositoare pentru el. El nu vrea şi nu poate să lucreze aşa cum trebuie în această fire: el întrebuinţează mereu în chip rău această fire. Această materialitate păcătoasă a îngerului căzut îl supune înrâuririi postului, ce slobozeşte duhul nostru de sub înrâurirea trupului. Îngerul căzut, apropiindu-se de omul care posteşte, nu mai vede acea precumpănire a trupului care îi e plăcută şi îi trebuie; el nu mai poate să tulbure sângele, care e răcorit în chip binefăcător de către post; nu mai poate să stârnească trupul, ce nu mai are aplecare spre a juca, fiind înfrânat cu postul; nu i se mai supun mintea şi inima, care simt în urma postului o deosebită bărbăţie duhovnicească. Văzând împotrivire, trufaşul duh căzut se depărtează, fiindcă nu suferă împotrivirea. Lui îi place încuviinţarea neîntârziată, supunerea neîntârziată. În ciuda faptului că el se târăşte pe piept şi pe pântece, în ciuda faptului că se hrăneşte doar cu pământ,

gândul de a fi asemenea lui Dumnezeu nu l-a părăsit: el caută închinare şi închinători. A îndrăznit să îi arate Fiului lui Dumnezeu toate împărăţiile pământului într-o clipeală de vreme şi a făgăduit că îi va da toată stăpânirea asupra lor şi slava lor, cerând în schimb ca Domnul să i se închine (Luca 4, 5-8): şi nici acum nu încetează să înfăţişeze următorilor Fiului lui Dumnezeu înşelările lumii, zugrăvindu-le în închipuire cu cele mai smintitoare trăsături şi culori, în scopul de a-i face prin vreo amăgire să i se închine. ***Staţi împotriva diavolului, şi el va fugi de la voi***, a zis Sfântul Apostol Iacov (Iac. 4, 7); iar alt Apostol a grăit: ***luând pavăza credinţei, cu care veţi putea stinge toate săgeţile vicleanului cele aprinse*** (Efeseni 6, 16). Prin puterea credinţei să înălţăm ochiul minţii spre veşnicie, spre negrăita fericire care-i aşteaptă pe drepţi în veşnicie şi spre chinurile tot atât de negrăite care îi aşteaptă acolo pe următorii nepocăiţi şi îndărătnici ai şarpelui. Această vedere ne va sta în putere numai când trupul va fi adus în rânduială şi ţinut în rânduială prin post, când prin rugăciunea curată, care e cu putinţă numai la postitori, ne vom lipi de Domnul, ne vom face un duh cu Domnul (I Cor. 6, 17).

„Şarpele se târăşte mereu pe pământ, potrivit osândei rostite de Sus asupra lui", a zis Sfântul Ioan Gură de Aur: „de vrei să fii ferit de muşcătura lui cea otrăvită, fii mereu cu mintea şi cu inima mai presus de pământ"(Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilia 8 la Epistola către Romani.). Atunci te vei putea împotrivi lui - şi el, trufaşul, nesuferind împotrivirea, va fugi de la tine.

Dar unde sunt oamenii ţinuţi de duhul necurat? Unde sunt acei oameni pe care el să îi sfâşie şi să-i chinuie precum îl sfâșia şi-l chinuia pe tânărul pomenit acum în Evanghelie S-ar părea că nu sunt ori că sunt foarte rari: aşa cugetă cel care priveşte superficial la toţi şi aduce viaţa sa pământească jertfă împrăştierii şi plăcerilor păcătoase. Sfinţii Părinţi cugetă altfel.

„De când diavolul împreună cu dracii lui", spun ei, „l-au făcut pe om, prin neascultare, surghiunit din Rai şi despărţit de Dumnezeu, a dobândit îngăduinţă a clătina în chip gândit, noaptea şi ziua, partea cuvântătoare a fiecărui om"(Simeon Noul Teolog, Dobrotoliubie 2, în cuvântul lui Nichifor din Singurătate.). În chip asemănător cu chinurile pe care, precum istoriseşte Evanghelia, le suferea trupul tânărului din partea duhului răutăţii pătimeşte din pricina acestuia şi sufletul care cu deosebită osârdie s-a supus înrâuririi lui şi a socotit drept adevăr minciuna ucigaşă, pe care el ne-o înfăţişează neîncetat spre pierzarea noastră, ascunzând-o sub masca adevărului pentru a înşela mai lesne şi a avea mai multă izbândă în facerea sa de rău. ***Fiţi treji, privegheaţi,*** ne preîntâmpină Sfântul Apostol Petru, ***fiindcă potrivnicul vostru, diavolul, umblă ca un leu răcnind, căutând pe cine să înghită: căruia staţi împotrivă întăriţi fiind prin credinţă*** (I Petru 5, 8-9).

Cu ce arme lucrează asupra noastră îngerul căzut? Cu precădere prin gândul păcătos şi prin închipuirea păcătoasă. De cei care i se împotrivesc fuge, iar pe cei care nu-l cunosc, care stau de vorbă cu el şi se încred lui îi clatină, îi chinuie şi îi pierde. Precum el însuşi umblă pe pântece şi nu este în stare de gânduri duhovniceşti, aşa şi înaintea închipuirii noastre zugrăveşte în culori vii această lume trecătoare cu farmecul şi desfătările ei, şi totodată începe să stea de vorbă cu sufletul despre înfăptuirea unor visări cu neputinţă de împlinit. El ne îmbie cu slava pământească, ne îmbie cu bogăţia, ne îmbie cu îmbuibarea, ne îmbie cu desfătarea necurăţiilor trupeşti, la care, ***după cum spune Sfântul Vasile cel mare, nu doar că a primit încuviinţare, ci el însuşi, care a fost zidit duh netrupesc, s-a făcut părinte al lor***(Vezi Molitfelnic, Rugăciunea întâia pentru întinare). El ne îmbie cu toate acestea în închipuire şi, totodată, ne arată mijloace nelegiuite de înfăptuire a visărilor nelegiuite. El ne aruncă în întristare, în trândăvie, în deznădejde - pe scurt, se îngrijeşte neadormit de pierzarea noastră prin mijloace atât frumoase, cât şi urâte la înfăţişare: şi prin păcatul vădit, şi prin păcatul acoperit cu masca binelui, înmiresmat cu momeala plăcerii.

Aceasta este biruinţa care biruieşte lumea: credinţa noastră (I Ioan 5, 4), spune Sfântul Ioan Teologul. Credinţa, arma biruinţei asupra lumii, este totodată şi arma biruinţei asupra îngerilor căzuţi. ***Cine, privind cu ochiul credinţei în veşnicia vestită de cuvântul lui Dumnezeu, nu se va răci faţă de întâietăţile vremelnice ale lumii? Cine, fiind adevărat ucenic al Domnului nostru Iisus Hristos, va vrea să calce atotsfintele Lui porunci de dragul desfătării păcătoase, ce se înfăţişează ademenitoare înainte să o gustăm, iar după ce o gustăm ne apare dezgustătoare şi ucigaşă? Ce putere poate avea asupra ucenicului lui Hristos vraja priveliştii întâietăţilor şi desfătărilor pământeşti, sau chiar şi cea înspăimântătoare a nenorocirilor pământeşti, pe care viclenii draci o zugrăvesc pentru a-l aduce pe privitor în trândăvie şi deznădejde - ce putere poate avea ea atunci când, prin puterea Cuvântului lui Dumnezeu în sufletul lui, s-a întipărit priveliştea măreaţă a veşniciei, înaintea căreia orice privelişte pământească este palidă şi nimicnică?***

Sfântul Ioan Teologul, care a vestit că biruinţa care biruieşte lumea este credinţa noastră, îi hiritiseşte pe adevăraţii fii ai lui Hristos, care au biruit lumea, pentru biruinţa asupra îngerului căzut şi a cetei duhurilor supuse lui: scris-am vouă, tinerilor, că aţi biruit pe cel viclean. ***„Tineri” sunt numiţi aici creştinii înnoiţi prin harul dumnezeiesc. Când slujitorul lui Hristos arată bărbăţia şi statornicia cuvenită în lupta cu duhurile răutăţii, în sufletul lui se pogoară harul dumnezeiesc şi dăruieşte biruinţă:*** **atunci se înnoiesc ca ale vulturului** ***tinereţile lui*** (Ps. 102, 5). ***Nu iubiţi lumea, nici cele ce sunt în lume. De iubeşte cineva lumea, nu este dragostea Tatălui întru dânsul: pentru că tot ce este în lume, adică pofta trupului şi pofta ochilor şi trufia vieţii, nu este de la Tatăl,***

ci din lume este. Şi lumea trece, şi pofta ei; iar cel ce face voia lui Dumnezeu rămâne în veac (I Ioan 2, 15-17).

Iubiţi fraţi! De ce să nu fim şi noi biruitori ai lumii şi ai stăpânitorului acestei lumi? I-au biruit oameni asemeni nouă, îmbrăcaţi cu trup şi cu neputinţele omenirii; i-au biruit nu doar bărbaţi viteji - i-au biruit şi bătrâni şubrezi, şi femei slabe, şi copii mici; au biruit, şi nu ne-au lăsat nici o dezvinovăţire pentru înfrângere, dacă ne vom supune acestor vrăjmaşi ai noştri, înaintea lor stătea aceeaşi lume cu amăgirile ei; împrejurul lor se târau aceiaşi şerpi nevăzuţi, care şi-au dat toată silinţa ca să arunce şi să sălăşluiască sufletele lor în ţărână.

Inimile şi cugetele biruitorilor erau sus! Îngrădind trupul lor cu postul, ei au potolit, au oprit pornirea spre desfătările pământeşti! Prin post, ei au dat duhului lor putinţa de a rămâne în necurmată trezvie şi priveghere, i-au dat putinţa de a urmări neadormit cursele cele de multe feluri ale diavolului! Uşurând prin post trupurile lor, uşurând prin el însuşi duhul, ei i-au dat acestuia putinţa de a se lipi de Domnul prin rugăciune curată şi necurmată (Ps. 134, 3), ***de a primi ajutorul dumnezeiesc, de a da viaţă credinţei sale prin auzire, de a face credinţa cea din auzire încredinţare, putere duhovnicească şi de a dobândi prin această putere biruinţă desăvârşită asupra lumii şi a duhurilor răutăţii. Această credinţă***, după cum ne învaţă Sfântul Ioan Teologul, care o numeşte îndrăznire către Dumnezeu şi ia învăţătura despre ea din sfânta sa cercare, ***se dobândeşte prin rugăciunea ascultată de Dumnezeu*** (I Ioan 5, 14-15). ***Prin această credinţă, drepţii îl văd pe Dumnezeu, Care e nevăzut*** - a spus Sfântul Apostol Pavel (Efeseni 3, 17). Fireşte că lumea piere din faţa celui care îl vede pe Dumnezeu! Fireşte că această lume trecătoare devine ca şi cum n-ar fi pentru un asemenea om! Şi stăpânitorul ei nu mai are pe ce se sprijini în lupta sa.

Fiţi treji, fraţilor, privegheaţi, că potrivnicul vostru, diavolul, umblă ca un leu răcnind, căutând pe cine să înghită: căruia staţi împotrivă întăriţi fiind prin credinţă, luând pavăza credinţei - a credinţei făptuitoare, credinţei vii, credinţei harice, de care e în stare numai acel nevoitor al lui Hristos care s-a pregătit de lupta cu duhurile răutăţii iertând aproapelui greşelile lui: s-a pregătit, adică, prin milă şi smerenie şi a intrat în această luptă înarmat cu postul şi rugăciunea.

Amin.

Sfântul Luca al Crimeei - Cuvânt la Duminica a IV-a din Post (a Sfântului Ioan Scărarul) - Din cuvintele tale te vei osândi

Prăznuim acum pomenirea cuviosului Părintelui nostru Ioan Scărarul. Sfântul Ioan făcea parte dintr-o familie de mare vază şi a primit o educaţie înaltă pentru acele vremuri, dar încă din tinereţea sa a lepădat toate şi a mers în muntele Sinai, vieţuind patruzeci şi cinci de ani în pustie, la poalele acestui munte.

Biserica fericeşte pomenirea lui, fiindcă el a scris o carte de mare însemnătate pentru toată lumea creştină, care se cheamă "Scara"(Notă: *Sfântul Ioan Scărarul, Scara dumnezeiescului urcuş, Filocalia românească, vol. IX. Traducere, introducere şi note de Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, EIBMBOR, Bucureşti, 1980. Volumul este disponibil în colecţia Biblioteca teologică bigitală, la adresa http://apologeticum.net (nota Apologeticum).*), ***în această carte, Sfântul Ioan înfăţişează învăţătura despre toate virtuţile creştineşti şi mijloacele de a urca pe treptele lor spre desăvârşire.*** Despre această sfântă carte s-ar putea spune foarte multe, dar astăzi vom vorbi despre ceea ce ne poate ridica foarte mari piedici în calea spre mântuire: despre cuvânt.

Sfântul Apostol Iacov vorbeşte despre limba noastră, despre cuvântul nostru, astfel: ***Limba mic mădular este, dar cu mari lucruri se făleşte! Puţin foc mult codru aprinde: foc este şi limba, lume a fărădelegii. Limba îşi are locul ei între toate mădularele noastre, dar spurcă tot trupul şi aruncă în foc drumul vieţii, după ce a fost aprinsă ea însăşi de focul gheenei*** (Iac. 3, 5-6). Incendiul ne mistuie avutul, aduce în inimile noastre mare tulburare şi frică – şi iată că Sfântul Apostol Iacov compară cu incendiul limba noastră neînfrânată. Toată viaţa noastră va deveni neliniştită şi dureroasă, fiindcă limba rea şi necredincioasă este aprinsă de focul gheenei.

Orice fel de fiare şi de păsări, de târâtoare şi de vietăţi din mare a fost şi este îmblânzită de firea omenească, dar limba nimeni dintre oameni nu poate s-o îmblânzească! Ea este un rău fără astâmpăr; ea este plină de venin aducător de moarte. Cu ea binecuvântăm pe Dumnezeu şi Tatăl, şi cu ea blestemăm pe oameni, care sunt făcuţi după asemănarea lui Dumnezeu. Din aceeaşi gură ies binecuvântarea şi blestemul. Nu trebuie, fraţii mei, să fie aşa acestea (Iac. 3, 7-10). Nu trebuie să spurcăm astfel gurile noastre, care se ating de Sfântul Potir, primind nemuritorul şi de viaţă făcătorul Trup şi Sânge al lui Hristos. Nu trebuie ca din gurile voastre să curgă alături de cuvinte bune, cuvinte de iubire, şi cuvinte de blestem, care sunt osândite de Dumnezeu.

Din gura voastră să nu iasă nici un cuvânt rău, ci numai ce este bun, spre zidirea cea de trebuinţă, ca să dea har celor care ascultă (Efes. 4, 29). Sfântul Apostol Iacov dă mărturie: ***Dacă cineva socoate că e cucernic, dar nu îşi ţine limba în frâu, ci îşi amăgeşte inima, cucernicia acestuia este zadarnică*** (Iac. 1, 26).

Nu puţini sunt între noi cei care se cred evlavioşi, dar nu îşi înfrânează limba; nu puţini sunt cei care după ce se întorc de la biserică, unde au ascultat cuvintele lui Hristos şi chiar s-au împărtăşit cu Trupul şi Sângele Lui, varsă cuvinte rele şi veninoase peste aproapele lor.

Dar câţi nu sunt între noi cei ale căror guri nu-s îngrădite cu nimic, ci vorbesc mereu, fără contenire, pălăvrăgind şi iar pălăvrăgind de dimineaţa până seara! Şi, se înţelege, în această pălăvrăgeală sunt o mulţime de vorbe deşarte, rele – în timp ce însuşi Domnul Iisus Hristos ne-a zis: ***Vă spun că pentru orice cuvânt deşert pe care-l vor rosti, oamenii vor da socoteală în Ziua Judecăţii, căci din cuvintele tale vei fi găsit drept, şi din cuvintele tale vei fi osândit*** (Mt. 12, 36-37).

Oamenii cu adevărat evlavioşi sunt întotdeauna într-o concentrare adâncă, se cufundă în sine, privesc în propriile inimi – ***iar gurile flecare nu doar că flecăresc la nesfârşit, ci varsă otravă de aspidă, de viperă*** (Ps. 139, 3): cuvinte otrăvite de osândire, clevetire şi defăimare, înjurături dezgustătoare. Iar Domnul Iisus Hristos a interzis cu asprime orice cuvânt de ocară, chiar şi cel mai puţin grosolan: ***Cine va zice fratelui său: „netrebnicule", vrednic va fi de judecata sinedriului, iar cine îi va zice: „nebunule", vrednic va fi de gheena focului*** (Mt. 5, 22). ***Vedeţi ce curăţie desăvârşită cere limbii noastre Domnul Iisus Hristos?***

Din păcate, între creştini sunt mulţi vorbitori de rău, mulţi oameni care îşi clevetesc aproapele. Iar Sfântul Apostol Pavel, vorbind de cei ce nu vor moşteni Împărăţia Cerurilor – de hoţi, adulteri, închinători la idoli – îi pune în rând cu

aceştia şi pe vorbitorii de rău: ***Vorbitorii de rău nu vor moşteni împărăţia lui Dumnezeu*** (1 Cor. 6, 10).

Chiar dacă ne abţinem cu luare-aminte şi cu stricteţe de la cele mai respingătoare înjurături, de la cele mai putrede cuvinte, de la osândirea aproapelui, de la clevetire şi bârfe, tot vom fi vinovaţi de grăire în deşert. Noi grăim în deşert întotdeauna şi peste tot. Dar iată ce- i spune Sfântul Apostol Pavel lui Timotei: ***O, Timotei! Păzeşte comoara care ţi s-a încredinţat, depărtându-te de vorbirile deşarte şi lumeşti şi de împotrivirile ştiinţei mincinoase. De deşartele vorbiri lumeşti fereşte-te*** (1 Tim. 6, 20; 2 Tim. 2, 16), adică îi interzice chiar să rămână acolo unde se grăieşte în deşert.

Dar ce înseamnă "împotrivirile ştiinţei mincinoase", de care apostolul Pavel îi porunceşte lui Timotei să se depărteze? Sunt disputele pe care le poartă cu plăcere în jurul celor sfinte oamenii care se socot „autorităţi" în domeniu, care cred despre sine că au o înaltă educaţie teologică, dar care sunt de fapt cu desăvârşire deşerţi duhovniceşte.

Grăirea în deşert pustieşte până în adânc sufletul. ***Noi ne facem singuri răni grave nu numai când rostim cuvinte putrede şi deşarte, ci şi când ascultăm asemenea cuvinte ieşind din guri străine. Multora le place să asculte bârfe şi clevetiri despre aproapele lor şi sunt la fel de vinovaţi înaintea lui Dumnezeu ca şi cei pe care îi ascultă.***

A te înfrâna de la cuvinte rele, vorbe deşarte şi a te învăţa să taci e o sarcină grea. Mulţi nevoitori s-au ostenit din greu întreaga viaţă ca să îşi înfrâneze limba, urmărind-o cu stricteţe, punându-i fel şi fel de îngrădiri – însă aceasta tot aluneca deseori din stăpânirea lor cum alunecă peştele din mâini, fiindcă aşa e limba: alunecoasă şi foarte mişcătoare. Mulţi asceţi s-au lepădat cu totul de vorbire – iar cuviosul avva Agaton, ca să-şi biruie limba, ca să şi-o înfrâneze, s-o dezveţe de grăirea deşartă, a purtat o pietricică sub limbă timp de trei ani. Vedeţi ce însemnătate dădeau sfinţii cuvântului? Şi noi trebuie să luăm exemplu de la ei.

Când se citesc parimiile, răsună deseori cuvintele: ***Întru binecuvântarea drepţilor se va înălţa cetatea, iar prin gura necredincioşilor se dărâmă***"4 (Pilde 11, 11). Ce să însemne asta? Ce poate fi? Nu este o exagerare, ci purul adevăr. **Puterea cuvântului omenesc este uriaşă**. ***El e în stare să lase o urmă adâncă, de neşters în inimi, el zideşte dacă e plin de dragoste şi bunătate sau dărâmă dacă, dimpotrivă, e plin de vrăjmăşie şi ură.***

Dacă binecuvântarea drepţilor se întinde asupra cetăţii, dacă în inimile oamenilor pătrund sfintele lor cuvinte, cetatea se înalţă, iar bunăstarea

duhovnicească, prin urmare şi cea materială, de asemenea creşte şi sporeşte. Iar dacă gurile necredincioşilor spurcă inimile celor din jurul lor cu vorbe asemănătoare unor aburi otrăvitori, întreaga viaţă duhovnicească a poporului se strică. O asemenea cetate poate ajunge pustie în deplinul înţeles al cuvântului.

Răspunderea noastră pentru orice cuvânt putred este înfricoşătoare şi mare, fiindcă prin aceste cuvinte necurate nu numai că ne otrăvim pe noi înşine, ci otrăvim de asemenea inima şi mintea aproapelui.

La fiecare Liturghie a Darurilor Înainte-sfinţite auziţi sfânta cântare: ***„Să se îndrepteze rugăciunea mea…"*** Luaţi aminte cu adâncă umilinţă la spusele: ***„Pune, Doamne, pază gurii mele şi uşă de îngrădire împrejurul buzelor mele"***. Mulţi se mulţumesc însă doar cu această umilinţă; după ce pleacă din biserică, ea se stinge în ei treptat şi uită că nu trebuie doar să ceară de la Dumnezeu ca El să „pună pază gurii", ci şi să se străduiască ei înşişi întreaga viaţă să-şi înfrâneze limba nelegiuită, ***în care lucrare să ne ajute tuturor Domnul şi Dumnezeul nostru Iisus Hristos. Amin***.

(15 aprilie 1945)

(extras din Sfântul Luca al Crimeei – La porţile Postului mare. Predici la Triod)

Sfântul Luca al Crimeei - Cuvânt la Duminica a IV-a din Post (a Sfântului Ioan Scărarul) - Înţelepciunea lumii şi înţelepciunea inimii curate

Vouă, turmei mele, vă voi spune cuvintele pe care Sfântul apostol Pavel le-a scris turmei sale filipene, iar voi să le puneţi în inima voastră: ***Mă rog ca dragostea voastră încă mai mult să prisosească întru cunoştiinţă şi întru toată simţirea, ca să cercaţi voi cele de folos, ca să fiţi curaţi şi fără de sminteală în ziua lui Hristos*** (Filip. l, 9).

Cum să le înţelegem? Cum trebuie dragostea noastră să prisosească întru cunoştinţă şi întru toată simţirea? Acestea sunt două domenii cu totul diferite ale cunoaşterii.

- *Primul este cel cu care se ocupă toţi savanţii: ei cercetează natura şi tot ce se săvârşeşte în ea, acumulează cunoştinţe uriaşe ale înţelepciunii acestei lumi;*
- *al doilea este cel la care ajung şi oameni fără nici o ştiinţă de carte; pentru primirea acestei cunoaşteri trebuie să ai doar inimă curată.*

Primul domeniu al cunoaşterii, domeniul cunoştinţelor acestei lumi, e mare şi îmbelşugat, însă în el sunt foarte multe contradicţii. Pe deasupra, fiecare savant este informat doar în cele ce privesc specialitatea lui: îndeobşte, chimistul nu ştie astronomie, astronomul nu ştie biologie, sociologul nu ştie legile arhitecturii. În ziua de astăzi nu poate exista un savant care să încapă toate cunoştinţele omeneşti, fiindcă acestea au crescut demult într-o aşa măsură că nimeni nu-i în stare să le încapă. De aceea, fiecare savant stăpâneşte numai o mică parte din toate cunoştinţele despre natură. ***De acest fapt îşi dădea seama limpede marele savant Laplace, care a zis: „Ceea ce ştim este un fleac, iar ceea ce nu ştim este nemăsurat!”***

Mare gând! Cât adevăr este în el! Laplace întredeschide uşa care dă în domeniul altor cunoştinţe - al cunoştinţelor despre ceea ce-i neschimbat, veşnic, nepătruns. Dar ce, acest domeniu este cu totul inaccesibil pentru oameni? Ba nu, el este accesibil. Este accesibil doar celor ce se aseamănă cu marele nostru Părinte Ioan Scărarul, a cărui pomenire o prăznuim astăzi. Cu inimă curată, în neîncetată rugăciune şi postire, el şi-a înmulţit dragostea şi astfel a ajuns la cunoaşterea multora dintre cele pe care Laplace le pune în domeniul nemăsurat al celor neştiute de învăţaţi, în uimitoarea sa carte numită „Scara”, el este ca un anatomist care disecă trupul, disecă sufletul, cercetând tainiţele lui, cercetând deprinderile noastre păcătoase şi arătând căile izbăvirii de ele.

Cum se poate dobândi cunoaşterea aceasta? Nu cum se dobândeşte cunoaşterea acestei lumi, fiindcă sunt două metode ale cunoaşterii:

- *prima este cunoaşterea cu mintea care analizează faptele,*
- *iar a doua, nemăsurat mai importantă, este cunoaşterea prin inima curată, prin dragostea de Dumnezeu, de Hristos.*

La cei care L-au îndrăgit din toată inima pe Dumnezeu, care se pleacă în faţa lui Hristos, în inimile lor curate se acumulează uriaşe, nesfârşite cunoştinţe din domeniul fără hotar al neştiutului pe care nu-i cunoaşte şi nu îl poate cerceta cu metodele sale ştiinţa. La necredincioşi nu există această cunoaştere cu inima: ei cunosc doar cu mintea şi de aceea nici nu cred.

Mă rog cum se ruga Sfântul Apostol Pavel ca dragostea voastră să prisosească întru ştiinţă, încât dragostea de Hristos să vă deschidă acest domeniu neasemuit mai important decât înţelepciunea lumii: domeniul veşnicului, domeniul adevărului absolut. Noi însă ne rugăm însă ca dragostea voastră să prisosească nu doar în dobândirea cunoaşterii, ci şi întru toată simţirea. ***Cum poate dragostea să prisosească întru toată simţirea ? Dacă privind la cerul nemărginit cu nenumărate stele, la marea puternică ce se înviforează, la munţii cei înalţi, vă pătrundeţi de simţământul evlaviei, fie ca această evlavie înaintea înţelepciunii lui Dumnezeu, care a făcut cerul, şi marea, şi munţii, să prisosească în dragostea faţă de Dumnezeu.***

- Când ne minunăm de zidirile lui Dumnezeu, care sunt întocmite atât de uimitor, în noi creşte simţământul de închinare înaintea lui Dumnezeu, Care este Dragoste, creşte dragostea de Dumnezeu Cel înţelept şi Mare, iar dragostea de Dumnezeu este începutul a toată dragostea.
- Când vă pătrundeţi de simţământul milei faţă de oamenii nefericiţi, dragostea voastră să crească din ce în ce mai mult: ea se va aprinde cu văpaie puternică şi va da roade în faptele milosteniei.
- Când vă veţi înfricoşa înaintea cuiva sau a ceva, amintiţi-vă de cuvintele apostolului Ioan: ***în iubire nu este frică, ci iubirea desăvârşită alungă***

frica (l In. 4, 18). **Agonisiţi dragoste care să alunge de la voi orice frică.**

Amintiţi-vă că sfinţii mari, cum a fost cuviosul Serafim de Sarov, nu se temeau deloc de fiarele sălbatice, ci le hrăneau cu mâna lor. Iar cuviosul Gherasim, a cărui pomenire am prăznuit-o ieri, avea ca prieten apropiat şi slujitor un leu, căruia îi făcuse bine scoţându-i un spin din labă. În aceşti sfinţi nu era frică nici înaintea fiarelor sălbatice, nici înaintea oamenilor, fiindcă ei iubeau toţi oamenii - chiar şi pe tâlharii ce năvăleau asupra lor îi binecuvântau, îi ocroteau de judecata omenească, aşa cum a făcut cuviosul Serafim. În dragostea lor nemăsurată nu era nici o frică.

- *Dacă vă biruie invidia, amintiţi-vă de dragoste şi în loc să invidiaţi bucuraţi-vă de bucuria, de succesele celor pe care îi invidiaţi, şi ca urmare dragostea voastră va spori.*
- *Dacă vă biruie mânia, dacă vă enervaţi, amintiţi-vă de sfinţi: ei se purtau cu mare dragoste faţă de cei care îi enervau, şi le iertau toate jignirile, şi îşi iubeau vrăjmaşii.*

Iată ce înseamnă cuvintele apostolului Pavel despre faptul că dragostea trebuie să prisosească nu numai întru cunoştinţă, ci şi întru toată simţirea. Dar ce spune el despre înţelepciunea învăţaţilor, înaintea căreia mulţi se închină ca nişte robi? ***Înţelepciunea acestei lumi nebunie este înaintea lui Dumnezeu*** (l Cor. 3, 19). Iată şi spusele Sfântului Proroc Ieremia: ***Nebun este tot omul întru ştiinţa lui*** (Ier. 10, 14). În minunatul său imn închinat dragostei Sfântul Apostol Pavel spune: ***Dragostea nu cade niciodată. Cât despre prorocii - se vor desfiinţa, darul limbilor va înceta, ştiinţa se va sfârşi*** (l Cor. 13, 8): cunoştinţele vor fi cândva desfiinţate, desfiinţată va fi înţelepciunea acestei lumi - de Dumnezeu va fi desfiinţată.

Apostolul Pavel ne previne: ***Cunoaşterea îngâmfă, iar dragostea zideşte*** (l Cor. 8, 1).

Trufaşii se îngâmfă, se mândresc cu cunoştinţele lor şi cu înţelepciunea lor lumească - cu acea înţelepciune care, după spusele apostolului Pavel, va pieri! Noi, creştinii, să nu ne mândrim cu înţelepciunea pământească, să nu ne mândrim nici cu înţelepciunea cea preaînaltă dată de Domnul Iisus, fiindcă această înţelepciune, de care erau pline inimile cuvioşilor, duce nu la trufie, ci, dimpotrivă, la smerenia cea mai adâncă, fiindcă ***atunci când omul cunoaşte veşnicele taine dumnezeieşti, când inima lui se curăţeşte şi se luminează, din ea sunt izgonite trufia şi îngâmfarea şi în locul lor se sălăşluieşte în inimă sfânta smerenie.*** Aşadar, să prisosească dragostea voastră întru cunostiinţă şi întru toată simţirea, pentru ca voi, cunoscând cele nemăsurat mai bune decât

înţelepciunea acestei lumi, să fiţi curaţi şi neîmpiedicaţi în Ziua lui Hristos, plini de roadele dreptăţii lui Iisus Hristos, întru slava şi lauda lui Dumnezeu. Amin.

Cu ochii ţintă la Iisus, prin mijlocul morţii

"Să rămânem netulburaţi şi paşnici când vedem că toate lângă noi îşi pierd echilibrul şi se prăbuşesc. Iar în mod deosebit în epoca cu două feţe în care trăim, când vedem „că sunt înşelaţi chiar şi cei aleşi", noi să rămânem desigur prin harul lui Dumnezeu - tari şi neclintiţi în Dogma dreaptă şi în morala evanghelică". (Arhim. Ioil)

"Astfel că şi noi, având imprejuru-ne atâta nor de martori, să lepădăm tot ceea ce îngreuiază şi tot păcatul ce cu uşurinţă ne-mpresoară, şi cu stăruinţă să alergăm la întrecerea ce ne stă înainte, cu ochii ţintă la Cel ce începe credinţa şi o desăvârşeşte, la Iisus, cel ce-n locul bucuriei care-I stătea înainte a îndurat crucea, în dispreţul ruşinii, şi a şezut de-a dreapta tronului lui Dumnezeu" (Evrei, 12: 1-2)

"… noi, cei ce-am căutat scăparea la liman, să avem puternică îmbărbătare de a prinde-n mână nădejdea ce ne stă înainte, pe care noi o avem ca o ancoră a sufletului sigură şi tare…" (Evrei, 6, 18-19)

***

Pr. John Mack, "Cale către cer. O tâlcuire pentru cei din lume a "Scării" Sfântului Ioan Scărarul" (Ed. Teognost, Cluj-Napcoa, 2002):

"… Mai întotdeauna Sfântul Ioan stă la baza unei scări, îndrumând oamenii în sus pe scară. Iisus este reprezentat la capătul scării, cu braţele întinse, gata să-i primească pe cei care urcă. Demonii îi atacă pe cei care se caţără pe scară,

încercând să-i tragă în jos, în iad. Mesajul este clar: pentru a putea urca spre cer este necesar să ne aţintim privirea spre Iisus, sursa şi împlinirea credinţei noastre. Nu vom reuşi niciodată să ajungem la Dumnezeu dacă ne aţintim privirea la metodă, la treptele scării. Aceasta nu ne va duce decât la deznădejde şi/sau la un legalism rigid care ne va răpi toată bucuria. Trebuie să privim spre Iisus! Trebuie să ne aţintim privirea spre împărăţie şi să privim toate strădaniile noastre prin prisma Luminii ei nepieritoare.

Ca şi creştini, noi nu suntem masochişti. Toată strădania noastră spirituală are ca ţintă bucuria şi sărbătorirea în adevăr a legăturii cu Hristos. (…) Am fost luminaţi prin darul lui Dumnezeu şi astfel am ajuns să înţelegem că bucuriile acestei lumi sunt trecătoare şi de scurtă durată. Tocmai de aceea ne înfrânăm trupul şi îi reorientăm "direcţia", de aceea postim şi ne rugăm. De aceea facem şi milostenie. Raţiunea tuturor strădaniilor noastre ascetice este aceasta: să reamintească trupului că lumea aceasta e trecătoare, să ne reamintească nouă că fericirea adevărată se găseşte numai în împărăţia veşnică a Dumnezeului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos".

Arhimandrit Ioil Konstantaros - Lectura apostolică din Duminica a IV - a din Post

(Evrei 6, 13- 20)

Cu cât studiază cineva mai mult cuvântul lui Dumnezeu, cu atât mai mult se încredinţează că dreapta credinţă în Dumnezeu dăruieşte omului şi binecuvântare şi fericire.

Dimpotrivă, atunci când omul nu cunoaşte voia lui Dumnezeu, sfârşeşte nefericit, deoarece nu are printre altele, pe ce să-şi întemeieze viaţa.

Dacă cel credincios se sprijină pe Dumnezeu şi pe Evanghelie şi pe făgăduinţele Lui, cel necredincios se chinuie în golurile sale existenţiale şi în greutăţile de zi cu zi.

Tocmai aceste adevăruri, adică al sprijinirii, al întemeierii şi al speranţei omului credincios, ni le subliniază şi apostolul în lectura din Duminica a IV - a din Post.

Dacă studiem textul, vom vedea că dumnezeiescul apostol vorbeşte despre patriarhul Avraam şi spune că acestuia Dumnezeu i-a făgăduit că va avea o mulţime de urmaşi. Fireşte, lucrul acesta depăşea hotarele firii, de vreme ce Avraam era bătrân, iar soţia lui Sarra nu era doar stearpă, ci şi la o vârstă înaintată. Când însă Dumnezeu promite ceva, nu se poate ca acel lucru să nu se realizeze totalmente, „***căci la Dumnezeu nimic nu este cu neputinţă***". Aşadar, tot aşa, şi în acest caz pe care-l analizăm, Avraam a primit ceea ce credea şi aştepta neclintit de la Dumnezeu. A dobândit adică pe fiul său Isaac şi în consecinţă urmaşii lui trupeşti au fost foarte numeroşi, generaţii întregi. Dar urmaşii trupeşti din Isaac, adică cei care vor moşteni şi credinţa strămoşului Avraam, au fost nenumăraţi ca şi stelele cerului. Şi aceştia sunt toţi credincioşii

şi sfinţii care constituie „norul sfinţilor şi al celor mântuiţi", dar şi nenumăraţii membri ai Bisericii noastre luptătoare, de la începutul până la sfârşitul veacurilor.

Am spus la început, iubiţii mei, că ***dreapta credinţă în Dumnezeu dăruieşte omului binecuvântare şi fericire.*** De ce oare? Pentru că creştinul credincios are importante puncte de sprijin pe care îşi întemeiază viaţa în mod autentic. Şi precum Avraam a avut făgăduinţele lui Dumnezeu, aşa şi ***fiecare om, care se încredinţează pe el însuşi iubirii lui Dumnezeu, primeşte dumnezeieştile făgăduinţe, atât în prezent, cât şi în viitor.***

Această dispoziţie, adică încredinţarea în atotputernicia lui Dumnezeu şi lupta conştientă pentru împlinirea dumnezeieştilor porunci, dăruieşte omului preţioasa binecuvântare cu toate manifestările ei cereşti.

Tocmai această stare îl face pe om să nu se împiedice de greutăţile pe care, fără îndoială, însăşi viaţa i le aduce, ci îl ajută să-şi îndrepte privirea către însuşi Domnul şi să contemple urmările încercărilor, pregustând fericirea de care se va desfăta în întregime la sfârşitul luptei.

Dar poate că va întreba acum cineva: ***Care sunt aceste făgăduinţe şi promisiuni pe care ni le-a făcut Dumnezeu şi pe care credinţa noastră le poate traduce în viaţă?*** Sunt două feluri de promisiuni:

- ✓ *cele care se referă la viaţa de aici şi*
- ✓ *cele care au a face cu viitorul nostru; cu veşnicul, binecuvântatul şi fericitul nostru viitor.*

Şi în ceea ce priveşte această viaţă vremelnică, avem de pildă făgăduinţa chiar din partea Domnului Iisus, că ***El ne va dărui întotdeauna tot ce ne este necesar şi în consecinţă nu va trebui să ne îngrijim şi să ne neliniştim*** cum fac cei necredincioşi; în general, toţi aceia care nu trăiesc conştient viaţa harului. Iar în ceea ce priveşte acum viitorul nostru, nu ar trebui să uităm niciodată că El însuşi, Domnul, va veni iarăşi întru slavă „***să judece viii şi morţii***" şi „***împărăţiei Lui nu este sfârşit***".

Fraţii mei, multe şi mişcătoare sunt făgăduinţele lui Dumnezeu faţă de noi oamenii. Însă tema nu este atât promisiunile şi dumnezeieştile făgăduinţe care cu siguranţă se vor împlini. Ceea ce ar trebui să înţelegem este faptul că tema suntem noi înşine. Adică, dacă credem cu desăvârşire şi dacă încercăm să trăim preasfânta şi mântuitoare voie a Dumnezeului nostru. De asemenea, ***un alt element de bază în capitolul vieţii duhovniceşti este să dispunem de răbdare şi să nu ne neliniştim. Adică să învăţăm să aşteptăm fără să ne clătinăm. Să rămânem netulburaţi şi paşnici când vedem că toate lângă noi îşi pierd echilibrul şi se prăbuşesc.*** Iar în mod deosebit în epoca cu două feţe în care

trăim, când vedem „că sunt înşelaţi chiar şi cei aleşi", noi să rămânem desigur prin harul lui Dumnezeu - tari şi neclintiţi în Dogma Dreaptă şi în morala evanghelică. Din nefericire, mediul nostru este de rea credinţă şi superficial din punct de vedere moral şi dezorientat dogmatic. Aşadar, este nevoie de credinţa noastră. ***Credinţa noastră Ortodoxă să fie continuă, răbdătoare şi fierbinte, ca prin binecuvântarea lui Dumnezeu să simţim în fiinţa noastră pace, iubire, putere şi rezistenţă.***

Dacă se va întâmpla asta, atunci şi „cealaltă vreme a vieţii noastre" o vom străbate „în pace şi întru pocăinţă", dar şi atunci când va veni binecuvântatul nostru ceas, însuşi Începătorul credinţei noastre, Domnul Iisus Hristos, ne va dărui veşnica Sa împărăţie, adică desfătarea slavei celei cereşti. Amin.

(traducere din elină: monahul Leontie)

Sfântul Teodor Studitul - Predici despre Duminica a patra a postului

Cuvântul 58: În Miercurea înjumătățirii Postului: aceste Paşti trecătoare sunt pildă şi închipuire a celor viitoare şi veşnice. Despre răbdare

Fraţilor şi părinţilor, iată că cu ajutorul lui Dumnezeu am ajuns la înjumătăţirea postului şi sufletul fiecărui creştin se veseleşte că se apropie Sfintele Paşti, căci se odihneşte atunci de multele lui osteneli. Am zis aceasta, pentru că toată vremea vieţii noastre se aseamănă cu sfântul post, aşteptând Paştile veşnice, căci Paştile acestea, măcar de sunt şi mari şi cinstite, dar precum învaţă Sfinţii Părinţi sunt închipuirea Paştilor celorlalte.

Zic a celor cereşti, că Paştile acestea într-o zi se prăznuiesc şi trec, iar acelea sunt veşnice şi fără de sfârşit. Aici sărbătorile şi praznicile sunt amestecate cu ispite şi întristări lumeşti, iar Paştile acelea nu au nici o întristare, nici durere, ci bucurie şi veselie veşnică. Acolo este cântarea neîncetată şi dulce şi tocmirea glasurilor celor ce îngereşte prăznuiesc. Acolo este masa cea bogată şi plină de bunătăţile veşnice. Acolo este băutura cea nouă, pentru care a zis Hristos la Cina cea de Taină către apostolii săi: „ Că de acum nu voi mai bea din rodul viţei acesteia, până când voi bea din nou împreună cu voi în Împărăţia Părintelui Meu“.

Despre această dobândă împărătească a bunătăţilor celor veşnice, înainte de a Se înălţa la ceruri a zis ucenicilor Săi:„Eu Mă duc ca să vă gătesc loc de odihnă, şi iarăş viu ca să vă iau cu Mine, ca unde voi fi Eu, să fiţi şi voi“. Şi iarăşi zice: „în

acea zi veţi cunoaşte că Eu sunt în Tatăl şi voi întru Mine şi Eu întru voi“. De asemenea zice: ***„Părinte vreau ca unde voi fi Eu să fie şi aceştia cu Mine, ca să vadă slava mea, pe care Mi-ai dat-o, că mult M-ai iubit mai-nainte de facerea lumii“.*** Aceste cuvinte nu le-a zis Hristos numai pentru apostoli, ci pentru toţi creştinii. Ascultă ce zice mai jos: ***„Că nu pentru aceştia numai Mă rog, ci pentru toţi ce vor crede în Mine prin ei, ca să fie toţi una, precum Tu Părinte eşti în Mine şi Eu în Tine." Ce mângâiere mai mare şi ce dragoste mai desăvârşită poate să fie pentru noi, decât aceste cuvinte ale Domnului nostru Iisus Hristos?*** Cum să nu umilească răutatea sufletului, cum să nu deschidă inima? Mie mi se pare că aceste cuvinte ale lui Hristos nu numai inima omenească, ci şi firea pietrelor o va face să dea lacrimi.

De acestea aducându-şi aminte sfinţii cei ce au plăcut lui Dumnezeu, au răbdat cele ce au pătimit. Scârbele le socoteau ca nişte bucurii, muceniciile ca nişte veselii, posturile şi pătimirile rele ca odihnă, iar moartea ca viaţă. Deci şi noi fraţilor, de vreme ce avem tot aceeaşi dorinţă, să dobândim Împărăţia Cerurilor, şi tot aceleaşi Paşti cereşti aşteptăm, să urmăm dar viaţa Sfinţilor Părinţilor noştri cei mai dinainte şi, pe cât ne este putinţă, să suferim cu bărbăţie greutăţile şi ispitele vremii acesteia. Să nu ne biruim de întristare şi de lene, ci mai vârtos cu mult mai multă nevoinţă îndemnându-ne la lucrarea faptelor bune şi spre poruncile lui Dumnezeu, să avem pururea grijă şi pază de şarpele, adică de diavolul, „care tot felul de meşteşug face ca să ne otrăvească sufletele cu veninul omorâtor al păcatului." Se preface în închipuire de înger luminat şi lucrurile le preface şi le arată într-alt chip, nu după cum sunt, şi întunericul îl face lumină şi amărăciunea dulceaţă.

Aşa a înşelat şi pe strămoşul nostru Adam, arătând rodul neascultării foarte frumos şi vrednic de poftit, şi l-a amăgit de a mâncat din rodul cel amar şi de moarte pricinuitor, fiind apoi izgonit din Rai. Dar noi, de vreme ce am cunoscut faptele lui cele viclene, să avem multă pază şi luare aminte, căci ne arată păcatul şi ne-ascultarea ca pe un lucru bun. Atunci îndată să întoarcem ochiul sufletului şi al trupului şi să ne uităm la Dumnezeu, ca să nu ne lase înşelaţi de diavolul cel viclean şi să ne scoată din Rai, adică din poruncile lui Dumnezeu.

Dar care este rodul neascultării pe care îl arată frumos şi poftitor? Pofta rea a trupului şi patimile acestea urâte, de la care fraţilor să ne depărtăm cât vom putea, ca să ne slobozim şi aici din cursele vrăjmaşului şi acolo să dobândim Paştile veşnice, împreună cu toţi Sfinţii, în Hristos Iisus Domnul nostru, a Căruia este slava şi puterea împreună cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Cuvântul 59: În Vinerea înjumătăţirii Postului: prin uciderea patimilor trupeşti şi prin învierea faptelor bune prăznuim cu adevărat Paştile Domnului

Fraţilor şi părinţilor, ziua Paştilor s-a apropiat, căci cu ajutorul lui Dumnezeu am trecut jumătate din post. Dar pentru ce să ne sârguim ca să ajungem la aceste Paşti trecătoare? Oare nu le-am prăznuit în mulţi ani? Tot aşa şi acum Paştile vor trece, că nici un lucru al veacului acestuia nu este statornic, ci toate sunt vremelnice şi trecătoare. Zilele şi vremea vieţii noastre trec ca umbra şi ca visul şi aleargă ca un călăreţ, până când ne va duce la sfârşitul vieţii pe fiecare.

Dar nu Paştile acesta sunt cu adevărat râvnite de noi, ci Paştile care nu sunt numai odată în an, ci totdeauna şi în toate zilele, sunt mai dorite. Aceste Paşti sunt:

- ✓ *curăţirea de păcate,*
- ✓ *zdruncinarea şi smerenia inimii,*
- ✓ *lacrimile umilinţii,*
- ✓ *curăţenia simţirilor,*
- ✓ *izgonirea patimilor, adică a desfrânării, a necurăţeniei,*
- ✓ *a poftei rele şi*
- ✓ *a tot păcatul.*

Cel ce se va învrednici să săvârşească aceste lucruri ale faptelor bune, acela face Paştile Domnului şi prăznuieşte sărbătoarea fericită şi mult dorită, nu odată în an, precum am zis, ci în toată viaţa. Iar cel ce nu are acestea, ci mai vârtos este slugă patimilor şi poftelor trupeşti, acela nu poate să prăznuiască după cum se cade. Căci cum poate prăznui cu adevărat cel ce-şi are pântecele, Dumnezeu? Cum să se veselească duhovniceşte cel ce arde de pofta trupului? Cum să prăznuiască după plăcerea lui Dumnezeu cel căruia pisma şi ţinerea mâniei îi rod inima? Cum să priceapă bucuria sufletească a sărbătorii, cel ce este afundat în iubirea de argint, sau este robit de trufie sau învăluit în patimi? Nu pot unii ca aceştia să prăznuiască. După cum nu putem zice de cel bolnav care zace în pat, că se odihneşte, nici de cel primejduit cu corabia, că a călătorit bine, aşa nu poate nici cel ce se află în întuneric să aibă lumină, nici cel ce face păcatul, să prăznuiască.

Însă pentru noi, fraţilor, nădăjduiesc în Dumnezeu că veţi fi la mai bună şi mântuitoare stare, că şi vieţuirea voastră nu este decât pregătire pentru praznic, căci văd osârdia voastră: cântarea, cântare primeşte; citirea, citire; rugăciunea, rugăciune. Astfel învăluindu-ne cu faptele bune ca o roată, ne împreunăm cu Domnul. Ce viaţă este mai fericită, decât viaţa noastră? Nici una, cu adevărat.

Căci, de vreme ce am aflat ce sunt Paştile veşnice să ne nevoim ca să le câştigăm, fraţilor. Pe acestea să le prăznuim cu toată puterea, adică cu omorârea patimilor, cu învierea faptelor bune. Să ne aducem aminte de Domnul nostru Iisus Hristos, că şi El a pătimit pentru noi, lăsând nouă pildă, ca şi noi să urmăm Lui. Şi acestea le-am zis, nu ca să cercetăm păcatele altora şi să-i osândim, că aceasta este un păcat foarte greu, ci mai vârtos fiecare să se judece pe sine şi să se defaime, şi nu pe altul. Căci zice apostolul: „Sarcina sa şi greutatea păcatelor sale să ridice fiecare“.

Am zis acestea numai ca să cunoaştem darul lui Dumnezeu, şi pururea să-I mulţumim şi să-L slăvim ca pe un făcător de bine. Căci nu numai aceste bunătăţi ne dăruieşte, ci încă va adăuga harul slugilor Sale până în sfârşit, ca să dobândească bunătăţile cereşti şi Paştile cele veşnice. Pe care noi toţi să le câştigăm cu darul şi cu iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, a Căruia este slava şi puterea împreună cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Cuvântul 60: În Duminica a patra a Postului mare: primăvara, să înoim silinţa noastră spre fapte bune, suferind ispitele văzute şi nevăzute

Fraţilor şi părinţilor, de vreme ce iarna a trecut şi a venit primăvara şi vedem toate lucrurile lumii că întineresc, copacii şi pomii înverzesc, pământul se împodobeşte cu iarbă verde şi cu flori, pasările cerurilor bucurându-se, cântă şi laudă pe Hristos dătătorul de viaţă, şi toate celelalte împodobite văzându-le, să ne bucurăm şi să slăvim pe Dumnezeu, care înnoieşte lumea în tot anul. Iar aceasta cu cuviinţă să o facem, căci zice apostolul: „Cele nevăzute ale Lui, de la zidirea lumii se văd prin lucrările mâinilor Sale“. Adică, din lucrurile cele văzute ale lui Dumnezeu şi din frumuseţea lumii, pricepem şi vedem cu ochiul sufletului (care este mintea) lumea cealaltă, cea nepricepută şi nespusă şi puterea lui Dumnezeu cea mare. Pentru aceea trebuie, când vedem înnoirea lumii să ne veselim, să nu stăm numai până aici cu gândul, ci să mergem mai înainte cu luarea aminte, adică, această înnoire şi podoabă a lumii, care se produce primăvara, din iarnă se pricinuieşte; căci de nu va veni mai întâi iarna ca să cadă zăpadă şi ploi, vânturi şi îngheţuri să amărască şi să îngheţe pământul, primăvara nu dobândeşte frumuseţea aceasta.

Asemenea este şi cu sufletele, adică de nu va cădea asupră-le ninsoarea scârbelor, a nevoilor, a ostenelilor şi a patimilor cele rele, nu înverzesc, nu înfloresc, nu fac rod, nici nu se învrednicesc a primi blagoslovenie de la Dumnezeu, precum zice apostolul.

Deci şi noi fraţilor, să suferim orice scârbă, orice nevoie şi orice ispită, văzută şi nevăzută, ce ni se întâmplă; încă şi osteneala postului, flămânzind şi însetoşând şi suferind răul, ca să rodim şi să luăm blagoslovenie de la Dumnezeu şi mai ales să hrănim şi să ospătăm pe Domnul nostru Iisus Hristos. Că precum noi ne bucurăm văzând frumuseţea lucrurilor Lui, tot aşa se bucură El de frumuseţea şi de rodirea sufletelor noastre. Iar roadele sufletului sunt: dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, credinţa, blândeţea şi înfrânarea poftelor. Cu, aceste roade se hrăneşte Hristos. Fericit cel ce va ospăta aici pe Hristos cu fapte bune, cum am zis, că va fi ospătat şi el în Împărăţia Cerurilor.

Dacă se învredniceşte cineva să primească pe împărat în casa lui, mare bucurie şi veselie are pentru că a fost socotit vrednic de această cinste şi îndrăznire; cu cât mai mult însă cel ce va fi vrednic să primească pe Împăratul împăraţilor în casa sa. Iar cum locuieşte Hristos la cei vrednici, adevereşte în Sfânta Evanghelie, zicând: „Eu şi Tatăl meu vom veni şi vom locui la el" Şi mai jos zice: „ Cel ce păzeşte poruncile Mele, acela Mă iubeşte, iar cel ce Mă iubeşte va fi iubit de Tatăl Meu“.

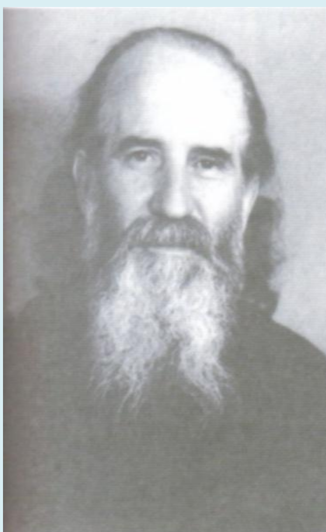
Deci, de vreme ce Hristos ne-a făgăduit aceste mari daruri, să suferim cu bucurie pentru numele Lui orice scârbe şi amărăciuni, auzind ce zice şi apostolul: „Acum mă bucur de patimile mele pentru voi şi împlinesc în trupul meu lipsurile scârbelor lui Hristos“. Zice despre trupul lui, care este Biserica, adică noi care credem în El.

Iar apostolul Iacob zice: „ Toată bucuria, o fraţii mei, să aveţi în întâmplarea ispitelor voastre cele de multe feluri, pricepând că cercarea credinţei noastre săvârşeşte răbdarea, însă răbdarea să aibă faptă deplină ca să fiţi desăvârşiţi în toate"

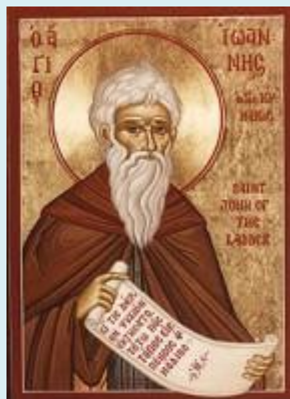
Vedeţi fraţilor, că în ispite este bucuria şi în scârbe veselia, căci toate acestea ni se întâmplă prin voia lui Dumnezeu, în acest chip vieţuind cu cuviinţă, să moştenim Împărăţia Cerurilor în Hristos Iisus Domnul nostru, a Căruia este slava şi puterea împreună cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

(Extras din cartea: Sfântul Teodor Studitul - Cuvântări duhovniceşti)

Părintele Iustin Popovici - Omilie la Duminica a IV-a din Post - Duminica Sfântului Ioan Scărarul

De ce Biserica îl aşează pe acest sfânt în mijlocul Postului, ca pe cea mai sfântă icoană, ca să privească toţi la el? Sfântul Ioan Scărarul. Cine este acesta?

Este omul care a trăit şi a scris "Scara Raiului", care a trăit suişul omului din iad până în cer, până în Rai. El a trăit Scara de pe pământ până la cer, scara care se întinde din adâncul iadului omului până în culmea Raiului. A trăit şi a scris. Om foarte învăţat, foarte citit. Om care şi-a dus sufletul pe calea lui Hristos, care l-a dus cu totul din iad în Rai, de la diavol la Dumnezeu, de la păcat la nepăcătuire şi care, cu dumnezeiască înţelepciune, ne-a descris toată această cale, adică ce trăieşte omul luptându-se cu orice diavol care se află în spatele păcatului.

Cu păcatul ne luptă diavolul, şi pe mine, şi pe tine, fratele meu şi sora mea. Te luptă cu orice păcat. Nu rătăci, nu te înşela! Nu crede că vreo putere mică se aruncă asupra ta. Nu! El te atacă, el se aruncă asupra ta! ***Chiar dacă este doar***

un gând necurat, doar un gând, să ştii că el se năpusteşte asupra ta. Gând de mândrie, de poftă rea, de iubire de argint… O mulţime nenumărată de gânduri vin asupra ta din toate părţile. Şi tu, ce eşti tu?

O, Scară a Raiului! Cum, părinte Ioane, ai putut să aşezi această Scară a Raiului între pământ şi cer? Demonii nu au rupt-o, nu au tăiat-o, nu au spart-o? Nu!… Postul lui era o flacără, un foc, un incendiu. Ce diavol l-ar fi răbdat? Toţi fugeau panicaţi, toţi demonii fugeau vânaţi de slăvita şi dumnezeiasca lui rugăciune, toţi demonii fugeau de postul lui, toţi demonii dispăreau la rugăciunea lui înflăcărată.

Scara Raiului! ***Ce înseamnă ea? Ea reprezintă sfintele virtuţi evanghelice: smerenia, credinţa, postul, blândeţea, răbdarea, bunătatea, frumuseţea, îndurarea, iubirea de adevăr, iubirea lui Hristos, mărturisirea lui Hristos, pătimirile pentru Hristos. Acestea şi altele multe sfinte virtuţi nou-testamentare.*** Fiecare poruncă a lui Hristos, fraţii mei; aceasta este virtutea. O păzeşti? O împlineşti? De pildă, porunca lui despre post o păzeşti, o împlineşti? ***Postul este o sfântă virtute, este o treaptă a scării de pe pământ la cer.*** Postul, binecuvântatul post, precum şi toată Scara de pe pământ la cer.

- ***Fiecare virtute este un mic rai!***
- *Fiecare virtute nutreşte sufletul tău, îl face fericit, coboară în sufletul tău odihna dumnezeiască, cerească.*
- *Fiecare virtute este o treaptă de aur şi de diamant pe Scara mântuirii tale, pe Scara care uneşte pământul cu cerul, care se întinde din iadul tău până în raiul tău.*

De aceea, nici una din ele nu este niciodată singură. ***Credinţa în Domnul nostru Iisus Hristos nu este niciodată singură. Se manifestă prin rugăciune, prin post, prin milostenie, prin smerenie, prin pătimirile pentru aproapele.*** Nu doar se manifestă, dar fiecare virtute trăieşte, pentru că există o altă virtute. **Credinţa trăieşte prin rugăciune, rugăciunea trăieşte prin post, postul se nutreşte cu rugăciunea, postul se nutreşte cu iubirea, iubirea cu îndurarea. Astfel, fiecare virtute trăieşte prin alta.** Şi atunci când o virtute se sălăşluieşte în sufletul tău, toate celelalte vor urma, toate încet-încet de la ea vor proveni şi se vor dezvolta prin ea şi împreună cu ea.

Da! Scara Raiului. Depinde de tine. ***Spui că postesc cu frică de Dumnezeu, cu evlavie, cu plâns, cu lacrimi. După aceea însă le părăsesc. Iată, am început să construiesc Scara şi eu însumi am dărâmat-o, am spart-o. Tu iarăşi, tu posteşti deseori, te înfrânezi de la orice hrană trupească, dar iată, în vremea postirii laşi să se sălăşluiască în sufletul tău păcatul, să se semene în sufletul tău diferite gânduri, dorinţe necurate. De tine ţine să le izgoneşti imediat***

departe de tine cu rugăciunea, cu plânsul, cu citirea sau cu orice altă nevoinţă. Dar, dacă tu în timp ce posteşti îţi hrăneşti sufletul cu vreun păcat sau cu vreo patimă ascunsă, iată!, tu, deşi începi să zideşti una câte una treptele postirii de pe pământ la cer, tu însuţi iarăşi le dărâmi, le distrugi.

Postul pretinde îndurare, smerenie, blândeţe! Toate acestea merg împreună. Este ca o colaborare între zidari al căror superior este rugăciunea. Ea este marele zidar, arhitectul, marele meşter al vieţii noastre duhovniceşti, al dorinţelor noastre duhovniceşti, al Scării pe care o vom aşeza între cer şi pământ.

Rugăciunea deţine primul loc. Când rugăciunea se va sălăşlui în inima ta şi aceasta arde de setea neîntreruptă după Domnul, când pe El Îl va privi continuu, pe El Îl va simţi continuu, atunci prin rugăciune introduci în sufletul tău toate celelalte virtuţi. Atunci, meşterul (rugăciunea) are cei mai buni zidari. Zideşte repede-repede minunate scări de pe pământ la cer, scările urcuşurilor tale treptate către Dumnezeu, către desăvârşirea Lui. Când ai putere, rugăciune puternică, atunci nici un post nu-ţi va fi greu, nici o iubire nu-ţi va fi cu neputinţă. Sfântă iubire evanghelică! ***Rugăciunea sfinţeşte toate înlăuntrul tău, fiecare nevoinţă a ta, fiecare gând al tău, fiecare simţământ al tău, fiecare dispoziţie a ta. Rugăciunea! Puterea dumnezeiască pe care ne-a dat-o Domnul spre a ne sfinţi orice este înlăuntrul nostru, în sufletul nostru.*** Rugăciunea te uneşte cu Domnul cel Atotîndurător şi El varsă în inima ta împreună-pătimirea pentru tot omul, pentru păcătos, pentru fratele care este neputincios ca şi tine, care cade ca şi tine, dar care se poate scula ca şi tine; care are nevoie însă de ajutorul tău frăţesc, de ajutorul tău în rugăciune, de ajutorul tău bisericesc. ***Atunci, când dai un ajutor, fără îndoială îţi vei zidi Scara ta, Scara care te duce din iadul tău în raiul tău.*** Atunci, cu siguranţă, în inimă vei urca din treaptă în treaptă, din virtute în virtute şi vei ajunge astfel în vârful scării, în cer, te vei muta în cer, te vei muta în raiul ceresc.

Toate le avem! Şi tu, şi eu: ***nouă Fericiri, nouă Sfinte Virtuţi evanghelice. Aceasta este Evanghelia Postului, Evanghelia Sfântului Ioan Scărarul.*** Virtuţi, fraţilor, mari virtuţi. Nevoinţele grele ale postirii, rugăciunii, smereniei, Domnul le-a prezentat ca fericiri. ***Fericiţi cei săraci cu duhul, că a acelora este Împărăţia Cerurilor.*** (Matei 5, 3).

Smerenia! Aceasta este începutul vieţii creştine, aceasta este începutul credinţei noastre, aceasta este începutul virtuţii noastre, aceasta este începutul ridicării noastre la cer, aceasta este temelia Scării noastre.

Doamne, eu sunt un nimic, Tu eşti Totul! Eu nimic, Tu totul! Mintea mea este nimic înaintea Minţii Tale. Duhul meu este nimic înaintea Duhului Tău,

inima mea, cunoaşterea mea… O! nimic, nimic înaintea cunoaşterii Tale, Doamne! Eu, nimic, nimic… Şi după aceste nenumărate nimicuri, alte nimicuri. Acesta sunt eu înaintea Ta, Doamne!

Smerenia! Aceasta este prima sfântă virtute, prima virtute creştină! Toate încep de la ea…

Dar noi, creştinii lumii acesteia, care construim Scara mântuirii noastre, întotdeauna suntem în pericol din partea puterilor necurate. Cine sunt acestea? Păcatele, păcatele noastre, patimile noastre. Şi în spatele acestora, diavolul… ***După cum sfintele virtuţi zidesc Scara cerească între cer şi pământ, aşa şi păcatele noastre fac o Scară către iad. Fiecare păcat. Dacă există păcat în sufletul tău, ia aminte! Dacă ţii ură în sufletul tău una, două, cincizeci de zile, ia aminte pentru a vedea în ce iad s-a transformat sufletul tău. La fel dacă ţii mânie, iubire de arginţi, vreo dorinţă ruşinoasă. Şi tu… Ce faci? Într-adevăr, singur îţi pregăteşti o Scară către iad.***

Dar Domnul nostru Cel Bun ne dăruieşte un exemplu minunat. Iată, în mijlocul Postului, ne pune înainte pe minunatul Sfânt Ioan Scărarul, cel cu nume mare. În întregime străluceşte de sfintele virtuţi evanghelice. Îl vedem cum se urcă repede şi cu înţelepciune pe Scara Raiului, pe care a pus-o între cer şi pământ. Ca dascăl, ca sfânt călăuzitor, ne dăruieşte Scara lui nouă, creştinilor, pentru a urca de la iad la Rai, de la diavol la Dumnezeu, de pe pământ la cer.

Doresc ca milostivul şi marele Sfânt al nostru, Ioan Scărarul, să ne ducă de mână în luptele noastre împotriva păcatelor noastre, având ca ţintă sfintele virtuţi. Să zidim şi noi, cu ajutorul său, Scara noastră proprie şi urmându-l, să ajungem în Împărăţia Cerurilor, în Rai, unde există toate odihnele cele cereşti, toate bucuriile cele veşnice, unde împreună cu el, acolo, Îl vom slăvi pe Împăratul tuturor acelor bunătăţi, pe Împăratul Cel veşnic al Împărăţiei cereşti, pe Domnul Iisus Hristos, Căruia slavă şi cinste, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

(traducere din elină: monahul Leontie)

Sfântul Mitropolit Filaret al New York-ului - Predică la Duminica Sfântului Ioan Scărarul

În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh.

Fraţi creştini, de nenumărate ori s-a spus că în fiecare Duminică a marelui Post sunt şi alte prăznuiri pe lângă aceea a Învierii. Astfel, ***în această zi, Biserica îl cinsteşte pe Sfântul Ioan Scărarul, unul dintre cei mai mari asceţi, pe care Biserica, vorbind despre ei, îi numeşte „îngeri pământeşti şi oameni cereşti".***

Aceşti mari asceţi au fost oameni nemaipomeniţi. Ei au supus toate lucrurile; fiarele sălbatice li s-au supus de bunăvoie şi degrabă. Pentru ei, nu existau boli cărora să nu le găsească leacul. Au mers pe ape ca pe pământ uscat; toate elementele telurice li s-au supus, pentru că ei au trăit în credinţa lui Dumnezeu şi au avut puterea harică de a birui legile naturii pământeşti. Un astfel de ascet a fost Sfântul Ioan Scărarul.

El a fost supranumit „al Scării" (Climacus) pentru că a scris o lucrare nemuritoare, „Scara dumnezeiescului urcuş". În această lucrare, vedem cum, cu ajutorul a 30 de trepte, creştinul se ridică treptat de jos către înălţimile desăvârşirii spirituale absolute. Vedem cum o virtute duce către alta, pe măsură ce omul se înalţă din ce în ce mai sus şi în final ajunge la acea înălţime unde sălăşluieşte cununa virtuţilor, care este numită „iubirea creştină".

Sfântul Ioan Scărarul a scris această operă nepieritoare în special pentru monahi, dar în trecut „Scara" sa a fost întotdeauna o lectură preferată în Rusia de către orice râvnitor al vieţii cucernice, chiar dacă nu era monah. ***În carte, Sfântul arată deslușit cum se trece de la un pas la următorul.***

Ţine minte, suflete creştin, că acest dumnezeiesc urcuş îi este neapărat necesar oricui doreşte să îşi izbăvească sufletul în viaţa de veci.

Când aruncăm în sus o piatră, ea urcă până în momentul când forţa ce a propulsat-o încetează să mai acţioneze. Atât timp cât forţa acţionează, piatra se deplasează din ce în ce mai sus în ascensiunea sa, depăşind forţa gravitaţională. Dar când această forţă se consumă şi încetează să acţioneze, atunci, după cum ştiţi, piatra nu rămâne suspendată în aer. Imediat, ea începe să cadă, şi cu cât înaintează, cu atât se măreşte viteza căderii sale. Aceasta, numai dacă ne gândim numai la legile fizice ale gravitaţiei.

La fel este şi în viaţa spirituală. ***Pe măsură ce creştinul înaintează succesiv, forţa lucrărilor duhovniceşti şi ascetice îl înalţă.*** Domnul nostru Iisus Hristos a spus: ***„Siliţi-vă să intraţi prin poarta cea strâmtă”*** (Luca 13, 24). ***Aceasta înseamnă că creştinul trebuie să fie un ascet. Nu numai călugării, ci fiecare creştin. Fiecare creştin trebuie să îndure suferinţe pentru sufletul şi viaţa sa. Trebuie să îşi îndrepte viaţa pe calea creştină, şi să îşi cureţe sufletul de toată mizeria şi toate gunoaiele.***

Acum, dacă creştinul ce urcă această scară a desăvârşirii spirituale prin luptele şi nevoinţele sale ascetice, încetează această lucrare şi osteneală ascetică, sufletul său nu va rămâne în starea cea dintâi; ci, precum piatra, se va prăbuşi la pământ. Va cădea din ce în ce mai repede până când, într-un final, dacă omul nu îşi vine în simţiri, se va prăvăli în străfundurile iadului.

Este necesar să ne amintim acest lucru. Oamenii uită că drumul creştinătăţii este cu adevărat o lucrare ascetică. Duminica trecută, am auzit cum Domnul a spus: „***Oricine voieşte să vină după Mine să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-Mi urmeze Mie.***” (Marcu 8, 34). Domnul a accentuat acest lucru spre a ne atrage atenţia. De aceea, creştinul trebuie să fie cel ce îşi ia crucea, iar viaţa lui, în acelaşi chip, trebuie să fie o nevoinţă ascetică de purtare a crucii. Oricare ar fi împrejurările vieţii sale, fie că este călugăr sau mirean, nu are importanţă. Şi într-un caz şi în altul, dacă nu se străduieşte să se înalţe, atunci, cu siguranţă, se va scoborî din ce în ce mai jos.

Şi în această privinţă, vai, oamenii au gânduri încâlcite. De pildă, un cleric se nimereşte să vină într-o casă în timpul unui post. Atente şi binevoitoare, gazdele îi oferă mâncare de post şi spun: “Pentru dumneavoastră, mâncare de post, desigur!”. La aceasta, unul dintre ierarhii noştri răspunde de obicei: “Da, sunt ortodox. Dar cine ţi-a dat voie să nu ţii postul?”. Toate posturile Bisericii, toate rânduielile, sunt obligatorii pentru fiecare creştin ortodox.

Vorbind despre monahi, asceţi ca Sfântul Ioan Scărarul şi cei ca el au postit mult mai sever decât prevede Biserica; dar aceasta a fost o chestiune legată de osârdia lor spirituală, un exemplu al nevoinţelor ascetice personale. Aceasta Biserica nu o cere de la toată lumea, pentru că nu se potriveşte cu puterea fiecăruia. Dar Biserica pretinde cu adevărat fiecărui ortodox ţinerea posturilor pe care le-a rânduit.

De multe ori am amintit cuvintele Sfântului Serafim, şi încă o dată le voi arăta. Odată a venit la dânsul o mamă ce era îngrijorată cum ar putea aranja cea mai bună cu putinţă căsătorie pentru tânara ei fiică. Atunci când a venit la Sfântul Serafim pentru sfătuire, el i-a spus: „Înainte de orice, asigură-te că acela pe care fiica ta îl va alege ca tovarăş de viaţă respectă posturile. Dacă nu le ţine, atunci nu este creştin, indiferent ce se socoteşte el a fi." Vedeţi cum cel mai mare sfânt al bisericii ruse, Sfântul Serafim de Sarov, un om care, mai bine ca noi, a ştiut ce este Ortodoxia, a vorbit despre posturi?

Să reţinem acest lucru. Sfântul Ioan Scărarul a descris scara dumnezeiescului urcuş; atunci să nu uităm că fiecare creştin trebuie să o urce. Marii asceţi au înaintat precum vulturii zburători întru cele înalte, noi de-abia ne mişcăm. Să nu uităm că, de nu ne vom osteni să ne îndreptăm pe noi înşine şi vieţile noastre, atunci vom conteni suirea noastră şi, mai mult ca sigur, vom începe să cădem.

Amin.

(Mitrop.Filaret (Voznesensky) de New York (1903-1985) , ierarh al ROCOR din St.John Climacus, "The Ladder of Divine Ascent", Boston, Holy Transfiguration Monastery, 1978, pp.xxxi-xxxiii)

Sfântul Varlaam al Moldovei - Predică la Duminica a 4-a din Postul mare

Evanghelia de la Mc. 9, 17-32: ***„Într-acea vreme veni oarecare din nărod/ popor către Iisus și zise: „Învățătorule, adus-am un fiu al meu la Tine, că are duh mut. Și dacă-l izbește pe dânsul, îl aruncă la pământ și-i curg spumele/ balele și scrâșcă/ scrâșnește din dinți și țepenește/ înțepenește [acolo unde cade].***

Și am zis/ și i-am rugat pe Ucenicii Tăi să-l gonească/ să-l izgonească pe el și ei n-au putut”.

Iar [El îi] răspunse și [îi] zise lui: „O, rod/ neam necredincios și îndărăpnic/ îndărătnic/ încăpățânat/ nesupus! Până când voi fi cu voi? Până când vă voi răbda pe voi?Aduce-ți-l pe el încoace!”.

Și-l dusără pe el la Dânsul…Și dacă-L văzu pe El duhul, [acesta] îndată [a început] să îl cutremure pe el…Și [tânărul] căzu la pământ…și se tăvălea…și îi curgeau spumele/ balele [din gură].

Și [Domnul îl] întrebă pe tatăl său: „Câți ani sunt de când [îi] este lui aceasta?”.

Iar el [Îi] spuse: „Din cuconie/ din pruncie! Și de multe ori îl aruncă în foc și în apă, pentru ca să îl piardă pe el. Iar de poți ceva, ajută-ne nouă! Fie-Ți milă de noi!”.

Iar Iisus îi spuse lui: „De poți crede ceva/ aceasta, toate se pot/ toate sunt cu putință celui ce crede”.

Și aciiș/ îndată strigă tatăl pruncului, cu lacrimi, și grăi: „Credz/ Cred, Doamne, agiută/ ajută necredinței mele!”.

Iar dacă văzu Iisus că se adună norod/ popor, cunteni/ îl opri/ îl certă pe duh și îi spuse lui: „Duh mut și surd, Eu îți spun să ieși dintr-însul și de acum să nu mai intri într-însul!”.

Și [tânărul] țipă…și [după ce demonul] îl scutură mult, ieși [din el]… Și rămase ca un mort, încât mulți ziceau că a murit. Iar Iisus îl apucă de mână și-l ridică pe el. Și [el] se sculă [în picioare].

Și dacă El intră în casă, Ucenicii L-au întrebat pe El [, atunci când era de unul] singur: „Cum [de] noi nu l-am putut goni/ izgoni pe el?”.

Și [Domnul] le spuse lor: „Acest fel [de demoni] cu nimic nu poate ieși [din om], [decât] numai cu ruga/ cu rugăciunea și cu postul”.

Și de-acolo dacă ieșiră, se duseră prin Galilea, și nu dorea să-L știe nimeni.

Și-i învăța pe Ucenici și le spunea lor că Fiul omului va fi dat în măni de oameni/ în mâinile oamenilor, și-L vor ucide pe Dânsul. Dar fiind ucis, a treia zi va [să] învie.

Iar ei nu înțelegeau cuventele/ cuvintele…și se temeau a-L întreba pe Dânsul”.

[Și] înțelesul acestei Evanghelii acesta este:

Întâi [de toate] se arată [aici], în această Sfântă Evanghelie de astăzi, meșteșugul Satanei și vicleșugul lui.

Căci Evanghelistul Matei spune despre acest îndrăcit că-l răzbea/ că-l poseda duhul cel necurat numai la lună nouă [Mt. 17, 15].

[De ce?] Pentru ca [astfel] să [se] hulească fapta/ creația lui Dumnezeu înaintea oamenilor, [și] să spună oamenii că luna [plină] e rea de boală/ că produce boală și răutate [în viața] oamenilor.

Din acest motiv diavolul socotește/ ia în calcul vremea lunii [pline] (căci uneori e nouă, alteori e veche), pentru ca să aducă boală asupra oamenilor: pentru ca oamenii să găsească prilej/ ocazie de a-L huli pe Dumnezeu.

Și de aceea meșteșugea/ ticluia [lucrurile] și cu acest prunc de-l răzbea/ de-l poseda/ de-l făcea să aibă crize pseudo-epileptice la lună nouă.

Pentru că diavolul este un pârâș/ un dușman rău.

[Căci] uneori el Îl învinuiește pe Dumnezeu înaintea oamenilor, alteori [îi învinuiește] pe oameni înaintea lui Dumnezeu.

Cum a făcut și cu Iov [Iov 2, 4-5] și cu mulți alții [ca el].

Cum [a încercat] să facă și cu tatăl pruncului acestuia, [ca el] să hulească pe Dumnezeu.

În al doilea [rând], [aici] se adeverește puterea cea mare a Domnului Hristos. [Adică atunci] când spune să aducă la Sine îndrăcitul. [Pentru ca] să vadă cu toții puterea Lui cea dumnezeiască…și să nu creadă că nu-l va tămădui, cum nu o făcuseră Ucenicii Lui.

Și dacă îl duseră la Dânsul [pe tânăr]…și noroadele începuseră să se strângă ca să vadă [ce se va petrece], îndată [Domnul] îl îngrozi cu cuvântul [pe demon] și îi spuse: „***Duhule mut și surd, Eu îți spun să ieși dintr-însul și de acum să nu mai intri într-însul!***”.

Adică cum ar spune: „Eu sunt Domn și Biruitor iar nu slugă! Învățător iar nu ucenic. Eu [sunt] Dumnezeu [și] cu puterea Mea cea dumnezeiască [îți] zic ție [acestea]”.

Care zisă, dacă o auzi duhul necurat, cu frică zbieră și trânti pruncul la pământ și ieși [din el].

[Fiindcă] voia diavolului era să-l omoare pe prunc.

Și de aceea mulți spuneau că a murit, când îl văzură zăcând [ca un] mort.

Însă înaintea vieții/ puterii lui Hristos [diavolul] nu putea să îl omoare! [Căci] zăcând pruncul ca un mort, Hristos Își arătă înaintea tuturor puterea Sa, izbăvind pruncul de boală și de moarte.

Iar pe tatăl său mângâindu-l întru frica lui, îl luă de mână pe prunc și îl ridică [de la pământ]. Iar el se sculă [în picioare] și fu sănătos.

În al treilea [rând], [Evanghelia de față ne] spune, că dacă Domnul Hristos a făcut ciudesa/ minunea aceasta, aceea de a-l izbăvi pe prunc [de demonul din el]…și dacă [Domnul] intră în casă, merseră Ucenicii și-L întrebară deusebi/ deosebi/ în mod aparte/ separat.

Că în gloate/ în mijlocul mulțimilor de oameni le era rușine/ se rușinau să-L întrebe.

Și [L-au întrebat], pentru că se temeau ca nu cumva să fi pierdut darul pe care Domnul Hristos li l-a dat [Mt. 10, 1] spre/ împotriva/ pentru a izgoni din oameni duhurile necurate.

Și ziseră: „***Doamne, dar noi pentru ce n-am putut goni/ izgoni pe-acel duh?***”. La care [întrebare] Domnul Hristos le-a răspuns și i-a învățat, că acest fel de rod/ neam drăcesc, cu nimic altceva nu poate ieși/ nu poate fi scos [din om], numai cu rugăciune și cu post.

Însă postirea nu îi trebuie numai îndrăcitului ci și celui care vrea să-l scoată pe drac din om.

Amândurora le este postul de treabă/ de trebuință/ de folos.

Trebuie să postești și să te rogi. Pentru că post adevărat nu se poate face fără rugăciune…iar rugăciunea atunci este rugăciune dreaptă, când ea este împreunată cu post.

Căci cine postește nu îi este greu/ nu simte greutate la rugăciune [din cauza] bucatelor sau a băuturii. Fiindcă mintea îi este iușoară/ ușoară și fără preget/ neobosită. Și lesne/ ușor se poate înălța în sus, către cer.

Dar și rugăciunea este foarte înfricoșătoare pentru draci. Însă și mai înfricoșătoare este când ea este ajutată de post. Căci nu lasă băuturile și mâncărurile să o slăbească cu sarcina/ cu greutatea trupului.

Și când este orânduit/ strunit/ stăpânit/ condus bine trupul cu post, încât mintea este alinată și smerită, atât de tare și de repede ajută rugăciunea încât e mai rapidă decât focul.

Pe când cel ce-și îngrașă trupul și slujește pântecelui cu anevoie/ cu greutate se va apăra de meșteșugurile/ de planurile dracilor și de pohtele/ poftele trupului.

[Căci] postul este sănătate adevărată și vârtute/ tărie/ putere/ vigoare. [El este] viață îndelungată.

Iar lăcomia pântecelui și bețiile sunt cu adevărat boală și neputință. Sunt scurtare a vieții [noastre] și moarte de năprasnă/ moarte fără de veste/ moarte neașteptată.

De aceea și Sfinții Apostoli au postit adesea și s-au rugat [F. Ap. 2, 46; 3, 1; 6, 4; 6, 6; 13, 3; 14, 23 etc.].

Fapt pentru care și noi să le urmăm postul și rugăciunea, și celelalte fapte bune, ca să dobândim și binele de veci/ binele veșnic.

[Și pe acesta] pentru mila și îndurarea Domnului [și] Dumnezeului nostru, Care este lăudat și mărit în veci și întru ai nesvârșiți/ ani nesfârșiți. Amin.

(Am diortosit textul predicii conform ediției: [Sfântul] Varlaam al Moldovei, Carte românească de învățătură: [la] Dumenecile preste an și la Praznice împărătești și la Svenți mari, ed. îngrijită și glosar de Stela Toma, prefață și studiu de Dan Zamfirescu, vol. II, Ed. Roza Vânturilor, București, 2011, p. 36-43.)

Protos. Dr. Vasile Vasilache - Predică la Duminica Sfântului Ioan Scărarul

Fraţi creştini, în calea noastră cea duhovnicească a Sfântului şi Marelui Post, avem popasuri de întremare sufletească şi de noi îndemnuri sfinte, de a duce la bun sfârşit ceea ce am început cu atâtea gânduri sfinte.

- Iată, după prima săptămână de post, am sărbătorit în **Duminica Ortodoxiei**, triumful Bisericii ortodoxe asupra ereticilor care necinsteau sfintele icoane; câtă încurajare şi pentru noi, de a duce lupta contra acelora ce defaimează cele sfinte, şi cât curaj ne-a turnat şi în sufletul nostru de a înfrunta pe dispreţuitorii sfântului Post.
- În **a doua Duminică** am sărbătorit pe **Sfântul Grigore Palama**, care s-a înălţat pe culmi de sfinţenie şi de înţelepciune creştinească. El a înfruntat cu deosebit curaj pe eretici, arătând că Dumnezeu în esenţa lui este invizibil, pentru făptură, dar prin luminile care izvorăsc ca nişte atribute din El, omul poate să vadă nu pe Dumnezeu în sine, ci în manifestarea şi operaţiile Lui.

Aşadar Sf. Apostoli au văzut, la Schimbarea la Faţă, o lumină necreată, veşnică, pornită din esenţa dumnezeiască. Pentru a ajunge la această fericită vedere a luminii dumnezeieşti, se cere însă viaţă curată şi veşnic râvnitoare către dragostea de Dumnezeu. Exemplul acestei izbândiri o avem în Sf. Grigore Palama, iar calea ne este uşurată prin Sf. şi Marele Post.

- Şi, în sfârşit, în **Duminica a III-a**, am sărbătorit **Sfânta Cruce**, la picioarele căreia am făcut popas duhovnicesc, pentru a ne adânci în gânduri sfinte cu privire la jertfa Crucii lui Hristos, şi la aceea a renunţărilor ei. Şi cu astfel de gânduri, hrănite fiind sufletele noastre, am pornit cu nădejdi sporite în drumul jertfelor pe care ni le impune calea Sf.

Post, pentru a ajunge astfel să ne bucurăm şi de lumină\a biruinţei în care s-a arătat Iisus Hristos, prin suferinţele Crucii.

În **Duminica** de astăzi, cea de **a patra a Sfântului Post**, ni s-a pus spre sărbătorire pe un sfânt, om asemenea nouă, care însă, luând Crucea lui Hristos, s-a înălţat pe culmi de sfinţenie. **Sfântul Ioan Scărarul**, a cărui pomenire o facem astăzi, s-a înălţat dintr-o treaptă pe o altă treaptă a virtuţilor până pe înălţimile sfinţeniei. Prin toate acestea a trecut, fiind un neîntrecut postitor şi om al rugăciunii, care îl făcea să fie treaz şi deci gata de a respinge orice momeală diavolească.

După cum vedeţi, fraţilor, ***Sfântul Post ne pune înainte o întreagă gamă de înălţări duhovniceşti, până către culmile celei mai sfinte chemări, de a fi sfinţi!*** În acest timp el ne înalţă de pe o treaptă a trăirilor creştineşti pe o alta şi mai înaltă şi mai bogat manifestată şi de o vecinătate cu sfinţenia şi mai mare, până când reuşeşte să ne predea vieţii celei sfinte, având drept exemple chipurile minunaţilor sfinţi care deşi oameni ca şi noi s-au înălţat la atâta sfinţenie. Căci, la ce socotiţi că ne-au fost puse atâtea figuri ilustre ale Sfinţilor, ca Sf. Grigore Palama, Sf. Ioan Scărarul, iar Duminica viitoare, Sfânta Maria Egipteanca, în această cale a induhovnicirii noastre prin Sfântul şi Marele Post, decât de a ne îmboldi şi sufletele noastre la o viaţă sfântă, de înaltă trăire a învăţăturii lui Hristos. Prin aceste chemări către sfinţenie, pare că se cere a fi împlinite şi spusele Sfântului Apostol Pavel, care zice: "***Sunteţi chemaţi să fiţi sfinţi***".(I Corint. I,2)

Fraţi creştini, noi toţi creştinii, suntem chemaţi de a fi sfinţi, după cum spune Sf. Apostol Pavel, iar Biserica printr-o îndelungă scară pedagogică şi prin harul pe care-l revărsa de Sus, ne pune înainte posibilitatea de a realiza şi de a putea răspunde chemării care ni se face de a fi sfinţi.

Teoretic nimeni nu se îndoieşte, că e posibil ca fiecare să devină sfânt, toţi suntem de acord în a recunoaşte în principiu că "a fi sfânt" nu e ceva străin nouă oamenilor şi chemării noastre, însă, când e vorba să privim lucrul în chip practic, în realizarea faptică a acestei chemări, de ce n-am spune-o, mai toţi cred că e imposibil să putem răspunde acestei chemări. Şi aceasta mai ales în această epocă a noastră, a făpturilor zgomotoase, când zgomotul interior ne este acoperit de frac şi de maşinăria acestui secol.

Nouă, acelora care trăim viaţă obişnuită, când ni se spune despre sfinţi şi ni se fac îndemnuri de a-i urma, ni se pare tare curios. Şi socotim că nu este cu putinţă ca să realizăm aşa ceva, uitându-ne la Sfinţi şi apoi la noi. Ne zicem că nouă, aşa cum suntem, ne e imposibil să ajungem la sfinţenia lor. Au fost

ei care s-au bucurat de a fi încununaţi cu sfinţenia, dar noi suntem meniţi de a fi numai oameni cu toate păcatele şi slăbiciunile care ne stăpânesc.

Socoteala aşa este, dacă ne facem judecată privind la sfârşitul unui lucru, la culmile de sfinţenie la care s-au înălţat şi la care au ajuns aceşti sfinţi bineplăcuţi lui Dumnezeu. Desigur că, această privire totalitară a maiestăţii unei opere, care este rodul unei îndelungate vieţi de sfinţenie, ne umple de uimire şi, în acelaşi timp, de o descurajare, că noi, aşa cum ne ştim că suntem, nu putem dobândi aceasta sfinţenie. ***Dar această uimire şi neputinţă a noastră vine tocmai de acolo că ne-am aţintit privirile la sfârşitul încununării unor sforţări de a dobândi sfinţenia, iar nu la întregul fir pe care l-au depanat ei pentru a ajunge unde sunt.*** Căci dacă ne vom uita la maşinăriile complicate, de exemplu la un pacific (n.n. – locomotivă), sau mai ştiu eu ce maşinărie perfecţionată, desigur că ne va umple mirarea de cât de complicate sunt. Însă, ia să ne ducem cu mintea la fiecare, cum e alcătuit din diferite părţi, iar acestea din felurite piese, care la rândul lor sunt întocmite din unele piese şi mai simple şi aceste prea mici piese sunt făcute din fier. Şi aşa vom observa, că marile maşinării şi ele la început n-au fost atât de complicate. Şi deci să nu ne prindă prea mult mirarea, privind la dezvoltarea lor de astăzi.

Aşa e şi cu viaţa unui sfânt, dacă o priveşti acolo unde a ajuns, e greu să o împlineşti şi tu. Dar ***gândeşte-te că şi el a fost om ca şi tine, frământat de patimi şi dorinţe.*** Şi ceva mai mult, să te gândeşti că mulţi sfinţi au fost poate mai păcătoşi decât tine, mai nevolnici în a face binele şi mai iuţi în a face răul, însă, aceşti oameni asemenea nouă, treptat-treptat, s-au curăţit de spuza de păcate şi s-au înălţat acolo unde sunt. ***Ei nu s-au ridicat pe aceste înălţimi de sfinţenie, fiind răpiţi pe aripi de vultur. Nu, ci pas cu pas, treaptă cu treaptă, au căutat prin sforţări omeneşti să se ridice în imediata apropiere a sfinţeniei lui Dumnezeu.*** E drept că sfinţenia vine şi de sus, însă, pentru a veni de la Dumnezeu, se cere şi sforţarea omului. ***Dumnezeu ne cheamă să ne încoroneze ostenelile noastre, dar rămâne de partea noastră, ca să-I ascultăm chemarea Lui: "Veniţi la mine cei osteniţi…”***

Sfinţii au ascultat această chemare, ei s-au avântat şi au dobândit ceea ce au dorit, sfinţenia. Ia să încercăm să practicăm şi noi astăzi o virtute, mâine alta, vom ajunge că, treptat-treptat, să ne împodobim cu toate virtuţile creştineşti. Astăzi să ne lăsăm de minciună, mâine de sudalmă, poimâine de furt şi aşa mai departe, vom ajunge ca pe zi ce mergem să ne curăţim de ceea ce ne îngreunează sufletul. Şi aşa ne vom înălţa din treaptă în treaptă, până vom ajunge pe culmi de sfinţenie. Aşa au făcut sfinţii, ei erau din aceeaşi plămadă trupească şi sufletească ca şi noi. De vom face aşa cum au făcut şi ei, vom vedea că nu ni se va părea imposibil să înfăptuim şi noi ceea ce au făcut sfinţii. Ba ceva mai mult, vom ajunge să observăm că nu e prea greu pentru noi să

realizăm ceea ce au ajuns să realizeze alţii asemenea nouă, nu cu prea mult înaintea noastră.

Noi pe zi ce mergem să căutăm să ne curăţim de toate patimile care întunecă trupul şi sufletul nostru, şi astfel să ne bucurăm sufleteşte, păşind din treaptă în treaptă, până vom ajunge pe culmile sfinţeniei. Aşa au făcut sfinţii. Aşa a făcut Sf. Ioan Scărarul, care a trăit în veacul al VII-lea (? 649).

Sf. Ioan Scărarul a scris o carte , intitulată "Klimax", care, tălmăcită pe româneşte, înseamnă scară, şi de aici i s-a dat numele de Scărarul. În această carte, intitulată "Scară a paradisului", Sf. Ioan tratează problema vieţii spirituale, care duce la sfinţenie, la Dumnezeu. Această viaţă spirituală este comparată cu o scară ce se ridică la cer şi care numără treizeci de trepte. Fiecare treaptă corespunde unei virtuţi ce trebuie să fie practicată, sau unui păcat de care trebuie să fugim. Şi aşa înălţându-ne treptat, din virtute în virtute, ne înălţăm pe scara care ne duce la sfinţenie, la răsplăţile paradisului, la Dumnezeu. Prin urmare, noi să nu ne aţintim privirile la sfârşitul lucrului, căci atunci ne vom simţi copleşiţi, ci să privim la începutul lui, şi să urmărim exemplul sfinţilor de atunci, şi aşa vă asigur că vom ajunge la sfârşitul încununat.

Fraţi creştini, de vom avea această metodă, uşor vom ajunge la capăt, şi aproape pe nesimţite ne vom înălţa pe culmile sfinţeniei. Mai greu e să ajungi acum ca să începi să te foloseşti de acest chip de vieţuire duhovnicească. E foarte greu în a te hotărî să porneşti pe aceste căi ale sfinţilor. Căci a porni să-ţi croieşti o altă viaţă decât cea obişnuită, a trăi pentru Hristos şi, deci, prin Hristos, înseamnă să rupi cu mentalitatea lumii acesteia şi să-ţi croieşti o nouă cale. Grija ta va fi în a-ţi zidi viaţa nu după învăţătura lumii acesteia, ci după a lui Hristos. Prin urmare, trebuie să rupi cu ceea ce face o lume să se zbate în împotmolirile patimilor şi să-ţi croieşti o viaţă în Iisus, asemenea sfinţilor şi asemenea exemplarelor mai rare ale creştinilor care năzuiesc către o viaţă în Hristos. Şi ce greu e să realizezi aceasta! Să rupi cu moda, care nu e numai la haine, ci şi la felul de a-ţi trăi viaţa. Căci lumea de astăzi îşi croieşte viaţa aşa cum o vede la vecin şi în stradă. Ea ascultă mai mult de moda lansată de grupurile în promenadă, decât de trainicele principii, care fericesc cu adevărat viaţa.

Dar nu fie, creştinilor, nu vă lăsaţi robiţi ideilor, obiceiurilor lumii acesteia, ci să avem curajul în a lua de stăpân pe Hristos. ***Să urmăm exemplul sfinţilor în a păşi şi noi pe calea lui Hristos.*** Traiul să ni-l conformăm învăţăturii Lui. Desigur, că ne va zice lumea: "te-ai habotnicit, ai devenit un maniac religios"... etc, tu nu te uita, urmează înainte pe Hristos, sârguieşte-te în a-i servi Lui, să-L ai pe El singurul Stăpân, căci nu poţi sluji lui Dumnezeu şi lui Mamona.

Şi, în sfârşit, fraţilor, dacă totuşi unii nu vor să dea ascultare învăţăturii lui Hristos, şi continuă a trăi după obiceiul lumii acesteia, vin să-i întreb: ***ce vor face când se vor prezenta înaintea lui Hristos? Cu ce se vor justifica? Vor arăta că au dispreţuit sfatul divin şi au ascultat glasul lumii? În sfârşit, spune-mi frate, cum te va apăra glasul fratelui tău căci şi el va fi judecat, şi el e pus sub acuzaţie?***

Iată, prin urmare, fraţilor, temeinic motiv în a ne hotărî să urmăm lui Hristos. Şi atunci El, care ne va fi judecător, tot El ne va justifica, acolo unde El poate totul, iar lumea nimic.

Şi dacă totuşi, sunt suflete care se îndoiesc de o judecată viitoare, care nu înseamnă că nu există dacă ei se îndoiesc, apoi pe unii ca aceştia îi rog ca să privească cu ochii bine deschişi, unde ajung cei ce urmează întru totul moda lumii acesteia, şi unde se află înălţaţi cei ce urmează calea sfinţilor?

Oare nu care cumva de la lume învăţăm relele deprinderi: beţia, vrăjmăşia, furtul, omorurile? Şi nu de la ea odată cu toate acestea ne molipsim şi de patimile care macină vigoarea noastră ca oameni şi ca popor?

Pentru a vă ilustra printr-un exemplu aceasta, nu am decât să vă amintesc, ce a păţit o mamă care-şi indemna fiul să mai părăsească odaia de lucru şi să mai iasă în lume, să se ducă să se joace şi el cu tinerii, să petreacă, că "doar nu ai să te faci călugăr". Biata mamă, indemna feciorul să se supună şi să asculte de lume! A ieşit feciorul, a ascultat sfatul mamei, dar când se întorcea acasă, după mai fiecare petrecere în acele ale lumii, venea beat. Aşa azi, aşa mâine, şi fiul mamei, cea iubitoare de lume, a deprins patima beţiei, la care s-a adăugat cea a desfrâului şi altele care au grăbit moartea mamei, căci o adusese la atâta durere că-şi blestemă clipa în care îşi îndemnase fiul să asculte de lume!

Fraţilor, fiecare dă ce are.... noi să urmăm pe sfinţi, pe Hristos, pe Dumnezeu, care este izvorul a toată fericirea. Să ne hotărâm să pornim în a-i urma, chiar din această clipă, şi mergând din virtute în virtute ne vom înălţa pe scara spiritualităţii noastre, pentru a ajunge pe culmi de sfinţenie.

Creştini, iată, alegeţi şi hotărâţi-vă soarta voastră de aici şi din viaţa viitoare, de la Stăpânul pe care îl veţi alege să-i urmaţi: lumea cu mediocritatea ei şi ale ei patimi, sau lui Hristos cu fericiri şi înălţări adevărate, atât în viaţa aceasta, cât şi în viaţa care va să vină. Amin.

(Protos. Dr. Vasile Vasilache (din volumul "Dumnezeu este Lumină” - Predici rostite la Iaşi între anii 1935-1939))

Părintele Ioanichie Bălan - Predică la Duminica a IV-a din Postul mare - Îndrăcirea prin patimi şi lupta cu diavolul. “Trăim într-o lume dirijată de nevăzuţii demoni şi de văzutele lor slugi, care o conduc spre satanizare”

Predica Părintelui Ioanichie Bălan la Duminica a IV-a din Postul mare (1997)

“Iubiți credincioşi, suntem în duminica a patra a Sfântului şi marelui Post, înainte de Sfintele Paşti. Am trecut de jumătatea Postului, ne apropiem cu nădejde şi bucurie de Dumnezeiasca şi Slăvita Înviere. Dar ca să ajungem cu adevărat pregătiţi pentru Înviere, pentru Paştele cel nemuritor, pentru veşnicie, trebuie să ne pregătim. Şi pregătirea înseamnă să ne înnoim viaţa noastră duhovnicească, să ne înlocuim păcatele cu faptele bune, răutatea s-o transformăm în bunătate, zgârcenia în milostenie, mândria în smerenie, iubirea de bani în iubirea de săraci. Şi cu acestea şi altele asemenea acestora, vom simţi că Hristos învie în noi, că Hristos se aşază în inima noastră, că Hristos calmează lumea tulburată, că Hristos linişteşte şi binecuvântează România.

Sfânta Evanghelie de astăzi este cutremurătoare. Este singurul loc din toată Sfânta Scriptură în care se vorbeşte cel mai direct şi precis de ce intră demonul în unii din oameni şi când şi cum poate fi scos. Că, în definitiv, lupta noastră din viaţa nu e alta decât că ne luptăm cu diavolii: diavolii din iad, diavolii din văzduh, diavolii care prin patimi ne stăpânesc pe noi şi cu oamenii purtători de diavoli. Voi încerca să explic toate aceste lucruri care sunt adevărate, dar cutremurătoare.

Trăim într-o lume care se demonizează, trăim într-o lume dirijată de nevăzuţii demoni şi de văzutele lor slugi, [care o] dirijează şi-o conduc spre satanizare. Iar noi, cei care credem în Hristos, cei care suntem cu Sfânta Cruce în inimă şi în mâinile noastre, cei care credem cu tărie în Înviere şi în veşnicie, ne luptăm care cât putem ca să nu intre demonul nici în ţara noastră – deşi a intrat – nici în casa noastră – deşi, uneori, şi în unele din ele, a intrat – nici în inimile şi în sufletele noastre. Cu alte cuvinte, mântuirea noastră înseamnă lupta să alungăm pe diavol din noi.

Diavolul înseamnă mai multe lucruri, potrivnicul; dar diavolul în noi intră prin patimă. Este păcatul în mine, este şi diavolul în mine! Nu stă păcatul fără stăpânul lui, diavolul, în mine. Este beţia în mine? Vai de mine, am un diavol. Cine-l scoate, cum îl scoate? Când voi scăpa de el? Mă stăpâneşte şi mă biruieşte demonul desfrâului, care este diavolul numărul 1 al lumii de astăzi? Apăi diavolul acela este în toţi cei care se îndulcesc şi se satanizează prin desfrâu! Sau alcoolismul, sau orişicare vreţi, dar nu mai puţin diavolul banului. Alergăm în toate părţile: banul, banul, banul! Dacă se poate să fie verde şi cât mai mult! Toţi aceștia sunt purtători de demoni. Te stăpâneşte iubirea de bani? Ai mai mult decât unul din demoni! Chiar dacă nu cazi, ca cel demonizat, cu capul de pământ, dar cazi cu sufletul în iad. Asta-i mai rău.

Şi acum să intrăm la Evanghelia zilei, prin care sper să vă explic foarte pe scurt lupta cu diavolii: cum putem birui și cum suntem biruiţi şi de ce? Un om oarecare, spune Evanghelia zilei, a venit la Iisus Hristos. Domnul atunci se pogorâse de pe Muntele Taborului. Ni se spune la capitolul 9 de la Marcu; (când aveţi timp, seara, mai deschideţi Noul Testament sau Sfânta Scriptură şi mai citiţi Evanghelia duminicii. Este cu adevărat plină de învățături și ne şi cutremură). Şi Domnul coborâse de pe Muntele Tabor și jos era multă lume şi 9 ucenici; 3 erau cu El sus. Şi a venit bietul om plângând. A căzut şi în genunchi înaintea Lui – vedem, şi atunci oamenii îngenuncheau, era un evreu; iar Mântuitorul nu era nici evreu, nici rus, nici român. Era Dumnezeul tuturor oamenilor! Şi a zis: Învăţătorule… – atâta ştia el, că era un învăţător – … ai milă de mine, că iată am adus pe fiul meu bolnav de duh mut la ucenicii Tăi şi i-am rugat pe fiecare să-l scoată şi n-au putut.

Se cheamă „duh mut” pentru că demonul vrea să fie nevăzut, să intre şi să nu-l bagi de seamă. Să fie şi surd, ca să nu-ţi audă rugăciunea ta când strigi la Dumnezeu să fugă de la tine şi să fie şi rău, ca să te chinuiască cât mai rău. Şi Domnul, ştiind că el este un om slab ca fiecare dintre noi, l-a mustrat în mod general: O, neam necredincios şi îndărătnic! Până când voi fi cu voi? Până când vă voi suferi pe voi?

Această mustrare nu putea să o spună numai evreilor de acum 2000 de ani. Şi pentru noi e foarte valabilă! Cu alte cuvinte: Dacă sunt cu voi, de ce nu credeţi cu tărie în Mine? Şi dacă credeţi în Mine, de ce nu faceţi poruncile Mele? Şi dacă ziceţi că le faceţi, de ce slujiţi demonului, beţiilor și păcatelor? Până când voi fi cu voi? – adică va veni o vreme când vă voi părăsi în veci (asta-i Judecata cea de pe urmă).

Dar după ce i-a mustrat, i-a spus lui taică-su: Aduceţi copilul la Mine. Şi l-au adus şi l-au pus înaintea Lui. Şi bietul om credea că dacă l-au pus pe copilul demonizat în faţa Lui, gata, se vindecă. Dar nu credea că El este Însuşi Fiul lui Dumnezeu. Dar şi noi ne cutremurăm de un lucru la care nu v-aţi gândit niciodată: aţi văzut că demonul stătea în copil în faţa lui Hristos şi nu ieşea? Ce, diavolul nu ştia că este Hristos de faţă, acolo? Vedeţi ce greu iese un demon? Nouă ucenici, și la fiecare s-a dus pe rând: Scoate-l Tu, Toma! Scoate-l tu, Matei, Vartolomeu, Iuda…! Toţi, câţi erau, au încercat şi n-au putut. Vedeţi că şi în faţa lui Hristos demonul nu iese? Când intră? Când îi dă poruncă. Şi când iese? Când îi dă poruncă.

Şi atunci de ce intră el în om? Tainele sunt mult prea mari ca să le înţelegem. Dar de obicei el intră în om pentru păcatele părinţilor şi ale neamului şi ale casei respective şi chiar pentru păcatele celui bolnav, dacă este om matur şi a făcut mari păcate. Dar nu intră în fiecare. Dacă intra în fiecare om demonul în mod văzut, cum îi vedeţi pe cei demonizaţi, ar fi cutremurător.

Însă demonii intră în oameni nu numai în chip de demonizare, ci intră prin patimi. Asta e mult mai grea, demonizarea prin patimi, prin năravuri rele, decât demonizarea printr-un diavol care intră chiar şi-ntr-o fetiţă, într-un copilaş de ţâţă. Acela se mântuieşte şi acela în care intră un demon, dacă se smereşte şi plânge şi se roagă, se mântuieşte înaintea noastră, că-i aduce o grea pătimire. Dar ferească Dumnezeu să intre demonul în noi prin păcate! Demonul desfrâului, ăsta e uriaş! Acesta a umplut iadul şi-l umple, de acum veţi vedea! Şi mulţi dintre aceia vor fi români şi româncuţe de-ale noastre şi fii şi fiice de-ale dumneavoastră. Iar noi tăcem. Dar nu suntem realişti să ne gândim cum se poate să nu intre demonul în copilul meu, în copiii mei, în casa mea, în bărbatul meu, în femeia mea, în ţara mea.

Deci îl aduseseră aici. Şi Domnul nu s-a grăbit să-l vindece. Şi a întrebat: De câtă vreme este aşa?

Aţi auzit? Contează! Cel mai greu demon care este în noi este păcatul, fraţilor! Şi duhovnicul trebuie să te întrebe la spovedanie: „De câtă vreme faci dumneata păcatul ăsta de care spui că nu poţi scăpa?”

„Păi de atâta vreme… Din copilărie…”

Aşa a spus şi tatăl său: De câtă vreme e bolnav? Din pruncie, de la sânul mamei lui. Acum era mai mare. Contează foarte mult, când vrei să scapi de o boală, de o patimă, de un demon, să ştie preotul, duhovnicul tău, sau cei care se roagă pentru mântuirea sau pentru salvarea ta, când a intrat, în ce împrejurări, de câtă vreme, cum se manifestă şi ce ai făcut tu ca să scapi de demoni.

Reţineţi că în două chipuri ne luptă diavolii pe noi:

- *mai rar când intră diavolul în om, cum aţi văzut că se mai întâmplă pe la Sfintele Moaşte că mai urlă fetele, băieţii, mai mult fetele – e o taină aici, de ce mai mult fetele decât băieţii sunt bolnave. E cel mai uşor fel de demonizare. Şi e sigur că cei care rabdă acest fel de demonizare, de duhuri rele, se mântuiesc aceşti copii; chiar dacă nu se vindecă niciodată, ei tot se mântuiesc înaintea noastră, fiindcă duc o cruce foarte grea. Şi toată lumea râde şi fuge de ei. Şi de ruşinea pe care o rabdă ei, de necazul pe care îl rabdă ei, că până şi mama şi tata fug de ei, ei se mântuiesc înaintea noastră.*
- *al doilea fel de demonizare este prin păcate: năravul, patimile, în fruntea cărora stau două feluri de oameni: desfrânații şi alcoolizaţii sau beţivii notorii, pe care toată ziua îi vezi beţi. Sunt cei mai numeroși oameni care poartă în ei demonul. Şi e mult mai greu de vindecat un beţiv sau un desfrânat decât un tânăr sau un copil nevinovat care e marcat de demon prin anumite păcate ale părinţilor.*

Aţi văzut că demonul îl chinuia grozav. Vedeţi, în faţa lui Hristos, pe prunc îl chinuia grozav demonul. Ştia că e Hristos de faţă. Şi atunci bietul tată zice: Doamne, dacă poţi ceva, ajută-ne. Zice: Că îl aruncă demonul când în apă, când în foc.

Foarte interesant. Ce înseamnă a ne arunca în apă şi altă dată în foc? Iată ce spun unii Sfinţi Părinţi: Când te aruncă demonul în apă, adică în patimi moi: trândăvirea, somnul mult, desfrânarea, acestea sunt patimi moi, ca apa. Şi când te aruncă demonul în foc, sunt patimi iuţi ca focul: mânia, răutatea, răzbunarea, uciderea, crima… Şi se întâmplă aşa! Deci vedeţi? Societatea noastră de azi, gândiţi-vă foarte bine: îi aruncă în apă – să nu se ducă la biserici, să dorm, să mă odihnesc, am fost azi-noapte la o cumetrie, sau vin de pe un drum, lasă că popa face el slujba şi fără mine, şi tot aşa, şi tot aşa, până când rămâne şi el fără Rai; iar alţii – şi duminica: lasă că mă duc la cutare, la un avocat, la parlament, şi reuşim la proces, să facem cutare, să facem afacerea cutare. Aceştia sunt aruncaţi în patimi iuţi ca focul. Luaţi aminte, fraţilor!

Şi atunci Domnul a spus: Dacă şi tu, tată, crezi că Eu pot să fac aceasta, se va vindeca. Dacă poţi crede, se va mântui copilul tău. Auzi? Îţi răspunde cu măsura ta!

Dacă poţi ceva, ajută-mă!

Şi Domnul zice: Dacă poţi crede, te ajut!

Deci vedeţi, de cele mai multe ori, demonul care intră în noi sau orice patimă, care e tot un demon, mai periculos, nu iese din noi până noi nu putem să credem sau nu credem cu tărie. Deci, înainte de toate, ca să scăpăm de demoni, trebuie să ducem o viaţă curată, creştinească, duhovnicească, ca să nu apuce demonul a intra în noi.

Al doilea lucru: dacă a intrat în noi, ferească Dumnezeu!, sub o formă sau alta, să alergăm cu tărie repede la biserică, la duhovnic: „Părinte, sunt stăpânit de o patimă, m-am învăţat cu beţia, nu mai pot să scap de demonul ăsta!”

Nu lăsa să îmbătrâneşti cu patima asta, că aşa mori! Sau cine ştie unde te mai găsesc neamurile prin ce şanţuri. Nu vă jucaţi cu patimile, sunt cumplite! Ştim tot ce se întâmplă în societatea românească, fiindcă, vrem-nu vrem, zilnic vin, dacă nu bărbaţii, mai ales femeile, şi bocesc pe la uşile noastre şi pe epitrahilele noastre:

„Ce să fac, părinte, cu fata, că a luat-o la vale…”,

„Nu ştiu ce să fac cu bărbatul, că a luat-o către cârciumi…”,

„Ce să fac cu cutare că mă pândeşte să mă omoare, că şi-a găsit pe alta…”

sau altele sau altele şi aşa mai departe. Sunt urmările demonilor care intră în noi, fiindcă n-am ţinut uşa închisă şi n-am venit la timp la biserică și nu stăm duminica. Ne scapără două ore la biserică, fraţilor…? La filme merge până la şase ore, mai cu seamă din acelea rele, sau la sport sau la o nuntă până dimineaţa. Atunci nu ţi-e somn. Aici o oră-două și mai cască, se mai uită în sus, se mai uită la ceas…

Deci, fraţilor, eu vă spun direct, în limbajul popular, ca să înţelegem mai mult. Nu-i timp de filosofii acum. Filosofia cea mai adevărată este să spunem adevărul la lume, să nu vă ducem, cum se spune, cu zăhărelul. Şi iată: De poţi crede, se vindecă copilul tău!

Şi atunci bietul om, strâns cu uşa, că era îndoielnic, ca toţi dintre noi: Cred, Doamne, a strigat el, ajută necredinţei mele!

Şi în clipa aceea diavolul l-a chinuit tare pe copil, mai să-l sfărâme acolo jos, şi Dumnezeu i-a poruncit: Ieşi, duh mut şi surd din copilul acesta!

Şi a fugit demonul. Atunci a fugit, când i-a dat poruncă! Vedeţi că el, dacă numai la porunca lui Hristos iese din noi, înseamnă că tot numai la porunca sau la îngăduinţa lui Hristos intră în oameni, pentru păcatele tatei, ale mamei, ale bunicilor, ale străbunilor și aşa mai departe. Şi l-a scuturat tare de credeau toţi că a murit. Şi l-a apucat Domnul de mânuţă şi l-a ridicat şi l-a dat sănătos şi viu tatălui său. Şi s-a dus copilul cu tot cu tatăl său, s-a dus vindecat.

Dar a spus Hristos ceva de care uitasem să vă amintesc: Ieşi, duh necurat şi rău din copilul acesta, şi, mai departe: să nu mai intri în el! Noi am observat şi poate dumneavoastră mai puţin ştiţi, că mulţi se vindecă, chiar dintre cei tineri, fete mai mult, şi se vindecă de diavol, dar una-două, iar sunt ai diavolului. Aşa este, nu e o glumă, e o realitate. De aceea Hristos i-a spus să nu mai intri în el. Asta înseamnă că i-a dat poruncă şi în veci de veci de acel copil nu s-a mai atins, n-a mai îndrăznit. Deci, fraţilor, lucrurile sunt foarte cutremurătoare!

Şi atunci iată vin apostolii, ucenicii: Doamne, ne e rușine de lumea asta multă care e aici, dar noi de ce n-am putut să-l scoatem pe diavolul acesta? Aşa ne întrebăm şi noi de multe ori: Doamne, de ce ne rugăm şi nu iese, nu se vindecă?

Și a spus clar în altă Evanghelie: Pentru necredinţa voastră, aşa a spus Hristos în altă Evanghelie. Şi, mai departe, adaugă: Că acest soi de diavoli cu nimic nu poate fi alungat din oameni fără numai cu rugăciunea şi cu postul.

Două arme care sunt mai tari decât toate armele şi ale ruşilor, şi ale americanilor, şi ale tuturor celor care fac numai arme şi omoară lumea. Două arme care cutremură cerul şi golesc iadul: rugăciunea unită cu postul! Ard pe diavoli, alungă pe diavoli, îi cutremură şi îi izgonesc dintre noi. Deci, fraților, Hristos a dat aici soluţia finală: vrem să scăpăm de ei? Ducem viaţă curată, ca să nu ne găsească cu uşa deschisă şi să intre în noi sau în casa noastră. Fie că intră direct, aşa cum se aude acum, ici-acolo câte unul, fie că intră prin patimi, care demonizaţi sunt mult mai cumplit și mai greu de vindecat, un bolnav de alcoolism sau un desfrânat. E mult mai greu de vindecat acela decât cel care îl poartă pe diavol în el.

Ei bine, şi acum să ne întoarcem la concluzie.

Iubiţi fraţi, lumea toată pare-se că şi-a cam pierdut echilibrul. Moral, nu mai zicem… La noi ca la noi, slavă Domnului, se simt încă roadele credinţei în poporul românesc, cu toate păcatele multe şi mari și demonii care bântuie România astăzi. Dar încă mai sunt peste 200 de mănăstiri, peste 10.000 de biserici în care se face sărbătoarea Sfintei Liturghii, încă sunt 5-6 mii de călugări şi atâtea sute de mii şi poate milioane de mame care ştiu să se roage, care ştiu să plângă, şi atâţia şi atâţia tineri și tinere care trăiesc în feciorie, pentru care Dumnezeu are cea dintâi grijă şi le ascultă rugăciunea şi a copiilor nevinovaţi, şi a tinerilor, şi a tinerelor fecioare, şi lacrima mamelor, şi suspinul fraţilor, şi rugăciunea călugărilor, şi Liturghia preoţilor, şi binecuvântarea arhiereilor Dumnezeu o vede, Dumnezeu o primeşte. Dar să ne ferim şi noi, ca nu cumva diavolului să îi dăm prilej să intre în noi, în casa şi, mai ales, în inima noastră, prin patimi.

Cele mai cumplite patimi, am spus, astăzi sunt mai multe. În primul rând necredinţa; este mai cumplit demonul ateismului decât demonul alcoolismului. Că cel alcoolizat, când e treaz: „Părinte…”, săracul, plânge, „Părinte, nu pot scăpa, o pus diavolul mâna pe mine, nu pot scăpa de patimă.”

Într-adevăr, intră alcoolul în creier, în sânge, şi foarte greu se vindecă. Dar cel care zice că-i ateu şi că nu e Dumnezeu, acela are un legheon de diavoli, că pe acela îl poţi trece prin toate cărţile Bisericii, nu iese nimic dintr-însul. Ba intră mai mulţi în el. Dacă nu crede… Deci uitaţi-vă, luaţi aminte să nu intre diavolii în noi. Ferească Dumnezeu, că n-are cine să se mai roage, nu mai sunt sfinţi ca odinioară să se roage pentru noi. Dacă nici Apostolii n-au putut în cazul acela să vindece un copil, noi, păcătoşii, care suntem plini de griji, de probleme, vorbim mult, ne rugăm puţin, mâncăm de dimineaţă, mai bem şi câte un pahar mai mult decât trebuie, ne mâniem cu vecinul şi ne certăm pentru orice, de la gard la grădină, cu atât mai mult nu ne va auzi şi demonul va intra mai uşor în noi.

Dar armele numărul 1 cu care noi alungăm diavolii din noi sunt următoarele: rugăciunea cu postul şi cu sfânta smerenie. Apoi, citirea psaltirii are o putere extraordinară. Şi ca să nu uit, când aveţi cazuri într-un sat sau într-o familie de oameni demonizaţi, nu-l lăsaţi numai pe preot singur, el singur nu poate să-l scoată; dar dacă ar veni tot satul, tot cartierul la omul acela bolnav, la persoana aceea sau unde se face Sfântul Maslu şi dacă poporul acela acceptă să postească trei zile şi trei nopţi, şi dacă citesc în timpul acesta la Psaltire cu preotul și preotul face trei zile Sfânta Liturghie şi se roagă, nu apucă a treia zi diavolul. A plecat în prăpăstii, fuge în gheenă. Asta-i cea mai uşoară cale de vindecare de demoni! Trei zile și trei nopţi satul respectiv să postească, dar postesc Domnul ştie cât, preotul să facă trei zile Sfânta Liturghie şi după aceea Sfântul Maslu, şi să citiţi la Sfânta Psaltire, care cum poate. Unul cu mătăniile, altul cu Psaltirea, altul zice Tatăl nostru. Dar mai mult Psalmii. Psalmii ard pe diavoli, psalmii

alungă duhurile rele din noi. Şi veţi vedea minuni cu ochii, ca odinioară. Asta este soluţia finală sau metoda cea mai duhovnicească, cea mai sigură de a izgoni patimile şi demonii din noi.

Şi nu pot încheia fără a spune ce se întâmplă azi la noi şi în lume; de ce să n-o spun? Atât cât citim din Sfânta Scriptură, atât cât ştim, cât am adunat şi noi în cei șaizeci şi ceva de ani că am trăit până acum pe Pământ, atât cât citim şi vedem ce se întâmplă peste tot, se lucrează organizat, sistematic, diabolic, secret, la demonizarea întregii societăți creştine. Metodele sau mijloacele cele mai eficiente, cele mai puternice, care contribuie direct la demonizarea societății creştine astăzi sunt următoarele - eu le spun cam cum le gândesc, iar dumneavoastră, în taină, o să judecaţi şi o să vedeţi că avem dreptate:

- întâi de toate rămâne în continuare televizorul, dar nu el, ci televiziunea, ca să fiu mai corect, unde şi prin care se transmite în toată lumea creştină pornografia. Cât timp aceste tunuri satanice vor lucra pentru diavol, pace în ţările noastre nu va fi, liniște în ţările noastre nu va fi, fetele și surorile noastre mai mult pe la discoteci şi pe la muzica rock, prin cimitire cu sataniştii, şi copiii noştri n-or să asculte de noi. Deci întâi aceasta. Luaţi aminte, de aceea noi spunem şi răcnim: nu lăsaţi copilașii, sunt îngeri copilaşii, nevinovaţi, nu-i lăsaţi să stea cu ochii pironiţi acolo! Fiindcă cei care dau acolo sunt și nebotezaţi, nu cred nici în Hristos, şi aceia au un jurământ cu diavolul: să luptăm pe toate căile să demonizăm toată lumea [spun ei], pentru că ei cred în diavol, nu în Hristos.

– al doilea mijloc de a sataniza societatea noastră creştină este alcoolismul. La noi, la români, face adevărate ravagii. Cele ce se întâmplă le ştiţi mai bine ca mine. Case destrămate, divorţuri, de exemplu la Piatra Neamţ sunt în fiecare zi 40-60 de procese de divorţ. Pe zi! Motivele principale: alcoolismul, îşi bate soţia şi ea fuge, săraca, să n-o omoare, şi al treilea că a găsit pe alta. Că alcoolismul duce la desfrâu, sunt cumetri.

– alt mijloc prin care se satanizează societatea noastră astăzi este citirea cărţilor cu substrat satanic. Toate cărţile care n-au cruce pe ele, care nu sunt ortodoxe, sau nu ştiţi ce-i cu ele, mergeţi la părintele satului: „Părinte, e bună cartea asta sau nu?” Şi este după cuvântul preotului sau al mănăstirilor. Slavă Domnului că în România stăm mai bine ca în orice ţară cu mănăstirile. Întrebați, nu citiţi orice! Nu ştii, du-te la un preot şi întreabă: „Părinte, e bună sau nu e bună cartea asta?” Şi dacă nu ştii, de ce s-o bagi în casă…? Deci nu citiţi orice, nu băgaţi în casă orice.

– altă sursă prin care se satanizează societatea noastră creştină este vrăjitoria. S-au triplat vrăjitoriile! Vrăjitoarele, mai ales partea femeiască! Ce auzim, ne

înspăimântăm! Cu adevărat, se lucrează cu demoni în cea mai mare partea a lumii creştine.

– altă cale prin care intră demonul în noi este banul. Demonul mai intră în noi prin bani. Să nu vă miraţi de ce vă spun. Banul demonizează omul. N-aţi văzut, un om, cu cât are mai mult e mai culcat la faţă, e mai zgârcit, e mai crispat, e mai agitat, nu poate să stea un ceas la biserică? „Mă aşteaptă cutare, trebuie să dau telefon la cutare, trebuie să scot bani de dincolo, trebuie să fac dincolo cutare afacere..” Şi el săracul e chinuit. Până când? Până moare! După ce moare nu mai are ce să facă cu telefoanele, cu privatizările, cu maşinile, cu toate.

– o altă cale de demonizare a societăţii este însăşi această metodă din ultima vreme de a ucide pe copii. Avorturile formează nu numai un act criminal, împotriva vieţii, ci este un act de demonizare a acelor persoane care sunt implicate la o asemenea crimă. Că toate care te sfătuiesc: „A, ai destui, ai doi, îţi ajunge..!” şi aşa mai departe. Toţi care contribuie la o crimă ca acesta vor fi stăpâniţi de cel necurat.

Deci luaţi aminte! Pe scurt v-am spus cam cum intră demonul în noi, ce urmăreşte lumea de astăzi de ne chinuieşte aşa de mult prin prăbuşiri economice, prin tulburări, prin toate cele ce se întâmplă acum. Toate sunt dirijate! Deci cei care nu cred în Hristos – cum îi cheamă? Spune Hristos, citiţi în Sfânta Scriptură. Spune tot ce se întâmplă şi ce va întâmpla cât de curând. Pregătiţi-vă, împăcaţi-vă, iată, suntem în Sfântul şi marele Post. Salvarea noastră este dreapta credinţă ortodoxă. Bucuria noastră este că se roagă Preasfânta Născătoare de Dumnezeu pentru noi. Arma noastră: Sfânta Cruce. Nădejdea noastră: Sfânta Liturghie. Părinţii noştri sunt duhovnicii noştri. Bătrânii noştri sunt și ei mijlocitori, că au mai multă îndrăzneală la Dumnezeu; de aceea, nu uitaţi, cereţi şi sfatul bătrânilor. Dacă nu ştii, schitul nu-i departe. Din aproape 300 de mănăstiri şi schituri. Ori nu le-aţi găsit? Dă un telefon! „Părinte, am necazul cutare, ce să fac?” Şi aşa mai departe.

Deci, iubiţi fraţi, pe scurt de tot v-am spus de ce a intrat diavolul în acest copil, cum a ieşit, si cum putem şi noi să scăpăm de demonii cei care intră în tineri sau cei care intră prin patimi în noi. Și cel mai greu e de vindecat omul care are demonul sub formă de patimă. Este mult mai greu de vindecat.

Acum, dacă vreţi, un cuvânt pentru cei care au patima aceasta a alcoolismului. Să ştiţi că şi acesta e tot un demon. Eu propun şi îndemn pe cei care sunteţi şi aveţi cazuri concrete în familie, ca cel care vrea să scape de această patimă să fie dus la un preot bun sau la mai mulţi, să îi facă şi Sfântul Maslu şi să îi citească rugăciuni de izgonire a demonilor. Şi veţi vedea că de trei ori mai repede scapă de alcoolism.

În încheiere, vă îndemnăm, mai ales acum, în Sfântul Post, să vă rugaţi mai mult. Sfânta Psaltire şi cu postul fac minuni. Viaţa curată în posturi, obligatorie! Spovedania, măcar o dată dacă nu de două ori, este, de asemenea, obligatorie! Ţineţi Sfântul Post că mai mult şi că mai bine puteți. Și veţi vedea că la Paşti şi după Paşti Dumnezeu Îşi întoarce faţa către noi dacă noi cu toţii sau cei mai mulţi vom posti, ne vom ruga, ne-om împăca, vom umple bisericile și mănăstirile și vom trăi în Hristos. Altfel, pierim!

Să rugăm pe Bunul Dumnezeu, Mântuitorul lumii, Care S-a răstignit pe Sfânta Cruce pentru noi, păcătoşii, ca să ne scape ţara, România, şi toate ţările creştine, să ne scape de demoni, de cei demonizaţi, de cei care aduc demonii în ţara noastră, de cei care vor să ne vândă sufletul şi ţara la străini, de cei care nu se roagă. Să ne scape Dumnezeu de sectele care vin peste noi. Să ne scape Dumnezeu de cumplitele patimi, ca şi ţara, şi lumea, şi noi, cu ajutorul lui Hristos şi cu puterea Sfintei Cruci, să ne putem izbăvi de toate cele rele şi să-L putem slăvi pe Dumnezeu cel în Treime lăudat: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt. Amin”.

Părintele Arsenie Boca – Surzii şi muţii

Iată ce lucruri deosebite se pot petrece deodată:

Sus, pe Muntele Taborului, lumina dumnezeiască izbucnea dinlăuntrul lui Iisus, în strălucire orbitoare, până şi-n albul hainelor şi în azurul Cerului.

Ochiul omenesc nu rabdă strălucirea soarelui, decum să poată răbda strălucirea lui Dumnezeu. Iacov, Petru şi loan, de spaima Schimbării la Faţă căzură la pământ, ca nişte morţi. Totuşi vederea luminii dumnezeieşti îi făcea fericiţi, cât se gândeau să o închidă în trei colibi, pentru Iisus, Moise şi Ilie - martorii din ceea lume a dumnezeirii lui Iisus.

La poalele aceluiaşi munte, celălalt fiu al lui Dumnezeu - omul - un tată îşi aducea dezastrul sufletesc al fiului său.

Mari şi curate bucurii ne fac copiii. Poate cele mai mari dintre bucuriile omeneşti. Dar tot copiii pot şi zdrobi cel mai tare inima părinţilor, când aceştia nu sunt sănătoşi, când nu au mintea întreagă, când duc o viaţă rătăcită, sau sfârşesc viaţa într-o fărădelege.

Pe vârful muntelui lumina transcendenţei.

La poalele muntelui mizeria imanenţei, dezastrul nefiinţei, caricatura existenţei; absurdul chinuitor al păcatului, un suflet dărâmat în surzenie şi muţenie, un sistem nervos pradă epilepsiei.

Momente, la poalele muntelui:
1. Cărturarii pricindu-se cu apostolii, cu prilejul epilepticului. - Când nu pot oamenii nimic, ceva totuşi pot: se iau la pricină. Neputinţa nu tace.

2. Iisus îi întreabă şi EL Tatăl copilului îi prezintă diagnosticul bolnavului şi diagnosticul apostolilor: neputinţa lor.
3. Iisus desăvârşeşte diagnosticul, mai întâi al ucenicilor, adăugând că mai mare rău decât suferinţa e lipsa de credinţă.
In faţa acestui rău Iisus mărturiseşte că şi-a pierdut răbdarea.
4. Iisus ia informaţii despre copil de la tatăl său, dar ia şi temperatura scăzută a credinţei acestuia.
5. „***De poţi crede, toate sunt cu putinţă credinciosului.***"
6. Tatăl, surprins în slăbiciunea sa, se depăşeşte pe sine şi mărturiseşte cuvintele minunate: **„Cred Doamne, ajută necredinţei mele !"**
7. După această mărturisire: şi a neputinţei omului şi a dumnezeirii lui Iisus, are loc minunea.

Tânărul din Evanghelie era un bolnav declarat.

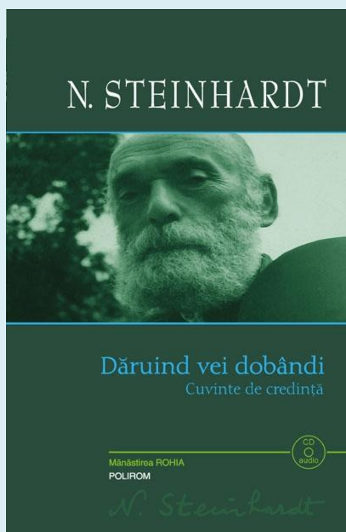
Dar sunt tineri, surzi şi muţi, dinspre cuvântul lui Dumnezeu, crezându-se, în părerea lor, perfect sănătoşi:
Surzi la sfatul părinţilor.
Surzi la chemarea Bisericii.
Surzi la glasul conştiinţei.

Pentru ei:
Cerul este mut; - nu le spune nimic.
Viaţa este mută; - n-are nici un ideal.
Ei sunt muţi: nu mărturisesc decât pământul.
De la un aşa suflet la un aşa trup se ajunge.

Oare la sfârşitul lucrurilor se va găsi cineva să creadă puternic în Dumnezeu, pentru tămăduirea lor ?

Prislop. 3.IV.49.

Nicolae Steinhardt (Monahul Nicolae Delarohia) - Dăruind vei dobândi - Ce-i credinţa, ce-i necredinţa?

(Matei 9, 27-35)

Din textul acesta evanghelic se desprind, cred, patru idei principale:
1. Punerea la probă a credinţei;
2. Însăşi problema credinţei; ce-i credinţa, ce-i necredinţa?;
3. Porunca ne-vestirii minunilor, singura poruncă dumnezeiască pe care suntem încuviinţaţi (de nu şi obligaţi) să nu o luăm în seamă, să o călcăm;
4. Problema răutăţii absolute, a răutăţii îndârjite, împietrite, ferecate în sine.

Reluând:
1. Constatăm că Domnul pune credinţa orbilor la încercare, întrebându-i în prealabil: „***Credeţi voi că pot face aceasta?***"
De unde reiese că săvârşirea minunii implică din partea celui în cauză credinţa. Ajutorul Domnului, săvârşirea minunii apar legate de credinţă; operaţia are loc într-un câmp al efectului de rezonanţă.

Domnul, apoi, grăieşte: „***După credinţa voastră, fie vouă***". ***Ajutorul, aşadar, e proporţional credinţei. Cu cât este credinţa mai mare, cu atât va fi şi ajutorul mai deplin.*** Hananeancăi, următor manifestării unei credinţe de neclintit şi neabătută de respingere, tăcere şi chiar de o gravă jignire, Domnul îi spune: ***fie ţie după cum voieşti*** (Matei 15, 28), pogorământ excepţional motivat de o excepţională tărie de caracter.

2. Textul pune de fapt însăşi problema credinţei şi ne îndeamnă să ne întrebăm: ***ce este credinţa?***

Ştim că a crede înseamnă altceva decât a vedea, a constata, a înregistra; că vorbele spuse de arhierei şi cărturari la răstignirea Domnului (Matei 27, 42; Marcu 15, 32) – „ca să vedem şi să credem" – nu înseamnă numai hulă, batjocură şi neîndurare ci şi o greşeală de ordin semantic, confuzia dintre două verbe opuse: A vedea, a crede.

Credinţa exclude vederea; este încredinţarea celor nevăzute, o afirmă în repetate rânduri **Sfântul Apostol Pavel** în mai toate epistolele sale.

Dar spre o înţelegere mai adâncă a noţiunii, potrivit este să luăm aminte la textul din capitolul 9 (versetele 14-27) al Evangheliei Sfântuluui Marcu şi îndeosebi la versetele 2l-24. Acolo, cuvintele „**Cred, Doamne! Ajută necredinţei mele**" par a indica o gravă contradicţie şi existenţa unui paradox fără soluţie. Cum oare, judecă orice minte sănătoasă, poate cineva totodată crede şi-şi mărturisi necredinţa? Nu-i aceasta, pentru filosofii existenţialişti şi pentru atei în general, justificarea obiecţiunii adresată credincioşilor: sunteţi de rea credinţă, minţiţi ori vă amăgiţi pe voi înşivă?

Astfel par a sta lucrurile dacă pierdem din vedere felul cum sunt rostite cuvintele de tatăl copilului: textul ne arată că tatăl (1) cere ajutorul Domnului, (2) cu lacrimi şi (3) cu strigare.

Credinţa nu-i lovită de nulitate şi făţărnicie, de aparentul paradox deoarece tatăl copilului asumă precaritatea şi smerenia condiţiei omeneşti (mereu ispitită de necredinţă), însă o şi depăşeşte cerând cu lacrimi şi strigare ajutorul Domnului.
Paradoxul se rezolvă prin chiar această depăşire a momentului critic. Suntem ispitiţi de necredinţă (un soi de umbră a credinţei), însă ieşim din contradicţie şi paradoxal asumându-ne cu smerenie condiţia noastră instabilă şi incertă şi afirmându-ne credinţa nu cu teoretică, indiferentă răceală, ci cu lacrimi şi strigare, adică din adâncurile intimităţii noastre celei mai necontaminate de convenţionalism.

Iată cum înlăturăm obiecţiunea filosofilor care au creat argumentul „relei credinţe": ***nu-i urmă de rea credinţă în vorbele tatălui, care sunt de fapt ale fiinţei omeneşti însăşi; e numai smerenia recunoaşterii unei situaţii din care se poate ieşi prin actul de voinţă, nădejde şi încredere. Dovadă stând lacrimile şi strigarea – ce se numeşte credinţă.***

Strigăm, vărsăm lacrimi, cerem ajutor, ne umilim, nu ne ruşinăm şi astfel depăşim punctul critic socotit de existenţialişti a fi fără scăpare, în realitate însă tot atât de transgresabil ca şi temperatura de o sută de grade pentru apa pusă la fiert ori viteza sunetului pentru avioanele supersonice.

3. Domnul dă orbilor porunca: „***Vedeţi nimeni să nu ştie***”. Iar orbii o calcă (Matei 9, 31).

De multe ori dă Hristos această poruncă a ne-vestirii minunilor pe care le-a săvârşit. Unui lepros pe care l-a vindecat îi spune: „***Vezi nu spune nimănui***” (Matei 8, 4), unei mulţimi de vindecaţi „***le-a poruncit ca să nu-L dea în vileag***” (Matei 12, 16), unui alt lepros: „***Şi poruncindu-i cu asprime, îndată l-a alungat şi i-a zis: „Vezi nimănui să nu spui nimic***” (Marcu 9, 43-44). După tămăduirea fiicei lui Iair: „***Dar El le-a poruncit, cu străşnicie, ca nimeni să nu afle de aceasta***” (Matei 5, 43). Sau, cu acelaşi prilej în textul Evangheliei de la Luca (8, 50): „***Iar El le-a poruncit să nu spună nimănui ce s-a întâmplat***”.

Dar Domnul calcă El Însuşi regula grăind către ucenicii lui Ioan: „***Mergeţi şi spuneţi lui Ioan cele ce auziţi şi vedeţi: orbii îşi capătă vederea şi şchiopii umblă, leproşii se curăţesc şi surzii aud, morţii înviază şi săracilor li se binevesteşte***” (Matei 11,4-5).

Apoi, Domnul se referă în repetate rânduri la marile Sale minuni când Se adresează fariseilor şi iudeilor certându-i pentru îndârjita lor necredinţă.
Oricum, orbii, leproşii, muţii, demonizaţii, toţi tămăduiţii nu au dat ascultare vrerii Domnului, ci mai vârtos au povestit cele întâmplate!
Şi bine au făcut!

Aceasta este singura poruncă a lui Hristos pe care avem îngăduinţă să nu o păzim. Putem chiar declara că suntem ţinuţi a nu-i da ascultare, principala noastră îndatorire fiind să povestim cu glas puternic şi înalt binele pe care ni l-a dăruit Domnul.

Să nu tăcem, să nu ascundem binele ori minunea de care ne-am învrednicit. Să-L vestim pe Hristos precum a făcut şi femeia samarineancă (de îndată s-a dus în cetate să relateze tuturor cele ce-i fuseseră spuse), ***să ne prefacem aidoma ei în vestitori ai Domnului.***

Aşa face şi autorul acestor rânduri, scos şi el prin mila lui Hristos din bezna păcatului şi a necredinţei. Niciodată n-a înţeles să pună sub obroc lumina dobândită, să tacă din discreţie greşit concepută, din sfială neîntemeiată. Dimpotrivă, pe cât a putut mai desluşit şi mai cu tărie, a mărturisit harul coborât asupră-i, acum că poate glăsui – la trecut – odată cu psalmistul (Ps. 72, 22): „***Că eram fără de minte şi nu ştiam; ca un dobitoc eram înaintea Ta, Doamne***”.

4. ***Cum reacţionează fariseii în prezenţa activităţii şi minunilor lui Iisus? Ce explicaţie dau ei numeroaselor şi înfricoşătoarelor Sale minuni?***

Una foarte simplă: cu domnul demonilor, cu Beelzebul (Contracţie a cuvintelor ebraice baal zâvuv, literal: Domnul (sau împăratul) muştelor, unul din numele date (în batjocură) diavolului de iudei. Se manifestă de pe acum intenţia de a-L compromite pe învăţător cu ajutorul armei subtile a batjocurii, triumful căreia va fi folosirea răstignirii ca mod de răpunere a Celui socotit a fi potrivnicul Legii) scoate pe demoni (Matei 9, 34: „***Cu domnul demonilor scoate pe demoni***”; Matei 12, 24: „***Acesta nu scoate pe demoni decât cu Beelzebul, căpetenia demonilor***”; Marcu 3, 22: „***Iar cărturarii care veneau din Ierusalim ziceau că are pe Beelzebul şi că, cu domnul demonilor, alungă demonii***”; Luca 11, 15: „***Iar unii dintre ei au zis: „Cu Beelzebul, căpetenia demonilor, scoate pe demoni***”).

Iată ce au priceput ei (oameni altminteri nu proşti, nu neînvăţaţi, nu lipsiţi de unele frumoase însuşiri, şi oarecum atraşi de personalitatea lui Iisus pe care-L urmăreau pas cu pas poate nu numai spre a-L iscodi şi ispiti ci pentru că îi fermeca determinându-i să-L poftească în casele lor, să-L invite la cină), iată unde i-a dus mintea lor.

Aparţineau desigur acelei categorii de oameni cu inima învârtoşată şi cugetul împietrit, care oricât de mult bine le-ai face şi oricât de bun le-ai vădi nu pot închipui (realiza) binele şi bunătatea.

Bunătatea o suspectează, îi atribuie cauzele cele mai egoiste ori mai josnice, iar binele îl pângăresc degrabă, coborând totul la nivelul sufletului lor cufundat în răutate, vulgaritate, venin şi şoricioaică. Orice discuţie e inutilă. Totul e în zadar! Nu pot concepe binele, nu pot intui altceva decât ce ştiu de la sinea lor; ceva care ar contrazice şi uimi haina lor plămădeală.

Nu pot ieşi din cercul (magic), din oala, din cazanul, din groapa, din temniţa în care-i închide netrebnicia lor. De cât sunt de răi nu se pot decât, oglindi în ceilalţi, nu pot crede nici binelui celui mai evident. La Hristos atât s-au dumirit să vadă: un şiretlic al diavolului. Dar de ce, îi întreabă Domnul, de ce s-ar fi supărat satana pe el însuşi? De ce ar fi lucrat împotriva propriilor sale forţe? Logicii atât de limpede şi de hotărâtoare a întrebării acesteia i-au răspuns numai prin tăcere.

Zadarnice le sunt argumentele şi evidenţele.

Creştinii nu gândesc tot astfel. Ei pot scăpa din cercul vrăjit al bănuielii, pot da crezare binelui pe care-l văd, pot crede în existenţa binelui ca atare, pot ieşi din ferecătura propriei răutăţi. Fariseii – de vii – s-au încuiat singuri în iadul neîncrederii totale, al suspiciunii mereu alterate, al răutăţii neconcesive, al

opacităţii desăvârşite. Şi de acolo scrâşnesc cu dinţii lor. Împroaşcă fiere, rânjesc sarcastic şi neputincios.

Le revine creştinilor a nu judeca pe semenii lor aşa cum L-au perceput şi preţuit fariseii pe Hristos. Şi să nu vadă în ceilalţi oameni numai lucrătura diavolului şi izvoare de energie ale răului. Să contrazică nediferenţiata formulă sartreană: „Ceilalţi, iată iadul”!

Diavolul ne stăpâneşte prin neîncredere şi bănuială; această puternicie (de nu atotputernicie) a sa, creştinii o pot contesta, de ea se pot slobozi. Se pot slobozi de neîncredere aidoma ca şi de cealaltă mare intervenţie a demonului: necredinţa.

Pentru creştin “ceilalţi”, semenii lui toţi, nu sunt, neapărat şi negreşit alcătuitorii unui iad pământesc. Ei nu văd în jurul lor numai şi numai răutate şi draci. A! nu înseamnă că se cuvine ca ei să fie proşti şi nătângi, purtând întotdeauna pe buze un surâs mieros şi artificial, clătinând binevoitor şi nerozeşte din cap, blagoslovind prigoane şi nedreptăţi şi fapte strigătoare la cer şi propovăduind că toate-s bune şi frumoase.

Ştim prea bine că nu toate-s bune şi frumoase, că există în lume boala, durerea, suferinţa, sărăcia, foametea, tortura, asuprirea, tirania, minciuna, prostia biruitoare, prigoana, sadismul şi câte altele. Le ştim lămurit şi nu ne-ar şedea frumos, în faţa lor, să ne acoperim ochii şi să îndrugăm vorbe dulci şi deşarte. **Dar pentru noi creştinii, stăpân al lumii este în cele din urmă Hristos**; nu Beelzebul. ***De aceea minţile şi inimile nu ni-s împietrite, iar ochii şi ochii cugetători ai inimii nu ni-s orbiţi.***

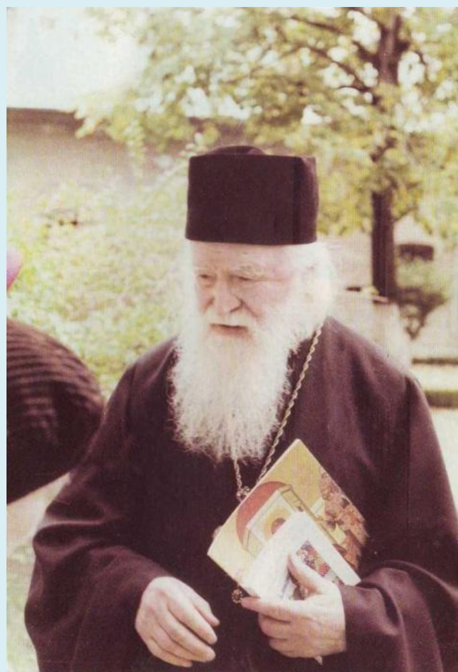
Nu fierbem în zeama propriei noastre răutăţi ca într-o oală cu capac, nu suntem robi ai cerbiciei şi neîncrederii vrăjmaşe, în inimile noastre neînvârtoşate – care nu implică şi minţi incapabile fără a sezisa realitatea, înspăimântătoarea ei complexitate şi bogată în manifestări demonice – binele poate pătrunde atunci când e curat şi neprefăcut.

Nu ne ferecăm de bună voia noastră în iad încă de pe acest pământ, proiectând în juru-ne zăcămintele păcatului strămoşesc şi rezidurile învoirii noastre la păcat. Păstrăm între spectacolul binelui şi spectacolul răului o stare echilibrată ce-şi află temeiul în dreapta socoteală.

În Hristos noi nu vedem pe tovarăşul de acţiune al diavolului, ciudata sa unealtă strategic autodistructivă ori pe intermediul unui şiretlic al înaintestătătorului răului. ***Vedem într-Însul pe Fiul lui Dumnezeu venit în lume să o mântuiască***

şi să facă numai binele. Vedem într-Însul pe Izbăvitorul nostru atot-bine-voitor. Aşa vedem, credem şi mărturisim. Aşa să ne ajute Dumnezeu.

Ţinerea de minte a răului – cancer duhovnicesc. Predica Părintelui Sofian despre mânie, răutate ascunsă şi iertare

“E o pace mincinoasă în sufletul tău, o politeţe din aceasta… Zâmbeşti, dar eşti oricând gata să-i bagi [celuilalt] pumnalul în inimă…

În săptămâna a treia din sfântul şi marele post, cuvânt despre iertare

“Fraţi creştini, ne aflăm, cu ajutorul lui Dumnezeu, către sfârşitul celei de-a treia săptămâni a Postului mare. Sfinţii Părinţi, şi noi urmând cuvântul lor, amintim mereu că postul nu înseamnează numai abţinerea de la anumite mâncăruri de dulce, carne sau lactate. Unii ţin foarte mult la aceasta şi este bine că ţin, însă nu este suficient. Totdeauna adăugăm la un post fizic de alimente - […] - în acelaşi timp dublura lui care este esenţială, postul de rele. Să posteşti cu toată fiinţa ta, adică şi ochii, şi mintea, şi gura, şi mâinile, şi picioarele, toate să fie oprite de la rele. Dacă acest post sufletesc se poate uni cu celălalt, trupesc, atunci e tot ceea ce vrea Dumnezeu de la noi. Iar dacă este numai post trupesc, şi celălalt sufletesc este neglijat, atunci zadarnica-i postirea noastră, ne trudim, dar fără plată.

Să ne gândim foarte bine la acest lucru, pentru că fiecare avem nevoie de Dumnezeu. Sunt împrejurări în viaţă, când oamenii, cu adevărat, nu ne pot ajuta şi atunci ţâşnim în sus cu mintea şi cu inima şi spunem: „Doamne, ajută-ne”! Şi ne ajută Dumnezeu dacă suntem pe calea Lui. Dacă ne facem de cap şi facem numai rele, vorbim ce nu trebuie şi facem numai răutăţi, atunci Dumnezeu nu ascultă rugăciunea noastră, aşa cum spune undeva Sfântul apostol Iacov. Nu

sunteţi ajutaţi şi nu sunteţi ascultaţi, pentru că vă rugaţi rău, cereţi nişte lucruri care nu vă folosesc cu adevărat sau cereţi de la Cineva pe care-L dispreţuiaţi până atunci. Numai când ai nevoie ţipi la El la rugăciune, iar după aceea îţi duci viaţa obişnuită, adeseori păcătoasă.

În legătură cu aceasta, este bine să luăm seama la patimile care răscolesc şi tulbură viaţa noastră lăuntrică. Tulburaţi fiind cu noi înşine, tulburăm şi pe cei din jurul nostru şi viaţa adeseori este un iad, această viaţă pământească [cu] scandaluri în familie, în ateliere, în fabrici, peste tot, fel de fel de conflicte din cauza ambiţiilor, a mâniei, a nervilor nestăpâniţi şi aşa mai departe. Şi de aceea este bine că, în această perioadă a postului, cine poate ţine postul de alimente, foarte bine, să-l ţină, însă să fie dublat numaidecât de postul acesta sufletesc, de luare aminte la tot ceea ce tulbură viaţa dinlăuntru şi viaţa noastră din afară.

Una dintre patimile care ne bântuie viaţa noastră este mânia şi cearta, conflictele care ajung uneori la nişte stadii foarte înaintate. Ca urmare a mâniei, dacă nu reuşim să ne împăcăm în aceeaşi zi când ne-am certat cu cineva, apoi se aşază în noi o patimă foarte periculoasă: ţinerea de minte a răului. Şi mergi cu această ţinere de minte a răului (…), nu te poţi ruga, eşti mereu în dialog cu acela cu care te-ai certat. Şi de fapt şi celălalt este supărat pe tine şi are şi el mânie. Ori se uită în altă parte, ori se uită în jos, îi e jenă sau îi e scârbă să se uite la tine, că l-ai jignit - şi tu la fel. Aceasta patimă care se numeşte, ţinerea de minte a răului este un rod îndrăcit al mâniei.

Despre aceasta doresc să vă citesc din Sfântul Ioan Scărarul. ***Am în faţă Filocalia, volumul IX, în care Sfântul Ioan Scărarul - acest mare psiholog duhovnicesc, acest Părinte care a trăit în veacurile VI-VII în vremea noastră creştină - a analizat, ca nici un psihiatru din zilele noastre, sufletul omenesc şi persoana omenească şi a surprins cele mai fine cute din viaţa lăuntrică a oamenilor şi de aceea a fost atent la această patimă de care vorbim acum, ţinerea de minte a răului.***

El spune aşa, începând Cuvântul IX: „Virtuţile cuvioase se aseamănă scării lui Iacov, iar patimile necuvioase lanţului căzut de pe verhovnicul Petru. Cele dintâi“, adică virtuţile, „legându-se una de alta, urcă pe cel ce le voieşte către cer, iar cele de-al doilea se nasc una pe alta şi se strâng una pe alta“ - adică relele. Pentru că faci rele, minţi, urăşti, furi şi alte patimi, multe toate, se strâng ca nişte lanţuri în jurul tău, eşti ca un rob adevărat. Dacă faci bine, dacă faci virtuţile acestea, cum le numesc sfinţii Părinţi atunci se eliberează lăuntrul de această otravă a patimilor, devii din ce în ce mai luminos, mai liniştit şi simţi că te rogi, simţi că Cineva te ocroteşte, simţi că ai un Stăpân care oricând te poate ajuta.

„Am auzit că ţinerea de minte a răului este numită fiică a (…) mâniei, venind acum vremea, să spunem ceva şi despre ea”.

Ţinerea de minte a răului este sfârşitul la care duce mânia, rodul mâniei, “păzitoarea păcatelor” […], „urarea dreptăţii, pierzania virtuţilor,...“ – că aceasta mănâncă, aşa cum mănâncă cancerul celulele din noi, tot aşa mănâncă această ţinere de minte a răului virtuţile, fapta cea bună, şi a noastră şi a altora - „…urarea dreptăţii, pierzania virtuţilor, veninul sufletului, viermele minţii, ruşinea rugăciunii…” - de ce ruşine? Pentru că te rogi să te ierte şi tu nu ierţi! Şi trebuie să-ţi fie ruşine să ceri iertare când tu eşti rău cu aproapele tău - „...curmarea cererii...” - pentru că atunci când te rogi, ceri să taie această cerere a ta. N-ai dreptul să fii iertat, dacă tu nu ierţi

„…înstrăinarea iubirii, piron înfipt în suflet, simţire neplăcută, iubită ca o dulceaţă a amărăciunii, un păcat neîncetat, o neadormită fărădelege, o răutate de fiecare zi. Una şi aceeaşi”, adică ţinerea de minte a răului, „e o patimă întunecată şi urâtă, din acelea care se nasc, dar nu nasc. De aceea nu voim să spunem despre ea prea multe. Cel ce şi-a oprit mânia, a ucis ţinerea de minte a răului, căci atât cât trăieşte tatăl are loc naşterea de prunci”, … cât trăieşte mânia în noi, şi ţinerea de minte a răului durează.

De aceea Sfinţii Părinţi şi chiar Sfântul Ioan Scărarul în alt loc spune aşa: „Într-un conflict, când te mânii cu cineva, stăpâneşte-ţi primul cuvânt, să nu spui primul cuvânt“.

Înfuriat şi încărcat de nervi cum eşti, dacă spui primul cuvânt, dezlănţui altul mai grav de la celălalt, tu îi spui încă unul mai puternic, şi conflictul creşte ca un foc, ca un incendiu şi-i foarte greu să-l stângi. Se adânceşte mereu, conflictul creşte şi această mânie, şi ceartă, şi ura durează, nu poţi să le repari în aceeaşi zi.

„Când, nevoindu-te mult, nu poţi scoate ghimpele cu totul” - acest ghimpe al ţinerii de minte a răului - „ploconeşte-te în faţa duşmanului tău măcar cu gura, că ruşinându-te de făţărnicia faţă de el, să-l iubeşti în chip desăvârşit, împins de conştiinţă ca de foc.

Te vei cunoaşte pe tine izbăvit de “putreziciunea aceasta“, ţinerea de minte a răului, „nu când te vei ruga pentru cel care te-a supărat“ - fiţi atenţi aici - „nici când îl vei răsplăti cu daruri, nici când îl vei aduce la masă, ci când, aflând că a căzut într-o nenorocire sufletească ori trupească, vei suferi şi vei plânge ca pentru tine însuţi“. Acesta este un atribut al dragostei, despre care vorbeşte Sfântul apostol Pavel în capitolul 13 din [Epistola întâia către] Corinteni. Să suferi împreună cu cel ce suferă, chiar dacă-ţi este duşman. Dacă suferi cu el şi

te rogi pentru el când e într-un mare necaz, l-ai vindecat şi pe el, şi pe tine însuţi.

„Cel care se linişteşte ţinând minte răul, are încuibată în sine o viperă purtătoare de venin ucigător. Aducerea aminte a Patimilor lui Iisus va tămădui sufletul ce ţine minte răul, ruşinându-l puternic cu a lui Lui neţinere de minte a răului”.

“În lemnul putred se prăşesc carii”. Nu ştiţi? „Şi purtările blânde şi în chip mincinos liniştite au lipite de ele ura nebună“. Te porţi frumos, zâmbeşti, însă ţii minte răul ce-ţi vine dinlăuntru. Spune undeva psalmistul David: „Cuvintele lor sunt line şi blânde, dar taie ca nişte săbii [săgeţi, n.n.]“, deci e o pace mincinoasă în sufletul tău, o politeţe din aceasta… Zâmbeşti, dar eşti oricând gata să-i bagi [celuilalt] pumnalul în inimă. „Cel ce o leapădă pe aceasta” (ţinerea de minte a răului) „a aflat iertare, dar cel care se lipeşte de ea, se va lipsi de îndurarea lui Dumnezeu.

Unii s-au predat pe ei ostenelilor şi sudorilor pentru a dobândi iertare. Dar cel ce nu ţine minte răul a luat-o înaintea acestora, dacă-i adevărat cuvântul «iertaţi repede şi vi se va ierta din belşug»” - spune undeva Sfântul apostol şi evanghelist Luca. Deci secretul acesta este: a te împăca cu duşmanul tău chiar în ziua aceea. „Să nu apună soarele în mânia voastră“ , aşa ne sfătuiesc Sfintele Scripturi. Să nu apună soarele în mânia voastră, şi atunci e gonită şi ţinerea de minte a răului dinlăuntrul nostru şi se normalizează raporturile între mine şi tu, şi celălalt.

„Netinerea de minte a răului este semnul adevăratei pocăinţe, iar cel ce ţine duşmănie şi pare că se pocăieşte, este asemenea celui căruia i se pare că aleargă în vis“.

Poate aţi avut în vis asemenea situaţii, în care va pomeneaţi că alergaţi, fugeaţi speriaţi de cineva, şi când vă trezeaţi, eraţi în pat. Cam aşa este cel care vrea să ţină duşmănie şi pare că se pocăieşte, se îmblânzeşte la chip, însă ţine duşmănie în el. Este ca acela căruia i se pare că alerga în vis.

„Am văzut pe unii ce ţineau minte răul, îndemnând pe alţii să nu ţină minte răul. Şi ruşinându-se de propriile lor cuvinte, au pus şi ei capăt patimii acesteia“.

Mai uşor era a zice, decât a face.

„Să nu socotească nimeni această întunecime ca o patimă uşoară, trecătoare, căci de multe ori ea obişnuieşte să se întindă până la bărbaţii cei duhovniceşti.”

Şi ultimul paragraf, scurt: „a fost treapta a noua aceasta, cel ce a câştigat-o poate să ceară de acum cu îndrăznire dezlegare greşalelor de la Domnul, Mântuitorul nostru Iisus Hristos“.

Amin”.

(din: Părintele Sofian, Editura Bizantină, 2007, Bucureşti)

Părintele Petroniu Tănase - Predică la Duminica a IV-a a Sfântului și marelui Post - a Sfântului Ioan Scărarul

Săptămâna a patra, Săptămâna Înjumătățirii Postului, este luminată de prezența Sfintei Cruci, de care necontenit pomenesc slujbele bisericești. „În mijlocul zilelelor înfrânării, ajungând astăzi cu puterea Crucii, să slăvim pe Cel ce S-a înălțat pe dânsa, ca pe Mântuitorul și Dumnezeul nostru...".

Sfânta Cruce se află pe iconostas în această vreme, spre închinarea credincioșilor: „Să ne închinăm, credincioșii, prea cinstitului lemn pe care S-a înălțat Făcătorul tuturor...; veniți să o sărutăm cu frică și cu dragoste, luând de la ea dar luminos; izbăvire de patimi, întărire și izgonire a toată puterea drăcească".

Împreună cu cinstirea Crucii se unește și „tema săptămânii": Pilda Vameșului și Fariseului, care din nou ne aduce aminte de primejdia mândriei și de folosul cel mare al smereniei. Faptele noastre cele rele sunt necontenit prilej de smerenie și a striga ca vameșul: „Nu cutez eu ticălosul, să privesc cu ochii spre cer, pentru faptele mele cele viclene..." (Duminica seara); căci „Făcând vrednicia sufletului meu roabă patimilor, m-am făcut ca un animal și nu mă pot uita spre Tine, Preaînalte; ci plecându-mă în jos, Hristoase, ca vameșul mă rog strigând către Tine: Dumnezeule milostivește-Te spre mine și mă mântuiește" (Vineri seara).

Dar Mântuitorul ne-a învățat smerenia mai mult decât cu pilda Vameșului, cu însăși viața și smerenia Sa. De aceea: „De la Domnul, Cel ce S-a smerit pe Sine până la moartea prin Cruce pentru tine, învățându-te, suflete al meu, din înălțare

smerenia și din smerenie înălțarea, nu te înălța pentru virtuțile tale, nici nu te socoti pe tine drept să osândești pe aproapele tău ca fariseul cel lăudăros; ci cu gândul plecat aducându-ți aminte numai de păcatele tale, ca vameșul strigă: Dumnezeule, milostivește-Te spre mine păcătosul“ (Joi seara). Prin smerenia Sa, Domnul ne-a lăsat calea cea bună a smereniei: „Cale cea mai bună a înălțării ai arătat, Hristoase, a fi smerenia, micșorându-Te Însuți pe Tine și chip de rob luând, neprimind rugăciunea cea mult falnică a fariseului, iar suspinul cel umilit al vameșului primindu-l ca pe o jertfă fără prihană întru cele de sus“ (Luni, la Vecernie).

Încadrarea Duminicii Crucii de cele două pilde evanghelice: a Fiului Risipitor (Săptămâna a III-a) și a Vameșului (Săptămâna a IV-a) are un adânc tâlc duhovnicesc. Crucea este, pe de o parte, semnul negrăitei milostiviri și a dragostei fără margini a lui Dumnezeu, „Care așa de mult a iubit lumea, încât și pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat pentru dânsa“ (Ioan 3, 16), iar pe de alta, este și semnul nemărginitei smerenii a Domnului, „Care S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-Se până la moarte, și încă moarte de Cruce“ (Filipeni 2, 8). Ceea ce Mântuitorul ne învățase cu cele două pilde, ne-a arătat-o mai desăvârșit cu moartea Sa pe Cruce. Smerenia și dragostea, care sunt plinătatea desăvârșirii duhovnicești și pe care le cerem cu atâta stăruință de-a lungul postului, prin rugăciunea Sfântul Efrem, ni le arată Domnul prin taina Crucii, pe care o cinstim în mijlocul postului.

Și ca o icoană vie a acestor mari virtuți, Duminica a IV-a, ne pune înainte prăznuirea marelui Părinte și povățuitor duhovnicesc, Sfântul Ioan Scărarul. Viața lui a fost ascunsă, smerită și aprinsă de dumnezeiască dorire. Patruzeci de ani a trăit sihăstrește, pururea fiind aprins de râvna înflăcărată și de focul dumnezeieștii iubiri. Toată petrecerea lui era în rugăciunea neîncetată și în nemăsurata dragoste de Dumnezeu. De aceea s-a făcut pildă a toată virtutea și doctor sufletesc iscusit; plin de înțelepciune, căci Duhul Sfânt vorbea prin gura lui, ajungând ca o „stea nerătăcită și luminând până la marginile lumii“ (Condac).

Bogăția acestei înțelepciuni a adunat-o în vistieria duhovnicească numită „Scara Raiului“, pe care a făcut-o darul cel mai de preț al vieții călugărești.

Alcătuită din 30 de trepte, după cei 30 de ani ai vieții smerite a Domnului, Scara sa ne urcă din treaptă în treaptă de la cele pământești la cele cerești. Fuga de lume, adică lepădarea de avuții, de rudenii și de sine însuși, intrarea sub ascultarea unui povățuitor iscusit, căința cu lacrimi și aducerea aminte de moarte, tăcerea, înfrânarea și lepădarea de toată grija cea lumească ne vor ajuta să smulgem din rădăcină mulțimea patimilor din noi: lăcomia, iubirea de argint, mândria, trândăvia și celelalte și ne vor ridica spre agonisirea virtuților

duhovnicești: blândețea, curăția, sărăcia, privegherea, smerenia, trezvia și rugăciunea, liniștea și nepătimirea și cele trei mari virtuți teologice: credința, nădejdea și dragostea.

După ce el a urcat mai întâi aceste minunate trepte ale scării și a ajuns la capătul de sus, Sfântul Ioan ne îndeamnă și pe noi: „Suiți-vă, fraților, suiți-vă, punând suișuri în inimile voastre și luând aminte la proorocul care zice: «Veniți să ne suim în muntele Domnului, și în casa Dumnezeului nostru» (Is. 2, 3).

Învățătura de taină a Scării este: precum pe o scară suișul se face din treaptă în treaptă, tot așa și sporirea duhovnicească nu se face la întâmplare, ci cu pricepere, într-o anumită și neîntreruptă înlănțuire de fapte, de-a lungul întregii vieți și sub îndrumarea unui povățuitor încercat. De aceea și calea aceasta este potrivită vieții călugărești și pentru călugări a fost scrisă Scara. „Cine este monahul credincios și înțelept?“ întreabă Sfântul Ioan și răspunde: „Acela care și-a păzit neatinsă arderea duhului și până la sfârșitul vieții nu contenește să adauge în fiecare zi, foc peste foc, văpaie peste văpaie, silință peste silință, dorire peste dorire“.

Plină de dumnezeiască înțelepciune, Scara este povățuire iscusită pentru cei retrași din lume, care voiesc să se lase scriși cu degetul lui Dumnezeu. De-a lungul celor 30 de trepte ale ei, vedem ca într-o oglindă uneltirile drăcești ale păcatului, înlănțuirea virtuților și pe aceea a patimilor, cum să învățăm meșteșugul cunoașterii de sine și al despătimirii, lucrarea virtuților, care crește pe adevăratul monah din putere în putere, de la smerita ascultare până la plinătatea cea mai de sus a dumnezeieștii iubiri.

Cuvintele ei sunt pline de miez duhovnicesc, simple și adânci, adevărate lozinci ale vieții duhovnicești. „Monahul este adâncul smereniei“, „monahul este o necontenită silă a firii“, monahul este o necontenită lumină în ochiul inimii. Smerenia este marea bogăție a monahului, cămară a bunătății, de care nu se pot apropia răpitorii. Smerenia și dragostea este sfințită doime: dragostea înalță, iar smerenia pe cei înălțați îi sprijină să nu cadă.

Îndeletnicirea cea mai de seamă a monahului este trezvia și rugăciunea. „Isihast este cel ce zice: Eu dorm, dar inima mea veghează“ (Cânt. 5, 2). Rugăciunea este mijloc de cunoaștere de sine, „oglinda monahului“, „bogăția monahului“, „cununa de pietre scumpe a monahului“, semnul dragostei sale față de Dumnezeu; „iar dacă vrei să cunoști degrabă folosul rugăciunii, să se lipească pomenirea lui Iisus de răsuflarea ta“.

Toată lupta monahului este împotriva patimilor și pentru cunoașterea virtuților:

- doctoria împotriva îngâmfării se cumpără cu aurul smereniei;
- cine și-a agonisit pomenirea morții nu va păcătui în veac;
- ascultarea este mormânt al voii;
- monahul neagonisitor este stăpânul lumii;
- monahul trufaș nu are nevoie de drac, fiindcă el însuși este drac.

Nevoința trupească are multă putere împotriva dracilor, căci noroiul uscat nu mai atrage pe porci și nici trupul veștejit de nevoință nu mai odihnește pe draci.

Grija cea mare a monahului este să scape de nesimțire, care „este moartea sufletului mai înainte de moartea trupului" și să-și agonisească nepătimirea, care „este învierea sufletului mai înainte de învierea trupului". Iar podoaba cea mai de preț a lui este sfânta feciorie și curăție, „cine a agonist-o pe aceasta, acela a murit și a înviat și încă de aici a început nestricăciunea cea viitoare".

Pentru neprețuitul ei folos duhovnicesc, Scara Raiului se citește la sfintele slujbe de-a lungul Postului mare și este cartea cea mai căutată, carte de căpătâi la ortodocși. Iar izvoditorul ei, marele Avva Ioan Scărarul, este cinstit de Biserică în fruntea tuturor marilor povățuitori și Părinți duhovnicești.

Prăznuirea lui la începutul celei de-a doua jumătăți a postului, ne pune înainte icoana de sfințenie și metoda meșteșugită pentru dobândirea ei. Ca să contemplăm icoana și să învățăm din metodă și mai deplin arta duhovniceștii înnoiri, să ne încordăm puterile și mai mult spre a răscumpăra vremea puțină care a mai rămas, întru ostenelile pentru despătimire și creșterea virtuților mântuitoare.

„Cuvioase Părinte Ioane, ascultând glasul Evangheliei Domnului, ai părăsit lumea, bogăția și mărirea întru nimic socotindu-le. Pentru aceasta tuturor ai strigat: Iubiți pe Dumnezeu și veți afla har veșnic; nimic să nu cinstiți mai mult decât dragostea Lui, ca să aflați odihnă împreună cu toți sfinții, când va veni întru mărirea Sa. Cu ale căror rugăciuni, Hristoase, păzește și mântuiește sufletele noastre". (Vecernia duminicii).

Pr. lect univ. dr. Constantin Necula - Predică la Duminica a IV-a a Sfântului Post - a Sfântului Ioan Scărarul

Desigur că nu acestea-s cuvintele Scripturii. Textul pe care Evanghelia zilei acesteia - iarăşi praznic - ni-l pune la îndemână se află în capitolul 9 al Evangheliei după Marcu (17-32). Încă un tată. Şi încă un fiu. Şi iarăşi Fiul Tatălui, Care, prin dumnezeiasca lucrare, repecetluieşte sfinţenia relaţiei dintre tată şi fiu în istoria mântuirii subiective. Ceea ce ne interesează astăzi este însă legat de o taină mai adâncă decât simpla paternitate. Evanghelia aceasta este aşezată în acelaşi capitol îndată după două mari vestiri adresate de Hristos lumii: Schimbarea la Faţă (Mc 9, 2-10) şi o a doua vestire, a Patimilor (Mc 9,11 -13), cele două icoane care impun necesitatea rostirii acestei pericope în Post. Căci este nevoie să înţelegem deopotrivă slava Învierii dinainte de Înviere, care luminează chipul Dumnezeului întrupat şi valea adâncă a Patimilor prin care El trece, pentru ca Tabor să se facă lumea întreagă şi, în contextul acelei înţelegeri, să adâncim vindecarea pruncului demonizat din pericopa zilei.

Radiografierea dramei fiului este cât se poate de clară, aşa cum numai un tată o putea face: "***Învăţătorule, am adus la Tine pe fiul meu, care are duh mut. Şi oriunde îl apucă, îl aruncă la pământ şi face spume la gură şi scrâşneşte din dinţi şi înţepeneşte. Şi le-am spus ucenicilor Tăi să-l scoată, dar ei n-au fost în stare*** " (Mc 9, 17-19). După toate rigorile medicinii, starea convulsivă a fiului omului acestuia arată o gravă afecţiune, aproape netratabilă la vremea trecerii lui Iisus Hristos prin Ţara Sfântă, cum până astăzi ea este greu tratabilă şi greu identificabilă ca atare. Şi-apoi era o boală umilitoare, zbaterile acestea urâţind, îndurerând creaţia şi pe Creator. Aici este marea putere a Domnului Hristos: să identifice corect nu doar boala, ci fundamentul ei neomenesc, fundament care se-aşează sub fundamentul oricărei boli, lucrare în parte a celui care urăşte şi întristează lumea.

De aceea, trebuie privit - în acest context al străluminării taborice şi al rodirii prin Patimă în Înviere a Domnului nostru Iisus Hristos - întregul episod al vindecării, exorcizării de boală, dacă vreţi. Căci, în fond, taina ce se descoperă în reacţia lui Hristos este taina Bisericii, aceea care, spre deosebire de momentul de-atunci, având pe Hristos ca fundament şi pe Apostoli continuatori, nu mai poate lăsa fără soluţie practică pe nici unul dintre cei care-şi mărturisesc credinţa.

Într-un volum de dogmatică dedicat demonologiei (Teologia Dogmatică şi simbolică, IV, Demonologia, Ed. Bizantina, 2003, p 158), ***profesorul Nikolaos Matsoukas*** spune: ***"Lumea este creată din iubire, şi Biserică, ce se întinde în limitele copleşite de lumina Împărăţiei lui Dumnezeu - precum în cer aşa şi pe pământ -, trăieşte şi se mişcă din iubire, iar tainele Bisericii, precum cămările inimii, precum ramurile copacului şi mlădiţele viţei, întruchipează însuşi trupul lui Hristos din iubire. Cu alte cuvinte, iubirea devine ţesutul unificator al oricărei relaţii sociale sau interpersonale a membrilor trupului comunitar şi, în cele din urmă, îmbogăţeşte teologia harismatică însăşi. Sfintele Taine îi hrănesc pe membrii Bisericii, dăruiesc iertarea păcatelor - precum minunile lui Hristos, care sunt, între altele, şi acte sacramentale - şi dau viaţă celor ce se împărtăşesc din acest ţesut unificator al iubirii. Astfel, membrii, sfinţiţi prin Sfintele Taine, îi oferă Mântuitorului Hristos această bogăţie a iubirii, adică "bogăţia teologiei ortodoxe dincolo de darea de bani", aşa cum se spune într-o idiomelă a sărbătorii Naşterii Domnului, care vorbeşte despre recensământul lui Cezar."***

Iată de unde titlul cuvântului nostru. Acel "***Cred, Doamne, ajută necredinţei mele!***" (Mc 9, 24), ***socotit ca fiind cel mai adecvat strigăt al firii umane în cererea de impreună-lucrare cu harul lui Dumnezeu***, prin lentila acestor spuse despre elementul constitutiv al Bisericii şi Tainelor sale, revine de fapt pururea pe buzele tuturor slujitorilor lui Dumnezeu, pe buzele tuturor Sfinţilor, ce şi-au luat ca ideal şi vocaţie salvarea lunaticilor lumii: Iubesc, Doamne, ajută neiubirii mele!... Fă-te, aşadar, desăvârşitul tuturor în toate. De altfel, acelaşi profesor al Facultăţii de Teologie din Tesalonic consemnează în epilogul prezentării demonologiei (op. cât., p. 159) un lucru util exegezei noastre: ***"Învăţătura Evangheliei este o ieşire din impas şi o biruinţă împotriva oricărei posedări, în primul rând, ne este de folos să înţelegem că lucrarea biruinţei aparţine exclusiv Dumnezeului iubirii. Ne este de folos, deci, să acceptăm cu orice preţ acest lucru.***

Acceptarea este a noastră. Nici o suficienţă de sine nu ne salvează. De altfel, mântuirea nu este nimic altceva decât o înălţare creatoare a existenţei noastre. Cu alte cuvinte, putem deveni impreună-creatori. Fiind impreună-creatori, biruim uşor ispita logicii satanice, iar neutralizând puterea posedării

satanice, ne eliberăm de frica de rob şi de egocentrism". Cu alte cuvinte, căpătăm puterea - mereu de Sus - de a ieşi din logica stanică a urii, din suficienţa de sine (atât de teribil combătută de pasajul din evanghelie prin acest text-ectenie "Cred, Doamne, ajută necredinţei mele!..."), căpătăm, aşadar, puterea de a iubi, de a ne învinge neiubirea, partea de întuneric a vieţii.

Un tânăr mut şi surd ne învaţă să rostim şi să auzim cuvintele de iubire cu care Cuvântul, rostindu-le, ne umple de harul iertării. De ce n-au putut ucenicii să scoată "neamul de draci" din fecior? Să nu le fi crescut suficient iubirea, sau era nevoie ca însăşi Iubirea să fie răstignită, iar din răstignirea Sa să se umple de iubire postul şi rugăciunea, pentru ca, prin ele, unelte ale mântuirii, să se dilate Biserica pe măsura iubirii dintre noi? Nu de puţine ori, ca preot, te întrebi ce te mână să simţi mireasma dulce a lucrării lui Dumnezeu între dezmoşteniţii lumii, între cei care sunt ruşinea lui Dumnezeu în mijlocul unei lumi neruşinate. Şi atunci, cauţi adânc să afli, în cotlonul cel mai înnoroit al oamenilor din jur, perla de iubire care ţine ridicată valoarea cununii fiecărui om. Iubirea lui Hristos, desăvârşita Lui iubire.

Prea ades folosit pentru a exprima lucruri de nimic, ba chiar păcate nenorocite, termenul de "iubire" se cere restaurat. Mai întâi, postind de păcat şi umplându-te de rugăciune. Şi chiar dacă aţi uita toate rugăciunile lumii, scrieţi-vă pe tabla de came această rugăciune a zilei dedicată modelului urcuşului duhovnicesc, prin "Scara" Sfântului Ioan Scărarul, care ar suna astfel: ***Iubesc, Doamne, ajută neiubirii mele!...***

În nedeplinătate fiind, să vină Hristos să le umple pe toate, dăruindu-le desăvârşire prin iubirea Sa.

O, de-ar face El minunea dezminţirii noastre, ca, în glas de dulce cântare a harului, iubirea să ne umple toate!

(Extras din cartea: Pr. Lect Univ. Dr. Constantin Necula - Iubesc, Doamne, ajută neiubirii mele!...)

Pr. Constantin Necula - Duminici în dar: Predici şi gânduri

Cred Doamne, ajută necredinţei mele

(Marcu 9. 17-32)

Un tată iese înaintea Fiului Tatălui ceresc. Cere vindecarea fiului său care „are duh mut”, încleştări de gură, spumă la colţul gurii, aruncări în apă şi aruncări în foc...
Tabloul bolii este cutremurător, ca şi neputinţa apostolilor de a vindeca starea copilului, adolescentului aceluia scuturat de duhuri. Tatăl acela cere milă, şi când i se cere credinţă, pentru ca prin ea să conlucreze cu Hristos la izbăvirea fiului său, din marginea iadului, omul dă un răspuns cutremurat: „Cred, Doamne, ajută necredinţei mele!”

Hristos - văzând năvala poporului, ca să nu spectacolarizeze totul, rămânând, aşadar, după sfântu-I obicei, în discreţie - ceartă duhul, slobozind, spre uimirea ucenicilor Săi, chiar copilul.

Ce taină a credinţei este miezul lucrului pus la îndemână prin Evanghelia din Duminica a patra a marelui Post! Dar, de Sus, credinţa se vădeşte a fi necesară oricărei „ieşiri” în întâmpinarea Domnului, Hristos Iisus, cerând mereu, asemeni soldatului din gardă, parola, chiar de-Şi recunoaşte comandantul gărzii, reautentificarea credinţei dinaintea Lui, izvorul acestei virtuţi. Dublate de nădejde şi întreită de dragoste, credinţa aceasta a tatălui rămâne paradigmă a încercării de a te prezenta dinaintea lui Hristos. Inteligent şi simplu în conştiinţă, tatăl nu se

crede mai tare decât se ştie, nu face fasoane dinaintea Celui ce toate le ştie. Simte că se află dinaintea Adevărului. De aici şi smerita definire a credinţei sale, limitată oarecum de „necredinţa" sa.

Ce lecţie! Pusă în post, Evanghelia ne trezeşte la realitate, zicându-ne: „Voi, cei care vă lăudaţi a avea credinţă, vegheaţi cu smerită cugetare la darul cel mare pe care Biserica - prin taina credinţei - vi-1 pune la îndemână". Niciodată suficient de vrednici, Hristos ne învredniceşte să-I venim pe cale înainte cu ale noastre şi cu cele ale copiilor noştri, cu micile sau cu marile noastre drame. Şi ale copiilor noştri.

Putem bănui drama tatălui acestuia. Izolat de boala fiului său, fără timpul şi luciditatea necesară unui „bun lucru" - căci îl răneşte starea fiului său îndrăcit - oamenii îl uită, îl scot afară dintre ei, la fel de tare cum noi astăzi n-avem în grijă pe părinţii copiilor bolnavi de boli incurabile, cărora, în loc să le admirăm şi să le sprijinim curajul, căutăm orice prilej pentru a-i umili mai tare, adăugând răutatea noastră peste răutatea bolii... Rănindu-i mai mult şi mai adânc.

Ei, bine, Hristos îl socoteşte vrednic de prietenia sa lucrătoare; izbăvirea fiului, la rugăciunea tatălui, rămâne una din cheile de boltă ale perenităţii iubirii pe pământ.

Aviz bărbaţilor care cred că rugăciunea şi smerenia sunt chestiuni legate mai mult de „slăbiciunea" femeiască, decât de „tărie" bărbătească (cea care e identificată mai mereu cu alcoolul, tutunul, curvia şi orgoliul!). La Hristos, nu este aşa.

Rămâne de datoria Bisericii să explice tot mai adânc imaginea aceasta a unui tată lucrător în credinţă pentru rodul din dragostea sa: imaginea Bisericii ca o comu-nitate a bărbăţiei lucrătoare.

Celor care mai cred că Biserica, comunitatea parohială, este doar o chestiune de femei şi de bătrâni: Atenţie! Omul acesta le va fi judecător de memorie! Ca unul care, cuprins de necaz, a ştiut unde să ceară izbăvire!

„Bucuraţi-vă şi vă veseliţi..."

Duminica a patra din Postul Paştelui, numită şi a Sfântului Ioan Scărarul, ne aduce înaintea ochilor - text şi context pentru mântuire - o vindecare şi o „reţetă" de mântuire. O scară a „Fericirilor" (Mt. 5.1-12) şi o ridicare din boală prin intervenţia lui Hristos Doctorul (Mc.9.17-32) la cererea disperată, dar plină de credinţă a tatălui unui copil.

„Cred Doamne, ajută necredinţei mele!” strigă tatăl îndurerat de zbaterea copilului său, adunând în strigătul sau nădejdea şi deznădejdea întregii omeniri ce şedea sub greutatea păcatului, oropsită de cel rău ...Geamăt de durere şi de neputinţă, amestec de disperare şi nădejde, de ură şi de dragoste, de lumină şi întuneric. De credinţă şi necredinţă.

Greu cuvânt zice tatăl cel rugător, arătându-ne că în orice credinţă e un strop de căutare a unei credinţe mai adânci şi că nu poţi lua drept credinţă - deci drept Hristos - tot ceea ce vine în întâmpinarea îndoielilor tale.

Care sunt criteriile credinţei? Sunt cele marcate de scara de aur a Raiului, scara de valori a Fericirilor. Cine sunt cei ce cred, aşadar, fiind fericiţi? Cei săraci cu duhul (nu proşti, fraţilor, ci cei ce s-au sărăcit de duhul lor, pentru a se umple de Duhul lui Hristos!), cei ce plâng (nu pentru orice orgoliu călcat în picioare), cei blânzi, cei ce flămânzesc şi însetează pentru dreptate, cei milostivi, cei curaţi cu inima, făcătorii de pace, cei prigoniţi pentru dreptate - ocărâţi şi prigoniţi, împotriva cărora se va spune tot cuvântul rău ...

A fi fericit în afara acestor valori nu se poate? - vor zice „fericiţii” pământului, plini de orgolii, zâmbăreţi, înverşunaţi în a face răul, „şmecheritorii” dreptăţii, nemilostivi, plini de necurăţie în inima şi sufletul lor, făuritori de conflicte, care prigonesc pentru dreptatea lor... Şi pe buzele lor va flutura zâmbetul superiorităţii lor atee asupra „stupidităţii” creştinismului... Şi-n cugetele lor - chiar dacă nimic din afara lor nu va arăta aceasta - se va încrâncena sufletul lor când Hristos-Judecătorul le dă în gând că nu, nu există Fericire în afara celei cu Hristos. Totul ţine însă de a alege între slava pământească şi slava cea cerească, între aurul şi argintul ce poate fi grămădit pe bunuri trecătoare şi aurul credinţei, cel ce „cumpă-
ră” Cerul întreg.

De aceea, „Cred,Doamne! Ajută necredinţei mele!” e strigătul de început al mântuirii. Iar pe Calea Postului celui mare e mărturia bucuriei şi a veseliei, aceleia legate de adevărata Fericire, aceea legată de Hristos!

Scara Sfântului Ioan Scărarul şi actualitatea ei

Nu există lucru duhovnicesc alcătuit de mintea vreunui Sfânt Părinte, cea străpunsă de harul Duhului Sfânt, care să-şi piardă perenitatea. De aceea la cuvântul celor ce acuză de conservatorism Biserica Ortodoxă, răspunsul cel mai bun îl dă „Scara” Sfântului Ioan, cel care arată diferenţa dintre conservatorism şi tradiţie, aceasta din urmă fiind mult superioară ca stare de har şi de viaţă duhovnicească celei dintâi.

E trecut în desuetudine ceva din spusa Avvei Ioan, minunatul egumen al Muntelui Sinai, numit Scolasticul, iar mai pe urmă, după scrierea lui, Scărarul? Mai cu sea-mă că lucrarea, al cărei titlu complet este „Scara Dumnezeiescului Urcuş”, poartă ca pretext următoarele cuvinte: „Cartea de faţă arată în chip limpede cea mai bună cale celor ce voiesc să-şi înscrie numele în cartea vieţii. Căci, citind-o pe aceasta, o vom afla călăuzind fără rătăcire pe cei ce-i urmează şi păzindu-i nevătămaţi de nici o poticnire. Ea înfăţişează o scară întărită de la cele pământeşti la Sfintele Sfinţilor şi ni-L arată pe Dumnezeul iubirii rezemat pe vârful ei. Această scară, socotesc că a văzut-o Iacov cel ce a călcat peste patimi, când se odihnea după nevoinţa lui.

Dar să începem, rogu-vă, cu râvnă şi credinţă acest urcuş înţelegător şi suitor la cer, al cărui început este lepădarea de cele pământeşti, iar la sfârşit e Dumnezeul iubirii.”

Iată chezăşia pomenirii Sfântului său alcătuitor, meşteşugar al scrisului duhov-nicesc, la vreme de Post mare. Căci, ce alta este Postul mare al Paştelui, dacă nu un astfel de urcuş înţelegător ce urcă muntele cel sfânt al desăvârşirii mântuirii noas-
tre ce culminează în zdrobirea iadului şi a morţii, de dragul reaşezării noastre în Hristos de către El, Hristos Domnul.

Începută cu lecţia lepădării de sine, perioada aceasta se va încheia - în chip văzut - cu şederea în ziua învierii în admiraţia fecundă a mormântului din care Hristos a înviat.

- ✓ *Stând pe treapta întâi a Postului, împreună cu fariseul, am învăţat smerenia de la vameş (Luca 8.10-14), ca mai apoi,*
- ✓ *pe a doua treaptă să aflăm ce înseamnă întoarcerea la Tatăl care toate le risipeşte de dragul nostru (Luca 15.11-32).*
- ✓ *Duminica Judecăţii şi cea a alungării lui Adam din Rai, ne-a învăţat despre iertarea lui Dumnezeu, mai întâi; şi despre resorturile căderii noastre, mai apoi.*
- ✓ *Întăriţi în credinţa noastră - Ortodoxia - aflat-am, în Duminica întâi a Postului, cum se deschide fereastra spre Absolutul ce se cheamă icoana,*
- ✓ *iar prin ea, L-am zărit - în Duminica a doua - pe Sfântul Grigorie Palama, isihastul vederii lui Dumnezeu şi pe acela pe care purtarea între prieteni l-a scos din anonimatul bolii, aducându-1 la Viaţă – paraliticul din Capernaum.*
- ✓ *Prin spărtura conştiinţei ajuns-a până la noi umbra cea luminoasă şi dătă-toare de lumină a Sfintei Cruci.*
- ✓ *Cea din care, izvorând razele învierii, ni se descoperă dintâi Sfântul Ioan Scărarul, iar, mai încolo,*

- ✓ *icoana depravatei sfinţite prin pocăinţă şi asceză - Maria Egipteanca.*
- ✓ *Ultima treaptă a urcuşului duhovnicesc din Postul Paştelui sunt Floriile cu cântecul biruinţei ce se va transforma - tânguitor şi grav - în acela al neputinţei acceptării că Cel înviat în Ierusalim este Împăratul Slavei şi Stăpânul Ierusalimului de Sus.*

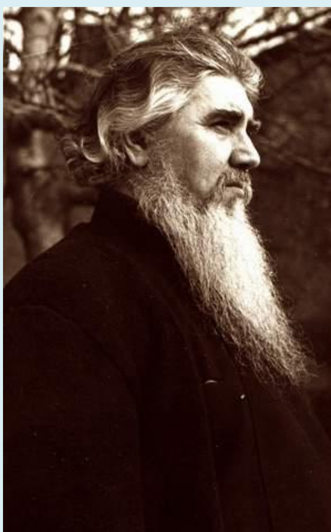
Şi în toate treptele refrenului cântării liturgice este: „Miluieşte-mă, Dumnezeule, miluieşte-mă!”

Din cuvântul dintâi al făuritorului de scară, aflăm câte ceva despre noi, cei ce ne numim creştini: „Creştin este cel ce urmează lui Hristos pe cât e cu putinţă oamenilor prin cuvinte şi fapte şi crede într-o cugetare dreaptă şi neprihănită în Sfânta Treime” (1.6).

Să ne luăm după cuvântul drept al Sfântului Scărar. Şi să aflăm, la vreme de răsărit de ziuă, mormântul plin de razele învierii. Până atunci, să zicem toţi, din tot sufletul nostru, să zicem: „Miluieşte-ne, Dumnezeule, miluieşte-ne!”

(Extras din cartea: Pr. conf. univ. dr. Constantin Necula - Duminici în dar: Predici şi gânduri)

Pr. Visarion Iugulescu - Predică la Duminica a IV-a din Post - Duminica Sfântului Ioan Scărarul

Fraţi creştini, în vremea când Mântuitorul nostru Iisus Hristos umbla pe pământ cu ucenicii săi, prin părţile Palestinei, lumea era plină de multe feluri de duhuri necurate. Demonii iadului erau încuibaţi în sufletele şi trupurile multor oameni chinuindu-i îngrozitor. Aşa ne istoriseşte Sfânta Evanghelie de astăzi despre suferinţele unui copil surd şi mut, pe care duhul necurat îl arunca în foc şi-n apă, îl făcea să scrâşnească din dinţi, să spumege, îl trântea la pământ unde rămânea ca un mort sub povara groaznicelor chinuri.

Toate acestea ne dovedesc existenţa chinurilor din iad, unde vrăjmaşii sufletelor noastre – demonii – vor chinui necontenit pe cei ce nu se vor trezi din păcate în această viaţă. Azi ca şi atunci există în lume boli sufleteşti si trupeşti, există aceste duhuri necurate care chinuiesc pe mulţi din cauza depărtării de Dumnezeu, din cauza răcirii de Sfânta Biserică, din cauza nepregătirii prin spovedanie şi împărtăşanie.

Tânărul din Evanghelia de astăzi, pe care l-a vindecat Domnul Hristos, reprezintă omenirea până la sfârşit, lumea stăpânită de duhul surzeniei şi al muţeniei, lumea care nu vrea să audă Cuvântul lui Dumnezeu şi nu găseşte nici o plăcere în a-şi deschide gura ca să laude minunile lui Dumnezeu; căci nu este de ajuns numai a ne minuna de puterea Mântuitorului şi de a recunoaşte existenţa lui Dumnezeu, ci trebuie a ne instrui viaţa noastră şi a ne întări în evlavie, ca să fim ascultători şi împlinitori ai sfintelor Sale învăţături.

Numai aşa ne vom face folositori de darurile Sfintei Biserici şi vom dovedi şi noi că suntem adevăraţi creştini.

Să ascultăm cu luare aminte în ce chip şi în ce împrejurare s-a săvârşit această minune.

Era în cel din urmă an al vieţii pământeşti a Domnului Hristos şi cu aproape opt luni înainte de patima şi de suferinţele Sale cele de bună voie.

Mântuitorul, ca să arate ucenicilor puterea Sa dumnezeiască, a luat pe trei dintre ei şi s-a suit pe muntele Tabor, unde s-a schimbat la faţă înaintea lor. Acolo le-a arătat o mică parte din slava Sa, căci au strălucit faţa precum şi hainele Lui mai mult ca soarele, ca lumina şi zăpada, încât ucenicii au căzut cu faţa la pământ, nemaiputând privi cu ochii pământeşti.

Acolo au auzit ei glasul Tatălui ceresc, care a mărturisit zicând: "***Acesta este Fiul Meu cel iubit întru care am binevoit, pe Acesta să-L ascultaţi!***" După ce s-au petrecut acestea, Domnul a coborât din vârful cel înalt al Taborului împreună cu cei trei ucenici, Petru, Iacob şi Ioan. Ajungând în vale la poalele muntelui, Domnul vede o mare mulţime de oameni, zgomotoasă, întărâtată împrejurul celor nouă ucenici care rămăseseră acolo de cu seară. Printre aceşti oameni erau cărturari şi farisei. Apostolii şi cărturarii se certau între ei cu aprindere. Apostolii erau cam încurcaţi, ruşinaţi şi păreau biruiţi, pe când duşmanii lor se făleau cu neruşinare şi îngâmfare, iar mulţimea făcea mare haz de aceasta şi aproba pe fariseii şi cărturarii care prin cuvinte înfundaseră şi reduseseră la tăcere pe ucenici.

Un glas strigă: "Iată învăţătorul!" Şi toate privirile se întorc spre Iisus. Mulţimea aleargă înaintea Lui şi i se închină cu respect, că în sfârşit sosise omul căruia i se supune toată făptura şi acum va răzbuna pe ucenici, pedepsind pe duşmanii lor. Iisus trece prin mijlocul lor, merge drept la cărturari şi farisei şi, arătând pe apostoli, le zice: "De ce le căutaţi ceartă, ce vă întrebaţi cu dânşii?"

Nimeni nu răspunde. Răutatea lor nu poate decât să tacă. Fariseii şi cărturarii rămaseră încremeniţi. Mântuitorul îi ruşinase de atâtea ori, deşi întrebările lor erau pregătite cu mult mai înainte.

Iată că din mulţime iese un om, se apropie de Iisus, cade la picioarele Lui şi cu o voce rugătoare îi zice: "*Doamne, rogu-te, caută spre fiul meu, miluieşte copilul meu, e singurul meu fiu, l-am adus la Tine pentru că suferă rău, fiind lunatic şi stăpânit de un duh mut şi surd şi oriunde îl apucă pe el, îl zdrobeşte, face spume şi scrâşneşte cu dinţii săi şi se usucă. Am rugat pe ucenicii Tăi ca să-l scoată şi n-au putut*".

Pentru ce cei nouă ucenici nu au putut să scoată duhul necurat din tânăr? Fariseii şi cărturarii, care întotdeauna pândeau astfel de ocazii, au început să

râdă de ei ca să surpe încrederea poporului în Învăţătorul lor, în Mântuitorul nostru Iisus Hristos. Ei spuneau poporului că Iisus nu este Mesia cel adevărat, este un înşelător care scoate pe draci cu putere domnului dracilor.

În această încurcătură se aflau ucenicii şi nu ştiau ce să răspundă. Iisus le dăduse putere de a izgoni duhurile necurate şi reuşiseră de multe ori, dar acum nu ştiau nici ei care era pricina. Înainte de a răspunde nenorocitului tată, Iisus zise cu amărăciune şi întristare aceste cuvinte: "***O, neam necredincios şi îndărătnic, până când vă voi suferi pe voi?***"

Astfel vorbea Domnul acestui popor îndărătnic şi acestor făţarnici farisei care tot timpul căutau pricini împotriva lui Dumnezeu. Cum să nu se întristeze Iisus, când făcuse atâtea minuni şi ei tot necredincioşi îndărătnici rămăseseră?! Dar iată că şi de data aceasta, în faţa rugăciunii şi a credinţei acestui tată îndurerat, Domnul nostru Iisus Hristos cu ton poruncitor s-a adresat diavolului şi i-a zis: "***Duh mut şi surd, Eu îţi poruncesc, ieşi afară dintr-însul şi de acum să nu mai intri în el!***"

Diavolul, îndată, scoţând un strigăt mare, aruncă pe copil la pământ, îl scutură cu putere şi ieşi afară lăsându-l nemişcat. Lumea începu să strige: "E mort, e mort!" Iisus, apucându-l însă de mână, îl ridică şi bolnavul îndată se sculă sănătos. Mântuitorul îl dădu tatălui său plin de viaţă şi sănătate. Cărturarii erau învinşi, batjocurile şi cuvintele pline de răutate pe care le spuseseră împotriva apostolilor şi Domnului Hristos căzură asupra lor. Ei se duseră ruşinaţi şi umiliţi, iar mulţimea slăvea pe Dumnezeu şi pe marele făcător de minuni, Iisus, Fiul lui Dumnezeu.

Această vindecare a tânărului stăpânit de duhul cel mut şi surd este una din minunile cele mai însemnate ale Mântuitorului, căci aceste nenorociri chinuiesc şi astăzi pe oameni sufleteşte şi trupeşte. ***Această minune simbolizează lucrarea Domnului Hristos, pentru fiecare dintre noi, ca să ne aducă la mântuire; căci Domnul a tămăduit pe copil ca să cunoaştem şi noi minunea.***

Omul cel stăpânit de surzenie şi de duhul cel mut nu găseşte cuvinte ca să vorbească de Dumnezeu, el nu aude glasul Evangheliei. Omul stăpânit de duhul cel surd, duhul cel necurat, este ca un epileptic chinuit şi muncit, aruncat la pământ pe praful deşertăciunilor lumeşti, în noroiul crimelor, al viciilor şi al desfrânărilor.

Nenorocirea şi mai mare este că aceşti mutilaţi sufleteşte suportă cu plăcere urgiile ce-i stăpânesc şi, fără să se poată împotrivi duhului celui rău, păcătuiesc mereu până când se usucă sufletul în ei şi îşi pierd toate puterile spirituale. Ce poate să însemne altceva, sucelile, răcnetele de la jocurile lumeşti, decât o

îndrăcire, o epilepsie sufletească a acelora care se simt bine în astfel de împrejurări.

În timpul acestor petreceri diavoleşti, diavolul pune stăpânire pe multe suflete. Nici nunţile nu se mai fac spre bucuria oamenilor şi folosul cel sufletesc şi trupesc al lor, ci este o ocazie ca diavolul şi iadul să culeagă o mulţime de roade bogate de pe urma acestor munţi blestemate, pline de desfrânare şi vorbe urâte; acolo nu mai stă Iisus, Domnul nostru care s-a dus la nunta din Cana Galileii. Au început să se arate roadele cele rele ale necredinţei şi ale îndrăcirii sufleteşti şi trupeşti ale multora; căci foarte mulţi copii care s-au zămislit în timpul acestor blestemate urgii s-au născut bolnavi cu sufletul şi cu trupul.

Duhul cel necurat şi-a făcut apariţia iarăşi în lume punând stăpânire pe sufletul şi trupul multora. Aceste blestemăţii au intrat ca alcoolul şi nicotina în sânge la mulţi şi cred că nu ar putea trăi fără otrava aceasta a plăcerilor lumeşti. Spitalele, puşcăriile sunt pline din cauza acestor plăceri vinovate.

Acum câţiva ani în urmă am văzut o întâmplare foarte tristă. O doamnă îmbrăcată în doliu, slăbită şi suferindă, povestea unui prieten al meu durerea ei de mamă. Avusese o singură fată care-i murise în urma unei răceli de la un bal. După ce a îngropat-o, timp de două săptămâni mama moartei era îngrozită de un vis înspăimântător, căci se scula totdeauna tremurând din somn şi nu mai putea dormi cu nici un chip. După ce se duse la doctor, acesta îi dădu nişte pastile de dormit, însă fără nici un folos, căci visul acela îngrozitor pe care îl avea în fiecare noapte o chinuia mai rău, fiindcă nu putea nici să se mai trezească din somn din cauza pastilelor.

Ea venise la prietenul meu, care era preot, să-i citească rugăciuni, să nu mai viseze aşa, că nu mai putea de frică. Ea îi povesti preotului visul care o chinuia zicând: “O visez, părinte, aşa cum era în viaţă, dar mai ales jucând, muzica cântă şi lume multă dansează. Nu după mult timp vin nişte tineri negri înalţi drept la fiica mea, o iau şi începe fiecare să danseze cu ea. După un timp o pun să joace singură, un joc ţigănesc, un fel de căzăcească rusească şi nu o lasă deloc să se odihnească. Când oboseşte o lovesc cu bicele până când îi rup hainele de pe ea; cade jos, o ridică în bătaie şi din nou o pun să danseze toate dansurile moderne în strigătele lor de bucurie. Aşa o chinuiesc mereu, iar eu când o văd astfel bătută şi chinuită, mi se rupe inima, părinte. Ţip şi strig, sar, tremur din somn şi nu mai pot dormi nicidecum, nu mai sunt bună de nimic”.

Preotul o întrebă atunci: “A dansat fiica dumitale în viaţă?” Femeia îi răspunde:”Da, îi plăcea mult să se ducă la baluri, serate şi la toate jocurile. De multe ori mergeam şi eu cu ea, numai de dragul ei, era frumoasă, învăţase carte

multă şi dansa aşa de elegant, că toţi o curtau. Îi făcea mare plăcere să joace, îi plăcea viaţa, părinte”.

“Din ce cauză a murit?” întreabă preotul. “A răcit la un bal – zise femeia – eu n-am fost atunci, a dansat mult, a transpirat şi a răcit, era prea pasionată, era tânără, părinte, când a murit împlinea 21 de ani”. Preotul o întrebă: “La înmormântare au venit şi prietenii ei de dans?”

“N-a venit nici unul, deşi am luat muzica şi a cântat până la mormânt, şi a cântat tot ce-i plăcea ei”.

“Dar de ce n-aţi luat un cor de la biserică, să cânte rugăciuni şi cântece sfinte de iertare a păcatelor?”

“A fost şi ideea aceasta părinte, dar n-au vrut rudele, motivând că nu este şi tobă la cor ca s-o audă lumea. Omul la întristare nu ştie ce face. Nu ştiu de-o va ierta Dumnezeu, că mai mult eu sunt de vină, părinte”.

Iată chinurile iadului în care se zbate o tânără căzută în cursa păcatelor de pe faţa pământului. Demonii o chinuiesc atât pe ea pentru păcatele săvârşite, cât şi pe mama cea ticăloasă care n-a învăţat-o calea cea dreaptă de urmat. Aşa foc şi durere îngrozitoare era pe această tânără acolo în iad, ca şi pe tânărul surd şi mut din Evanghelia de astăzi, pe care-l aruncau demonii în foc şi-n apă, făcându-l să spumege şi să se usuce. Grozave sunt chinurile demonilor şi aici pe lumea aceasta, dar mai ales la ei acolo în iad, în temniţele cătrănite de unde nu mai poţi ieşi. Vai sufletelor care ajung acolo!

O, lume neascultătoare, ţi se spune ce să faci, dar nu vrei să asculţi, ţi se arată ce trebuie să faci şi nu vrei să te supui poruncii dumnezeieşti. Şi atunci când guşti rodul neascultării, te vaiţi că e amar. Iertător mai eşti Doamne, Dumnezeule că nu îngădui să vină negri aceia urâţi să danseze cu ei aici de vii pentru neascultările lor, să danseze tot aşa de îngrozitor până când vor auzi şi vor înţelege să asculte de poruncile Tale.

Mi-aduc aminte, de la mănăstire, de un călugăr tânăr şi frumos, de neam mare, care a părăsit lumea şi s-a făcut călugăr numai pentru faptul că fiind odată la horă, cum era hora pe la sate, jucând acolo, lângă el s-a prins diavolul şi juca cu ei, râzând cu ei. Toţi ceilalţi nu l-au văzut, numai el l-a văzut. S-a smucit din joc şi nu după mult timp la mănăstire s-a oprit. A văzut pe diavol cum juca cu ei şi s-a hotărât să trăiască pentru Dumnezeu.

Iată, fraţi creştini, cum îşi bate joc satana de zidirea lui Dumnezeu, aşa ca şi în vremea Mântuitorului. Această scenă se repetă de multe ori în zilele noastre.

Iată ce vedem, lume răzvrătită, lume îndrăcită, strigăte de jale, plângere şi tânguire, diavolul râde şi se răsfaţă, iar biata lume înşelată şi încătuşată de poftele lui, deznădăjduită fără nici o putere suferă şi nu ştie ce are.

Sfânta Biserică, care este muntele Taborului, este plină de lumină, de nădejde, de viaţă, de bucurie şi sănătate, în ea locuieşte Mântuitorul Iisus Hristos, Dătătorul a tot binele. Tatăl ceresc strigă mereu să ascultăm de El, de învăţătura Fiului Său, de poruncile Lui, ca să ne izbăvim şi să ne mântuim sufletul de rele. Omenirea însă rămâne mută şi surdă la glasul Tatălui Ceresc. Aleargă în toate părţile, se zbate în supărări şi necazuri de tot felul, n-aude, nu vede.

Clopotele bisericilor, care simbolizează glasul lui Dumnezeu, în zadar îi cheamă pe oameni, căci nu vor să asculte. Tocmai în timpul Sfintei Liturghii, din duminici şi sărbători, când preoţii în biserică se roagă pentru ţara aceasta, pentru toate oraşele şi satele, pentru cei ce locuiesc într-însele, tocmai în aceste zile binecuvântate de Dumnezeu, când toată suflarea ar trebui să stea cu frică şi cu cutremur, căci se jertfeşte pe Sfintele Altare Fiul lui Dumnezeu pentru mântuirea noastră, tocmai atunci tineretul nostru urmează chemării diavolului, duhurilor necurate care sunt slobozite pe faţa pământului, să înveţe lumea cum să necinstească pe Dumnezeu, cum să-L insulte şi să nu asculte de voia Sa.

În acest timp ei se duc cu miile şi zecile de mii în locurile periculoase sufletelor; prin cârciumi, pe la teatre, cinematografe. Ţi se rupe inima când vezi atâta tineret înghesuindu-se peste tot şi stând ceasuri întregi transpiraţi de fericire şi palpitând de emoţie în faţa câtorva oameni îmbrăcaţi în tricouri care aleargă, asudă, se lovesc şi se rostogolesc şi îşi rup picioarele alergând după o minge. Ei nu văd în jurul lor nici o faptă măreaţă, nici un alt act de admirat.

Mulţi s-au schimbat în felul de a vorbi, de a se purta şi de a gândi. Când îi auzi ţipând, înjurând, gesticulând în diferite feluri, nu poţi să nu te gândeşti la îndrăciţii din Evanghelie, văzând cum îi apucă furiile îndrăcirii. Unul i-a smuls urechile unui prieten cu dinţii, de bucurie că au băgat gol favoriţii lui; altul a trântit şi a spart pentru că nu au învins favoriţii lui; câte certuri, bătăi, despărţiri dintre soţi, din cauza jocurilor acestora blestemate, jocurilor demonilor care au adus pe pământ multă nelinişte şi despărţire de Dumnezeu.

Iată cum chinuieşte satana biata lume, iată îndrăcire sufletească, vrednică de plâns, care usucă sufletul tineretului nostru creştin. Mai sunt şi altele aduse la noi de străinii păgâni sau de creştinii plimbaţi prin străinătate ca fiul cel pierdut. De pildă balurile, seratele, ceaiurile, discotecile şi multe petreceri sunt năravuri ale popoarelor străine aduse în ţara noastră. Sulemenirea sau fardul, cum i se mai zice într-un termen modern, nu luminează persoana ci, dimpotrivă, o

umbreşte; căci femeile care ţin zece ani la rând aceste practici cu unsori, după acest timp faţa lor începe să se zbârcească, să îmbătrânească, făcându-se ca o pungă.

S-a constatat de unii savanţi că roşul de buze este cel mai bun teren şi cel mai favorabil pentru dezvoltarea microbilor; aşa de repede se înmulţesc, că la două zile se fac câte cinci sute de colonii de microbi. Înainte, păcatul acesta nu exista decât la personalul din circuri sau teatre, a trecut apoi în rândul doamnelor de la oraş, iar acum, în cele din urmă, a pătruns această plagă şi în satele cele mai depărtate. Le-a învăţat duhul cel necurat al sulemenirii, nu numai să-şi vopsească buzele, obrajii ci şi unghiile de la mâini şi picioare. Aceste păcate au devenit atât de necesare, încât cele mai multe femei cred că nu ar putea să trăiască fără aceste unsori microbiene, aceste murdării ale satanei.

Sora unei creştine, care a murit dintr-o boală foarte grea, s-a arătat în vis acesteia şi i-a spus: “Vai, sora mea, spune tu şi la alţii să nu mai facă nimeni ca mine. Ce chinuri grozave am tras de la demoni, nu atât pentru alte păcate, cât pentru că m-aţi îngropat cu unghiile roşite la mâini şi picioare. Vai, cum trăgeau de ele şi se agăţau, ce ace îmi băgau pe sub ele şi ce chinuri am suferit?”

Multe femei nu pot să se abţină nici când vin la biserică, aşa de mult a intrat în sânge acest obicei rău, această învăţătură drăcească, încât şi la moarte au pretenţia unele să fie vopsite şi pudrate.

Se pretează la acestea chiar şi unii bărbaţi, neştiind cu câtă mâhnire şi silă privesc sfinţii îngeri când văd aceşti morţi în acest fel mascaţi, cu ţigara în mână sau cu pachetul de ţigări pe piept în coşciug.

Ce întuneric mare este în lume! Unde e credinţa creştinilor noştri? Cum cred ei că se pot mântui şi înfăţişa înaintea lui Dumnezeu în halul acesta? O, ce multă neştiinţă şi necredinţă! Aşa râde diavolul de lume, aşa îşi bate joc de creştini. Altădată, unde era un creştin fugeau demonii şi se înspăimântau, iar acum râd diavolii de atâţia creştini şi îşi bat joc de ei, şi când sunt vii şi când sunt morţi, şi de trupurile şi de sufletele lor. Vai de sufletele lor, acelora care merg în felul acesta la judecată.

Dacă cineva are urechi de auzit, să audă, căci va veni o vreme când demonii le vor scoate şi ochii, căci sprâncenele şi le-au scos mai dinainte. Toate chemările rele le aud, le înţeleg, le urmează cu multă pasiune, numai glasul Evangheliei şi al poruncilor lui Dumnezeu nu vor să-l audă. Vai de părinţii aceia care au copii cu astfel de fumuri în cap, care sunt surzi şi muţi la ascultarea Cuvântului lui Dumnezeu, căci îşi iau plata izbucnind în ţipete şi plângeri nemângâiate ca să plătească astfel chiuiturile de la nunţile din posturi. În aceşti copii zămisliţi în

posturi şi sărbători s-a încuibat duhul cel mut şi surd, s-au încuibat duhurile cele rele care îi chinuie pe copii cu necredinţa şi pe părinţi ca să-şi vadă păcatele în faţă. Aceşti copii rătăcesc din pântecele maicii lor, cum zice Sfânta Scriptură, căci de la zămislire au fost în rătăcire.

Mă doare sufletul când aud aproape în fiecare zi mame spunându-mi despre copii lor că nu mai ştiu cum să facă să-i aducă la credinţă. Nu vor să audă de rugăciune, de biserică. "Fiica mea, singura mea copilă, – zicea o mamă îndurerată – m-a înjurat de paşte în faţă, pe mine, mama ei care am născut-o, care am crescut-o şi pe care am hrănit-o; când am chemat-o la biserică, mi-a zis s-o las în pace cu această rătăcire, acuzându-mă că sunt sectantă."

De altfel, vorba aceasta – de sectant – este foarte mult pe limba omului de astăzi; cum vede un creştin mai apropiat de Dumnezeu, de biserică, îi şi scoate vorba aceasta că-i sectant, e pocăit. Aceştia nu ştiu ce înseamnă un sectant, o sectă, pentru că nu cunosc credinţa adevărată, credinţa noastră ortodoxă, credinţa lăsată de Dumnezeu Iisus Hristos . Ei vorbesc aşa pentru că diavolul le spune, ca şi fariseilor şi cărturarilor din vremea Mântuitorului, ca să aducă hule lui Dumnezeu. Aceştia sunt surzi duhovniceşte, diavolul a băgat ghearele în urechile lor să nu mai audă. Sunt muţi ca să nu poată vorbi de bine, adică cuvinte frumoase, rugăciuni şi cântări de slavă lui Dumnezeu. Când e vorba de rugăciune sau să cânte lui Dumnezeu, au gura încleştată, înţepenită ca la copilul îndrăcit din Evanghelia de astăzi, şi nu pot să zică nici un cuvânt plăcut lui Dumnezeu.

Pentru diavol ştiu însă să cânte toate cântecele lumeşti, toate hulele, toate înjurăturile şi insultele, limba lor e focar de cuvinte murdare, ea s-a făcut cheie de descuiat iadul. Urechile lor sunt astupate de diavol, care locuieşte în inimă şi stăpâneşte tot trupul. Sunt unii care dau şi pe la biserică şi aud cuvântul lui Dumnezeu dar nu cu urechile sufleteşti, ci cu cele trupeşti. De aceea rămân înţeleniţi şi auzirea lor a fost numai pe moment, când au plecat din biserică au uitat tot şi fac iarăşi ce-i învaţă duhul cel necurat. Vor auzi şi ei o dată glasul trâmbiţei judecăţii celei de pe urmă, când vor fi adunaţi în faţa Dreptului Judecător să dea seama fiecare de faptele ce le-a făcut. Atunci însă va fi prea târziu şi nu vor mai putea face nimic pentru suflet.

Fraţi creştini, Domnul nostru Iisus Hristos ne zice şi nouă, creştinilor din veacul acesta răzvrătit şi lepădat: *"O, neam necredincios, până când voi fi cu voi, până când vă voi suferi pe voi, o, lume necredincioasă şi îndărătnică, până când vă voi lăsa la Biserica Mea, până când vă voi mai lăsa preoţii Mei, Sfintele Mele Taine, darurile Mele şi tot Harul Meu? Ce semne să vă mai trimit, ce urgii să vă mai dau ca să vă întoarceţi la Mine să nu pieriţi în vecii vecilor? Căci v-am trimis foamete, boli, războaie şi inundaţii, v-am dat cu capul de toţi pereţii când*

v-am cutremurat pământul, v-am făcut semne pe cer şi minuni pe pământ şi tot nu voiţi să mă ascultaţi şi să vă întoarceţi la Mine, să păziţi legea Mea. Voi, creştinilor, sunteţi mai de plâns ca celelalte religii; căci evreii îşi ţin legea lor, turcii îşi ţin legea lor şi toate popoarele păgâne îşi ţin sărbătorile şi rânduielile lor, numai voi nu vreţi să păstraţi legea Mea. Numai voi îmi batjocoriţi sfânta mea duminică şi sărbătorile cu tot felul de urgii pe care le faceţi cu bucurie, spre bucuria satanei".

Într-adevăr, fraţi creştini, să nu uităm că în Sfânta Scriptură stă scris că, înainte de a veni sfârşitul, vine lepădarea de credinţă. Creştinii se vor lepăda de Dumnezeu şi de credinţa cea adevărată. Poate puţină vreme mai este, şi Dumnezeu nu ne va mai suferi şi va trimite peste noi urgiile apocaliptice şi fiarele cele cu cap de om, ca să ne pedepsească în chipul cel mai îngrozitor şi să ne arunce focului şi chinurilor iadului, aşa după cum merităm.

Să ne trezim din păcate, fraţi creştini, acesta este glasul lui Dumnezeu, voia Lui, să lăsăm păcatele, acum este momentul, sculaţi-vă din somnul cel greu, este momentul să ne pregătim cu toţii de drum. Lăsaţi-vă de toate blestemăţiile, de toate poftele diavoleşti, lepădaţi-vă de satana şi de toate lucrurile lui, ca nu cumva să ne apuce cu ceva ale lui, vremea plecării.

Veniţi la sfânta biserică, cu inima înfrântă şi smerită, cu candela credinţei înflăcăraţi, cu rugăciune şi cu post, cu putere de rugăciune şi bucuraţi-vă, bucuraţi-vă, cei ce aţi aflat calea cea luminată. Mulţumiţi lui Dumnezeu şi Sfântului Hristos că v-a adus la El, v-a luminat şi v-a deschis ochii şi nu vă luaţi după întunecaţii întunericului din lume.

Rugăciune

O, prea Milostive şi îndelung răbdătorule Iisuse, îţi mulţumim că ne-ai îngăduit până acum şi nu ne-ai lăsat să pierim în păcatele noastre, îţi mulţumim că ne-ai trezit inimile ca să cunoaştem Calea Ta.

Alungă Tu duhurile cele necurate de la toţi creştinii care sunt pecetluiţi cu botezul Tău şi să urmeze poruncile Tale ca să Te slăvească şi acum şi în vecii vecilor. Amin.

Pr. dr. Dorin Picioruş - Predică la Duminica a 4-a din Postul mare

Iubiții mei, într-un mod minunat, astăzi s-a îmbinat praznicul Buneivestiri cu Duminica a 4-a din Postul Mare, închinată Sfântului Ioan Scărarul din Sinai…de aceea avem două Evanghelii: a praznicului e Mt. 5, 1-12, adică Fericirile, parte componentă a Predicii de pe munte…iar a duminicii e Mc. 9, 17-32, cea în care Domnul vindecă un tânăr demonizat.

Și de aceea avem o prăznuire complexă.

Pentru că trebuie să vorbim despre începutul mântuirii noastre…prin acceptarea Stăpânei de a naște pe Fiul lui Dumnezeu întrupat, despre fericiri ca despre conținutul virtuos al vieții creștine, despre teologie și asceză în persoana Sfântului Ioan Scărarul…dar și despre vindecarea de demonizare și despre deparazitarea de orice ideologizare a vieții noastre.

„Astăzi este începutul mântuirii noastre și arătarea tainei celei din veac" ne spune troparul Buneivestiri.

Pentru că ***astăzi retrăim bucuria Prea Curatei Stăpâne și a întregii umanități la aflarea veștii că Dumnezeu S-a milostivit de creația Sa și că El, Fiul lui Dumnezeu, vrea să Se facă și Fiul Fecioarei.***

Astăzi așadar umanitatea aflǎ o veste paradoxalǎ: aceea cǎ Dumnezeu vrea sǎ Se intimizeze cu creația Sa pânǎ la a Se întrupa, pânǎ la a-Și asuma umanitatea și a Se face om, Dumnezeu și om.

Veste strǎinǎ, neobișnuitǎ…

Pentru că Dumnezeu era văzut ca Cel de deasupra…și nu ca Cel de printre noi…

Iar dacă nu înțelegem venirea Lui la noi…și modul eclesial în care El este mereu cu noi și ne conduce, și ni Se dă spre mâncare și spre băutură, și ne întărește prin fiecare lucrare divino-umană a Bisericii…ne întoarcem la aceeași stare de distanțare față de El ca mai înainte…pentru că nu dorim ca El să Se sălășluiască în noi, prin har, după cum, în mod ființial, S-a sălășluit în pântecele Fecioarei.

Pentru că ***bucuria acestui astăzi eclesial e bucuria că Îl simțim pe El în noi, împărățind peste viața noastră, ca Domn și Stăpân al vieții noastre.***

Adică participăm efectiv la bucuria Stăpânei noastre…pentru că și noi, cei care ne nevoim întru faptele dreptei credințe, ne împărtășim de simțirea și de purtarea lui Hristos, Cel răstignit și înviat pentru viața și mântuirea lumii, Care e Domnul și Fratele nostru în același timp.

E copărtaș cu noi la umanitate, pentru ca să ne facă copărtași cu El, prin har, la împărtășirea de slava lui Dumnezeu.

Căci de aceea astăzi e începutul mântuirii noastre: pentru că astăzi noi ne umplem de măreția slavei lui Hristos, Care Se face om ca noi, afară de păcat, pentru ca pe noi, confrații Săi, să ne facă fii ai Tatălui ceresc prin înfiere.

Și Sfântul Arhanghel Gavriil vine în Nazaret, la Sfânta Fecioară, și o întâmpină cu cuvintele bucuriei. Tocmai de aceea cuvintele lui: „***Bucură-te, cea plină de har*** [Here, cheharitomeni]! ***Domnul este cu tine*** [O Chirios meta su]! ***Binecuvântată ești tu între femei*** [Evloghimeni su en ghinexin] [Lc. 1, 28, cf. GOC]", cuvinte de bucurie…rimează cu Fericirile de pe munte.

Iar Fericirile de la Mt. 5, cele nouă, nu sunt niște promisiuni de viitor…ci niște realități interioare ale prezentului…însăși conținutul vieții noastre duhovnicești de acum…când devenim oameni ai Împărăției lui Dumnezeu.

Și așa cum Prea Curata Stăpână era plină de har aici, pe pământ…pentru ca să fie astfel pentru toți vecii…la fel suntem chemați și noi de Domnul: să fim plini de har aici, oameni integri ai Împărăției Sale, oameni care să avem amprentele slavei Sale și ale bunătății și sfințeniei Sale.

Fiindcă sărăcia duhului [Mt. 5, 3] ***înseamnă smerenie și umilință în fața Domnului. Adică să nu credem despre noi mai mult decât suntem și facem.***

Să fim săraci, cu alte cuvinte, de închipuirea de sine.

Să fim săraci de înfumurare.

Să nu ne credem veșnici și nemuritori…și, mai ales, să nu credem că putem să facem ceva bun…ignorând relația de mare profunzime cu Sine și cu semenii noștri.

Iar dacă ne vedem păcatele…cum să nu ne plângem decadența [Mt. 5, 4]?

Și din plânsul pentru mojicia noastră…vine mângâierea inimii, vine consolarea duhovnicească a lui Dumnezeu…care e umplere a noastră de slava Sa.

Iar plânsul conștiinței pocăite și smerite…naște blândețe în inimă [Mt. 5. 5].

Iar cel care dorește ca oamenii să se umple de bunătatea lui Dumnezeu, dorește cu râvnă, cu flămânzire, ca dreptatea lui Dumnezeu să fie dreptatea noastră, adică sfințenia Lui să fie starea noastră interioară [Mt. 5, 6].

Dreptatea inimii e milostivă [Mt. 5, 7].

Niciodată cel cu adevărat drept nu e un căpcăun, nu e un torționar, nu e un tăietor de capete…ci un om cu simțiri maternale. E un om cu o inimă de mamă pentru cel aflat în nevoie, în durere, în neștiință…

Și ***milostivirea curățește ochii inimii, alături de rugăciune, și ne face văzători de Dumnezeu*** [Mt. 5, 8].

Nu văzători închipuiți…ci reali!

Și care cresc, din vederea lui Dumnezeu, în și mai mari dorințe de curățire și de sfințenie, de întrajutorare și de milostivire.

Și cine dorește pacea pe pământ, ca și în cer, mai mult decât văzătorii de Dumnezeu, decât cei care au văzut cum arată Împărăția lui Dumnezeu? [Mt. 5, 9].

Și cine sunt cei plini de dor pentru Domnul, fără numai cei plini de vederi sfinte și de fapte bune, încât se lasă omorâți toată ziua pentru Domnul slavei? [Mt. 5, 10].

Da, de aceea sunt fericiți cei care suferă toate din cauza iubirii pentru Domnul [Mt. 5, 11]: pentru că atunci, chiar atunci…în mijlocul suferinței și al nefericirii…ei nu sunt singuri…ei nu sunt părăsiți de El…ci se bucură tainic, în mod negrăit…de Cel care poartă împreună cu ei greul crucii…

Însă bucuria e teologică și ascetică…ne spune, în mod apăsat, viața Sfântului Ioan Scărarul.

Bucuria vine din curăție și din cunoașterea lui Dumnezeu și nu din păcate, nu din răutate, nu din avariție, nu din delăsare, nu din visări erotice.

Căci a doua cântare din Triod, de la Vecernia de aseară, închinată Sfântului Ioan, ne spune: ***„Părinte Ioane mărite, curățindu-ți sufletul cu izvoarele lacrimilor, și cu stările cele de toată noaptea înduplecând pe Dumnezeu, te-ai înălțat spre dragostea și spre frumusețea Lui, Fericite; întru care după vrednicie te desfătezi acum, neîncetat bucurându-te cu cei ce s-au nevoit împreună cu tine, Cuvioase, de Dumnezeu cugetătorule”*** [Triod, ed. BOR 2000, p. 373].

Adică adăstând/ rămânând/ fiind mereu în fapte bune și în cugetare teologică…trăiești ortodox…și te umpli de frumusețe.

Iar dacă nu ești frumos la cuget, dacă nu ești înțelept la minte, dacă nu ești mare trăitor sau teolog…nu trebuie să acuzi pe nimeni de neîmplinirea ta interioară…pentru că, după cum vedem, suntem…ceea ce vrem să fim…și nimic mai mult…

Creșterea noastră intelectuală și duhovnicească e pe măsura eforturilor personale.

Împlinirea noastră creștină e pe măsura sincerității dragostei noastre.

Cum dar credem că putem să Îl mințim pe Dumnezeu, considerând că prin trei metanii…și cinci lei…devenim ca Sfinții nevoințelor extraordinare de odinioară?

Cum dar așteptăm marea cu sarea de la El…și de la noi nu cerem mai nimic?

Însă invidia și bădărănia noastră sunt pe măsura lenii noastre.

Cu cât suntem mai leneși și mai neproductivi cu atât dorim mai mult respect nemeritat. Și pe cât vedem că suntem mai colțuroși și impudici în actele noastre, pe atât înălțăm nasul pe sus…cerând respectabilitate.

Însă respectabilitate coboară de la Dumnezeu…pe măsura nevoințelor noastre.

Suntem mai de cinste…pe măsură ce nu iubim cinstea vană…ci cinstea de la Dumnezeu, care e slava Sa ce ne inundă.

Dacă așteptăm titluri ca să scriem cărți…sau dacă înălțăm Biserici doar pentru ca să primim cruci mari la gât…dorim prea puțin…adică doar slava trecătoare.

Slava netrecătoare coboară de sus…în smerenia inimii noastre…și ea este dată de Dumnezeu și nu de oameni!

De aceea, astăzi, în a patra duminică a Postului Mare avem și Evanghelia care ne vorbește despre demonul muțeniei [Mc. 9, 17]…care se răzbună pe noi și ne dorește autodistrugerea [Mc. 9, 18, 20-22].

Tace ca mutul…

Sau: tace și le face…

Ambele expresii arătând răutatea încuibată/ ascunsă/ subcutanată…prin care omul mârșav la inimă…își caută împlinirea intereselor. Bineînțeles: meschine…

Caută să profite de bunătatea ta, de inima ta miloasă, de sinceritatea ta…

Îți întoarce cuvintele pe dos, le răstălmăcește, duce vorba de la unul la altul, țese intrigi, toată ziua plănuiește cum să îl scoată pe unul din poziția lui…pentru ca el să-i ia locul.

Și când îi ia locul…nu e în stare de nimic…pentru că el s-a gândit doar la a-i lua locul…și nu la a face ceva constructiv în acel sector de activitate.

Demonul muțeniei îl arunca în foc și în apă [Mc. 9, 22].

Nu era prieten cu tânărul…ci vrăjmaș.

El atenta la viața acestuia…

Îi provoca stări de boală…care nu aveau cauze fiziologice.

Și vedem astăzi că s-au înmulțit cei care fac lucruri „ieșite din comun”, care „uimesc” în mod satanic…dar care nu au nimic de-a face cu Biserica sau cu minima morală.

Îți află bolile, îndoaie linguri, merg prin foc, stau sub gheață, postesc zile în șir…toate cu un satanism „bine organizat”.

Și oamenii cred, în naivitatea lor, că există religiozități paralele cu Biserica…și dacă nu merge treaba cu slujbele, nu se vindecă, nu se căsătoresc, nu se îmbogățesc prin mersul la Biserică…se duc la vrăjitoare…sau la tot felul de oameni cu capacități „paranormale”.

Bineînțeles: e vorba aici de necredință sau de puțină credință.

Dacă ești un om echilibrat înțelegi faptul că din combinația otravă + miere…nu rezultă medicament…ci sinucidere.

Dar dacă vrei să experimentezi pe propria-ți piele ce înseamnă satanizarea…lecuirea poate să fie foarte dureroasă…și să necesite o parte a vieții pierdută.

Și putem înțelege practic diferența dintre dependența de ceva (mâncare, droguri, băutură, medicamente, pornografie, sex) și satanizare…prin ce se întâmplă în om.

Dacă nu poți să te abții în cazul dependenței…și avem parte, în cazul lor, doar de sugestionări din partea demonilor spre exces, spre dezordine interioară, spre bucuria de plăcerea în sine…în cazul posesiei satanice…demonii sunt ființe care te locuiesc și își manifestă răutatea și nesimțirea în tine…tu putând să li te împotrivești foarte slab…

După cum vedem din Evanghelia de azi…atunci când îl aruncau în foc și în apă, să moară ori ars ori înecat…demonii atentau la sănătatea lui, a tânărului și îi negau libertatea.

Era o unealtă în mâna lor…și ei se răzbunau pe el cu cruzime.

Nu omul alegea ce să facă…ci demonii alegeau în locul lui.

Și ajungem la ideologizarea vieții…adică la ce înseamnă să mănânci, să te îmbraci, să te miști pe stradă…pentru că așa e moda, pentru că așa vor alții…sau partidul…sau gruparea din care faci parte…iar tu, părerea ta, să nu conteze.

La astfel de libertate ne cheamă Domnul, la una ideologizată, propusă de alții, îngustată după mintea omului…sau la aceea în care El ne eliberează de patimi și ne umple de slava Lui?

Însă El, bineînțeles, ne cheamă la libertatea bunătății, a smereniei, a sincerității, a dragostei.

La libertatea care ne înduhovnicește…și nu la secătuirea de libertate și de creație…pe care ți-o cere ideologia.

Pentru că nici comunismul, nici capitalismul, nici stânga, nici dreapta, nici conservatorismul și nici liberalismul nu oferă o libertate atât de frumoasă și de echilibrată, de totalizatoare și de personalizatoare, precum libertatea lui Dumnezeu, care vede întregul tot pe atât de atent pe cât vede partea.

Libertate care e curăție și echilibru, angajare și detașare, competiție și competență.

Pentru că nu poți fi echilibrat fără curăție interioară și nici nu te poți angaja în ceea ce e frumos și drept…dacă nu te detașezi de partizanate nocive.

Libertatea lui Dumnezeu promovează doar competiția cu tine însuți…dar în care arăți că ești competent în ceea ce faci.

În a patra duminică din Postul Mare, în concluzie, ni se sugerează că încă suntem pe cale…că a urca înseamnă a te personaliza.

A te umaniza…pe cât te înduhovnicești.

Pentru că observăm că Sfinții noștri, pe cât sunt de mari în comparație cu viețile noastre…pe atât nu sunt distanți față de noi…ci vin în ajutorul nostru în mod necontenit.

De aceea să ne bucurăm cu bucurie reală, cu bucuria pocăinței, a cumințeniei, a curăției și a eleganței dintre noi!

Să nu postim la normă!

Să nu dăm milostenie de ochii lumii!

Să nu muncim sau să citim în silă…ci pentru luminarea noastră!

Pentru că ceea ce se face cu inimă bună, cu încredere și cu onestitate…acelea rămân acum și în veacul veacului. Amin!

Părintele Ion Cârciuleanu - Predică la a patra Duminică din Postul mare - Ajută necredinţei mele!

În duminica a patra din Postul Sfintelor Paşti se citeşte pericopa Sfintei Evanghelii cu vindecarea unui tânăr adus la Iisus de tatăl său. Tânărul era stăpânit de "un duh mut", care îl chinuia cumplit.

Această boală grea îl apuca din timp în timp, făcându-l să cadă jos, să se frământe în zvârcoliri chinuitoare, scrâşnindu-şi dinţii, făcând spume la gură, înţepenind. Aceste manifestări ale bolii, venite pe neaşteptate, în afară de suferinţa grea dar trecătoare a spasmelor, ameninţau viaţa copilului, prin aceea că putea să cadă în apă sau în foc, prăpădindu-se astfel un suflet nevinovat.

Apostolii au încercat să-l tămăduiască, dar n-au putut.

Nefericitul tată vine la Mântuitorul Iisus descriind suferinţele fiului său şi zicând: "***De poţi ceva, ajută-ne, fie-ţi milă de noi. Iar Iisus i-a zis: De poţi crede, toate sunt cu putinţă celui ce crede. Şi îndată, strigând, tatăl copilului a zis cu lacrimi: Cred, Doamne! Ajută necredinţei mele***" (Marcu 9, 22-24).

Domnul Iisus, mişcat de această suferinţă a fiului, de credinţa tare şi smerită a tatălui său, porunceşte: "***Duh mut şi surd, Eu îţi poruncesc, ieşi afară din copil şi să nu mai intri în el. Şi răcnind, şi zguduindu-l cu putere, duhul a ieşit; iar copilul a rămas ca mort, încât mulţi ziceau că a murit. Dar Iisus, apucându-l de mână, l-a ridicat şi el s-a sculat în picioare***" (Marcu 9, 25-27).

La întrebarea ucenicilor, de ce n-au putut ei să izgonească duhul cel rău din copil, Iisus le răspunde: "***Acest soi de demoni cu nimic nu poate fi scos afară decât numai cu rugăciune şi post***" (Marcu 9, 29).

Sfântul evanghelist Matei redă mai pe larg acest răspuns al lui Iisus: “***Ci Iisus le răspunse: pentru necredinţa voastră; că de veţi avea credinţă cât un grăunte de muştar, veţi zice muntelui acestuia: Mută-te de aici dincolo, şi se va muta; şi nimic nu va fi vouă cu neputinţă. Dar acest neam de demoni nu ies decât numai cu rugăciune şi cu post***” (Matei 17, 20-21).

Ce învăţăm noi, creştinii, care am ajuns cu ajutorul lui Dumnezeu în această a patra duminică a sfântului şi marelui Post şi care ne pregătim să întâmpinăm cu bună cuviinţă creştinească Patimile, Moartea şi Învierea Domnului Iisus Hristos? ***Relatarea Sfântului evanghelist Matei, care întregeşte pe aceea a Sfântului evanghelist Marcu ne arată că o credinţă puternică, împreună cu cele două arme ale pocăinţei, rugăciunea şi postul, ajută pe creştin să poată nimici puterea demonilor.***

Credinţa este acea putere lăuntrică, ce încălzeşte sufletul, îi dă puteri, şi-l face să năzuiască spre desăvârşire.

Credinţa a făcut lucruri mari şi minunate încă de la începutul lumii şi a făcut pe oameni plăcuţi lui Dumnezeu, încă în Legea veche, înainte de venirea Mântuitorului, că toţi câţi au fost drepţi, din credinţă au lucrat şi prin credinţă au făcut fapte mari şi plăcute lui Dumnezeu.

Credinţa a mântuit pe Noe de apele potopului. Pentru credinţă a fost mutat de pe pământ Enoch, ca să nu vadă moarte…, prin credinţă s-au făcut mari şi plăcuţi lui Dumnezeu Avraam, Isaac, Iacob şi Moise etc.

Vedem dar, câte a făcut credinţa, încă în Legea veche, vedem cum prin credinţă se poate face omul plăcut lui Dumnezeu, că credinţa, ca şi iubirea, toate le poate, ceea ce şi Hristos mărturiseşte în Sfânta Evanghelie de astăzi, când zice: “Toate se pot credinciosului”.

Tot aşa şi în Legea Noului Testament, credinţa a fost cea dintâi care s-a cerut de la toţi câţi vor să se mântuiască; Dumnezeu a trimis pe Fiul Său în lume ca să se mântuiască cei ce vor crede în El; a trimis şi Hristos pe Apostoli, ca să înveţe pe popoare, şi cei ce vor crede cele învăţate şi auzite, să se mântuiască.

Credinţă a cerut Domnul Iisus Hristos de la cei doi orbi, care au venit la El ca să-i vindece, şi după ce şi-au arătat credinţa, i-a vindecat pe ei, zicând: “***după credinţa voastră, fie vouă***” (Mat. 9, 27-30).

Pentru credinţă a înviat Iisus Hristos pe fiica lui Iair, că zice lui: “***Nu te teme, crede numai***” (Luca 8, 48).

Credinţa a mântuit de lepră pe cei zece leproşi, că zice celui ce s-a întors să mulţumească: “***Credinţa ta te-a mântuit***” (Luca 17, 19).

Acestea şi alte nenumărate pilde, care le aduce Sf. Evanghelie şi pe care nu le pot enumera pentru mulţimea lor, arată clar câtă putere are credinţa. ***Dar credinţa numai atunci e deplină şi adevărată dacă se arată prin fapte, prin post şi rugăciune, pentru că cel ce are credinţă adevărată şi tare nu poate să nu lucreze şi fapte bune.***

Credinţa numai împreună cu fapte bune poate să mântuiască pe om, că iată, şi dracii cred şi se cutremură, după cum vedem din Evanghelie, când multe duhuri necurate cunoşteau că Hristos este Fiul lui Dumnezeu, şi totuşi dracii nu se mântuiesc pentru că nu au fapte bune. Numai prin fapte poate arăta omul că are o credinţă adevărată.

Drepţii au ajuns drepţi şi plăcuţi lui Dumnezeu pentru credinţa lor, împreunată cu faptele cele bune.

Avel nu numai a crezut, ci a arătat credinţa lui prin fapte, că a adus jertfă lui Dumnezeu. Avraam prin fapte şi-a întărit credinţa sa, că la porunca lui Dumnezeu s-a dus cale departe şi acolo a înălţat altar pentru fiul său, ca să-l jertfească Domnului.

Vedeţi, dar, cum credinţa lucrează prin fapte, căci numai aşa se poate împlini; că precum trupul fără suflet este mort, aşa şi credinţa fără fapte moartă este.

Dar Legea Noului Testament şi mai mult ne întăreşte în adevărul că credinţa lucrează prin iubire. Dar în ce constă iubirea? În împlinirea poruncilor lui Dumnezeu, pentru că zice Domnul: “Cel ce are poruncile mele şi le păzeşte, acela este care Mă iubeşte” (Ioan, 14, 15-21).

Apostolii s-au învrednicit a fi sfinţi, nu numai pentru credinţa lor, dar, pe lângă iubire, au împreunat cu credinţă fapta cea mai deplină şi desăvârşită.

Mulţimile de martiri, sfinţi şi mărturisitori n-au avut numai credinţă, ci credinţa au întărit-o prin fapta cea mai mare a iubirii, s-au supus până şi morţii, pentru Hristos, în care au crezut; că bine ştiau ei cum că credinţa lucrează prin iubire, şi au arătat că nu numai cred dar îl şi iubesc pe Domnul, împlinind poruncile Sale.

Ca să fie şi mai deplină, pocăinţa, care este o fiică a nădejdii, o împăcare cu Domnul, prin lucrarea faptelor bune, o curăţire a conştiinţei, trebuie unită cu post şi rugăciune, pentru că postul ne opreşte de la rele, înfrânează poftele.

Postul este, după cum spune Sfântul Ioan Scărarul, “nimicirea gândurilor viclene, curăţirea rugăciunii, luminător al sufletului, paza minţii, suspinare smerită, oprire de la clevetire, pricină de liniştire, străjerul ascultării, uşurarea somnului, sănătatea trupului, pricinuitorul nepătimirii, dezlegarea de păcat, uşa raiului şi desfătarea cerească”.

Postul şi rugăciunea sunt şi acte de cult, specifice şi definitorii ortodoxiei, ca aducere la expresia credinţei noastre dreptslă vitoare, dar ele nu sunt şi nu pot fi nişte acte goale de conţinut, fără temei şi scop, repetabile şi intrate în obişnuinţă, ci ele exprimă o atitudine de conştiinţă fermă, liberă, smerită şi limpede.

Postul adevărat este asociat de Biserică cu rugăciunea stăruitoare. Această alăturare a postului cu rugăciunea dă expresia obiectivă a legăturii noastre cu Dumnezeu, căci, cu cât postul este mai susţinut, cu atât rugăciunea noastră este mai adâncă şi mai vie.

În acest înţeles postul şi rugăciunea, ca arme ale duhului de luptă contra răului, depăşesc graniţele obişnuite ale zilelor calendaristice stabilite şi se permanentizează ca normă de viaţă a credincioşilor.

Postul şi rugăciunea se împlinesc şi se definesc reciproc.

Rugăciunea dă puteri tainice trupului ca să poată posti, iar postul dă aripi sufletului ca să se poată ruga.

Aşadar, postul şi rugăciunea sunt, pe de o parte, mijloace intime de exprimare a raportului nostru cu Dumnezeu: trăiri subiective, individuale, care implică pe fiecare credincios; dar, pe de altă parte, ele lucrează în afară, rodesc nemijlocit atât în lupta contra răului, a ispitelor, a patimilor şi a păcatelor, cât şi în relaţiile noastre cu semenii noştri, în mod pozitiv.

În acest chip, postul şi rugăciunea nu devin scop în sine, ci ele se interpătrund cu întreaga noastră fiinţă morală; cu credinţa, cu virtutea şi cu faptele cele bune. Pentru aceasta, locul şi însemnătatea postului şi a rugăciunii în viaţa creştină sunt de o importanţă deosebită. În acest fel să încercăm, pe cât este cu putinţă, să înţelegem rolul postului şi al rugăciunii, locul şi rostul lor pentru viaţa de aici şi cea de dincolo, pentru fericirea şi mântuirea noastră.

Să considerăm postul ca un mod de viaţă, plin de bucuria de a trăi în curăţenie şi Duh, exteriorizat în lumina feţei şi în pacea Duhului. Aşa cum ne-a învăţat Mântuitorul: “***Tu când posteşti unge-ţi capul tău şi faţa ta o spală***” (Mat., 6, 17), ***adică, fiţi bucuroşi, fiţi veseli.*** Căci pe de o parte, postul

opreşte pornirile rele ale vieţii, ceea ce-i un mare folos, iar pe de altă parte, postul ne oferă un curat izvor de virtuţi, care înseamnă cel mai mare folos şi răsplată pentru noi, făgăduită de Dumnezeu celui ce posteşte: ***“Tatăl vede pe cel ce posteşte şi îi va răsplăti lui”.***

Este adevărat şi verificat că în fiinţa omului se duce o luptă surdă, între pornirile trupului şi năzuinţele sufletului. Sfinţii Bisericii, mari postitori şi rugători, au arătat aceasta. Sfântul apostol Pavel a pus în lumină, în chip dumnezeiesc, acest adevăr şi tot el mărturiseşte că din această pricină îşi supune trupul unui sever exerciţiu, pentru a-l face să asculte, în pace, graiurile duhului (Romani, 8, 4-10).

Postul creştin este un mare proces de curăţire a sufletului şi a trupului, ca să ne facă vrednici de a sluji lui Dumnezeu şi de a ne împărtăşi cu El.

Postul este deci, o normă de viaţă creştină. El a fost instituit de Dumnezeu la facerea lumii, prin porunca de a nu mânca din fructul oprit (Fac., 3, 16). De la Moise la ultimul prooroc al Vechiului Testament, Sfântul Ioan Botezătorul, toţi au postit. La fel toţi patriarhii şi drepţii Vechiului Testament.

Mântuitorul Iisus Hristos spiritualizează postul. El însuşi şi-a început activitatea în istorie după ce a postit şi s-a rugat 40 de zile în pustie (Mat., 4, 1-2). Sfinţii Apostoli au postit, iar Sfântul apostol Pavel ne îndeamnă explicit la post (I Cor., 7, 5). Sfinţii Părinţi, mari postitori, au arătat valoarea postului şi ne-au îndemnat să-l practicăm.

Pentru Sfântul Ioan Gură de Aur postul este leacul adevărat al trupului şi al sufletului, iar Sfântul Vasile cel mare zice: “Primii noştri părinţi au fost izgoniţi din Rai pentru că n-au ţinut postul poruncit lor; noi trebuie să postim ca să intrăm din nou în Rai” sau “adevăratul post este îndepărtarea de la rău, înfrânarea limbii, înfrânarea mâniei, lepădarea poftelor, a defăimării şi minciunii”.

“Postul, spune Fericitul Augustin, curăţeşte inima, ridică sufletul şi-l închină către căinţă, depărtează răul, potoleşte văpaia poftelor şi aprinde flacăra credinţei”.

Avem pildă supremă în acest sens pe însuşi Mântuitorul Iisus Hristos, pe Sfinţii Apostoli şi pe Sfinţii Bisericii, care sunt expresii de cea mai înaltă ţinută de realizare a noastră pe scara valorilor morale, pentru care postul şi rugăciunea au constituit o condiţie cerută pe drumul spinos al cunoaşterii adevărate a lui Dumnezeu.

Postul este o jertfă a fiecăruia, pentru că postul nu este un tipar rigid, care se aplică uniform tuturor, indiferent de puterile fiecăruia. Contează, în cea mai mare măsură, puterea spirituală a fiecăruia, până la atingerea limitelor de sus ale capacităţilor noastre, postul şi rugăciunea devenindu-ne unitate de măsură.

Dar pentru ca postul să realizeze o cât mai perfectă armonie intimă între trup şi suflet, între om şi obşte şi între credincios şi Dumnezeu, el trebuie să se împletească cu rugăciunea. Această împletire ni se înfăţişează ca o necesitate cerută a echilibrului şi a frumosului moral-spiritual.

Ştim că rugăciunea este legătura noastră intimă şi directă cu Dumnezeu; ea este o comuniune de viaţă cu divinitatea. Prin ea preamărim, mulţumim şi cerem ajutorul lui Dumnezeu. Ea alungă ispitele, şterge păcatele, mijloceşte mântuirea, atunci când ea izvorăşte dintr-o credinţă puternică. Dumnezeu ne-a spus să-L "***chemăm la vreme de necaz***" (Ps., 49 15) şi ştim că "***El ne ajută***" (Ps., 68), pentru că Domnul Iisus ne-a fagăduit: "***cere şi ţi se va da, bate şi ţi se va deschide***".

Trebuie să ne rugăm cu timp şi fără timp (Luca, 18, 1), pentru că numai rugăciunea învinge răul deznădejdii noastre şi ne întăreşte puterea duhului în lupta cu păcatul: "***Privegheaţi şi vă rugaţi ca să nu cădeţi în ispită, căci duhul este plin de râvnă; dar trupul e neputincios***", ne îndeamnă Domnul Iisus Hristos (Mat., 26, 41).

Tăria noastră în trezire duhovnicească ne-o dă rugăciunea şi postul "***căci protivnicul ne dă târcoale ca un leu care răcneşte căutând pe cineva să înghită***" (I Pentru, 5, 8). ***Ca legătură plină de taină a omului cu veşnicul, spune un mare trăitor creştin, "rugăciunea este minunea minunilor, care se împlineşte zilnic în sufletul evlaviosului".***

Prin rugăciune avem pe Dumnezeu cu noi, totdeauna, învrednicindu-ne de harul său. Rugăciunea este o necesitate de viaţă a sufletului nostru, fără de care el se sufocă, ca trupul fără oxigen.

Istoria vieţii şi mântuirii creştine este o lungă cale a rugăciunii noastre, deschisă către Dumenzeu. De la Adam până la Sfântul Ioan Botezătorul, toţi drepţii şi proorocii Vechiului Testament s-au rugat.

Însuşi Mântuitorul, care a restabilit legătura dintre Dumnezeu şi om, s-a rugat şi ne-a învăţat pe noi să ne rugăm, dându-ne atotcuprinzătoarea Rugăciune domnească sau Tatăl nostru, în care uneşte toate cererile în ruga "***Facă-se voia Ta***", ***adică să ne potrivim, în rugăciune, voia noastră după voia lui Dumnezeu,***

care cunoaşte inima şi trebuinţele noastre. Sfinţii apostoli au vie-ţuit într-o continuă rugăciune şi lucrare de propovăduire a Sfintei Evanghelii.

Sfântul apostol Pavel ne îndeamnă ca "***rugăciunea să fie stăruitoare*** (Rom. 12, 12), ***şi să facem, în toată vremea, prin Duhul, tot felul de rugăciuni***" (Efes 6, 18), ***şi în orice loc, fără mânie şi îndoieli*** (I Tim. 2, 8).

Sfinţii Părinţi s-au rugat şi au lăsat pagini nemuritoare despre rugăciune, care este pacea şi bucuria de a trăi şi mijlocul cel mai indicat de întărire sufletească şi duhovnicească.

Ce luptă este mai încordată şi biruinţă mai mare decât lupta cu noi înşine şi cu puterile întunecate care ne asaltează şi biruinţa asupra noastră şi asupra celui rău. Atunci ne vom învinge şi vom fi stăpâni pe noi, când ne vom lăsa conduşi de puterea duhului, a rugăciunii şi a postului.

Prin aceste două virtuţi, creştinul se înduhovniceşte pe măsura puterii şi voinţei lui, care acţionează luminat în câmpul harului divin cu care colaborează în vederea mântuirii.

Postul şi rugăciunea sunt puteri de sus, care înveşnicesc pe om încă de aici, şi-l conduc, ajutându-l să se ridice treaptă cu treaptă, spre limanul fericit al învierii.

Dacă postul şi rugăciunea lucrează în fiinţa noastră, a fiecăruia din noi, ele produc, prin caracterul lor comunitar obştesc, o întreagă serie de virtuţi obşteşti, ce stau la baza vieţii creştine, tocmite pe dreptate, dragoste, respect reciproc, încredere, cinste, demnitate etc. În acest chip rugăciunea şi postul devin mijloace de unitate umană şi creştină, de solidaritate în dragoste, înlăturând egoismul, nedreptatea, asuprirea care generează ura, vrajba, răutatea şi neînţelegerea dintre oameni şi popoare.

Numai când ne vom elibera de slăbiciuni şi păcate vom vedea adevărata statură şi autentica noastră armură a sufletului, de adevăraţi fii ai lui Dumnezeu. Numai prin lupta ce o ducem cu păcatul, prin rugăciune şi post, întrezărim Împărăţia Cerurilor deschizându-se pentru noi.

Să ne înmulţim puterile trupeşti şi sufleteşti ca într-un focar de raze de lumină, să ne rupem de păcatele veacului acestuia, urmându-L pe Domnul Iisus, pas cu pas! Să punem la inimă cuvântul Său şi să ne rugăm postind şi să postim rugându-ne, ca El să ne dezlege de orice legătură a celui rău şi de orice cursă a vrăjmaşului, ca purificaţi de orice necurăţie să devenim părtaşi ai Sfintei Sale cine, în ziua cea neînserată a Învierii Sale. Amin.

Părintele Iosif Trifa, tâlcuire la Evanghelia Duminicii a III-a din Postul mare (a Sfântului Ioan Scărarul) - Ceva despre rugăciunea cea adevărată

Să luăm aminte! „Duhul cel mut“ care-l chinuia pe tânărul din evanghelie se află şi astăzi printre noi. Patimile cele rele şi păcatele sunt tot atâtea duhuri rele care tulbură şi chinuiesc pe oamenii cuprinşi de ele. Mântuitorul ne spune că aceste „duhuri mute“ nu se pot alunga cu nimic altceva decât cu post şi rugăciune. Despre post am vorbit mai înainte. Acum vom vorbi ceva despre rugăciune.

Multe am avea de spus despre darul rugăciunii. Cu ajutor de la Domnul de Sus vom scrie cândva o carte întreagă despre rugăciune. Acum vom spune pe scurt: ce dar mare ne este nouă rugăciunea!… Ce lipsă mare avem noi de acest dar… şi ce binecuvântări revarsă asupra noastră rugăciunea cea adevărată!

Mare dar este nouă rugăciunea. Prin rugăciune noi vorbim cu Dumnezeu. **Rugăciunea este o vorbire a omului cu Dumnezeu.** „***Eu, care sunt pământ şi cenuşă – zice Avraam – am început să grăiesc cu Dumnezeu***“ (Fac. 18, 27).

Când mergi la un domn mai mare din lumea aceasta, trebuie să-l cauţi pe la toate uşile, cu pălăria în mână; şi întrebarea e: te ascultă ori ba? Pe la uşile miniştrilor din Bucureşti am văzut mulţime de oameni şi puţini aveau norocul să fie primiţi şi ascultaţi. Într-o audienţă mai înaltă, la rege, nu poate pătrunde orice muritor. De când eram la ţară, îmi aduc aminte de un om ce spunea şi se lăuda pe toate drumurile că el a vorbit cu regele. Şi, iată, prin rugăciune, noi putem vorbi oricând şi oriunde cu Regele regilor şi cu Domnul domnilor. Ce dar mare!

Ce lipsă mare avem noi de acest dar! **Rugăciunea este răsuflarea sufletului, este graiul vieţii noastre celei sufleteşti.** Un creştin adevărat nu poate trăi fără

această răsuflare. Cel care nu se roagă este un fel de mort cu sufletul… este un fel de mut cu sufletul. Dumnezeu n-are copii muţi. ***Un adevărat copil al lui Dumnezeu vorbeşte neîncetat prin rugăciune cu Tatăl Ceresc.***

Ce daruri şi binecuvântări ne aduce rugăciunea! ***Prin ea ne atingem neîncetat cu Cerul, cu Dumnezeirea. Prin ea primim neîncetat daruri şi putere de Sus pentru lipsurile vieţii noastre sufleteşti şi trupeşti.***

Vom spune însă îndată că numai rugăciunea cea adevărată aduce aceste daruri. Iar rugăciunea cea adevărată trebuie să aibă două lucruri mari: trebuie să-L aibă pe Domnul şi Jertfa Crucii şi pe Duhul Sfânt şi Focul cel Ceresc.

Cea dintâi cerinţă a rugăciunii este: Să ne rugăm în numele Domnului Iisus. Este aceasta o condiţie pe care Evanghelia şi Mântuitorul ne-o arată precis: „***Amin, amin zic vouă că orice veţi cere de la Tatăl, în numele Meu, vi se va da vouă***“ (Ioan 16, 23). „***Veţi cere în numele Meu şi Eu voi ruga pe Tatăl pentru voi***“ (Ioan 16, 26). Vai, eu cât am stat prin şcoli nu mi-a spus nimeni cu apăs acest lucru: Să mă rog în numele Domnului Iisus Hristos. Mi s-a spus că trebuie să mă rog aşa şi aşa… mi s-a spus şi despre mijlocirea sfinţilor, dar nu mi s-a spus despre marele Mijlocitor al rugăciunilor mele, despre Iisus Mântuitorul.

Viaţa noastră are putere numai la picioarele Crucii. Aici este împăcarea noastră cu Dumnezeu şi legătura noastră cu cerul. Aici este şi puterea rugăciunilor noastre. Rugăciunea cea cu putere este numai aceea care vorbeşte prin Jertfa Crucii de pe Golgota, prin acest minunat „telefon“ ce ni l-a lăsat Mântuitorul să vorbim, prin el, cu Dumnezeu.

Voi spune o asemănare: ***Mai zilele trecute, am văzut aici, la oraş, un sătean aşteptând la o poartă.***

– Pe cine aştepţi aici, bădicule dragă?
– Apoi, cinstite părinte, aici locuieşte domnul cutare. Am o rugăminte la el şi aştept de două ceasuri. Poarta e încuiată, bag seamă că nu-i nimeni acasă.
– O, dragul meu, i-am răspuns eu, dumneata aştepţi aici în zadar. Trebuie să suni clopoţelul de la poartă. Uite, apasă pe bumbul (butonul) ăsta şi un clopoţel va înştiinţa îndată pe cei dinăuntru că cineva aşteaptă aici afară!
Omul a sunat şi îndată i s-a deschis poarta. Domnul era acasă.

Ce minunată icoană este aceasta, mai ales, pentru creştinii care nu se roagă! Aşa sunt şi cei care nu se roagă. Ei stau copleşiţi de lipsuri şi necazuri trupeşti şi sufleteşti. Uşa îndurării lui Dumnezeu este lângă ei, dar ei nu sună clopoţelul. Nu cunosc rugăciunea.

Omul ce sta la poartă îl cunoştea pe domnul de care avea lipsă; avea şi o rugăminte către el, dar nu ştia cum să intre la el. ***Cunosc oamenii pe Dumnezeu, dar mulţi nu ştiu a pătrunde cu rugăciunea până la El, pentru că nu folosesc „clopoţelul", nu folosesc Golgota, nu se roagă în numele Domnului Iisus.*** Să ne rugăm în numele Domnului Iisus, Cel răstignit pentru noi şi pentru păcatele noastre. Să cerem totul prin Sângele Lui, să-L rugăm pe El să prezinte rugăciunile noastre în faţa Tatălui Ceresc.

A doua cerinţă a rugăciunii este: să ne rugăm cu ajutorul Duhului Sfânt. Domnul Iisus ne-a lăsat pe Duhul Sfânt să ne înveţe ce să vorbim, cum să vorbim şi cum să trăim. ***Pe Duhul Sfânt să-L rugăm să ne înveţe şi a ne ruga.*** Dascălul cel adevărat al rugăciunii nu este Catehismul, nici regulile rugăciunii, ci este Duhul Sfânt. Numai cei din şcoala Duhului Sfânt ştiu să se roage cu putere. Numai cu ajutorul Duhului Sfânt putem coborî foc ceresc în rugăciunile noastre şi în sufletul nostru.

Când în rugăciunile noastre se află Golgota şi Duhul Sfânt, atunci avem rugăciunea cea caldă. Rugăciunea celor mai mulţi creştini este o rugăciune a buzelor, a gurii. Buzele se muncesc şi aleargă înainte, dar inima stă pe loc. O astfel de rugăciune este ca şi când ai trage, de jos, un clopot din turn, şi limba clopotului se mişcă încoace şi încolo, dar nu atinge clopotul. Clopotul e mut. Aşa sunt toate rugăciunile din care lipseşte Golgota şi Focul Duhului Sfânt. Rugăciunea nu trebuie să fie atât o larmă mare a gurii şi a buzelor, ci mai ales o aprindere, o grăire, o suspinare a inimii. Spun încă o dată că rugăciunea celor mai mulţi creştini este o rugăciune a buzelor, a gurii. Buzele se muncesc şi aleargă înainte, dar inima stă pe loc. Îndeosebi noi, românii, avem rugăciunea buzelor.

Mustrarea Mântuitorului: „***Neamul acesta cu buzele mă cinsteşte, dar cu inima este departe de Mine***" parcă apasă în special rugăciunile noastre.

Ba încă mai mult decât atât: cu gura cu care ne rugăm dimineaţa, cu aceeaşi gură blestemăm şi înjurăm mai târziu, ca şi când din acelaşi izvor ar putea ieşi şi apă dulce şi apă otrăvită. Ne rugăm dimineaţa lui Dumnezeu, dar toată ziua trăim o viaţă fără El. O astfel de rugăciune nu ajută la nimic.

Prin rugăciune trebuie să omorâm mereu păcatul şi să-l scoatem din viaţa noastră. Rugăciunea nu poate petrece laolaltă cu păcatul. Ori rugăciunea omoară păcatul, ori păcatul omoară rugăciunea.

Rugăciunea nu trebuie să fie a buzelor tale, ci mai ales a inimii tale. ***Căci din prisosul inimii vorbeşte gura, zice Mântuitorul*** (Mat. 12, 34). Aşa şi la rugăciune, căldura şi dragostea dinăuntru trebuie să mişte buzele din afară. Rugăciunea trebuie să iasă dintr-un adânc al sufletului, precum se ruga David, zicând: „***Din adâncul sufletului am strigat către Tine, Doamne***".

Când te rogi, trebuie să stai în faţa lui Dumnezeu cu toată fiinţa ta, cu toată inima şi cu tot sufletul tău. „***Rugatu-m-am Feţei Tale cu toată inima mea… Întins-am către Tine mâinile mele, sufletul meu ca un pământ fără de apă***" (Ps. 142).

Când te rogi, sileşte-te ca toată vorba ta să fie rostită rar, cu înţeles, cu pricepere, cu duh, pentru că nu mulţimea vorbelor face rugăciunea bună, ci căldura, înţelegerea şi duhul cu care te rogi. Dacă, rugându-te cu pricepere, cu duh, cu inimă şi căldură, vei simţi că se aprinde ceva în sufletul tău, vei simţi că mâinile ţi se strâng mai tare împreună şi ochii ţi se umezesc, atunci să ştii, dragă cititorule, că te rogi cu mare folos pentru sufletul tău.

Rugăciunea apărătoare contra lui satan

Rugăciunea cea adevărată este şi cea mai bună armă contra ispititorului şi a ispitelor lui.

Despre un rege se spune că, voind să se bată cu un alt rege, a trimis spioni să vadă cu ce fel de vrăjmaş are de lucru. Spionii se întoarseră spunând că pe regele şi oamenii din acea ţară i-au văzut rugându-se. „Cu astfel de oameni nu-i de luptat" – zise regele – şi trimise spionii în altă parte. De aici veni veste că oamenii beau şi chefuiesc. Regele s-a sculat cu război asupra lor şi i-a bătut.
Aşa face şi diavolul. El îşi trimite spionii lui să cerceteze unde ar fi suflete de cucerit:
– Aghiuţă, du-te la omul acela şi acela să vezi de se roagă ori ba!
La o săptămână:

– Am fost, Întunecimea voastră, şi pe omul acela l-am aflat chefuind şi suduind. Nici n-am mai aşteptat alt ordin, ci îndată l-am înfrânt ca pe o muscă.
– Tartore, du-te la omul acela şi acela să vezi cum se roagă!
Peste o săptămână:
– Am fost, Întunecimea voastră, şi l-am aflat rugându-se. Mă aşteptam să mi se facă rău de rugăciunea lui, dar m-am putut apropia fără nici o primejdie. Rugăciunea lui era fără putere. Duşmanii noştri cei mari – Golgota şi Duhul Sfânt – nu erau în rugăciunea lui. Rugăciunea lui era mai mult o datină goală. Cu gura cu care zicea dimineaţa Tatăl nostru, cu aceea ne lăuda pe noi, toată ziua, cu sudalme, minciuni şi alte lucruri plăcute iadului nostru. Rugăciunea lui nu este nici o primejdie pentru noi.
– Tartore bătrân, du-te de vezi cum se roagă omul acela şi acela!
La o săptămână:
– Am fost, Întunecimea voastră, dar nu m-am putut apropia! De departe m-a izbit puterea cu care se ruga. Mi s-a făcut rău şi a trebuit să fug. Nu putem face nimic altceva decât să aşteptăm, poate cumva omul acela va mai slăbi în rugăciune.

Cam aşa se prezintă rugăciunile noastre faţă de atacul diavolului. ***În care din aceste trei clase este rugăciunea ta?***

În evanghelia de duminică, rugăciunea este arătată ca un mijloc – ca singurul mijloc – pentru a-l alunga pe satan şi ispitele lui. De un suflet care se roagă în duh şi cu putere, diavolul nu se poate apropia.

Rugăciunea cea adevărată ne dă aripi sufleteşti cu care ne putem ridica în orice clipă spre cer, spre Dumnezeu.

Să nu uităm că diavolul, oricât de mişel ar fi, este tot numai un şarpe ce se târăşte pe pământ. Câtă vreme noi avem şi folosim aripile rugăciunii, uşor ne putem apăra de el. Dar e rău când ne-am pierdut aripile. Un creştin ce nu se roagă este ca o pasăre ce şi-a pierdut aripile. Iar cel care nu se roagă cum trebuie este ca o pasăre cu aripile stricate. Pe o astfel de pasăre, ce nu poate zbura, repede o înşfacă şarpele-diavol cu ispitele lui.

Un creştin adevărat stă totdeauna cu aripile gata de zburat, gata de rugăciune. El se roagă în toată vremea şi în tot locul.

Ciocârlia se înalţă în soare şi în lumină cântând. Aşa e în firea ei, în sănătatea ei, în viaţa ei. ***Aşa e şi creştinul cel adevărat. El simte o lipsă, o plăcere sufletească să-şi desfacă mereu aripile rugăciunii şi să se înalţe cu ele spre cer, spre Dumnezeu…*** Aşa te rogi tu?

Câţiva oameni de rugăciune din Biblie

Biblia, această binecuvântată Carte a lui Dumnezeu, este plină de învăţături şi pilde ce ne arată cum să ne rugăm cu folos de mântuire. Toţi aleşii Domnului au fost oameni de rugăciune. Orice creştin adevărat trebuie să fie om de rugăciune.

În chipul de mai jos se văd ***cinci dintre cei mai mari „eroi“ ai rugăciunii din Biblie: Moise, Ana, David, Preacurata Fecioară Maria şi bătrânul Simeon. Viaţa lor a fost o viaţă de rugăciune. Viaţa lor este cea mai minunată predică şi învăţătură despre cum trebuie să ne rugăm cu dar şi folos de mântuire sufletească.***

Ce pildă măreaţă de rugăciune este, spre exemplu, Moise şi viaţa lui! Toate întrebările, toate necazurile, toate frământările sale şi ale poporului său Moise le depunea cu rugăciune la picioarele Domnului şi aştepta răspunsul Lui:
„***Doamne, ce să fac?***“ întreba Moise în faţa tuturor încercărilor (Ieşire 17, 4). Nimic nu făcea, nimic nu plănuia fără să-L întrebe pe Dumnezeu, prin rugăciune, şi fără să aştepte răspunsul Lui.

Tot aşa făcea şi David, celălalt „erou“ al rugăciunii din Vechiul Testament. Toate plângerile lui, toate cererile, toate bucuriile, ca şi toate necazurile, David „le revărsa“ prin rugăciune înaintea Domnului şi aştepta în linişte şi cu încredere răspunsul Lui.

Ce pildă frumoasă de rugăciune este şi Ana, proorociţa, care se adâncea atât de mult în rugăciune, încât Eli, preotul, spunea că-i beată… „***O, nu, domnul meu, zicea Ana, eu nu sunt beată, ci îmi revărs sufletul înaintea Domnului!***“ (I Regi 1, 15).

Rugăciunea cea adevărată este un fel de „beţie“ a Duhului Sfânt. Duhul Sfânt are şi El puterea de a-l „îmbăta“ pe om. Când te rogi cu toată inima şi cu tot sufletul tău simţi, ca şi Ana, cum te cuprinde şi cum te aprinde această „beţie“ sfântă şi dulce, care te înalţă, te curăţă, te înnoieşte şi te întăreşte.

Ce pildă sfântă şi măreaţă de rugăciune este şi Preacurata Fecioara Maria! Printr-o viaţă de rugăciune s-a învrednicit Preacurata de cel mai mare Dar pe care L-a primit vreodată un om pământean. **Viaţa Preacuratei stă şi va sta până la sfârşitul veacurilor ca o sfântă şi măreaţă pildă de rugăciune şi viaţă curată.** Ce păcat neiertat vor avea acei nesocotiţi (sectari) care n-au decât cuvinte de hulă pentru cel mai curat şi desăvârşit vas din lume, pe care cerul l-a ales şi l-a folosit în lucrarea cea mare de mântuire a neamului omenesc!

Ce pildă măreaţă de rugăciune este şi bătrânul Simeon, care, la sfârşitul unei

vieţi de rugăciune, s-a învrednicit să-L primească în braţele sale pe Mesia! O viaţă de rugăciune se învredniceşte şi azi de acest dar.

Biblia este plină de „eroi“ ai rugăciunii, dar totuşi cea mai măreaţă şi desăvârşită pildă de rugăciune ne-a dat-o şi ne-a lăsat-o Însuşi Iisus Mântuitorul. Domnul Iisus Şi-a început lucrarea cu patruzeci de zile de post şi rugăciune. A lucrat rugându-Se şi Şi-a încheiat lucrarea cu cea mai mişcătoare rugăciune din câte s-a auzit vreodată pe acest pământ: cea din grădina Ghetsimani şi cea de pe Crucea Golgotei, când Se ruga: ***„Tată, iartă-le lor!…“.***

Nopţi întregi petrecea Domnul Hristos în rugăciune. „***Iar noaptea, ieşind, Se ruga în muntele Măslinilor***“ (Luca 21, 37). În grădina Ghetsimani El S-a rugat cu sudori de sânge. „***Şi, rugân-du-Se, se făcuse sudoarea Lui ca picăturile de sânge ce cad pe pământ***“.
Viaţa noastră trebuie să fie o viaţă neîncetată de rugăciune. ***Domnul Iisus i-a învăţat pe Apostoli cum să se roage (Luca 11, 1), iar nouă ne-a trimis pe Duhul Sfânt, să ne înveţe cum să ne rugăm.*** Duhul Sfânt este Dascălul cel mare al rugăciunii. Rugăciunea cea adevărată se poate învăţa numai în şcoala Lui. Duhul Sfânt ne învaţă să ne rugăm cu credinţă, cu foc, cu putere. Duhul Sfânt ne învaţă să ne rugăm nu numai din buze şi din cărţi, ci şi din prisosul nostru cel sufletesc.

Un om îmi spunea că a pierdut cartea de rugăciuni şi, din pricina asta, nu s-a putut ruga două săptămâni de zile. Cei din şcoala Duhului Sfânt se pot ruga şi fără carte. Şcoala aceasta face şi azi „eroi“ ai rugăciunii.

Rugăciune

Iisuse, preadulcele nostru Mântuitor! Odinioară, Apostolii Tăi s-au apropiat de Tine, rugându-Te: Doamne, învaţă-ne să ne rugăm!

Doamne, învaţă-ne şi pe noi să ne rugăm! Învaţă-ne să ne rugăm prin Tine şi Jertfa Ta cea sfântă. Învaţă-ne să cerem totul prin Sângele Tău şi Jertfa Ta cea sfântă. Învaţă-ne să ne aplecăm cu toate rugăciunile noastre şi cu toate cererile noastre la picioarele Crucii Tale.

O, Doamne Iisuse, noi suntem nişte copii nepricepuţi! Învaţă-ne Tu, Doamne, cum să vorbim cu Tatăl Ceresc şi ce să cerem de la El.

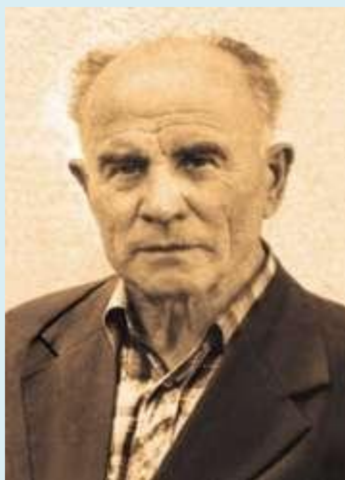
În rugăciunile noastre, Iisuse Doamne, noi cerem un singur lucru: Te cerem pe Tine, Doamne! Te cerem să fii al nostru şi noi să fim ai Tăi. Te cerem numai pe Tine, Doamne, căci, dacă Te avem pe Tine, avem totul; şi dacă nu Te avem pe Tine nu avem nimic. Fă ce vrei cu noi şi cu rugăciunile noastre,

Doamne. Miluieşte-ne cu îndurările Tale când vei afla de bine, loveşte-ne cu nuiaua când nu se va putea altcum. Dă-ne şi hrană dulce şi dă-ne şi medicamente amare. Învaţă-ne, Iisuse Doamne, prin rugăciunile noastre, să ne încredinţăm cu totul Ţie.

Duhule Sfinte şi de viaţă Făcătorule! Tu eşti Învăţătorul nostru cel mare pe Care ni L-a lăsat Mântuitorul să ne înveţe cum trebuie să ne rugăm. Pune, Duhule Sfinte, căldură şi foc ceresc în rugăciunile noastre! Trezeşte-ne neîncetat la rugăciune şi priveghere, până va sosi clipa cea sfântă să trecem în lumea unde răsună neîncetat cântările şi rugăciunile cele cereşti. Amin.

(Părintele Iosif Trifa, Tâlcuirea Evangheliilor duminicilor de peste an)

Traian Dorz - Meditaţii la Apostolul din Duminica a IV-a Postului mare – a Sfântului Ioan Scărarul - A aşteptat cu răbdare

„Şi astfel, fiindcă a aşteptat cu răbdare, a dobândit făgăduinţa“. *(Evrei 6, 15)*

Se spune că la darea Legii pe Sinai lui Moise pentru poporul Său, mai erau acolo, nevăzuţi pentru Moise, dar prezenţi, chemaţi şi aduşi de voia lui Dumnezeu şi de puterea Lui, încă şaptezeci de profeţi. Câte unul din fiecare neam care era atunci sub cer. Fiecare pentru neamul său.

Şi astfel fiecare a auzit în acelaşi timp şi a văzut în acelaşi fel ca Moise pe Domnul Dumnezeu, dându-i fiecăruia aceeaşi Lege, spre a fi învăţată şi împlinită întocmai de către acel profet şi acel popor. Dar fiecare credea, aşa ca şi Moise, că Dumnezeu i Se adresează doar lui însuşi şi doar poporului său. Întocmai aşa a şi voit Dumnezeu.

Dar când fiecare profet s-a întors la poporul său, ceilalţi profeţi, afară de Moise, s-au dovedit fie neînţelepţi, fie neascultători, şi fiecare a învăţat altfel pe ai lor. Nici unii n-au înţeles şi n-au ascultat Legea şi poruncile Domnului, ci şi-au dat alte legi şi alte porunci, fiecare. Astfel că în locul Singurului Dumnezeu ei şi-au făcut mai mulţi zei, idoli, divinităţi, cărora au început să li se închine. Ci numai Moise s-a dovedit a fi singurul profet şi înţelept, şi ascultător. Şi numai poporul lui Israel s-a dovedit a fi singurul popor şi temător de Dumnezeu şi cinstitor al Lui.

Pe tot de-a lungul împlinirii însărcinării sale primite în chip minunat şi cutremurător de la Dumnezeu, atât prin rugul aprins de pe muntele lui Dumnezeu, Horeb, cât şi prin cerul aprins de pe muntele lui Dumnezeu, Sinai, profetul şi omul lui Dumnezeu s-a dovedit plin de cele două virtuţi mai înalte care se cer fiecărui profet al lui Dumnezeu: credinţa faţă de Dumnezeu şi răbdarea faţă de popor.

În cartea Exod, la capitolul 3 şi la capitolul 19, Cuvântul Domnului arată pe larg aceste două mari momente şi împrejurări din viaţa lui Moise.

Dar în toată desfăşurarea dintre aceste două momente mari precum şi în cea de dinainte şi de după ele, Moise, alesul lui Dumnezeu, s-a dovedit totdeauna un vrednic fiu şi urmaş al tatălui său Avraam, despre credinţa şi răbdarea căruia vorbeşte atât de frumos aici Sfântul Apostol Pavel.

Ce minunaţi sunt fiii înţelepţi care nu uită pildele şi virtuţile sfinte ale marilor lor înaintaşi!

Ce minunaţi urmaşi a avut marele om al lui Dumnezeu, Avraam. Acest înalt munte al credinţei este urmat şi însoţit de munţi tot aşa de înalţi ca el: Moise, David, Isaia… Petru, Ioan, Pavel… Ioan, Vasile, Iosif…

De la Moria, muntele jertfei lui Avraam, la Sinai, muntele jertfei lui Moise, şi până la Golgota, muntele jertfei lui Hristos, lanţul munţilor lui Dumnezeu cuprinde un şir de piscuri unic de strălucite şi de frumoase în toată istoria minunată şi veşnică a poporului lui Dumnezeu de dincolo de Marele Hotar care nu desparte, ci uneşte aceste două emisfere care alcătuiesc împărăţia lui Dumnezeu din existenţa aceasta.

Înfăţişându-ni-l aici pe Avraam ca o pildă de credinţă puternică şi de răbdare îndelungă, sfântul apostol ne arată că Avraam a învăţat aceasta de la Dumnezeu.

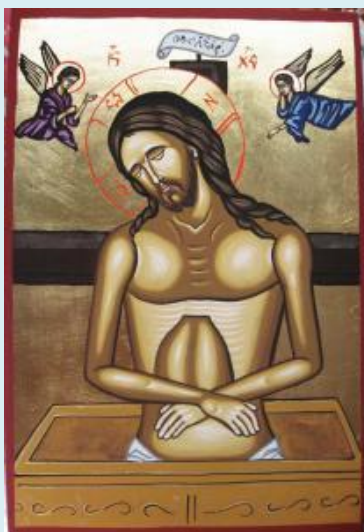
El a înţeles astfel că de la început Dumnezeu a făcut totul în aşa fel încât noi, fiii Lui şi creaturile Sale, neîncetat să învăţăm a ne îndrepta inima noastră şi privirile cu atenţie spre felul cum este El, ca să fim aşa şi noi. Spre felul cum lucrează El, ca să lucrăm aşa şi noi. Spre felul cum vorbeşte El, ca să vorbim aşa şi noi.

Dacă de la început Dumnezeu a poruncit: ***Fiţi sfinţi, căci Eu sunt Sfânt!*** (Lev 20, 26), aceasta însemna atunci, şi astăzi, şi în veci că oricine se apropie de El şi vrea să aibă parte de mântuirea Lui trebuie să-şi dea neîncetat şi toate silinţele să ajungă şi el părtaş acestei sfinţenii, cum este părtaşă mlădiţa de vie naturii butucului ei, trăind şi rodind prin el.

Fiul meu şi sufletul meu, ia şi tu seama la aceste adevăruri şi înalţă-ţi mereu privirile, ca să-ţi înalţi mereu trăirea şi viitorul spre El, prin El, până la El!

(Traian Dorz, Hristos – Puterea apostoliei)

Traian Dorz - Crede tot Cuvântul

Crede tot Cuvântul spus de Dumnezeu,
pentru cel ce crede nu-i nimic prea greu,
crede că asemeni celui împlinit
o să se-mplinească şi cel profeţit.

Crede, crede, crede
tot ce-a zis Iisus,
toate-au să se-ntâmple
chiar cum El a spus.

Crede că El, Scutul neamului trecut,
va fi Scut şi-acelui încă nenăscut;
crede că El, Stânca celor mântuiţi,
va da har şi celor încă ispitiţi.

Crede-L că El este cu al Lui popor,
crede-L că-i El drumul cel mântuitor,
crede-L că-i mai tare decât toţi mereu,
crede-L, că-i Cuvântul spus de Dumnezeu.

Vlad Gheorghiu - Mai mult decât toate, Iisuse

Când vara-i prea plină de soare
şi nu-i sus pe cer nici un nor,
Tu-mi vii cu atâta răcoare
că rănile nici nu mai dor.

Iisuse, Prea dulce Iisuse,
Mai mult decât toate, pe Tine Te ador!
Când drumul mi se-mpotmoleşte
în viforul aprig şi-n ger,
iubirea-Ţi atât mă-ncălzeşte…

Nimic nu-mi mai vine să-Ţi cer!
Când valuri se-ntrec să m-atragă
spre-adâncuri de singurătăţi,
atunci Tu-mi întinzi mâna-Ţi dragă
şi-n toată splendoarea Te-arăţi.

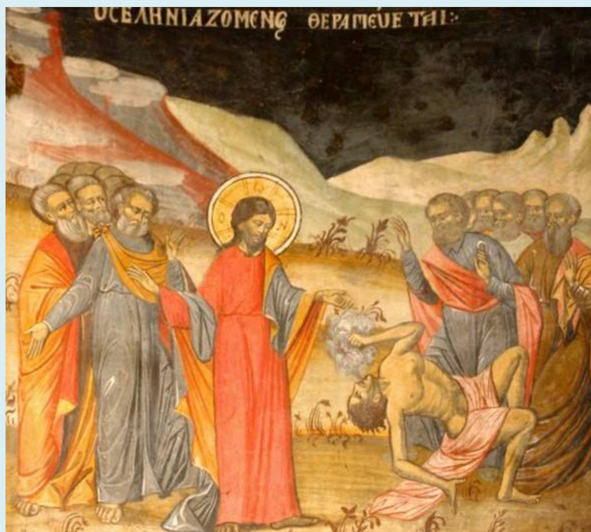
Când gheare vrăjmaşe aripa
mi-o frâng, sfârtecând pân' la os,
ce moale Ţi-e mâna în clipa
când vii să-mi legi rana duios!

Şi când uneori mi-i pe şesuri
cu fluturi şi flori presărat,
ce dulce şoptire, ce versuri
mă cheamă, spre iad să n-abat!

Şi chiar lumea toată de-mi vine

cu soare, sau cântec, sau zbor,
pe Tine, pe Tine, pe Tine,
mai mult decât toate Te-ador…

Pr. Anthony M. Coniaris - Duminica a IV-a din Post - "Cred, Doamne! Ajută necredinţei mele."

Într-o zi un tată l-a adus pe fiul său bolnav la Iisus, cu speranţa slabă că acesta l-ar putea vindeca. El i-a spus lui Iisus: "***Învăţătorule, am adus la Tine pe fiul meu, care are duh mut***". Tatăl a continuat spunând că duhul necurat de care este posedat fiul său îl chinuie pe acesta. De multe ori băiatul s-a aruncat în flăcări şi era să moară ars. Alteori a căzut în apă şi era să se înece. A fost o persoană chinuită, care a suferit foarte mult. Se arunca la pământ şi făcea spume la gură. Tatăl era disperat să găsească o vindecare. A căutat cele mai bune tratamente medicale, dar fără succes. În final şi-a adus fiul la ucenici. Nici ei nu l-au putut ajuta. Plângerea tatălui adresată lui Iisus este dureroasă: ***"… şi am zis ucenicilor Tăi să-l alunge, dar ei n-au putut".***

"Aduceţi-l la Mine."

Iisus a spus: ***"Aduceţi-l la Mine".*** Unul dintre marile secrete ale vieţii se găseşte în aceste cuvinte: "Aduceţi-l la Mine". ***Când suntem bolnavi sau avem o problemă, noi creştinii avem întotdeauna la cine să mergem. "Veniţi la Mine toţi cei osteniţi şi împovăraţi"***, a spus Iisus, ***"şi Eu vă voi odihni pe voi".*** Cât de multe strigăte de ajutor auzim în fiecare zi! Dacă încercăm singuri să venim în întâmpinarea lor, suntem neajutoraţi. Dar dacă credem în Iisus, misiunea noastră este aceea de a-i duce pe oameni la Cel care îi ajută cu adevărat. Ca părinţi, prieteni, patroni, tovarăşi de muncă, putem fi intermediarii Lui, ajutoarele Lui. Toţi cei care au nevoie de ajutor îl vor găsi cu adevărat doar la El. Însă înainte de a-i putea duce pe alţii la Hristos, trebuie să mergem noi la El. ***Trebuie să îl lăsăm pe Iisus să ne întărească credinţa. Trebuie să îl lăsăm să distrugă puterea păcatului din vieţile noastre şi să ne elibereze. Trebuie să îl lăsăm să înfăptuiască pentru noi miracolul mântuirii.*** Apoi nu vom putea să nu îi aducem pe alţii la El.

“Câtă vreme este de când i-a venit aceasta?”

Iisus s-a purtat cu tatăl într-un mod frumos şi delicat. A început cu întrebarea: ***“Câtă vreme este de când i-a venit aceasta?”*** Cu siguranţă Iisus ştia deja! Întrebarea a fost pusă doar pentru a-i da acestui tată curajul de a vorbi despre îndelungata lui durere. Iisus îi spunea de fapt tatălui: “Mă interesează problema ta. Vorbeşte-mi despre ea.” Chiar şi faptul că tatăl a întâlnit un ascultător înţelegător a contribuit la uşurarea poverii sale. ***Există o mare putere vindecătoare în a avea pe cineva să te asculte, cineva căruia îi pasă sincer şi care te înţelege. Aici stă o parte din marea valoare a rugăciunii. Avem un Dumnezeu care ne iubeşte şi care doreşte să îi spunem Lui problemele noastre.*** Tatăl a răspuns la întrebarea Învăţătorului. Şi-a deschis inima în faţa lui Iisus şi a lăsat să izbucnească amărăciunea care a otrăvit fericirea casei lui în toţi aceşti ani.

“Dacă poţi ceva…”

În timp ce tatăl îşi spunea povestea tristă, băiatul era din nou apucat de duhul necurat. Privind la faţa blândă a galileanului, tatăl a implorat: ***“Dacă poţi ceva, ajută-ne, fiindu-Ţi milă de noi”.*** Cel mai important cuvânt din rugămintea omului a fost “dacă” – “dacă poţi ceva”. Putem înţelege de ce tatăl avea îndoieli dacă Iisus îl putea ajuta sau nu. Fusese dezamăgit de atâtea ori. Băiatul lui avea epilepsie din copilărie. Ca orice alt tată, nu lăsase nici o piatră neîntoarsă pentru a-l vindeca pe băiat. L-a dus plin de speranţă la fiecare doctor pe care îl ştia. A cumpărat fiecare nou medicament care apărea. L-a dus la sinagogă pentru rugăciuni. L-a adus chiar şi la ucenicii lui Iisus. Toate acestea au eşuat. De fiecare dată a fost dezamăgit. Era normal să aibă o anumită neîncredere.

O persoană poate avea atât de multe probleme, atât de multe dezamăgiri, atât de multă amărăciune, atât de multe frustrări încât, după o vreme, începe să se îndoiască nu doar de existenţa lui Dumnezeu, ci şi de existenţa a tot ceea ce este bun. Se poate ca povara necazurilor să devină atât de mare încât să ne pierdem speranţa, şi în acest fel să îl pierdem pe Dumnezeu. Aceasta a fost starea în care se afla tatăl atunci când i-a spus lui Iisus: “Dacă poţi ceva, ajută-ne, fiindu-Ţi milă de noi”.

“Dacă poţi crede.”

Iisus a răspuns cu un alt “dacă”. ***“Dacă poţi crede, toate sunt cu putinţă celui ce crede.”*** El a sugerat faptul că credinţa tatălui are mare importanţă în întreaga situaţie. Iisus spune că problema nu este dacă El are sau nu puterea de a vindeca; problema este dacă tatăl crede sau nu că El are această putere. Deoarece “toate sunt cu putinţă celui ce crede”. Puterea lui Dumnezeu este limitată doar de credinţa noastră.

Credinţa nu are nici o putere în sine. Doar atunci când aderă la Hristos prinde puterea extraordinară a atotputernicului Dumnezeu. Credinţa în sine este goală asemenea unei conducte de apă goale, dar atunci când devine legătura dintre atotputernicul Dumnezeu şi omul gol, abundenţa harului Său se revarsă prin ea şi umple golul.

Credinţa noastră în Hristos este aceea care determină câtă putere vom primi de la El. Cupa credinţei noastre poate fi mare sau mică. Vom avea atât de multă puritate, atât de multă pace, atât de multă înţelepciune sau blândeţe, sau iubire, sau curaj, sau speranţă cât poate să ţină în ea mărimea cupei credinţei noastre. Dacă nu primim de la Hristos ceea ce avem nevoie, în loc să dăm vina pe El, trebuie să ne uităm cu atenţie la starea şi la mărimea cupei pe care o aducem la El. "Dacă poţi crede, toate sunt cu putinţă celui ce crede." Oamenii de ştiinţă au crezut că pot să dividă atomul înainte să o facă cu adevărat. Au existat unii care au spus că acest lucru nu va fi posibil niciodată, dar a fost. Există putere în credinţă atunci când se bazează pe ştiinţă. Există o şi mai mare putere în credinţă atunci când subiectul ei este Dumnezeu. ***Magia credinţei stimulează o putere extraordinară în noi. Ne conectează la gândirea lui Iisus. Ne conectează la cea mai mare sursă de putere din univers: "Veţi lua putere", a promis Iisus, "venind Duhul Sfânt peste voi".***

"Cred, Doamne! Ajută necredinţei mele."

Iisus a făcut două miracole. Nu doar l-a vindecat pe băiatul epileptic; a şi făcut să crească credinţa tatălui. De la a spune "Dacă poţi ceva", disperatul tată a ajuns în punctul în care a putut spune: "Cred". Şi totuşi nu a fost o schimbare de la necredinţă la o credinţă totală. Rugăciunea lui: ***"Ajută necredinţei mele"*** arată că nu avea o credinţă totală şi absolută. El şi-a exprimat credinţa şi a acţionat în virtutea credinţei pe care o avea, însă nu şi-a ascuns îndoiala. A fost cinstit cu Hristos. ***Nici o persoană nu are credinţă perfectă. În fiecare persoană există un amestec de credinţă şi îndoială.*** Lucrul important este însă dacă ne lăsăm controlaţi de credinţa pe care o avem sau de îndoielile noastre. Miracolele au loc nu datorită credinţei perfecte, ci mai degrabă datorită credinţei imperfecte în Dumnezeul perfect.

Rugăciune

Doamne, cred. Cred că Tu eşti cel mai mare miracol care a avut loc pe pământ. Vedem cum l-ai vindecat pe băiatul epileptic şi pe atâţia alţii. Vedem cât de mult ţi-a păsat de oameni – cu câtă delicateţe te-ai purtat cu tatăl necăjit, cum ai făcut să crească credinţa lui.

Doamne, recunoaştem că cupa credinţei noastre este mică. Fă-o să crească – te rugăm – pentru ca vieţile noastre să fie umplute de pacea, puterea şi iubirea Ta. Amin.

(Traducere: Oana Capan)

Pr. Mihai Tegzeş - Duminica a IV-a din Post - “Slujirea” tatălui biruie puterea diavolului

Partea I-a

Iubiţi credincioşi! Evanghelia de astăzi ne vesteşte că pe drumul înspre Ierusalim se arată neputinţa omului în opoziţie cu puterea lui Dumnezeu. De ceva vreme, ucenicii sunt cu Iisus şi văzând cum lucrează, doresc să-L imite. Crezând că nu este necesar să-L deranjeze şi să-i ceară ajutorul, apostolii cad într-un dublu faliment: faţă de acest tată şi faţă de Iisus. Din această pericopă, înţelegem că Evanghelia scrisă de apostoli este adevărată. Voi aţi scrie o carte în care v-aţi face de râs?

Evanghelia relatează că ucenicii nu au putut scoate diavolul dintr-un tânăr. Puterea răului a fost mai mare decât capacitatea lor. Iisus le explică faptul că vindecarea este rodul luptei împotriva răului, care necesită efort şi compasiune; nu este un joc “de-a magia”. Astăzi sunt multe rele care depăşesc capacitatea noastră de a le înfrunta şi birui: violenţa, drogurile, bolile, terorismul, dar şi lenea. Sunt mulţi oameni care caută să facă binele, să se implice, însă se pare că, lumea în loc să fie mai bună, devine tot mai rea. Rămâne întrebarea: “pentru ce să ne luptăm în viaţă”? ***Evanghelia ne răspunde că lumea este disperată: singură nu găseşte soluţii.***

Când Iisus coboară din munţi, întâlneşte lume multă în jurul ucenicilor. Un tată era necăjit, deoarece un spirit rău a pus stăpânire pe copilul său. Marcu descrie în detaliu: *situaţia tânărului*; *durerea tatălui*; *incapacitatea de a-l vindeca a ucenicilor*, precum şi *reacţia lui Iisus*. Pe de-o parte, avem îmbulzeala mulţimii şi neputinţa ucenicilor în faţa “stăpânirii” diavolului, pe de alta, credinţa în Iisus, faţă de care diavolul îşi pierde toată puterea.

Iisus cere informaţii cu privire la tânăr. ***Răspunsul tatălui: “Dacă poţi, ai milă de noi şi ne ajută”, reflectă starea de spirit neîncrezătoare a mulţimii, care este solidară, dar incapabilă să rezolve această problemă.*** Cuvintele “*Dacă*

poţi…” nu sunt pe placul Mântuitorului. Nu se poate să fii neîncrezător, deoarece totul este posibil celui care crede. Tatăl copilului răspunde: ***“Cred, Doamne. Ajută necredinţei mele!”*** Acest răspuns reprezintă partea centrală a pericopei de astăzi. El arată că ataşamentul ucenicului, în ciuda limitelor umane, trebuie să fie încrezător în Dumnezeu.

Minunea săvârşită, arată puterea lui Iisus asupra răului, dar şi faptul că Domnul nu vrea o propagandă populistă. Iisus s-a grăbit să scoată diavolul, poruncindu-i să nu se mai întoarcă, tocmai pentru că venea lume multă.

Rămaşi cu Iisus, ucenicii doresc să ştie pentru ce nu au putut ei să înlăture diavolul din tânăr. Iisus îi (şi ne) informează că anumiţi diavoli se pot scoate doar cu puterea rugăciunii. Credinţa şi rugăciunea sunt strâns unite. Nu există una fără cealaltă. Discipolii decăzuseră… Mai înainte ei aveau puterea de a scoate diavolii (cfr. Mc 6, 7), iar acum nu o mai au. Le-a lipsit credinţa sau rugăciunea? Nouă ce ne lipseşte?

Datorită unei credinţe nesigure şi a lipsei rugăciunii asidue, ucenicii nu reuşesc să facă minunea! Lipsa de credinţă îndepărtează omul de Iisus, pe când cel care crede sincer, are toată susţinerea Domnului. Nu este uşor să crezi, dar putem învăţa de la tatăl acestui tânăr care se roagă ***“Doamne, ajută necredinţei mele!“.*** Oare tatăl are mai mare, mai multă credinţă decât ucenicii? Nu putem şti. ***Dar este cert că ucenicii (şi toţi creştinii) trebuie să se bazeze pe puterea lui Iisus, care singură eliberează omul de tot răul. Să nu uităm că Iisus - autorul creaţiei şi al învierii- este cel care prin cuvântul Său, se îngrijeşte de lume şi o însănătoşeşte de necredinţă şi de păcate.***

Pe timpul lui Iisus erau mulţi cei care vorbeau despre scoaterea diavolilor. Lumea era cuprinsă de frică şi mulţi erau cei care profitau de teama mulţimilor. Puterea răului avea multe denumiri: Diavolul, Belzebul, Principele dracilor, Satana, Dragon, Stăpânirile, Puterile, Lucifer… (cfr. Mc 3,22.23; Mt 4,1; Apoc 12,9; Rm 8,38; Ef 1,21). Şi astăzi puterea răului are diferite nume. Vedem că lumea necinstită se îmbogăţeşte pe nedrept, profitând de frica pe care semenii o au faţă de diavol. Obiectivul lui Iisus este să ajute omenirea să se elibereze de această teamă şi să înţeleagă că sosirea Împărăţiei lui Dumnezeu, înseamnă venirea unei puteri mai mari decât cea a răului.

În vremea aceea, omul puternic era cel care se folosea de puterea răului pentru a bloca lumea într-o stare de frică (cfr. Mc 3,27). Puterea, forţa răului subjuga persoanele şi le determina să trăiască în spaimă, în întuneric şi în moarte (cfr. Mc 5,2); o putere imensă, pe care nici un om nu reuşea să o stăpânească (cfr. Mc 5,4). De fapt, *Imperiul Roman* cu “*Legiunile*” sale (cfr. Mc 5,9), cu armatele sale, era instrumentul care menţinea această stare de asuprire. Însă Iisus este

omul mai puternic care biruieşte şi îndepărtează, alungă puterea şi teroarea răului.

Chiar dacă în *Scrisoarea către Romani*, apostolul Pavel enumeră toate puterile răului care l-ar putea ameninţa pe om: ***“Da, eu sunt încredinţat că nici moartea, nici viaţa, nici îngerii, nici domniile, nici timpul de faţă, nici viitorul, nici puterile, nici înălţimea, nici adâncul, nici vreo altă făptură nu ne va putea despărţi de dragostea lui Dumnezeu, care este în Hristos Iisus, Domnul nostru”*** (Rom 8,38-39), să nu uităm că, cele dintâi cuvinte ale lui Iisus după Înviere poruncesc: ***“Nu vă fie frică! Bucuraţi-vă!… Pacea să fie cu voi!”*** (Mc 16,6; Mt 28,9.10; Lc 24,36; Gv 20,21).

Iubiţi credincioşi! ***În această lume plină de necredinţă şi de rele, înaintea căreia ne simţim neputincioşi, Iisus ne dă instrumentele vindecării: credinţa şi rugăciunea.*** Să nu uităm că suntem “sarea” pământului! Iată ce înseamnă postul! ***Suntem responsabili de înlăturarea răului din jurul nostru!*** Dacă într-adevăr credem, putem face ceva bun chiar în situaţiile cele mai disperate.

Asemenea tatălui din pericopa de astăzi, putem învăţa şi noi să iubim, să avem credinţă în Domnul, să-I cerem ajutorul, odată ce am ascultat cuvintele Sale. Singuri nu putem face nimic! Acest tată este ascultat de Iisus şi pentru că şi-a pus viaţa în slujba fiului său bolnav. Din nefericire, în zilele noastre tot mai mulţi părinţi îşi neglijează proprii copii.

Tatăl tânărului ne dă o importantă lecţie: îndemnat de Iisus să aibă mai multă credinţă, formulează una dintre rugăciunile cele mai calde din întreaga Evanghelie: ***“Doamne, eu cred, dar ajută necredinţei mele“. Da, Doamne, Tu cunoşti slăbiciunea noastră şi greutăţile vieţii noastre. Ajută-ne, atunci când credinţa noastră slăbeşte.***

Câţi ucenici din zilele noastre nu reuşesc să vindece mulţimile de răul disperării, sau să umple sufletele de încredere şi de speranţă în Domnul? Tot mai mulţi bolnavi sunt apăsaţi de tristeţea şi de singurătatea lor. Într-adevăr, nimic nu putem face fără Domnul! Iisus a spus: ***“Fără Mine nu puteţi face nimic“.*** Dar mândria i-a orbit pe ucenici: (1) făcându-i să creadă că nu mai au nevoie de ajutorul Domnului şi (2) determinându-i să se bazeze doar de propriile puteri. Nu este de mirare că aceştia vor rămâne dezamăgiţi de neputinţa lor înaintea puterii diabolice.

Fraţilor! Pe apostoli (şi pe noi) Iisus doreşte să îi (să ne) înveţe că răul, în diferitele lui forme, poate fi biruit cu ajutorul rugăciunii. ***Prin rugăciune putem ajuta ca lumea şi cei dragi ai noştri, să scape de sub jugul răului, căci:***

"Granița dintre bine şi rău trece prin interiorul inimii noastre" (sf. Francisc de Sale).

Rugăciunea este o necesitate, o datorie pentru cei care îl urmează pe Iisus, în lupta contra răului. Ucenicii nu reuşesc să scoată diavolul, în ciuda faptului că Iisus i-a ales pentru a-i trimite în lume, cu scopul de a predica şi a scoate diavolii (cfr. Mc 3,14-15). De fapt, când apostolii au fost în misiune şi au predicat, lumea s-a convertit şi dracii au fost alungaţi (cfr. Mc 6,12-13). Acum nu reuşesc. Din ce motiv? Iisus răspunde printr-o propoziţie care iluminează multe perioade din istoria Bisericii: "***Acest fel de demoni poate fi eliminat doar prin rugăciune***" (Mc 9,29).

Doar un creştin care se roagă poate birui puterea pe care diavolul o are peste lume. Doar cu rugăciunea încrezătoare poate omul să umple slăbiciunile proprii, cu puterea lui Dumnezeu. Trebuie să credem că rugăciunea noastră este mult mai puternică decât ne-am putea imagina. Terapia (reţeta) pentru bolile şi moartea noastră este aceea de a-I permite lui Iisus să ne ia de mână şi să ne ridice la viaţă: acest ataşament indispensabil este credinţa. Dar, credinţa adevărată ne lipseşte.

Fraţilor! Cu toţii suntem chemaţi să repetăm cuvintele tatălui acestui tânăr: ***"Doamne, ajută necredinţei mele"*** (Mc 9, 24). Această credinţă este atotputernică deoarece face loc, îi permite să intervină chiar puterii lui Dumnezeu, care vine în ajutorul nostru. Amin.

Partea a II-a

Pericopa din această duminică se încheie cu cea de "a doua vestire a patimilor şi a morţii lui Iisus", dar capitolul al IX-lea al Evangheliei după Marcu nu se încheie astfel, ci relatează că ucenicii, parcă surzi la cuvintele Mântuitorului, au alte preocupri: se ceartă cu privire la cine este "mai mare". Ajunşi la Cafarnaum, Iisus doreşte să-i înveţe şi să-i pregătească, nu doar cu privire la patima şi la moartea Sa, ci şi cu privire la cine este mai mare. Şi pe noi Mântuitorul ne pregăteşte să înfruntăm suferinţa şi moartea, mistere care stârnesc teamă şi pe care nimeni, de fapt, nu le doreşte.

Este vizibilă opoziţia între darul de Sine pe care Iisus îl vesteşte şi dorinţa apostolilor de a stăpâni, a conduce, a comanda, a se afirma şi a fi aplaudaţi de lume. Iisus îi întreabă despre ce au discutat. Ei tac. Nu au curajul să răspundă. Iisus îşi arată mila faţă de ei şi continuă să meargă pe calea Sa: întâietatea peste alţii, trebuie să fie întâietatea în slujire, iar cine slujeşte nu poate sta decât pe locul din urmă, "***ca Fiul Omului care a venit să slujească şi nu pentru ca să fie servit, şi să-şi dea viaţa ca răscumpărare pentru mulţi***". Pentru Iisus, crucea a

fost o alegere a slujirii, o punere a Sa pe ultimul loc! Acest mister l-a sigilat în clipa spălării picioarelor. Domnul înţelege stilul slujirii, în primirea copiilor, a celor mici şi nevoiaşi: "***Cine îi primeşte pe aceştia mai mici ai Mei, pe Mine mă primeşte***". Şi aceasta este forma cea mai înaltă de a aduce o jertfă plăcută Domnului.

Crucea nu este doar suferinţa care se poate abate peste viaţa şi moartea ta, ci este un stil de viaţă pe care tu trebuie să-l alegi: acela al slujirii şi al darului gratuit de sine! Din păcate, într-o lume în care, din cea mai fragedă copilărie, tinerii sunt educaţi să fie competitivi, să-şi caute un loc de muncă, să fugă după prestigiu şi putere… învăţătura slujirii gratuite şi a darului, nu mai este considerată sănătoasă, benefică. Însă cuvintele lui Iisus sunt clare: ***"Dacă cineva doreşte să fie primul, să fie cel din urmă şi slujitorul tuturor".*** Poate cu toţii trebuie să ne convertim şi să ne schimbăm ideea personală despre Dumnezeu.

Această "a doua vestire a patimii lui Iisus", ne prezintă o idee nouă despre Dumnezeu,corectând astfel ideile noastre despre un "Dumnezeu glorios".

Îl privim pe Domnul ca pe un stăpân, patron, conducător atotputernic… Însă dacă suntem atenţi, când recităm *Crezul*, nu spunem: "*Cred într-unul Dumnezeu atotputernic*", ci "Cred într-unul Dumnezeu, Tatăl atotputernic".

Atotputernicia Domnului este cea a iubirii, a paternităţii şi nu o "atotputernicie" care domină sau asupreşte, ci una care slujeşte. Pe calea către patima Sa, pe care a mers în mod liber, Iisus s-a făcut "ultimul", dar şi "slujitorul tuturor". ***Crucea este adevăratul chip al lui Dumnezeu. El este Întâiul, este cel mai mare, însă în slujire, în dăruirea de sine.***

Iisus a căutat cu orice preţ ca să reveleze despre Sine şi despre Tatăl acest chip al umilinţei, al disponibilităţii. Viaţa Sa ascunsă timp de treizeci de ani la Nazaret, l-a impresionat într-o zi pe *Charles de Foucauld*, care de atunci s-a hotărât să se pună mereu pe ultimul loc, pentru a nu fi mai prejos faţă de Iisus. ***Iisus s-a coborât la nivelul păcătoşilor, pentru ca nici un om înaintea lui Dumnezeu să nu se simtă jenat de propria-i mizerie.***

O idee nouă despre om: ***Dacă aceasta este măreţia lui Dumnezeu, care este măreţia omului? "Cine este mai mare?"*** se întrebau ucenicii. În societatea noastră este normal ca lumea să caute o poziţie favorabilă, de conducere. Şi lumea animalelor este ierarhizată pe baza legii junglei, cei tari stăpânindu-i pe cei slabi. Iisus inversează această logică: ***"Cine vrea să fie primul, să fie ultimul" şi cine vrea să fie cel mai mare "să fie slujitorul tuturor".*** Iisus a inversat tendinţa naturală de dominare a umanităţii.

Observăm că nu este îndeajuns să schimbăm persoanele din funcţiile de conducere, căci cei care au fost asupriţi, ajunşi la putere, vor asupri la rândul lor, iar lucrurile nu se vor schimba în bine, niciodată. Istoria lumii a experimentat nu de puţine ori acest fenomen al falşilor revoluţionari, care prin cuvinte condamnă profitorii, dar odată ajunşi "sus", se îmbogăţesc pe seama celor săraci. ***Iisus propune o altă soluţie: ca stăpânul să devină în mod deliberat, slujitorul tuturor. Este o revoluţie care trebuie să se facă în interiorul omului: o schimbare a inimii… renunţarea la a domina, a stăpâni.*** Într-o zi, Iisus le-a spălat picioarele ucenicilor, apoi le-a spus "***V-am dat exemplu, pentru ca aşa cum Eu am făcut, să faceţi şi voi***" (Io 13, 13-15). Este greu de însuşit acest mod de a gândi. Nici ucenicii nu înţelegeau aceste cuvinte. Doar dacă privim la exemplul sfinţilor, înţelegem că acest lucru este realizabil.

Iisus anunţă pentru a doua oară patima sa, iar ucenicii discută cu privire la cine este mai mare între ei. Iisus i-a luat cu El, iar acum, fiind la nevoie, s-ar aştepta să fie înţeles, încurajat, însă apostolii au alte planuri. În faţa acestei situaţii, Iisus renunţă la El învăţându-i: "***între voi să nu fie aşa***"! ***Domnul atotputernic, se dă la o parte pentru că este Iubirea care ştie să se dăruiască pentru noi.***

De fiecare dată când ne punem în slujba aproapelui, ne comportăm la fel ca Iisus. Iată cât de mult seamănă apostolii cu noi. În logica lor regăsim logica noastră meschină. Cele mai multe certuri, în familie sau la locul de muncă, au loc datorită ideii de autoafirmare: căutarea unui loc dominant şi a dorinţei de a fi cel mai mare. Noi însă trebuie să privim la Iisus şi nu la oameni!

Înaintea acestor idei, Iisus se aşează. Este comportamentul Maestrului care are ceva important de spus ucenicilor: ca şi cum le-ar trasa o nouă vocaţie. Ceea ce le va zice este important şi decisiv pentru misiunea lor, pentru identitatea şi viaţa lor de ucenici. Cuvintele Sale: "***Cine vrea să fie primul, să fie ultimul şi slujitorul tuturor***" evidenţiază opoziţia puternică dintre "primul" şi "ultimul" - care sub această formă este prezentă doar în acest text din Evanghelia lui Marcu- şi arată că relaţiile interpersonale sunt inversate: cel "*dintâi*" pe orice plan (familial, social, politic, bisericesc…) alege în mod liber să stea la urmă, să fie ultimul.

Este vorba de umilinţa radicală, derivată din slujire. Servitorul, *diaconos*, desemnează persoana care serveşte masa. Cuvântul exprimă o slujire concretă. Este vorba de cineva care acţionează în favoarea altora; cineva care nu-i consideră pe alţii simple obiecte de care să se servească pentru a-şi atinge scopurile proprii sau lucruri care -odată folosite- se pot arunca. ***Slujitorul nu se foloseşte de alţii, ci este la dispoziţia celorlalţi***. El trăieşte, munceşte şi-şi consumă viaţa pentru alţii. Acesta este planul de Biserică pe care trebuie să şi-l însuşească, comunitatea Mântuitorului.

Înaintea “circului” din lume, a oamenilor care în societate se bat cu orice preţ, pentru putere şi succes, istoria relaţiilor ucenicilor va fi în mod radical diferită. Fiecare rol cu responsabilitate este o slujire şi trebuie îndeplinit ca atare. Iisus întăreşte aceste cuvinte prin gestul Său de a lua în braţe un copil şi a-l strânge la piept, de a-l pune în centrul atenţiei, a-i acorda timp, importanţă. Din păcate mulţi părinţi nu se comportă astfel cu copii lor.

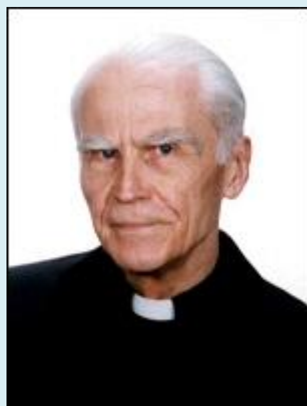
“Copilul” este simbolul celui care nu contează în societate, nu produce şi în plus, deranjează. Iată omul care valorează mai mult. Iată faţă de cine trebuie să fim atenţi în mod particular, imitând iubirea lui Iisus pentru copii şi faţă de cei al căror simbol sunt ei: este necesar să-i “îmbrăţişăm”, să-i facem să simtă toată afecţiunea noastră. Acest lucru înseamnă să-i primim, căci: ***“Cine primeşte pe unul dintre aceşti copii în numele Meu, pe Mine mă primeşte“.*** Iisus se identifică cu imaginea fără prestigiu, slabă, neapărată a copilului şi a celor neputincioşi. Iată oamenii care trebuie să fie importanţi pentru apostoli, iată cine sunt cei pe care trebuie să-i primească -ştiind că-L primesc pe însuşi Hristos- în loc să se piardă în discuţii inutile, cu privire la cine este mai mare şi în jocuri de ambiţie. ***“Copilul” este simbolul “celui care slujeşte” (al lui Iisus) şi simbolul “ultimilor” în care noi îl slujim pe însuşi Iisus Hristos.***

Copilul este emblema neputinţei, care permite celor mai mari să-l domine cu uşurinţă; este imaginea săracului, a umilului, a neajutoratului. A respecta “*copilul*” este un gest care exprimă gratuitatea. ***A-l sluji, în numele lui Iisus, înseamnă a-L sluji pe însuşi Dumnezeu.***

În formele cele mai diferite în care se practică ospitalitatea, în măsura în care suntem ospitalieri faţă de cei mai mici şi nevoiaşi; în măsura în care le facem loc în inimile noastre, se întâmplă un lucru extraordinar pe care îl putem înţelege doar în lumina credinţei: de fiecare dată este Iisus cel pe care îl primim şi prin El, Tatăl primeşte darul şi onoarea de a fi oaspetele nostru. ***“Cine Mă primeşte, nu Mă primeşte pe Mine, ci pe Acela care M-a trimis”***. “A-l sluji pe copil” înseamnă a-L sluji pe Dumnezeu! Şi ce muncă poate fi mai mare, mai importantă, mai înălţătoare? Astfel trăim adevărata înţelepciune care, în spiritul “fericirilor”, construieşte pacea şi înţelegerea în viaţa comunităţii creştine.

Iubiţi credincioşi! Trebuie să-I permitem lui Iisus să ne educe în acest sens, pentru a putea -odată reîntorşi la casele noastre- să fim “iubirea slujitoare” a Domnului. Amin.

Pr. Gheorghe Neamţiu - Duminica a IV-a din Post - Necesitatea credinţei. Necredinţa

Sfântul Evanghelist Matei, istorisind, şi el, minunea vindecării îndrăcitului, pe care ne-o prezintă Sfântul Marcu în pericopa evanghelică citită azi la Sfânta Liturghie, ne redă răspunsul complet pe care Mântuitorul, după săvârşirea minunii, îl dă apostolilor care îl întreabă: "***Pentru ce noi nu am putut să-l scoatem?" Iisus le răspunde: "Pentru necredinţa voastră, căci adevăr vă zic, de veţi avea credinţă cât grăuntele de muştar, veţi zice muntelui acesta: Treci de aici acolo! şi va trece şi nimic nu vă va fi cu neputinţă***" (Matei XVII, 19-20).

Mântuitorul proclamă deci răspicat şi categoric necesitatea credinţei pentru săvârşirea oricărei minuni "(…) şi nimica nu vă va fi cu neputinţă". Şi nu cere o credinţă extraordinar de mare, ci una… doar "cât grăuntele de muştar", dar, calitativ superioară, concentrată, densă, tare… ca o sămânţă, o credinţă ce exclude orice îndoială, teamă, condiţionare, credinţă la care încă nu ajunseseră nici apostolii, a căror "necredinţă", imputată lor de Mântuitorul, trebuie s-o interpretăm, conform textului grecesc, în sensul că ei aveau, încă, "o credinţă slabă".

Fiind credinţa începutul, temelia şi rădăcina oricărei îndreptări, înseamnă că viaţa creştinului se naşte, se hrăneşte şi se dezvoltă din virtutea credinţei. Iată de ce nici o altă virtute nu a fost subliniată şi poruncită cu mai multă străduinţă, de către Mântuitorul şi de către apostoli, ca aceasta.

După Înviere, când Mântuitorul îi trimite pe Apostoli să evanghelizeze şi să boteze, adaugă: "***Cel ce va crede şi se va boteza se va mântui, iar cel ce nu va crede se va osândi***" (Marcu XVI,16). Iar Sfântul Pavel, în epistola către Evrei, XI,6, o spune răspicat: "***Fără credinţă este cu neputinţă a plăcea lui Dumnezeu, căci cel ce se apropie de Dumnezeu este dator să creadă că El există şi că este dătător de plată celor ce-L caută.***"

Şi tot Sfântul Pavel, în Epistola sa către Romani (II,22), zice: "***Iar dreptatea lui Dumnezeu prin credinţa lui Iisus Hristos este pentru toţi şi peste toţi cei ce cred.***"

Sfânta Tradiţie, prin glasul Conciliului Vatican, zice: "*Fiindcă fără credinţă este cu neputinţă a plăcea lui Dumnezeu, nimeni nu poate să ajungă la îndreptare fără ea*". ***Iar marele Augustin afirmă: "Nu se ajunge la lumina slavei decât umblând pe cărările obscure ale credinţei, fără care nici o virtute nu este meritorie înaintea lui Dumnezeu".***

Dar nu numai Sfânta Scriptură şi Sfânta Tradiţie, ci chiar şi mintea sănătoasă ne spune că noi, din moment ce suntem fiii lui Dumnezeu, avem datoria să ne cunoaştem Tatăl, precum şi poruncile şi dorinţele Lui şi să I le împlinim; pe de altă parte, ca să merităm Cerul, trebuie să săvârşim fapte bune, căci "***tot pomul care nu aduce rod bun va fi tăiat şi aruncat în foc***" (Matei III,10). Or, fiind Credinţa unicul izvor al faptelor bune supranaturale, adică meritorii pentru Cer, şi temelia întregii vieţi creştine, rezultă că acolo unde lipseşte Credinţa lipsesc şi virtuţile şi îndreptarea; de aceea fără ea creştinul e mort faţă de Cer, căci "***dreptul din credinţă va trăi***" (Evrei X,38).

Din cele spuse decurge obligaţia de a ne cunoaşte credinţa. După cum ştim din catehism, este necesar să credem explicit, ca să ne mântuim, următoarele adevăruri de credinţă:

- *Că Dumnezeu este unul în fire şi întreit în persoane: Tatăl, Fiul şi Spiritul Sfânt;*
- *Că a doua persoană, Fiul, S-a întrupat şi ne-a mântuit prin patima, moartea şi învierea Sa;*
- *Că sufletul este nemuritor;*
- *Că Dumnezeu răsplăteşte binele şi pedepseşte răul;*
- *Că fără harul lui Dumnezeu nu ne putem mântui.*

Aceste adevăruri trebuie în mod absolut crezute, adică cine nu le cunoaşte nu se poate mântui, după cum nu se poate salva de la înec cel ce nu ştie înota.

De asemenea, trebuie cunoscute şi crezute, cel puţin în substanţă, adevărurile cuprinse în Crez, poruncile, sacramentele, Tatăl nostru, Salutarea îngerească (Născătoarea). Dar acestea sunt necesare nu ca mijloc, ci din poruncă bisericească, adică cine, fără vina sa, nu le cunoaşte se poate mântui, dar cine le ignoră din propria sa vină păcătuieşte grav.

Totuşi, pe lângă toate argumentele care dovedesc temeinicia şi divinitatea credinţei noastre – argumente asupra cărora am reflectat în prima meditaţie despre Credinţă – şi împotriva dovezilor care ne arată necesitatea de a crede, de

a accepta adevărurile de credinţă şi a le trăi, este îngrijorător de mare numărul acelora care refuză să creadă, care iau în derâdere credinţa şi pe cei ce cred; ca şi al acelora care, deşi născuţi şi crescuţi în creştinism, îşi reneagă credinţa; iar numărul acestora se pare că tot mai mult creşte.

În faţa acestei realităţi consternante, ne întrebăm: Care sunt cauzele necredinţei? ***Înainte de toate trebuie să reamintim ceea ce am spus în prima meditaţie; credinţa este un dar al lui Dumnezeu. Iisus o spune limpede:*** "***Nimeni nu poate veni la mine, de nu-l va atrage Tatăl care M-a trimis***" (Ioan VI,44). ***Deci, ca să credem, e nevoie de lumina divină a harului; or, fiindcă Dumnezeu*** "*vrea ca toţi oamenii să se mântuiască şi să ajungă la cunoaşterea **adevărului***" (I Tim II,4), ***rezultă că El oferă tuturor lumina credinţei, numai că aceasta nu poate pătrunde, în multe suflete, din cauza piedicilor pe care ele le întâmpină în mintea, inima şi voinţa omului.***

Care sunt aceste piedici în calea credinţei, cauze ale necredinţei?
Cea dintâi este ignoranţa. O domnişoară care călătorea în acelaşi compartiment cu un preot se lăuda cu necredinţa ei. Preotul, calm, o întrebă: "Dacă nu te superi, ai studiat religia?" Desigur, răspunse ea, am citit enciclopedia, pe Voltaire, pe Diderot… Dar operele lui Boussuet, ale lui Fenelon, ale lui Wiseman… le-ai citit? Nici nu ştiu că există. Dar vreun catehism ai studiat? Altceva nici n-am de făcut, decât să mă ocup cu astfel de lucruri? Atunci, iartă-mă – a încheiat preotul – dumneata nu spune că eşti necredincioasă, ci spune mai curând că eşti ignorantă. Studiază religia, şi după ce vei cunoaşte temeinic adevărurile de credinţă, nu vei mai vorbi astfel.

Întradevăr, sunt foarte mulţi, dintre acei, zişi necredincioşi care nu au deschis niciodată o carte de doctrină religioasă, ori măcar vreun catehism.

Faimosul literat francez La Harpe (ţ 1803 – G. Mortarino, op. cit., p.304), poetul bacanalelor pariziene, la început profesa principiile Revoluţiei franceze, având legături cu enciclopediştii. Închis ca suspect, în celulă s-a convertit. Cum? În singurătate, începu să se întrebe: Mă găsesc eu oare în adevăr? Şi inima îi răspunse: nu. Se dedică atunci meditaţiei şi studiului Religiei; ajutat de harul divin, ajunge la credinţă. Ieşit din închisoare, celor care îl întrebau cum şi-a schimbat părerile, le răspundea: "***Am ajuns să cred, fiindcă am studiat şi cercetat. Faceţi şi voi la fel şi veţi crede".***

A doua cauză a necredinţei este orgoliul, care deseori se îngemănează cu ignoranţa. Omul mândru se crede capabil să pătrundă totul şi supune totul propriei critici, până şi lucrările lui Dumnezeu, respingând ceea ce mintea lui mărginită nu poate înţelege. Parcă ar ţine în mână o balanţă: pe un braţ al acesteia ar pune cuvântul lui Iisus, învăţăturile Apostolilor, ale Sfinţilor Părinţi

şi ale sinoadelor ecumenice, credinţa milioanelor de martiri, a oamenilor de ştiinţă şi de artă. Pentru oamenii cu bun simţ aceste imense mărturii ar constitui o dovadă suficientă ca să creadă. Dar omul nostru, pretins savant, cu un aer de superioritate sfidătoare, aşează pe celălalt braţ al balanţei autoritatea sa, pe care o crede indiscutabilă şi atârnând mai greu în cumpănă decât toate mărturiile divine şi umane de pe braţul celălalt. Ce prezumţie, ce îngâmfare ridicolă şi stupidă!

Dar, dintre toate, principalul şi cel mai mare obstacol în calea credinţei este corupţia inimii, pervertirea morală. Creştinismul este duşmanul declarat şi implacabil al plăcerilor senzuale dezordonate, al tuturor patimilor; cum l-ar putea simpatiza inimile stricate de vicii? ***"Rupe cu păcatul şi a doua zi vei fi credincios" – spunea marele filosof şi matematician Pascal.*** "***Respingând buna conştiinţă, au căzut în necredinţă***", spune Sfântul Pavel (I Tim 1,18).

Tot el, în alt loc, vorbind despre vina şi pedepsirea păgânilor, zice: "***Căci cunoscând pe Dumnezeu, nu L-au mărit ca pe Dumnezeu, nici nu I-au mulţumit; ci s-au făcut nebuni în cugetele lor şi s-a întunecat neînţelegătoare inima lor (…). Pentru aceea i-a şi lăsat Dumnezeu în poftele inimilor lor, în necurăţie, ca să-şi pângărească trupurile între ei înşişi; care au schimbat adevărul lui Dumnezeu în minciună: şi au cinstit şi au slujit făpturii mai mult decât pe Făcătorul*** (…)" (Romani I,21, 24-25).

Ajuns în sclavajul patimilor neînfrânate şi neavând tăria de a se smulge din cătuşele lor, omul, spre a-şi anestezia conştiinţa, caută dovezi împotriva existenţei lui Dumnezeu, al cărui rechizitoriu nu-l poate suporta. Astfel, glasul conştiinţei devine tot mai slab până când amuţeşte totul. Împietrit, păcătosul trăieşte în păcate fără să-şi mai facă probleme de conştiinţă. Dar nu rare sunt cazurile când astfel de necredincioşi, ajunşi la grea cumpănă sau în clipa morţii, se convertesc, printr-un har special al lui Dumnezeu.

Astfel, necredincioşi faimoşi ca: Montaigne, La Mettrie, Montesuieu, Boulanger, în momentul morţii se întoarseră spre Crucifix şi îşi mărturisiră public credinţa. Însuşi ***Voltaire***, maestrul lor, mărturisindu-şi greşeala în faţa prietenilor săi, Diderot şi DOAlembert, le zise: ***"Mergeţi de la mine, voi sunteţi cauza pierzării mele. Iadul se deschide, cad în el, sunt pentru totdeauna pierdut". Tot el spunea: "În clipa morţii, mincinoşii spun adevărul".***

Iubiţi credincioşi! Nu ştiinţa multă este pricina necredinţei, ci ştiinţa falsă şi orgolioasă, aceea care crede că poate explica totul, care ignorează principiul cauzalităţii ultime a fenomenelor, care se crede suficientă sieşi şi nu admite decât ceea ce poate supune experimentului ştiinţific. De aceea, pe drept cuvânt afirma un savant că ştiinţa puţină îndepărtează pe om de Dumnezeu, pe când

ştiinţa multă îl apropie. ***Marele Pasteur declara că are credinţa unui breton, iar dacă ar cunoaşte şi mai multe, ar avea credinţa unei bretone.***

Ignoranţa, orgoliul, interesele materiale meschine, păstrarea unei înalte poziţii sociale, laşitatea, viciile de tot felul îl pot împiedica pe om să creadă sau îl pot face să-şi disimuleze fariseic credinţa, dar în ceasurile cruciale apare momentul adevărului, când credinţa răbufneşte, când faţa adevărată a omului iese din străfunduri la lumină şi strigă în gura mare. Dumnezeu se serveşte de cataclisme şi calamităţi cum sunt inundaţiile şi cutremurele, spre a-l pune pe om faţă în faţă cu sine, a-l confrunta cu marile adevăruri ale vieţii şi a-şi găsi sau regăsi adevăratul său loc în univers care este nu de rob al propriei producţii, ci acela de stăpân al ei, de fiu al lui Dumnezeu Creatorul său, de colaborator al Lui la desăvârşirea sa şi a semenilor săi, printr-o credinţă vie, faptică, adică prin iubire, care este virtutea supremă. Amin.

Pr. Vasile Florea - Duminica a IV-a din Post - Puterea credinţei

Evanghelia acestei duminici, care ne vorbeşte despre vindecarea celui posedat, este o evanghelie ce ne reaminteşte şi necesitatea de a avea credinţă pentru a putea săvârşi minuni. Şi adeseori noi oamenii vrem câte o minune în viaţa noastră.

Credinţa noastră, care ***este un dar din partea lui Dumnezeu***, nu trebuie să fie extraordinar de mare. Este suficient ca ea să fie cât un grăunte de muştar, aşa cum ne spune evanghelia. Ce înseamnă aceasta? Că ***ea trebuie să fie densă, tare, fără urmă de îndoială şi teamă. O astfel de credinţă ne umple sufletul de speranţă şi se manifestă prin iubire. Credinţa este o virtute esenţială pentru orice creştin. Viaţa creştinului se naşte, se hrăneşte şi trăieşte din credinţă.***

Nimeni nu-şi poate îndrepta viaţa dacă nu are credinţă. Prin urmare creştinul fără de credinţă este mort faţă de cer. Iată de ce este necesar să ne cunoaştem credinţa. Este necesar să cunoaştem adevărurile de credinţă, să cunoaştem învăţătura bisericii cu privire la credinţă şi să ne rugăm pentru ca Dumnezeu să ne întărească credinţa. Fiind credinţa dar al lui Dumnezeu, ea este dăruită tuturor, dar nu poate pătrunde în multe suflete din pricina piedicilor pe care le întâlneşte din partea omului. În lupta noastră cu ispitele diavolului avem nevoie tocmai de această credinţă care să ne poată ajuta să trecem cu bine peste ele.

Ne propunem cu toţii să ne îndreptăm viaţa, dar nu reuşim să împlinim acest lucru. Poate se întâmplă aceasta şi pentru că nu credem că stă în puterea noastră să realizăm ceea ce ne propunem. Şi nouă ne spune astăzi Iisus: "***De poţi crede, toate sunt cu putinţă celui ce crede***" (Marcu 9,23). Iată aşadar ca să credem sau să nu credem stă în puterea noastră. Putem spune şi noi asemenea tatălui celui posedat din evanghelia de astăzi "***Cred, Doamne! Ajută necredinţei mele***", doar dacă suntem suficient de umili. ***Pentru a putea da un astfel de răspuns***

trebuie să existe o legătură permanentă între noi şi Dumnezeu. Existând această legătură şi răspunsurile noastre vor fi inspirate de Dumnezeu şi vor fi adevărate mărturii de credinţă.

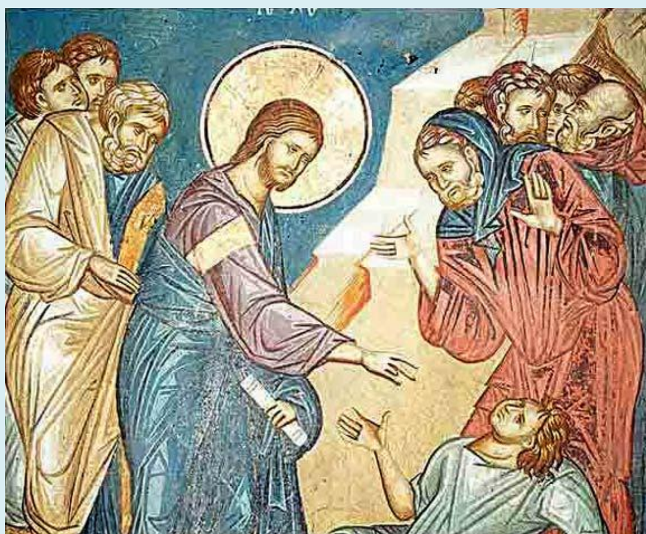
Cum putem păstra această legătură cu Dumnezeu? Prin rugăciune, post şi sacramente.

- *Prin rugăciune pentru că ea ne ajută să vorbim cu Dumnezeu. Rugăciunea permite sufletului să respire şi astfel sufletul este capabil să trăiască.*
- *Prin post întrucât este necesar ca dezordinea cauzată de concupiscenţă să fie reordonată, iar echilibrul spirit-trup să fie restabilit. Ori postul tocmai acest lucru îl realizează. Prin renunţarea de bună voie la plăceri permise nu facem altceva decât să ne întărim voinţa, să stăpânim prin puterea spiritului ceea ce este material şi pământesc în noi, murind pentru cele pământeşti dar trăind pentru cer.*
- *Prin sacramente întrucât ele sunt semnul vizibil al harului invizibil. Prin primirea sacramentelor harul vine şi lucrează în noi uşurându-ne, ba chiar realizând convertirea noastră.*

Iată aşadar câteva căi propuse de evanghelie care sunt la îndemâna noastră pentru a putea spori în credinţă. Aceasta este calea care ne duce şi pe noi la înviere. Dar aşa cum Iisus până la înviere a trecut prin patimă şi moarte, la fel şi noi avem de trecut prin suferinţe şi moarte pentru a învia.

Dumnezeu se serveşte de diferite metode pentru a-l pune pe om faţă în faţă cu el însuşi. Doar fiind faţă în faţă cu propria viaţă omul reuşeşte să-şi pună întrebări asupra sensului existenţei sale. Iar în momentul în care îşi pune astfel de întrebări el a pornit în căutarea lui Dumnezeu care îl aşteaptă pentru a-l conduce la viaţa deplină. Omul trebuie să înţeleagă că este stăpânul universului şi al lucrurilor materiale şi nu sclavul lor. ***Omul trebuie să înţeleagă că este chemat la demnitatea de fiu al lui Dumnezeu şi deci este chemat la iubire şi la împărtăşirea acestei iubiri. Împărtăşind iubirea ne facem colaboratori ai lui Dumnezeu, ne desăvârşim noi înşine şi ajutăm şi pe ceilalţi să ajungă la desăvârşire. Iar acesta este scopul pentru care am fost creaţi, aceasta este menirea noastră de oameni, dar mai ales de creştini.*** Amin.

Pr. Olimpiu Todorean - Duminica a IV-a din Post - Vindecarea lunaticului

Iubiţi credincioşi, exorcismul pe care l-a făcut Iisus, este strâns legat de schimbarea la faţă de pe munte, acum ucenicii rămân cu Iisus singur care se îndreaptă spre cruce. Toate se întâmplă în ziua următoare, în ziua a opta, o zi lucrătoare ce vine după o zi de sărbătoare. Este o zi a vieţii cotidiene, în care Îl vedem pe Iisus cum merge spre Ierusalim, ascultând de glasul Tatălui.

Ca şi preambul, pericopa tratează şi problema "zilei următoare": cum trebuie să trăim sărbătoarea schimbării şi mărirea de pe munte în lumea de jos, de sub munte, tulburată şi agitată de rău. Cum să aducem în "ziua de azi" victoria asupra răului deja obţinută de Hristos, victorie pe care o celebrăm zilnic în Sfânta Liturghie? Cum să trăim duminica de luni? Este o problemă de credinţă. Schimbarea la Faţă, lumina care învinge întunericul a avut loc noaptea, la fel ca şi agonia din Ghetsimani, la fel ca şi celebrarea euharistică. Dar şi în ziua următoare Iisus este încă între ucenici, dar nu ca un Domn al măririi, ci ca un "Iisus singur", ce merge spre cruce.

Darul experienţei entuziasmate, acum coboară la poale, în viaţa cotidiană. Aici trebuie să se facă drumul exodului, în mijlocul oamenilor abandonaţi în mâinile răului şi ale necredinţei. Pericopa evanghelică face referire la biserica post pascală care, în absenţa Domnului său, care s-a separat de ea, nu ar trebui să privească doar cu nostalgie spre Cer ci este chemată să continue lupta împotriva răului şi să mărturisească Învierea Domnului. Frângerea pâinii le-a deschis ochii ucenicilor pe drumul Emausului făcându-i să înţeleagă crucificarea şi gloria Domnului. În virtutea acestei viziuni, care este un dar al Spiritului Sfânt care deschide ochii orbilor şi trezeşte credinţa luminând inimile, glasul Tatălui ne face să ascultăm de Fiul (acesta este…), şi să-l urmăm pe drumul său.

Raportul dintre Schimbarea la Faţă de pe munte şi lupta de la poale este acelaşi pe care comunitatea creştină îl experimentează atunci când termină de celebrat, de participat la Sfânta Liturghie. După ce li s-au deschis ochii şi au văzut gloria Domnului înviat, se trece de la ziua de sărbătoare la viaţa de zi cu zi, în care trebuie să se poarte "crucea cotidiană". (v.23), cu Iisus singur. La câmpie, în cotidianul zilnic, discipolii demonstrează că nu au o ascultare suficientă pentru a învinge răul. "Viziunea" măririi este dată pentru a confirma "ascultarea" faţă de Iisus care se îndreaptă spre pătimire: el este cel care dă credinţa necesară pentru a-l urma zi după zi, în lupta împotriva răului. Ucenicii "nu au putut" să-l învingă pe demon pentru că fac parte încă din "această generaţie necredincioasă şi pervertită".

Reproşul este adresat numai ucenicilor care nu au văzut schimbarea la faţă. Cei trei ar fi fost în măsură să învingă răul. Dar oare nu sunt la fel ca aceşti ucenici neputincioşi atâţia în biserică, care celebrează "euharistia dormind" şi nu deschid ochii să vadă mărirea Domnului în aşa fel încât să le dea curajul de a înfrunta crucea?

Aşa cum Iisus, după prima suire pe munte, în comuniune cu Tatăl cel ceresc a ales pe cei doisprezece şi a coborât la câmpie să anunţe Împărăţia, tot aşa, după înălţarea sa la cer, a coborât între ai săi pentru a realiza Împărăţia prin credinţa ucenicilor. Absenţa Sa este un mod nou de prezenţă. Într-adevăr motivul incapacităţii ucenicilor în a elibera de rău pe cel stăpânit nu este absenţa Domnului, care este mereu prezent şi glorios, ci absenţa în ucenic a acelei credinţe ce-l face puternic.

Tema acestei pericope este posibilitatea mântuirii în absenţa lui Iisus. Ea este dată de credinţă. Neputinţa ucenicului în a opera mântuirea este raportată de Iisus, la lipsa de credinţă. Eficienţa sau ineficienţa în lupta împotriva răului depinde de credinţă şi de nimic altceva. Domnul este omnipotent şi milostiv; dar poate să acţioneze doar acolo unde este acceptată acţiunea sa, acolo doar unde este credinţă. Cel care este absent pentru că a murit şi a înviat şi pe care îl vedem prezent şi glorios în pâinea şi vinul ce se aduce pentru liturghie, este eficient în viaţa noastră cotidiană în măsura în care ascultăm vocea Tatălui, care ne spune că trebuie să-l urmăm pe Fiul pe drumul crucii.

Exorcizarea din pericopa evanghelică de astăzi este cea mai grea şi mai dură făcută vreodată de Iisus. Ea este o victorie asupra spiritului celui mai greu de învins. Marcu îl numeşte "surd şi mut" şi îl identifică cu acelaşi spirit care închide ucenicii în surzenie şi în muţenie. Ei nu au putut să învingă demonul surd şi mut pentru că ei înşişi sunt surzi şi muţi. Sunt neputincioşi să elibereze pe alţii de rău pentru că ei înşişi sunt o pradă pentru cel rău. Acest rău împiedică primirea a ceea ce Iisus a spus cu privire la crucea Sa proprie şi a ucenicilor.

Acest spirit împiedică ascultarea credinţei şi are de a face cu surzenia şi muţenia ucenicilor înaintea cuvântului crucii (v.45) Povestire acestui fapt este şi un preludiu al momentului în care Fiul unic va fi dat în puterea forţelor "întunericului", prezentând analogii cu învierea din Nain (singurul copil – îl dă tatălui; tânărul din Nain îl dă mamei). Acest copil numit singurul fiu dat tatălui este Iisus, Fiul Unic al tatălui şi servul fraţilor, care va fi dat Tatălui prin moartea de pe cruce. În schimbarea la faţă de pe munte, Tatăl îl cheamă Fiu ce trebuie ascultat. Astăzi Acest Fiu dă tatălui pe copilul îndrăcit, o anticipare a dăruirii sale şi a tuturor Tatălui Ceresc.

Iubiţi credincioşi, Iisus ne dăruieşte pe toţi datorită credinţei noastre Tatălui ceresc în fiecare celebrare euharistică dar numai dacă avem credinţă: De la acel: "dacă poţi" tatăl copilului ajunge să spună: "Cred! Vino în ajutorul necredinţei mele". Credinţa poate fi puternică numai atunci când se acceptă puterea crucii. Credinţa care nu cunoaşte această putere a crucii nu poate să mântuiască: şi aceasta este necredinţa şi stricăciunea. Amin.

Pr. Ioan Abadi şi Pr. Alexandru Buzalic - Duminica a IV-a din Post - Vindecarea lunaticului

Într-o zi Iisus a luat cu Sine pe trei dintre Apostolii Lui, Petru, Iacob şi Ioan, s-a dus cu ei pe Muntele Tabor unde s-a schimbat la faţă înaintea lor. «***Şi a strălucit faţa Lui ca soarele, iar veşmintele Lui s-au făcut albe ca lumina***» (Matei 17, 2). Apostolii au fost fascinaţi de splendoarea gloriei cereşti, iar Sfântul Petru a spus: «***Doamne, bine este să fim noi aici***» (Matei 17, 4). Apostolilor le-a fost bine pe munte, departe de grijile vieţii, îndulcindu-se de întrezărirea gloriei cereşti şi de vederea feţei Domnului Hristos.Coborând de pe munte, cei trei Apostoli au văzut o cu totul altă înfăţişare a lumii: agitaţia, zarva poporului, reproşurile, mândria. ***Pe munte a fost pace, bucurie, fericire iar la poalele acestuia se aflau necazurile şi zgomotul neplăcut al lumii.***

În lumea dezlănţuită, un tată şi-a adus fiul stăpânit de un duh necurat la Apostolii lui Iisus. Nouă dintre ei, care au rămas la poalele muntelui, au încercat să-i vindece fiul, dar nu au avut succes, iar duhul cel rău îl trântea pe copil la pământ, ca să-l piardă. Apostolii aveau putere de la Hristos să alunge duhurile rele din oameni: «***Chemând la Sine pe cei doisprezece ucenici ai Săi, le-a dat lor putere asupra duhurilor necurate, ca să le scoată şi să tămăduiască orice boală şi orice neputinţă***» (Matei 10, 1). Sfântul Luca adaugă că şaptezeci şi doi dintre discipoli s-au reîntors din misiune, spunându-I cu bucurie lui Iisus: «***Doamne, şi demonii ni se supun în numele Tău***»(Luca 10, 17). Cu toate acestea, Apostolii se văd neputincioşi în faţa acestui copil în suferinţă.

Coborând de pe munte şi privind mulţimea, Hristos este iritat de absenţa adevăratei credinţe manifestată în rândul poporului iudeu «***O,neam necredincios, până când voi fi cu voi? Până când vă voi răbda pe voi? Aduceţi-l la Mine***» (Marcu 9, 19); oare de câte ori nu ne aducem aminte de Dumnezeu decât numai în momentele de supărare, uitând să ne gândim la El în

clipele de bucurie. Nefericitul tată, disperat, plin de speranţă, insistă în cererea sa: «***De poţi ceva, ajută-ne, fiindu-Ţi milă de noi***» (Marcu 9, 22). Omul vrea să creadă cu adevărat în puterea vindecătoare a lui Iisus căci «***Toate sunt cu putinţă celui ce crede***» (Marcu 9, 23). În durerea sa, are puterea să recunoască faptul că numai harul divin îi poate întări credinţa şi strigă, din adâncul fiinţei sale: «***Cred, Doamne! Ajută necredinţei mele!***» (Marcu 9, 24). Deschizându-şi sufletul în faţa harului divin, tatăl se converteşte, iar faptele sale îl fac demn să se bucure de vindecarea fiului său, care va avea un călăuzitor în credinţă prin el. Şi Iisus Hristos îi dăruieşte copilului vindecarea.

Apostolii s-au simţit însă temperaţi în avântul lor, pentru că ei au eşuat în încercarea de a face ceea ce le-a poruncit Mântuitorul. Iisus le răspunde: «***Acest neam de demoni cu nimic nu poate ieşi, decât numai cu rugăciune şi cu post***» (Marcu 9, 28-29).

Rugăciunea şi postul sunt indispensabile pentru viaţa spirituală a creştinului. Iisus s-a rugat, a petrecut nopţi întregi în legătură de iubire cu Tatăl, a postit şi a cunoscut foamea şi setea, însă a învins slăbiciunea firii noastre arătându-ne calea spre sfinţenie. Ziua predica în putere, noaptea o petrecea în rugăciune. Apostolii, cuprinşi de frenezia lumii, nu de puţine ori aveau dispute cu fariseii (Marcu 9, 14), de aceea, lipsiţi de adevărata stare necesară dialogului cu Dumnezeu, au fost departe de conlucrarea cu harul divin dăruit lor din voinţa lui Iisus.

Rugăciunea şi postul se îmbină armonios. Cel care caută drumul spre sfinţenie ştie că nu se poate apropia de Dumnezeu decât dacă înlătură piedicile care îi opresc înaintarea. Postul şi abstinenţa fizică sunt primii paşi în viaţa ascetică prin care omul îşi supune corpul şi puterea instinctelor, spiritualizându-şi viaţa. Urmează asceza morală şi mai ales lupta cu egoismul propriu care ne scoate înainte voinţa noastră, uitând de Voinţa lui Dumnezeu. După ce am îndepărtat greutăţile ce ne împiedicau drumul spre Dumnezeu, putem în sfârşit dialoga cu Iubirea Atotputernică; sufletul descătuşat de apăsarea corpului – care trebuie să primească doar atât cât îi trebuie – se poate înălţa de acum înainte spre culmi nebănuite.

Creştinul nu poate să fie un bun creştin fără rugăciune. Statisticile secolului XX d.Hr. indicau, că 90% dintre cei care trăiesc în Statele Unite ale Americii cred în Dumnezeu. Editorialul "Readers Digest", publica în cursul anului 1992 un interesant articol intitulat: "De ce se roagă America?" Autorul acestuia scrie că în timpurile noastre oamenii simt o foame spirituală, simt nevoia unui ajutor din partea Creatorului Atotputernic. Ancheta făcută a constatat că 52% dintre cei chestionaţi se roagă zilnic. Medicii creştini şi în special psihiatrii care se întâlnesc frecvent cu suferinţele sufleteşti, îi îndeamnă pe pacienţii lor să se

roage sau să conlucreze cu preotul. Un cardiolog din Harward, Herbert Benson, a dovedit, că rugăciunea grăbeşte procesul de vindecare al bolnavilor. Psihiatrul american Artur Korngaber mărturisea că se roagă foarte des cu tinerii săi pacienţi. El spune: “Excluderea lui Dumnezeu din sfaturile psihiatrice – va fi pentru unii pacienţi un proces zadarnic de vindecare”. Statisticile arată, că în cazul copiilor americani, trei din patru, se roagă în singurătate. Oare unde este Occidentul atât de blamat de indiferentism când bisericile catolice din Europa de Vest sau din Statele Unite sunt pline de credincioşi practicanţi care se implică activ în viaţa parohiei? Suntem noi la fel de activi ca aceştia sau de cele mai multe ori avem parte de biserici sau capele goale ?

Rugăciunile se pot face în diferite moduri. Există rugăciunea verbală, când recităm psalmi sau rugăciuni diferite; rugăciunea minţii, când medităm la adevărurile veşnice desprinse din cuvintele Scripturii; rugăciunea inimii sau rugăciunea spirituală – contemplativă, când sufletul se înalţă spre Dumnezeu.
Aducem lui Dumnezeu rugăciuni de laudă şi preamărire, deasemenea ne rugăm atunci când suntem în nevoi, suferinţe şi tentaţii pentru că Iisus ne-a spus: «***Cereţi şi vi se va da***» (Matei 7, 7). Cea mai înălţătoare rugăciune o aduce sufletul aflat în dialog cu Dumnezeu, mai presus de cuvinte.

Un preot a observat în parohia sa, cum un tânăr intra zilnic în biserică, şezând sau îngenunchind în bancă privind la tabernacol, unde se afla Iisus în Sfânta Euharistie. La întrebarea preotului: “Ce fel de rugăciuni rosteşti?”, acesta i-a răspuns: “Eu privesc la El, iar El se uită la mine”.

Când se celebrează Sfânta Liturghie preotul îndeamnă cu insistenţă poporul credincios zicând: “Domnului să ne rugăm!” Este o invitaţie repetată în privinţa renunţări la grijile lumii acesteia, pătrunzând prin rugăciune în lumea lui Dumnezeu. Să nu ne descurajăm! Uneori, după ce am pregustat din fericirea rugăciunii profunde, va trebui să ne întoarcem din nou la simpla rugăciune verbală, un minunat mod prin care Dumnezeu ne cultivă umilinţa şi ne ajută să recunoaştem adevărul despre slăbiciunile noastre omeneşti.

Să ne încredinţăm lui Dumnezeu aşa cum copilul se lasă cu totul în grija părinţilor săi, iar El nu ne va dezamăgi niciodată. Domnul ne ascultă întotdeauna, oferindu-ne tot ceea ce este necesar pentru mântuire.

Rugăciune

Doamne, cât de puternică şi invincibilă este puterea Ta. Aceasta străbate abisul oceanelor, mişcă pământul din temelii, dacă se atinge de munţi, aceştia fumegă. Ea dă culoare vieţii noastre, ne face să ne minunăm de frumuseţea naturii pe

care ai creat-o şi ne poartă pe aripile speranţei. Nimic nu o poate înlătura aşa cum nimic nu i se poate împotrivi.

Cât de neputincioşi suntem noi, Doamne, şi cât de repede ne îndepărtăm de tine. Duşmanul mântuirii noastre ne pândeşte ca să ne cucerească şi să ne câştige pentru el, ştiind cât de firavi şi nestatornici suntem.

O, Doamne, priveşte la pericolul care ne urmăreşte zilnic în viaţă şi fă ca în mintea noastră, să fie veşnic prezente cuvintele pe care ni le-ai spus:« Fără Mine nu puteţi face nimic.» Recunoaştem acest lucru şi-l mărturisim.

De aceea ne adresăm Ţie, fă să strălucească întotdeauna puterea Ta peste noi şi să nu cădem în prăpastia disperării nici în cursa celui rău, care ne pândeşte.

Întăreşte-ne, Doamne, ca de fiecare dată când suntem tentaţi şi atacaţi de diavol să ne apărăm cu arma rugăciunii şi a credinţei în Tine. Prin puterea Ta care învinge toate, ajută-ne să ajungem în Paradisul Ceresc, unde se află bucuria vederii Tale în gloria eternităţii.

Amin.

Augustin Păunoiu - Theologica - Scara virtuţilor, drumul comun al mirenilor şi monahilor

Cu excepţia Scripturii, a Mineielor şi Psaltirii, precum şi a celor care adună între paginile lor formularul diferitelor slujbe bisericeşti, nu există carte în creştinătatea orientală care să fie mai mult studiată, copiată şi tradusă decât Scara Sfântului Ioan. Aceasta este o operă care a hrănit şi crescut duhovniceşte generaţii nesfârşite de credincioşi creştini, căutători neobosiţi de a-şi adânci relaţia lor cu Dumnezeu în şi prin Hristos.

Duminica a 4-a a Postului mare ne pune înainte viaţa, dar mai ales opera unui mare sfânt, trăitor în secolul al VII-lea după Hristos, Ioan Scărarul. Stareţ al Mănăstirii Sinai, el a lăsat posterităţii ceea ce noi avem astăzi ca lucrare de referinţă pentru tradiţia şi spiritualitatea răsăriteană, Scara Paradisului sau Scara Virtuţilor.

Aşezarea şi prăznuirea Sfântului Ioan Scărarul în a 4-a Duminică din Postul mare ne aminteşte tuturor că eforturile noastre duhovniceşti în această perioadă presupun asceza, iar aceasta trebuie înţeleasă într-un context mai larg, anume, acela al luptei împotriva patimilor şi a dobândirii acelor virtuţi care fac dovada unei vieţi creştine angajate. În acelaşi timp, citind Scara şi având în Sfântul Ioan un exemplu concret de abordare a credinţei, a legăturii cu Dumnezeu, model

venit din propriul mod de vieţuire, primim întărire în strădaniile noastre duhovniceşti, care, nu de puţine ori, începând cu a patra săptămână din post scad în intensitate.

„Dumnezeu e al tuturor, al celor care cred şi care nu cred”

Nu e nici o îndoială, şi asta se observă din chiar începutul Scării, Sfântul Ioan scrie ca un monah pentru confraţii săi de nevoinţă. Aşa s-a şi născut lucrarea, ca o împlinire a rugăminţii făcute de egumenul Ioan al Mănăstirii Raith, aflată la 60 de mile depărtare de chinovia Sfântului Ioan Scărarul. Astfel stând lucrurile, la o primă vedere, sfera de influenţă a operei Sfântului Ioan spre cititorii interesaţi de ea pare drastic redusă.

Însă mitropolitul Kallistos Ware se întreabă retoric: „Din această cauză urmează ca Scara să nu fie de nici un folos mirenilor? Cu siguranţă, nu. De fapt, ea a fost şi este citită cu cel mai mare profit de mulţimea creştinilor care au familii şi, oricare ar fi fost intenţia originară a autorului, beneficiul pe care l-au avut cititorii «din lume» ai Scării a fost unul enorm. Nu este nimic surprinzător în aceasta... Fiindcă atât monahii, cât şi cei căsătoriţi, toţi botezaţi în numele Sfintei Treimi, răspund la aceeaşi chemare a Evangheliei. Forma exterioară a răspunsului lor poate varia, dar drumul este, în esenţă, identic”.

Există la începutul Scării un minunat pasaj care afirmă în mod clar universalitatea adresabilităţii ei: „Dumnezeu este al tuturor, al celor care cred şi al celor care nu cred, al celor drepţi şi nedrepţi, al celor cinstitori de Dumnezeu şi necinstitori; al celor nepătimaşi şi pătimaşi, al călugărilor şi al mirenilor, al înţelepţilor şi al celor neînvăţaţi, al celor sănătoşi şi al celor bolnavi, al tinerilor şi al vârstnicilor. Căci e ca răspândirea luminii, ca arătarea soarelui, ca schimbarea ceasurilor. Şi altfel nu poate fi: «Căci la Dumnezeu nu e căutare la faţă»” (Romani 2, 11).

Dar mult mai aplicat, celor care sunt căsătoriţi şi trăiesc în lume, Sfântul Ioan le adresează îndemnul: „Toate lucrurile bune pe care le puteţi face, faceţi-le. Nu defăimaţi pe nimeni, nu furaţi de la nimeni, nu minţiţi faţă de nimeni, nu vă înălţaţi faţă de nimeni, nu urâţi pe nimeni, nu vă despărţiţi de adunările de la slujbă din biserică, pătimiţi împreună cu cei lipsiţi, nu pricinuiţi nimănui sminteală. De ceea ce e al altuia să nu vă atingeţi, îndestulaţi-vă cu ceea ce vă pregătesc femeile voastre. De veţi face aşa, nu veţi fi departe de Împărăţia cerurilor”.

Aşadar, definiţia succintă a Sfântului Ioan cu privire la ceea ce înseamnă să fii cu adevărat creştin îi cuprinde atât pe cei din lume, cât şi pe cei care au ales retragerea din lume.

„Creştin e acela care-L imită pe Hristos în gând, cuvânt şi faptă pe cât este posibil omeneşte şi crede curat şi smerit în Sfânta Treime”, continuă Sfântul Ioan.

Fiecare patimă are un remediu

Partea principală a Scării este alcătuită din Trepte, în cadrul cărora Sfântul Ioan enumeră și analizează cele mai evidente și tulburătoare patimi, astfel încât să ofere îndrumare asupra modului de a le depăși și a le înlocui cu virtutea corespunzătoare. O modalitate a multora de a descrie o componentă importantă a vieții spirituale este aceea de a spune că este vorba de un război împotriva patimilor.

Fără reușită în această bătălie, nu putem spera să atingem neprihănirea inimii. Ţinând cont de modul în care mitropolitul Kallistos ne ajută să rezumăm cuprinsul Scării, patimile pot fi enumerate ca fiind fizice și trupești, cum ar fi lăcomia pântecelui: „Lăcomia pântecelui este fățărnicia stomacului. Săturat, suspină că este lipsit; ghiftuit și îmbuibat, plânge că îi este foame“; pofta trupească: „Acest demon caută mai ales cu băgare de seamă momentele noastre de slăbiciune și ne va asalta cu răutate atunci când nu putem să ne rugăm trupește împotriva lui“; iubirea de arginți: „Mânia și întristarea nu-l vor părăsi niciodată pe zgârcit“. El enumeră, de asemenea, patimi care nu sunt trupești, cum ar fi mânia: „Mânia ne arată ura ascunsă, a ținerii de minte a răului. Mânia este dorința de a face rău celui care ne-a supărat“; ținerea de minte a răului: „Carii se înmulțesc în copacul putred; ținerea de minte a răului se înmulțește în purtările blânde și în chip mincinos liniștite“; clevetirea: „Clevetirea este fiica urii, o boală subțire și totuși grea, o lipitoare de fel ascunsă și pe care nu o poți prinde, care risipește și secătuiește sângele iubirii“.

Cu toate acestea, Sfântul Ioan nu s-a mulțumit să analizeze numai patimile care ne frământă și ne îndepărtează de Dumnezeu. El a scris, de asemenea, cu mare elocvență despre virtuțile pe care trebuie să le dobândim cu și prin harul lui Dumnezeu, astfel încât, în momentul în care patimile sunt biruite, să ne vindecăm și să revenim la natura noastră umană, devenind ceea ce am fost meniți să fim - vase ale virtuților care provin de la Dumnezeu, mai presus de toate, un dar al Duhului Sfânt prezent în noi.

„Îndepărtează păcatul şi lacrimile îndurerate vor fi de prisos”

Acesta este un lucru dificil, dar el ne rezervă statutul de ființe raționale și spirituale, create „după chipul și asemănarea lui Dumnezeu“. Deși Sfântul Ioan enumeră un număr mai mic de virtuți în comparație cu numărul de patimi pe care le descrie, fragmentele care tratează virtuțile sunt adesea mai lungi. Unele dintre aceste virtuți sunt virtuțile „fundamentale“, precum ascultarea. Sfântul

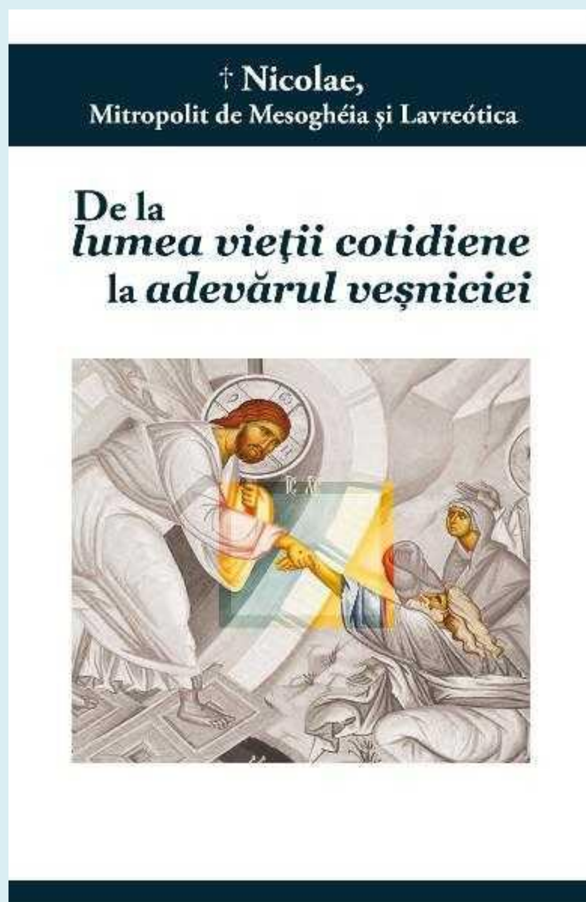
Ioan Scărarul a fost cel care a creat termenul „plânsul de bucurie făcător“. Experimentăm starea de „plângere“ când conștientizăm starea noastră de păcat și înstrăinare de Dumnezeu, dar acesta devine un „plâns de bucurie“ prin pocăință și conștientizare a firii iertătoare a lui Dumnezeu, experimentată ca har al Lui. Într-un fragment foarte cunoscut, Sfântul Ioan oferă o minunată descriere a acestei experiențe: „Dumnezeu nu pretinde sau dorește ca cineva să plângă din durerea inimii, ci mai degrabă să se veselească din iubirea pentru El, întru râsul sufletului.Îndepărtează păcatul și lacrimile îndurerate care curg din ochii trupești vor fi de prisos. De ce să cauți bandaj când nu ești rănit? Adam nu a vărsat lacrimi înainte de cădere, și nu vor fi lacrimi după înviere când păcatul va fi desființat, când vor dispărea durerea, întristarea și suspinul“.

Cum să privim corect relaţia trup-suflet

Contrar multor scriitori creștini din zilele noastre care se dovedesc a fi mai puțin pătrunzători cu privire la răzvrătirea trupurilor și minților noastre păcătoase, Sfântul Ioan este foarte sobru și realist - am putea spune foarte „avangardist” - cu privire la intensele provocări pe care o viață clădită pe învățăturile Evangheliei le va aduce căutătorului sincer: „Silirea [cf. Matei 11: 12] și durerea neîncetată sunt partea celor care țintesc să suie la cer cu trupul, și aceasta, mai ales, la începutul lucrării lor, atunci când natura noastră iubitoare de plăceri și inimile noastre neîndurerate trebuie să treacă prin mâhnirea copleșitoare către iubirea de Dumnezeu și sfințenie. Este greu, cu adevărat greu”.

Cu privire la rolul trupului în întreaga viață creștină și la aspectul dificil al relației trup-suflet, la inerentele tensiuni - dacă nu chiar război fățiș - din această relație, Sfântul Ioan ne oferă un text de o extraordinară adâncime cu privire la „taina” relației trup-suflet. El a scris următoarele: „În ce chip sau fel îmi pot lega trupul acesta al meu? Prin ce alte lucruri de demult îl pot judeca? Înainte de a-l lega, el se dezleagă, înainte de a-l judeca, mă împac cu el, înainte de a-l pedepsi, mă înclin în fața lui și-mi pare rău de el. Cum îl pot urî când firea mea îmi spune să-l iubesc? Cum mă pot desprinde de el când sunt legat de el pe veci? Cum pot fugi de el când este gata să plece la drum cu mine? Cum să-l fac incoruptibil când a primit o fire coruptibilă? Cum mă pot contrazice cu el când toate argumentele sunt de partea lui…? Dacă-l dobor la pământ, nu-mi mai rămâne nimic altceva prin care să-mi câștig virtuțile. Îl îmbrățișez. Și mă îndepărtez de el. Ce-i această taină în mine? Care-i legea acestui amestec de trup și suflet?”

“În aceste zile, Biserica ne cheamă să aflăm chipul lui Dumnezeu din noi, adică ceea ce suntem cu adevărat, şi să-l scoatem la suprafaţă”- Trepte şi borne duhovniceşti pe scara virtuţilor lăuntrice, de la mitropolitul grec Nicolae, în Duminica Sfântului Ioan Scărarul

† Nicolae, mitropolit de Mesoghéia şi Lavreótica: Virtuțile adâncului sufletului

În depănarea comentariilor din acest an, de-a lungul Vecerniilor de umilinţă, rostim un cuvânt despre categoriile de virtuţi. După ce am vorbit despre virtuţile spaţiului inimii noastre şi, în continuare, despre virtuţile timpului vieţii noastre, astăzi vom vorbi despre o altă categorie de virtuţi, adică despre virtuţile adâncului sufletului nostru. Iar duminica următoare, dacă Dumnezeu ne va ţine sănătoşi, vom vorbi despre virtuţile înălţimii minţii, aceasta fiind categoria cea mai înaltă a virtuţilor şi cea mai înaintată stare duhovnicească.

Scopul tuturor acestora pe care le-am menţionat şi care sunt departe de noi nu este să fim dezamăgiţi de distanţa noastră [faţă de ele], dar nici să credem că trebuie să încercăm, cu orice preţ, să şi facem paşii corespunzători, astfel încât să ajungem pe aceste piscuri înalte. Scopul descrierilor acestor mari virtuţi, conform vieţii şi tradiţiei Bisericii noastre, este ca noi să aflăm ţelul nostru şi să-

l abordăm cu smerenie, generozitate şi aşteptarea harului lui Dumnezeu; de n-ar zidi Domnul casa, în zadar s-ar osteni cei ce o zidesc (Psalmul 126: 1). În cele din urmă, dobândirea virtuţilor reprezintă un rezultat al harului lui Dumnezeu şi nu o cucerire personală.

Am spus mai înainte că vom vorbi astăzi despre unele virtuţi rare şi mari, pe care le vedem mai ales în cărţi isihaste, care au fost scrise de către oameni ca marele Sfânt pe care Biserica noastră îl cinsteşte astăzi, adică Sfântul Ioan Scărarul.

Aşa cum am menţionat şi în alte dăţi, aproape nimic nu cunoaştem din descrierile altora despre viaţa Sfântului Ioan. Singurul lucru care există din viaţa lui este o carte minunată cu titlul: Scara. Biserica a luat această carte, a citit-o, s-a luminat, a trăit-o şi a iubit-o. Şi a spus că această carte nu este posibil decât să fie scrisă de către un Sfânt. Ea a consacrat, aşadar, cinstirea acestui Sfânt în Duminica a IV-a din Postul mare şi, de asemenea, citirea cărţii întregi de-a lungul aceluiaşi Post, prezentând, în felul acesta, viaţa şi harul său, aşa cum acestea reies din textele sale.

Limbajul pe care îl vom folosi astăzi, care reprezintă un rezumat al acestei antropologii neptice şi patristice despre modul în care funcţionează patimile şi virtuţile în sufletul omului, poate să fie puţin dificil, dar este foarte frumos şi foarte expresiv, ajută ca cineva să-şi vadă sinele şi să cunoască scopul şi posibilitatea sfinţeniei, care se află în faţa lui.

Suprafaţa sufletului nostru

Dacă pătrundem în interiorul sufletului nostru, de la prima privire vom zări suprafaţa lui. Această suprafaţă o zărim şi la alţii şi credem că îi reprezintă. Este cea care ne conduce la antipatii, la condamnări, la distanţări interioare, la lipsă de căldură sufletească, la reproşuri.

Dar nimeni dintre noi nu este ceea ce vedem. Această imagine nu este exactă. Când imaginea persoanelor nu este deplină, atunci este greşită. Sub coaja suprafeţei se ascunde un adânc fără sfârşit. În interiorul acestui adânc, în colţurile lui ascunse, sunt cuibărite diferitele caracteristici şi însuşiri ale sufletului, mai ales cele negative.

Într-o primă fază, ar putea cineva să întâlnească obişnuinţe moştenite, vechi impresii, amintiri, imagini, reprezentări, zvonuri, experienţe. Acestea sunt instalate în interiorul nostru. De-a lungul desfăşurării vieţii noastre, s-au pierdut în sufletul nostru şi au rămas acolo. Nu sunt moarte. Ele pot să nu fie văzute la prima vedere, dar mirosul lor, uneori pestilenţial, îl lasă ele să iasă şi să se arate

în viaţa noastră. Acesta este nivelul la care, de obicei, noi comunicăm, emitem judecăţile noastre imediate şi improvizate. Referinţă de bază aici s-ar cuveni să avem ceea ce numim grijă, adică preocuparea exterioară impacientată faţă de lucruri, care oboseşte sufletul nostru, pe de o parte, iar pe de altă parte, reprezintă şi un element de bază al vieţii noastre zilnice.

Iubirea faţă de sinele nostru

Avansăm puţin mai departe. Mergem puţin mai adânc. Acolo vom întâlni iubirea față de sinele nostru, față de egoismele noastre, faţă de vanităţile noastre, faţă de sensibilităţile noastre bolnăvicioase, faţă de ambiţiile noastre, un anumit egocentrism. Toţi le avem pe acestea şi au intrat în interiorul nostru destul de demult.

Se observă din cartea Facerii, pe care o citim în Săptămâna I din Postul cel mare, cum Protopărinţii au dorit să fure puţin din Dumnezeire. Nu să li se dea, după cum aşa era planul lui Dumnezeu, ci să-şi ia ei singuri. Acesta este egoismul nostru! Aceasta este dependenţa bolnăvicioasă de sinele nostru! Fiecare dintre noi simte că este, dintr-un anumit sens, centrul lumii. Propriile sale probleme le amplifică. Aceleaşi evenimente tragice sunt foarte mari pentru noi şi foarte mici pentru aproapele nostru. Vedem cât de mult dorim mângâierea şi cât de dificili suntem să reacţionăm corect chiar şi în judecata dreaptă, dar riguroasă, faţă de persoana noastră. Prin urmare, există o îmbrăţişare bolnăvicioasă a sinelui nostru, un egocentrism şi o bolnavă iubire de sine.

Înclinaţiile şi aplecările firii noastre

Dacă vom coborî încă o treaptă, vom găsi înclinaţiile şi aplecările firii noastre. Sunt pornirile care există spre rău. Este ceea ce Sfântul apostol Pavel descrie în Epistola către Romani: dar văd în mădularele mele o altă lege, luptându-se împotriva legii minţii mele şi făcându-mă rob legii păcatului (Romani 7: 23).

Aşadar, cea de a treia dintre aceste trepte ale adâncului sufletului nostru reprezintă aceste aplecări ale noastre, înclinaţiile noastre, elementele care amintesc de căderea noastră. Tot ceea ce aminteşte că domneşte în interiorul nostru păcatul, slăbiciunea.

Frica

Să mergem încă puţin mai adânc. Acolo vom întâlni frica din interiorul nostru. Adam îi spune lui Dumnezeu, de îndată ce a păcătuit: am auzit glasul Tău […] şi m-am temut (Facere 3:10). Oare este posibil să auzi glasul lui Dumnezeu şi să te temi? Aici auzi glasul lui Dumnezeu şi te desfeţi. Acest glas reprezintă

cuvintele de nespus, pe care le-a auzit Sfântul apostol Pavel când a fost răpit în Rai (II Corinteni 12: 4). Cu toate acestea, frica a pătruns în sufletul nostru, ca ecou al căderii. Dacă fiecare dintre noi va privi în interiorul sufletului său, vom observa că

⇒ *avem frica de boală (nu cumva să păţim ceva), avem frica de natură (suntem doar noi în interiorul unei păduri şi tremurăm),*

⇒ *avem frica de moarte (mergem într-un cimitir, vedem chiparoşii şi ne imaginăm diferite lucruri sau se întâmplă să observăm o mică umflătură pe trupul nostru şi se tulbură gândirea noastră),*

⇒ *avem frica de semenii noştri (să nu ne facă ceva rău, să nu păţim vreo pagubă, ne îndoim de iubirea lor).*

Anumite frici, dar şi nedefinite, există în interiorul sufletului nostru, totdeauna sesizabile şi perceptibile.

Tristeţea

Pe o treaptă şi mai jos se află o durere, o tristeţe. Dumnezeu spune Evei, imediat după cădere: voi înmulţi mereu necazurile tale, adică tristeţile tale (Facere 3: 16). Cu alte cuvinte, vor fi înmulţite tristeţile în interiorul ei, va avea silinţă în viaţa ei, dar va avea şi tristeţe, durere.

Există dureri ale trupului. Acestea sunt oarecum suportabile sau sunt uşurate cu medicamente. Totuşi, în adâncurile sufletului există o tristeţe. Este tristeţea pentru imperfecţiunile acestei lumi, pentru slăbiciunea umană, pentru dominaţia răului în această lume, pentru moarte.

În adâncul nostru există ceva pe care negăm [refuzăm] să-l întrezărim, pe care nu dorim să-l mărturisim: este tristeţea pentru ceea ce, în cele din urmă, suntem, adică muritori şi născuţi împreună cu păcatul. Sunt durerea şi tristeţea păcatului. Este foarte frumos cuvântul grecesc [thlipsi] (tristeţe), care provine de la verbul [thlivo;-ome] (a întrista, a se întrista), înrudit cu sensurile altor verbe în limba greacă: a fi îndurerat împreună cu, a fi zdrobit, a se prăbuşi.

Această tristeţe există foarte, foarte adânc în interiorul sufletului nostru şi izvorăşte, după cum am spus mai înainte, din faptul că suntem oameni ai că-derii: Omul ca iarba, zilele lui ca floarea câmpului, aşa va înflori (Psalmul 102:15); Om nenorocit ce sunt! Cine mă va izbăvi de trupul morţii acesteia (Romani 7: 24)?

Toate acestea se datorează faptului că suntem născuţi împreună cu moartea (ştim că vom muri), dar chiar şi cu moartea duhovnicească (permanent păcătuim) şi cu moartea sufletească (suntem slabi, iubim confortul, uşurătatea şi

ne este greu în efortul şi lupta noastră; decidem că vom face ceva şi nu putem să îl facem, nu putem să trecem la cele veşnice, să depăşim ataşamentul nostru faţă de temporalitate, faţă de abordarea mioapă a lucrurilor). Aşadar, această tristeţe a sufletului nostru există sub înclinaţiile şi aplecările noastre.

Amprenta lui Dumnezeu

Şi ajungem la ultima treaptă. Ce paradox! Acolo se ascunde un tezaur. În adâncul inimii noastre nu sunt ascunse grijile, preocupările, reprezentările, obişnuinţele moştenite, amintirile, adică primele elemente pe care le-am menţionat; şi nu se ascunde nici sinele nostru, egoismul nostru, patosul spre ceea ce fiecare dintre noi crede că este; nici înclinaţiile noastre spre rău, nici aplecarea noastră, adică mişcarea aceasta impulsivă şi necontrolată spre păcat; nici pur şi simplu durerea şi tristeţea pentru moarte şi cădere.

În nucleul existenţei noastre, în adâncul inimii noastre, există taina noastră atât de preţioasă: sunt amprentele lui Dumnezeu în sufletul şi în viaţa fiecăruia dintre noi. Este chipul lui Dumnezeu care există în interiorul nostru, poate murdărit, oarecum ruinat, dar rămânând, cu toate acestea, chipul lui Dumnezeu. Este ecoul suflării Sale în clipa creaţiei noastre.

Fiecare dintre noi are acest chip dumnezeiesc în interiorul său şi oarecum acoperit, dintr-un motiv necunoscut, adică dintr-un motiv „necunoscut cunoscut”, din moment ce este dintre cele pe care le-am menţionat mai înainte, şi negăm să-l întrezărim. Prin urmare, în aceste zile, Biserica ne îndeamnă să ne adâncim în interiorul nostru şi să înviem acest chip, acest lucru însemnând străpungerea inimii şi pocăinţă. Ea ne cheamă să aflăm acest chip al nostru, adică ceea ce suntem cu adevărat, şi să-l scoatem la suprafaţă. Să-l curăţăm, să-l îngrijim cu multă atenţie şi să-l punem în centrul vieţii noastre. Este ceea ce numim după chipul lui Dumnezeu făcut. Acest fapt vrea să spună că suntem chemaţi să trecem de la starea după chip la cea după asemănare. Cu alte cuvinte, să luăm acest chip, să-l punem în centrul vieţii noastre şi să devenim şi noi nu pur şi simplu chipuri, ci asemănări ale lui Dumnezeu.

Este necesar să putem da expresia lor corectă tuturor celor ce există ca însuşiri şi caracteristici ascunse ale adâncului sufletului nostru şi care, aşa cum am spus, nu dorim să le mărturisim, fie că sunt pozitive (cum este trecerea de la starea după chip la cea după asemănare cu Dumnezeu), fie că sunt negative (după cum sunt tristeţea, durerea, aplecarea spre păcat etc). Pentru ca să se facă acest lucru, se cuvine să găsim şi să cultivăm anumite virtuţi interioare, care nu au de-a face cu simple fapte, ci mai ales se referă la trăiri şi mişcări interioare. Sunt virtuţi, cu siguranţă, milostenia şi sinceritatea. Este virtute şi mărturisirea credinţei. Cine ar putea să pună la îndoială acest lucru? Însă, acestea sunt virtuţi vizibile.

Cele pe care le vom menţiona acum şi le vom expune peste puţin timp sunt virtuţi ale omului celui ce se află mai în interiorul nostru. Sunt virtuţile care au de-a face cu ipostasul adevărat al sufletului nostru, cu legătura dintre suflet şi Dumnezeu şi, îndeosebi, cu modul în care sufletul primeşte harul Său şi îi îngăduie să se dezvăluie în interiorul nostru.

Duminica trecută, când a fost sărbătorită cinstirea Sfintei Cruci, am fost chemaţi în mod tainic să cinstim Sfânta Cruce. Acest lucru înseamnă că, în timp ce cineva cinsteşte Sfânta Cruce, dacă trăieşte cu adevărat starea în Sfântul Duh, atunci simte prezenţa harului lui Dumnezeu mai intens decât propria sa evlavie; iubirea lui Dumnezeu mai vie decât propria sa iubire; propria sa iubire mai puternică decât înclinaţia sa spre rău etc. Este posibil ca acestea să pară puţin exagerate sau să fie considerate oarecum meditative. Totuşi, nu este aşa. În mod simplu, acestea reprezintă o încercare de a descrie tocmai ceea ce ne lipseşte, lucrul de care fugim: harul lui Dumnezeu şi arătarea Lui în interiorul nostru.

Biserica încearcă, prin gura Sfinţilor şi a Părinţilor, să descrie oarecum roada virtuţilor tainice (care reprezintă, în esenţă, o singură virtute tainică), dar nu reuşeşte să facă acest lucru. Deoarece fiinţa lui Dumnezeu este neparticipativă şi doar lucrarea Lui este participativă, dar indescriptibilă. Această lucrare sau energie provoacă cuvinte de nespus, pe care nu se cuvine omului să le grăiască (II Corinteni 12: 4). De aceea, Biserica foloseşte şi termeni apofatici, adică termeni care par contradictorii între ei. Virtutea tainică este străină sinelui nostru firesc şi aplecarea noastră contrară acesteia.

Liniştea neliniştită

Aşadar, pentru prima stare, cea a grijilor şi a elementelor care tulbură sufletul nostru, Biserica propune în locul ei o mare virtute: virtutea liniştii, care este, de fapt, o linişte activă, socială, pe care Sfinţii Părinţi o numesc liniştea neliniştită. Este cineva singur şi liniştit în interiorul său, dar, cu toate acestea, este şi plin de acţiune.

Probabil că din cărţile Sfântului Paisie Aghioritul v-a căzut înaintea ochilor ceva care are legătură cu această linişte neliniştită. Sfântul Părinte spunea adesea: să ai în interiorul tău sfânta nelinişte! Aceste cuvinte ale lui înseamnă să-ţi frângi relaxarea în timpul cel mai oportun, dar să fii, în acelaşi timp, liniştit în interiorul tău. Spunem de multe ori că ascetul, Sfântul, este cel ce s-a despărţit de toate şi este unit împreună cu toate, cu alte cuvinte, este cel care s-a despărţit de toate, dar se află unit cu toate şi cu toţi; prin rugăciunea lui îmbrăţişează lumea, o înalţă şi o sporeşte.

Spunea Sfântul Porfirie: pleacă şi voi veni la casa ta. Şi îi trimitea aceluia un Sfânt seara, când se culca, şi îi rezolva problema care îl chinuia.

Cât de frumoasă este prezenţa Sfinţilor! Sfântul pleacă şi este; se retrage şi este prezent; linişteşte, dar nu linişteşte. Are liniştea cea interioară, dar are lucrarea, acţiunea şi participarea cea neliniştită după Dumnezeu, nu doar în viaţa lui, ci şi în viaţa şi în lupta fiecăruia dintre noi.

Aşadar, primul lucru pe care ar putea cineva să-l obţină, în timp ce va rostui în interiorul său aceste elemente exterioare ale vieţii sale, este faptul de a crea premisele pentru linişte, adică pentru o stare de pace, care, însă, nu înseamnă lene, trândăvie şi nepăsare.

Smerenia înălţătoare

Ce putem să facem cu egoismul nostru şi iubirea noastră de sine? Pentru a le birui există o altă virtute.

Sfântul Ioan Scărarul o numeşte smerenie înălţătoare. Este o smerenie cu care cobori şi te înalţă. Este o smerenie prin care intri pe ultimul loc şi Dumnezeu te ridică şi te pune pe primul loc.

Alegi faptul de a fi ultimul şi ajungi primul. Este propria ta alegere să fii ascuns şi te dezvăluie. Eşti în cele de jos şi te înalţă - cel ce se smereşte pe sine se va înălţa (Luca 18:14). Cât de diferit este acest lucru de cele pe care le-am spus mai înainte! Să aleagă fiecare dintre noi să fie după ceilalţi, iar Dumnezeu să-l înalţe. Să fie ascuns şi să-l vădească! Să simtă că locul dorit deja pentru el este al celui din urmă. Să se bucure mai mult decât propria lui slavă de cinstea şi slava celorlalţi, ca fiind bucuria lui personală.

Strădania fără străduinţă

Pe cea de a treia treaptă, acolo unde constatăm aplecarea noastră spre rău, Biserica răspunde, luaţi aminte la cuvânt, probabil că nu l-aţi auzit, cu starea numită strădanie fără străduinţă. Ce vrea să spună acest lucru?

Cuvântul strădanie are două sensuri în limba greacă. Unul este cel pe care îl cunoaştem toţi din viaţa noastră cotidiană: ne străduim, depunem toate forţele noastre ca să facem cel mai bun lucru cu putinţă.

În limbajul patristic, termenul strădanie înseamnă şi altceva: ataşare de ceva, adică ataşare împătimită de ceva. Acest lucru înseamnă că de îndată ce pierzi

obiectul ataşării tale eşti dezamăgit, te mânii, te pui cu Dumnezeu, te iriţi, îţi pierzi pacea şi liniştea.

De aceea, Sfinţii Părinţi spun că ne este necesară o strădanie fără străduinţă. Cu alte cuvinte, să împlinim străduinţa, adică să depunem toate forţele noastre, dar să nu fim ataşaţi şi să depindem de rezultat, iar dacă strădania nu aduce roadă, nu are importanţă acest lucru, căci vom încerca din nou. Nu ne vom pierde dispoziţia. Nu vom fi dezamăgiţi. Nu vom renunţa. Nu ne vom pune cu Dumnezeu, nici măcar cu sinele nostru.

Această virtute descrie acea stare a sufletului în care pocăinţa noastră se exprimă, pe de o parte, ca luptă şi strădanie, dar nu este ataşată de rezultat ca şi cum acesta ar fi propria noastră stare, propria noastră victorie. Acest lucru înseamnă [sintagma] fără străduinţă. Răspundem la chemarea spre rău cu răspunsul nostru la chemarea lui Dumnezeu.

Temeritatea cu prudenţă

Şi am ajuns la temeri. Acolo este altceva. Cineva observă la Sfinţii mucenici un eroism de nedescris: copii mici care nu sunt dominaţi de frică în faţa morţii; oameni slabi care înving pe puternicii pământului; oameni cu greşeli care îndrăznesc să li se opună acestora, iar ei înşişi se transformă, după cum foarte frumos spune Sfântul apostol Pavel, din slabi în tari, din împătimiţi în liberi: Sfinţii toţi au biruit împăraţii, au făcut dreptate, au dobândit făgăduinţele, au astupat gurile leilor, au stins puterea focului (Evrei 11: 33). Aceasta este o altă virtute, care se numeşte temeritatea cu prudenţă şi discernământ.

Nu există frici pentru sufletul sfânt, nici superficialitate şi temeritate nebunească, ci prudenţă şi discernământ. Dacă Dumnezeu este cu noi, atunci nimeni nu este împotriva noastră. Gândiţi lumea fără temeri şi incertitudini! [Într-o asemenea situaţie], cabinetele de psihiatrie ar fi închise, iar medicii psihiatrii şi-ar pierde locul de muncă.

Plânsul îmbucurător

Coborând puţin mai jos, trebuie să înfruntăm tristeţea. Antidotul ei este virtutea care se numeşte plânsul îmbucurător. Este bucuria-tristeţe. Nu ne temem de această tristeţe, deoarece este de o altă categorie, este un plâns de altă natură.

Troparele vorbesc despre lacrimi de pocăinţă, despre lacrimi de străpungere a inimii; pe de o parte, vorbesc despre o durere, adică despre durerea pentru căderea omului, care durere, însă, funcţionează cu atâta stimulare în interiorul

sufletului credinciosului creştin, încât îl transformă şi îi dă stalagmitele unei bucurii tainice de alt fel. De aceea şi este atât de dorită.

Când descrie viaţa monahului, Sfântul Ioan Scărarul spune: monahul este prin fire necurmat şi păzitor nelipsit al simţurilor. Monahul este trup purificat şi gură curăţită şi minte luminată. Monahul este suflet prea îndurerat care, în amintirea permanentă a morţii, vorbeşte multe, se trezeşte şi este neliniştit. Ce vrea să spună acest lucru? Vrea să spună că monahul adevărat este un suflet pătruns de durere, care dialoghează în permanent cu moartea, fie că este treaz, fie că doarme. Însă şi acest fel de gândire şi de trăire pe care îl abordează cineva prin amintirea morţii, adică ceea ce întâmpină cineva prin străpungerea inimii şi prin pocăinţă, reprezintă prima materie cu care se naşte în suflet bucuria tainică şi mângâierea dumnezeiască.

Prezenţa fără îndrăzneală în faţa lui Dumnezeu

În fine, în cel mai interior nivel al sufletului, acolo unde se află pecetea chipului lui Dumnezeu în interiorul nostru, Biserica ne prezintă o virtute pe care o apără, adică virtutea prezenţei fără îndrăzneală în faţa lui Dumnezeu.

Sunt puţin greoaie cuvintele, dar le folosesc Sfinţii [Părinţi]. Ele înseamnă că avem simţirea prezenţei neîntrerupte a lui Dumnezeu în viaţa noastră, dar fără impertinenţă pentru faptul că ne aflăm în faţa Lui, ci cu zdrobire şi timiditate. Este simţirea că eşti în faţa lui Dumnezeu, dar fără să fii îngâmfat, fără să fii necuviincios, ci să te micşorezi şi să te înfrângi. Cu decenţă şi smerenie, tu întrezăreşti privirea lui Dumnezeu, propria Lui privire se intersectează cu propria ta privire, ai simţirea prezenţei Sale. Îl slăveşti pe Dumnezeu în smerenie. Îndrăzneala fără de îndrăzneală înseamnă prezenţa în faţa lui Dumnezeu fără impertinenţă, adică simţirea neîntreruptă a prezenţei Sale, simţire însoţită de smerenie care naşte sfânta frică de El.

Într-adevăr, cât de frumoase sunt aceste cuvinte! Sfinţii noştri se străduiesc, prin modul acesta contradictoriu, să descrie oarecum această legătură sănătoasă a sufletului cu Dumnezeu, care pune în legătură căderea cu harul, echilibrează umanul cu dumnezeiescul, îmbină slăbiciunea noastră cu binecuvântarea lui Dumnezeu asupra noastră. Cele opuse sunt puse în armonie.

De aceea, un termen se referă la pericolul sufletului şi la slăbiciunea lui, iar un altul la posibilitatea lui după har. Asemenea este şi smerenia înălţătoare, adică cineva se smereşte şi Dumnezeu îl ridică. Asemenea este şi plânsul îmbucurător, adică cineva plânge, dar trăieşte o bucurie de alt fel. Asemenea este şi îndrăzneala fără de îndrăzneală, adică cineva îşi micşorează persoana şi privirea

lui zăreşte Persoana lui Dumnezeu. Cuvântul evanghelic şi patristic exprimă foarte adesea taina întâlnirii omului cu Dumnezeu prin asemenea apoziţii sfinte şi binecuvântate.

Am plecat de la anatomia sufletului, adică de la nivelele sale, am trecut la virtuţile corespunzătoare şi să încheiem acum cu faptul la care ne conduc ele, cu alte cuvinte, la ce stări pot aceste virtuţi să ne conducă.

Starea liniştii neliniştite

Liniştea neliniştită, care este, de fapt, o linişte faţă de diferite incitări, conduce la o stare în care cineva are două uşi închise spre exterior şi alte două uşi închise spre interior. Adică, are două uşi care nu se deschid spre exterior şi alte două uşi care nu se deschid spre interior. Care sunt aceste uşi?

Prima uşă, care nu se deschide spre exterior, trebuie să fie, în cazul asceţilor, uşa chiliei lor. Să stai înăuntru şi să nu ieşi afară, căci se spune la Pateric: loc ai găsit, pe Dumnezeu L-ai găsit. Pentru noi, cei din lume, chilie este starea vieţii noastre. Aceasta nu trebuie să se deschidă spre exterior, adică nu se cuvine să dorim să schimbăm termenii şi condiţiile vieţii noastre, cele pe care Dumnezeu i-a stabilit pentru noi. Ne vom sfinţi în cadrul acestora. Eşti căsătorit, nu trebuie să încerci să trăieşti ca monah. Eşti monah, nu se cuvine ca mintea ta să fie la căsătorie.

De obicei, noi nu procedăm aşa. Avem o nelinişte permanentă. Mai ales în epoca noastră, noi am obosit alergând la dreapta şi la stânga, să căutăm şi să fim căutaţi. Ne-am săturat să încercăm ceea ce este nou şi ciudat, ne-am săturat de ceea ce este material şi trecător. Mărturisim adesea că în adâncul sufletului nostru domneşte neîmplinirea.

Cea de a doua uşă, care nu trebuie să se deschidă spre exterior, este uşa gurii. Sfânt lucru este să rămână gura închisă, adică să cultivăm virtutea tăcerii.

Spune Sfântul Isaac: iubeşte tăcerea mai mult decât toate! Aceasta te va conduce la vremea când se cuvine să taci şi la vremea în care trebuie să vorbeşti (Ecclesiastul 3: 7). Flecărelile, palavrele, bârfele, calomniile, minciunile, la ce îţi sunt necesare? Închide-ţi gura şi atunci vei aduce întregul tezaur al revelaţiei dumnezeieşti în interiorul sufletului tău.

Dar există şi două uşi care nu trebuie să se deschidă spre interior. Prima este cea a gândurilor. Punem în mintea noastră toate otrăvurile lumii, iar acestea ne îmbolnăvesc sufletul şi distrug viaţa noastră. În acest fel, nu sunt cultivate virtuțile tainice. Din contră, aşa sunt întărite împărăţiile păcatului în adâncurile

sufletului nostru. Aşa este denaturată permanent, am spune, viaţa noastră. Uşa gândurilor trebuie să se deschidă doar spre exterior, ca să scoatem gândurile, nu să introducem gânduri contaminate şi cu ele să ne încărcăm mintea şi omul nostru interior.

Cea de a doua uşă, [care nu trebuie să se deschidă spre interior,] este uşa simţămintelor bolnăvicioase: să nu lăsăm să intre complexe de inferioritate, reproşuri, întristări, josnicii.

Nu vă comportaţi bine faţă de mine. Stau, săraca de mine, singură şi mă lupt; m-aţi părăsit, eu fac totul pentru voi, iar voi aţi uitat să-mi spuneţi „La mulţi ani!" de ziua mea.

Cu alte cuvinte, cele mai incredibile lucruri şi situaţii pe care poate cineva să şi le imagineze, care îngrămădesc simţăminte bolnăvicioase în sufletul nostru. Acestea, împreună cu gândurile bolnave, prind rădăcini în interiorul nostru şi nu se mai schimbă cu nimic. Iată de ce este înţelept ca cineva să-şi închidă uşile lui.

Să vă imaginaţi că dispar din orizontul sufletului nostru cuvintele greşite [rostite] faţă de cele exterioare, simţămintele greşite faţă de cele interioare, gândurile greşite iarăşi către interior, dispoziţia greşită şi că domină în viaţa noastră doar parametrii pe care Dumnezeu i-a rânduit cu înţelepciune! Dacă vom închide aceste uşi, sufletul nostru va deveni împărăţie a lui Dumnezeu. Înclinaţia noastră spre rău va înceta şi se va auzi în interiorul nostru chemarea lui Dumnezeu spre sfânta Sa voinţă.

Necredinţa credincioasă a propriei voinţe

Plecăm de la linişte şi mergem mai jos, adică la smerenia înălţătoare. Cel care cultivă smerenia înălţătoare, poate să ajungă la următoarea stare binecuvântată: la necredinţa credincioasă a propriei voinţe şi la îndoiala neîndoielnică a reuşitelor proprii.

Ce vrea să însemne acest lucru? Înseamnă că ajungem la o stare în care nu credem că noi suntem mai presus de ceilalţi sau că reuşim ceva special, nici ceva important: pentru că am făcut ceea ce eram datori să facem, suntem slugi netrebnice (Luca 17:10). Încetăm să avem păreri fixe, păreri care conduc la încăpăţânări şi expresii de îndărătnicie. Avem necredinţă credincioasă, altfel spus, consecventă, în propria voinţă. Avem îndoială neîndoielnică a propriilor reuşite, a celor numite reuşitele noastre, adică suntem liberi faţă de convingerea bolnăvicioasă de sine.

Sfântul Efrem ajunsese la o înălţime a reuşitelor duhovniceşti şi, cu toate acestea, descrie în rugăciunile sale personale, după cum spune el, drama sufletului său înăsprit. Este posibil acest lucru? Este! Deoarece el trăieşte în interiorul său nu măreţia reuşitei sale, ci măreţia harului lui Dumnezeu, care vine şi îl acoperă.

Lipsa de mânie şi lipsa de răutate

Să coborâm pe următoarea treaptă, unde este tendinţa şi aplecarea spre rău. Acolo am vorbit despre strădania fără străduinţă. Roadele acestei strădanii fără străduinţă sunt două virtuţi mari, cărora Sfântul Ioan Scărarul le consacră câte un capitol: lipsa de mânie şi lipsa de răutate. ***Cu alte cuvinte, să nu poţi simţi ceva rău faţă de aproapele tău, nici chiar faţă de cel mai rău om sau cel mai mare duşman al tău. Să nu te poţi mânia, înfuria, revolta nici pentru cea mai mare piedică, nici pentru cea mai rea nedreptate pe care ar putea cineva să ţi-o provoace.*** Această stare este o stare de sfinţenie, este o stare de har special pe care Dumnezeu o dă, iar Sfinţii Bisericii noastre o descriu.

Bucuria fricii lui Dumnezeu

La următorul nivel se află frica noastră. Acolo am vorbit despre eroism, lipsa de frică, îndrăzneală, care, însă, sunt caracterizate de discernământ şi cumpătare. Rezultatul este acolo îmbrăţişarea şi bucuria fricii lui Dumnezeu. Începutul înţelepciunii este frica de Domnul (Paremii 1: 7). Să te temi de Dumnezeu şi sufletul tău să se umple. Nu să tremuri, nu să te temi aşa cum a făcut Adam, când a auzit glasul Său (Facere 3: 10), ci sufletul tău să se bucure de respectul sfânt al prezenţei în faţa lui Dumnezeu. M-am bucurat întru frica Ta şi am fost îmbrăţişat întru teama Ta. Prin teamă se înţelege respect, cuviinţă, simţirea prezenţei dumnezeieşti în analogie cu micimea omului.

Foamea de bună voie după tristeţile fără de voie

Şi ajungem, într-un final, la nivelul interior al tristeţii. Am spus că în adâncul interiorului nostru există o tristeţe, care ne înfrânează, ne apasă, ne împiedică să ne bucurăm, iar noi putem să ne vindecăm de această tristeţe prin plânsul îmbucurător. Roadele plânsului îmbucurător sunt, ascultaţi cuvintele, nu sunt ale mele, foamea de bună voie după tristeţile fără de voie, pe de o parte, iar pe de altă parte, setea după necinstiri. O stare uimitoare, pe care o trăiesc anumiţi oameni sfinţiţi, îmbăiaţi în harul lui Dumnezeu!

Tristeţea fără de voie este cea care îţi produce, ca om, o repulsie firească, dar, recunoscându-i folosul, tânjeşti să o întâlneşti, deoarece prin intermediul ei,

când Dumnezeu o va îngădui, poţi să întrezăreşti binecuvântarea şi mâna Sa, într-un mod deja foarte clar. Acest fapt i-a condus pe Sfinţi la asceză.

Când cineva merge într-o peşteră, în adâncul pustiului, şi le lasă pe toate, atunci el alege de bună voie, cu propria sa voinţă, tristeţile fără de voie. Sau când el acceptă, acest lucru fiind chiar mai dificil, dispreţul, nedreptatea, dezonoarea, calomnia, pe care i le aduc cei din jurul său, atunci toate acestea nasc sfinţenia.

De ce Sfântul Nectarie a fost Sfânt? Mai ales deoarece a fost calomniat. El, fiind atât de curat, a fost prezentat ca murdar. La fel a fost şi în cazul Sfântului Ioan Gură de Aur. Veţi vedea în spatele fiecărui Sfânt o calomnie adresată de alţii, un dispreţ, o prigoană, o nedreptate, pe care el o acceptă cu bucurie. Fericiţi veţi fi când vă vor ocări pe voi şi vă vor prigoni (Matei 5:11). Într-adevăr, aceasta este o stare duhovnicească autentică!

Sunt foarte înalte înţelesurile de astăzi pe care vi le-am prezentat! Cele mai multe sunt luate din experienţa şi bibliografia neptică şi monahală. Destule [dintre ele] sunt departe de propria noastră realitate, destule sunt grele pentru a putea să reprezinte şi propria noastră experienţă. Intuiesc ceea ce mărturisiţi în interiorul vostru: nu sunt acestea pentru noi. Şi aveţi dreptate.

Însă, de ce spunem aceste cuvinte? Le grăim pentru că acestea nu se dobândesc, ci se dau, se dăruiesc. Deoarece acestea, în timp ce nu pot să fie o experienţă de aşteptat, ele pot să reprezinte o axă de gândire şi indicator de cale. Este atât de folositor să ştim că acestea există ca stări şi binecuvântări reale, care descriu starea după har şi sfinţenia ce este vie şi prezentă întru totul în Biserica noastră. Noi facem ceea ce putem. Ne străduim fără de strădanie. Ne luptăm cu toată buna noastră dispoziţie. Adunăm întreaga noastră disponibilitate şi o concentrăm în aşteptarea harului şi a binecuvântării lui Dumnezeu. Ne rugăm Sfinţilor noştri şi îi privim oarecum copilăreşte: îi invidiem pentru darurile pe care iubirea lui Dumnezeu le-a dat, ca răspuns la marea lor disponibilitate şi marea lor iubire faţă de El.

Toată această stare este descrisă de către Sfinţii noştri ca cer pământesc, cu alte cuvinte, ca cerul şi Împărăţia lui Dumnezeu pe pământ.

Altă dată, probabil, vom vorbi şi despre o altă stare. Aceea este numită învierea sufletului înainte de învierea cea de obşte, şi anume, cum poate sufletul să trăiască împărăţia lui Dumnezeu înainte de sfârşitul veacurilor; înainte de a-şi închide ochii în această lume, să îi aibă deja deschişi în cealaltă lume.

Ce binecuvântare este ca să trăiască cineva această comuniune cu Dumnezeu! Fie şi ca dorinţă. Dacă se va petrece acest lucru, atunci, trăind marele Post, va

avea bucuria Învierii Domnului întru el. Şi când va ajunge să spună Hristos a înviat!, atunci el va îmbrăţişa, va smulge, propriu-zis, binecuvântarea şi harul lui Dumnezeu, care sunt oferite din abundenţă de [Sfintele] Paşti.

Această binecuvântare şi har urez ca noi toţi, fără excepţie, să le trăim la [Sfintele] Paşti din anul acesta, într-un anumit mod, într-o oarecare măsură, astfel încât să reuşim să-L slăvim pe Dumnezeu din adâncul sufletului nostru; iar [urarea] Hristos a înviat!, pe care o vom spune aici, în această lume, în aceste zile, să se audă veşnic în cer.

(† Nicolae, Mitropolit de Mesoghéia şi Lavreótica, De la lumea vieții cotidiene la adevărul veșniciei, Editura Egumeniţa, 2016)

Doamne și Stăpânul vieții mele…

Doamne și Stăpânul vieții mele… (8. Triod):
https://www.academia.edu/42628716/Doamne_%C8%99i_St%C4%83p%C3%A2nul_vie%C8%9Bii_mele_8_Triod_

***

† Nicolae, mitropolit de Mesoghéia și Lavreótica: Doamne și Stăpânul vieții mele…

(fragmente)

Am ajuns, cu ajutorul lui Dumnezeu, şi la sfârşitul celei de a IV-a săptămâni din Postul mare şi deja batem la poarta celei de a V-a săptămâni şi urmează cea de a VI-a săptămână, aşa-numita săptămâna mută [1]. Cu alte cuvinte, în trei săptămâni începând de astăzi, mai întâi dacă Dumnezeu voieşte, vom sărbători strălucitoarea şi marea sărbătoare a [Sfintelor] Paşti.

---

[1] *Referitor la această denumire a celei de a VI-a săptămâni în tradiția populară grecească se dau mai multe explicaţii. Una dintre ele este că în această săptămână preoţii promovau, în vechime, o perioadă de odihnă înainte de începerea Săptămânii celei mari. De aceea, slujbele nu mai erau săvârşite în parohii după toată rânduiala tipicului, fapt pentru care nici clopotele nu mai băteau, deşi respectiva rânduiala, cu anumite excepţii, este asemănătoare cu celelalte săptămâni anterioare. O altă explicaţie este dată de faptul că în vinerea celei de a VI-a săptămâni din Postul cel mare nu se mai citeşte Acatistul Bunei Vestiri. Aşa cum am precizat şi în două note anterioare (...), practica acestui Acatist în Biserica Ortodoxă din Grecia este ca să se spună împărţit în patru stări, în primele patru vineri din Postul mare, şi apoi în întregime, în vinerea a V-a din acelaşi Post. (n. trad.)*

Pe măsură ce zilele se scurg repede, Biserica ne prezintă toate aceste „bucate” duhovniceşti în faţa noastră, îngrijindu-se ca ceva să ofere cu fiecare prilej sufletului nostru şi să-l împlinească pe fiecare dintre noi, care însetează după ceva diferit, care este flămânzit şi doreşte cu ardoare ceva adevărat. Nu se cuvine în nici un caz ca acest mare Post, în trecerea lui, să ne lase să fim aceiaşi. Ceva trebuie să se petreacă. Este nedrept pentru noi înşine să treacă şi această perioadă neexploatată. Deoarece acest fapt implică pericolul ca să vină şi un alt Post mare, anul viitor, şi un altul în următorul an şi sub nici o formă să nu se schimbe calea vieţii noastre, să nu se transforme starea sufletului nostru.

Sfântul Ioan şi „Scara”

Duminica a IV-a din Postul cel mare, Biserica noastră o consacră unui Sfânt necunoscut, dar foarte mare, adică Sfântului Ioan, autorul cărţii Scara. Sfântul acesta este necunoscut, deoarece nu există un alt izvor de informaţii despre conţinutul vieţii sale decât numai ceea ce este cuprins în această minunată carte, pe care Biserica o consideră atât de valoroasă duhovniceşte, încât, în tipicul ei, să reprezinte coloana vertebrală a lecturilor patristice din fiecare an, în timpul Postului celui mare. Această carte a fost găsită cândva în biblioteca mănăstirii [Sfânta Ecaterina] din Sinai şi a dezvăluit măreţia unui, până atunci, necunoscut, dar foarte important Sfânt al Bisericii. Cartea aceasta se numeşte Scara, pentru că arată calea treptată a sufletului, pas cu pas, de la cele de jos spre cele mai înalte, la nivelul dobândirii virtuţilor.

Virtuţile ar putea să fie deosebite în morale, în duhovniceşti, în virtuţi ale harului dumnezeiesc sau, după cum sunt dezvăluite de către Sfinţii Părinţi, în virtuţi tainice. Pentru toate aceste virtuţi are atât de multe şi atât de frumoase şi atât de amănunţite şi minuţioase descrieri această admirabilă carte a Scării, încât sunt sigur că unii dintre voi veţi începe citirea ei.

Aproximativ acum două săptămâni, cu totul neaşteptat, a venit cineva să se mărturisească şi mi-a menţionat că citeşte o carte care se numeşte Scara. Trec, îmi spunea, prin cumplite ispite şi dificultăţi, dar ce carte extraordinară este, cât este de impresionantă, de cuprinzătoare, de revelatoare! Este ca şi cum îmi fotografiază colţurile ascunse ale sufletului. Şi cât este de ciudat! Persoana care mi-a recomandat-o este adâncită în atracţiile vieţii lumeşti. Profesia sa şi condiţiile sale de viaţă se află într-o situaţie cu totul diametral opusă faţă de viaţa oamenilor cărora li se adresează cartea, adică monahilor şi, fireşte, nu celor cu viaţă de obşte, ci celor ce duc un mod isihast de viaţă.

Aşadar, vă îndemn pe voi toţi, dacă aveţi posibilitatea, să aruncaţi o privire în această carte.

Poate că sufletul nostru se entuziasmează şi se lasă cuprins de dorinţa de a trece de la o privire fugitivă la citirea atentă a cărţii, iar din acest punct spre direcţii duhovniceşti realmente de neconceput. Se poate, de asemenea, dacă nu suntem pregătiţi, să fim dezamăgiţi. Dacă vom conştientiza măreţia perspectivei noastre şi pe această măreţie promovăm realitatea vieţii noastre fără smerenie, atunci ne va stăpâni dezamăgirea. Unde ar fi trebuit să fim şi unde ne aflăm! Cât de sus, în ce condiţii ar fi trebuit să se desfăşoare viaţa noastră şi, în fine, ce alegeri facem în această lume!

Scopul în calea noastră duhovnicească este asemănarea noastră cu Dumnezeu, care asemănare se realizează prin viaţa virtuoasă. Virtutea este un cuvânt general, care se explică prin virtuţi luate fiecare în parte. Nu are de-a face atât de mult cu trăirile şi experienţele, ci cu ceva oarecum mai practic, oarecum mai zilnic, care reprezintă roada vieţii duhovniceşti. Viaţa noastră duhovnicească poate să aibă elementele cultului exterior, poate să fie dominată de caracteristicile cuvântului duhovnicesc, poate să ne îndemne la citirea cuvântului lui Dumnezeu, la vorbirea despre cele duhovniceşti, la faptul de a avea obiceiuri duhovniceşti şi cunoştinţe teologice, însă, dacă mâinile noastre nu sunt pline de roade, dacă viaţa noastră nu este împodobită cu anumite virtuţi, atunci mărturia noastră face mai degrabă pagubă şi dezastru se petrece mai curând în sufletul nostru.

Prin urmare, este nevoie să existe treptele anumitor virtuţi, care conduc sufletul nostru de la modul lumesc de gândire şi vieţuire la stările cereşti despre care Biserica ne vorbeşte permanent cu atâta credinţă, cu atâta iubire, cu atâta dispoziţie de a ne face părtaşi ai acestor mari binecuvântări.

De unde, aşadar, să intrăm în această arenă a virtuţilor, pe care poartă să pătrundem în acest spaţiu al vieţii practice, de unde să începem urcuşul, adică să urmăm treptele care ne vor duce pe culme? Ce să folosim ca pretext?

Există o rugăciune, pe care sunt sigur că cei mai mulţi dintre noi o cunosc. Este o rugăciune caracteristică Postului celui mare, pe care o rostim doar în această perioadă. Este o rugăciune de pocăinţă, care deschide orizonturile noastre, o rugăciune care există în toate slujbele, fără excepţie. De altfel, este întâlnită în unele slujbe şi de două ori. Este o rugăciune pe care tocmai am rostit-o. ***Ea este o rugăciune foarte veche, însă, care descrie foarte adânc sufletul omenesc şi lupta lui, taina şi perspectiva lui.*** Este **rugăciunea Sfântului Efrem [Sirul].**

Voi spune rugăciunea respectivă: ***Doamne şi Stăpânul vieţii mele, duhul trândăviei, al grijii de multe, al iubirii de stăpânire şi al grăirii în deşert nu mi-l da mie. Iar duhul curăţiei, al gândului smerit, al răbdării şi al dragostei dăruieşte-l mie, slugii Tale. Aşa, Doamne Împărate, dăruieşte-mi ca să-mi văd***

greşelile mele şi să nu osândesc pe fratele meu, că binecuvântat eşti în vecii vecilor. Amin.

Această rugăciune este atât de scurtă, dar atât de cuprinzătoare! Desigur, după tipicul Bisericii, nu se rosteşte pur şi simplu, ci este însoţită de metanii. În mănăstiri, dacă oare aţi mers, este ţinut cu exactitate tipicul acesta, aşa cum se consemnează în rânduielile slujbelor şi în Ceaslov. Se spune acolo că facem trei metanii după fiecare stih, apoi facem doisprezece metanii mici, repetăm ultima parte şi facem iarăşi o metanie mare.

⇒ *Adică, rostim Doamne şi Stăpânul vieţii mele, duhul trândăviei, al grijii de multe, al iubirii de stăpânire şi al grăirii în deşert nu mi-l da mie, şi, terminând această primă parte, facem o metanie culcată la pământ, dintre cele mari şi adânci.*

⇒ *Continuăm cu cea de a doua parte, Iar duhul curăţiei, al gândului smerit, al răbdării şi al dragostei dăruieşte-l mie, slugii Tale, şi facem cea de a doua metanie.*

⇒ *Spunem ultima parte, Aşa, Doamne Împărate, dăruieşte-mi ca să-mi văd greşelile mele şi să nu osândesc pe fratele meu, că binecuvântat eşti în vecii vecilor. Amin, şi urmează cea de a treia metanie.*

⇒ *Şi apoi, în mod tacit, zicând Doamne miluieşte sau Milostiv fii mie, păcătosul, facem douăsprezece metanii mici încrucişate [2]. Acest lucru se face în mănăstiri.*

⇒ *Şi repetăm ultima parte a rugăciunii, Aşa, Doamne Împărate, dăruieşte-mi ca să-mi văd greşelile mele şi să nu osândesc pe fratele meu, că binecuvântat eşti în vecii vecilor. Amin, după care facem o altă metanie mare [3].*

Toate acestea le facem, astfel încât nu doar gândirea noastră, nu doar sufletul nostru să înţeleagă această rugăciune, ci chiar şi trupul nostru. Cu alte cuvinte, întregul nostru sine să o înţeleagă. Este o rugăciune importantă. Ea reprezintă

---

[2] *Adică în faţă, la dreapta şi la stânga, (n. trad.)*

[3] *În tradiţia românească, s-a generalizat următoarea practică a săvârşirii rugăciunii Sfântului Efrem Sirul: la început, se face câte o metanie mare după fiecare parte a rugăciunii, apoi se spun stihurile Dumnezeule, milostiv fii mie păcătosul; Dumnezeule, curăţeşte-mă pe mine, păcătosul; Cel ce m-ai zidit, Dumnezeule, mântuieşte-mă; şi Fără de număr am greşit, Doamne, iartă-mă, însoţite cu o închinăciune sau metanie mică. Aceste stihuri se spun de trei ori, ceea ce înseamnă că trebuie făcute 12 închinăciuni. La finalul acestor închinăciuni se repetă rugăciunea Sfântului Efrem Sirul, făcându-se câte o închinăciune după prima şi cea de a doua parte, iar după cea de a treia parte se face o metanie mare. (n. trad.)*

poarta, calea şi sfârşitul pentru oricine are agilitatea duhovnicească de a valorifica acest conţinut al ei şi de a dori să o împlinească în viaţa sa.

Prin urmare, să facem o scurtă interpretare şi analiză a acestei rugăciuni, să ajungem la patru observaţii care nu sunt atât de evidente, să reţină fiecare mesajul său şi, în felul acesta, să o ia însoţitor în această seară la casa lui.

Dătătorul, Călăuzitorul, Apărătorul, Domnul. Doamne şi Stăpânul vieţii mele […], aşa îl chemăm pe Dumnezeu. Doamne, Tu Care eşti Stăpânul, Care stăpâneşti şi domneşti în viaţa mea. Această exprimare este luată din cartea Înţelepciunea lui Sirah [4], în care există şi o altă referinţă asemănătoare: Doamne şi Dumnezeul vieţii mele [5]. Domnul este Dătătorul vieţii, Cel ce dă viaţa. Domnul este Călăuzitorul vieţii, Cel ce călăuzeşte viaţa. Domnul este Apărătorul vieţii, după cum spune psalmistul [Psalmul 26: 1 (2)]. Domnul este Cel căruia îi aparţine viaţa noastră.

Începem rugăciunea noastră mărturisind cu toate celulele fiinţei noastre că Dumnezeu este Domnul sufletului nostru. Este ca şi cum spunem că eu nu doresc să-mi stăpânesc sufletul, ci doresc ca Dumnezeu să regleze toate amănuntele sufletului meu, El să lumineze toate ungherele lui. El să aibă pretutindeni dreptul Său şi în fiecare punct al sufletului să se adeverească dreapta Lui prezenţă.

În mâinile Tale, soarta mea, spune altundeva psalmistul [Psalmul 30:15(16)]; adică în mâinile Tale se află deznodămintele vieţii mele, cu alte cuvinte, toată viaţa noastră, din prima clipă şi până la sfârşitul ei, evenimentele care au loc de-a lungul ei, cunoştinţele cu persoanele pe care le întâlnim, şansele mântuirii pe care le avem, ispitele prin care trecem, toate sunt elemente care se găsesc sub privirea lui Dumnezeu, pe care noi putem să I le dăruim, astfel încât El să se îngrijească de modul cel mai potrivit în care să le înfruntăm sau să le abordăm.

Aşadar, începem rugăciunea noastră cu această mărturisire, şi anume, în primul rând, că viaţa noastră nu ne aparţine, ceea ce reprezintă un lucru extraordinar. Gândiţi-vă la el!

Iar în al doilea rând, că ea îi aparţine lui Dumnezeu în totalitatea ei, în fiecare amănunt al ei, în fiecare fază a ei şi pe de-a întregul. Să vă imaginaţi că sinele vostru şi viaţa voastră sunt zidite pe această realitate, că viaţa mea este un dar

---

[4] *Este vorba despre Cartea înţelepciunii lui Isus, fiul lui Sirah sau Ecclesiastul (Ecclesiasticul), scriere din Vechiul Testament. în versetul 1 din capitolul 23 al acestei Cărţi întâlnim formularea Doamne, Părintele şi Stăpânul vieţii mele. (n. trad.)*

[5] *Vezi Ecclesiastul 23: 4: Doamne, Părintele şi Dumnezeul vieţii mele. (n. trad.)*

făcut mie, pe care îl întorc cu propria mea voinţă şi liberul meu arbitru Dăruitorului meu, Care este Hristos. Şi El o guvernează! Merg seara la culcare şi dorm. Nu mă interesează nimic. Nu mă tem nici de încercările mele, nici de ispitele mele, nici de sfârşitul meu, nici de sfârşitul persoanelor mele iubite, deoarece viaţa lor este şi viaţa mea, iar viaţa noastră, a tuturor, îi aparţine lui Dumnezeu. Aşa începem, altfel spus, cu această deschidere, cu această dăruire, cu această libertate, grăind Doamne şi Stăpânul vieţii mele.

Trândăvia

Sunt patru lucruri pe care să nu le îngădui, Doamne, ca să se petreacă în interiorul meu, şi anume, duhul trândăviei, al grijii de multe, al iubirii de stăpânire şi al grăirii în deşert. Cu alte cuvinte, să nu îngădui, Doamne, să existe în interiorul meu o stare de trândăvie, de lene, de indolenţă, de nepăsare, de indiferenţă, de silă. Acest lucru înseamnă trândăvia, adică să fiu trândav, leneş, fără vibraţii interioare, fără dinamism în sufletul meu, altfel spus, un amorţit, un ofilit, fără interes faţă de cele duhovniceşti.

Această stare este o boală cumplită, mai ales în epoca noastră. De multe ori vedem tineri cuprinşi de silă, probabil obosiţi sau mai degrabă, să spun deschis, plictisiţi, fără dispoziţie, fără sevă, fără entuziasm. Nu putem să avansăm în acest fel.

Se spune în înţeleapta carte a Scării că trândăvia este element cuprinzător al morţii, adică este ceva care aminteşte omului de moarte. Cum este posibil ca să progreseze în viaţă unul care se distinge prin lene? De aceea şi nepăsarea, adică această indiferenţă faţă de cele duhovniceşti, este considerată de către Sfinţii Părinţi ai Bisericii noastre ca unul dintre cele şapte păcate de moarte, catastrofale pentru sufletul nostru.

***

Acum câteva zile a venit un tânăr, care m-a căutat, pentru a vedea ce vom face cu Dumnezeiasca Împărtăşanie şi cu [Sfânta Taină a] Mărturisirii.
- Ce faci pentru Dumnezeu, am întrebat, fiul meu?
- Nu am poftă de nimic, mi-a răspuns. Nu pot să fac ceva.
- Nu faci, am adăugat, puţină rugăciune?
- Nimic. Un semn al Sfintei Cruci şi cad în pat.
- De ce? Care este motivul? Ce te împiedică? Ce te constrânge şi te face să fii atât de zgârcit faţă de Dumnezeu?
- Mă simt obosit, Părinte.
- Dimineaţa, însă, când eşti odihnit?
- Nu pot, mă grăbesc. Mă scol, dar amân facerea rugăciunii. Spun: „De mâine”. Nu am dispoziţie. Nu ştiu ce mă deranjează.

Acest lucru este nepăsarea. Această stare este trândăvia. Acest fapt cere silinţă şi străduinţă pentru a fi combătut. Împărăţia Cerurilor se ia prin străduinţă şi cei ce se silesc pun mâna pe ea (Matei 11:12). Cei ce ştiu să se silească, să exerseze, să insiste, să se străduiască, ei răpesc Împărăţia lui Dumnezeu. Cei ce sunt trândavi, sunt leneşi, care nu pot, care se predau în felul acesta sinelui lor relaxat, ei rămân fără gusturi, fără roade.

Pe scurt, acest lucru înseamnă că fără luptă, fără asceză, lucrurile nu vor putea să urmeze calea cea bună pentru sufletul nostru.

Iată motivul pentru care începem rugăciunea noastră din Postul mare, cerând ca Dumnezeu să nu îngăduie trândăvia, nepăsarea şi lenea în sufletul nostru.

Grija de multe

[De asemenea, cerem ca Dumnezeu să nu îngăduie ca să ne cuprindă] duhul grijii de multe. Dacă trândăvia înseamnă ca cineva să se piardă în nimic, grija de multe este cu totul opusă, adică să se risipească cineva în toate, să-şi vâre nasul pretutindeni şi în toate, altfel spus, să dorească să le înveţe cineva pe toate.

Zice unul dintre Sfinţii Părinţi: urăsc patima josnică a grijii de multe, cu alte cuvinte, [urăsc] această patimă a grijii de multe care mă face să mă târăsc pe jos, pentru că lucrul acesta vrea să-l indice josnicia, adică târârea pe jos.

Această patimă se întâlneşte printre creştini. Noi citim mai uşor o revistă religioasă de vâlvă decât Scara. Urmărim mai uşor o emisiune de scandal la televizor decât să participăm la o priveghere. Aceasta este grija de multe, adică să fii curios, să răscoleşti viaţa celui de lângă tine, ca şi cum să-i vezi cele intime ale fiinţei sale, să-i descoperi tainele fără nici un motiv. Cu alte cuvinte, să laşi de-o parte comoara şi să te împiedici în gunoaie. Acest fapt provoacă o risipire, o împrăştiere şi, în felul acesta, sufletul nu se concentrează.

Cerem, aşadar, ca Dumnezeu să nu îngăduie ca această patimă să se cuibărească în noi, căci, după Sfântul Ioan Scărarul, ea răceşte fierbinţeala sufletului, altfel spus, coboară temperatura lui şi nu poate să se încălzească, astfel încât să funcţioneze cu entuziasm şi profunzime.

[…]

Grăirea în deşert

Cea de a patra patimă este grăirea în deşert, adică duhul flecărelii, al indiscreţiei, al iubirii de grăire în deşert.

Ce vrea să spună grăirea în deşert? Bârfă. Vorba nefolositoare. Există ceva care se numeşte vorbirea de sine, adică să vorbeşti despre tine însuţi, ceea ce este un lucru rău. Există altceva care se numeşte lauda de sine, altfel spus, să începi a te lăuda tu însuţi, ceea ce reprezintă o altă boală. Există o altă patimă care se numeşte trăncăneala [6], adică să vorbeşti fără întrerupere, iar celălalt să nu poată lua cuvântul pentru a spune ceva.

Însă, există şi ceea ce se numeşte grăirea în deşert, ceea ce înseamnă să spui prostii sau lucruri nefolositoare, cuvinte care nu sunt de folos, care nu oferă nimic. Adesea mărturisim că am fost şi am pierdut timpul în zadar. Am vorbit între noi şi nerozii. Nu se cuvine să facem un asemenea lucru.

Biserica şi Sfinţii noştri ne îndeamnă ca să nu iasă din gura noastră un cuvânt deşert, adică fără viaţă, neesenţial, ci numai ce este bun, spre zidirea cea de trebuinţă (Efeseni 4: 29).

Vă invit să ne imaginăm, iarăşi, că viaţa noastră se zideşte pe cuvinte cuprinzătoare, esenţiale. Aşadar, ea să nu aibă nici ghimpele cuvântului inutil, adică nefolositor, nici pe cel al cuvântului indiscret, nici pe cel al cuvântului blamator, nici pe cel al cuvântului exagerat, ci să fie o gură curată, un cuvânt cinstit, foarte curat. Dacă nu greşeşte cineva în cuvânt, spune Sfântul apostol Iacov în Epistola sa, acela este bărbat desăvârşit (3: 2). Cel ce are gură curată şi nu greşeşte cu gura lui, acela atinge deja starea desăvârşirii duhovniceşti.

În consecinţă

Îi cerem lui Dumnezeu să nu îngăduie în sufletul nostru prezenţa acestor patru slăbiciuni, de fapt, prin această rugăciune Îi cerem înlocuirea lor cu patru virtuţi. În locul grăirii în deşert să ne dea generozitatea şi zelul sfânt, în locul indiscreţiei să ne dea discreţia, degajarea şi cumpătarea, în locul iubirii de grăire în deşert să ne dea concilierea şi nobila modestie, şi, finalmente, în locul flecărelii să ne dea tăcerea şi vorba dreasă cu sare (Coloseni 4: 6).

Totuşi, Sfântul Efrem Sirul nu cere în renumita sa rugăciune doar izbăvirea de cele mari patru patimi la care ne-am referit mai înainte, ci cere de la Domnul şi darul a patru mari virtuţi: duhul curăţiei, al gândului smerit, al răbdării şi al dragostei.

[…]

---

[6] *Sau multa vorbărie, sporovăială, faptul de a spune vrute şi nevrute. (n. trad.)*

Greşelile mele şi osândirea fratelui

Şi rugăciunea continuă: Aşa, Doamne Împărate, dăruieşte-mi ca să-mi văd greşelile mele şi să nu osândesc pe fratele meu. Cu alte cuvinte, dă-mi, [Doamne,] marea binecuvântare ca, în loc să mă ocup cu greşelile ipotetice şi slăbiciunile fratelui meu, să privesc realmente propriile mele greşeli.

Spune, iarăşi, Sfântul Ioan Scărarul, a cărui zi de cinstire este astăzi, că chiar dacă ai trăi o sută de ani şi în fiecare zi ai vărsa lacrimi cât este apa râului Iordan, nu ai putea să speli greşelile tale reale, pe care, însă, niciodată nu le vei putea să le distingi.

Fiecare dintre noi să aibă simţământul unei elementare cunoaşteri de sine, cum că suntem stăpâniţi de slăbiciuni, de patimi, de păcate pe care le săvârşim fără încetare. Fiecare dintre noi are propria sa povară a patimilor şi a slăbiciunilor. Să se ocupe cu această povară! Acest lucru vrea să spună cunoaşterea de sine. Dăruieşte-mi, Doamne, să-mi văd greşelile mele. Adică, să-mi întrezăresc propriile mele greşeli şi să nu-l osândesc pe fratele meu şi să nu-l condamn în interiorul meu nici cu cuvântul, nici cu gândul şi judecata mea interioară.

Există un Sfânt dintre cei mai îndrăgiţi şi mai iubiţi Sfinţi contemporani, Sfântul Sava cel nou din insula Kalymnos. Un Sfânt care a adormit în anul 1948 [7]. A petrecut şi un timp al vieţii sale aici, în Atena. Insula Kalymnos îl cinsteşte în mod deosebit. Un Sfânt contemporan! A vieţuit puţin mai târziu după Sfântul Nectarie. Era un om foarte plăcut. Este un Sfânt foarte îngăduitor, îmbărbătător, iubitor de oameni, plin de simpatie şi înţelegere, indulgenţă şi iertare. Lumea venea în număr mare pentru spovedanie. Ierta toate păcatele. Totuşi, era necruţător pentru doua păcate. Unul era blasfemia şi înţelegem acest lucru. Celălalt era osândirea. L-ai osândit pe fratele tău şi îi spuneai acest lucru? Atunci îţi dădea un mare canon, şi anume, oprirea de la Dumnezeiasca Împărtăşanie. Posteşti, întreba el, dar tu îl devorezi pe fratele tău. Acest Sfânt, blând ca un mieluşel, nu putea să accepte patima osândirii. Mare păcat care roade însăşi existenţa comuniunii din Biserică. Unul îl mănâncă pe celalalt, îl bârfeşte, îl condamnă chiar în parohie, în casele noastre, la locurile noastre de lucru. Sunt dojenitori duri, observatori neiertători de greşeli, căutători insistenţi de abateri. Din nefericire, această boală este veche, gravă şi molipsitoare.

---

[7] *Biserica Ortodoxă din Grecia îl cinsteşte pe Sfântul Sava cel nou de două ori pe an, şi anume, la 5 decembrie şi în Duminica a V-a din Postul cel mare. Sfântul Sava este ocrotitorul insulei greceşti Kalymnos, unde a trăit în ultimii douăzeci de ani ai vieţii sale pe pământ, ca preot şi duhovnic al obştii de maici de la mănăstirea Tuturor Sfinţilor, încă din timpul vieţii sale, Sfântul Sava a fost cinstit ca un mare ascet, duhovnic, pictor de icoane şi făcător de minuni. (n. trad.)*

Cred că v-am obosit. A trecut timpul. Voi face un rezumat care descrie modul cel mai adânc de vieţuire şi raţiunea acestei rugăciuni, prin intermediul a patru observaţii. Daca vom fi atenţi, această rugăciune prezintă câteva caracteristici ascunse foarte interesante.

Rugăciunea Sfântului Efrem [Sirul] se concentrează asupra interiorului nostru. Prima caracteristică este că în enumerarea patimilor din rugăciune sunt evitate aşa-numitele patimi de moarte, ca ura, iubirea de plăceri senzuale, mânia, iubirea de arginţi şi altele, şi sunt menţionate câteva care sunt mai degrabă slăbiciuni umane obişnuite decât stări deformatoare în mod intens. Care este motivul pentru care sunt alese aceste patimi şi nu primele? Trândăvia şi grăirea în deşert nu vatămă pe altcineva decât doar pe omul care le are. Şi este atât de uman ca să fie cineva grijuliu sau să caute întâietatea. Cine, într-adevăr, nu le are cumva pe acestea în interiorul său? Răspunsul este că prin această rugăciune ne rugăm nu pentru denaturări pe care noi singuri trebuie să le înlăturăm, ci pentru slăbiciuni interioare pe care noi le cultivăm lăuntric şi înăbuşă libertatea noastră, iar ajutorul lui Dumnezeu ne este atât de necesar.

Această rugăciune are ca scop adunarea sinelui, adică faptul de a-şi veni cineva în sine. Dacă scopul nostru este îndreptarea noastră spre Dumnezeu, atunci se cuvine, în orice caz, să preceadă îndreptarea spre interiorul nostru: căci mintea care nu se împrăştie spre cele din afară, nici nu este stăpânită de simţurile faţă de lume, se întoarce spre sine, iar prin sinele său urcă la înţelesul lui Dumnezeu [8]. De aceea şi cele patru patimi pe care le aminteşte rugăciunea respectivă sunt patimi care nu par mari, dar au o acţiune dezastruoasă în interiorul nostru. Ele sunt patimi ale răspândirii gândirii şi ale împrăştierii inimii, patimi care risipesc bogăţia ei: trândăvia risipeşte timpul ei; grija de multe risipeşte adevărul ei, adică îndreptarea spre singurul lucru care trebuie [9]; iubirea de stăpânire risipeşte dragostea ei, legătura ei cu aproapele; iar grăirea în deşert risipeşte cuvântul ei. Toate, împreună, risipesc zestrea fiinţei duhovniceşti [a inimii], consumă puterea sufletului în cele neesenţiale. Atunci cugetarea devine împrăştiată în multe şi, în continuare, alunecoasă, după cum afirmă Sfântul Efrem [Sirul] într-un alt loc, adică alunecă, se sustrage, se pierde, se distruge.

Însă, dacă mintea se va aduna, atunci poate să se roage şi să se îndrepte spre Dumnezeu. Observaţi că şi dintre virtuţi [Sfântul Efrem Sirul] nu alege rugăciunea, pocăinţa, credinţa, înfrânarea, milostenia, postul, ci preferă virtuţi care liniştesc omul interior şi îl adună, după cum curăţia înăbuşă mişcările

---

[8] *Sfântul Vasile cel mare, Epistola a II-a, în Patrologia Graeca 32,228 A. (n. trad.)*

[9] *Luca 10:42. Autorul se referă la partea Mariei, care, spre deosebire de sora ei Marta, şi-a ales ascultarea cuvântului Domnului Iisus Hristos, ceea ce înseamnă însetarea după împărăţia lui Dumnezeu, (n. trad.)*

trupului, gândul smerit zvârcolirile egoismului, răbdarea surprinderile timpului şi dragostea supărările [venite din partea] semenilor. El alege pe unele dintre virtuţi şi pe altele dintre patimi. ***Cu alte cuvinte, el pune în evidenţă acele patimi care sunt foarte subtile şi reprezintă baza bolii sufletului şi acele virtuţi care constituie temelia învierii şi înălţării sale spirituale. Aceasta este prima caracteristică.***

Virtuţile ca daruri ale lui Dumnezeu

Cea de a doua caracteristică [este că] virtuţile din această rugăciune nu sunt prezentate ca o cucerire, ca o reuşită a omului, ci ca daruri ale lui Dumnezeu. Verbul folosit pentru dobândirea lor este a dărui. Nu se spune că voi încerca să le dobândesc, ci cel care se roagă le cere de la Dumnezeu ca daruri. ***Virtuţile sunt daruri. Nu sunt reuşite. Ele sunt roada harului, nu a luptei duhovniceşti. Această luptă exprimă conştiinciozitatea noastră. Este lucrul cel mai mic. Harul este lucrarea cea mai mare. Oricât am încerca noi, nimic nu vom reuşi fără harul lui Dumnezeu.*** Şi dacă aceste virtuţi nu ar fi fost rezultatul harului şi darurile lui Dumnezeu în viaţa noastră, atunci oricine le-ar fi avut, s-ar fi îndreptăţit să se laude. În timp ce acum, chiar dacă le ai, nu eşti îndreptăţit să te lauzi, deoarece răbdarea, dragostea, curăţia şi gândul smerit sunt daruri foarte mari pe care Dumnezeu le dă, în cele din urmă, celor ce depun, ca efort minim, încuviinţarea lor: Şi ce ai, pe care să nu-l fi primit? Iar dacă l-ai primit, de ce te făleşti, ca şi cum nu l-ai primit? (I Corinteni 4: 7).

«Duhul» ca mod de gândire şi vieţuire

Să avansăm la cea de a treia observaţie, adică la cuvântul duh (pneuma). Sfântul cuvios [Efrem Sirul] adaugă acest cuvânt patimilor şi virtuţilor, de pildă, el spune duhul trândăviei, nu simplu trândăvia. Şi apoi zice duhul curăţiei. Ce înseamnă acest cuvânt? Înseamnă să-mi dea Dumnezeu aşezarea, modul de gândire şi vieţuire, dorinţa puternică de a dori cu ardoare aceste virtuţi, de a urî aceste slăbiciuni, astfel încât pe această stare interioară şi dorinţă, pe acest fond, El să poată pune sămânţa virtuţii. ***Prin urmare, ceea ce ne este necesar şi [pentru care] ne rugăm este modul de gândire şi de vieţuire al virtuţii, adică duhul virtuţii, pentru ca Domnul să ne poată da virtutea însăşi, adică roada virtuţii.***

Slugă şi frate

Şi cea de a patra caracteristică este foarte frumoasă. Să spun rugăciunea, ca să observaţi două cuvinte: Doamne şi Stăpânul vieţii mele, duhul trândăviei, al grijii de multe, al iubirii de stăpânire şi al grăirii în deşert nu mi-l da mie! Nu voi comenta această parte. Iar duhul curăţiei, al gândului smerit, al răbdării şi al

dragostei dăruieşte-l mie, slugii Tale! Aşa, Doamne împărate, dăruieşte-mi ca să-mi văd greşelile mele şi să nu osândesc pe fratele meu. În faţa lui Dumnezeu, creştinul este slugă, iar alături de aproapele său este frate. La acest lucru ne cheamă Biserica, nu doar în Postul cel mare, ci totdeauna. Să spunem: suntem slugi netrebnice, pentru că am făcut ceea ce eram datori să facem (Luca 17:10). În cele din urmă, cele bune pe care le facem sunt şi cele pe care se cuvine să le facem, deoarece suntem slugi netrebnice.

Sfântul apostol Pavel spune acest lucru, [dar şi ceilalţi Sfinţi apostoli, în propovăduirea lor, după cum se observă în Faptele Apostolilor şi Epistolele rămase de la ei, îndemnând ca] fiecare să simtă în faţa lui Dumnezeu smerenia slugii [10], iar alături de semenul său bucuria fratelui.

Dacă vom începe calea noastră duhovnicească în felul acesta, altfel spus, dacă o reformulăm în acest mod de gândire şi vieţuire şi în acest duh, atunci vom putea, iubiţii mei fraţi, să avansăm de la strădania trăirii morale, aşa cum am spus mai înainte, la starea virtuţilor [11]. Atunci Dumnezeu va da ca aceste virtuţi să distingă şi viaţa fiecăruia dintre noi, într-o anumită măsură, dar mai ales va da ca ele să înflorească în ogorul comunităţilor noastre duhovniceşti, adică al înseşi Bisericii noastre.

Dacă noi am trăi ca Biserică această curăţie, atunci nu ar mai trebui să vorbim despre curăţire. Când în Biserica noastră vor domni curăţia, gândul smerit, răbdarea şi dragostea, atunci ce loc mai are aşa-numita curăţire? Atunci nu am fi o Biserică de la care să revendice [unii] curăţire, ci am fi o societate care s-ar sătura de o mărturie autentică.

Am început spunând că ne-au mai rămas două săptămâni din Postul mare, adică două săptămâni de continuă binecuvântată înrâurire a sufletului nostru cu binecuvântarea acestei rugăciuni [a Sfântului Efrem Sirul] şi a adevărurilor cuprinse în ea. Să dea Dumnezeu ca rugăciunea Sfântului Efrem să fie o rugăciune pe care, deşi el a scris-o, însă, noi, ca Biserică şi persoane, să o trăim. O rugăciune care va ieşi din inima noastră, va ieşi, aşadar, şi din comportamentul vieţii noastre [12].

Atunci, pe măsură ce vom ajunge la [Sfintele] Paşti, sufletul nostru va fi pregătit şi curat, ca mormântul gol, de a-L primi pe Hristos cel Înviat. Prin urmare, Dumnezeu să dea binecuvântarea Sa bogată şi în perioada care a mai rămas din

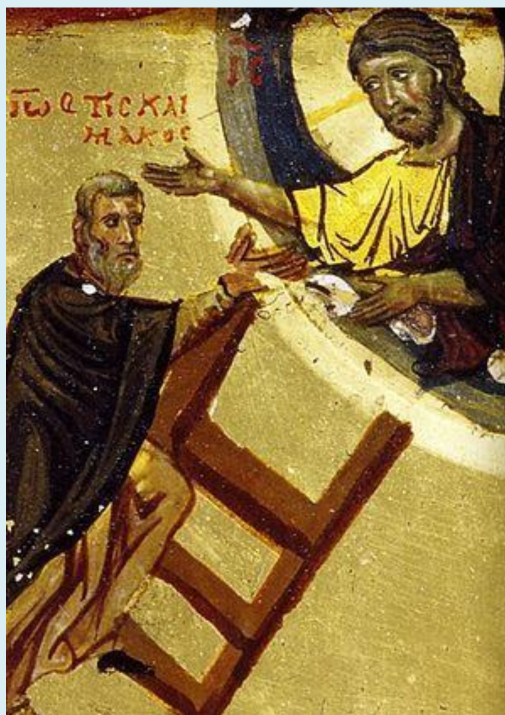
---

[10] *Sau a robului. (n. trad.)*
[11] *Cu alte cuvinte, la starea vieţuirii duhovniceşti, în care omul trece de respectarea legii morale şi se bucură de harismele Sfântului Duh. (n. trad.)*
[12] *Adică respectiva rugăciune va imprima şi modul de trăire al vieţii noastre. (n. trad.)*

Postul mare, iar pe toţi să ne învrednicească să intrăm pregătiţi cu totul sau, mai degrabă, pe cât este cu putinţă pregătiţi, în acest canal binecuvântat, în acest transformator al Săptămânii celei mari, pentru ca să ajungem uniţi şi iubiţi în faţa lui Dumnezeu ca slugi, iar între noi ca fraţi, astfel încât să putem toţi, împreună, şi fiecare separat să-L întrezărim pe Cel Înviat. Amin”.

(din: † Nicolae, Mitropolit de Mesoghéia şi Lavreótica, De la lumea vieții cotidiene la adevărul veșniciei, Editura Egumeniţa, 2016)

Duhul surd și mut al societăţii de consum ne aruncă “din pruncie” în focul și apa patimilor, din care ne pot scoate numai postul și rugăciunea. Darurile extraordinare ale Postului mare și dimensiunea sa interioară: Înfrânarea de la plăceri și supravegherea lăuntrică

Diaconul Sorin Adrian Mihalache: „Viața creștină în Postul mare. Convalescența ființei, despre beneficiile spirituale, psihologice și medicale ale înfrânării” - Biserica Icoanei, 22 februarie 2018 - (transcriere parțială):

[…] Mergând mai departe cu textul putem înţelege mai mult în ceea ce-l priveşte pe tânărul acesta şi cum ne poate cuprinde și pe noi, pe cei ce trăim într-o societate a consumului şi a divertismentului şi respingem osteneala postului şi detaşarea de lumea sensibilă.

Mântuitorul îl întreabă după aceea: Câtă vreme este de când i-a venit aceasta? Iar tatăl i-a răspuns: Din pruncie. Din pruncie, pentru că prima care ne seduce e lumea sensibilă. Ea e mai atractivă decât cele duhovniceşti. Şi viaţa, atunci când se desfăşoară în lume, ne oferă mai întâi cele materiale ca tentaţie, ele sunt prima ispită, tentaţia vizibilă. Mult mai puţin atractive par cele duhovniceşti şi mai penetrante şi mai dulci pare cele trupeşti şi sensibile și repede va fi fiinţa acaparată de lume şi ispitită de ea.

Repede a căzut Adam, ne spune Sfântul Vasile cel mare şi spune că a căzut foarte repede pentru că, dacă ar mai fi trăit un pic în virtute, ar fi prins dulceaţa ei şi ar fi respins ispitirea de cele create. Din pruncie - adică repede, foarte

repede. Repede se încovoaie omul de cele materiale, pentru că nu are tăria să insiste în cele duhovniceşti pentru ca, descoperindu-le dulceaţa, să poată să fie fidel lui Dumnezeu.

Şi, ne spune tatăl mai departe, de multe ori l-a aruncat în foc şi în apă. E ceva foarte interesant aici: foc şi apă, nu apă şi foc. Cum sunt şi alte texte din Scripturi interpretate de Sfântul Maxim Mărturisitorul, focul e focul patimilor, al poftei. Pofta e foc şi apa e deznădejdea care vine după poftă. De fiecare dată când avem o poftă o trăim ca foc şi, după ce am consumat-o, ne vin gânduri de deznădejde, de tristeţe. Ne îneacă amarul acestei deznădejdi. Un om care este aprins de poftă nu poată să şadă locului, ca fript de ea, iar un om care este lovit de deznădejde pare să se înece în ea până moare. Şi aşa este, în ordinea duhovnicească, prima dată vine focul, după aceea vine apa. Prima dată ne simţim atraşi de o anumită ispită, care ne păcaleşte şi mintea, dacă nu este puternic ancorată în rugăciune şi nu-L iubeşte pe Hristos şi cuvintele Lui, începe ea însăşi să ne argumenteze că un anumit păcat ar putea fi făcut, dulceața lui argumentează pentru a fi făcut, şi, după ce l-am făcut, ne lovim de amarul conștiinței care ne mustră că l-am făcut şi ne confruntă cu deznădejdea sau cu tristeţea că l-am făcut. Şi cine păcătuieşte mult și este aprins de focul patimilor şi arde în ele şi făptuieşte în conformitate cu ele va fi pus într-un mare pericol să fie înecat după aceea în apa aceasta a deznădejdii.

De aceea, tânărul mai întâi este aruncat în foc şi apoi în apă, şi nu oricum, ci ca să-l piardă pe el. Toată societatea de consum este între focul divertismentului şi al plăcerii şi marea care-l poate îneca în anxietate şi depresie.

Cum se explică faptul că, într-o societate în care ne distrăm atât de mult, sunt atât de depresivi? În mod normal - şi acesta este un gând care nu-mi dă pace de ceva vreme, l-am întâlnit în multe cărți - într-o lume care se distrează, oamenii ar trebui să fie bucuroşi. Într-o lume în care există servicii medicale din ce în ce mai bune, oamenii ar trebui să fie din ce în ce mai puţin anxioşi. Pentru că, nu-i aşa, există servicii care se ocupă de sănătatea lor. Cu toate acestea, deşi bunăstarea creşte, anxietatea şi depresia cresc în ponderea lor în viaţa societăţii. Şi însingurarea este, de asemenea, în creştere, deşi modalităţile de comunicare sunt din ce în ce mai performante şi posibilitatea de a te conecta cu tot mai mulţi oameni este disponibilă fiecăruia dintre noi.

Cum se explică lucrurile acestea? Divertismentul întreţine un foc al plăcerii şi, după ce fiinţa se consumă, ea nu mai poate evita depresia, deprimarea sau tristeţea. Aceste lucruri ni le explică medicina. Există cărţi care s-au scris despre cum anume o persoană care caută mereu să se bucure cu intensitate foarte mare se pregătește pentru o depresie prelungită. Structurile noastre nervoase nu sunt create să se bucure cu o intensitate foarte mare într-un mod continuu. Numai

după ce există un exercițiu prelungit al ființei, încet-încet capacitatea sufletului de a încopcia, de a cuprinde bucurii creşte. Dar o persoană care este neinstruită interior nu poate să trăiască o stare de bucurie sau de euforie, fără ca aceasta, dacă e intensă şi continuă, să nu fie vătămătoare.

Or, plăcerea poate fi ofertă care să-l țină pe om în stare de extaz permanent. Numai că acest extaz prelungit, ne spun științele creierului, secătuieşte de energie echilibrul interior şi dpdv nervos subiectul creierului care se bucură de plăceri continue va obosi. El va dezvolta o dependenţă în timp, o adicţie şi va sfârşi prin a fi epuizat de această adicţie. Plăcerile sunt trăite la nivelul unui sistem dopaminergic şi sunt susţinute chimic de dopamină, un neurotransmiţător care însoţeşte starea de plăcere şi aceste circuite dopaminergice care sunt în sistemul nervos sunt cele care întreţin adicţia în ultimă instanţă. Ele țin foarte bine minte de unde mi-am procurat plăcerea şi data viitoare voi căuta tot acolo, ea este bine întipărită în mintea mea.

Bucuriile duhovniceşti, starea de dragoste maternă, paternă, bucuria care vine din compasiune, au alt suport şi altă reprezentare chimică în organism. Plăcerile, în general, sunt susceptibile de a dezvolta adicţii. Şi de aici, cumva, înţelepciunea extraordinară a Sfinţilor Părinţi care în post şi în munca înfrânării restricţionează plăcerea şi nu bucuria! Bucuriile duhovniceşti sunt mai multe în post decât în mod obişnuit. Plăcerile sunt cele restricționate, exact partea din noi care e susceptibilă de adicţii, de trântirea noastră în pământ, de strângerea maxilarelor în efortul nostru de a păstra continuu ceea ce am descoperit în materie şi modul nostru de a rămâne înţepeniţi în viaţa această dependentă. Părinţii au sesizat cumva că pofta este potrivnică vieţii duhovniceşti şi au pus stavilă acestei pofte.

Deci tânărul este aruncat în foc şi după aceea în apă. Şi asta surprinde modul în care lumea de consum este aprinsă de poftă şi după aceea este muncită de depresie şi de anxietate. Tatăl spune un lucru fantastic: Cred, Doamne, ajută necredinţei mele. Este spectaculos, este cunoaşterea unei persoane care înţelege că niciodată nu suntem deplin credincioşi, că nu ajungem să fim credincioşi la un punct maxim al fiinţei noastre, că în fiecare zi trebuie să ne străduim să fim mai credincioși decât am fost ieri, în sensul de a creşte în compatibilitatea dintre viaţa mea şi ce cred eu. Crescând în credinţă în sensul creşterii unei vieţi întipărite tot mai mult de datele credinţei.

Cred, Doamne, ajută necredinţei mele – e ca şi cum ar spune <Cred, Doamne, dar viaţa mea n-a fost în acord cu această credinţă. Încă nu cred şi prin ce sunt. Cred numai prin ce spun. N-am ajuns să fiu în conformitate cu această credință> sau, dacă mă uit la viață, încă nu pot să spun că cred cu adevărat, pentru că acela care crede cu adevărat are o viaţă radical, definitiv transformată de ceea ce

crede credinţa, el trăind o altă viaţă, viaţa lui Hristos, într-o altă lume, Împărăţia Cerurilor, care a şi venit pe pământ în Biserica Lui, cu alţi însoţitori, care nu mai sunt, dar pe care-i pomeneşti ca şi cum ar fi, şi cu îngerul păzitor care are grijă de dânsul şi având conștiința permanenţă că Dumnezeu este cu el și este în el şi Şi-a făcut casă Sfânta Treime într-însul de la botez.

Cine poate să spună că trăieşte cu conştiinţa aceasta sută la sută în fiecare zi? ***Cred că asta ne caracterizează pe toţi: Cred, Doamne, ajută necredinţei mele. Niciodată nu o să putem spune despre noi înşine că suntem credincioşi întru toate lui Dumnezeu.***

Unde mai punem că datele credinței sunt scandal pentru lumea logicii, că ni se solicită din partea lui Dumnezeu să credem ceea ce este imposibil de acceptat în termeni logici, împotriva tuturor experiențelor care sunt vizibile în lumea aceasta. Credinţa în Dumnezeu este o credinţă în cineva care-i mai presus de înţelegerea noastră. De asta e şi foarte greu să transmitem credinţa cuiva, pentru că nu o deţinem, nu o stăpânim întru toate, suntem pe drumul credinţei şi e o taină cum se transmite de la unul la celălalt, pentru că fiecare dintre cei doi este învăţăcel în ale credinţei. ***Şi Dumnezeu nu încape în mintea nici unui om din lumea aceasta, indiferent de înălţimea sfinţeniei sale, asta ne spune Sfântul Maxim Mărturisitorul.*** Deci este o taină credinţa.

Atunci când ne întâlnim cu un om credincios în secolul 21 este un miracol, pentru că el este în altă lume, trăind în lumea aceasta. Și paradoxul credinței este că, deși [cel credincios] trăieşte în altă lume, este singurul care întrebuinţează această lume într-un mod adecvat. Netrăind în ea, el este cel ce o foloseşte pe ea într-un mod adecvat. Şi noi, trăind în ea, fără să fim inspiraţi de datele credinţei, nu vom ajunge s-o înţelegem şi s-o folosim într-un mod cumpătat, în acord cu ceea ce Dumnezeu Însuşi vrea de la noi.

Semnificativ, deci, este acest lucru: că văzând că mulţimea dă năvală, Mântuitorul a certat duhul necurat, zicând: Duh mut şi surd, Eu îţi poruncesc, ieşi din el şi să nu mai intri în el. Duhul acesta este şi mut şi surd. Surd e acela care nu aude cuvintele lui Dumnezeu şi sfaturile pe care Dumnezeu le trimite prin oameni către noi. Și cine e surd la cuvintele lui Dumnezeu va ajunge repede mut în interiorul lui în privința celor duhovnicești. Numai cine nu-i surd nu-i mut. Dar, dacă e surd şi şi-a închis fiinţa lui şi nu mai primeşte cuvintele lui Dumnezeu, nici nu le va avea în el, ca să poată să trăiască. Deci, dacă-i surd, va fi mut.

Şi, într-un fel, găsim toate aceste lucruri aici. Toată existenţa omului care se învârteşte în jurul societăţii de consum şi al lucrurilor care dau fericire şi bucurie părute, toată această existenţă este, într-un fel, surdă şi mută. Pentru că

cuvintele lui Dumnezeu nu sunt ascultate întru totul. Cel puţin în societatea de consum, după tiparele comportamentale pe care le vedem, prea puţin cuvintele lui Dumnezeu ajung să organizeze viaţa oamenilor.

Şi de aici ne așteptăm la o anumită muțenie a fiinţei lor în privinţa celor duhovniceşti, a celor spirituale sau a capacităţii lor de a vorbi cu Dumnezeu în rugăciune şi, de aici, cumva aproape firesc ajungem la multă depresie, multă anxietate şi multă singurătate a oamenilor.

Mult mai uşor vorbeşte un om cu oamenii dacă mai întâi a vorbit cu Dumnezeu în rugăciune pentru ei. Dacă el e mut în privinţa lui Dumnezeu şi fiinţa lui nu vorbeşte cu El, îi va fi greu să vorbească cu oamenii fără să se certe, fără să-i judece, fără să-i jignească. Căci de unde-şi ia el putere ca să-i iubească pe ei dacă nu din modelul de viaţă care ni se împărtăşeşte nouă, adică viaţa lui Hristos, Sfânta Euharistie?

Deci şi mut şi surd. Așa e, că e greu să fie mut dacă n-a fost surd înainte şi e greu să reziste surd fără să fie mut, că ele se întrețin reciproc.

Şi Mântuitorul îi spune: Ieşi afară din el şi să nu mai intri în el. Şi răcnind şi zguduindu-l cu putere, duhul a ieşit, iar copilul a rămas ca mort, încât mulţi ziceau c-a murit.

Zilele de post, dacă le facem cum trebuie şi dacă trecem cu mintea prin Canonul Sfântului Andrei Criteanul, după prima săptămână, dacă ne uităm în spate şi vedem cum am trăit, avem senzaţia unei morţi. Parcă eram mort până săptămâna trecută, n-aveam atâta pocăinţă, n-aveam atâta luciditate să înţeleg câte lucruri sunt în neorânduială în viaţa mea, aveam foarte multe teritorii ale acestei lumi unde se consumă energia mea fără o utilitate duhovnicească şi cu adevărat atunci când părăsim o anumită viaţă de patimi şi intrăm în viaţa duhovnicească, avem senzaţia unei morţi a fiinţei noastre, o moarte pe care tocmai am depăşit-o, o stare de inertă sensibilitate plată faţă de tot ceea ce îmi dă lumea dezvrăjită. Un om care a sesizat că a fost tras în cursa lumii şi care este scârbit de această cursă şi zace ca mort după ce a abandonat toate; uitându-se la viaţa lui, are senzația că până ieri era mort şi a început încet încet să învie.

Canonul Sfântului Andrei Criteanul ne ajută foarte mult aici, pentru că scoate în evidență şi patimile trupeşti, şi patimile de gândire şi patimile inimii, toate ascunse în diverse cotloane ale fiinţei noastre, e o radiografie incredibilă a întregului teritoriu de cădere şi de eroare şi de sensibilitate dezordonată a fiinţei noastre şi, văzând o astfel de radiografie foarte atentă şi trăind această radiografie foarte atentă avem senzaţia unei vieţi în eşec. Şi cumva ni se arată printr-un exercițiu pus de Biserică în prima săptămână că, de fapt, noi abia

acum începem să trăim cum trebuie, că abia acum punem lucrurile în rânduială, că abia acum suntem conştienţi de faptul că există foarte multe curse în viaţa noastră şi că, deşi nu eram cu spatele la Dumnezeu, avem multe lucruri superficial gândite în privinţa vieţii duhovniceşti şi că abia acum am ajuns la o anumită vigilență continuă despre ce este cursa vieţii în lumea aceasta şi cum mă păzesc faţă de ea. Abia acum am reuşit, ajutat de rugăciunile Bisericii şi de această atentă, minuţioasă, incredibil de detaliată supraveghere şi analiză a puterilor mele lăuntrice, care sunt toate prezente în Canonul Sfântului Andrei Criteanul.

Și, cu mai puţină hrană şi cu mai multă supraveghere, începem să vedem că aproape orice viaţă am fi avut înainte de post, ea era departe de ceea ce ar fi trebuit să fie. Aici monahismul ne ajută foarte mult, pentru că monahismul şi-a dat seama că starea naturală a fiinţei este pocăinţa. Cea mai simplă definiţie a omului despre sine însuși este Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine, păcătosul. Asta suntem. Medici, doctori, genii, laureaţi ai Premiului Nobel, artişti, sportivi de performanţă, oameni simpli: Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine, păcătosul - asta-i definiţia omului. De-asta Părinţii au luat-o şi au spus-o şi au luat-o şi au spus-o şi au spus-o din nou, pentru că este singură propoziţie care poate să cuprindă în ea, ca într-o albie, toate marginile fiinţei mele. Şi în momentul în care o zic, toate puterile mele se aşază în ordine şi-mi dau seama cine sunt. Dacă am avea un buletin sau o carte de identitate duhovnicească, asta ar trebui să fie scris pe ea: Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine, păcătosul. Asta-i viaţa noastră.

Câtă vreme trăim altfel decât în postura aceasta, nu e o existenţă lucidă, nu e în adevăr. În orice situaţie am fi, dacă rugăciunea aceasta nu ni se pare că e într-o conformitate totală cu ce suntem, noi nu suntem unde trebuie. Chiar şi în momentele în care spunem: Slavă Ţie, Doamne, pentru toate! şi Mare eşti, Doamne, şi minunate sunt lucrurile Tale, aşa este, dar… Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine, păcătosul - căci sunt într-o postură de a-Ţi da slavă, dar cine sunt eu, de fapt? Că nu sunt într-o postură de a-Ţi da slavă eu, că nu sunt egalul tău, că nu Te evaluez eu pe Tine în bunătatea Ta. Şi în nici o împrejurare a vieţii, în nici un rol existenţial, în nici o funcţie, indiferent care ar fi ea, această propoziţie nu se aşază decât în adevăr şi ea este în conformitate cu orice activitate pe care am face-o, cu orice rol pe care l-am avea undeva. Şi, câtă vreme este acolo, noi avem parte de luciditatea cu care privim fiinţa noastră. În momentul în care am pierdut asta, noi nu mai ştim cine suntem, noi nu mai ştim care e albia fiinţei noastre. Că asta este, de fapt, singura care ne dă, prin raportarea la Dumnezeu în formatul acesta, exact conturul pe care ar trebui să-l avem. Nici mai mult decât ar trebui să avem, nici mai puţin decât ar trebui să avem.

Deci a rămas ca mort. Oamenii nu mai ştiau dacă el trăieşte sau nu. Fiinţa mea rămâne ca moartă când mă detaşez de toate, am senzaţia că rămâne un pustiu, că nu mai ştiu ce e viaţa, că am dat toate poftele, biologia mea e scandalizată de faptul că nu mai beau, nu mai fumez, nu mă mai uit la televizor, nu mai trăiesc bucuriile intense ale acestei vieţi, senzaţia este că am luat-o pe un drum de moarte, e ceva catastrofal. Biologia ţipă după vechile plăceri, senzaţia este că sunt mort fără ele. Cei care mă privesc şi nu mă mai văd cu ei împreună, bucurându-ne de cele lumeşti, spun că am murit. Au senzaţia că am greşit stilul de viață, par a fi mort.

Ar mai trebui să rezist un pic în această moarte, aşa cum tânărul acesta părea că e mort, şi, insistând în această moarte pentru cele sensibile, ce se întâmplă?: Iisus, apucându-l de mână, l-a ridicat, iar el s-a sculat în picioare. După ce murim pentru lume putem fi ridicaţi în cele duhovniceşti. Nu poate cineva fără moartea pentru plăcerile lumii să treacă direct la dulceaţa celor spirituale şi cereşti. Nu are cum. Pentru că în fiinţa lui nu pot coexista două tipuri de sensibilitate, asta iarăşi ne spune medicina. Frumuseţea şi dulceaţa vieţii duhovniceşti este de un alt soi. Eu trebuie să mă adaptez acestei frumuseţi şi ca să pot să mă adaptez acestei noi frumuseţi trebuie să mă dezadaptez de vechea plăcere care locuieşte fiinţa mea. Sensibilitatea mea, simţurile mele şi-au acordat pragurile lor senzoriale, intervalele de sensibilitate, pentru plăcerile lumii acesteia. Pe celelalte nu le pot simţi ca dulceaţă până nu le scot cu totul din mine şi nu trec printr-o moarte pentru ele, nu pot să ajung curăţit să mă bucur de celelalte. Deci după moarte pentru cele sensibile pot fi ridicat de Dumnezeu aşa cum îl apucă pe acest tânăr şi îl ridică în picioare.

Şi, evident, ajungem unde ne propuseserăm: Acest neam de diavoli cu nimic nu poate ieşi decât numai cu rugăciune şi cu post. De fapt, de ce rugăciune şi post? Pentru că rugăciunea e pentru suflet şi postul e pentru trup în primă instanţă. Nu pot să fac curat în suflet rugându-mă dacă trupul nu are o lege restrictivă cu plăcerile. Dacă nu închid uşa trupului la plăcerile care vin din lume, nu pot să deschid fereastra sufletului ca să mă pot ruga lui Dumnezeu. Trebuie să închid trupul în privinţa plăcerilor şi se va deschide sufletul, putându-se să se roage. ***Postul este un început de rugăciune, creează condiţiile, amenajează starea mea interioară ca să mă pot ruga.*** Sunt foarte multe texte care vorbesc despre cum anume mâncarea grea îngreunează trupul şi trage şi sufletul în jos, care nu se mai poate ruga.

Astăzi există foarte multe rezultate în medicină care confirmă lucrul acesta. Există rezultate, de pildă, care spun aşa: o persoană aţâţată de imagini, de vitrine colorate, de gust, de produse alimentare, de diversitatea lor, e mai impulsivă. Există o zonă în creier care se numeşte nucleul accumbens şi care este responsabilă, cumva, de starea de plăcere. Şi avem o întreagă reţea neuronală,

biologic vorbind, care este activă atunci când noi avem o plăcere senzorială faţă de un stimul anume, indiferent dacă este auditiv, vizual sau gustativ. Când această zonă este intens activă, persoana este mai impulsivă.

Părinţii ar spune că natura omenească trece peste ipostasul care vrea să organizeze şi face pe ipostas să vrea impulsurile sale primare. Şi ipostasul nu poate să organizeze cum trebuie, omul ajunge să fie într-o viaţă dictată de natura lui [căzută] şi nu guvernată de raţiunea lui şi de alegerea lui cumpătată cu privire la ce face. Impulsurile grăiesc într-însul.

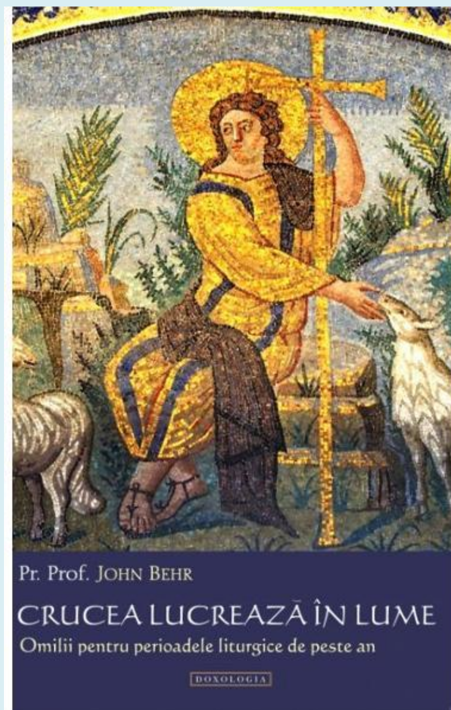
Aşa este, medicina spune că atunci când acest nucleu accumbens este activ, persoana este foarte impulsivă. Când persoanele privesc oameni care posedă lucruri materiale, tind să-şi dorească acele lucruri materiale, spun iarăşi cercetările. Deci nu e neapărat nevoie ca în post să mă protejez de a cumpăra. Ideal ar fi să nu privesc pe cei care cumpără, ca să nu mă tulbur în alegerile mele şi să jinduiesc după ceea ce ei consumă sau cumpără. Ce ne mai spun studiile? Că, atunci când cineva are experienţa consumului, devine mai egoist. Cu cât este mai impulsiv, este mai egoist şi cu cât este mai egoist este mai impulsiv. Este adevărat că pofta ne aprinde şi nu mai ţinem cont de cei din jur, avem tendinţa să ne ducem să ne-o împlinim.

Un psihiatru spunea foarte bine că trăim într-o civilizație care nu mai ştie să aştepte, pentru că mâncăm pepeni iarna şi, de fiecare dată când avem o dorinţă, ne-o împlinim imediat. Societatea noastră nu mai ştie să aştepte. Şi, când avem impulsuri, dacă nu ştim să aşteptăm, să ne organizăm viaţa, să punem lucrurile în rânduială, să le punem pe ele la colţ un timp, să nu le facem, pentru că decizia în fiinţa noastră n-o iau impulsurile, ci raţiunea noastră, dacă nu ne exersăm de fiecare dată alegerea şi înfăptuirea acelui impuls, ne va fi foarte greu după aceea să ne organizăm fiinţa în înfrânare sau post.

Deci rugăciunea şi postul sunt cumva cheia de a scăpa de toate hotarele societăţii de consum de care am vorbit şi, mergând mai departe, încheind textul şi mergând pe aceeaşi cheie simbolică, tot o apă şi un foc îl scapă pe om de focul patimilor şi de apa deznădejdii: e vorba de focul rugăciunii şi de apa lacrimilor pocăinţei, care îl spală de rănile acestei lumi. Plânsul pocăinţei înghite apa deznădejdii şi focul rugăciunii stinge focul patimilor. Şi Duhul Sfânt sau harul lui Dumnezeu ca foc de sus vine şi dă inimii noastre adevărata legătură pătimitoare cu Dumnezeu şi nu pătimaşă cu lumea.

[…]

Duminica Sfântului Ioan Scărarul

Pentru ziua liturgică: Apostol: Evrei 6,13-20; Evanghelie: Marcu 9,17-31
Pentru sfânt: Apostol: Efeseni 5,8-19; Evanghelie: Matei 4,25 – 5,12

Evanghelia de astăzi descrie una dintre multele fapte minunate ale lui Iisus săvârşite în timp ce se îndreaptă spre Ierusalim pentru a suferi şi a fi dat morţii, o călătorie în care Îl însoţim în această perioadă a Postului mare, pe măsură ce şi noi ne pregătim pentru intrarea Sa în Ierusalim şi pentru toate evenimentele care se vor petrece acolo.

Evenimentul despre care auzim astăzi este vindecarea unui tânăr, care pare să fi fost bolnav de ceva asemănător epilepsiei - spumegă, îşi scrâşnea dinţii, era aruncat în apă şi în foc. Însă faptul că ucenicii n-au putut să-l vindece este scos în relief. Deşi s-au bucurat de prezenţa lui Hristos şi Îl socoteau un mare învăţător, chiar dumnezeiesc, ei nu au avut suficient de multă credinţă ca să-l vindece pe tânăr. Dar Hristos îi spune tatălui acelui tânăr bolnav: „Toate sunt cu putinţă celui ce crede“. Tatăl, ştiind că i se cere ceva măreţ, răspunde: „Cred, Doamne! Ajută necredinţei mele!“. După ce tânărul este vindecat, Hristos le spune ucenicilor că aceasta [i.e. vindecarea] este cu putinţă doar prin „post şi rugăciune”.

În acest episod scripturistic întâlnim multe lucruri care sunt importante pentru noi, atât ca principii generale de viaţă creştină, cât şi din perspectiva călătoriei Postului mare, în care ne aflăm acum.
Este mult prea uşor să auzim aceste cuvinte ale lui Hristos - „toate sunt cu putinţă celui ce crede“ - şi să le tâlcuim aşa cum ne trece prin minte. Ştim ce

vrem: sănătate şi evitarea suferinţei pentru cei dragi nouă, succes în cariera profesională, siguranţă financiară, o casă mai mare şi altă maşină şi aşa mai departe. Astfel de lucruri ne umplu mintea în cea mai mare parte a timpului - chiar şi când ne aflăm în biserică! Chiar şi atunci când încercăm să închinăm puţin din timpul nostru lui Dumnezeu, astfel de gânduri ne bântuie. Dacă aceste lucruri ni se par a fi imposibile, visurile unui opioman, ei bine, atunci când auzim aceste cuvinte ale lui Hristos, cum că „toate sunt cu putinţă celui ce crede“, suntem înclinaţi să credem că El Se referă aici la grijile noastre: dacă am avea o credinţă suficient de puternică, toate dorinţele noastre s-ar împlini; dacă am afla modul corect de a ne ruga, toate aceste lucruri ar fi cu putinţă. Evident, atunci când facem asta, noi de fapt nici măcar nu-L ascultăm pe Dumnezeu.

Din acest motiv primim darul Postului mare: primim acest dar pentru a ne curăţi mintea, pentru a ne regăsi orientarea, sensul. De aceea Paştile, Pătimirea Domnului nostru, este sărbătorit cu o atât de înfricoşată solemnitate şi bucurie, după o perioadă de timp atât de lungă: nu doar Săptămâna mare, ci şase săptămâni din Postul mare anterioare acesteia, la care se adaugă şi Duminicile pregătitoare de dinaintea Postului! După acestea urmează o perioadă asemănătoare ca număr de zile: cele cincizeci de zile dintre Paşte şi Cincizecime. Avem această lungă perioadă de pregătire pentru Paşte şi pentru primirea lui ca să fim siguri că înţelegem „care este ideea”*. {*Importanţa şi semnificaţia jertfei răscumpărătoare a Domnului nostru Iisus Hristos pentru mântuirea şi viaţa noastră [n.tr.].}

Desigur, toate îi sunt cu putinţă lui Dumnezeu şi celui care crede cu adevărat. Dar să nu uităm niciodată că ceea ce Dumnezeu arată, în chip minunat, că este cu putinţă răstoarnă toate aşteptările noastre obişnuite. Fiul lui Dumnezeu nu Se coboară pur şi simplu în mijlocul nostru şi aşază toate lucrurile după placul nostru! Nu, în nici un caz! Mai degrabă primim acest dar al Postului mare pentru ca atunci când ajungem cu Hristos la Pătimirea Sa, să putem în sfârşit să înţelegem cum de sunt toate cu putinţă.

Fiindcă în Pătimire vedem cum moartea este biruită şi, lucrul cel mai minunat, este biruită prin nimic altceva decât însăşi moartea lui Hristos, cu moartea pe moarte călcând! Hristos biruieşte moartea şi ne dăruieşte viaţă printr-o faptă care, din orice perspectivă am analiza-o, ni se pare că nu ar putea fi socotită dumnezeiască, o faptă care exprimă toată neputinţa şi frustrarea vieţii noastre - anume, prin moartea Sa. Aceasta este, într-adevăr, măreaţa putere şi înţelepciune a lui Dumnezeu, exprimată în aparenţă slăbiciune şi nebunie a Crucii. Prin ascultarea Sa de Dumnezeu, prin faptul că Şi-a pus viaţa pentru alţii [Hristos] Se arată a fi Domnul cel dumnezeiesc.

Dacă aceasta este într-adevăr înţelepciunea şi puterea lui Dumnezeu, atunci într-adevăr toate sunt cu putinţă celui care are dreapta credinţă.

Tocmai acest lucru trebuie să înţelegem din călătoria noastră prin acest Post. Călătoria de care vorbim aici are o structură care exprimă clar adevărul de mai sus. Prima şi a doua Duminică au afirmat realitatea scopului nostru.

⇒ *În prima Duminică, atunci când am sărbătorit restaurarea icoanelor, am afirmat că Iisus Hristos cel Răstignit şi Înălţat este cu adevărat chipul lui Dumnezeu cel Nevăzut, că în El locuieşte deplinătatea dumnezeirii - Dumnezeu nu Se află altundeva, şi am înţeles că şi noi vom fi conformaţi după chipul Său, şi noi vom deveni icoane dacă ne vom răstigni cu El, dacă vom dori să urmăm calea Sa.*

⇒ *Apoi, în a doua Duminică, am sărbătorit modul în care Sfântul Grigorie Palama a apărat această afirmaţie - că în această lucrare Dumnezeu este cu adevărat prezent* - în energia Sa, lucrarea Sa.

⇒ *Săptămâna trecută, a treia Duminică a Postului mare, şi aflată la jumătatea acestuia, a fost dedicată Crucii, chiar semnul credinţei noastre, centrul şi punctul de cotitură al călătoriei noastre în Postul mare*, astfel *încât în timp ce primele două Duminici sunt dedicate manifestării lui Dumnezeu în Fiul Său, ultimele două săptămâni sunt dedicate celor în care vedem chipul Său, doi sfinţi ascetici, unul bărbat şi celălalt femeie,* care – într-un fel sau altul - *explică şi exemplifică taina în care am intrat.*

⇒ *Astăzi facem pomenirea Sfântului Ioan Scărarul, stareţul Mănăstirii „Sfânta Ecaterina” de pe Muntele Sinai, care a trăit în secolul al VII*-lea *şi care a scris o carte numită Scara dumnezeiescului urcuş, o imagine care nu poate decât evoca Crucea şi care analizează în treizeci de trepte diverse patimi care, mai mult ca sigur, ne asaltează atunci când începem să trăim viaţa în Hristos.*

⇒ *Săptămâna viitoare o vom prăznui pe Sfânta Maria Egipteanca, a cărei viaţă, scrisă de Sfântul Sofronie al Ierusalimului, ne va da multă hrană spre contemplare în timp ce păşim în ultimele zile înainte ca Hristos însuşi să intre în Ierusalim.*

În viaţa şi faptele acestor sfinţi asceţi vedem o confirmare al gândului pe care vrea Hristos să ni-l transmită prin Evanghelia de astăzi: miraculosul este într-adevăr posibil, dar numai prin rugăciune şi post. Există o legătură interioară între rugăciune şi post. Postul ne învaţă să nu trăim cu ceea ce ne dorim; postul nu este cu adevărat o chestiune de disciplinare a corpului - nu este împotriva corpului, ci mai degrabă o chestiune de a depăşi utilizarea abuzivă a corpului de către minte.

Lăcomia, de exemplu, este numită de Sfântul Ioan „ipocrizia stomacului”: este o patimă cognitivă, un raţionament greşit, mâncăm mai mult decât avem nevoie, din cauza dependenţei de plăcere a minţii noastre. Ca şi celelalte patimi pe care le avem cu toţii deoarece suntem prea preocupaţi cu cele ce ţin de trup: ce vom mânca, bea, purta… în ce case să locuim…

Prin post reuşim să înţelegem că trăim din mâinile lui Dumnezeu, binecuvântându-L pe Dumnezeu pentru toată bunătatea lui. Acelaşi lucru este valabil şi cu rugăciunea.

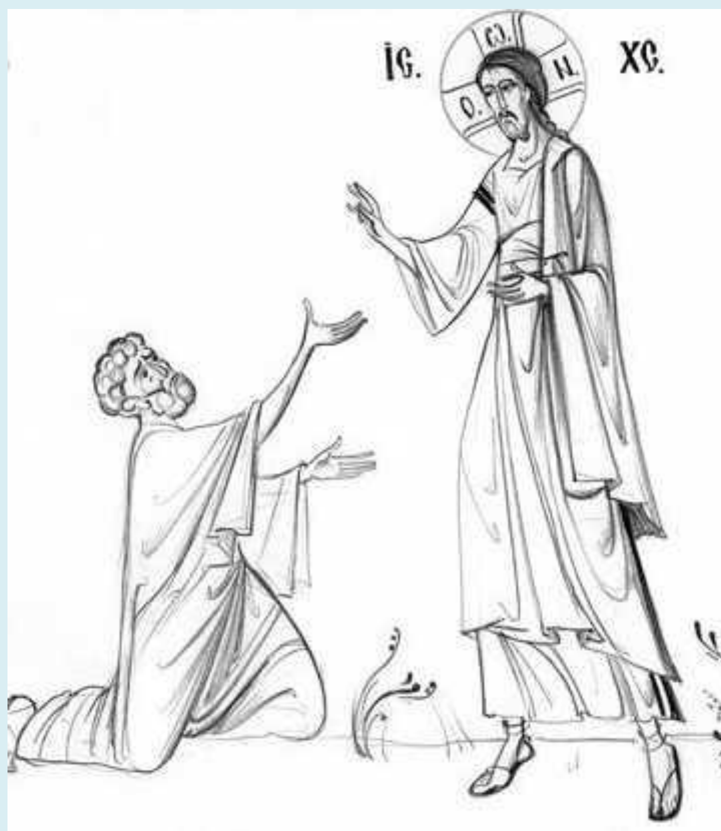
Rugăciunea nu înseamnă a-I cere lui Dumnezeu toate lucrurile de care avem nevoie, ci mai degrabă [înseamnă] să ne racordăm viaţa noastră la Dumnezeu, să ne armonizăm mintea noastră cu voinţa Sa, să învăţăm cuvintele psalmilor şi ale rugăciunilor, astfel încât acestea să izvorască spontan pe buzele noastre, pentru a-L binecuvânta pe Dumnezeu pentru harul Său şi a ne mângâia în necazurile noastre; pentru a conforma toată viaţa noastră, minte şi trup, cu modelul arătat nouă de Hristos.

Dacă acest scop se află înaintea noastră, atunci într-adevăr, după cum spune Hristos, toate lucrurile sunt posibile celui care crede, şi de vreme ce acest lucru este atât de mare, poate că singurul nostru răspuns este cel al tatălui acelui tânăr din Evanghelie: „Cred, Doamne! Ajută necredinţei mele!”.

Să ne rugăm, aşadar, să putem avea atenţia aţintită asupra tuturor acestor aspecte şi să ne rugăm pentru a primi puterea de a le îmbrăţişa.

(în: Pr. Prof. John Behr, “Crucea lucrează în lume: Omilii pentru perioadele liturgice de peste an”, Editura Doxologia, Iaşi, 2016)

Ierom. Calinic - Puterea rugăciunii pentru copiii lor a părinţilor cu inima zdrobită: “Dumnezeu aude întotdeauna rugăciunile părinţilor care nu se dau bătuţi, nu trece niciodată cu vederea inima înfrântă”

Rugăciunile părinţilor

Biblia ne dă câteva exemple de părinţi a căror credinţă şi rugăciune pentru copiii lor a fost mai puternică decât a apostolilor înşişi. Cunoaştem foarte puţin, ba chiar aproape nimic, despre cei mai mulţi din aceşti părinţi. Putem presupune că erau oameni obişnuiţi. Erau însă oameni care ajunseseră la limitele lor, la culmea disperării, cu privire la cea mai importantă persoană din viaţa lor: propriul lor copil.

O caracteristică comună la acestor părinţi e că ei nu se dau bătuţi. Să-l luăm pe tatăl fiului „lunatic” (Mt 17, 14-21). Acest om se apropie de Iisus şi spune: „Fie-Ţi milă de fiul meu că este lunatic şi pătimeşte rău, căci adeseori cade în foc şi adeseori în apă, şi l-am dus la ucenicii Tăi şi n-au putut să-l vindece”.

Acest sărman tată avea un băiat despre care Matei spune că a fost vindecat de o formă de posesie demonică. Oricare era condiţia fiului, e limpede că băiatul era angajat într-un comportament autodistructiv. Tatăl era la capătul puterilor. Îl adusese pe băiat la ucenici, cărora li se dăduse puterea să scoată demoni, dar n-

au putut face nimic. Atunci tatăl a luat el însuşi în mâini problema şi i-a prezentat-o lui Dumnezeu. Iar Iisus i-a vindecat fiul.

Cel mai remarcabil detaliu în vindecarea acestui băiat e că nu l-a vindecat credinţa băiatului însuşi. El nici măcar nu voia să fie vindecat. Nici credinţa preoţilor (adică a apostolilor) la care băiatul a fost adus, şi care n-au putut face nimic pentru el. Ci credinţa tatălui. Ce fel de credinţă? Tatăl băiatului vine îngenunchind înaintea Domnului, implorându-L din tot sufletul. N-ar fi acceptat un „nu” drept răspuns.

Ucenicii înşişi au fost uimiţi şi L-au întrebat pe Iisus de ce ei înşişi nu-l putuseră vindeca pe băiat. „Dacă aţi avea credinţă cât un grăunte de muştar, veţi zice muntelui acestuia: Mută-te de aici dincolo, şi se va muta; şi nimic nu va fi vouă cu neputinţă. Dar acest neam de demoni nu iese decât numai cu rugăciune şi cu post” (Mt 17, 20-21).

Ce fel de credinţă cere Domnul? Această credinţă poate fi mică cât grăuntele de muştar, aproape invizibil pentru ochiul omului. Dar când e zdrobit, grăuntele de muştar scoate foc la gustarea ei. La fel era şi inima tatălui: zdrobită, frântă de disperare pentru fiul său. Şi în această stare, rugăciunea sa a avut flacăra fierbinte pe care i-o dăduse credinţa. El n-a spus despre fiul său „e fără speranţă”, „e de mulţi ani în starea aceasta”, „depinde de el să vrea să fie vindecat” ori „e propriul său stăpân”.

Marcu ne mai spune un detaliu important despre acest tată: acesta înţelesese că propria sa credinţă în Dumnezeu nu era desăvârşită. Marcu ne spune că „tatăl copilului strigă şi spunea cu lacrimi: „Cred Doamne, ajută necredinţei mele!” (Mc 9, 24). Tatăl şi-a luat toate nedesăvârşirile şi greşelile, cunoscute doar de el singur, şi le-a pus jos la picioarele lui Iisus. Apoi a cerut din nou ajutor pentru fiul său. Şi Iisus l-a vindecat. Dumnezeu aude întotdeauna rugăciunile părinţilor care nu se dau bătuţi.

Un alt exemplu e femeia cananeancă (Mt 15, 21-28). Ea nu era evreică, cu alte cuvinte nu avea religia dreaptă. Ea vine la Iisus fără un să aibă cu ea un soţ, din orice motiv era aceasta. Poate că era o păcătoasă. Mărturiseşte cine e Hristos atunci când strigă „Miluieşte-mă, Doamne, Fiul lui David! Fiica mea este rău chinuită de demon!”. La început Domnul o ignoră, nerăspunzându-i nici un cuvânt. Cât de adeseori nu se simte un părinte ignorat de Dumnezeu! Ca şi tatăl lunaticului, şi această femeie se dusese la apostoli care, obosiţi de ea, au alungat-o şi l-au cerut şi lui Iisus s-o alunge!

De ce a ignorat-o Iisus? Ea suferea în contul fiicei sale. Ne putem doar imagina starea acestei femei, mai ales dacă presupunem că nu avea un soţ, dar avea o

fiică foarte bolnavă. Domnul ignora cererea ei. Atunci inima ei se rupe: Iar ea, venind, s-a închinat Lui, zicând: Doamne, ajută-mă!” Iisus îi răspunde cu o insultă: „Nu este bine să iei pâinea copiilor şi s-o arunci câinilor.”

Un copil era cea mai importantă persoană într-o familie, în timp ce în Palestina câinele era un animal necurat. Dar cuvintele lui Iisus nu o descurajează pe această femeie. O inimă zdrobită, umilită, nu mai e afectată de insulte, cum nu mai e afectată nici de mândrie. Nu-i mai rămăsese nimic pentru ea însăşi de dragul fiicei sale. Dacă Hristos se referea la ceva din viaţa ei personală, era gata să mărturisească: „Da, Doamne, aşa e”. Dar a făcut aceasta în contextul rugăciunii ei dezinteresate pentru fiica sa.

„Şi s-a tămăduit fiica ei în ceasul acela”.

Nu se dăduse bătută.

Nici unul din aceşti părinţi nu era un sfânt. Unul era lipsit de credinţă, celălalt era probabil imoral. Ceea ce aveau în comun era o iubire care nu voia să se dea bătută. Această iubire i-a făcut să îngenuncheze înaintea Fiului lui Dumnezeu, să-şi mărturisească nedesăvârşirile şi să ceară vindecare pentru altcineva decât ei înşişi. Dumnezeu nu trece niciodată cu vederea „inima înfrântă şi smerită“ (Ps 50,17). Potrivit Sfântului Chiril al Alexandriei, aceasta e singura jertfă primită de Dumnezeu. Dar oferirea acestei rugăciuni e o răstignire care trebuie suferită pentru a dobândi învierea copilului. Fără răstignire, nu există înviere.

Vechiul Testament ne relatează şi el despre mulţi părinţi nedrepţi a căror pocăinţă şi rugăciune aprinsă la Dumnezeu pentru copiii lor a fost ascultată. Iacob şi David sunt primul exemplu. Când Dumnezeu face un dar unui copil ca răsplată a rugăciunii unui părinte sau bunic disperat, acest dar nu e niciodată luat înapoi. Copilul poate folosi, abuza sau poate să nu folosească deloc acel dar. Oricare ar fi cazul, îl va avea însă întotdeauna.

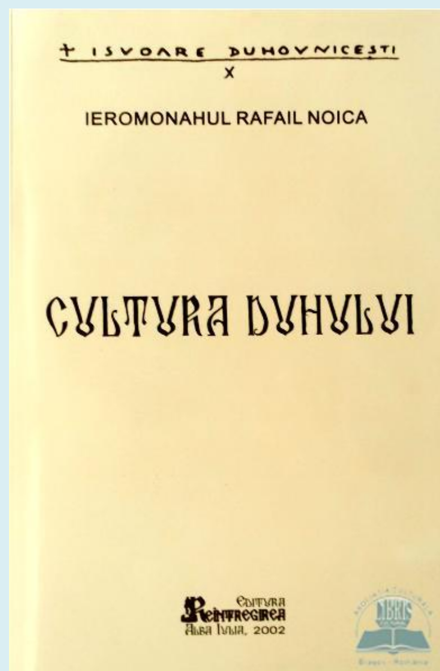
Rugăciunea e o componentă esenţială a faptului de a fi părinte. Aşa că s-ar putea spune: pe de-o parte, nu trebuie cruţata nuiaua (Pr 13, 24); dar, pe de altă parte, mâinile şi genunchii trebuie coborâte în rugăciune. Părinţii trebuie să le vorbească copiilor lor despre Dumnezeu, dar trebuie să vorbească şi cu Dumnezeu despre copiii lor. Menţinerea echilibrului între acestea două tine îi revine fiecărui părinte, întrucât fiecare părinte şi fiecare copil e unic. Dar nu trebuie să neglijeze rugăciunea fierbinte, stăruitoare. Ci să desferece puterea ei. Dacă vindecarea nu se limitează la credinţa noastră sau a altora, ci ţine de voinţa tainică şi de scopul lui Dumnezeu, totuşi rugăciunea noastră e o componentă indispensabilă în conlucrarea cu Dumnezeu. Dumnezeu lucrează atunci când ne rugăm stăruitor (cf. Lc 18,7-8).

Pentru cei care nu sunt părinţi: aduceţi-vă aminte să vă rugaţi altruist pentru ceilalţi. Un lucru e să ne rugăm pentru noi înşine, dar cu totul altul atunci când ne rugăm altruist pentru alţii. O rugăciune de la altcineva e un lucru de care are nevoie fiecare din noi.

Dumnezeu aude rugăciunile stăruitoare pentru alţii. Dacă nu avem credinţă de a aduce astfel de rugăciuni, să strigăm: "Cred, Doamne - ajută necredinţei mele!" Dacă atunci când ne apropiem de Dumnezeu ne simţim păcătoşenia, atunci să ne mărturisim căderile şi slăbiciunile, punându-le la picioarele lui Iisus şi strigând din nou "Doamne, ajută-ne!".

(în: Ierom. Calinic, Provocări ale gândirii şi vieţii ortodoxe astăzi, Editura Deisis, 2012)

Scara Fericirilor: Cele 9 Fericiri evanghelice tâlcuite de Părintele Rafail Noica. Ce este patima? Ce este realismul duhovnicesc?

"Mântuitorul descrie călătoria diferitelor trepte ale pocăinţei ca fiind fericiri. Că asta şi este. Noi toţi căutăm fericirea şi nici unul dintre noi - nici noi, nici strămoşii noştri - nu am ştiut s-o găsim până nu a venit Însuşi Dumnezeu, întrupat în firea omului, ca să ne arate - iarăşi un paradox de nedescris - cum spune Troparul pe care îl cântăm în fiecare Utrenie de Duminică: "Căci iată a venit prin Cruce bucurie la toată lumea". Bucuria aceasta este de presimţit - şi într-o zi de gustat. Slava Golgotei! Mielul lui Dumnezeu, Care "fără de durere", "fără de mâhnire" a trăit pocăinţa noastră până la moarte, până la iad!

Dar iadul ce-a putut? N-a putut decât să nască înviere, şi El s-a făcut, cum spune Pavel, "întâiul născut din morţi". Şi ne-a creat drum prin întunericul morţii către viaţa veşnică şi bucurie pe care "nimeni nu o poate lua de la noi". Şi calea pe care ne-a arătat-o este calea Fericirilor. Dar paradox este fericirea dumnezeiască în viaţa aceasta, paradox pe care îl vom înţelege când vom trăi fericirea într-o măsură, şi într-o mai mare măsură în desăvârşirea noastră în veacul care vine.

Fericiţi cei săraci cu duhul, ca acelora este Împărăţia Cerurilor. Cum pot fi fericiţi cei săraci cu duhul? Dar noi nu ştim ce este sărăcia cu duhul. Ce, fericiţi cei proşti, că nu aştepţi mult de la ei? Că uşor se vor mântui, că-s proşti şi nu înţeleg mai mult? Nu. E un paradox. Fericiţi cei săraci cu duhul, nu cu mintea, ci cu duhul, că a lor este - tocmai împărăţia duhovnicească. Paradox dumnezeiesc.

Care este deci paradoxul? Mărturiseşte tot Vechiul Legământ, ca să nu mai vorbesc de Noul Legământ, că nimenea, dar nimenea este drept înaintea lui Dumnezeu, nimenea a găsit sfinţenia, nimenea a găsit slava lui Dumnezeu, nici viaţa vecinică, toţi suntem robi morţii. Dar iată că în fiecare din noi trăieşte un bogătaş. A, că eu am educaţie, că eu sunt mai bun decât celălalt, mai frumos decât cineva, mai nu ştiu ce decât altul.

Şi aşa, comparându-ne şi înmagazinând tot felul de cunoştinţe, elemente materiale, bani, începem să ne fălim cu câte una, cu câte alta, şi aş zice că mai periculos decât toate sunt agonisirile intelectuale, care ne fac să credem că suntem mai înalţi decât semenii noştri sau pe drept cuvânt, mai înalţi decât fuseserăm înaintea agonisirilor.

Dar în faţa vieţii vecinice ce este toată agoniseala noastră? Dacă vine harul, vezi că este nimicnicie; în faţa frumuseţii pe care ne-o chezăşuieşte Dumnezeu asta devine ca o urâciune care pustieşte. Pustieşte cum? Prin mândria ce o naşte în noi şi care ne face tari de cerbice, şi nu mai intră harul lui Dumnezeu în aşa o inimă. Şi atuncea - fericiţi cei săraci cu duhul…

Cine sunt cei săraci cu duhul? Cei pe care harul i-a trezit şi văd că, fie că sunt cel mai mare din lumea aceasta sau cel mai mic, dar sunt rob morţii, nimic nu am. Şi vede cu groază moartea care-i stă înainte, şi că nu poate intra în Împărăţia Cerurilor, şi că nu poate dobândi viaţa vecinică. Şi de ce e fericit acela? Fiindcă acela este duhul care poate să primească cuvânt de la Dumnezeu: ‘Veniţi către Mine, cei împovăraţi, că Eu vă voi odihni pe voi’. Aceştia, cei săraci, sunt oamenii pe care-i poţi îmbogăţi. Bogătaşii spun: Stai că am! - ‘Şi păcatul lor rămâne’.”

Atunci când au întrebat Apostolii, uimiţi: ‘Dar cine se va putea mântui?’, Hristos a spus: ‘Ceea ce este cu neputinţa pentru om este cu putinţă lui Dumnezeu’.

Şi către această putinţă nădăjduieşte neputinţa noastră. Şi neputinţa noastră nu putem decât s-o punem în rugăciune: ‘Doamne miluieşte, Doamne, deschide-mi calea, Doamne, nu mă lăsa în ce sunt!’. Dar atuncea când îmi voi da seama, cât de cât, de sărăcia mea adevărată, în faţa bogăţiilor duhovniceşti, atunci acest ‘Doamne!‘ deveni un strigăt puternic care va înclina urechea lui Dumnezeu, şi iată făgăduinţa: ‘A ta este deja - deocamdată potenţial, zic eu, acuma, dar deja - Împărăţia Cerurilor’.

De ce zic ‘potenţial‘, şi de ce zic ‘deja’? Păi uite că a început calea. Ce face săracul când vede că n-are? Ce zice Troparul Bisericii noastre? “Cămara Ta,

Mântuitorule, o văd împodobită, dar îmbrăcăminte nu am ca să intru într-însa. Luminează haina sufletului meu…”

Şi atuncea începe o rugăciune puternică, o rugăciune cu lacrimi, în care plângerile noastre, ca strigătul cel al… şoaptei tâlharului de pe cruce, înclină urechea lui Dumnezeu spre mângâiere. Şi o tainică mângâiere se naşte în sufletul nostru. Apăi nu-i asta a doua fericire?

‘Fericiţi cei ce plâng, că aceia se vor mângâia’. Şi iată că am ajuns pe o altă treaptă, că am început să dobândim o tainică mângâiere, dar o mângâiere din ce în ce mai simţită, care duce la o dorinţă ca şi a lui Petru pe Muntele Schimbării la Faţă, ‘să rămânem aicea, să facem trei corturi…’ Vrei să rămâi în harul lui Dumnezeu, nu vrei să te mai întorci în ale lumii ăsteia, vrei să cultivi de-acum încolo toate cele dumnezeieşti.

Aicea, de multe ori, multe suflete trecând prin clipa asta părăsesc lumea şi devin călugări şi călugăriţe, pustnici, şi se îndepărtează de lume. Nu toţi au nevoie de aceasta, nu toţi sunt chemaţi la aceasta; dar calea asta trebuie s-o străbatem toţi, lepădarea asta a lumii. Atuncea nu te mai interesează lumea asta, nici să primeşti fala de la oameni, că toţi mor - şi eu mor; nu te mai supăra dacă primeşti jignire sau înjosire de la oameni, fiindcă şi ei mor, şi eu mor. Dar Dumnezeu ce crede de mine? Dar Dumnezeu cum mă vede?…

Dar eu cum pot să ajung la starea aceea mai dumnezeiască? Şi rămâi neclintit şi în slavă, şi în ocară, aşa cum şi Hristos era neclintit când învia pe Lazăr din morţi, sau când era scuipat înainte să fie pus pe Cruce. Sfântul Ioan Scărarul arată că starea aceasta, când eşti neclintit şi-n slavă şi-n ocară, nevoitorii au descoperit-o ca numindu-se blândeţe.

Dar am ajuns la a treia Fericire.

Fericiţi cei blânzi, că aceia vor moşteni pământul, zice Mântuitorul. Ce pământ, care pământ? Că vedem că cei fioroşi se sfâşie unii pe alţii ca să moştenească pământul, ca să moştenească mai mult pământ, ca să aibă, ca să domnească, ca să împărăţească. Şi nouă ne porunceşte Mântuitorul să fim blânzi. Cât despre pământul văzut, nu ştiu ce va fi cu el; dar văd un lucru, că cei violenţi, „bărbaţii sângiurilor”, cum zice Psalmul, nu vor moşteni, ci se vor sfâşia unul pe altul până vor veni zilele, pe care Dumnezeu „le va scurta“, fiindcă nici un trup nu se va mai putea mântui dacă nu le scurtează Dumnezeu. Dar pământul, îl putem înţelege cel puţin în două feluri: Pământul care sunt eu, pământul, şi mă moştenesc pe mine, adică devin posesor al acestui pământ care sunt eu. Şi putem să gândim şi pământul făgăduinţei, care este una din numirile

Împărăţiei Cerurilor. Numim pe Hristos cu cuvântul „Pământul celor vii"; asta este una din numirile lui Hristos şi, în orice caz, pe acel Pământ îl vom moşteni.

Spune Hristos undeva. „Căutaţi întâi Împărăţia lui Dumnezeu şi dreptatea Lui". Iată că prin blândeţe moştenim un „pământ", un pământ vecinic, unde, spune Sfântul Petru, „împărăţeşte dreptatea". Dar dreptatea lui Dumnezeu ce este? Dreptatea lui Dumnezeu: Îl vedem întâi pe Hristos răstignit pe Cruce pentru păcatele noastre - păi asta dreptate este? Asta este dreptate a lui Dumnezeu? Şi văzând acest lucru, trăindu-l, îmi amintesc că spunea Părintele Sofronie: „Am rămas trăsnit de chipul lui Hristos, Care cinci mii de ani după căderea lui Adam urca pe Golgotha ca să sfâşie zapisul „cel scris împotriva noastră". Şi l-a sfâşiat. Şi aşa se „îmbată" omul de frumuseţea dreptăţii lui Dumnezeu, că însuşi vrea să se dea, aşa cum S-a dat Fiul lui Dumnezeu, până la moarte dacă poate, dacă harul îi dă putere, cum a dat Mucenicilor.

Fericiţi cei ce flămânzesc şi însetoşează de dreptate, că aceia se vor sătura. Că dreptatea într-adevăr satură. Dreptatea omenească, „ochi pentru ochi şi dinte pentru dinte", nu îmbogăţeşte, nu satură. Dar dreptatea lui Dumnezeu într-adevăr te umple. Şi plin fiind, şi împlinit văzându-te, şi deja văzând în faţa ochilor ceva din tainele Împărăţiei îţi aminteşte viaţa dimprejurul tău că nu toţi cunosc această dreptate. Şi când te nedreptăţeşte cineva - aşa cum era un om care blestema pe David prorocul, şi David zice slugilor sale care voiau să-I omoare, că blestema pe rege: „Lasă-l, dacă Dumnezeu a pus în inima lui să mă blesteme, să mă blesteme". Şi aşa, cel care s-a umplut de dreptatea lui Dumnezeu începe să-i pară rău de semenii lui care încă nu au cunoscut dulceaţa asta, slava asta. Şi se umple de milă pentru cei care nu au cunoscut ce i s-a dat lui să cunoască. Şi umplându-se de milă, ca şi David atunci, şi ca mulţi sfinţi, va revărsa milă acolo unde este el însuşi atacat de silnicia şi de urâciunea răutăţii omului.

Şi zice Mântuitorul: ***Fericiţi cei milostivi, că aceia se vor milui.***

Fiindcă spunem noi, în Tatăl Nostru, „Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri". Şi iată că dacă noi nu putem să nu păcătuim, dacă noi nu putem să nu fim copii ai iadului, Dumnezeu ne-a pus o cheie mică şi uşor de mânuit, pentru a ne mântui. Că Mântuitorul spune: „Dacă voi iertaţi păcatele semenilor, şi Tatăl vostru va ierta vouă; dar dacă voi nu iertaţi, nici Tatăl vostru nu va ierta vouă". Şi iată cum putem să facem ca păcate de neiertat să se ierte nouă. „Forţăm" pe Dumnezeu, Cel cu neputinţă de forţat; noi, neputincioşii, putem forţa pe Atotputernicul prin ascultarea cuvântului Lui, Care se lasă forţat, pentru milă, de către oameni, ca la judecată să poată zice: „Dacă tu, omule, ai iertat fratelui tău un dinar, Eu mii de talanţi îţi voi ierta!". Cum vedem, în altă pildă a Mântuitorului, pe unul care datora mult Împăratului, şi l-a iertat

împăratul; şi altul care îi datora aceluia foarte puţin, dar el n-a vrut să-l ierte. Şi s-a mâhnit Împăratul şi la judecată l-a dat „chinuitorilor până va plăti cel din urmă talant pe care-l datora”.

Dar putem să scăpăm de chinuri, putem să scăpăm înţelegând că, dacă avem mila aceasta - pe care trebuie s-o cultivăm - şi vedem pe aproapele nostru păcătuind, păi ştim ce este păcatul, fiindcă pe noi ne îngreuiază păcatul. Şi dacă ne amintim că şi aproapele meu e un păcătos ca mine - apăi şi eu vreau să fiu iertat - hai să iert şi eu acelui păcătos. Şi fac o rugăciune de iertare şi cer Domnului „Pune în inima mea adevărata iertare!” Şi Dumnezeu mie îmi iartă multe păcate.

Fericiţi cei milostivi, că aceia se vor milui. Mila aceasta care, miluindu-se, ajunge la cunoştinţa milei lui Dumnezeu, nu mai are nevoie cu adevărat de nimica pământesc, ci gândeşte din ce în ce mai mult cum spune Sfântul Pavel: Gândeşte sau cugetă din ce în ce mai mult cele de sus, caută din ce în ce mai mult cele de sus, şi inima lui i se curăţeşte de patimile care sunt legate de ale lumii acesteia.

Ce este o patimă? Iată ce este o patimă: Patima este un dor nesfârşit pe care noi îl punem la ceva foarte sfârşit. Să zicem, pofta de mâncare. Mântuitorul în pustie a fost ispitit de diavol după ce a postit patruzeci de zile: „Spune un cuvânt peste pietrele acestea şi poţi din ele să scoţi pâine, dacă eşti Fiul lui Dumnezeu”. Şi Mântuitorul arată: „Scris este că nu numai din pâine va trăi omul, ci din fiecare cuvânt care purcede din gura lui Dumnezeu”. Adică cuvântul care purcede din gura lui Dumnezeu este hrană? Este ca pâinea? Atunci înseamnă că lăcomia de mâncare este până la urmă o foame de cuvântul lui Dumnezeu; şi noi, netrăind cuvântul lui Dumnezeu, ne lăsăm duşi, nu de foame - că lacomul nu mai are foame, deja stomacul zice: „Destul, nu mai pot, sunt îngreuiat”; dar el are plăcere de a mânca. Asta-i lăcomia - plăcere. Plăcerea mai vrea. Pântecele nu mai vrea.

Ce se întâmplă? Este o foame nesfârşită. Pentru ce? Fiindcă foamea omului este făcută pentru cuvântul cel nesfârşit al lui Dumnezeu. Dumnezeu, nemărginirea, vecinicia - şi asta este în om! Uitaţi la animal. Animalul nu prea face lăcomii şi lucruri dintr-astea. Mănâncă cât are nevoie, se opreşte, se pune şi doarme, se trezeşte, caută iar de mâncare, dar trăieşte liniştit cu firea lui. Numai în om este o nelinişte pe care nimica nu o poate opri, nici lăcomii, nici desfrâuri, nici nimic altceva nu o poate împlini. Este patimă, şi patimă înseamnă suferinţă. Şi suferinţa este sfâşierea de a încerca zadarnic a umple o poftă duhovnicească nesfârşită cu un lucru pământesc sfârşit. Mănâncă până plezneşti, şi n-o să fii plin, fiindcă ce cauţi este nesfârşirea cuvântului lui Dumnezeu, nu pâine şi de-ale mâncării.

Asta este o patimă, în sensul Părinţilor noştri, în sensul adevărat al Bisericii. Şi acuma ce se întâmplă? Cei care, miluindu-se de către Dumnezeu, caută către cele de sus, cugetă cele de sus, nu mai poftesc după ale pământului. Un lucru care deja începuse la treapta blândeţii, acuma se desăvârşeşte. Şi ce se întâmplă? Inima se curăţeşte de patimi, de tot ce este scâlciat. Că o patimă nu-i decât o scâlciere, şi cei care aveţi tendinţe ori să gândiţi, ori să cugetaţi aşa mai filosofic, ori să citiţi mai ales cele ale Bisericii, uitaţi-vă şi o să vedeţi că cu fiece patimă puteţi face această analiză, că patima nu e altceva decât sfâşierea unei încercări, unei pliniri cu de-ale materiei a ceea ce este în sine o stare duhovnicească. Şi acuma omul se umple de cele duhovniceşti, caută cele de sus şi a ajuns deja la treapta pe care o spune Mântuitorul: ***Fericiţi cei curaţi cu inima, că aceia vor vedea pre Dumnezeu.***

Şi, desprinzându-ne mai cu desăvârşire de ale pământului, începe curăţia inimii; s-a subţiat firea acestui „animal omenesc”, şi acum începe să devină om şi începe să vadă pe Dumnezeu, cum spune Psalmul: “Vedeam pururea pre Domnul înaintea mea”. Ce este această viziune nu ştiu, dar este în orice caz o stare reală, şi vederea aceasta a lui Dumnezeu te umple de lucruri pe care nici n-o să încerc să le descriu, fiindcă nici nu pot, şi nici nu se pot descrie. Cum spuneam, lucrurile cu cât sunt mai înalte, cu atât sunt mai de nespus în limbajul nostru omenesc.

Dar atuncea numai cele dumnezeieşti pofteşte acel suflet, adică acel suflet începe să devină fiu al lui Dumnezeu. Începe naşterea, adică săvârşirea acelei naşteri de sus, devine fiu al lui Dumnezeu, care vede pe Dumnezeu. Atunci când te naşti, se spune că cel mai dezvoltat simţ este auzul - ascultarea. Ca şi în duhovnicie - ascultarea; este primul simţ. Şi pruncul, fătul aude înainte să se nască glasul tatălui. Fericit acel prunc, dar mai fericit acel tată care este în stare să facă pe prunc să audă lucruri frumoase, că atunci când se naşte pruncul şi-şi vede pentru prima oară tatăl se bucură, zic cei care mi-au vorbit despre asta; şi se bucură cu bucurie nespusă, fiindcă recunoaşte pe tatăl după glas, că i-a auzit glasul şi acum îl cunoaşte în persoană. Îşi vede tatăl. Aşa şi omul pe această treaptă a curăţiei inimii, născându-se, fie şi prin dureri, dar născându-se dintr-ale lumii ăsteia, vede pe Dumnezeul lui, pe Tatăl lui, începe a se desăvârşi această naştere.

Ce începe acum? Începe asemănarea mai desăvârşită cu Hristos. Văzând pe Tatăl şi devenind fii ai lui Dumnezeu, începem să trăim acea pace dumnezeiască, aşa cum şi pruncul, când se naşte şi vede pe tatăl, trăieşte o anume împăciuire. Şi omul, cunoscând pe Dumnezeu, şi-a înţeles menirea lui şi a început să atingă această menire, s-o dobândească. Deja simte cum Împărăţia este a lui prin moştenire, prin înfiere, şi trăieşte acea pace pe care el o are în inima lui, răspândind-o ca o bună mireasmă împrejurul lui.

Fericiţi făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema. Şi la treapta aceasta a înfierii dumnezeieşti începe omul, ziceam, să se asemene cu Hristos, Fiul lui Dumnezeu. Care pentru dreptatea Lui a fost prigonit. Şi iată că începe a opta treaptă a pocăinţei noastre.

Fericiţi cei prigoniţi pentru dreptate, că acelora este Împărăţia Cerurilor. Şi iată că, cu a opta treaptă a Fericirilor, se încheie ceea ce începuse cu prima treaptă. În prima treaptă. Fericiţi cei săraci cu duhul, că acelora este Împărăţia Cerurilor, începea călătoria cea sigură către Împărăţia Cerurilor, fiindcă dacă omul acela nu „va căuta înapoi", ci rămâne căutând înainte şi înainte, către Împărăţie, nădăjduind în ciuda poticnirilor, păcatelor, ruşinilor prin care trece, nădăjduind la milă, la bunătatea şi la înţelepciunea lui Dumnezeu, nu se poate să nu ajungă la biruinţa cea din urmă. Şi acuma, ceea ce a fost un potenţial, că „cei săraci cu duhul vor moşteni", fiindcă încep călătoria asta, acum iată că au moştenit-o. Au devenit fiii lui Dumnezeu, şi în prigonirile lor pentru dreptatea care trăieşte în ei au şi primit Împărăţia Cerurilor; şi într-un anume sens, treapta şi-a atins desăvârşirea. Călătorind prin toate Fericirile acestea paradoxale am ajuns a dobândi Împărăţia Cerurilor.

Fericiţi cei prigoniţi pentru dreptate, că acelora este Împărăţia cerurilor: în prima Fericire ca o făgăduinţă şi o chezăşie, în cea de-a opta Fericire este deja în sensul literal, că au dobândit-o. Şi cum ştim? Cum îndrăznesc eu să spun că au dobândit-o? Fiindcă porunca Fericirii acesteia nu e diferită de cealaltă, că şi acolo zice la început că „acelora este Împărăţia Cerurilor". Şi aicea zice: Acelora este Împărăţia Cerurilor. Răspunsul îl descoperim în a noua Fericire, care zice: ***Fericiţi veţi fi când vă vor prigoni şi vă vor ocărî, şi vor zice tot lucrul rău împrotiva voastră, minţind pentru Mine. Bucuraţi-vă şi vă veseliţi, că plata voastră multă este în ceruri!***

Iată că a noua Fericire iese din rând, din rândul celorlalte porunci, să le zicem. Fiindcă la celelalte se zice: „Fericiţi cei care…" (persoana a II-a); iar aici Dumnezeu deja vorbeşte faţă către faţă: Fericiţi veţi fi! Iată că Mântuitorul Hristos arată, prin schimbarea aceasta de adresă, că, cu a opta Fericire, am ajuns şi am dobândit, şi acum este o oarecare coacere, o oarecare desăvârşire a ceea ce s-a întâmplat deja. Şi deci iată cam ce am vrut să spun despre pocăinţă.

Pocăinţa: Să nu vă lăsaţi nici unul din voi opriţi nicăieri în drum. Mai ales să nu ne lăsăm opriţi la stagiul de moralitate. Cu moralitate şi cu stagiile astea primitive devenim buni, mai îndrăgiţi de ceilalţi, devenim o societate dreaptă, şi aşa mai departe. Şi vă spun că: toate un cer şi un pământ! Parafrazez cuvântul poetului, fiindcă Mântuitorul a spus: 'Cerul şi pământul vor trece". 'Toate un cer şi un pământ', şi toate pier! Încă nu am făcut nimic. Sufletele noastre flămânzesc şi însetoşează de desăvârşirea lui Dumnezeu.

Şi e nevoie pentru fiecare dintre noi să găsim măcar începutul acelei căi, măcar acea sărăcie în duh, ca să putem dintr-o inimă îndurerată să simţim adevărul concret al harului, al setei, al foamei acesteia duhovniceşti, şi să pornim călătoria noastră.

Aş fi vrut să vă mai adaug un element la această călătorie: Sărăcia duhului este prima treaptă. Sărăcia duhului, viziunea aceasta că suntem săraci până la moarte. „Cămara Ta o văd împodobită, dar îmbrăcăminte nicicum nu am, ca să intru într-însa”. Acesta este realismul duhovnicesc. Începem să ne dăm seama că, orişicine am fi, nu suntem decât ţărână, şi ţărână păcătoasă, păcatul fiind moarte. Suntem deja în stricăciunea morţii. Şi asta este starea pe care se înfăptuieşte prima treaptă. Că atunci Dumnezeu poate să răspundă acelui suflet cu nădejdea Împărăţiei şi înfierii, începe drumul cel adevărat.

Dacă la orice treaptă pierdem viziunea sărăciei noastre şi ne îmbătăm de ce avem, acolo ne-am oprit, şi oprindu-ne, şi de acolo cădem, şi se va lua de la noi şi ceea ce încă nu avem, şi ceea ce credem că avem. (Mt. 25, 29).

Dacă prima treaptă, prima Fericire, adică smerenia aceasta - acest realism duhovnicesc este primul element a ceea ce numim smerenie - dacă smerenia s-a dus, toate treptele cad dintr-o dată, de la orişice treaptă am fi. Dacă pierdem prima Fericire, totul cade ca un castel de nisip şi se prăbuşeşte. Deci este nevoie de smerenie - şi de asta, să ştiţi, cultivă toţi Părinţii noştri, toată Tradiţia Bisericii noastre, mai întâi de toate smerenia, ca fiind cimentul acestei zidiri, fără de care nimic nu ţine împreună.

Pocăinţa deci este un lucru - dacă-l înţelegeţi aşa cum am încercat să-l expun - de o frumuseţe aşa de deosebită, aşa de mare, că în însuflarea lor dumnezeiască Părinţii o numeau ştiinţa ştiinţelor şi arta artelor. Şi într-adevăr este ştiinţă, şi într-adevăr este arta. Ce e artă? Este creativitate. Aicea omul în voinţa lui se naşte pe sine întru vecinicie. În voinţa lui îşi devine părinte, îşi devine tată lui însuşi, prin harul dumnezeiesc, care har are puterea de a naşte. Aşadar, prin voinţa pe care omul o dă lui Dumnezeu, adică: „Vreau, Doamne!”, prin voinţa asta se naşte pe sine însuşi ca tată. Şi prin durerile prin care trece îşi devine, îndrăznesc să spun, maică sieşi. Fiindcă în dureri se naşte pe sine întru vecinicie.

Calea asta deci, este adevărata creativitate, este creaţia unui dumnezeu după har. Omul, chipul şi, când ajunge la ea, asemănarea lui Dumnezeu, nu este altceva decât un dumnezeu.

Părintele nostru duhovnic, Părintele Sofronie, care prin profesie fusese artist, pictor, mai ales portretist, spunea că Dumnezeu în om îşi face autoportretul.

Nesfârşit de mare este slava acestui cuvânt, pocăinţă. Să nu-l mai lăsaţi să fie „cenuşăreasă”! Să fie de astăzi ceasul proslăvirii acestei cenuşărese. Aceasta este creaţia adevărată a omului, aceasta este ştiinţa cea cu adevărat a omului, nu ştiinţă a elementelor profane, cu care se pot compara oarecum, dar nicicum nu se compară, tot ce este cultură omenească, artă, ştiinţă. Filosofie este încă un cuvânt. Filosofii străvechi. Greci, nu erau numai nişte gânditori în abstract, ca modernii. Erau oameni care trebuiau să arate prin trăirea lor că gândul lor era adevărat. Şi dacă trăirea lor dovedea că merge, că se poate înfăptui gândirea lor, apoi însemna că filosofia lor era adevărată. Şi precum şi toate celelalte filosofii şi religii nu au putut dobândi desăvârşirea, desăvârşirea filosofiilor greceşti a fost în acel altar pe care l-a găsit Sfântului Pavel la Atena, altar consacrat Dumnezeului Necunoscut.

Desăvârşirea filosofiei şi gândirii omeneşti ajunge să cunoască că „Nimic nu cunosc”. Socrate a zis: „Una ştiu, că nimica nu ştiu”. […]. Şi asta este desăvârşirea a tot ce e pământesc. Atunci, sărăcia duhului: că „nimica nu ştiu”. Atunci poate veni Dumnezeu cu cuvântul Lui, şi a venit Sfântul Pavel cu cuvântul dumnezeiesc la Atena. De bine de rău l-au primit, că erau încă în mândreţele lor de filosofi. Dar s-a găsit un Dionisie, şi poate încă unul-doi care au lucrat la luminarea poporului grec. Dar Părinţii noştri, poate mai ales în vremea Sfântului Vasilie cel mare, şi aceia care erau încă mulţi dintre ei păgâni convertiţi la Ortodoxie, la creştinism, botezaţi întru creştinism, care cunoşteau toată cultura antică greacă şi slavele filosofiei şi aşa mai departe, au recunoscut în viaţa nevoinţei creştine pe care am descris-o acum - Fericirile şi calea către vecinicie - singura adevărată filosofie. Aceasta este cea mai înaltă gândire, dar singura şi vrednică de om, şi singura pe care omul o poate înfăptui şi în istoria asta şi în vecinicie. Nici o altă filosofie nu a putut fi înfăptuită, nici în istoria asta, în desăvârşire, darămite în vecinicie. Şi atuncea calea pocăinţei, cenuşăreasa noastră, este ştiinţa ştiinţelor, dar adevărata ştiinţă.

Dacă citiţi în Filocalii şi în alte cărţi, o să vedeţi până la ce amănunt au ştiut să deslușească Sfinţii Părinţi unde începe păcatul şi unde sfârşeşte, unde este lucrarea omenească şi de unde începe harul dumnezeiesc. Este adevărată ştiinţă, şi ştiinţă exactă dar ştiinţa veciniciei, nu a lucrurilor pământeşti trecătoare. Dar când zic pământesc şi trecător - nu vreau să zic doar că „azi trăiesc şi mâine mor” - pământesc şi trecător este o calitate.

Ştiinţa, arta ca şi creativitate este cultivarea frumosului, fie în culoare, fie în linie şi în formă, fie în sunet, fie în mişcare, fie în cuvânt. Toate acestea sunt incluse în cuvântul artă. Dar arta, cum arată însuşi cuvântul, este artificialul. Este o artificialitate acolo. Dar în lucrurile dumnezeieşti noi nu jucăm un artificial, ca actorul rolul său din piesă: „artificial”, că el nu va deveni ceea ce joacă. Noi începem să trăim ceea ce vom şi deveni. Vecinicia lui Dumnezeu

este, cum ştiţi toţi Raiul. Toţi, măcar intuitiv, ştim că este frumuseţe de nespus, şi frumuseţea aceea de nespus eşti tu, suflete, care vei deveni întru asemănarea lui Dumnezeu. Devenirea aceasta întru asemănarea lui Dumnezeu (Fiinţa cu precădere), cum am mai spus-o, este devenirea întru fiinţă (cuvântul acesta filosofic), şi este înfăptuirea artei celei mai înalte. Este înfrumuseţarea chipului mortăciunii noastre întru frumuseţea lui Dumnezeu cea vecinică şi nemuritoare. Frumuseţe nestricăcioasă a lui Dumnezeu.

Şi deci vrednică este pocăinţa şi nevoinţa creştină, drept înţeleasă, a se numi arta artelor, ştiinţa ştiinţelor şi filosofia. Aş îndrăzni, dacă-mi îngăduiţi această obrăznicie astăzi, să zic că singură această cale, această viaţă, este vrednică de cuvântul cultură. Cultură, la nivelul prim, primitiv, este orice cultivi. Dacă cultivi păcat, apăi păcatul îţi devine cultură. Dacă cultivi ceea ce numim normal cultură, asta îţi devine cultură. Dar repet: Toate un cer şi un pământ, şi toate pier împreună cu cerul şi cu pământul.

Singura vrednică de cultură este pocăinţa, este nevoinţa drept înţeleasă. Or, aş vrea să subliniez că „drept înţeles” este aproape un sinonim al cuvântului „ortodoxie” care pe greceşte înseamnă şi „dreapta slăvire” că drept slăvim pe Dumnezeu dacă devenim într-adevăr asemănarea Lui; dar înseamnă şi „dreapta opinie“, dreapta înţelegere. Or, dacă înţelegem drept cuvântul pocăinţă, el este singurul vrednic de denumirea de cultură.
Şi dacă îmi îngăduiţi încă să continui în obrăznicia mea, aş zice că nu aceasta, unde suntem, este Casă de cultură. Casă de cultură, singură, este biserica, şi cămăruţa ta atuncea când te rogi în ea. Şi închei cu aceasta, că dacă Dumnezeu îmi aude rugăciunea, o să fie ultima oară că voi mai vorbi altundeva decât în biserică. Dacă Dumnezeu îmi aude rugăciunea, când voi fi în afara cămăruiei mele, dacă vrea cineva să mă găsească şi să mă audă, să mă caute în biserică. Acolo aş vrea să rămân până la sfârşitul veacurilor şi acolo aş vrea să invit pe toţi fraţii şi surorile să ne îmbătăm de frumuseţile lui Dumnezeu. Dumnezeu să ne ajute pe noi toţi!”.

(Din: “Despre pocăinţă” - în Părintele Rafail Noica, “Cultura Duhului“, Editura Reîntregirea, Alba-Iulia, 2002)

“Pocăinţa este şi o ieşire din idolatria modernă. Noi am intrat în imperiul ăsta al „bunăstării”, al vieţii „mai bune”, pentru că diavolul ştie că face mai multă roadă cu „bunăstarea ” decât cu prigoana - Predica audio în Duminica Sfântului Ioan Scărarul a Protos. Ioan de la Sihăstria Putnei

“… şi atunci „hai la muncă! hai la căpşuni!”, şi copiii i-am lăsat singuri, care au rămas cu internetul, cu televizorul, care îi duce direct acolo unde nu e Dumnezeu. Dacă mai poate cineva să stea împotriva curentului aceluia să ia taurul de coarne! […] Noi aici suntem foarte credincioşi, dar nici de cel rău nu vrem să ne lăsăm“.

Protos. Ioan Buliga - Predică la Duminica a IV-a din Postul mare (a Sfântului Ioan Scărarul) - Măn. Sihăstria Putnei (22 martie 2015):

“În numele Tatălui, şi al Fiului, şi al Sfântului Duh!

Iubiţi credincioşi, suntem în Duminica a 4-a a Postului mare şi iată că ne îndreptăm cu paşi repezi spre marea sărbătoare a Învierii. Dacă evreii cereau semne şi ei nu puteau să le vadă şi nici să le înţeleagă, pentru că nu aveau „priză” sau nu puteau „să facă priză” cu ceea ce primeau, iată că Dumnezeu tot timpul ne dă diferite semne. Şi atunci, şi acum, acestea sunt vizibile, doar trebuie să avem ochi ca să le vedem şi să le descoperim. Şi nu întâmplător marea Înviere a avut loc primăvara, atunci când înviază toată natura; aşa cum nu întâmplător acel prooroc Ioan, care a spus că „este timpul ca eu să mă micşorez şi El să crească”, acel prooroc s-a născut atunci când ziua începe să se micşoreze, pe 24 iunie, şi nu întâmplător Mântuitorul nostru Iisus Hristos, deci

Cel care trebuia să crească, Cel care avea să fie Lumina Lumii, S-a născut atunci când ziua începea să crească, pe 25 decembrie. Sunt semne vizibile, pe care credinţa noastră ortodoxă le sărbătoreşte, sectanţii nu au aceste sărbători, ei nici nu înţeleg semnele aceasta pentru că şi lor le lipseşte „priza”. Vreau să spun că Duhul Sfânt se coboară acolo unde este curăţie, unde este curăţie şi unde este smerenie multă.

Şi nu întâmplător această duminică a 4-a - care, iată, este după mijlocul postului - a fost dedicată Sfântului Ioan Scărarul, parcă vrând să ne arate prin aceasta că postul, de fapt, este o urcare, un suiş duhovnicesc - mergem spre Înviere - şi, de fapt, această urcare, aceasta suire este o schimbare a noastră în mai bine, o apropiere a noastră de Dumnezeu.

Astăzi o să încercăm să urcăm puţin pe scara asta a Sfântului Ioan Scărarul şi o să amintim doar câteva trepte - asta nu înseamnă că nu o să le cuprindem şi pe celelalte. Şi prima treaptă, spune Sfântul Ioan Scărarul că este „lepădarea de lume”. Cineva care a auzit aceasta a spus: „Păi dacă prima treaptă este lepădarea de lume şi sunt 30 de trepte, atunci ce ne mai aşteaptă pe viitor? Păi dacă e aşa, din prima, dintr-o dată lepădarea de lume, după aceea, la celelalte 29 de trepte ce ne mai aşteaptă?”

De fapt, vedeţi, este o problemă de interpretare, de înţelegere a lucrurilor, pentru că, de fapt, „lepădarea de lume” nu este altceva decât un alt fel de a trăi, un fel de a trăi mai frumos. Pentru că Dumnezeu nu a făcut lumea asta nici ca să păcătuiască şi nici ca să sufere, şi atunci, vedeţi, suferinţa este o consecinţă a păcatului, iar noi ne văităm tot timpul de necazurile noastre, dar nu ne plângem de păcatul care este înăuntru nostru şi care ne face viaţa tot mai grea. Lepădarea de lume de fapt este o lepădare a poftelor pe care le avem înăuntru nostru. Sfântul Ioan Evanghelistul identifica lumea - găsim acolo la întâia Epistolă a sa, la I Ioan, cap. 2, spune că „pofta trupului, pofta ochilor şi trufia vieţii” care sunt în lume, zice „nu sunt de la Dumnezeu”. Şi atunci de fapt noi trebuie să ne lepădăm de această poftă care poate să fie înăuntru nostru. Şi aminteam de această neînţelegere a lucrurilor şi de confuzia pe care noi o facem.

Noi, ca şi credincioşi, suntem datori să ne rugăm, să spunem Psalmul 50, şi spunem acolo: „Fă bine, Doamne, întru bunăvoirea Ta Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului” şi de fapt ne rugăm să se zidească Biserica din sufletul nostru. Însă, aşa cum spune Sfântul Apostol Pavel, că „vreau să fac binele, şi mă aflu făcând răul”, noi de fapt, fără să ne dăm seama, zidim zidurile Babilonului. Ce înseamnă Ierusalimul? Ierusalimul e Biserica biruitoare, este locul unde este credinţa, unde este curăţie şi smerenie, şi iată, opusul Ierusalimului este Babilonul - care este „mama desfrânatelor” - desfrânarea şi mândria. Şi atunci

noi, fără să ne dăm seama, zidim aceste ziduri ale Babilonului care, în tâlcuire, înseamnă confuzie - facem poate ceea ce nu ştim.

Noi căutăm un vinovat, şi omul încearcă să se îndreptăţească: „din cauza trupului” cade în păcat; trupul este slab, este neputincios. Însă, spune Sfântul Inochentie al Odessei că prima şi principala pricină a căderii în păcat nu este trupul şi nici firea, ci de fapt este libertatea pe care noi o folosim prost. Îngerii, atunci când au căzut nu aveau trup, din pricina libertăţii pe care ei nu au folosit-o aşa cum trebuia, şi iată şi noi atunci, din pricina libertăţii pe care nu o înţelegem, cădem în păcat. Nici măcar pe diavol nu putem să dăm vina. Spune tot Sfântul Inochentie al Odessei că „diavolul îi atacă pe cei care singuri vor să fie prădaţi”. Şi zice că el îi „citeşte” pe cei care sunt aplecaţi spre păcat şi nu face decât să le dea prilejul de a cădea în păcat.

Şi iată, atuncea noi trebuie să ne smerim. Aceasta este singura cale pentru a înţelege lucrurile şi a deveni altfel, de a ieşi din lumea asta păcătoasă - nu înseamnă să plecăm în pădure sau undeva în pustie, ci de fapt înseamnă să trăim mai frumos, înseamnă să ieşim afară din lumea asta confuză şi care luptă între a fi şi a avea, toată ziua se zbuciumă şi nu ştie pentru ce şi de fapt nu înţelege că nu poate să fie fără Dumnezeu. Pentru că Dumnezeu i-a spus lui Moise: „Eu sunt Cel Ce Sunt”, şi în acest „Sunt” se cuprind toate. Şi [omul] nu poate „să aibă” decât atunci când se smereşte, pentru că atunci când te smereşti dobândeşti Duhul Sfânt şi atunci dobândeşti Împărăţia lui Dumnezeu, iar restul sunt praf şi nu ne ajută la nimic, toate sunt deşertăciuni. Omul are nevoie de o hotărâre de a lupta cu păcatul.

Şi ne spunea un părinte care încă trăieşte, din Rusia: de ce nu se spovedesc copiii pe la la 4-5 ani? Zice: Ei au păcate şi la vârsta asta, dar ei nu se spovedesc pentru că nu au hotărârea de a lupta cu păcatul.

Şi ei au răutate, au mândrie, sunt şi tot felul de lucruri neplăcute care se întâmplă - noi ştim ca duhovnici - dar nu au hotărârea de a se lupta cu păcatul şi atuncea nu ajunge ca noi să ne spovedim, dacă nu avem hotărârea asta de a ne schimba în bine. Şi iată că noi ajungem la o vârstă înaintată, încât ne comportăm tot precum copiii, adică nu avem hotărârea asta de a ne lupta cu păcatul, de a ne schimba în bine. Pentru că nu putem să ne schimbăm - spunea un Sfânt - pentru că noi nu iubim. Spune că omul atunci când iubeşte, atunci poate să se schimbe. Or, iubirea e o jertfă, o jertfă de care fug unii.

Odată povesteam de sectanţi, şi o altă treaptă din Scara Sfântului Ioan Scărarul, este „pocăinţa”. Or, „pocăinţa” unii o înţeleg greşit, şi înţeleg o trecere la sectarism, spune: M-am pocăit! Dar nu poţi să te pocăieşti excluzând din viaţa ta totul, pentru că trecând acolo [la sectanţi] pierzi totul. Ei nu au continuitate

apostolică, au apărut unii de 100, alţii de 200, alţii de 500 de ani, ei hulesc pe Maica Domnului, hulesc Crucea, şi zic unii: „Iată, am reuşit să mă schimb, am reuşit să mă las de fumat, am reuşit să mă las de băut.” Ei nu înţeleg că au făcut un compromis, diavolii s-au dat la o parte, pentru că în momentul când huleşti pe Maica Domnului, huleşti Crucea deja ai pierdut totul. Maica Domnului e Maica Vieţii, Crucea este cea de viaţă dătătoare, fără ele credinţa noastră nu există. Aţi văzut ca sectanţii să aibă călugări care să trăiască în curăţie, aţi văzut jertfa asta? Nu există la ei. […] Şi atunci iată că de fapt pocăinţa este o jertfă, şi este o bucurie.

A doua treaptă pe Scara Sfântului Ioan Scărarul este „neîntristarea”. M-am bucurat mult citind lucrul ăsta, iată, „bucuria” este legată de „pocăinţă”. Şi poate că nu întâmplător a fost pusă Evanghelia „Fericirilor” la Cuvioşi, şi la Cuviosul de astăzi. Pentru că „fericirea” o găsim atunci când primim mângâierea Duhului Sfânt şi nu când căutăm mângâieri la televizor, în vin sau la partenerul de viaţă, şi „fericirea” este atunci când „te smereşti”. De asta spune că prima treaptă, prima fericire spune că „fericiţi cei săraci cu duhul”, adică „fericiţi cei smeriţi”, deci, atunci primim Duhul Sfânt: asta e fericirea. Şi când spunem: „Împărate Ceresc, Mângâietorule…” - asta e mângâierea. Noi căutăm mângâieri în viaţa noastră, dar le căutăm în altă parte. Omul are instinctul ăsta de a căuta, să ştiţi, e dotat din naştere, însă acest instinct îl are pentru a Îl căuta pe Dumnezeu, nu a căuta plăcerile şi poftele.

Şi, aşa cum spunea şi Sfântul Nicolae Velimirovici, că „viaţa şi bucuria sunt de nedespărţit”, nu putem despărţi bucuria de pocăinţă; ne pocăim, dar avem o bucurie că ne schimbăm în bine.

O altă treaptă pe această Scară este „înstrăinarea”, înstrăinarea de tot ceea ce ne îndepărtează de la mântuire. Sunt multe lucruri în jurul nostru care nu sunt necesare şi am putea renunţa la ele, lucruri pe care bunicii noştri nu le aveau şi erau mai fericiţi decât noi. Mai este „înstrăinarea” şi atunci când vezi că nu foloseşti nimic, şi atunci este mai bine să te retragi. Spune [Evanghelia]: „fericiţi făcătorii de pace”, dacă poţi să împaci pe cineva e foarte bine, dar dacă vezi că nu faci decât tulburare, nu te ascultă, atunci înstrăinarea este să intri în cămara ta, să te rogi şi să îţi vezi de liniştea ta.

Nu poţi să ai „linişte” - e o altă treaptă - decât atunci când tu, înăuntrul tău, te cureţi de păcate. Spunem că: „mă duc la linişte, mă duc în pădure, sau mă duc la mănăstire”, dar spune Dumnezeu: „Blestemul e înăuntrul tău, Israele!”. Atâta timp cât înăuntrul tău ai patimi, nu poţi să ai linişte. Şi spune Sfântul Ioan Scărarul că „patimile sunt ca o oaste zgomotoasă” şi zice; „unde fugi, de cine fugi?, răul e înăuntrul tău”.

O altă treaptă este „ascultarea”. Ce înseamnă ascultarea? Ascultarea este împlinirea cuvântului lui Dumnezeu. Nu ajunge să ascultăm ceea ce ni se spune, şi nici să aprobăm, ci [ascultarea este] atunci când împlineşti ceea ce ţi s-a spus. Dacă mai ţin minte ceva din ceea ce mi s-a spus acuma şi mă duc acasă şi împlinesc, pot să spun că am făcut o bucată de ascultare. Să ştiţi că ascultarea este legată de smerenie şi ea este cea care ţine unitatea Bisericii, ea este cea care ţine unitatea familiei, ea este cea care ne face să ne înţelegem între noi, dar nu ne putem înţelege decât atunci când ne smerim. Şi spune Sfântul că „atunci când eu mă smeresc, celălalt se linişteşte”. Atenţie la gâlcevile, la certurile pe care zilnic le avem noi între noi!

Şi ca să leg lucrul acesta de un lucru care se întâmplă zilnic în viaţa noastră, în viaţa de familie, şi zilnic acolo sunt neînţelegeri şi despărţirile se produc mult prea repede, aici, iată găsim soluţia: că, de fapt, prin ascultare, prin smerenie noi putem ţine unitatea familiei. Mântuitorul ne-a arătat ascultarea prin Cruce, deci El a primit suferinţele, şi atuncea noi când ne „răstignim”, când ne anulăm propria voie, propriile pofte, reuşim să ne înţelegem mai bine cu cei de lângă noi.

Sunt unele lucruri, unele trepte pentru care Sfântul Ioan Scărarul ne îndeamnă mult, deosebit, să ne depărtăm de ele, unele lucruri negative, şi aminteşte aici de minciună. Deci să ne depărtăm de minciună! Sigur că minciuna este şi atunci când noi nu înţelegem lucrurile aşa cum trebuie, şi ne păcălim în felul în care noi trăim. Dar minciună este şi atunci când noi mergem cu poziţia asta, vedeţi cum e propaganda asta şi la televizor, şi prin filme, care majoritatea sunt minciună, şi în momentul în care tu răspândeşti lucrurile astea nu faci decât să fii o slugă a lui antihrist.

Pocăinţă este şi o ieşire din idolatria asta, idolatria modernă în care noi suntem astăzi implicaţi şi în care ar trebui să înţelegem nihilismul, curentul ăsta care contestă valorile creştine, da, acest imperiu nou care îşi tot măreşte graniţele şi care, vedeţi, pune nişte condiţii: nediscriminarea sexuală, toleranţa homosexualilor, planificarea familiei şi aşa mai departe. Vedeţi, pe buletine nu mai scrie tata şi mama, ca nu cumva să îi supere pe homosexuali - lucrurile astea se întâmplă, dar noi nu le vedem. Şi atunci noi am intrat în imperiul ăsta al „bunăstării”, al vieţii „mai bune”, pentru că diavolul ştie că face mai multă roadă cu „bunăstarea” decât cu prigoana. Şi atunci „hai la muncă! hai la căpşuni!”, şi copiii i-am lăsat singuri, care au rămas cu internetul, cu televizorul, care îi duce direct acolo unde nu e Dumnezeu. Dacă mai poate cineva să stea împotriva curentului aceluia să ia taurul de coarne!

Şi vedeţi că este cineva, se numeşte Virgiliu Gheorghe, care a scos multe cărţi în care vorbeşte despre efectele televiziunii, efectele internetului asupra copiilor,

asupra creierului. Dacă nu citiţi cărţile măcar faceţi rost de conferinţe, că are conferinţe - Cd-urile sunt mai uşor de ascultat şi acolo au esenţă, şi vedeţi ce vă spune acolo foarte bine despre efectele mijloacelor tehnice asupra copiilor şi faptul că ce or să devină generaţiile de copii peste vreo 30 de ani, deci vai şi amar de capul nostru!

Zice că Dumnezeu nu a făcut iadul şi că de fapt noi singuri [îl facem], că iadul se plăsmuieşte prin propagarea răului, în momentul când noi avem patimi, răutate, acela e focul iadului şi noi confundăm pe cel rău cu Dumnezeu. Şi vă dau doar un exemplu. Spunea cineva că: „aşa de mult ţin la cineva şi mi-i drag de el că sunt gata câteodată să cad în păcat". Cum poţi să numeşti tu asta „dragoste"? Lumea numeşte asta „dragoste", da? Aste e patimă! Dumnezeu e dragoste, dar acolo [în patimă] nu-i Dumnezeu, acolo e cel rău. Şi atunci iată, focul acesta pe care noi îl avem în noi - dacă poţi să iubeşti pe cineva, dar să nu ai patimă asupra lui - focul ăsta pe care noi îl avem pe noi, şi de fapt mărim iadul, e focul desfrânării, focul mândriei, al mâniei, şi noi nu facem decât să mărim iadul. Şi atunci spune: să ne ferim de minciună, să ne ferim să nu osândim pe alţii, că atunci te luptă desfrânarea cea mai tare, să ne ferim de trândăvie, pentru că stăm de multe ori şi zicem că ne relaxăm în faţa televizoarelor.

Virgiliu Gheorghe spunea că are doar câţiva prieteni pe care a reuşit să-i convingă să nu aibă televizoare în casă. Noi aici suntem foarte credincioşi, dar nici de cel rău nu vrem să ne lăsăm. Obişnuinţa e a doua fire, dar e şi idolatrie, în momentul în care devii dependent de un lucru, şi „orice lucru pe care îl iubeşti mai mult ca pe Dumnezeu" - şi arăţi felul cât timp dedici lucrului respectiv, deci ăla „este un idol".

Şi atunci am ajuns la final - da, dacă aţi reţinut măcar o idee - spune că ajungi la linişte sufletească atunci când scoţi patimile dinlăuntrul tău, când iubeşti neagoniseala, o viaţă mai simplă, o viaţă mai în smerenie şi atunci, zice, te apropii de „nepătimire". Ce înseamnă nepătimirea? „Nepătimirea" zice că „aduce cerul în sufletul tău". Şi, iată, zice: "Împărăţia lui Dumnezeu este înăuntrul vostru".

Aşa cum noi admirăm toată natura asta din jur şi cerul, cât e de frumos, câte stele are, spune Sfântul Ioan Scărarul că aşa este şi în sufletul nostru, aşa cum e cerul plin cu stele, aşa şi în sufletul nostru sunt faptele bune, ele strălucesc, şi asta este lucrul cel mai frumos al creaţiei lui Dumnezeu. Ne mirăm de toate lucrurile din jur, dar lucrul cel mai înalt al creaţiei este sufletul ăsta din noi, care a fost făcut să aibă mai mult decât ceea ce vedem noi în jurul nostru.

Să ne ajute Dumnezeu ca să urcăm pe scara asta şi să ajungem la bucurie! Amin!”

Pr. Nicolae Tănase - Predică la Duminica a IV-a din Post (a Sfântului Ioan Scărarul)

Dumnezeu nu iubeşte nemâncarea, ci schimbarea omului.

Sfântul Apostol Pavel ne învaţă că, dacă luptăm după regulă, câştigăm. El ne pune în faţă pe cei ce aleargă la curse. Atunci, ca şi astăzi, exista acest sport. El ne spune că cel care nu se osteneşte la concurs după regula jocului, se osteneşte zadarnic, pentru că nu va câştiga.

Şi noi suntem într-un concurs, într-un efort continuu: vrem să câştigăm Împărăţia Cerurilor. Hristos ne-a învăţat că aceasta o câştigăm prin post, prin rugăciune, prin lucrarea faptelor bune.

Însă şi postul şi rugăciunea şi lucrarea faptelor bune au regulile lor, au poruncile lor. Spre exemplu, fapta bună făcută pentru a fi lăudat de oameni nu aduce plată de la Dumnezeu. Rugăciunea neînsoţită de fapta bună, rugăciunea în care mintea zboară, sunt momente pierdute, timp care nu a folosit.

Şi postul are regulile lui. Destul de mulţi postim. Dacă postim după regulă, primim plata postului. Reguli ale postului, culese de la Sfinţii Părinţi.

Iată aici câteva reguli ale postului: să fim cu luare aminte, căci, dacă nu respectăm regulile, nemâncarea noastră este zadarnică. Înfrânează-te de la mâncare, băutură şi de la orice plăcere trupească. Posteşte nu numai de bucate, ci şi de păcate, înfrânează-ţi cele cinci simţuri (văzul, auzul, pipăitul, gustul, mirosul), ca să fii asemenea „fecioarelor celor înţelepte” din Evanghelie.

„Postul adevărat este abţinere de la orice lucru rău” (Sfântul Teodor Studitul). „Postul acela este adevărat, care este prezent în toate, pe toate le curăţeşte, pe toate le vindecă” (Sfântul Grigorie Palama).

Nu ţine ură, vrăjmăşie sau invidie. Calcă-ţi pe inimă, mergi şi te împacă cu toată lumea şi mai ales cu cei cărora le-ai greşit. Iartă din toată inima ta, pentru ca şi Dumnezeu să te ierte pe tine. Urăşte păcatul şi fugi de el, dar nu urî pe păcătos şi nu-l dispreţui, ci-l compătimeşte. „Cel ce urăşte pe fratele său este în întuneric şi umblă în întuneric şi nu ştie încotro se duce, pentru că întunericul a orbit ochii lui” (I Ioan 2, 11). „Şi ne iartă nouă greşelile noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri” (Matei 6, 12).

Spovedeşte-te cât mai grabnic la preotul tău duhovnic şi nu-l schimba. Mărturiseşte toate greşelile şi patimile, gândurile şi intenţiile rele. Ai grijă, păcatul cel mai mare este cel care te stăpâneşte pe tine.

„Ne-am îmbolnăvit prin păcat, să ne vindecăm prin pocăinţă. Iar pocăinţa fără post este neputincioasă; îndreaptă-te, dar, înaintea lui Dumnezeu, prin post”. (Sfântul Vasile cel mare).

Nu te certa, nu blestema, nu înjura. Cei care înjură se aseamănă celor care au scuipat faţa Domnului nostru Iisus Hristos în timpul pătimirii Sale. „Opreşte-ţi limba de la rău şi buzele tale să nu grăiască vicleşug. Fereşte-te de rău şi fă binele, caută pacea şi o urmează pe ea” (Psalmul 33, 12-13).

Roagă-te cu smerenie în fiecare zi, dimineaţa, seara şi de câte ori poţi. Roagă-te şi pentru binele duşmanilor, împlinind astfel porunca Domnului şi El îţi va da pace în suflet, bucurie şi înţelegere duhovnicească. „Iubiţi pe vrăjmaşii voştri, binecuvântaţi pe cei ce vă blestemă, faceţi bine celor ce vă urăsc şi rugaţi-vă pentru cei ce vă vatămă şi vă prigonesc, ca să fiţi fiii Tatălui vostru Celui din ceruri” (Matei 5, 44-45).

Fă milostenie după puterile tale, adică ai milă de alţii, ca şi Hristos să aibă milă de tine. Ajută orfanii, văduvele, săracii, familiile nevoiaşe sau cu mai mulţi copii, fără a-i judeca pentru lipsurile lor.

Întoarce la credinţă pe cel căzut ori neştiutor, dăruindu-i un sfat bun, o carte de zidire sufletească, o candelă sau o icoană, îndeamnă la o faptă bună şi vino împreună cu el la Sfânta Spovedanie. „Cel ce a întors pe păcătos de la rătăcirea căii lui îşi va mântui sufletul de moarte şi va acoperi mulţime de păcate” (Iacob 5, 20).

Mergi şi vizitează un bolnav, un suferind, un infirm sau un neputincios. Uşurează suferinţa şi vei putea să auzi şi tu, la Judecată, chemarea Mântuitorului de a moşteni Împărăţia Cerurilor, întrucât «bolnav am fost şi M-aţi cercetat» (Matei 25, 36).

Pomeneşte şi fă milostenie pentru cei adormiţi, după rânduielile Bisericii, în semn de iubire, recunoştinţă şi neuitare faţă de ei. Milostenia ta le va ajuta lor şi va îmbogăţi sufletul tău.

„Nu în zadar s-a rânduit prin Apostoli, ca să se facă, înaintea înfricoşatelor Taine, pomenirea celor morţi; ei au ştiut că de aici rezultă mare folos, mare binefacere pentru morţi” (Sfântul Ioan Gură de Aur).

Ai grijă să nu te mândreşti cu postul tău şi cu nimic din ceea ce faci bun, ci în fiecare zi să spui: «Slugă netrebnică sunt, pentru că am făcut numai ceea ce eram dator să fac» (Luca 17, 10).

„Postul este marea armă împotriva ispitelor, precum plăcerea este începutul tuturor păcatelor” (Cuviosul Teofilact al Bulgariei).

„Sfinţii Părinţi au spus că sunt multe deosebiri între trupuri în privinţa hranei. Unul are trebuinţă de puţină, altul de multă hrană pentru ţinerea puterii sale fireşti, fiecare îndestulându-se după puterea şi deprinderea lui. Căci îngreu-nându-se stomacul şi tulburându-se prin aceasta mintea, nu mai poate spune rugăciunea cu tărie şi cu credinţă” (Sfântul Grigorie Sinaitul).

„Dacă postul a fost necesar în Rai, cu atât mai mult este necesar în afară de Rai. Dacă a fost un medicament util înainte de rană, cu atât mai mult este util după rană” (Sfântul Ioan Gura de Aur). Fă din ziua împărtăşirii tale cu Sfântul Trup şi Sânge al Mântuitorului Hristos cea mai fericită sărbătoare a vieţii tale, trăind bucuria Învierii.

Postiţi pentru că aţi păcătuit, postiţi pentru a nu mai păcătui, postiţi pentru a primi darurile Duhului Sfânt şi a păstra ceea ce vi s-a dăruit. Aceasta să fie predica de astăzi, care nu este a mea, este din Sfinţii Părinţi şi acesta să fie îndemnul: să postim cu folos.

Deci există post cu folos şi post fără folos. Acela fără folos înseamnă numai nemâncare, fără a lua seama la Dumnezeu.

Prăznuim astăzi pe Sfântul Ioan Scărarul, unul din sfinţii prăznuiţi în Duminicile speciale ale Postului mare. Îl prăznuim pentru că a fost pildă pentru postire, pildă pentru îndreptare. Îl prăznuim în Duminica a patra din Post, pentru

că el a scris o carte de la care îi vine şi numele, Ioan Scărarul; cartea lui s-a numit „Scara”. Acolo el descrie 33 de virtuţi, în 33 de capitole, ca pe o scară pe care urcă omul.

Călugării pe care el i-a condus, în mănăstirea lui, au înţeles această chemare, de a urca treaptă cu treaptă virtuţile, pentru ca, în cele din urmă, să ajungem la credinţă, la nădejde şi la cea mai puternică virtute: dragostea.

Acest sfânt este călăuzitor, iată, după veacuri şi în duminica aceasta a postului, care ne învaţă să postim şi să fim statornici în virtute.

Am făcut până acum efortul de a posti. Dacă nu l-am făcut, să-l facem de aici înainte. Dumnezeu ne va primi şi pe aceia care postim de azi înainte. În noaptea Învierii vom auzi această chemare: „Veniţi, toţi care aţi postit de la început, de la mijlocul postului, care aţi postit chiar numai din ceasul al 11-lea, veniţi şi cei din ceasul al 12-lea”. Aşa va zice Biserica în noaptea Învierii, prin gura Sfântului Ioan Hrisostom. Toţi suntem aşteptaţi, pentru că nu ştim dacă acela care a postit mai puţin nu cumva e mai plăcut la Dumnezeu decât cel care a postit mult şi fără să respecte regulile, poruncile postului.

De aceea, noi nu ne amestecăm şi nu judecăm pe nimeni: nici pe cel ce a postit, nici pe cel ce n-a postit, nici pe cel ce a postit mult, nici pe cel ce a postit puţin; fiecare după puterea lui. Important va fi să vedem în finalul postului dacă s-a schimbat ceva în noi prin nemâncare. Iar dacă nu, ne-am oprit zadarnic de la o mâncare sau alta, pentru că am rămas aceiaşi, iar Dumnezeu nu iubeşte nemâncarea, ci schimbarea omului.

Părintele Nichifor Horia - Predică la Duminica a IV-a a Postului mare: “De poţi crede, toate sunt cu putinţă celui ce crede!”

“Să ai încredere în Dumnezeu până la capăt! Ceea ce aşteaptă Dumnezeu de la tine este ca tu însuţi, pe de o parte, să-ţi arăţi neputinţa ta, dar să lucrezi împreună cu Domnul la această neputinţă…”

Părintele Nichifor Horia (Iaşi) - Predică la Duminica a 4-a din Post (2011) - a Sfântului Ioan Scărarul, a Fericirilor şi a vindecării fiului îndrăcit (lunatic):

“În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

În Duminica a patra din Post facem pomenirea Sfântului Ioan Scărarul, cel care a trăit în secolul VII şi al cărui supranume, Scărarul, este dat de o lucrare a sa binecunoscută încă din timpul vieţii sale, lucrare numită Scara, lucrare care ne duce cu gândul că toată viaţa duhovnicească a omului este un urcuş, nu poate fi o stagnare, nu poate fi un stadiu la care omul să fie mulţumit cu el însuşi şi să poată spune că iată, până aici este măsura mea sau într-o anume măsură, asta este ceea ce pot eu şi nimic mai mult, o împăcare, poate o siguranţă pe care omul o caută în această lume, însă însăşi scrierea pe care Biserica ne-o pune astăzi înainte ne arată că viaţa noastră este un permanent urcuş spre cunoaşterea Dumnezeului Celui adevărat, un urcuş spre lepădarea de cele mincinoase ale lumii până la câştigarea virtuţilor celor trei: credinţa, nădejdea şi dragostea.

Acesta este chipul scării pe care îl închipuie Sfântul Ioan Scărarul, virtuţi care ne fac să privim cu înțelegere tot ceea ce se întâmplă în jurul nostru, înţelegere că Dumnezeu are un plan în istorie, că şi în zilele noastre lucrează cu fiecare din noi, cunoaşte şi caută gândurile noastre şi cu fiecare alegere a noastră Dumnezeu îndreaptă viaţa noastră spre cunoaşterea Lui, în măsura în care în inima noastră are loc, într-adevăr, această căutare sau spre alegerea pe care am făcut-o noi, bunăoară de o stagnare sau de o zăbovire în a împlini toate cele pe care le avem de împlinit.

Pericopele evanghelice ce s-au citit în această zi sunt două. În prima vedem un tată a cărui suferinţă o înţelegem în paginile Scripturii care ne înfăţişează durerea lui, un tată descurajat, al cărui fiu era lunatic, spune Evanghelistul, în sensul că pătimirea lui se manifesta la anumite faze ale lunii. Şi pătimirea lui nu era una uşoară. Fără explicaţii, fără cuvânt, se declanşa ceea ce am numi azi o criză de epilepsie; fără să fi fost epilepsie, fără să fi fost o boală organică, ci o boală cauzată de duhuri demonice, se arunca la pământ şi spumega şi înţepenea, spre înfricoşarea tatălui, care ştia, totuşi, că acea boală nu este o boală obişnuită, organică, ci era o posedare, o lucrare a demonului în sufletul copilului. Nu înţelegea tatăl nici de ce se întâmplă, nici pentru ce se întâmplă, dar suferea o dată cu copilul lui, pentru că dragostea suferă împreună cu cel pe care îl îndrăgeşti şi care suferă înaintea ta. Şi această suferinţă o vedem peste tot în jurul nostru unde dragostea de părinte este atât de adâncă şi este dragoste care ne cheamă să înţelegem ca şi noi să lărgim inimile noastre nu numai spre copiii sau spre părinţii noştri, ci spre lumea întreagă a fiilor lui Dumnezeu, pentru că toţi suntem chemaţi să-I spunem lui Dumnezeu Tatăl nostru. Şi, după cum suferim pentru fratele nostru sau pentru sora noastră, să lărgim această dragoste şi această înţelegere.

Iată că în dragostea sa, tatăl suferea. Şi vedem că se apropie întâi de ucenicii Mântuitorului, care nu au putut nici să-i dezlege din suferinţă, nici să-i descopere vreo portiţă a înţelegerii. Şi atunci când Mântuitorul coboară din munte - ştim că această întâlnire a avut loc după coborârea din Muntele Tabor a Mântuitorului cu cei trei ucenici - se apropie cu această rugăminte: Iată, Doamne, fiul meu este lunatic şi l-am adus înaintea ucenicilor Tăi, dar n-au putut să-i facă nimic.

Și Mântuitorul cere: Aduceți-l la Mine.

Vedem că în această întâlnire Mântuitorul nu-i descoperă nici cauza pătimirii copilului, nici nu-i explică faptul că boala nu are legătură cu anumite faze ale lunii, nu în sensul că luna ar fi avut, într-adevăr, vreo cauzalitate în declanşarea bolii copilului, ci era mai curând o manifestare amăgitoare a diavolului în legătură cu fazele lunii, ca să ducă în eroare, ca să nu arate că adevărata cauză

era răutatea vrăjmaşului şi lega, cumva, această succesiune de fazele lunii, însă Mântuitorul nu spune nimic despre toate acestea, ci, în acest: Aduceţi-l la Mine, deja este o întâlnire şi, putem spune, o judecată pe care o face deopotrivă tatălui și demonului care-l stăpânea pe copil cu nedreptate. Şi o judecată este pentru fiecare din noi când ne spovedim, când ne apropiem de Sfânta Împărtăşanie şi ne apropiem de Hristos în Taina Sfântului Potir. Este o judecată pentru că, pe de o parte, cunoaştem neputinţa noastră de a stărui în tot binele pe care-l dorim, neputinţă pe care sfâşietor o suspina Sfântul. Apostol Pavel când zicea că in mine este a face binele, dorinţa mea, voinţa mea este de a face binele, dar nu fac binele pe care-l voiesc, ci fac răul pe care nu-l voiesc.

În această sfâşiere noi înşine, pe de o parte, vedem această neputinţă, pe de altă parte, dorind să depăşim aceste neputinţe, şi în întâlnirea cu Hristos trăim noi înșine o judecată, aşa cum a trăit tatăl, o judecată a necredinţei noastre, o judecată a nelucrării noastre - pentru că Hristos nu lucrează ceea ce noi putem lucra şi nu face ceea ce noi putem face; dacă eu am furat ceva şi nu întorc înapoi, spovedania nu înseamnă că iert şi dezleg, ci spovedania înseamnă: întâi rezolvă ceea ce poţi să rezolvi în această viaţă! Ceea ce ai furat să întorci înapoi! După aceea abia vei primi dezlegarea de la Dumnezeu şi de la preot, după ce tu ai întors înapoi ceea ce ai nedreptăţit.

Tatăl se apropie cu acest cuvânt în deznădejdea sa: De poţi ceva, ajută-ne nouă! Nu cu o credinţă desăvârşită şi nici măcar apostolii nu înţelegeau desăvârşit că Cel Care făcea acele minuni, Cel Care le vorbea cu putere multă era Dumnezeu adevărat! Vedem că înşişi apostolii s-au poticnit în momentul Pătimirii lui Hristos, cu atât mai mult acest om, care nu înţelegea că Cel Care făcuse atâtea minuni și avea cuvânt cu putere multă şi a cărui veste se dusese în tot ţinutul era Însuşi Dumnezeu. Credea, cel mult, că este un prooroc ales de Dumnezeu prin care puterea lui Dumnezeu lucrează. Şi, probabil, cu această credinţă s-a dus, dar nici măcar această credinţă cu adevărat puternică, pentru că spune: De poţi ceva, ajută-ne nouă!, ca şi cum puterea lui Dumnezeu ar fi mărginită, ca şi cum Cel la Care s-a dus ar fi lucrat asemenea unui doctor oarecare, care avea anume limitări date de nişte descoperiri în timp, mai mult sau mai puţin desăvârşite.

Şi Mântuitorul îi spune: De poţi crede, toate sunt cu putinţă celui ce crede! Şi întrebăm ce înseamnă această credinţă, ce înseamnă “de poţi crede…”? Adică de poţi avea încredere în Dumnezeu până la capăt. Încredere în Dumnezeu pe de o parte că El este atotputernic şi poate, într-adevăr, să împlinească toate cele ale neputinţei tale, pe de altă parte că Dumnezeu te iubeşte și vrea să împlinească acestea; ceea ce aşteaptă de la tine este ca tu însuţi, pe de o parte, să-ţi arăţi neputinţa ta Domnului, dar să lucrezi împreună cu Domnul la această neputinţă.

Vedem că, după săvârşirea minunii, când Apostolii se apropie de Mântuitorul şi-L întreabă: Noi de ce n-am putut să-l vindecăm?, El le spune că Acest neam de demoni nu iese decât numai cu rugăciune şi cu post, îndemnându-ne şi pe noi înşine să înţelegem că minunea din viaţa noastră, schimbarea din viaţa noastră este împreună-lucrare cu Hristos, nu este doar lucrarea lui Hristos cu noi, ci este și voinţa noastră lucrătoare de a ne schimba. Prin rugăciune, prin post, prin împlinirea a tot lucrul bun, prin îndepărtarea gândurilor rele, prin îndepărtarea împrejurărilor de păcat. Fără această împreună-lucrare, Hristos nu lucrează în locul nostru sau împotriva noastră. Şi de aceea îi spune tatălui: De poţi crede, toate îi sunt cu putinţă celui ce crede!

Şi atunci, tatăl rosteşte sfâşietor: Cred, Doamne, ajută necredinţei mele! Şi acest cuvânt Biserica ni-l pune înainte astăzi, ca şi noi să vedem în sufletele noastre cât este credinţă şi cât este necredinţă, cât dintr-o zi lucrăm cu gândul la Dumnezeu și credem în El și cât lucrăm punându-ne nădejdea în priceperea noastră, în chivernisirea noastră, în felul nostru de multe ori alunecos și mincinos de a ne aranja, chiar viclean, anumite lucruri şi în măsura în care în noi e necredinţă mai mult decât credinţă și noi să învăţăm acest strigăt care vine dintr-o inimă zdrobită, inimă zdrobită de care Sfântul Prooroc David în Duhul Sfânt spune că Dumnezeu nu o va urgisi.

Cred, Doamne, ajută necredinţei mele! Cu acest cuvânt drept înţeles dacă plecăm de la Biserică astăzi, plecăm mai îmbogăţiţi. Cred, Doamne, ajută necredinţei mele! Şi atunci Dumnezeu împlineşte minunea şi strigă la duhul mut din copil cu putere, am spune astăzi: cu autoritate, autoritatea Celui Sfânt, a lui Dumnezeu întrupat, a Celui Care iubea pe tată şi pe copil deopotrivă, a Celui Care era sfinţenia absolută: Duh mut şi surd, ţie-ţi spun, ieşi din acest copil şi să nu mai intri în el!

Şi atunci s-a întâmplat minunea, că a ieşit duhul, am putea spune astăzi că într-un chip spectaculos, într-un chip evident, copilul rămânând mult timp după aceea ca şi mort, deşi perfect conştient, dar ca şi mort.

Iată că pericopa evanghelică de astăzi ne învaţă să înţelegem că viaţa noastră nu este numai criza economică sau vidul legislativ sau corupţia unor oameni, ci este o luptă cu duhurile şi în această luptă se lucrează nu starea noastră mai bună sau mai rea, nu educaţia sau sănătatea la nivel global, ci se lucrează însăşi mântuirea noastră, sensul vieţii noastre: a-L cunoaşte pe Dumnezeu şi a trăi în răspunsul pe care îl dăm lui Dumnezeu prin iubirea noastră.

Între cele două pericope evanghelice este această legătură: că Sfântul Ioan Scărarul este unul dintre cei care au spus DA lui Dumnezeu, este unul dintre cei care au înţeles minciuna siguranțelor şi desfătărilor acestei lumi de a-l împlini

desăvârşit pe om. Şi, când a înțeles aceasta, a ales viaţa de luptă împotriva duhurilor minciunii prin post şi rugăciune. A fost un adevărat postitor şi un adevărat rugător şi treptele, cele 30 de trepte pe care le vedem în Scara sa, scară pe care o vedem zugrăvită pe mănăstirile noastre atât de renumite, Suceviţa şi celelalte din Bucovina, vădind prin aceasta că oamenii cunoşteau şi apreciau acest mesaj. În Scara, aceste trepte Ioan Scărarul le-a trecut, le-a străbătut cu piciorul său, nu a scris o scriere teoretică, după ce a studiat în vreo bibliotecă cărţi de filosofie foarte frumoase şi foarte adânci, ci au fost lucruri care au venit dintr-o experienţă de viaţă, dintr-o schimbare a vieţii lui prin credinţă şi prin lucrarea dumnezeieştilor porunci.

De aceea, Scara lui Ioan Scărarul, scrisă atât de accesibil tuturor, este o scriere la care Biserica ne îndeamnă pe toţi astăzi s-o citim. Se găseşte în Filocalie, o veţi găsi la bibliotecă, nu vreau să fac nici măcar rezumatul sau recenzia acestei cărţi, ci vă îndemn pe toţi să o citiţi. Este scrisă adânc, dar cu o anume claritate şi simplitate, pentru orice credincios. Nu trebuie să fii iniţiat în ale teologiei ca să înţelegi. Spuneam că începând de la prima treaptă, cea a lepădării de deşertăciunea lumii, până la împărtăşirea echilibrului care vine din virtuţile credinţă, nădejde şi dragoste, Sfântul Ioan Scărarul scrie cu talent şi cu o mare frumuseţe şi cu umor pe alocuri despre pericolele ce pândesc pe acest urcuş adevărat, dar greu, pericole care vin din păcatele ce se luptă cu noi: lăcomie, egoism, clevetire şi toate celelalte, şi pe toate le descrie în umbrele lor, dar şi ne arată cum să ne putem lupta cu ele pentru a deveni sfinţi, pentru a scoate din noi toţi demonii muţi şi surzi, muţi în faţa păcatului, muţi când e vorba de compromis, muţi când e vorba să vădim nedreptatea din jurul nostru, surzi atunci când nu vrem să-l auzim pe aproapele nostru în suferinţă, atunci când nu-i auzim cuvântul sau suspinul inimii.

Şi cea de-a doua pericopă evanghelică, a Fericirilor, este legată de Sfântul Ioan Scărarul pentru că Fericirile însele sunt o anume scară pe care noi trebuie să urcăm pentru a-L cunoaşte pe Hristos. Fericirile, ca şi poruncile, începând cu prima, ne vădesc cum să trăim cu adevărat pe pământ ca să împlinim misiunea noastră, ca să găsim fericirea pe care o căutăm.

Şi, în cuvântul de acum, nu m-aş referi decât la prima fericire, de multe ori atât de prost şi de strâmb înţeleasă, chiar şi de oameni care au acces la înţelepciunea acestei lumi, dar se vede că, fără descoperirea lui Dumnezeu, se strâmbă cele drepte în ochii lor:

Fericiţi cei săraci cu duhul…, pe care marele critic Nicolae Manolescu o înţelegea ca pe fericiţi cei ignoranţi - nici pe departe! O înţelegea ca fericiţi cei ignoranţi pentru că, în simplitatea lor, Dumnezeu va scrie acolo ce vrea, un fel de manipulare pe care omul o face în inima celui prost sau ignorant. Nici pe

departe aşa ceva! E adevărat că Hristos Însuşi pe pământ nu Şi-a ales apostolii din marii cărturari ai acestei lumi, ci din pescari şi din oameni simpli, dar nu acesta a fost criteriul, ci asta a fost o judecată a lumii, că aceşti oameni simpli, nu cărturari, nu prinţi, oameni care n-au avut acces la cultură şi la anumite rafinamente, aceşti oameni simpli au putut să primească cuvântul lui Dumnezeu şi au putut să-L primească drept.

Ce este această simplitate, “fericiți cei săraci cu duhul”? Este o sărăcie a argumentelor atunci când vrem să ne împotrivim unui adevăr! Este o simplitate între da şi nu! Este o hotărâre de a împlini cele ce ne sunt clare și evidente. De multe ori, în sofisticarea ideilor şi argumentelor sale, omul se împotriveşte lui însuşi! Ştie că, într-adevăr, ar fi bine să nu mintă sau să nu curvească sau să nu ucidă, dar, pentru el, între da şi nu, alege într-adevăr să nu împlinească porunca lui Dumnezeu, găsindu-şi argumente, motivaţii. Or, simplitatea, sărăcia duhului, este cea care, între da şi nu, alege pe da! Şi-l alege fără să se înşele pe el în argumente mai mult sau mai puţin raţionale, în argumente mincinoase, fără să justifice luişi şi lui Dumnezeu minciuna vieţii lui.

Astăzi, oamenii trăiesc de multe ori căutând să-și facă o imagine a sinelui convingătoare pentru ceilalţi, pentru ei înşişi, mai puţin decât a trăi în această simplitate, în această sărăcie a duhului, care înseamnă nimic mai puţin decât sinceritate, decât hotărârea de a fi cu adevărat credincios lui Dumnezeu. Faptul că Hristos şi-a ales apostolii nu din învăţaţii acestei lumi, ci din oamenii simpli ai acestei lumi este o judecată a acestei lumi, aşa cum spunea Sfântul Apostol Pavel, că de vreme ce nu prin înţelepţii acestei lumi au putut, într-adevăr, să cunoască cele ale credinţei, cele ale Duhului, a binevoit Dumnezeu să Se descopere celor simpli, celor neînţelepţi.

Asta nu înseamnă că nu sunt şi oameni care au acces la înțelepciunea acestei lumi şi atunci când au avut acces şi inimă sinceră şi inimă hotărâtă a împlini cuvântul lui Dumnezeu nu au devenit mai mari decât cei simpli. Şi ne gândim aici la Sfinţii trei Ierarhi - cine a fost un Sfântul Ioan Gură de Aur sau un Sfântul Vasile cel mare? Au fost oameni care au strălucit în învăţătura veacului lor mai mult decât toţi cei din breasla lor, putem spune, şi care, atunci când au cunoscut, asemenea pescarilor Ioan sau Petru sau Iacov, adevărul lui Dumnezeu, în acel moment n-au mai stat la îndoială între da şi nu, n-au mai stat să-şi justifice nepăsarea şi teama şi lipsa de curaj, ci, împreună, precum aceia, au spus da şi tot ceea ce chivernisiseră până atunci, înțelepciunea şi cunoştinţa acestei lumi, au putut, într-adevăr, să rodească în chip însutit.

În faţa atâtor sensuri ce se deschid din pericopele ce s-au citit azi, iubiţi credincioşi, în faţa personalităţii Sfântului Ioan Scărarul, să ne rugăm Bunului Dumnezeu ca şi noi, în acest Post şi în toată viaţă noastră, să urcăm cu bărbăţie

şi cu simplitate, cu sărăcie a duhului, pe treptele devenirii duhovniceşti. Să învăţăm că sfinţenia noastră şi ieşirea din mirajul patimilor şi al poftelor nu se face în chip magic, nu lucrează magic Hristos în noi, ci împreună cu noi, atunci când noi ne silim cu postul şi cu rugăciunea şi cu lupta împotriva tuturor gândurilor celor rele. Să înţelegem că ceea ce ne opreşte a urca pe ultimele trepte este slăbănogirea şi necredinţa noastră şi să strigăm împreună cu tatăl din Evanghelie: Cred, Doamne, ajută necredinţei mele! Împlineşte dorul meu de sfinţenie şi dă-mi puterea să săvârşesc această sfinţenie. Amin.

Dumnezeu să ne ajute!”

Părintele Dosoftei de la Putna - Predică în Duminica vindecării lunaticului: Credinţa lucrătoare = Smerenia lepădării de nădejdea în sine

Părintele Dosoftei Dijmărescu - Predică la Duminica Sfântului Ioan Scărarul / Vindecarea fiului lunatec (2011)

Cred, Doamne, ajută necredinţei mele!

"Iubiţi credincioşi, al patrulea popas duhovnicesc al duminicilor din Postul mare este închinat Sfântului Ioan Scărarul, Scara Sfântului Ioan Sinaitul, pictată pe zidul nordic al Mănăstirii Suceviţa monahul din primul mileniu creştin care a scris „Scara", cartea treptelor duhovniceşti, acea scară care este zugrăvită şi pe pereţii exteriori ai mănăstirilor de aici, din Bucovina, şi la care fiecare cugetă că trebuie să ne aflăm pe una din treptele ei şi trebuie să mergem mai sus. Această duminică urmează celei în care am auzit despre luarea crucii, şi este urmată de duminica Sfintei Maria Egipteanca. Dacă în duminica trecută am înţeles, poate, mai mult, şi, în general, în fiecare an în acea duminică a Sfintei Cruci ne dăm seama de ce înseamnă Crucea pentru creştini şi că este calea Domnului şi calea omului pentru înviere, dacă duminica următoare, cea închinată Sfintei Maria Egipteanca, ne arată roadele unei pocăinţe îndelungate şi ajungerea în acea stare promisă cu două duminici în urmă, la luarea Sfintei Cruci, duminica aceasta, dintre ele, prin Evanghelia care se citeşte, şi în care, desigur, poate putem găsi în ea multe înţelesuri, ne oferă un ajutor. Şi anume, plecând la drum, punând piciorul pe prima treaptă a scării duhovniceşti, şi gândindu-ne că trebuie să ajungem la ultima cândva, ne poticnim, ne împotmolim, şi nu ştim cum să

facem să mai urcăm o treaptă, nu ştim dacă mai putem să mai urcăm o treaptă, şi atunci avem nevoie de sprijin.

Prima din cele două pericope evanghelice a duminicii de astăzi, vindecarea fiului lunatic, de la Sfântul Marcu, ne arată un model pentru cum putem noi să urcăm încă o treaptă atunci când nu mai ştim ce să mai facem şi chiar ni se pare că nu mai avem ce să facem.

Învățătorule, îi spune un om din mulţime Mântuitorului Iisus, am adus la Tine pe fiul meu, care are duh mut. Şi oriunde îl apucă îl aruncă la pământ şi face spume la gură şi scrâşneşte din dinţi şi înţepeneşte. Şi am zis ucenicilor Tăi să-l alunge, dar ei nu au putut.

Dacă am fi fost de faţă atunci şi l-am fi văzut pe acest tată, cu siguranţă că ne-am fi cutremurat. În câteva cuvinte, scurte şi aspre, a descris toată suferinţa fiului, suferinţa sa, neputinţa lui ca părinte, neputinţa Apostolilor care erau, ştim prea bine, şi ştia şi el, ucenici ai lui Iisus, Cel ce făcuse atâtea minuni. Pe lângă aceste suferinţe şi neputinţe, foarte bine oglindite în cuvintele sale, ele reflectă şi o mare dragoste, dragostea de părinte, care îi dă o îndrăzneală sfântă în a cere cu tărie, aproape a porunci ca fiul său să-i fie vindecat. Căci, ne spune Sfântul Marcu, Apostolilor le zisese să-l vindece pe fiul său, dar Mântuitorului nu Îi cere, ci Îl pune în faţa realităţii: Am adus pe fiul meu, pe care ucenicii Tăi nu l-au vindecat. Şi mai avem în aceste cuvinte credinţa - căci acest tată nu este, într-un fel, obraznic doar din durere şi iubire, ci şi din credinţă. Mintea lui va fi gândit: Doamne, Tu ai făcut minuni, ai vindecat, ai trimis pe ucenici să vindece. Ei nu l-au putut vindeca, deci vindecă-l Tu.

Acestei bărbăţii cu care el înfăţişează situaţia aproape acuzator, Mântuitorul îi răspunde pe măsură. Pe de o parte, va adeveri că nu este firesc ceea ce s-a întâmplat; pe de altă parte, îl va ridica pe tată la o înţelegere mai adâncă a fiului său, a problemei lui, dar şi a propriei sale probleme.

Mântuitorul, răspunzând lor, a zis: O, neam necredincios, până când voi fi cu voi? Până când vă voi răbda pe voi? Aduceţi-l la Mine.

Puţina credinţă a poporului şi a Apostolilor era pragul de care nu se trecea pentru a-l vindeca pe copil. Nu era o lipsă de credinţă teoretică, ci era o lipsă, o puţinătate a credinţei ca legătură cu Dumnezeu. Acea legătură nevăzută, dar la fel de hotărâtoare pentru viaţa noastră precum este şi sufletul. Şi sufletul este nevăzut, dar simțirile şi hotărârile dinlăuntrul nostru determină faptele de aici şi starea noastră în veşnicie. Acest fel de credinţă era necesar a se completa.

Copilul s-a adus la Domnul Iisus, şi, văzându-L pe Iisus, duhul îndată a zguduit pe copil, şi, căzând la pământ, se zvârcolea spumegând.

Acum s-a arătat cauza bolii copilului şi a neputinţei Apostolilor. Boala copilului era posedarea, starea în care libertatea sufletului omului este pierdută într-o mare măsură, demonii acţionând nu din afară, prin îndemnuri şi atacuri, ci cumva dinlăuntrul omului. Harul Duhului Sfânt, dumnezeirea lui Iisus, deplină, a făcut ca ceea ce era nevăzut să devină vizibil şi inteligibil, a făcut ca boala copilului să se vădească a nu fi una trupească, ci el suferea duhovniceşte. Poate în faţa unui om obişnuit, demonii şi-ar fi camuflat bine prezenţa - bunăoară în spatele unei boli psihice, poate reală şi ea, dar nu singura prezentă şi nu cea mai importantă în om, ori în spatele unei neputinţe dobândite chiar de la naştere, aşa cum adeseori se întâmplă astăzi, când acţiunea demonilor aflată în spatele unor boli ori a unor probleme personale, ori chiar a unor probleme sociale, războaie, nu este văzută, ci se caută doar vini ale oamenilor şi nu se vede ale cui marionete suntem, prin patimile care ne stăpânesc.

Pentru a vedea cu toţii că Dumnezeu l-a vegheat pe acest copil şi până acum şi că doar neputinţa lor este cea care nu a reuşit să cheme mai mult lucrarea lui Dumnezeu, Mântuitorul îl întreabă pe tatăl copilului: Câtă vreme este de când i-a venit aceasta?

Prin această întrebare, atunci când copilul se zvârcolea pe jos, Mântuitorul îl pune la încercare pe tată. O astfel de întrebare era oare importantă pentru cineva care învie morţii? Nu! Nu pentru El, nu avea nevoie de ea pentru a-l vindeca. Era importantă pentru cei de faţă. Iar tatăl a răspuns: Din pruncie, şi de multe ori l-a aruncat în foc şi în apă, ca să-l piardă.

Chiar dacă l-a aruncat în foc şi în apă ca să-l piardă, Dumnezeu nu a îngăduit aceasta şi El i-a adus pe părinţi în preajmă atunci când copilul se arunca. Mai bine zis, când era aruncat în foc ori în apă. Sau pe alţii, care-l vor fi salvat de multe ori, i-a adus Dumnezeu, îngăduind boala pentru a se întări părinţii lui în răbdare şi dragoste şi pregătindu-i pentru a spori credinţa. Când tatăl a spus că fiul său suferea din copilărie, aşa cum păţim și noi când ne aducem aminte de o durere îndelungată și veche, şi-a amintit, de bună seamă, câtă durere şi neputinţă strânsese în el, şi s-a clătinat. Dacă nici ucenicii Acestui Învăţător nu putuseră face nimic, oare El va putea? Îndoiala îi prinde sufletul şi dă puţin înapoi. Acum spune: Dar de poţi ceva, ajută-ne, fiindu-Ţi milă de noi!

Înainte era mult mai hotărât; acum spune: Dacă poţi ceva. Dar Mântuitorul Iisus nu a căutat la slăbiciunea tatălui. Nu s-a smintit de neputinţa aceasta a lui, de cât de uşor a trecut de la tonul aproape poruncitor şi plin de hotărâre la şovăială, ci l-a încurajat şi i-a arătat drumul pe care poate să iasă şi el din fundătura greşită a

îndoielii şi să afle şi calea spre vindecarea fiului pe care îl iubea. Şi modul acesta în care Mântuitorul s-a comportat ne este de folos nouă, tuturor, căci adesea ne aflăm în astfel de situaţii în care vrem să ajutăm pe cineva şi nu avem dibăcia, înţelepciunea, de fapt nu avem smerenia necesară pentru a face ceea ce trebuie. Mântuitorul reuşeşte pentru că în firea Lui este acea smerenie despre care noi uităm, că la Dumnezeu smerenia nu este ici şi colo, nu este căutată, ci este în firea Lui. Şi aşa cum uităm despre smerenia Părintelui Ceresc, aşa uităm câteodată, şi adesea când suntem la încercare, despre smerenia pe care noi trebuie să o căutăm mai ales în acele momente când orgoliul, mândria, încep să ne cuprindă, să ne sfâşie sufletul şi limpezimea minţii. Căci dacă ne întreţinem sănătatea atunci când suntem cât de cât sănătoşi, cu atât mai mult luăm medicamente atunci când suntem bolnavi.

Mântuitorul nu îl ceartă pentru că a început să se îndoiască, nu Se tulbură pentru că Îi pune aşa de repede puterea la îndoială, că atât de repede i s-au împăienjenit ochii duhovniceşti, ci caută un mod prin care să-l aducă la adevăr. Ce treaptă să-i arate, apropiată de el, și pe care are suficientă putere să păşească, ca să-l scoată la liman? Atunci când ne aflăm într-un impas cu cineva dintre noi, când ne certăm, când părinţii îşi învaţă copiii şi vrem cu adevărat să facem voia lui Dumnezeu, două calităţi trebuie să aibă ajutorul pe care vrem să-l dăm: treapta pe care îi cerem celuilalt să păşească să-i fie aproape, să-i fie accesibilă şi să nu ducă la noi, la persoana celui care vorbeşte, ci să ducă la adevăr, la Dumnezeu. Aşa face Mântuitorul acum: nu evaluează credinţa sa care era în scădere, nu îi stârneşte orgoliul, reproşându-i că poate şi el, ca părinte, are vreo vină în boala din copilărie a copilului, şi nu se propune pe Sine, ca om. Îi propune ceea ce orice om de bună-credinţă poate: Dacă poţi crede - adică încearcă să crezi, nu în Mine, ci în lucrarea lui Dumnezeu, şi Mă vei afla şi pe Mine ca Dumnezeu. Şi adevărul acestei trepte: Toate sunt cu putinţă celui ce crede.

Se smereşte şi nu Se propune pe Sine ca vindecător, ci indică tatălui copilului să-şi îndrepte sufletul către Dumnezeu, Adevărul desăvârşit, acolo unde toate sunt cu putinţă, toate cele bune, desigur.

Tatăl poate să păşească pe această treaptă, şi păşeşte iute şi cucerit sufleteşte de smerenia şi dragostea Mântuitorului. Iar cuvântul lui este ca o explozie de nădejde.
Şi îndată strigând tatăl copilului, a zis cu lacrimi: Cred, Doamne, ajută necredinţei mele!

Iubiţi credincioşi, aceste cuvinte, Cred, Doamne, ajută necredinţei mele, cuprind o mare taină. Este parte din taina apropierii noastre de Dumnezeu, a omului limitat şi creat de Dumnezeul cel nelimitat şi necreat, a celor ce se simt și suntem cu adevărat păcătoși de Cel pe Care Îl ştim şi Îl vedem şi ştim că este

fără de păcat, curat. Această apropiere se face pentru că El, Cel necreat, a întins mâna celui creat. Pentru că, aşa cum spune Sfântul Ioan Evanghelistul, El ne-a iubit mai întâi pe noi.

Şi noi urmăm iubirii Lui, iubindu-L. Nu noi, cu puterea noastră, săvârşim apropierea, ci voia Lui o doreşte şi puterea Lui o lucrează. Noi spunem acel Fie mie după cuvântul Tău al Maicii Domnului, ori acest Cred, Doamne, ajută necredinţei mele de astăzi. Dacă Tu, Doamne, mă chemi şi mă porţi către Tine, eu vin.

Această atitudine pare atât de firească când o auzim sau când îi încurajăm pe alţii, dar, de multe ori, ne scapă faptul că nu o împlinim în viaţa noastră. Şi nu o împlinim pentru că ea, de fapt, este însoţită de un efort uriaş: efortul lepădării de sine.

Acum tatăl nu mai cere nimic concret; nu mai avea nimic de dat, nu mai avea nimic al său. Se aruncă năvalnic, dar ferm, înspre braţele deschise ale lui Dumnezeu. Tot ce e al lui - credinţa pe care o are, şi ştie acum că a primit-o de sus - dar şi tot ceea ce nu are - necredinţa mea, spune el, ştie că o poate primi. Este, cumva, total liber, neînchistat în sine de nimic, nici de ce are, nici de ce nu are. Este omul fără frică şi fără nădejde în sine, acea nădejde în sine care duce la frica de necunoscut. Şi de acum, desigur, urmează ceea ce era firesc, ca Dumnezeu să-l cuprindă în braţe, să-l prindă pe cel ce I se dăruieşte deplin.

Iar Iisus a certat duhul necurat, zicându-i: Duh mut şi surd, Eu îţi poruncesc, ieşi din el şi să nu mai intri în el. Şi răcnind şi zguduindu-l cu putere, duhul a ieşit, iar copilul a rămas mort, încât mulţi ziceau că a murit.

A numit Domnul duhul cel necurat mut şi surd, adică incapabil de dialog, căci, în chip fundamental, demonii şi păcatul ne închid pe noi în noi înşine. Devenim surzi faţă de Dumnezeu şi faţă de ceilalţi, şi muţi faţă de Dumnezeu și de ceilalţi. Şi chiar dacă vorbim şi auzim cu simţurile fizice, cu gura, cu urechile, cu ochii, atunci când sufletul nostru este stăpânit de păcat şi îl urmează fără să se lupte cu el, nu mai auzim glasul lui Dumnezeu în inimă, nu mai facem ascultare de el, nu mai auzim vocea sufletelor celorlalţi oameni şi nu mai ştim nici noi să vorbim cu Dumnezeu şi cu oamenii.
La capătul opus al acestei stări de muţenie şi surzenie se află sfinţii. Sfântul aude şi ascultă glasul lui Dumnezeu, simte care sunt adevăratele nevoi ale oamenilor şi ştie ce să ceară şi lui Dumnezeu, şi oamenilor.

Despre un sfânt, Sfântul Nicolae Velimirovici, care a trecut la Domnul în 1956, cineva spunea că ştie să vorbească şi lui Dumnezeu, şi oamenilor, și demonilor. Iar Sfântul Apostol Iacov spune: Cel ce nu greşeşte în cuvânt este bărbat

desăvârşit. Adică a ajuns la acea stare duhovnicească maxim posibilă în trup. Şi atunci, ştiind că suntem neputincioşi, şi că cuvintele noastre, chiar și bine intenţionate, nu reuşesc uneori să atingă adevărul pe care îl dorim, este bine dacă în discuţiile noastre mai aprinse cu alţii, atunci când nu mai reuşim să ne înţelegem acolo unde ar trebui să ne înţelegem, în familie ori acolo unde trăim și lucrăm, să ne acoperim şi noi cu un acoperământ asemănător cu al tatălui de astăzi: Doamne, eu ce am putut am făcut, mai mult tu poţi să faci, miluieşte-ne şi ne ajută!

Am spus adineauri că Dumnezeu îl ia deplin în braţe pe cel ce I se dăruieşte deplin. Îi porunceşte duhului să nu mai intre în copil niciodată. Dar îndată după această poruncă, lucrurile nu s-au liniştit deplin imediat. Demonul mai dă un ultim asalt, răcnind şi zguduindu-l cu putere. Abia apoi iese din el. Asaltul demonului nu era numai împotriva copilului, ci împotriva tatălui. Dacă tatăl şi-ar fi pierdut cumpătul în aceste momente şi ar fi cârtit, poate că lucrurile nu s-ar fi desfăşurat aşa cum au fost atunci. Căci, pe lângă vindecarea copilului, şi tatăl a câştigat ceea ce nu avea.

Şi aş aminti aici de o întâmplare povestită de părintele Paisie Aghioritul. Tot un tată cu un fiu bolnav a venit la el, în Sfântul Munte, şi i-a cerut ajutorul pentru copil, care era pe moarte. Părintele Paisie i-a spus că va fi bine, copilul se va însănătoși, dar trebuie ca şi tatăl său să dea ceva, să facă o jertfă. Şi pentru că acesta fuma, i-a spus să se lase de fumat. Tatăl i-a promis, şi copilul s-a făcut sănătos. Dar apoi tatăl iar s-a apucat de fumat. Copilul s-a îmbolnăvit din nou, şi de data aceasta a murit. În ceea ce-l priveşte pe copil, acesta s-a dus la Dumnezeu cu nevinovăţia copilăriei; în ceea ce-l priveşte pe tată, spre deosebire de cel de astăzi care a câştigat şi el, acel tată a pierdut posibilitatea despătimirii, dar și alte virtuţi la care ar fi avut putinţa să ajungă făcând acea ascultare.

Să ne întoarcem la vindecarea copilului. Mântuitorul îl ia de mână cu blândețe şi îl ridică. Ucenicii Îl întreabă de-o parte, rușinați de neputinţa lor: De ce noi n-am putut să-l izgonim?

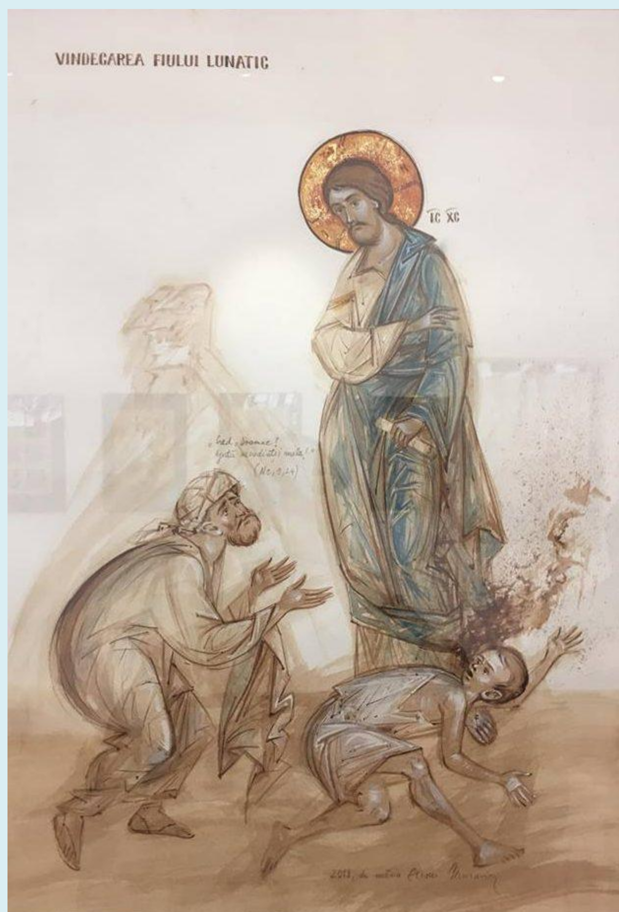
Mântuitorul nu-i ceartă, căci ştia treapta duhovnicească în care se aflau. Le spune: Acest neam de demoni nu poate ieşi cu nimic decât numai cu post și rugăciune.
Şi ucenicii posteau, și ucenicii se rugau. Rugăciunea Domnului, însă, era aceea a Fiului către Tată, deplin conştientă de răspuns şi cu totul smerită. Iar postul Domnului era lepădarea totală de Sine, la care ucenicii nu ajunseseră încă. Aceste cuvinte ale Domnului şi, mai ales, comportarea Lui, nădăjduiesc că ne pot ajuta, şi cu siguranță că pot, pe cei ce ne aflăm pe această scară a vieţii noastre.

Căci pe lângă scara Sfântului Ioan Scărarul, cea verticală, către adâncul sufletului nostru, unde se află Harul Duhului Sfânt, şi a cărui capăt este Hristos Domnul, aşa cum este înfăţişat şi în picturi la Suceviţa, bunăoară, pe lângă această scară verticală avem şi scara vieţii, în care fiecare încercare, atunci când credinţa ori răbdarea ori nădejdea ori sufletul nostru ori dragostea ne sunt puse la îndoială, fiecare astfel de încercare este, de fapt, o treaptă. Dacă ne lăsăm cu totul în mâna lui Dumnezeu şi încercăm să facem nu numai ceea ce putem, ci încercăm să Îl aducem pe El să lucreze pasul următor în viaţa noastră, o să putem păşi pe acea treaptă. Şi acea treaptă ne va duce către următoarea treaptă şi aşa mai departe.

De câte ori ni se pare că nu mai există soluţie, că nu mai există nici o posibilitate, de fapt ea există. Şi nu este vorba despre ceea ce noi numim compromis, adică ceva care caută să aducă pacea ori să liniştească o situaţie, dar fără a găsi adevărul, ci în fiecare situaţie există o soluţie de la Dumnezeu care zideşte duhovniceşte pe toţi cei implicaţi care sunt de bună credinţă. Şi dacă reuşim să întrebăm cu credinţă pe Dumnezeu prin duhovnic, prin cei care sunt alături de noi în acea problemă, o să primim de fiecare dată sfatul de care avem nevoie pentru a păşi pe următoarea treaptă. De multe ori se întâmplă că, întrebând pe duhovnic în legătură cu o situație concretă şi lungă de povestit, el ne spune câteva cuvinte pe care, poate, le-am mai auzit: să avem răbdare, să ne smerim, să ascultăm, să facem pocăinţă. Şi câteodată inima ne este puţin cuprinsă de îndoială: da, dar toate aceste ştiu că trebuie făcute şi le-am şi făcut. Dar ni se pare nouă că nu funcţionează. Nu este deloc aşa! Dacă vom face încă o dată şi încă o dată ceea ce ne va spune, aceste cuvinte, acele sfaturi ne vor duce pe următoarea treaptă. Dacă, însă, vom vrea să ajungem pe ultima treaptă dintr-o dată, desigur că nu vom putea, pentru că Dumnezeu ne-a dat timpul vieţii pentru a ajunge pe ultima treaptă. Acele cuvinte ne vor ajuta să ajungem pe treapta care este cea mai aproape de noi. Şi, de fapt, pentru prezent atât avem de făcut. Viitorul este în mâna lui Dumnezeu. Şi dacă noi facem, cum a făcut tatăl de astăzi, ceea ce trebuia în acel moment, pe lângă rezolvarea problemei căpătăm şi acea nădejde că şi la următoarea treaptă vom găsi o soluţie.

Sfântul Ioan Scărarul să ne ajute în săptămâna care vine şi să ne ajute ca, de fiecare dată când nu vom mai vedea calea către următoarea treaptă, să avem acea smerită credinţă care ştie că este, mulţumeşte lui Dumnezeu, dar ştie şi că trebuie completată şi Îi cere lui Dumnezeu şi mărturiseşte: Cred, Doamne, ajută necredinţei mele! Amin.

Zdrobirea unui tată epuizat şi mila unui Dumnezeu care caută la inima omului. Credinţă, sinceritate, mărturisire, durere, neputinţă, putere...

icoană de mâna Elenei Murariu

Puterea sincerităţii smerite

"Nu te uita la om din ce cauză suferă, ci uită-te la cât de mult suferă!" (Cuv. Sofronie de la Essex, citat de părintele Rafail Noica)

Exista tendinţa de a-l judeca cu multă uşurinţă pe tatăl copilului posedat de duhul mut şi surd, pentru că ar fi pus la îndoială puterea vindecătoare a Mântuitorului său că, pasămite, i s-ar fi adresat oarecum necuviincios, lipsit de nobleţe, introducând modul condiţional sau dubitativ în cererea sa ("Dar de poţi ceva, ajută-ne, fiindu-Ţi milă de noi!")

Dacă omul nu s-ar feri să facă exerciţiul necesar al empatiei, al punerii în locul "personajului" pericopei evanghelice, poate ar înţelege adâncul zdrobirii, al deznădejdii, dar şi al epuizării unui tată care îşi vede zilnic, din pruncie începând, cum fiul său iubit este chinuit, desfigurat şi batjocorit cumplit de demoni ("Şi oriunde-l apucă, îl aruncă la pământ şi face spume la gură şi scrâşneşte din dinţi şi înţepeneşte"), cum este adus adesea în pericol de moarte ("Şi de multe ori l-a

aruncat şi în foc şi în apă ca să-l piardă”), cum îi sfâşie inima neputinţa de a-l ajuta şi, în cele din urmă, cum şi-a consumat în zadar toate posibilităţile de a mai spera la o salvare (“Şi am zis ucenicilor Tăi să-l alunge, dar ei n-au putut.”)

Asistăm la momentul în care acest om distrus, epuizat şi, în plus, profund descurajat de ratarea ultimei sale încercări (apelul la ucenicii care i-au dezamăgit aşteptările), recurge la ultima sa “şansă”: “Învăţătorul” Iisus, despre care auzise că ar mai fi săvârşit niscaiva fapte minunate.

Să ne dăm seama, totuşi, că nefericitul tată nu ştia ceea ce ştim noi astăzi când citim sau auzim, relaxat, Evanghelia, el nu primise încă darul credinţei şi al cunoştinţei Adevărului. Peste orice, era absorbit şi copleşit de propria sa problemă, de nenorocirea care îi solicită toate energiile, fără a se da însă bătut. Iubirea părintească disperată îl făcea să spere că “trebuie” să existe o soluţie, după care aleargă cu sfântă încăpăţânare. Sleit de orice putere, îşi agăţă ultimele sale fărâme de nădejde, atâtea câte mai rămăseseră, de acest Om deosebit, despre care nu ştia că este Însuşi Dumnezeu Întrupat, pe care nu îl mai văzuse până atunci, despre a cărui faimă doar auzise.

Însă şi despre apostoli probabil că auzise lucruri nemaipomenite şi totuşi… nu au fost în stare de nimic pentru bietul său copil lunatic. E de înţeles atunci că nu avea cum să ştie nici dacă Hristos chiar poate sau nu “ceva“, adică, ceva mai mult decât au putut ucenicii Săi, iar îndoiala sau teama unui nou eşec era greu să nu se cuibărească în sufletul lui deja mult prea obişnuit cu neputinţa iremediabilă, cu eşecul, cu fatalitatea convieţuirii cu răul.

Dar nu mai are nimic de pierdut, aşa că îşi strigă durerea şi înaintea Aceluia, aşa cum îi vine, aşa cum simte. Dă glas cu sinceritate gândului său şi cerşeşte milă. Nu se formalizează, nu încearcă să pară altceva decât este, nu îşi face o imagine bună ca să aibă mai multă trecere la posibilul său binefăcător. Dar din însăşi această atitudine simplă, curată, cinstită a sa, tatăl îşi arată, indirect şi involuntar, fărâma sa de credinţă că Dumnezeu nu caută la faţa omului, la “manierele” sale, ci îi vede inima şi, mai ales, nu trece cu vederea “nici picătura de lacrimi, nici din picătură vreo parte”. Fiindcă intuieşte, în simplitatea sa, că singura cale dreaptă spre dobândirea darului dorit este aceea a sincerităţii smerite: “Ăsta sunt, Doamne! Dar nu mă lăsa aşa!”

Desigur că Domnul, la fel ca la fiecare vindecare minunată, nu lasă prilejul neexploatat pentru a sădi în acest tată credinţa, pentru a-l ajuta să treacă pragul dinspre nevoia firească spre năzuinţa duhovnicească, spre a-i face punte dinspre durere către Cer, pentru a-i lărgi inima şi a-l povăţui, pedagogic, pe prima treaptă solidă a Scării către Împărăţie, dincolo de plinirea cererii sale: “De poţi crede, toate sunt cu putinţă celui ce crede”. Iar tatăl îşi vădeşte smerenia şi

cuminţenia, primind să păşească pe prima treaptă, spovedindu-se pe sine cu aceeaşi nefăţărnicie, dar, în acelaşi timp, predându-şi întreaga sa voinţă la picioarele lui Iisus: “Şi îndată strigând tatăl copilului, a zis cu lacrimi: Cred, Doamne! Ajută necredinţei mele”.

Observăm cum Iisus îi preţuieşte tatălui durerea mistuitoare şi nu îi presară nemilos sare pe rană, printr-o morală nepotrivită - cu toate că ar fi fost singurul cu adevărat îndreptăţit să o facă şi pe aceasta, ca unul ce va fi singurul Judecător. El însă este Cel care “milă voieşte, iar nu jertfă “, Cel care a venit să dea mângâiere şi odihnă celor osteniţi şi împovăraţi, Cel care nu dispreţuieşte şi nu este indiferent la suferinţa omului, ci împreună pătimeşte cu el.

Ce face însă, Domnul şi nu face, de exemplu, “umanistul” sau “psihologul” de astăzi care, chipurile, “valorizează” trăirile umane? Nu îl “înţelege” numai, lăsându-l acolo, în mocirla neputinţei sale, cu care să-l înveţe să se acomodeze cumva. Ci îl ajută, cu dumnezeiască înţelepciune, să îşi facă din zdrobirea inimii vehicul rapid…. ba nu, chiar rachetă supersonică, cu care să ţâşnească spre Cer, primind astfel “puterea” de a face Cerul să se plece pe pământ.

Dacă la început, schimbul de replici dintre acest “om sfârşit” şi Iisus gravitează în jurul binomului omenesc “putere - neputinţă”, Domnul îl călăuzeşte şi îl ajută să intre în altă dimensiune, cea duhovnicească. Îi descoperă omului că relaţia şi conlucrarea Sa personală şi vie cu Dumnezeul cel Viu, în duhul smereniei şi al “inimii înfrânte” reprezintă adevărata sursă a puterii de a dobândi harul şi de a birui puterea demonică.

Mentalitatea “necredincioasă şi îndărătnică” a neamului de atunci (şi cu mult mai mult a noastră, a celor de azi, aş zice) este cea care “stă împotrivă” lucrării harului lui Dumnezeu, fiindcă ea absolutizează fie puterea proprie a omului, conducând la trufia luciferică şi la învârtoşarea încrederii în sine care Îl refuză pe Dumnezeu, fie, dimpotrivă, neputinţa acestuia, atunci când o socoteşte un irevocabil capăt de drum, dincolo de care nu mai există nimic.

Pe de o parte fundătura mândriei, de cealaltă parte fundătura deznădejdii. Cheia de ieşire pe care ne-o înmânează Hristos este, ca de obicei, una paradoxala: puterea ta, omule, stă tocmai în neputinţa ta! Dar în neputinţa asumată complet, fără rest şi pusă înaintea Mea, cu încrederea că, pe cât de nevolnic şi de nevrednic eşti tu, pe atât de “puternic întru milă şi bun întru tărie” sunt Eu. Recunoaşte cine eşti, dar nu rămâne închis în tine, ci vino la Mine să îţi preschimb apa lacrimilor tale în vinul tămăduitor al Duhului Meu!

Dar baza pe care clădeşte Mântuitorul o reprezintă sinceritatea deplină a omului, care îşi asumă şi îşi mărturiseşte fără înconjur şi fără farduri starea nudă în care

se găseşte. Doar din acest loc ne întâlnim adevărat cu Dumnezeu şi Îl convingem să ne împărtăşească "puterea" Sa. Dacă învăţăm să strigăm mereu, cu durere şi cu ruşine ne-ruşinată: "Ăsta sunt, Doamne! Dar nu mă lăsa aşa! (Vreau să) cred, Doamne, ajută necredinţei mele!"

Admin. "Cuvântul Ortodox"

Episcopia Huşilor: PS Ignatie: „Să nu fim ipocriţi când vorbim de credinţă. Aceasta presupune o relaţie personală cu Dumnezeu, înseamnă să doreşti să te întâlneşti cu El!"

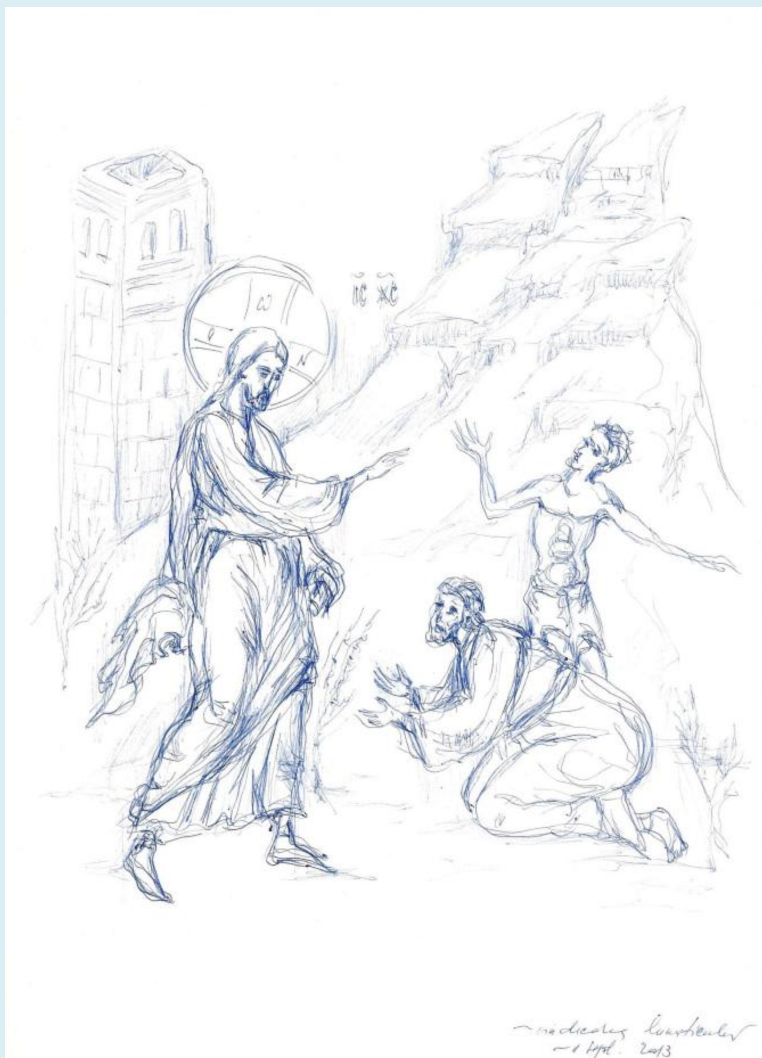
În Duminica a IV-a din Postul mare, prea sfinţitul Părinte Ignatie, episcopul Huşilor, a săvârşit Sfânta Liturghie la Catedrala Episcopală „Sfinţii apostoli Petru şi Pavel" din Huşi.

Din soborul slujitorilor a făcut parte şi părintele consilier eparhial Vladimir Beregoi.

În cuvântul de învăţătură, preasfinţia sa a scos în evidenţă sinceritatea tatălui copilului bolnav, în privinţa credinţei avute: „Tatăl din Evanghelie Îl roagă pe Hristos să se milostivească de el, de durerea pe care o poartă, văzându-şi copilul într-o formă de degradare spirituală. În urma acestei cereri, se încropeşte un dialog foarte frumos, sincer, fără menajamente, ca o formă de spovedanie, din partea tatălui acelui copil.

Tatăl din Evanghelie este pus în faţa unui test. Hristos nu îl întreabă câtă credinţă are. Dumnezeu nu întreabă în felul acesta, pentru că nu există ceva care

să măsoare intensitatea credinţei cuiva. Dumnezeu nici nu are nevoie de aşa ceva, căci El se uită în adâncul sufletului omului şi ştie câtă credinţă are.”

desen de Gabriela Mihăiţă David

Ierarhul Huşilor a explicat importanţa sincerităţii depline în relaţia cu Dumnezeu: „***Tatăl din Evanghelie îşi dă seama că credinţa lui este mică, sărăcăcioasă, de aceea răspunde: „Cred Doamne, ajută necredinţei mele!” Este una dintre cele mai frumoase rugăciuni pe care o poate face omul. Pentru că tatăl acesta nici nu deznădăjduieşte, nici nu se gândeşte că ar fi imposibil să îi fie vindecat copilul, de vreme ce Dumnezeu îi cere credinţă. Nu este ipocrit, nu se maschează, pozând într-un om care are credinţă, când, de fapt, în sufletul lui nu este aproape nimic, ci este un om sincer, autentic. Îi spune lui Dumnezeu ceea ce este cu adevărat în inima lui.***

Acelaşi lucru ni se cere şi nouă: să nu fim ipocriţi când vorbim de credinţă. Dumnezeu nu are nevoie să încercăm să ne facem o imagine falsă în ceea ce priveşte modul nostru de relaţie cu El. Nu ne cere să spunem ceea ce avem, ci

ceea ce nu avem. Nu ne cere să inventăm ceva. Ne cere să ne mărturisim, să spunem ceea ce nu este în noi, ca El să ne poată ajuta."

De asemenea, Părintele episcop Ignatie a arătat cum ar trebui să înţelegem cuvântul: „de poţi crede, toate îţi sunt cu putinţă": „Acest cuvânt nicidecum nu se referă la faptul că a avea credinţă presupune a fi împlinite toate dorinţele. Aşa cum noi, din păcate, înţelegem credinţa. Noi venim, câteodată, la biserică şi am vrea să avem această putere, această capacitate, ca atunci când Îi cerem ceva lui Dumnezeu, să se şi împlinească.

Credinţa înseamnă, în primul rând, această formă de încredere că Dumnezeu este Cel care ţi se dăruieşte în momentele critice, în momentele delicate ale vieţii tale. Tu să ai credinţă că El este aproape de tine. Aşa cum apelezi la un prieten, la oamenii tăi de suflet, de la care simţi că poţi primi ajutor, atunci când eşti într-o situaţie limită, iar ei nu te pot refuza în nici un fel. Aceasta înseamnă să fii un om credincios: o relaţie personală, directă, de încredere deplină în Dumnezeu, iar toate celelalte să le lăsăm în seama Lui.

A avea credinţă presupune o relaţie personală cu Dumnezeu, înseamnă să doreşti să te întâlneşti cu El. Noi aceasta facem ori de câte ori venim la biserică. Când Îi cerem ceva lui Dumnezeu, să înţelegem credinţa ca pe o relaţie personală, ca pe o dorinţă de a-L întâlni. Atunci ai deschiderea de a-I spune ceea ce este inima ta."

Totodată, prea sfinţitul Ignatie a afirmat că credinţa reală transpare din comportamentul nostru, iar Dumnezeu a sădit în noi dorinţa permanentă de a urca spre întâlnirea cu El: „ […] Credinţa vorbeşte prin faptele tale, prin atitudine şi prin starea sufletului tău. A fi un om credincios se vede din comportament.

Să înţelegem credinţa ca întâlnire cu Dumnezeu. Avem nevoie de credinţă, post şi rugăciune. Postul trebuie înţeles ca o libertate faţă de cele materiale. Nu te domină cele materiale, ci tu eşti cel care le stăpâneşti, ca un om inteligent, raţional. Rugăciunea este o formă de întâlnire frumoasă cu Dumnezeu. (…) Dumnezeu ne-a setat ca să urcăm. Ar fi minunat ca, aşa cum suntem preocupaţi ca din punct de vedere profesional, al carierei, să urcăm pe mai multe trepte, să existe aceeaşi preocupare, acelaşi consum de energie, în a urca, din punct de vedere spiritual, scările virtuţilor, spre Dumnezeu."

***

Pr. Zaharia Zaharou: Zdrobirea, izvor de vitejie duhovnicească

Rezultat al acţiunii harului, această zdrobire face să se nască vitejia duhovnicească. Sfântul Simeon noul teolog spune că nu e nimic "mai curajos decât o inimă înfrântă şi smerită, care respinge fără osteneală oştirile demonilor şi le pune cu totul pe fugă" (Cateheze 2, 42-44).

Această zdrobire aduce vitejia duhovnicească fiindcă „e singura stare în care omul, inspirat de harul dumnezeiesc, îndrăzneşte să-şi contemple propria mizerie duhovnicească, fără a cădea însă în deznădejde, încrezător dimpotrivă în aceea că acela, care l-a făcut să-şi vadă adâncul părăsirii sale, e în stare şi să-l facă să ajungă fără vătămare pe celălalt ţărm, unde se află Dumnezeu. Ajunge la această stare adoptând o atitudine profetică: pune toată dreptatea pe seama lui Dumnezeu, în timp ce faţa sa şi-o acoperă de ruşine [cf. Dn 9, 7]".

Astfel Sfântul Ioan Scărarul afirmă şi el că vitejia duhovnicească e în acelaşi timp o biruinţă (Scara 14). Biruinţă prin aceea că, fără curajul pe care îl naşte zdrobirea, omul nu poate face faţă în chip potrivit sărăciei sale duhovniceşti, o sărăcie care se descoperă a fi un dar şi devine temeiul urcuşului său duhovnicesc (cf. Sfântul Simeon noul teolog: „Ce e mai slăvit decât această sărăcie duhovnicească, care ne deschide Împărăţia cerurilor?" [Cateheza 2, 42-44]).

Puterea acestui fenomen duhovnicesc al zdrobirii a cunoscut-o Sfântul Siluan prin cuvântul lui Hristos: „Ţine-ţi mintea în iad şi nu deznădăjdui!" Şi a descoperit-o recurgând la cântarea sa îndrăgită: „Curând voi muri şi sufletul meu ticălos se va pogorî în iadul strâmt şi întunecat, şi acolo singur, chinuit în flacăra nestinsă, voi spune plângând: «Unde eşti, Doamne, lumina sufletului meu? Pentru ce m-ai părăsit? Nu pot trăi fără tine!»"

În prima parte a acestei cântări, Siluan refăcea în sufletul său simţirea arzătoare a iadului, care nimiceşte orice gând pătimaş, în timp ce, în cea de-a doua, el îşi îndrepta mintea spre iubirea şi milostivirea lui Hristos, pe care Îl cunoscuse şi Îl purta în inima sa. Într-o primă etapă, el se îndrepta cu smerenie în jos, urmând calea pogorârii, pe care vrăjmaşul nostru trufaş nu o putea urma. Şi liber atunci de împilarea vrăjmaşului, inspirat şi de amintirea milostivirii Domnului, se îndreaptă în întregime spre Dumnezeu, şi în acest chip face experienţa urcuşului, prilejuită de harul dumnezeiesc.

În aceeaşi perspectivă, Sfântul Siluan îl sfătuieşte pe cel ce doreşte să-şi păstreze puterea mântuitoare a zdrobirii, să-şi aducă aminte neîncetat de păcatele sale, să se smerească şi să se mâhnească pentru ele, chiar dacă ele i-au fost iertate de Dumnezeu. „Aşa se biruiesc vrăjmaşii.” Prin cuvântul său, Domnul i-a descoperit lui Siluan mijlocul de a dobândi zdrobirea şi smerenia şi de a birui prin aceasta pe vrăjmaşul.

Zdrobirea e o vitejie pentru suflet şi o lumină care îngăduie omului să deosebească orice gând ce se apropie de minte. Zdrobirea duce la smerenia care este biruinţa asupra vrăjmaşilor şi pregăteşte sufletul pentru a-l face să devină un vas al lui Dumnezeu. E un preţios dar al harului, dobândit prin osândirea de sine, a cărui formă extremă, cea mai puternică, e osândirea de sine la iad.

Sfântul Ioan Scărarul confirmă acest lucru, spunând că rugăciunea celor ce se căiesc - „ştim, ştim bine că suntem vrednici de toate chinurile iadului” - era în stare „să mişte până şi pietrele” (Scara).

Altundeva spune că osândirea de sine la iad „fereşte mintea de profanarea” vrăjmaşilor.

***

Capela Tinerilor din Mamaia - Duminica a 4-a din Sfântul și marele Post (a Sfântului Ioan Scărarul) - Părintele Cezar Petru Axinte, 7 Aprilie 2019:

Transcrierea unui fragment:

“[…]

Iar peste toate, un personaj care suferea, şi anume tatăl care era cu totul şi cu totul zdrobit de durere. Ei bine, se apropie Mântuitorul şi omul acesta, tatăl îndurerat, vine la El şi ce face? Găseşte cu cale să-I spună: iată, am o problemă, am fost la ucenicii Tăi şi n-au putut să facă nimic.

Şi bineînţeles acest reproş, cumva, această constatare venită din adâncul durerii lui Îl provoacă cumva pe Mântuitorul, mai cu seamă că se materializează durerea aceasta într-o convorbire, într-un dialog extraordinar de cutremurător, un dialog extraordinar de dureros. Tatăl Îi spune Mântuitorului: iată, nimic n-am putut, dar de poţi ceva, ajută-ne nouă, fiindu-ţi milă de noi! Cum să ne închipuim această cerere? Parcă nu mai are nici un fel de suflu omul acesta, nu mai are nici un fel de putere, nu mai are nici un fel de credinţă, nici un fel de aşteptare, nici un fel de nădejde şi totuşi, ei bine, "de poţi ceva, ajută-ne nouă! Fie-Ţi milă de noi şi ajută-ne nouă!"

Suntem într-un moment dramatic, bineînţeles, în faţa unui tată căzut, zdrobit, un copil care se chinuie, se luptă, ca să poată supravieţui. Şi bineînţeles, Mântuitorul, ca de obicei, vrea să câştige sufletul acestui tată, nu numai să vindece, ci şi să ajute credinţa noastră, a tuturor şi prin aceasta şi credinţa apostolilor, pentru că le va spune la un moment dat: iată, peste puţin timp voi fi dat… şi încă sunt în neamul acesta îndărătnic, un neam îndărătnic, care nu vrea să asculte. Atâtea minuni am făcut şi nimeni nu vrea să asculte nimic, orice fac tot pe cruce vor să Mă pună. De aceea va spune un cuvânt minunat acestui părinte: de poţi crede, toate sunt cu putinţă celui ce crede.

Iată, arată ca o partidă de şah, fiecare mută şi pare că Dumnezeu a dat şah mat acestui părinte. "Bineînţeles că dacă condiţionezi minunea de credinţa mea, este limpede cam ce se va întâmpla". Poate că am putea să facem această ipoteză: "iată ce-i spun eu şi ce-mi răspunde El".

Cum era odinioară în fabula lui Esop acela care zicea că va bea Nilul, sub sancţiunea că îi taie capul dacă nu va face şi dimineaţa când s-a dus pe malul Nilului, acolo în faţa faraonului şi s-a încălzit el ca să bea să sece Nilul, a zis: da, numai puţin, am să fac lucrul ăsta cu condiţia să opriţi afluenţii.

Şi iată că pare aici aşa un dialog din acesta abstract: cred că nu poate să facă nimic şi mi-a pus o condiţie pe care nu pot să o împlinesc. În orice caz, atât de mare era durerea acestui om, atât de greu era de depăşit acest cuvânt pe care i l-a pus Dumnezeu: de poţi crede, toate sunt cu putinţă celui ce crede. Eu îi cer Lui să mă ajute şi Dumnezeu îmi spune că eu trebuie să fac asta. Ceva aici parcă nu funcţionează, parcă este un dialog dar nu sunt acordaţi pe frecvenţa oamenii aceştia. Şi totuşi, sufletul acestui om vede dincolo de ceea ce îi cere Dumnezeu şi se spovedeşte izbucnind în lacrimi. Cade în genunchi şi spune: "Cred Doamne, ajută necredinţei mele!"

Acuma noi ce am putea să înţelegem din asta? Crede sau nu crede? Omul acesta crede, aşa cum şi mulţi dintre noi credem. Însă credinţa nu e lucrătoare.

Aşa cum, într-un minunat exemplu, Vlădica Bartolomeu a spus: ca să îţi faci un ceai trebuie să aduci apa la 100 de grade, să fiarbă, să arunci plantele şi să faci şi e gata ceaiul. Dacă gazele sunt slabe şi abia pâlpâie, apa se încălzeşte la 40, 50, 60 de grade, dar nu ajunge să fiarbă şi atunci nu ai ceaiul. Asemenea poate fi să zicem şi un medicament din care îţi spune să iei 1000 de mg şi tu nu ai decât 250 sau 500, sau un antibiotic pe care trebuie să-l iei la ore fixe ca să ajungă la masa plasmatică, la concentraţie, toate celelalte pe care le mai ştiţi şi fraţiile voastre, dar neavând posibilitatea, iei o dată, după aceea nu mai iei şi toate celelalte, astfel încât nu numai că nu te vindeci ci corpul acela străin obţine şi rezistenţă, şi toate celelalte pe care, deasemenea, le cunoaşteţi.

Deci credinţa acestui om este, există dar nu e lucrătoare, n-are putere astfel încât să poată face ceva. Deşi, ne spun toţi Sfinţii Părinţi că rugăciunea mamei, rugăciunea părinţilor pentru copii este atât de puternică încât se poate mişca axa pământului când se roagă o mamă, dacă e nevoie şi e necesar pentru copil.

Iată însă că credinţa acestui om este abia pâlpâindă şi nu poate să facă nimic, stă neputincios şi se uita la copilul său şi nu ştie ce să facă. Şi totuşi, această credinţă îi deschide lui o cale, şi anume: îl iau pe copilul meu şi îl duc la Hristos. Eu nu pot, dar El poate. Aşadar "Cred Doamne, ajută necredinţei mele" arată şi acest lucru: credinţa pe care o avem din eforturi proprii, asta însemnând rugăciune, rânduială duhovnicească, toate pe care le-am face, dar din eforturi proprii, nu poate fi lucrătoare, nu este lucrătoare. Nu în asemenea măsură încât să poată face o asemenea minune.

O credinţă care nu are temperatură necesară nu poate să aprindă focul şi de aceea şi spune Hristos: "foc am venit să arunc pe pământ şi cât aş vrea ca el să ardă". Or, credinţa noastră nu este de foc. Nu este nici rece, dar nu este nici de foc… şi atunci cum este? [Căldicică].

De aceea, de foarte multe ori se întâmplă ca noi să nu putem să facem un lucru simplu, să împlinim un lucru simplu, pentru că credinţa pe care o avem, ni se pare că o avem, dar este dobândită cumva dintr-un efort personal. De aceea şi spune: ajută necredinţei mele! De ce? Deoarece credinţa noastră, aşa cum este acum mai mult este necredinţă şi ca să ajungă la credinţă este nevoie de har, întrucât credinţa este darul lui Dumnezeu. O credinţă puternică, cât un bob de muştar, este darul lui Dumnezeu pentru om. Dar e suficientă ca să mute munţii din loc.

De aceea, iată că Mântuitorul Iisus Hristos, văzând inima acestui om, văzând suferinţa lui, văzând neînţelegerea lui în cele duhovniceşti, dar şi dorinţa sinceră de a crede, Dumnezeu adaugă la lucrarea omului harul Său, iubirea Sa şi împreună, într-o împreună lucrare, iată, se vindecă acest copil. Care, bineînţeles, mai este scuturat o dată de demon care nu se lasă, nu-i mofturos, chiar şi o firimitură de-ar lua astfel încât să-l rănească pe Dumnezeu, este fericit, şi îl mai scutură o dată, lăsându-l abia viu, sau aproape mort.

Bineînţeles că Dumnezeu îi spune demonului "Eu îţi poruncesc!" Poate că noi am avea această corectitudine politica să-i spunem aşa lui Dumnezeu, dacă s-ar prezenta "Eu sunt Cel ce sunt", să-i spunem: Cine eşti Tu? Demonii n-au întrebat. "Eu îţi poruncesc! Eu sunt Cel ce sunt!" Îl recunosc demonii şi "Eu îţi poruncesc să ieşi din acesta şi să nu te mai întorci niciodată". Nu numai că a alungat demonii, dar a pecetluit acel trup, acea inimă, ca niciodată să nu mai fie legate de demoni.

Şi iată, l-a dat pe copil întreg părintelui său. Cum poate să fie asta, nu ne dăm seama. Cât de mare trebuie să fi fost bucuria în inima acelui părinte, nu ne dăm seama, nu înţelegem lucrurile acestea şi un om nu poate să înţeleagă de la un moment dat decât cu duhul său, cu inima sa, numai când este zdrobit, când trece prin asemenea suferinţe, mai cu seamă o legătură atât de tainică şi de extra-ordinară cum este aceasta intre părinţi şi copii. Numai deci dacă trece omul prin asemenea suferinţe poate să înţeleagă. Tatăl acela a înţeles. Mulţi n-au înţeles de acolo, poate nici ucenicii… […]".

Notă: Un alt fragment extins din această predică (ultima parte) găsiţi extras la:

Sursa: http://www.cuvantul-ortodox.ro/zdrobirea-unui-tata-epuizat-si-mila-unui-dumnezeu-care-cauta-la-inima-omului-credinta-sinceritate-marturisire-durere-neputinta-putere-vindecarea-fiului-duh-mut-surd-duminica-patra-postul-mare/

“Pocăinţa este şi o ieşire din idolatria modernă. Noi am intrat în imperiul ăsta al ‘bunăstării’, al vieţii ‘mai bune’, pentru că diavolul ştie că face mai multă roadă cu “bunăstarea” decât cu prigoana - Predică în Duminica Sfântului Ioan Scărarul a Protos Ioan de la Sihăstria Putnei

“… şi atunci „hai la muncă! hai la căpşuni!”, şi copiii i-am lăsat singuri, care au rămas cu internetul, cu televizorul, care îi duce direct acolo unde nu e Dumnezeu. Dacă mai poate cineva să stea împotriva curentului aceluia să ia taurul de coarne! […] Noi aici suntem foarte credincioşi, dar nici de cel rău nu vrem să ne lăsăm“.

***

Predica Protos. Ioan Buliga la Duminica a IV-a din Postul mare (a Sfântului Ioan Scărarul) - Măn. Sihăstria Putnei (22 martie 2015):

În numele Tatălui, şi al Fiului, şi al Sfântului Duh!

Iubiţi credincioşi, suntem în Duminica a 4-a a Postului mare şi iată că ne îndreptăm cu paşi repezi spre marea sărbătoare a Învierii. Dacă evreii cereau semne şi ei nu puteau să le vadă şi nici să le înţeleagă, pentru că nu aveau „priză” sau nu puteau „să facă priză” cu ceea ce primeau, iată că Dumnezeu tot timpul ne dă diferite semne. Şi atunci, şi acum, acestea sunt vizibile, doar trebuie să avem ochi ca să le vedem şi să le descoperim. Şi nu întâmplător marea Înviere a avut loc primăvara, atunci când înviază toată natura; aşa cum nu întâmplător acel prooroc Ioan, care a spus că „este timpul ca eu să mă micşorez şi El să crească”, acel prooroc s-a născut atunci când ziua începe să se micşoreze, pe 24 iunie, şi nu întâmplător Mântuitorul nostru Iisus Hristos, deci Cel care trebuia să crească, Cel care avea să fie Lumina Lumii, S-a născut atunci când ziua începea să crească, pe 25 decembrie. Sunt semne vizibile, pe care credinţa noastră ortodoxă le sărbătoreşte, sectanţii nu au aceste sărbători, ei nici nu înţeleg semnele aceasta pentru că şi lor le lipseşte „priza”. Vreau să spun că Duhul Sfânt se coboară acolo unde este curăţie, unde este curăţie şi unde este smerenie multă.

Şi nu întâmplător această duminică a 4-a - care, iată, este după mijlocul postului - a fost dedicată Sfântului Ioan Scărarul, parcă vrând să ne arate prin aceasta că postul, de fapt, este o urcare, un suiş duhovnicesc - mergem spre Înviere - şi, de fapt, această urcare, această suire este o schimbare a noastră în mai bine, o apropiere a noastră de Dumnezeu.

Astăzi o să încercăm să urcăm puţin pe scara asta a Sfântului Ioan Scărarul şi o să amintim doar câteva trepte - asta nu înseamnă că nu o să le cuprindem şi pe celelalte.

Şi prima treaptă, spune Sfântul Ioan Scărarul că este „lepădarea de lume”. Cine-va care a auzit aceasta a spus: „Păi dacă prima treaptă este lepădarea de lume şi sunt 30 de trepte, atunci ce ne mai aşteaptă pe viitor? Păi dacă e aşa, din prima, dintr-o dată lepădarea de lume, după aceea, la celelalte 29 de trepte ce ne mai aşteaptă?” De fapt, vedeţi, este o problemă de interpretare, de înţelegere a lucrurilor, pentru că, de fapt, „lepădarea de lume” nu este altceva decât un alt fel de a trăi, un fel de a trăi mai frumos. Pentru că Dumnezeu nu a făcut lumea asta nici ca să păcătuiască şi nici ca să sufere, şi atunci, vedeţi, suferinţa este o consecinţă a păcatului, iar noi ne văităm tot timpul de necazurile noastre, dar nu ne plângem de păcatul care este înăuntru nostru şi care ne face viaţa tot mai grea. Lepădarea de lume de fapt este o lepădare a poftelor pe care le avem înăuntru nostru.

Sfântul Ioan evanghelistul identifică lumea - găsim acolo la întâia Epistolă a sa, la I Ioan, cap. 2, spune că „pofta trupului, pofta ochilor şi trufia vieţii” care sunt în lume, zice „nu sunt de la Dumnezeu”. Şi atunci de fapt noi trebuie să ne

lepădăm de această poftă care poate să fie înăuntru nostru. Şi aminteam de această neînţelegere a lucrurilor şi de confuzia pe care noi o facem.

Noi, ca şi credincioşi, suntem datori să ne rugăm, să spunem Psalmul 50, şi spunem acolo: „Fă bine, Doamne, întru bunăvoirea Ta Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului”, şi de fapt ne rugăm să se zidească Biserica din sufletul nostru. Însă, aşa cum spune Sfântul apostol Pavel, că „vreau să fac binele, şi mă aflu făcând răul”, noi de fapt, fără să ne dăm seama, zidim zidurile Babilonului.

Ce înseamnă Ierusalimul? Ierusalimul e Biserica biruitoare, este locul unde este credinţă, unde este curăţie şi smerenie, şi iată, opusul Ierusalimului este Babilonul - care este „mama desfrânatelor” - desfrânarea şi mândria. Şi atunci noi, fără să ne dăm seama, zidim aceste ziduri ale Babilonului care, în tâlcuire, înseamnă confuzie - facem poate ceea ce nu ştim.

Noi căutăm un vinovat, şi omul încearcă să se îndreptăţească: „din cauza trupului” cade în păcat; trupul este slab, este neputincios.

Însă, spune Sfântul Inochentie al Odessei că prima şi principală pricină a căderii în păcat nu este trupul şi nici firea, ci de fapt este libertatea pe care noi o folosim prost.

Îngerii, atunci când au căzut nu aveau trup, din pricina libertăţii pe care ei nu au folosit-o aşa cum trebuia, şi iată şi noi atunci, din pricina libertăţii pe care nu o înţelegem, cădem în păcat. Nici măcar pe diavol nu putem să dăm vina. Spune tot Sfântul Inochentie al Odessei că „diavolul îi atacă pe cei care singuri vor să fie prădaţi”. Şi zice că el îi „citeşte” pe cei care sunt aplecaţi spre păcat şi nu face decât să le dea prilejul de a cădea în păcat.

Şi iată, atuncea noi trebuie să ne smerim. Aceasta este singura cale pentru a înţelege lucrurile şi a deveni altfel, de a ieşi din lumea asta păcătoasă - nu înseamnă să plecăm în pădure sau undeva în pustie, ci de fapt înseamnă să trăim mai frumos, înseamnă să ieşim afară din lumea asta confuză şi care luptă între a fi şi a avea, toată ziua se zbuciumă şi nu ştie pentru ce şi de fapt nu înţelege că nu poate să fie fără Dumnezeu.

Pentru că Dumnezeu i-a spus lui Moise: „Eu sunt Cel ce Sunt”, şi în acest „Sunt” se cuprind toate. Şi [omul] nu poate „să aibă” decât atunci când se smereşte, pentru că atunci când te smereşti dobândeşti Duhul Sfânt şi atunci dobândeşti Împărăţia lui Dumnezeu, iar restul sunt praf şi nu ne ajută la nimic, toate sunt deşertăciuni. Omul are nevoie de o hotărâre de a lupta cu păcatul.

Şi ne spunea un părinte care încă trăieşte, din Rusia: De ce nu se spovedesc copiii pe la la 4-5 ani? Zice: Ei au păcate şi la vârsta asta, dar ei nu se spovedesc pentru că nu au hotărârea de a lupta cu păcatul.

Şi ei au răutate, au mândrie, sunt şi tot felul de lucruri neplăcute care se întâmplă, - noi ştim ca duhovnici - dar nu au hotărârea de a se lupta cu păcatul şi atuncea nu ajunge ca noi să ne spovedim, dacă nu avem hotărârea asta de a ne schimba în bine. Şi iată că noi ajungem la o vârstă înaintată, încât ne comportăm tot precum copiii, adică nu avem hotărârea asta de a ne lupta cu păcatul, de a ne schimba în bine.

Pentru că nu putem să ne schimbăm - spunea un Sfânt - pentru că noi nu iubim. Spune că omul atunci când iubeşte, atunci poate să se schimbe. Or, iubirea e o jertfă, o jertfă de care fug unii.

Odată povesteam de sectanţi, şi o altă treaptă din Scara Sfântului Ioan Scărarul, este „pocăinţă". Or, „pocăinţă" unii o înţeleg greşit, şi înţeleg o trecere la sectarism, spune: M-am pocăit! Dar nu poţi să te pocăieşti excluzând din viaţa ta totul, pentru că trecând acolo [la sectanţi] pierzi totul. Ei nu au continuitate apostolică, au apărut unii de 100, alţii de 200, alţii de 500 de ani, ei hulesc pe Maica Domnului, hulesc Crucea, şi zic unii: „Iată, am reuşit să mă schimb, am reuşit să mă las de fumat, am reuşit să mă las de băut." Ei nu înţeleg că au făcut un compromis, diavolii s-au dat la o parte, pentru că în momentul când huleşti pe Maica Domnului, huleşti Crucea deja ai pierdut totul. Maica Domnului e Maica Vieţii, Crucea este cea de viaţă dătătoare, fără ele credinţa noastră nu există. Aţi văzut că sectanţii să aibă călugări care să trăiască în curăţie, aţi văzut jertfa asta? Nu există la ei. […] Şi atunci iată că de fapt pocăinţa este o jertfă, şi este o bucurie.

A doua treaptă pe Scara Sfântului Ioan Scărarul este „neîntristarea". M-am bucurat mult citind lucrul ăsta, iată, „bucuria" este legată de „pocăinţă". Şi poate că nu întâmplător a fost pusă Evanghelia „Fericirilor" la Cuvioşi, şi la cuviosul de astăzi. Pentru că „fericirea" o găsim atunci când primim mângâierea Duhului Sfânt şi nu când căutăm mângâieri la televizor, în vin sau la partenerul de viaţă, şi „fericirea" este atunci când „te smereşti". De asta spune că prima treaptă, prima fericire spune că „fericiţi cei săraci cu duhul", adică „fericiţi cei smeriţi", deci, atunci primim Duhul Sfânt: asta e fericirea.

Şi când spunem: „Împărate Ceresc, Mângâietorule…" - asta e mângâierea. Noi căutăm mângâieri în viaţa noastră, dar le căutăm în altă parte. Omul are instinctul ăsta de a căuta, să ştiţi, e dotat din naştere, însă acest instinct îl are pentru a Îl căuta pe Dumnezeu, nu a căuta plăcerile şi poftele.

Şi, aşa cum spunea şi Sfântul Nicolae Velimirovici, că „viaţa şi bucuria sunt de nedespărţit”, nu putem despărţi bucuria de pocăinţă; ne pocăim, dar avem o bucurie că ne schimbăm în bine.

O altă treaptă pe această Scară este „înstrăinarea”, înstrăinarea de tot ceea ce ne îndepărtează de la mântuire. Sunt multe lucruri în jurul nostru care nu sunt necesare şi am putea renunţa la ele, lucruri pe care bunicii noştri nu le aveau şi erau mai fericiţi decât noi. Mai este „înstrăinarea” şi atunci când vezi că nu foloseşti nimic, şi atunci este mai bine să te retragi. Spune [Evanghelia]: „fericiţi făcătorii de pace”, dacă poţi să împaci pe cineva e foarte bine, dar dacă vezi că nu faci decât tulburare, nu te ascultă, atunci înstrăinarea este să intri în cămara ta, să te rogi şi să îţi vezi de liniştea ta.

Nu poţi să ai „linişte” - e o altă treaptă - decât atunci când tu, înăuntrul tău, te cureţi de păcate. Spunem că: „mă duc la linişte, mă duc în pădure, sau mă duc la mănăstire”, dar spune Dumnezeu: „Blestemul e înăuntrul tău, Israele!” Atâta timp cât înăuntrul tău ai patimi, nu poţi să ai linişte. Şi spune Sfântul Ioan Scărarul că „patimile sunt ca o oaste zgomotoasă” şi zice; „unde fugi, de cine fugi?, răul e înăuntrul tău”.

O altă treaptă este „ascultarea”. Ce înseamnă ascultarea? Ascultarea este împlinirea cuvântului lui Dumnezeu. Nu ajunge să ascultăm ceea ce ni se spune, şi nici să aprobăm, ci [ascultarea este] atunci când împlineşti ceea ce ţi s-a spus. Dacă mai ţin minte ceva din ceea ce mi s-a spus acuma şi mă duc acasă şi împlinesc, pot să spun că am făcut o bucată de ascultare.

Să ştiţi că ascultarea este legată de smerenie şi ea este cea care ţine unitatea Bisericii, ea este cea care ţine unitatea familiei, ea este cea care ne face să ne înţelegem între noi, dar nu ne putem înţelege decât atunci când ne smerim. Şi spune sfântul că „atunci când eu mă smeresc, celălalt se linişteşte”. Atenţie la gâlcevile, la certurile pe care zilnic le avem noi între noi!

Şi ca să leg lucrul acesta de un lucru care se întâmplă zilnic în viaţa noastră, în viaţa de familie, şi zilnic acolo sunt neînţelegeri şi despărţirile se produc mult prea repede, aici, iată găsim soluţia: că, de fapt, prin ascultare, prin smerenie noi putem ţine unitatea familiei. Mântuitorul ne-a arătat ascultarea prin Cruce, deci El a primit suferinţele, şi atuncea noi când ne „răstignim”, când ne anulăm propria voie, propriile pofte, reuşim să ne înţelegem mai bine cu cei de lângă noi.

Sunt unele lucruri, unele trepte pentru care Sfântul Ioan Scărarul ne îndeamnă mult, deosebit, să ne depărtăm de ele, unele lucruri negative, şi aminteşte aici de minciună. Deci să ne depărtăm de minciună! Sigur că minciuna este şi atunci

când noi nu înţelegem lucrurile aşa cum trebuie, şi ne păcălim în felul în care noi trăim.

Dar minciună este şi atunci când noi mergem cu poziţia asta, vedeţi cum e propaganda asta şi la televizor, şi prin filme, care majoritatea sunt minciună, şi în momentul în care tu răspândeşti lucrurile astea nu faci decât să fii o slugă a lui antihrist.

Pocăinţa este şi o ieşire din idolatria asta, idolatria modernă în care noi suntem astăzi implicaţi şi în care ar trebui să înţelegem nihilismul, curentul ăsta care contestă valorile creştine, da, acest imperiu nou care îşi tot măreşte graniţele şi care, vedeţi, pune nişte condiţii: nediscriminarea sexuală, toleranţa homosexualilor, planificarea familiei şi aşa mai departe. Vedeţi, pe buletine nu mai scrie tata şi mama, ca nu cumva să îi supere pe homosexuali - lucrurile astea se întâmplă, dar noi nu le vedem. Şi atunci noi am intrat în imperiul ăsta al „bunăstării”, al vieţii „mai bune”, pentru că diavolul ştie că face mai multă roadă cu „bunăstarea” decât cu prigoana. Şi atunci „hai la muncă! hai la căpşuni!”, şi copiii i-am lăsat singuri, care au rămas cu internetul, cu televizorul, care îi duce direct acolo unde nu e Dumnezeu. Dacă mai poate cineva să stea împotriva curentului aceluia să ia taurul de coarne!

Şi vedeţi că este cineva, se numeşte Virgiliu Gheorghe, care a scos multe cărţi în care vorbeşte despre efectele televiziunii, efectele internetului asupra copiilor, asupra creierului. Dacă nu citiţi cărţile măcar faceţi rost de conferinţe, că are conferinţe - Cd-urile sunt mai uşor de ascultat şi acolo au esenţă, şi vedeţi ce vă spune acolo foarte bine despre efectele mijloacelor tehnice asupra copiilor şi faptul că ce or să devină generaţiile de copii peste vreo 30 de ani, deci vai şi amar de capul nostru!

Zice că Dumnezeu nu a făcut iadul şi că de fapt noi singuri [îl facem], că iadul se plăsmuieşte prin propagarea răului, în momentul când noi avem patimi, răutate, acela e focul iadului şi noi confundăm pe cel rău cu Dumnezeu. Şi vă dau doar un exemplu.

Spunea cineva că: „aşa de mult ţin la cineva şi mi-i drag de el că sunt gata câteodată să cad în păcat”. Cum poţi să numeşti tu asta „dragoste”? Lumea numeşte asta „dragoste”, da? Aste e patimă! Dumnezeu e dragoste, dar acolo [în patimă] nu-i Dumnezeu, acolo e cel rău. Şi atunci iată, focul acesta pe care noi îl avem în noi - dacă poţi să iubeşti pe cineva, dar să nu ai patimă asupra lui - focul ăsta pe care noi îl avem pe noi, şi de fapt mărim iadul, e focul desfrânării, focul mândriei, al mâniei, şi noi nu facem decât să mărim iadul. Şi atunci spune: să ne ferim de minciună, să ne ferim să nu osândim pe alţii, că atunci te luptă

desfrânarea cea mai tare, să ne ferim de trândăvie, pentru că stăm de multe ori şi zicem că ne relaxăm în faţa televizoarelor.

Virgiliu Gheorghe spunea că are doar câţiva prieteni pe care a reuşit să-i convingă să nu aibă televizoare în casă. Noi aici suntem foarte credincioşi, dar nici de cel rău nu vrem să ne lăsăm. Obişnuinţa e a doua fire, dar e şi idolatrie, în momentul în care devii dependent de un lucru, şi „orice lucru pe care îl iubeşti mai mult ca pe Dumnezeu” - şi arăţi felul cât timp dedici lucrului respectiv, deci ăla „este un idol”.

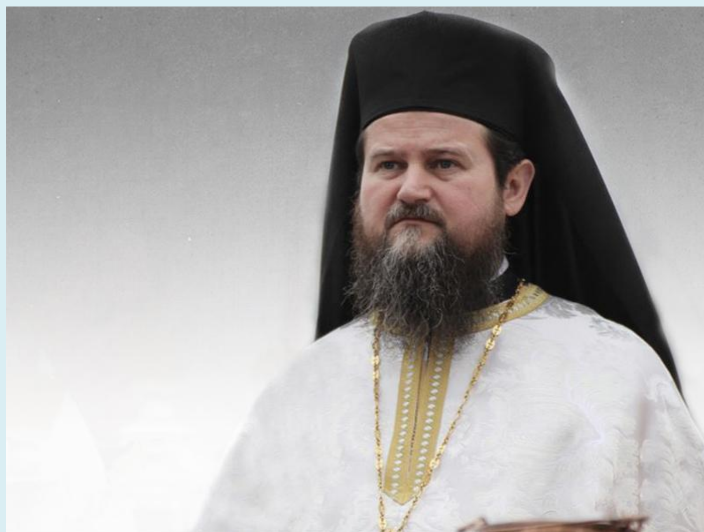
Şi atunci am ajuns la final - da, dacă aţi reţinut măcar o idee - spune că ajungi la linişte sufletească atunci când scoţi patimile dinlăuntrul tău, când iubeşti neagoniseala, o viaţă mai simplă, o viaţă mai în smerenie şi atunci, zice, te apropii de „nepătimire”.

Ce înseamnă nepătimirea? „Nepătimirea” zice că „aduce cerul în sufletul tău”. Şi, iată, zice: “Împărăţia lui Dumnezeu este înăuntru vostru”.

Aşa cum noi admirăm toată natura asta din jur şi cerul, cât e de frumos, câte stele are, spune Sfântul Ioan Scărarul că aşa este şi în sufletul nostru, aşa cum e cerul plin cu stele, aşa şi în sufletul nostru sunt faptele bune, ele strălucesc, şi asta este lucrul cel mai frumos al creaţiei lui Dumnezeu. Ne mirăm de toate lucrurile din jur, dar lucrul cel mai înalt al creaţiei este sufletul ăsta din noi, care a fost făcut să aibă mai mult decât ceea ce vedem noi în jurul nostru.

Să ne ajute Dumnezeu ca să urcăm pe scara asta şi să ajungem la bucurie! Amin!”

O, neam necredincios şi îndărătnic … Părintele Teofil Roman despre tristeţea Mântuitorului pentru desfrâul spiritual al creştinilor: “Oare noi, noul popor, Îi aducem Domnului bucurie şi mângâiere?”

Extras din conferinţa de la Floreşti (Cluj) a Arhim. Teofil Roman (actualul episcop de Iberia) – 10.04.2005, în Duminica a IV-a din Postul mare: https://www.youtube.com/watch?v=ZYPYsiqxCpY

***

“Faptul că suntem împreună şi că ne rugăm este o mare bucurie pentru Domnul nostru Iisus Hristos. El a spus încă de când era în lume că “acolo unde sunt doi sau trei adunaţi în numele Meu, şi Eu voi fi în mijlocul lor“. Aşadar, Domnul în această seară este în mijlocul nostru şi se bucură de dragostea noastră şi de rugăciunile noastre pe care le-am înălţat, cred, din toată inima sau cel puţin aşa ar fi de dorit.

Nădăjduiesc că toţi care aţi fost prezenţi acum aici aţi fost şi dimineaţă la Sfânta Liturghie şi aţi auzit cuvântul Sfintei Evanghelii, pentru că în Evanghelia care s-a citit astăzi Mântuitorul ne este înfăţişat totuşi nu foarte bucuros, ci cu o profundă mâhnire şi amărăciune în suflet. A venit la el un tată care avea un copil demonizat şi L-a rugat să îl vindece. Pentru că a alergat în toate părţile, nimeni nu a putut să-l ajute, a fost chiar şi la ucenicii Mântuitorului, nu l-au putut salva şi, în cele din urmă, a ajuns la Iisus şi a zis: “de poţi, fă ceva!” Şi l-a întrebat de când suferă şi i-a zis că din copilărie şi duhul acela rău adesea îl chinuia şi îl arunca şi în foc şi în apă. Deci era o suferinţă cumplită. Şi atunci, Domnul a exclamat: “O, neam necredincios şi îndărătnic, până când voi fi cu voi? Până când vă voi răbda pe voi? Aduceţi-l aici, la Mine!“ Şi l-au adus şi apoi iarăşi l-a întrebat pe tatăl copilului: “Crezi tu că pot să-l izbăvesc, să-l vindec?” Şi el a căzut în genunchi şi a zis: “Cred, Doamne, ajută necredinţei mele!” Şi Domnul a poruncit duhului cu putere să iasă din copil şi îndată s-a

vindecat şi s-a liniştit, spre uimirea tuturor şi, bineînţeles, spre bucuria acelui tată necăjit.

Dar despre tristeţea Domnului şi amărăciunea Domnului m-am gândit să vorbesc în această seară. ***De ce era aşa de amărât? De ce s-a supărat aşa de rău şi a zis: "O, neam necredincios şi îndărătnic, până când voi fi cu voi, până când vă voi răbda?"?***

Poporul lui Israel a fost ales de Dumnezeu ca să-I fie mărturie printre neamuri şi din sânul lui să se nască Mesia, răscumpărătorul întregii lumi şi Israel ar fi trebui să-L arate pe Iisus întregii lumi, să-L mărturisească. Ceea ce a făcut Ioan Botezătorul ar fi trebuit să facă tot poporul lui Israel, să spună lumii întregi: Iată Mielul lui Dumnezeu care ridică păcatul lumii. Dar, din nefericire, Israel L-a trădat pe Dumnezeul său şi adeseori s-a dedat la idolatrie. Preoţii lui Israel erau foarte corupţi. Zicea Dumnezeu prin gura unui profet: mâncaţi pe poporul meu precum se mănâncă pâinea, iar Mântuitorul Iisus Hristos a avut cuvinte foarte aspre la adresa cârmuitorilor spirituali ai poporului şi a zis: "Vai vouă, cărturarilor şi fariseilor făţarnici, pentru că înconjuraţi marea şi uscatul ca să faceţi un ucenic şi dacă l-aţi făcut îl duceţi viu gheenei îndoit decât voi".

Aşadar, Israel s-a înstrăinat foarte mult de voia lui Dumnezeu şi de aceea Domnul a fost atât de supărat. În loc să fie purtător de Dumnezeu, a fost purtător de demoni.

Din pricina necredinţei, iată, se pare acest copil a ajuns să fie îndrăcit. A necredinţei părinţilor săi, cu siguranţă. Sigur că, în cele din urmă, Domnul Şi-a arătat bunătatea şi milostivirea şi l-a izbăvit.

Dar le-a mai spus un cuvânt israeliţilor. Zice: Se va lua Împărăţia lui Dumnezeu de la voi şi se va da neamurilor care vor aduce roade. Şi aşa s-a întâmplat: Israel s-a lepădat, iar Domnul a deschis prin apostoli poarta Împărăţiei către toate neamurile. Şi când i-a trimis pe apostoli le-a zis: "Mergeţi şi propovăduiţi Evanghelia la toată făptura. Cel care va crede şi se va boteza se va mântui, iar cel care nu va crede, se va osândi".

Aşadar, noi facem parte din noul popor ales al lui Dumnezeu, din noul Israel care este Biserica. Găsim în cartea Faptelor Apostolilor că Dumnezeu a ales din toate neamurile un popor care să-i poarte numele. Şi noi, creştinii, şi Biserica suntem acel popor pe care Dumnezeu l-a ales.

Mă întreb eu, însă, oare noi, noul popor, Îi aducem Domnului bucurie şi mângâiere? Că am început cu aceasta că, de vreme ce suntem aici în această seară, Domnul se bucură de noi. Dar făcând o privire de ansamblu şi gândindu-

ne la întreaga Biserică, la toţi cei care se mărturisesc a fi creştini ortodocşi, oare aducem bucurie Dumnezeului nostru? Sau dimpotrivă, şi noi Îl supărăm şi Îl întristăm? Oare nu ne înşelăm şi nu ne trădăm şi noi Dumnezeul de atâtea ori?

Mergem la biserică şi ne rugăm şi Îl căutăm pe Dumnezeu, dar de foarte multe ori din interes, din motive pământeşti, din lucruri care ţin de lumea aceasta şi pe care Domnul oricum ni le rezolvă, fără să i le cerem noi. Zice: Căutaţi mai întâi Împărăţia lui Dumnezeu şi dreptatea Lui şi celelalte se vor adăuga vouă. Şi de cumva Dumnezeu întârzie cu răspunsul la rugăciunea noastră, oare nu de atâtea ori alergăm la vrăjitori, la descântători, la psihologi, la bioenergeticieni şi la fel şi fel de vraci şi descântători, ca să ne rezolvăm problemele? Pentru că nu avem încredere în Dumnezeul nostru, nu avem răbdare să aşteptăm răspunsul, de fapt pe noi nu ne interesează voia lui Dumnezeu, ci ne interesează doar să ne rezolvăm problema. Este dureros acest lucru. Este un fel de desfrâu spiritual, aş zice. Pe de o parte, încercăm să fim şi cu Dumnezeu şi ne arătăm evlavioşi şi credincioşi, dar, pe de altă parte, la vreme de încercare, foarte repede renunţăm şi ne luăm după cele ale lumii. Şi cu siguranţă că Dumnezeu Se întristează.

Şi sunt atâtea multe alte pilde de infidelitate, atâtea păcate în sânul Bisericii, atâta desfrâu, atâta răutate, atâta lipsa de iubire.

A zis Iisus: prin ce se va recunoaşte că sunteţi ucenicii mei? Prin iubirea care va exista între voi. Apăi facem noi dovadă de iubire între noi? Zice: Să vă iubiţi unul pe altul aşa cum şi Eu v-am iubit pe voi. Dar noi suntem atât de egoişti, atât de însinguraţi, atât de izolaţi, fiecare caută ale sale. Or, Sfântul apostol Pavel zice că dragostea nu caută ale sale, ci pe ale altuia. Or, noi: întâi problema noastră să se rezolve şi apoi a celuilalt, fie ce-o fi, nu ne interesează.

Uneori suntem în stare chiar să călcăm în picioare. Nu ne ducem noi prin tribunale şi ne judecăm cu fraţii noştri, cu părinţii noştri, pentru cine ştie ce, pentru o bucată de pământ sau pentru o mică moştenire, uitând cuvântul lui Dumnezeu care zice că "cel ce vrea să vină după Mine să se lepede de sine, să-şi ia crucea sa şi să-Mi urmeze Mie"?

Pilda Domnului nu a fost una de răzbunare, ci una de răbdare şi de încredere în voinţa Părintelui ceresc. Când a fost prins în Ghetsimani, apostolul Petru a scos sabia ca să-L apere pe Iisus şi a zis: "Bagă sabia în teacă, [nu-i nevoie]. Nu crezi că aş putea să am acum o legiune de îngeri care să Mă apere? Tot cel ce ucide cu sabia, de sabie va pieri". Iar noi? Ne apărăm, ne îndreptăţim.

Domnului I s-a spus pe Cruce: Coboară-Te, dovedeşte că eşti Fiul lui Dumnezeu şi vom crede în Tine! Dar nu a făcut acest lucru. Nu aceasta ar fi fost dovada atotputerniciei Sale şi a dumnezeirii Sale, ci tocmai smerenia şi răbdarea,

iubirea până la capăt, dezinteresată, chiar dacă omul L-a răstignit şi L-a batjocorit şi L-a scuipat, El n-a încetat să iubească omul şi să-l apere. În faţa Părintelui Său a zis: Iartă-i, Doamne, că nu ştiu ce fac! Nu ne-a blestemat, nu ne-a osândit, ci ne-a apărat, chiar pe Cruce, răstignit şi batjocorit de noi.

Iar noi? Nu mai urmăm această pildă, ci, repet, ne apărăm, ne justificăm, ne îndreptăţim, osândim, şamd. Şi, prin toate acestea, arătăm că suntem foarte străini de Dumnezeul nostru şi că nu-I aducem nici un fel de bucurie ci că, dimpotrivă, Îi sporim rănile şi chinurile.

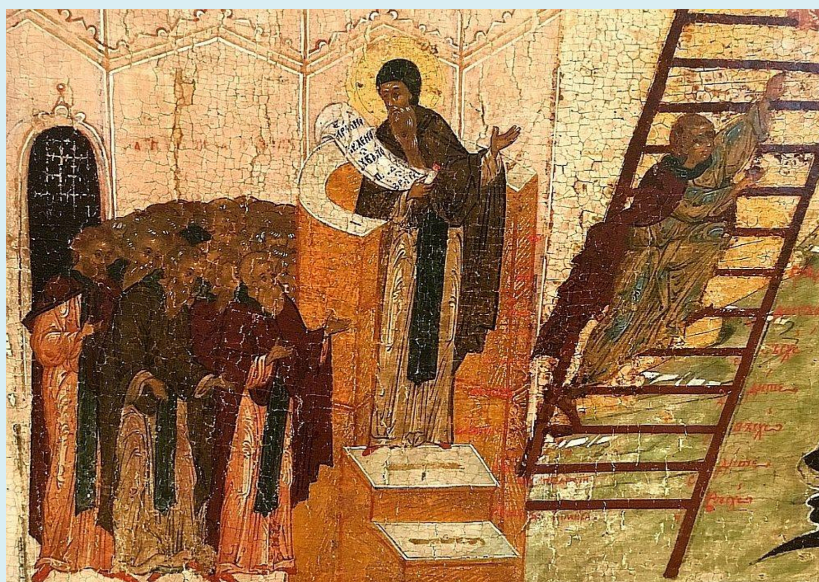
Ar trebui să descoperim această legătură profundă a noastră cu Mântuitorul Iisus Hristos, că atunci când am fost botezaţi, toţi am devenit mădularele Lui, viaţa Lui a început să se scurgă şi în noi. Aşadar între noi şi El este o legătură foarte strânsă.

A folosit la un moment dat Iisus o imagine. Zice: "Eu sunt tulpina, iar voi sunteţi mlădiţele. Dacă rămâneţi în Mine, rămâneţi în dragostea Mea, veţi aduce multă roadă". Dar dacă ne înstrăinăm de această tulpină care este Hristos, atunci ne vom usca şi roade nu vom aduce. Deci să descoperim legătura noastră profundă (cu Mântuitorul).

Credeţi că întâmplător Fiul lui Dumnezeu Se face Om, se întrupează şi acceptă toată batjocura şi toată umilinţa din partea omului? Este semnul nemăsuratei iubiri a lui Dumnezeu faţă de om. E o iubire fără limită. Dar o iubire care nu constrânge, o iubire care nu sileşte, ci aşteaptă cu răbdare.

Zice în Cartea Apocalipsei: Iată, stau la uşă şi bat. De va deschide cineva, voi intra. Dacă nu, Domnul se duce mai departe, deci El nu sparge uşa ca să intre, aşa cum ar face-o diavolul. Pentru că diavolul insistă, dacă nu-l laşi să intre pe uşă, intră pe geam şi tot găseşte el o portiţă. Domnul nu. El vrea ca noi să-I deschidem de bună voie uşa şi să-L primim şi să-L ospătăm ca pe cel mai preţios musafir al nostru.

Pr. Ciprian Florin Apetrei - Cuviosul Ioan Scărarul, părinte al rugăciunii

Duminica a patra din Postul mare este închinată Sfântului Ioan Scărarul. El este un părinte al rugăciunii şi exemplu de trăire duhovnicească pentru creştini. Lucrarea sa fundamentală „Scara” este cel mai important tratat ascetic ce se citeşte în timpul Postului mare.

În această lucrare, Sfântul Ioan Scărarul înfăţişează învățătura despre toate virtuţile creştine şi mijloacele de a urca pe treptele lor spre desăvârşire. Este un manual duhovnicesc despre cum să părăsim păcatul și să învățăm virtuțile pentru a dobândi mântuirea. De aceea cinstirea lui în această duminică este un imbold la desăvârșire duhovnicească prin rugăciune unită cu postul.

Ieromonahul Macarie Simonopetritul, în Triodul explicat, scrie: „*Sfântul Ioan Scărarul reprezintă icoana înfrânării şi a ascezei, de aceea lauda sa e prilejul rememorării temeiurilor ascetice”,* mai ales că el „şi-a luat crucea sa pentru a urma Evangheliei în toată rigoarea, retrăgându-se din lume”, lucru subliniat de imnurile Vecerniei acestei duminici: „Părinte Ioane cuvioase, într-aripându-ţi gândul prin credinţă spre Dumnezeu, ai urât nestatornicia tulburării celei lumeşti şi crucea ta luând-o, ai urmat Celui ce vede toate…”

Cuviosul Ioan este numit de imnografia Triodului „de Dumnezeu purtătorul care a fost locuitor al pustiului şi înger în trup şi s-a arătat făcător de minuni, iar prin post, priveghere şi rugăciune a dobândit daruri cereşti, prin care vindecă pe cei bolnavi şi sufletele celor ce aleargă la el cu credinţă”. Prin nevoinţele sale ascetice, el s-a făcut „luminător” şi a strălucit lumii prin minuni. De aceea pe pământ a fost înger, iar „în Ceruri om al lui Dumnezeu” şi este lauda sihaştrilor pentru viaţa sa plină de dreptate şi cuvioşie.

Ascultând „glasul Evangheliei Domnului”, Sfântul Ioan Scărarul a părăsit „lumea, bogăţia şi slava”, iar la vârsta de 16 ani „s-a adus pe sine jertfă cu totul sfântă, suindu-se în muntele Sinai” (Sinaxarul din Triod), unde a îmbrăcat chipul îngeresc al sfintelor nevoinţe monahale.

Timp de 19 ani s-a desăvârşit duhovniceşte în oaza monahală a Sinaiului, petrecând în rugăciune şi nevoinţă pentru a dobândi virtuţile ascetice. Apoi „a luat calea isihiei şi s-a aşezat la o depărtare de cinci mile de Biserica mare a muntelui Sinai, într-un loc numit Tolas. Aici a petrecut patruzeci de ani într-o înflăcărată dragoste de Dumnezeu, pururea fiind aprins de focul dragostei dumnezeieşti” (Sinaxarul din Triod).

Luminat de rugăciunile neîncetate

Sfântul Ioan a ajuns la desăvârşirea duhovnicească împodobindu-se „cu dumnezeieştile virtuţi”, care sunt „credinţa, nădejdea şi dragostea cea adevărată”. A respectat „dumnezeieştile legi”, nevoindu-se „cu înfrânarea ca un om fără de trup”, dobândind „înţelepciune, bărbăţie şi curăţie” şi câştigând „smerenia prin care s-a înălţat”. Toate acestea le menţionează Icosul din Triod, care precizează că pentru ele şi alături de rugăciunile neîncetate care l-au luminat a ajuns „la lăcaşurile cereşti”.

În Sinaxar citim că Sfântul Ioan ducea o viaţă aspră: „Mânca tot ceea ce-l făcea neprihănit faţă de sfatul evanghelic, puţin de tot”, fără să se sature. „Se împărtăşea de somn atât numai cât firea minţii să nu-i vatăme privegherea.”

Această vieţuire aspră este subliniată şi de imnurile Triodului, de unde aflăm că şi-a „veştejit trupul cu nemâncarea”, s-a hrănit „cu dulceaţa postului”, s-a nevoit prin „privegherea neîncetată” şi „ostenelile postului”, „ca o livadă prea înmiresmată şi ca o grădină însufleţită a virtuţilor a înflorit cu postirea”.

Toate acestea sunt strâns unite în viaţa sa monahală cu rugăciunea. Prin ea, el a ajuns la lumina duhovnicească a contemplaţiei. Triodul ne spune că avea „rugăciunea cea fără prihană” şi „rugăciunea fără materie”, iar Sinaxarul menţionează că „tot drumul vieţii sale” a fost „o rugăciune neîntreruptă şi o neasemănată dragoste către Dumnezeu”.

Viaţa lui pământească s-a încheiat la vârsta de 80 de ani când, „părăsind pământul”, s-a sălăşluit „în pământul celor blânzi”, unde se bucură „de desfătarea cea dumnezeiască”. Este cinstit în Biserica Ortodoxă la 30 martie şi în Duminica a 4-a din Postul mare.

Imnografia Triodului îl consideră „legiuitor al vieţii călugăreşti şi dreptar prea blând sihaştrilor”, care „stingând toate patimile cu roua nevoinţelor”, s-a „aprins cu focul credinţei şi al dragostei”, făcându-se „sfeşnic al înfrânării” şi „lumină a nepătimirii”.

Sintetizând viaţa lui ascetică plină de sfinţenie, Luminânda de la Utrenie precizează: „Depărtatu-te-ai de desfătarea lumească, cuvioase, ca de ceva vătămător şi, veştejindu-ţi trupul cu nemâncarea, ai înnoit tăria sufletului şi ai câştigat slavă cerească, vrednicule de laudă. Pentru aceasta nu înceta rugându-te pentru noi, Ioane”.

Rugându-ne, suntem în comuniune cu Dumnezeu

Îi cerem să se roage pentru noi deoarece el ne-a învăţat că „rugăciunea este, după însuşirea ei, însoţirea şi unirea omului cu Dumnezeu; iar după lucrare, susţinătoarea lumii”. Adică, rugându-ne după exemplul lui, suntem în comuniune cu Dumnezeu şi cerem binecuvântare pentru lumea în care trăim.

Facem acest lucru pentru că ştim de la Sfântul cuvios Ioan Scărarul că rugăciunea este „împăcarea cu Dumnezeu; maica lacrimilor şi fiica lor; ispăşirea păcatelor; pod de trecere peste ispite; peretele din mijloc în faţa necazurilor; zdrobirea războaielor; lucrarea îngerilor, hrana tuturor fiinţelor netrupeşti, veselia ce va să vie, lucrarea fără margine, izvorul virtuţilor, pricinuitoarea (harismelor), sporirea nevăzută, hrana sufletului, lumina minţii, securea deznădejdii, dovedirea nădejdii, risipirea întristării, bogăţia monahilor, vistieria sihaştrilor, micşorarea mâniei, oglinda înaintării, arătarea măsurilor, vădirea stării dinăuntru, descoperirea celor viitoare, semnul slavei.

După cum citează din Scara, Tomas Spidlik, în lucrarea sa Spiritualitatea răsăritului creştin, Rugăciunea, îl numeşte pe Sfântul Ioan Scărarul „maestru incontestabil în definiţii date realităţilor duhovniceşti”.

Prin viaţa sa duhovnicească şi prin opera sa Scara, cuviosul Ioan este un model pentru monahi. De aceea Triodul consideră duminica închinată cinstirii lui „zi de sărbătoare” în care „adunările sihaştrilor” sunt chemate să se bucure duhovniceşte „de viaţa nestricăcioasă”.

Ieromonahul Macarie Simonopetritul spune că el este şi un model „al ştiinţei duhovniceşti în care suntem iniţiaţi în timpul Postului mare”.

Acum suntem invitaţi de exemplul oferit de râvna ascetică a Sfântului Ioan să intensificăm postirea noastră, iar prin rugăciune neîntreruptă să cerem de la Dumnezeu să ne izbăvească din necazuri şi să ne ferească de război, dăruindu-

ne pace şi sănătate, lucrurile cele mai de preţ în lumea aceasta trecătoare. Şi alături de imnograful inspirat să spunem: „Cuvioase Ioane, părintele nostru, roagă-te lui Hristos Dumnezeu să mântuiască sufletele noastre”.

Pr. dr. Emilian Băbăruși - Cum înțelege omul de azi învățăturile Sfântului Ioan Scărarul?

„Scara" face legătura dintre pământ și cer, între punctul în care ne aflăm și destinația la care trebuie să ajungem. Sfântul Ioan Scărarul face cunoscute cele 30 de trepte sau virtuți prin care călugărul, destinatarul inițial și prin extensie noi, creștinii, trebuie să le parcurgem pentru a ajunge la Dumnezeu. Vom descrie mai jos de ce credem noi că Scara Sfântului Ioan este potrivită și laicilor, nu doar monahilor.

„Nu vom fi învinuiți, o, prieteni, la ieșirea sufletului, că nu am săvârșit minuni, nici că n-am teologhisit, nici că n-am fost văzători cu duhul, dar vom da negreșit socoteală lui Dumnezeu pentru că nu am plâns" (Scara VII, 73).

Aceste prea frumoase cuvinte au fost scrise acum mai bine de 1.350 de ani de Sfântul Ioan Scărarul. El vrea să ne atragă atenția că la judecata sufletului nostru Dumnezeu ne va cere socoteală nu pentru faptele mari pe care le-am făcut, ci pentru că am pierdut timpul în „lucrări mărețe" și nu am plâns pentru greșelile mai mici sau mai mari sau pentru binele pe care puteam să îl facem și nu l-am făcut. Omul zilelor noastre plânge pentru orice ține de trup (că nu are sănătate, bani, lucruri frumoase), numai pentru mântuirea sufletului nu plânge. Cel mai dureros este că nu conștientizează aceasta nici măcar când se află în fața morții. Puține sunt cazurile când, asemenea tâlharului de pe cruce, pe ultima sută de metri a vieții, își dă seama de timpul pierdut și își îndreaptă viața către Dumnezeu.

Plecând de la aceste gânduri, îmi propun în rândurile ce urmează să răspund cât îmi permite spațiul unui ziar la întrebarea: ***În ce măsură sfaturile Sfântului***

Ioan Scărarul mai pot fi înțelese de omul de azi (mai sunt valabile pentru omul de azi)? El a scris o lucrare intitulată „Scara”, în care prezintă viața duhovnicească a omului ca pe un urcuș pe o scară.

Primul argument despre folosul Scării pentru orice om îl aduce cuviosul Ioan şi se bazează pe credința într-un singur Dumnezeu. ***„Dumnezeu este al tuturor; este viața tuturor celor ce voiesc; este mântuirea tuturor: al celor ce cred și al celor ce nu cred; al celor drepți și nedrepți; al celor cinstitori de Dumnezeu și necinstitori; al celor nepătimași și pătimași; al călugărilor și al mirenilor; al înțelepților și al celor neînvățați; al celor sănătoși și al celor bolnavi; al tinerilor și al vârstnicilor. Căci e ca răspândirea luminii, ca arătarea soarelui, ca schimbarea ceasurilor. Și altfel nu poate fi. Că la Dumnezeu nu e căutare la față” (Rom. 2, 11) (Scara I, 4).***

Vedem deci că, indiferent de drumul pe care l-a ales un creştin, fie al călugăriei, fie al căsătoriei, Dumnezeu este Același pentru toți. Acest unic Dumnezeu adresează tuturor, laici și călugări, același îndemn la mântuirea sufletului, la curățirea sufletului de păcate printr-o luptă interioară neîncetată: ***„Creştin, citim în Scara, este cel ce urmează lui Hristos pe cât e cu putinţă oamenilor prin cuvinte şi fapte şi crede cu o cugetare dreaptă şi neprihănită în Sfânta Treime“ (I, 6), iar călugărul este „cel ce se ține numai în hotarele și cuvintele lui Dumnezeu în toată vremea, în tot locul și lucrul. Călugărul este cel ce supune firea sa unei sforţări neîncetate și simțurile sale unei oaze neîntrerupte. Călugăr este cel ce și-a făcut trupul neîntinat, gura curățită și mintea luminată” (Scara I, 9).***

Dumnezeu îi cheamă pe toţi la desăvârşire

Sunt unii credincioși care le reproșează preoților că le cer, pentru a fi creștini cu adevărat, să renunțe la unele plăceri ale acestei lumi și mai spun ei că nu pot trăi asemenea călugărilor pentru că sunt căsătoriți. Plecând de la cuvintele din Scriptură: „Fiţi sfinţi, pentru că Eu sunt Sfânt” (I Petru 1, 16), Sfântul Ioan explică celor care cred că îndemnul la sfințenie nu se adresează doar călugărilor, ci este valabil și laicilor: ***„Am auzit pe unii care petrec în lume cu nepăsare, zicând către mine: Cum putem noi cei ce viețuim împreună cu soțiile (sau soții) noastre, să petrecem viață călugărească? Acestora le-am răspuns: „Toate lucrurile bune pe care le puteți face, faceți-le! Nu defăimați pe nimenea, nu furați de la nimeni, nu mințiți față de nimeni, nu vă înălțați față de nimeni, nu urâți pe nimeni, nu vă despărțiți de adunările de la slujbele din biserică, pătimiți împreună cu cei lipsiți, nu pricinuiți nimănui sminteală; de ce e al altuia să nu vă apropiați; îndestulați-vă cu ceea ce vă pregătesc femeile voastre. De veți face așa, nu veți fi departe de Împărăția cerurilor” (Scara I, 37).***

Un alt argument pe care îl putem aduce în favoarea utilității cărții Sfântului Ioan pentru creştinul de rând ar fi că viața duhovnicească nu este doar teorie, ci are și un aspect practic. Creştinul adevărat nu este cel care vorbește frumos, elevat despre Dumnezeu, ci cel care în același timp se luptă să se vindece de patimile sufletești. Asupra acestui aspect ne avertizează Însuși Mântuitorul: „Nu oricine Îmi zice: Doamne, Doamne, va intra în Împărăția cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui Meu Celui din ceruri” (Matei 7, 22).

Găsim în „Scara” multe mărturii despre experiența proprie a autorului și experiențele auzite de el la unii părinți înduhovniciţi. În acest sens, el folosește sintagmele: „Precum părinţii spun” (VI, 16), „Precum mi-a povestit careva dintre cei care au încercat aceasta...” (XV, 22), „Mi-a istorisit careva dintre cei care au suferit cercarea vicleniei”(XV, 63) sau povestește chiar experiența unor părinți pe care i-a întâlnit, precum este cazul cuviosului Ioan Savaitul (IV, 111).

Tot de latura practică a creştinismului, cum spuneam, ține lupta creștinului de a se lăsa de patimi. Oare nu suntem stăpâniți, mai mult sau mai puțin, de ținerea de minte a răului, de bârfă, de minciună, de îmbuibare, de iubirea de arginți, de mândrie, de nepăsare, de lingușire? Ei bine, Sfântul Ioan Scărarul se ocupă în amănunt de toate aceste boli sufletești, le arată cauza, cum evoluează ele și cum se poate vindeca omul de acestea. De aceea, laicul care citește Scara poate să citească doar despre patima care îl interesează. Mai trebuie să adăugăm că lupta împotriva patimilor nu o face creștinul singur, ci doar sub conducerea unui părinte duhovnicesc.

Plecând de la episodul ieșirii poporului evreu din Egipt și al luptei aceluiași popor împotriva lui Amalec, sub conducerea lui Moise, cuviosul Ioan spune că toți avem nevoie „de un Moise oarecare, ca mijlocitor către Dumnezeu și după Dumnezeu, care stând pentru noi la mijloc cu făptuirea și cu vederea (contemplarea), să întindă mâinile spre Dumnezeu, ca să trecem, povățuiți de el, marea păcatelor și să punem pe fugă pe Amalic, căpetenia patimilor. S-au înșelat deci cei care s-au încrezut în ei înșiși și au socotit că n-au nevoie de nici un povățuitor” (I, 13).

Pentru că tot am amintit de nevoia unui părinte duhovnicesc, vom întreba unde se întâlnesc laicii cu el dacă nu în scaunul Tainei Sfintei Spovedanii? Din experiența pastorală, noi, preoții, ne confruntăm de multe ori cu credincioși care în loc să-și asume păcatele făcute, probabil de ruşine, dau vina pe alte persoane, ori cuvântul este fără echivoc: „Dezgolește-ți, dezgolește-ți rana în fața doctorului și nu te rușina. A mea e buba, părinte, a mea a rana. Din nepăsarea mea s-a pricinuit, și nu din a altuia. Nimeni altul nu e pricinuitorul ei: nici om, nici duh, nici trup, nici altceva, ci neglijența mea! Fă-te la mărturisire și cu purtarea, și cu chipul, și cu gândul ca un osândit, plecându-te spre pământ și dacă se poate

udând cu lacrimi picioarele doctorului și judecătorului ca ale lui Hristos” (IV, 56).

Scara Sfântului Ioan în opera lui Gogol

Înainte de a încheia aceste rânduri, cred că nu ar strica să dăm mărturie despre un laic care a citit Scara și a fost influențat de ea. Aici putem să amintim de scriitorul rus Nikolai Vasilievici Gogol.

Potrivit profesorului de filologie de la Facultatea de Filologie a Universității de Stat din Moscova, Vladimir Voropaev, Scara Sfântului Ioan a fost una dintre cărțile preferate ale lui Gogol încă din tinerețe. Se pare că acesta, spre sfârșitul anilor 1820, a alcătuit o colecție scrisă de mână „Din carte: O scară care se înalță la cer”. Această lucrare, care cuprinde 92 de pagini, până în 1938 s-a aflat la Muzeul de Istorie din Harkov, iar în timpul celui de-al doilea Război mondial se presupune că a fost dusă în Germania unde soarta i-a rămas necunoscută.

Astăzi, la Departamentul de Manuscrise al Institutului de Literatură Rusă (Puşkinski Dom) se află un alt manuscris cu autograful lui Gogol care datează aproximativ din 1843 și care cuprinde extrase din Scara. Imaginea unei scări, spune domnul profesor Voropaev, care leagă pământul cu cerul, mai poate fi găsită într-una dintre primele lucrări ale lui Gogol, şi anume în povestea „Noaptea de mai sau femeia înecată” (1829) și, de asemenea, în „Târgul Sorocinski”, „Capitolul din romanul istoric”, „Răzbunare cumplită”. Demn de precizat, spune domnul profesor, este că între 2009 și 2010, când s-au sărbătorit 200 de ani de la nașterea lui Gogol, acestea s-au publicat în Colecția completă a operelor și scrisorilor lui în 17 volume. Reiese astfel că Gogol a citit literatură patristică deoarece dă citate din vechii părinți ai Bisericii - Ioan Gură de Aur, Vasile cel mare, Efrem Sirul, Atanasie cel mare, Grigore de Nyssa, Ioan Damaschin, Chiril din Alexandria și alții - și din cei mai noi, cum ar fi Sfântul Filaret, mitropolitul Moscovei.

Se înţelege aşadar că Scara Sfântului Ioan Scărarul este actuală și trebuie citită de laicii de azi cu creionul în mână şi cu rugăciune pentru luminarea minții, deoarece este o carte profundă, și notate păcatele sau patimile ca să conștientizeze de ce patimi suferă, să le mărturisească preotului duhovnic, să urmeze tratamentul duhovnicesc dat de el și numai așa vor ajunge să primească harul Sfântului Duh și să ajungă la ultima treaptă a scării, care este întâlnirea cu Dumnezeu.

Pr. dr. Emilian Băbăruși - Evanghelia de Duminică - „Sfințiți-vă și nu veți mai avea probleme cu copiii voștri”

Duminica a 4-a din Postul mare (a Sfântului cuvios Ioan Scărarul) Marcu 9, 17-32

Evanghelia acestei duminici ne prezintă întâlnirea dintre Mântuitorul Hristos şi părintele unui copil. Acesta avea o mare durere. Fiul său era posedat de diavol. Uneori duhul necurat arunca copilul în apă, alteori în foc. Posedat de duhul necurat, copilul făcea spume la gură, scrâşnea din dinţi, astfel încât era adus în stare de inconştienţă. Numai când stai să te gândeşti la o astfel de situaţie, te sperii, dar să o mai şi trăieşti. Tatăl respectiv avea o viaţă grea. Şi ducea această cruce, spune tatăl către Mântuitorul, încă din pruncia copilului. Epuizând toate variantele omeneşti, tatăl vine la Mântuitorul cu ultima speranţă. Dar negăsindu-L, în prima fază apelează la ucenicii Lui. Aceştia însă nu reuşesc să vindece copilul.

Coborând de pe Tabor, Mântuitorul află din gura tatălui cele despre copil şi chiar mai mult, când a cerut să fie adus copilul, duhul cel rău şi-a făcut cunoscută prezenţa prin zguduirea şi tăvălirea copilului pe jos. Atunci Mântuitorul ceartă necredinţa poporului şi îl întreabă pe tată dacă crede că poate să îl vindece. Hristos Domnul ceartă apoi duhul necurat şi acesta iese din copil.

După vindecarea copilului, ucenicii L-au întrebat pe Mântuitorul de ce ei nu au putut să-l vindece, iar El le-a răspuns că acest neam de demoni nu iese decât prin post şi rugăciune.

Rugăciunea și postul nu permit împătimirea și demonizarea

Prin această Evanghelie, Domnul nostru Iisus Hristos ne transmite câteva din învăţăturile Lui.

- ***Prima ar fi că El este Fiul lui Dumnezeu.***

În definitiv, nu diavolul are ultimul cuvânt, oricât de mult şi dureros ar afecta viaţa omului, ci Dumnezeu.

Sfântul Paisie Aghioritul spunea că diavolul dintr-un rău face un rău şi mai mare, pe când Dumnezeu transformă răul în bine. Aceasta se vede şi în viaţa acestui copil. A intrat în el din copilărie şi odată cu trecerea timpului l-a adus la această stare jalnică. Întâlnirea cu Domnul Hristos, în schimb, i-a adus eliberare de duhul rău, vindecare sufletească şi trupească, linişte în familie, bucuria de a trăi alături de părinţi.

- ***O altă învăţătură este aceea că omul care crede are o legătură cu El permanentă prin rugăciune şi post, încât nu poate fi sub stăpânirea celui rău sau poate să-l alunge prin ajutorul lui Dumnezeu.***

O dovadă o întâlnim în viaţa Sfintei muceniţe Justina. La un moment dat de ea s-a îndrăgostit un tânăr, Aglaid. Acesta neputând să o convingă cu vorbe frumoase ca să se căsătorească cu el, a apelat la vrăjitorul Ciprian ca prin lucrarea diavolească să o facă să accepte. Dar ceea ce trebuia să fie o reuşită în cele din urmă a fost un eşec, deoarece Justina prin rugăciune, post aspru, mers la biserică şi însemnarea cu Sfânta Cruce a reuşit să alunge duhul necurat al desfrânării. Ştiţi că în urma acestui eşec vrăjitorul Ciprian a devenit şi el creştin şi chiar martir, fiind pomenit cu Justina pe 2 octombrie.

Revenind la Evanghelie, tot aici vedem rolul părinţilor în viaţa copiilor. Este o temă actuală, mai ales în vremurile noastre, când noi, părinţii, care vrem să ne creştem copiii în credinţă, suntem puşi în faţa unor probleme grele care ţin de creşterea lor. Drogurile, fumatul, consumul excesiv de alcool, statul mult în faţa calculatorului şi a telefonului, abandonul şcolar, iată doar câteva probleme.

Indiferent pe ce cale a luat-o copilul nostru mereu trebuie să trăim cu speranţa, cu nădejdea în ajutorul şi ocrotirea lui Dumnezeu şi a sfinţilor Lui.

Educația copiilor, o datorie a părinților

Trebuie să conştientizăm şi mai mult această problemă, fiindcă creşterea copiilor nu se rezumă doar la partea materială şi biologică, ci şi la cea spirituală. Copilul nu este doar trup, ci el are şi suflet. El de mic sau, cum spune Evanghelia de azi, „din copilărie” vede ce este rău şi ce este bine. Iar noi, părinţii,

suntem responsabili pentru el. La judecată, Dumnezeu ne va întreba şi despre implicarea noastră în educaţia copilului. De aceea, concomitent cu creşterea biologică să o adăugăm şi pe cea duhovnicească. Asta înseamnă că de mic este de preferat copilul să fie obişnuit cu viaţa bisericească.

Aici aş aminti cuvintele unui mare misionar şi părinte duhovnicesc al nostru din secolul XX, părintele Nicodim Măndiţă, care zicea către fiii săi duhovniceşti: *„O carte bună, creştinească, este un înger al lui Dumnezeu, căci te învaţă să-L cunoşti şi să-L iubeşti, să descoperi frumuseţea vieţii în Hristos, să iubeşti pe oameni, să te fereşti de păcat şi să te îngrijeşti de mântuirea sufletului. Dacă în viaţă agoniseşti cărţi sfinte în locul banilor, urmaşii s-ar folosi de pe urma lor; chiar dacă le-ar vinde, tu nu vei pierde folosul lor şi ţi se va socoti ca o milostenie sufletească, pentru că, oriunde vor ajunge cărţile sfinte, vor răspândi lumină şi vor aduce sufletele la cunoştinţa de Dumnezeu. Iar dacă vor rămâne după tine bani sau averi, urmaşii le vor cheltui în păcate, nu numai că nu te vei folosi cu ceva, ci vei fi găsit vinovat că, prin zgârcenia şi lăcomia ta, ai dat urmaşilor prilej de păcate”.*

Rugăciunea pentru copil, nu constrângerile, reprezintă soluția

Din păcate, observăm că din ce în ce tot mai mulţi oameni suferă de singurătate, deşi au familie şi trăiesc în societate. Dar dacă noi, părinţii, împreună cu naşii de la botez le vom aminti copiilor noştri că au primit de la Taina Sfântului Botez un înger păzitor şi au fost puşi sub ocrotirea unui sfânt care ne ajută, că Biserica nu este doar un lăcaș de zid, ci o comuniune de oameni care-L caută pe Dumnezeu, aceștia nu se vor simţi niciodată singuri.

Peste toate acestea, ne învaţă Sfântul Porfirie Kavsokalivitul, pentru binele sufletesc şi trupesc al copiilor, să adăugăm noi, părinţii, sfinţirea vieţii noastre şi rugăciunea pentru ei: *„Pentru ca să scape copiii de feluritele probleme lăuntrice, nu sunt de ajuns sfaturile, constrângerile, logica şi ameninţările. Mai degrabă acestea înrăutăţesc lucrurile. Îndreptarea vine prin sfinţirea părinţilor. Deveniţi sfinţi şi nu veţi mai avea probleme cu copiii voştri... Rugaţi-vă în tăcere, cu mâinile ridicate către Hristos şi îmbrăţişaţi-i în taină pe copiii voştri. Şi când fac neorânduieli, să luaţi ceva măsuri pedagogice, dar să nu-i forţaţi. În principal, să vă rugaţi”.*

Rugăciunea pentru copii nu este pierdere de timp, ci prin ea îi aşezăm pe copiii noştri în atenţia lui Dumnezeu şi a sfinţilor. Ea într-o bună zi îşi va arăta efectul, aşa cum vedem din minunile Sfântului Ioan Rusul. Găsim acolo o mărturie a unei mame care şi-a crescut singură copilul. Ea muncea mult pentru a-şi întreţine băiatul la liceu. Dar acesta a luat-o pe căi greşite. În loc să înveţe, pierdea timpul, nu mergea la cursuri şi cheltuia banii mamei. Când rămânea fără ei, ve-

nea acasă şi o bătea, îi lua micile economii şi pleca iar. Această dramă a ţinut opt ani. Între timp, femeia a aflat de Sfântul Ioan Rusul, s-a dus în Evvia la moaştele lui să se închine. Doar atât se ruga: ca să mai audă din gura copilului cuvântul „mamă”. Când a revenit acasă ea a găsit uşa descuiată şi pe copilul ei spunându-i: „Mamă, m-am întors, mă mai primeşti?”. Vedeţi ce putere are rugăciunea părinţilor pentru copii?

Să înmulţim râvna pentru creşterea copiilor noştri în credinţă, ca să ne bucurăm de ei aici, pe pământ, dar şi sus, în cer.

Pr. prof. dr. Gheorghe Petraru - Evanghelia de Duminică - Credința recuperează sensul existenței când prezentul pare fără ieșire

Duminica a 4-a din Postul mare (a Sfântului cuvios Ioan Scărarul) Marcu 9, 17-32

Evanghelia duminicii în care se face pomenire și de Sfântul Ioan Scărarul, după Duminica Sfintei Cruci, este o invitație și o chemare pentru creștini ca prin puterea și jertfa Crucii să înaintăm prin virtuți spre înălțimi duhovnicești, spre Hristos, ființa virtuților. În comuniune cu Hristos, prin credință, încredere în El și iubire din iubirea Sa dumnezeiască de care este împărtășit în această relație tainică, familiară, puternică, creștinul devine virtuos. Împodobirea ființei proprii cu virtuțile creștinești în acest timp „după virtute”, așa cum a fost calificat de cultura actuală, care nu mai ia în calcul virtutea și păcatul, este o reală provocare pentru creștinii care urmează lui Hristos, împlinesc poruncile Sale mântuitoare, se luptă cu păcatul și trăiesc cu încredere și speranță bucuria în timp a Împărăției viitoare, pregustată încă în viața de aici.

Hristos nu acţionează emoţional, ci are în vedere cauza demonizării

Textul evanghelic relatează o minune săvârșită de Mântuitorul Iisus Hristos care vindecă pe fiul demonizat al unui om disperat, pe care ucenicii nu au putut să-l vindece, aducându-l la Învățătorul lor. Prima reacție a lui Hristos față de această situație nu este una sentimentală față de suferința tânărului chinuit de duhurile rele, trântit la pământ chiar în fața Sa, zvârcolindu-se și spumegând, ci una realistă care merge la originea, cauza demonizării. Reacția imediată a lui Hristos care a venit să elibereze pe oameni de sub tirania diavolului în care au căzut prin neascultare primii oameni este una direct la adresa diavolului, cu un avertisment

ferm la răutatea lui cauzatoare de suferință și moarte, profețind totodată că va fi biruit și se va limita acțiunea lui răufăcătoare pentru oameni. Ca Dumnezeu adevărat și Om adevărat, Hristos manifestă repulsie profundă față de demoni și declară deschis incompatibilitatea unei coexistențe cu ei, pentru că binele nu poate sta laolaltă cu răul și întunericul cu lumina în plan ontologic, în mod principial. Dar în realitatea căzută, efectele răului vor persista, iar grâul va sta alături cu neghina până la sfârșit din respectul divin pentru libertatea omului care nu poate fi eliminată prin acțiuni mecanice, magice. Răbdarea suferinței este o cale pedagogică de îndreptare și apropiere de Dumnezeu: „O, neam necredincios, până când voi fi cu voi, până când vă voi răbda?” Vedem că Însuși Dumnezeu suferă din iubire pentru oameni răutatea demonilor, misterul existenței acestora și acțiunii lor perverse în virtutea libertății personale rămânând o taină pe care orice teodicee nu o va descifra suficient până la Judecata universală. Cert este că Hristos exprimă ascultarea Sa față de Tatăl. El nu etalează atotputernicia divină, atotbiruitoare a răului, ci Se coboară la nivel uman, la dialogul cu dimensiunea participativă, empatică a acestuia pentru a prelua din suferința tatălui iubitor pentru fiul său așa cum Dumnezeu, Tatăl ceresc, este iubitor și deschis dialogului, convorbirii cu omul, așa cum relatează acest episod biblic. Fiecare om este creat după chipul divin și mântuit obiectiv prin Hristos pe Cruce care a preluat astfel asupra Sa suferința umanității.

Temeiul minunii, credinţa în Dumnezeu

Imaginea pe care o descrie și o sugerează evenimentul minunii este una înfricoșătoare pentru orice cititor sau ascultător al Evangheliei, confirmată de cazuri de demonizări la care unii semeni pot fi martori oculari chiar și astăzi. Smerindu-se, adoptând starea de chenoză din timpul misiunii Sale publice, Hristos, deși cu atotștiința divină cunoştea adevărul despre acest copil bolnav, vrea să audă și varianta pe care o relatează tatăl acestuia ca un fel de spovedanie ce uşurează sufletul eliberat de povara suferinței interioare; din pruncie copilul a suferit, a fost aruncat în apă și în foc.

Între Hristos și tatăl copilului se conturează dialogul, convorbirea, Dumnezeu coborând la nivelul omului cu înțelegerea și puterea acestuia de a acționa în astfel de situații, provocându-l pe acesta la un nivel superior de viziune, cea teologică, a deschiderii spre Dumnezeu în actul de credință pe care Hristos, de altfel, îl pune la baza oricărei vindecări a omului. La solicitarea smerită ce pornește sincer din adâncul sufletului suferind al tatălui, „De poți ceva ajută-ne, fie-Ţi milă de noi”, Iisus îi solicită mai întâi dimensiunea credinței, a acceptului de către tată a relației cu Cel din fața sa despre care cu siguranță auzise că ar fi Mesia așteptat de Israel și îi spune smerit: „De poți crede, toate sunt cu putință celui ce crede”.

La aceste cuvinte, încrezător și plin de speranța recuperării și sănătății fiului posedat, tatăl răspunde cu lacrimi, din toată ființa sa: „Cred, Doamne! Ajută necredinței mele” (Marcu 9, 24).

Astfel, așa cum Dumnezeu există în mod evident, dincolo de orice speculație și raționament al logicii umane și este prezent fiecărui om care există pe acest pământ, după cum demonstrează Scriptura, ce mărturisește despre Dumnezeu care Se revelează omului, la rândul ei credința, deschiderea cu încredere, sinceritate, bucurie spre Dumnezeu, reprezintă un gest de abandonare, dăruire și încredințare totală cu toată ființa lui Dumnezeu. La fel cum un copil se dăruiește brațelor părintești care-l așteaptă să-l primească, credința este expresia unei relații ontologice, firești, naturale cu Dumnezeu care există absolut, obiectiv, fiind expresia subiectivă a modului în care receptăm, ca oameni, pe Dumnezeu, Îl primim în viața noastră, suntem împreună cu El într-o intimitate și familiaritate crescânde, pe măsura maturizării duhovnicești a fiecărui om. Prin credință se desfiinţează bariera incertitudinii, a neîncrederii, a non-comunicării cu Dumnezeu care ni se dăruiește ca un adevărat Tată, extrapolând la dimensiunea relației Dumnezeu-om raportul firesc al relației tată-fiu din viața oamenilor, unul natural, normal, de încadrare și siguranță existențială în orizontul casei tatălui, a părinților cu regulile inerente ce dau profil, umanizează și desăvârșesc pe om.

Credinţa e dar divin, dar şi vocaţie umană care se cultivă

Acest cuvânt, „cred”, rostit categoric, din toată ființa de tatăl din Evanghelie este răspunsul firesc în orizontul religios creștin în care pe Dumnezeu Îl cunoaștem pentru că El ni S-a făcut cunoscut nouă în Iisus Hristos, un privilegiu cognitiv și de experiență teologică și spirituală după mărturia biblică și a norului de mărturisitori creștini dintotdeauna și până astăzi, evidențiat de sinaxare și situațiile minunate din viața atâtor semeni ai noștri.

Credința reprezintă atitudinea firească și necesară a creștinului în fața tainei existenței care nu e înțeleasă deplin decât în Dumnezeu și cu Dumnezeu, în comuniunea de credință cu El. Cuvântul „cred” este răspunsul uman la chemarea și iubirea divine care nu constituie doar alegeri între altele pentru a înțelege semnificația vieții, a existenței noastre în lume, ci unica opţiune și cale, viață, adevăr integral cu Dumnezeu, Tatăl nostru, al tuturor, căruia ne rugăm cu rugăciunea pe care ne-a lăsat-o Însuși Fiul Său, Iisus Hristos, „Începătorul și plinitorul credinței” (Evrei 12, 2). Credința este un dar divin și o vocație umană universală pentru viața și existența omului în lume. „Cred” este un laitmotiv al mărturiei creștine, trecut din istoria biblică și kerygma apostolică în doctrină și cult, cu expresia cea mai elocventă în mărturisirea Crezului niceo-constantinopolitan ca adevăr și ca viață harică și sacramentală pentru că e dogmă și rugăciune totodată, rostit personal, dar public la Sfintele Taine, la Liturghie în

cultul creștin, cu sensibilitate și bucurie spirituală ce confirmă credința ca viață în sens ontologic, relațional, sacramental cu Dumnezeu în energia Sa luminoasă, veșnică și îndumnezeitoare.

Hristos vindecă pe copil, scoate diavolul din el și poruncește acestuia să nu mai intre în el, ceea ce arată puterea lui Dumnezeu și purtarea Lui de grijă acolo unde este invocat, unde este prezența Sa. Ceea ce apostolii nu au reușit, anume să vindece copilul, și nedumerirea, faptul că nu aveau explicație pentru eșecul lor, poate fi înțeles în contextul antepascal. Ei nu primiseră deplin harul Duhului ce se va plini la evenimentul mântuitor esențial de la Cincizecime.

„Postul, dezlegarea de păcate”

Absenţa vindecării e şi rezultatul lipsei credinţei care înseamnă o existență în zona de întuneric și păcat. Mântuitorul Hristos, în discuția ulterioară cu apostolii, evidențiază necesitatea prezenței lucrătoare a două exerciții ascetice pentru eliberarea de diavol; postul și rugăciunea, „cei doi stâlpi ai credinței”.

Postul înseamnă un refuz al strictei determinări exterioare, la modă astăzi, când totul este permis, iar consumismul epuizează resursele planetei, iar satisfacțiile materiale și plăcerile trupeşti nu mai au limite pentru că nu mai există lege și conștiință morală la mulți dintre semenii noștri. Postul este o renunțare voită și asumată liber la anumite mâncăruri și băuturi, la evenimente mondene decente și normale din viața omului și o interiorizare spre creștere spirituală prin raportare majoră la Dumnezeu ce suplinește cele materiale pentru a le înlocui cu cele esențiale și cerești. Se renunță la trup și se amplifică viața spiritului, care defineșește real pe om pentru că, spune Evanghelia, „ce va da omul în schimb pentru sufletul său” (Matei 16, 26). Or, într-o lume materialistă, consumistă, dezechilibrată și manipulată în care spiritul este aproape înăbușit de păcate, egoism, necredință, uitare și chiar ură față de Dumnezeu și Biserica lui Hristos, care se traduce în fapt prin ura față de om și semeni, față de comunitate, recuperarea ordinii spirituale este esențială omului actual, iar aceasta se face prin renunțare la simulacru, fals, minciună și convertire reală la cultura Duhului, la viața de comuniune plină de lumină, bucurie și încredere a Bisericii în care am intrat prin Sfântul Botez.

Pentru că în această duminică este pomenit Sfântul Ioan Scărarul, iată ce scria el despre post: „Postul este silirea firii, lepădarea de tot ce îndulcește gustul, stingere a aprinderii trupești, nimicire a gândurilor viclene, slobozire de visurile cele spurcate, curăție a rugăciunii, luminător al sufletului, pază a minții, pierzare a nesimțirii din inimă, ușă a străpungerii inimii, suspinare smerită, zdrobire plină de bucurie, încetare a multei vorbiri, pricină de liniștire, străjer al ascultării,

uşurare a somnului, sănătate a trupului, pricinuitor al nepătimirii, dezlegare de păcate, uşă a Raiului şi desfătare cerească” (Scara 14, 33).

Ca o secure ce taie deznădejdea este rugăciunea

Iar despre rugăciune, „împărătească a virtuţilor”, acelaşi Sfânt Ioan scrie următoarele: „Rugăciunea, după felul ei, este petrecerea şi unirea omului cu Dumnezeu, iar după lucrare, este întărire a lumii, împăcare cu Dumnezeu, maica şi totodată fiica lacrimilor, ispăşire a păcatelor, pod pentru trecerea ispitelor, zid care ne apără de necazuri, sfărâmare a războaielor, lucrare a îngerilor, hrană a tuturor celor fără de trupuri, veselie viitoare, lucrare fără de sfârşit, izvor al virtuţilor, pricinuitoare a darurilor, sporire nevăzută, hrană a sufletului, luminare a minţii, secure care taie deznădejdea, arătare a nădejdii, nimicire a întristării, bogăţie a monahilor, comoară a celor ce se liniştesc, îmblânzire a mâniei, oglindă a creşterii duhovniceşti, cunoaştere a sporirii, descoperire a aşezării sufleteşti, prevestitoare a răsplătirii viitoare, semn al slavei. Pentru cel ce se roagă cu adevărat rugăciunea este curte judecătorească, judecătorie şi scaun de judecată al Domnului mai înainte de judecata cea înfricoşată” pentru că el „are ca învăţător al său pe Dumnezeu cel ce învaţă pe om cunoştinţa, dă rugăciune celui ce se roagă şi binecuvântează anii celor drepţi” (Scara, 28; 1, 64).

Aparenta densitate de cuvinte este doar un crâmpei din bogăţia spirituală a sfinţilor, a creştinilor şi Bisericii care au trăit şi trăiesc în lume în acest orizont de bucurie a comuniunii şi speranţă de înţelegere a rosturilor firii care sunt lumină din lumina lui Hristos. În perioade istorice dificile, confuze şi de crize multiple, mai ales criza spiritului, a asculta de sfinţii lui Dumnezeu este imperativ şi salvator la nivel personal şi comunitar pentru că dincolo de planurile şi strategiile lumii există planul lui Dumnezeu şi voinţa Sa de mântuire a lumii şi de readucere permanent a ei în iubirea Sa. E nevoie să recuperăm sensurile spirituale eliminate de veacul închis într-un prezent sumbru, fără trecut şi viitor.

Noi, creştinii, suntem chemaţi la mărturie vizibilă, vie şi puternică a credinţei în Hristos care ne aduce lumina şi bucuria cunoaşterii şi iubirii ce unesc, umanizează, transfigurează şi îndumnezeiesc pe cei care le pun în practică, urmând modelele înaintaşilor noştri.

Pr. Georgian Păunoiu - Evanghelia de Duminică Prin credință, postul și rugăciunea aduc vindecarea noastră

Duminica a 4-a din Postul mare (a Sfântului cuvios Ioan Scărarul) Marcu 9, 17-32

Cu fiecare zi a Postului mare, într-un ritm pe care doar rugăciunea Bisericii îl poate împărtăși, adâncim taina vieții în Hristos, neuitând să alergăm spre țintă, spre „posibilitatea însăși a sărbătorii”, praznicul Învierii lui Hristos. Pentru că sfinții sunt rodul unei vieți răstignite, Biserica a rânduit ca în Duminica a patra a Postului mare să fie pomenit Sfântul Ioan Scărarul. La începutul secolului al XIX-lea, traducând Scara, mitropolitul Veniamim Costachi îndemna: „Citiți-o des și cu luare aminte; ea este ca toiagul lui Moise, care desparte marea vieții și a patimilor”.

Într-una din catehezele sale rostite în perioada Postului mare, Sfântul Simeon Noul Teolog învăța: „Postul, acest medic al sufletelor noastre, obișnuiește să domolească unuia fierbințelile și mișcările trupului, altuia să-i îmblânzească irascibilitatea, altuia îi alungă somnul, altuia îi trezește râvna, altuia îi curăță mintea și o face din nou liberă de gândurile rele, altuia îi domolește limba nedomolită și o reține ca și cu un frâu prin frica lui Dumnezeu, nemailăsând-o să rostească cuvinte nefolositoare și putrede; altuia nu-i lasă ochii să se mai poarte cu curiozitate încolo și încoace, și îl învață să se privească pe sine în-suși și să-și aducă aminte numai de păcatele și lipsurile sale. Postul ne face să vedem cu mintea văzduhul duhovnicesc, în care nu răsare, ci pururea stră-lucește Soarele cel neapus, Hristos Dumnezeul nostru”.

Oglindirea în cuvintele Scripturii, prin lumina Tradiției Bisericii, ne cheamă să coborâm ușor-ușor în viața noastră, ca într-o regăsire surprinzătoare în care, prin harul lui Dumnezeu și prin osteneala postirii, începem să privim altfel viața.

Într-o omilie rostită chiar în Duminica a patra din Postul mare, Sfântul Grigorie Palama amintește contextul vindecării fiului lunatic, punând în lumină experiența rugăciunii unite cu postul*: „Căci zice Evanghelia că, luând pe ucenicii cei aleși, S-a suit în munte ca să Se roage și a strălucit ca soarele și, iată, s-au arătat, grăind cu El, Moise și Ilie, cei care s-au nevoit aproape mai mult decât toți oamenii cu rugăciunea și cu postul, arătând prin prezența lor în timpul rugăciunii armonia și deplina potrivire dintre rugăciune și post, astfel încât postul vorbește cu rugăciunea, care se află la rândul ei în convorbire cu Domnul”.*

Atunci când Hristos, străbătând satele din Galileea și mirându-Se de necredința oamenilor, îi trimite pe ucenici să propovăduiască pocăința și le dă „putere asupra duhurilor necurate”, ucenicii se întorc câștigându-și reputația de exorciști. Iată că aici, la poalele Taborului, ei nu au reușit să fie suficient de puternici. Să fi îngăduit Dumnezeu acest eșec pentru ca ei să priceapă, pe de o parte, că nu scot demonii cu puterea lor, ci în numele și cu puterea lui Hristos, iar pe de altă parte că rugăciunea și postul sunt esențiale în lupta duhovnicească? Împreună cu ucenicii, și noi avem încă un prilej să înțelegem că a avea credință înseamnă a fi conștient de puterea dumnezeiască a lui Hristos, de purtarea Lui de grijă față de oameni și de lume, clipă de clipă.

Dumnezeu Se apropie de sufletul omului

Dacă Vechiul Testament lăsase convingerea că suferința copiilor este cauzată de păcatele părinților, ca o pedeapsă dumnezeiască, Mântuitorul Hristos arată că boala este un semn de alienare a omului. Chiar și în cea mai adâncă suferință, ultimul cuvânt nu îl are răul, căci acolo unde este dragostea lui Dumnezeu, moartea nu are loc. De aceea, Dumnezeu nu scrutează sufletele de departe, ci Se apropie, Se face Emanuel, pentru că nu vrea să îl lase singur pe cel care suferă. Coborând din „muntele înalt” al Schimbării la față, Hristos este întâmpinat de un om care I-l înfățișează pe fiul său lunatic, având un duh mut și necurat, pătimind cumplit. Nu uită să amintească faptul că a zis ucenicilor să-l vindece, dar ei nu au putut. Detaliul este grăitor: le-a spus, dar nu le-a adresat rugăminte, în chip smerit și încrezător. De altfel, nici pe Domnul nu Îl roagă. Cunoscând suferința tatălui pentru copilul său, Mântuitorul nu îl dojenește, ci mustră pe toți cei prezenți pentru necredință. Învățăm din grija cu care Domnul vorbește, fără să umilească, fără să judece, având numai dorința de a ajuta să se ridice, de a trezi conștiința fără a o răni, de a renaște credința din suflete împietrite.

Zicând „dacă poţi ceva, ajută-ne, fiindu-Ţi milă de noi”, tatăl nu este deloc convins că Iisus ar putea să-i vindece fiul. Totuși, Îi cere ajutorul, nu numai pentru copil, ci pentru ei toți, gândind la întreaga familie. Domnul nu Se supără, ci îl călăuzeşte cu blândețe: „De poţi crede, toate sunt cu putinţă celui ce crede”. Deci, nu doar un lucru, ci toate! Înțelegând că vindecarea ține și de credința lui, tatăl strigă cu lacrimi: „Cred, Doamne! Ajută necredinței mele”. Prin mărturisirea lui, tatăl crede că Hristos poate să-i tămăduiască fiul, dar poate să vindece totodată și necredința sa, dacă și el vrea.

Hristos ne eliberează de tot ceea ce alienează și robește

Cât de minunată este lucrarea Domnului! Ea cuprinde totul și nu lasă nimic străin de lumină, de har și de sens: tămăduiește pe copil și alungă pe demon, îl vindecă pe tată de îndoială și incertitudine, iar pe ucenici de puținătatea credinței și „nepricepere duhovnicească”.

Auzind cuvintele Evangheliei, în care Iisus învață „ca unul care are putere”, puterea adevărului, omul de astăzi poate să vadă, chiar și cu uimire, doar o vindecare și o eliberare de forțele răului, acum două mii de ani. Dacă însă ar fi sincer, el ar recunoaște că își pierde tot mai mult libertatea, robit de dorințe și griji, de proiecții exterioare și preocupări inutile, un întreg univers de la care așteaptă un sens. Întotdeauna vrem ceva de la Dumnezeu, dar nu pe El Însuși. Cu iubire milostivă, Hristos ne eliberează de tot ceea ce alienează și robește, ne ia de mână, ne ridică, într-un gest care arată învierea și renașterea la un nou mod de viață. Pentru că omul este un drum care urcă mereu, perioada postului ne învață să murim față de egoismul nostru și de comoditate, să renunțăm la orice dependență. Hristos ne învață că nu în noi stă puterea, nu osteneala în sine este cheia, ci apropierea de Dumnezeu, intrarea într-o logică a iubirii Lui. Asumând jertfa conștientă a postirii, timpul rugăciunii este un timp câștigat, iar postul devine o stare de libertate. Să nu ne pierdem în mulțimea care, poate cu o oarecare sensibilitate, privea pătimirea Mântuitorului, ci, printr-o „nevoință a iubirii”, să luăm parte la taina răstignirii Sale, căci El vindecă firea omului prin Cruce și o înnoiește prin Înviere.

Viața lumii nu a fost niciodată ideală, însă avem conștiința că „acolo unde este Biserica, acolo este Duhul Sfânt și toată plinătatea harului” (Sfântul Irineu de Lyon).

În Biserică suntem asemenea unei familii care, trecând prin încercări, rămâne unită, și totul este mai ușor. Trăim vremuri în care ajungem să ne tulburăm, îngrijorându-ne pentru semeni și familiile noastre. Suntem precum ucenicii care își pierdeau nădejdea în mijlocul furtunii, deși Hristos era cu ei în corabie.

Fericitul Augustin ne încredințează că acea corabie în care doarme Hristos este „inima în care doarme credința. Apostolul Pavel spune astfel: Hristos să Se sălășluiască prin credință în inimile voastre (Efeseni 3, 17). Atunci când este prezentă credința, este prezent Hristos; atunci când credința stă de veghe, stă de veghe Hristos; când credința este uitată, Hristos doarme. Trezește-te, omule, pune-te în mișcare, strigă: Doamne, pierim!

Iubiți, așadar, legea lui Dumnezeu și nu vă tulburați! Vă rugăm, vă implorăm, vă îndemnăm: fiți blânzi, suferiți împreună cu cei suferinzi, ajutați-i pe cei bolnavi! Creștinii să facă ce le poruncește Hristos!”.

Pr. Gabriel Joița - Evanghelia de Duminică - Când cerem cu credință, primim ajutorul lui Dumnezeu

Duminica a 4-a din Postul mare (a Sfântului cuvios Ioan Scărarul) Marcu 9, 17-32

Evanghelia celei de-a patra duminici a Postului mare ne istorisește despre vindecarea unui tânăr ce era stăpânit de un duh rău. Este cert că de această dată copilul ce a fost vindecat nu suferea de o boală fizică obișnuită, ci fusese victima unei lucrări demonice a celui care vrea să piardă atât sufletele, cât și trupurile oamenilor.

În mod obișnuit, o mare mulțime de oameni Îl urmau și ascultau pe Mântuitorul Hristos, însă dintre toți cei prezenți acolo vocea unui tată ce-l avea pe fiul său stăpânit de diavol capătă rezonanță. El era trist, deprimat și venea înaintea lui Iisus cu nădejdea că va fi vindecat fiul său, așa cum primiseră vindecare mulți alți bolnavi.

La prima vedere, s-ar putea crede că o persoană stăpânită doar nu poate vorbi, însă aflăm de la evangheliștii sinoptici că tânărul avea și tendințe de suicid și a fost aruncat în apă sau în foc spre a fi ucis, căci demonul urmărea probabil ca trecerea în viața veșnică să-l prindă pe acest copil în starea aceea de nesuportat, spre a fi pierdută orice șansă de mântuire. Vedem deci că cel care știe că darul vieții vine de la Dumnezeu luptă fără sorți de izbândă, voind ca oamenii să-și piardă atât viața aceasta, cât și pe cea veșnică. Deși nu avea manifestări grave permanent, în momentele și locurile când influența demonică ajungea la aspecte culminante, tânărul afectat pierdea controlul propriei voințe. Era aruncat la pământ, scrâșnea din dinți, făcea spume la gură și nu se mai putea mișca.

Un amănunt interesant pe care îl aflăm de la tatăl acestui tânăr după ce descrie starea fiului său este că inițial nu a îndrăznit să se adreseze direct Mântuitorului, ci a apelat la ucenici, care nu au reușit să-l vindece pe tânărul său fiu. De altfel, aceștia L-au întrebat ulterior pe Învățător de ce nu au putut să-l izgonească, iar El le-a răspuns cu claritate: „Acest neam de demoni cu nimic nu poate ieși decât numai cu rugăciune și cu post" (Marcu 9, 29). Din aceste cuvinte ale Mântuitorului observăm că atât rugăciunea, cât și postul sunt vitale în protecția împotriva lucrării diavolului care este lăsat să încerce pe om, dar nu să-l piardă, atât timp cât omul ascultă și practică îndrumările dumnezeiești.

Hristos consideră necesar ca în acel moment să evidențieze necredința oamenilor într-un strigăt spre conștientizare prin care se întreabă: „Până când voi fi cu voi, până când vă voi răbda pe voi?" (Marcu 9, 19). El, Cel ce cunoaște toate cele ascunse din sufletul fiecărui om, știa de bună seamă cât de multă credință aveau cei prezenți acolo. Prin aceste cuvinte arăta că ar fi dorit să simtă mai multă credință în sufletele conaționalilor Săi, mai ales după ce aceștia au auzit cuvintele pline de înțelepciune dumnezeiască și au fost martorii multor minuni cum nimeni nu mai făcuse vreodată.

Iisus niciodată nu rămâne insensibil la suferința oamenilor și cere să fie adus copilul, inițiind un dialog cu tatăl acestuia, din care aflăm că suferința aceasta era una veche, din pruncie. De bună seamă că mare era durerea tatălui, pe de o parte fiindcă știa că de mulți ani fiul lui era stăpânit de cel rău, ceea ce necesita grijă sporită, permanentă, spre a fi contracarate îndemnurile către suicid din partea diavolului, și pe de altă parte, fiindcă manifestările au reapărut imediat ce a fost apropiat copilul de Hristos, cu o violență sporită.

Momentul acesta al aducerii înaintea lui Dumnezeu devine unul de cotitură, când chiar și duhul mut se cutremură de prezența lui Dumnezeu, cunoscând că acțiunea sa îndreptată împotriva copilului nu va mai dura decât foarte scurt timp, ceea ce nu l-a determinat însă la a renunța în mod pașnic, fără a-și arăta pentru o ultimă oară scopul său distructiv prin orice mijloace. Iisus a lăsat astfel să se vădească ce urmărea duhul necurat înaintea mulțimii prezente, ca să știe toți și să se ferească pe viitor de lucrarea lui perfidă.

Dragostea de părinte este fără margini și ea reiese din cuvintele tatălui copilului către Mântuitorul: „De poți face ceva, ajută-ne, fie-Ți milă de noi!" Așa cum a afirmat și cu alte ocazii, Iisus reiterează că toate sunt cu putință pentru cei ce pot să creadă (Marcu 9, 23). În acel moment, are loc în omul nostru „cu ochii plini de umbra tăinuitelor dureri" o schimbare interioară ce a fost surprinsă magistral de poetul Mihai Eminescu prin versul „dară ochiu-nchis afară, înlăuntru se deșteaptă". El conduce discret pe omul care venise înaintea Lui spre o mărturisire

publică a credinței ce avea să capete valențe geniale asupra cărora vom insista în cele ce urmează.

„Cred, Doamne, ajută necredinței mele!” - strigă sufletul îndurerat, mărturisindu-și credința interioară, semnalând semenilor că omul poate primi puterea vindecătoare a lui Dumnezeu arătând cu smerenie puțina credință, dar concomitent și necredința care se poate transforma cu ajutor divin.

Este poate cea mai frumoasă rugăciune din Postul mare, pe care o putem repeta în orice clipă, în orice situație, dar mai ales în momentele grele sau când avem îndoieli.

Cea de-a doua parte a exclamației arată smerenia de care era capabil acel om, căci el spune că nu se socotește îndeajuns de credincios spre a-i fi împlinită cererea, dar cu ajutor divin, socotește că omului care își recunoaște nimicnicia, Dumnezeu îi poate împlini toate. Lacrimile ce exprimă descătușarea după ani și ani de chinuri, care deveniseră proprii și părintelui ce le trăia împreună cu copilul și poate chiar mai intens, din prisma celui ce conștientiza gravitatea situației la un nivel profund, arată că apropierea de Dumnezeu eliberează interiorul uman de orice apăsare.

Observăm în Sfânta Evanghelie și un alt detaliu, anume că întotdeauna duhurile necurate Îl identificau pe Hristos, știau clar cine este El, se tem, se cutremură și se miră de ceea ce văd, dar nu admiră faptul că Însuși Creatorul cerului și al pământului a venit la făptura Sa cea căzută, spre a o elibera. Imaginea aceasta a cuprinderii și a desprinderii de duh ilustrează ce înseamnă viața înainte de Hristos, întâlnirea cu El și viața în El.

Dialogul dintre tatăl copilului și Iisus a stârnit o curiozitate sporită a mulțimilor care au început a da năvală, ceea ce L-a determinat pe Mântuitorul Hristos să-l certe numaidecât pe duhul necurat. În înțelepciunea Sa dumnezeiască, Iisus nu numai că a vindecat copilul, ci poruncind duhului să iasă din acesta, i-a trasat și o altă sarcină, aceea de a nu se mai întoarce niciodată să-l afecteze. Aceasta arată că grija pentru creație este una permanentă și nu se restrânge la niște acte de moment.

Strigătul către Mântuitorul este dovada faptului că singuri nu ne putem ridica. Doar cu ajutorul harului dumnezeiesc ființa omenească poate ieși din dispersie, din fluctuație. Imaginea tatălui înfricoșat de ideea că fiul său nu s-ar mai putea face bine niciodată este întâlnită în contemporaneitate. Nu doar din constatările Bisericii și observațiile preoților duhovnici, ci și din constatările psihologilor și ale sociologilor se remarcă o creștere în forme subtile sau agresive a activității demonice, a asaltului acestor forțe în rândul tinerilor. De la imaginile ce apar pe

dispozitivele electronice la îndemnurile unora de proliferare a păcatului ce este prezentat ca firesc sau chiar bun și necesar, de la criza identitară caracteristică vârstei la diferențele de opinie între generații, de la lipsa comuniunii, a socializării și comunicării reale la tentativele de suicid, izolare, copiii și tinerii vremurilor noastre se confruntă cu situații diverse, extreme, adesea dureroase, iar părinții caută soluții și trebuie să știe că din orice situație, oricât de gravă s-ar dovedi a fi, se poate ieși cu ajutorul bunului Dumnezeu.

De aceea, fiecare părinte are a face câțiva pași alături de Dumnezeu, esențiali pentru protejarea copiilor de cel rău. Începând cu Taina Botezului, continuând cu Taina Mirungerii și a Euharistiei, pe care copiii în vârstă de până la 7 ani o pot primi cât mai des fără a se spovedi, cu rugăciunile zilnice și prezența la Sfânta Liturghie a întregii familii, participarea la cateheze și orele de religie, practicarea unei vieți creştine autentice în sânul comunității parohiale, promovarea tradițiilor creştine legate de marile sărbători, toate acestea feresc copiii de acțiunile diavolilor care caută de bună seamă să piardă suflete.

O istorioară din Pateric ne amintește despre un pustnic ce a fost asaltat la propriu de demonii care voiau să-l scoată din chilia nevoinței sale, să-l alunge din pustie. Lupta era grea, puterile pustnicului scădeau și, văzându-se aproape biruit, acesta a strigat: „Doamne, ajută-mă!” În acea clipă demonii au dispărut. Ulterior, istovit, pustnicul L-a întrebat pe Dumnezeu de ce nu a intervenit mai devreme și răspunsul a fost acesta: „Pentru că nu M-ai chemat dintru început. Ai crezut că te poți descurca singur cu demonii. Cheamă-Mă și întotdeauna vei primi ajutorul Meu!”

Pr. Nicolae Cristian Câdă - Material didactic pentru şcoala publică a viețuirii virtuoase

Evocarea autorului Scării urcuşului dumnezeiesc în Duminica a 4-a a Postului mare face să nu mai poată fi ocolită discuția despre specificul catehetic al acestei perioade pregătitoare pentru praznicul Paştilor Domnului Iisus Hristos. Pomenirea expresă a Sfântului Ioan Sinaitul sau Scărarul amintește că, în continuarea înfrânării trupești și duhovnicești, postul presupune permanenta și nelimitata legătură cu „hrana" („masă și mâncare de viață nestricăcioasă") care susține modul de viață ascetic și mistic creștin.

Încă din prima zi a postului, Triodul anunță integrarea liturgică a lecturilor zilnice scripturistice dublate de Omiliile la Facere ale Sfântului Ioan Hrisostom și catehezele Sfântului Teodor Studitul, pe lângă care sunt de parcurs scrierile ascetice ale Sfântului Efrem Sirul, Istoria Lausiacă, Patericul și, ca o sinteză, Scara Sfântului Ioan Sinaitul. O întreagă bibliotecă biblică și patristică - după expresia unui teolog contemporan român - asigură material didactic pentru cursuri într-o veritabilă școală a credinței, care, dacă nu a fost încă absolvită, din cauza practicii preponderente a botezului nou-născuților, poate fi urmată în Postul mare. Și poate fi reluată anual, împotriva uitării și în vederea temeinicei întoarceri și reprimiri (ca penitenți) în Biserică.

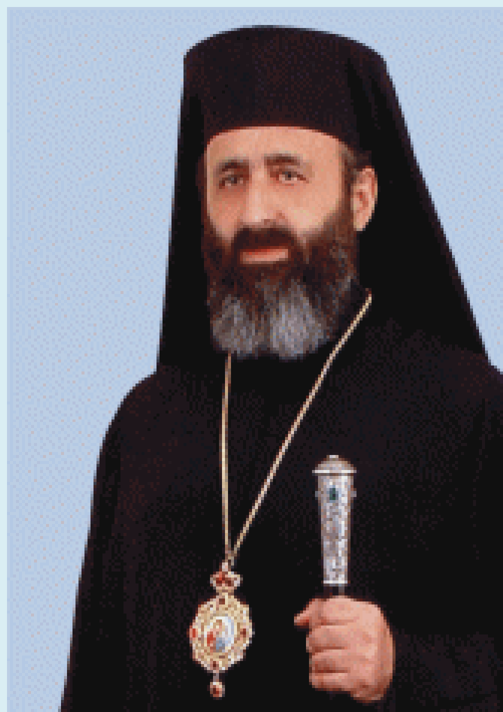
Este adevărat că, așa cum asprimea postului alimentar corespunde mai cu seamă ritmului de viață din mănăstire sau sihăstrie, participarea zilnică la cele șapte laude pentru lectura în comun a celor amintite nu este posibilă în condițiile programului cotidian tumultuos al membrilor parohiilor. După tipic, lectura continuă a Scării ar trebui să urmeze celei a catismei de la slujba Ceasurilor al III-lea, al VI-lea și al IX-lea. Decât deloc, lectura cărții filocalice se poate face în

privat, așa cum de multe ori în mănăstiri o parte dintre cele șapte laude se săvârșesc la chilie, și selectiv, în fiecare an concentrându-ne numai asupra uneia dintre cărți. De asemenea, caracterul comunitar al lecturii poate fi recuperat prin împărtășirea impresiilor de lectură ale fiecăruia celorlalți membri ai parohiei (eventual, în cadrul unor dialoguri de după Liturghie).

Faptul că autorului Scării urcuşului dumnezeiesc îi este rezervată o pomenire specială în cadrul postului într-o „sărbătoare care cheamă toate adunările isihaştilor la dănțuire duhovnicească” (de vreme ce chiar postul este praznic) accentuează însemnătatea lucrării ascetului din Sinai pentru perioada parcursă. Alcătuită ca o sinteză a unei multiseculare tradiții ascetice și mistice, sunt fixate reperele esențiale efortului duhovnicesc specific postului. Prin faptul că discursul Sinaitului îi vizează atât pe cititorii avansați duhovnicește, cât și pe începători, o face frecventabilă pentru fiecare membru al Bisericii. Scara se adresează contextual asceților din Sinai și mistagogic fiecărui creștin care, dincolo de starea psiho-socială și culturală, dorește să răspundă chemării evanghelice la desăvârșire, urmând experienței părinților îmbunătățiți.

Lucrarea Sfântului Ioan descoperă deopotrivă caracterul duhovnicesc al catehezei Postului mare și cadrul catehetic al ascezei creștine. Situarea în afara acestui tip de înțelegere și experiență, întrupat în primul rând de autorul Scării, devenit el însuși „scară a virtuților” - așa cum mărturisește Biserica în Duminica a 4-a a Păresimilor -limitează postul la o dietă alimentară irelevantă duhovnicește sau la un elitist program intelectual și moral, inaccesibil unora sau steril pentru alții. În fapt, „știința duhovnicească” sau „învățătura ascetică” predată de Sinait și redescoperită în post pentru fiecare creștin face din întreaga Biserică o școală publică a virtuților, care nu au valoare în sine, dar sunt prețioase pentru permanenta recuperare a modului de viață paradisiac sau a raiului duhovnicesc al viețuirii virtuoase, în limbajul Scărarului.

IPS Irineu Pop-Bistriţeanul - Predică la Duminica a IV-a din Post (a Sfântului Ioan Scărarul)

Dreptmăritori creştini, în Duminica a patra din Postul Sfintelor Paşti, Sfânta Evanghelie ne istoriseşte despre vindecarea unui tânăr, chinuit cumplit de „un duh mut”. Mişcat de suferinţa acestuia şi la rugăciunea tatălui său, Iisus Nazarineanul îl izbăveşte din ghearele necuratului diavol, care este crud (cf. I Pt. 5, 8) şi „ucigător de oameni” (In. 8, 44). La întrebarea ucenicilor Săi de ce ei n-au putut să izgonească duhul cel rău, Domnul le răspunde: „Acest neam de demoni prin nimic nu poate ieşi decât numai prin rugăciune şi prin post” (Mc. 9, 29). Demonizarea este o realitate înfricoşătoare a vieţii omeneşti, dar avându-L pe Hristos, Biruitorul iadului, putem nimici puterea demonilor.

Iubiţi credincioşi, din istorisirile Sfintei Scripturi şi din experienţa multor credincioşi, înţelegem că spusele despre diavoli nu sunt închipuiri copilăreşti de natură legendară. Diavolii sunt acei îngeri căzuţi din cer pentru că împreună cu Lucifer s-au răzvrătit împotriva Creatorului. Ei au fost aruncaţi în adâncul iadului, unde stau înconjuraţi de întuneric (cf. II Pt. 2, 4).

Duhurile rele sunt o realitate dramatică a lumii; mânioase pe Dumnezeu şi invidioase pe oameni, ele caută să câştige adepţi de partea lor şi să desfigureze creaţia. Satana, care i-a ispitit pe strămoşi în Rai, pe dreptul Iov şi chiar pe Iisus a cutezat să încerce să-L tragă de partea lui, nu ne cruţă pe noi, fiii lui Adam, care suntem pe pământ ca pe un câmp de bătălie.

Având ca obiectiv distrugerea, diavolul goleşte viaţa sufletească de orice conţinut moral sănătos şi o duce la o stare de platitudine şi întuneric. Pentru a-şi duce la îndeplinire planurile, satana, „cel ce înşală toată lumea” (Apoc. 12, 9), se travesteşte mereu, izbutind astfel să ademenească pe mulţi. Contând pe slăbiciunea firii omeneşti, diavolul nu se arată în zdrenţe şi mizerie, fiindcă în acest caz l-am respinge, ci în mantie regală, înconjurat de lumini atrăgătoare, purtând pe buze vorbe dulci şi amăgitoare. El seamănă în jurul nostru miraje ipocrite, plăceri vulgare, profituri pe căi necinstite şi exaltă bucuria de a trăi pe planul minor al vieţii.

El este asemenea femeii din Apocalipsă, împodobită cu aur şi cu pietre scumpe, având în mână o cupă de aur plină de urâciunile şi necurăţiile desfrânării sale (Apoc. 17, 4). El leagă plăcerile vulgare de goana după comori efemere, tulburând complet sufletul. Slujesc pe diavol şi ascultă de porunca lui: ipocriţii, invidioşii, bârfitorii, pârâtorii, beţivii, lacomii, hoţii, ucigaşii şi desfrânaţii, adică toţi cei ce aduc osanale păcatului şi-l prea măresc prin purtarea lor imorală, dând o direcţie întunecoasă vieţii şi rosturilor ei.

A fost un vechi fort în Belgia, despre care odată se credea că este imposibil să fie capturat sau distrus. Zidurile lui din beton armat erau groase de aproximativ 4 metri. Ele erau pline de tunuri montate pe turele transportabile. Şi totuşi, într-o zi, fortul a căzut doar la o mână de paraşutişti germani. Îmbrăcaţi în uniforme de soldaţi belgieni, înaintau grăbiţi spre gărzile fortului strigând: „Vin germanii!”. Cuprinse de panică, gărzile au deschis porţile ca să-i primească. Imediat ce au intrat, ei au copleşit şi au înfrânt gărzile. După aceea, au deschis larg poarta principală tovarăşilor lor germani, care i-au urmat în forţă. Fortul belgian a fost cucerit dinăuntru, fără ca tunurile lui să tragă vreo singură ghiulea.

Această istorioară ne aminteşte că atunci când duşmanul, diavolul, vine să ne ispitească, foloseşte întotdeauna diferite măşti. Dacă ar apărea la noi ca diavol, noi nu i-am deschide uşa să intre. Sfântul Apostol Pavel ne spune că satana vine mascat, „îşi ia chip de înger al luminii” (II Cor. 11, 14). Cu alte cuvinte, el pare drept, bun, precum un înger. Păcatul pe care ne ispiteşte să-l săvârşim, el îl prezintă nu ca pe ceva rău, ci ca pe ceva bun.

O majoritate copleşitoare de creştini, pur şi simplu, nu mai sesizează prezenţa şi acţiunea lui satana în lume şi nu mai simt, deci, nevoia de a renunţa la lucrurile şi la slujirea lui, cum au promis în Taina Sfântului Botez. Aceştia nu mai discern evidenta idolatrie care impregnează ideile şi valorile în care oamenii trăiesc azi şi care determină, orientează şi aservesc viaţa, nu mai discern evidenta idolatrie tangibilă a păgânismului de altădată.

Ei rămân orbi la faptul că acţiunea lui satana constă esenţialmente în a falsifica şi a contraface, a deturna de la semnificaţia lor reală înseşi valorile pozitive, a face ca albul să pară negru şi invers, a practica jocul subtil şi pervers al minciunii şi confuziei.

Se cunoaşte din istoria vieţii duhovniceşti că s-a arătat diavolul unui călugăr tânăr dar foarte îmbunătăţit, povăţuindu-l mereu la bine, până când cuviosul s-a încredinţat că acesta este un duh bun, trimis de Dumnezeu. După ce s-a încredinţat el, duhul i-a şoptit, într-o zi: „Iată că tu eşti drept şi bun, iar duhovnicul tău te persecută" (pentru că acela cu adevărat îl punea la anumite probe spirituale ca pentru începători). „Duhovnicul greşeşte; din ură şi gelozie, se poartă aşa cu tine. Mergi la el şi dacă şi de data asta te va ocărî, să ştii că e diavol întruchipat. Omoară-l!". Şi aşa a făcut, nedându-şi seama că asculta tocmai de diavol, care ne amăgeşte prin şoaptele sale mincinoase, fiind „mincinos şi tatăl minciunii" (In. 8, 44).

Spunând că „largă este poarta şi lată este calea care duce la pieire şi mulţi sunt cei care apucă pe ea" (Mt. 7, 13), Domnul arată că unul dintre principalele şiretlicuri ale diavolului este îndemnul: „Fiecare face aceasta! Nu poate fi rău!". Aceasta este metoda folosită de diavol ca să ne deruteze. Aceasta este calea care duce la pierire, cum spune Domnul. Binele nu este bazat pe ceea ce fac toţi, ci este bazat pe voinţa lui Dumnezeu.

Binele este bine chiar dacă nu-l face nimeni. Răul este rău chiar dacă îl fac toţi. Hristos a spus că singura cale care duce la viaţă este cea care trece prin poarta cea strâmtă (Mt. 7, 14). „Viaţa" despre care vorbeşte Mântuitorul este viaţa veşnică, pe care o putem avea numai prin credinţa în El şi printr-o aleasă comportare morală. Toţi oamenii sunt confruntaţi cu alegerea destinului lor etern.

Calea lată este calea acestei lumi şi a tentaţiilor ei, dar ea se termină în ruina veşnică. Calea îngustă, calea credinţei în Hristos, conduce la cer şi la viaţa veşnică. Creştinul trebuie să lupte pentru a se înscrie între cei puţini aleşi, adevăraţii fii ai lui Dumnezeu, care au ales să urmeze calea îngustă şi calea grea ce duce la Împărăţia lui Dumnezeu.

Vechiul fort din Belgia se credea să fie de necucerit până ce duşmanul a apărut deghizat. Duşmanul nostru întotdeauna apare mascat ca un lup îmbrăcat în piele de oaie. Unul din şiretlicurile lui este: „Nu poate fi rău! Priveşte! Fiecare face aceasta!".

Să fim atenţi la şoapta sa vicleană, să nu deschidem uşa „vicleanului" (Efes. 6, 16). Sfântul Apostol Iacob ne îndeamnă: „Staţi împotriva diavolului şi el va fugi

de la voi" (Ic. 4, 7). Iar Sfântul Ioan Gură de Aur spune că satana poate să ne biruiască doar în măsura în care e periculos un câine legat. Numai atunci putem fi muşcaţi de câine, când ne apropiem şi intrăm în cercul în care acesta se mişcă. Dacă nu intrăm în acea zonă periculoasă, animalul este inofensiv.

Aşa stau lucrurile şi cu primejdia pe care o prezintă duhurile care ne ispitesc la rău (I Cor. 7, 5; I Tes. 3, 5) şi ne asaltează cu şoaptele lor viclene. Dacă ştim că ele prin ispitire vor să ne facă părtaşi la chinurile iadului, atunci trebuie să ne ferim ca de foc de şoaptele diavolului şi să le respingem.

biţii mei, prin moartea lui Hristos de pe Golgota şi prin Învierea Sa din morţi, s-au sfărâmat porţile iadului, iar puterea satanei a slăbit mult. Totuşi, Dumnezeu pemite duhurilor necurate să ne ispitească pentru ca să dea prilej credincioşilor să se încununeze.

Fericitul Augustin zice: „Ispitele trebuie să fie. Căci cine poate fi încununat altfel decât dacă luptă corect? Dar unde este lupta dacă nu este vrăjmaşul care să atace?".

Noi, creştinii, putem să ne apărăm şi să-l biruim pe diavol, folosind anumite arme duhovniceşti. Prima armă este CREDINŢA în Dumnezeu, pe care o avea şi tatăl demonizatului din Sfânta Evanghelie. Luminaţi de făclia credinţei, prindem înţelepciune cerească, ca şi Iisus şi îl izbim la pământ pe cel viclean, zicându-i: „Înapoia mea, satano!". De diavol ne putem apăra prin SEMNUL CRUCII, căci zice Sfântul Chiril al Ierusalimului: „Precum câinele fuge de băţul cu care a fost lovit, tot aşa şi diavolul fuge de Crucea care îi aminteşte că prin ea a fost biruit".

Dacă vrem ca cel rău să nu pună stăpânire pe noi, trebuie să folosim şi arma RUGĂCIUNII, cum ne îndeamnă Domnul: „Privegheaţi şi vă rugaţi, ca să nu intraţi în ispită" (Mt. 26, 41).

Rugăciunea trebuie întărită cu POSTUL, fiindcă Mântuitorul a spus că neamul demonilor iese din om şi se îndepărtează „numai prin rugăciune şi prin post" (Mt. 17, 21).

Datori suntem să ducem luptă neîncetată împotriva diavolului. Noi singuri suntem slabi, dar Dumnezeu ne dă o putere de rezistenţă neobişnuită, încât nimeni nu poate sta împotriva noastră (cf. Rom. 8, 31).

Să ne încredem, aşadar, în Fiul lui Dumnezeu, Care S-a întrupat „să strice lucrurile diavolului" (I In. 3, 8). Precum Domnul Însuşi ne învaţă, noi trebuie să

ne rugăm mereu Tatălui ceresc, zicând: „Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău” (Mt. 6, 13). Amin.

PS Sebastian al Slatinei - Predică la Duminica a patra din post – Postul deplin şi rugăciunea adevărată

„***Acest neam de demoni cu nimic nu poate ieşi, decât numai cu rugăciune şi cu post!***”(Mc.9, 29)

Dreptmăritori creştini, în pericopa evanghelică pe care am citit-o astăzi aţi putut auzi cu toţii cum un om a venit la Mântuitorul, rugându-L să-i vindece copilul demonizat care cădea deseori la pământ, zbătându-se şi făcând spume la gură, căci diavolul care sălăşluise în el de multe ori încercase să-l omoare.

S-a apropiat, aşadar, omul acesta de Domnul Hristos cu durere, zicând: ”***Doamne, de poţi face ceva, ajută-ne, fiindu-ţi milă de noi! Iar Iisus i-a zis: De poţi crede, toate sunt cu putinţă celui ce crede!***” Iar acela a dat un răspuns cât se poate de interesant:„***Cred Doamne, ajută necredinţei mele!***”

Aparent este vorba de o exprimare greşită, sau un răspuns lipsit de logică, dacă nu cumva cuvintele acestea antinomice ale bietului om, simplu dealtfel, ascund altceva!… Şi ce ar putea ascunde oare? ***Ei bine, ascund credinţa, pentru că a zis:”Cred Doamne”, şi mai ascund smerenia, pentru că a adăugat:”…ajută necredinţei mele!” Este, dacă vreţi, o prezentare a credinţei în haina smereniei. Şi-a îmbrăcat omul nostru credinţa în veşmântul umil al smereniei.***

Impresionat de acest răspuns al omului, Mântuitorul Hristos S-a apropiat de copil şi a poruncit diavolului care se sălăşluise în el: ”***Duh surd şi mut, Eu îţi poruncesc: ieşi din el şi să nu mai intri în el!***”Şi îndată a început diavolul să-l zguduie cu putere şi să-l trântească la pământ, după care ieşind, a rămas copilul ca mort, încât toţi credeau că a murit. Domnul însă, apucându-l de mână, l-a ridicat sănătos. Iar în acest timp ucenicii ardeau de nerăbdare să-L întrebe pe

Domnul:*”Pentru ce noi n-am putut să-l izgonim?”*Iar El le-a răspuns:***”Acest neam de demoni cu nimic nu poate ieşi, decât numai cu rugăciune şi cu post!”***

Iubiţi credincioşi, nu era prima dată când ucenicii erau chemaţi să săvârşească o vindecare. Mai făcuseră minuni până atunci. Făcuseră şi vindecări de bolnavi, poate că vindecaseră şi demonizaţi, dar iată că de data aceasta, pe copilul acesta demonizat nu a putut să-l vindece. De ce? Pentru că acest soi de diavoli cerea o pregătire specială; demonii care se sălăşluiesc în oameni cer din partea noastră o atenţie deosebită: cer un post special şi o rugăciune sporită.

Haideţi, dar, să ne referim la postul şi rugăciunea pe care Mântuitorul le-a cerut expres ucenicilor astăzi. ***Ce este postul, ştim cu toţii. Simplu ,abţinerea de la mâncărurile de carne, lactate, ouă şi peşte.*** Dar mi se pare că nu numai la acest fel de post s-a referit Hristos. Vom vedea în continuare!

Ce este rugăciunea, iarăşi ştim prea bine! Ne spunem dimineaţa şi seara rugăciunile înaintea lui Dumnezeu, îngenunchind în faţa icoanei, şi rugându-L să ne ierte păcatele şi să ne ajute în viaţa noastră de zi cu zi. Dar mi se pare că nu doar această simplă rugăciune a fost vizată de Mântuitorul Hristos astăzi, când a reproşat ucenicilor că nu ţin destul post, şi că nu se roagă îndeajuns.

Ce vreau să spun? Postul nu este doar de bucate, ci şi de păcate, căci căderea primilor oameni din Rai nu a fost numai mâncare, ci şi neascultarea de Dumnezeu este călcare a postului. ***Neînfrânarea şi călcarea poruncilor lui Dumnezeu constituie nepostire, pentru că postul este şi reprimarea dorinţelor noastre neîngăduite.*** Nu au putut Adam şi Eva în Rai să se abţină de la călcarea poruncii şi nu au postit. Nu postim nici noi atunci când nu ne putem înfrâna de la mâncărurile pe care le-am amintit mai sus, dar, mai ales, atunci când nu ne înfrânăm de la păcate, petrecând în neascultare faţă de Dumnezeu. Această dimensiune a postului cred că a fost vizată astăzi de Domnul, şi anume că, dincolo de abţinerea de la bucate, este necesară şi abţinerea de la păcate. Acesta este postul cel adevărat!

Ce fel de rugăciune a avut în vedere Hristos astăzi, când le-a atras atenţia ucenicilor că acest soi de demoni necesită şi rugăciune? S-a referit la rugăciunea de zece minute dimineaţa, pe care o facem de multe ori în grabă şi cu gândul la problemele care ne aşteaptă? A avut în vedere celelalte zece minute de seara când, dacă mai apucăm, îngenuchem înaintea Lui şi spunem câteva rugăciuni mecanic ori pe jumătate adormiţi?…Nu! Dincolo de rugăciunea pe care ne străduim fiecare dintre noi, dimineaţa şi seara, s-o aducem înaintea lui Dumnezeu, a vrut Mântuitorul să sublinieze o dimensiune mult mai largă a

rugăciunii, aşa cum şi postului am arătat ce dimensiune extinsă i-a dat astăzi prin cuvintele Sale.

Ce este rugăciunea? Este comunicarea şi comuniunea omului cu Dumnezeu. Şi nu este vorba numai de scurtul program de dimineaţa şi seara, ci, ***adevărata rugăciune este gândul îndreptat permanent către Dumnezeu, convorbirea şi comuniunea neîntreruptă cu El, raportându-ne în fiecare clipă a vieţii noastre, pe cât putem, la Dumnezeu şi voia Sa.*** *Toate gândurile noastre, toate faptele, hotărârile, toate cuvintele noastre să le raportăm la El!* ***Să ne întrebăm întotdeauna: oare cu această hotărâre pe care o iau acum, cu gândul sau cu cuvântul acesta, cu fapta aceasta, mai rămân eu în legătură cu Dumnezeu?*** Este pe placul Lui această hotărâre a mea? Şi aceasta este o „rugăciune" continuă! De ce? Pentru că este o permanentă raportare la El. Acestea mi se par adevăratele dimensiuni pe care a vrut Hristos să le dea rugăciunii şi postului pe care, iată şi noi ne străduim în această perioadă să ni le agonisim drept virtuţi! A vrut să ceară ucenicilor Săi,cu alte cuvinte, că întreaga lor petrecere să fie în legătură cu Dumnezeu; întreaga lor viaţă să fie pusă în slujba Lui, pentru că altfel nu vor putea scoate răul nici din ceilalţi şi, cu atât mai puţin din ei înşişi.

Dragii mei, fiecare avem de scos mici *demoni* din noi, pentru că fiecare gând murdar, fiecare cuvânt urât, fiecare faptă rea, fiecare lucru neîngăduit de Dumnezeu constituie mici demoni care se sălăşluiesc în noi. Şi iată, Mântuitorul ne arată astăzi cum putem scăpa de aceste rele pentru totdeauna: prin post şi rugăciune. Acestea însă nu limitate la sensul lor strict, precum am văzut, ci în sensul lor larg şi complet. Acestea sunt mijloacele prin care putem scoate din noi înşine proprii demoni care ne chinuiesc!

Vin adeseori la noi credincioşi care solicită, dintr-o răsuflare, să le facem dezlegări de farmece, de descântece, de vrăji etc. Pe aceştia îi întrebăm mai întâi: "De ce crezi că cineva ţi-ar fi făcut vrăji? Bănuieşti pe cineva? Sunt în sat la tine vrăjitoare?" Şi foarte mulţi recunosc: "Nu părinte, dar întrucât îmi merge rău tot timpul în familie, cred că mi-a făcut cineva ceva." "Bine, dar cine ţi-a făcut?" "Cred că mi-a făcut …nu ştiu…" Şi atunci, îi luăm pe oamenii aceştia deoparte şi îi sfătuim să se spovedească, pentru ca să constatăm că, de fapt, ei nu postesc, nu se roagă, nu merg la biserică şi, pe scurt, nu sunt în nici un fel pregătiţi să renunţe la adevăraţii „demoni" din ei. Vin la noi cu „demoni" imaginari, acuzând vrăjitoare şi descântătoare închipuite! Plasează automat răul care-i chinuie (păcatul, boala, suferinţa, insuccesele etc.), în afara lor, undeva pe seama unor persoane care, până la urmă, nici nu există!…

Ce vreau să spun? Haideţi să vedem răul din noi şi să nu-l plasăm cu iresponsabilitatea în afara noastră! Haideţi să fim conştienţi că de cele mai multe ori noi suntem cauza răului nostru!

Am citit acum două duminici o frumoasă pericopă evanghelică, în care patru inşi au adus un om paralizat la Mântuitorul, ca să-L vindece. Vă amintiţi ce i-a zis Hristos bolnavului? ***"Iertate îţi sunt păcatele tale!"***(Mc.2, 5) Şi s-a vindecat. Aţi văzut de unde trebuie luat răul? Problemele noastre, gândurile noastre apăsătoare, insuccesele, tot ceea ce ne chinuie, nu cumva se întâmplă pentru păcatele noastre? Nu, cumva sunt din cauza nepregătirii noastre de a le „scoate" din noi? Nu cumva nu postim şi nu ne rugăm cum trebuie? Pentru că ne încredinţează Mântuitorul astăzi că ***„toate sunt cu putinţă celui ce crede"*** şi, de asemenea, prin post şi prin rugăciune pot fi scoşi *demonii* aceştia din noi.

Foarte mulţi dintre dumneavoastră se plâng că nu li se împlinesc cererile încredinţate nouă spre rugăciune şi mijlocire la Dumnezeu. Sigur că, în ceea ce ne priveşte, ne rugăm după putinţă, după timpul pe care îl avem şi după felul în care ne putem şi noi interioriza la rugăciune. Se întâmplă însă, în unele cazuri, să nu ni se împlinească nicicum rugăciunile. Ce facem atunci? Ne pierdem pentru totdeauna credinţa? Punem „cruce" uşii bisericii şi nu mai călcăm acolo niciodată? Avem noi dreptul să ne supărăm pe Dumnezeu? Haideţi să vă spun de ce se întâmplă să nu ne asculte Dumnezeu rugăciunea.

Trei motive ar putea fi acelea pentru care să nu ni se împlinească rugăciunea:

- *întâi, pentru că nu ne-am rugat cum trebuie,*
- *al doilea, pentru că nu ne-am rugat cât trebuie, şi*
- *al treilea, pentru că nu am cerut în rugăciunea noastră ce trebuie.*

Nu ne-am rugat cum trebuie, adică aşa cum vrea Dumnezeu, cu post, cu nădejde, cu smerenie şi cu credinţă tare că El poate, într-adevăr, să răspundă cererii noastre. Nu ne-am rugat cât trebuie, înseamnă că nu a considerat Dumnezeu că este momentul, deocamdată, să ne împlinească rugăciunea. Consideră El că mâine va fi mai potrivit, sau poimâine, sau la anul, ori către bătrâneţe, când ne vom fi înţelepţit mai mult. Al treilea motiv, însă, este şi mai interesant:"*nu ştiţi ce cereţi!"* I-a certat Mântuitorul pe doi dintre ucenicii Săi la un moment dat, cu asprime, atunci când ei I-au cerut un lucru cu adevărat ridicol. Atât au putut ei la vremea aceea…

Vă amintiţi când Iacob şi Ioan L-au tras deoparte şi I-au zis: **„Dă-ne să stăm unul de-a dreapta şi altul de-a stânga Ta întru Împărăţia Ta"?** Adică, să fie ei întâi, iar nu ceilalţi zece. Iar Hristos i-a certat, zicându-le: ***"Nu ştiţi ce cereţi!"***(Mt.20, 22) Ei bine, mi se pare că e înţelept să avem această „rezervă" atunci când Dumnezeu nu ne ascultă rugăciunea.

Haideţi să avem şi noi înşine şi acest gând: nu cumva nu am ştiut ce cer? Sau, nu cumva nu-mi era de nici un folos? Nu cumva Dumnezeu, atât de înţelept fiind, a ştiut că nu-mi este de folos să mă asculte şi de aceea nu a împlinit rugăciunea mea? Nu cerem noi, de multe ori, de la El, lucruri pe care nu le primim, iar după o vreme, gândindu-ne şi privind retrospective la momentele acelea, suntem siliţi să recunoaştem că, fie că ne-ar fi împlinit sau nu Dumnezeu cererea, totuna ar fi fost, ori poate mai rău?! Dumnezeu a cunoscut, aşadar, în înţelepciunea Sa, că nu trebuia să ne asculte rugăciunea aceea.

Şi, aş vrea să vă exemplific toate acestea printr-o frumoasă întâmplare din viaţa unui naufragiat care, spărgându-se corabia cu el, toţi tovarăşii săi de drum au pierit, iar el, rămânând singur, a luat o barcă şi s-a salvat pe o insulă nelocuită. Acolo şi-a făcut o colibă şi, pentru că era credincios, trăia cu speranţa şi rugăciunea că Dumnezeu nu-l va lăsa să moară acolo, părăsit şi singur, ci într-o zi îl va ajuta, va fi găsit de alţi navigatori şi va fi salvat. Cu puţinele chibrituri pe care le avea la el a făcut foc şi purta mare grijă să întreţină focul să nu se stingă şi să rămână astfel în imposibilitatea de aş mai pregăti hrana.

S-a întâmplat însă într-o noapte, din cauza vântului, i-a luat foc coliba şi i-a ars tot ceea ce avea. Apoi s-a pornit o ploaie torenţială şi se afla omul nostru în pericolul de a i se stinge şi focul şi a pierde, astfel, pentru totdeauna speranţa de aş mai putea găti ceva de mâncare ori de a mai putea face lumină pe timp de noapte. S-a rugat lui Dumnezeu cum numai el, un om părăsit şi singur, putea să o facă, să-l ajute şi să poată păstra undeva, acoperită fie şi doar o scânteie, ca să aibă a doua zi cu ce încropi iarăşi un foc să-şi poată pregăti hrana şi, astfel, să-şi poată duce viaţa mai departe. S-a rugat lui Dumnezeu, iar Dumnezeu nu i-a ascultat rugăciunea. I s-a stins focul şi a adormit plângând şi zicând:"Doamne, nu mi-ai ascultat rugăciunea!…Şi cât de mult Te-am rugat! Cât de mult m-am încrezut în Tine aici, în singurătatea mea, şi nu mi-ai ascultat rugăciunea, rămânând acum fără salvare!…"

Ei bine, întristarea şi plânsul lui n-au fost de lungă durată, pentru că a doua zi l-au trezit nişte voci. Pe când îi ardea lui coliba, şi pe când el se străduia să salveze ce mai putea din ea, focul acela mare a fost văzut de nişte corăbieri care treceau pe acolo şi care, luând o barcă, au acostat pe insulă, căutând să vadă cine ar putea să fie locuitorul acela misterios.

Este, dragii mei, un mic exemplu din care putem înţelege de ce Dumnezeu uneori întârzie ori chiar refuză să ne asculte rugăciunea. Ştie El de ce! Pentru noi, important este să continuăm să ne rugăm şi să sperăm, să continuăm să „batem" la uşa Lui… Nu va veni astăzi, dar, poate va veni mâine, iar dacă nu va

veni mâine, va veni poimâine sau mai târziu, dar este destul de puternic şi de bun că nu întârzie pentru totdeauna, cu condiţia, însă„„ să ştim ce cerem”.

El va veni, dacă vom posti şi ne vom ruga „cu adevărat”, şi va tămădui în noi micile suferinţe, slăbiciuni, insuccese etc.; va scoate micii demoni care ne chinuiesc şi ne împiedică să-I slujim Lui, făcând adevărate minuni şi în viaţa noastră, ca cea cu care Hristos a uimit astăzi până şi pe ucenicii Săi, Amin.

(din: † Sebastian, Episcopul Slatinei şi Romanaţilor, Predici la Duminicile de peste an, Slatina, 2011)

IPS Antonie Plămădeală - Predică la Duminica Sfântului Ioan Scărarul - Când nu mai există nici o speranţă, mai există totuşi una

Într-o zi ca aceasta, a patra din Sfântul şi marele Post, predicatorul este pus în faţa unei dileme. Anume în aceea de a nu şti ce să aleagă din ceea ce-i oferă tradiţia Bisericii ca teme pentru predica zilei.

- ***Duminica aceasta este închinată unuia din sfinţii ostenitori ai vieţii creştine: Sfântului Ioan Scărarul.*** *Se şi numeşte "Duminica Sfântului Ioan Scărarul". Ar trebui deci să spunem ceva despre acest sfânt. Biserica l-a aşezat în calendar, pentru ca să ne sugereze să-l amintim credincioşilor ca pe un model de creştin realizat.*
- *În al doilea rând,* ***Biserica ne readuce în amintire Evanghelia după Marcu, în care ni se istoriseşte una din importantele minuni ale Mântuitorului.***
- *În al treilea rând,* ***tipicul Bisericii indică să se citească astăzi şi textul Fericirilor***.

Despre care din aceste trei subiecte să vorbească predicatorul? Meditând asupra tuturor, am găsit că în fiecare dintre ele, sau în legătură cu ele, credincioşii ar putea pune cel puţin câte o întrebare care cere răspuns. De aceea m-am hotărât să vorbesc, chiar cu riscul de a nu fi foarte sistematic, despre fiecare din aceste teme oferite de Biserică, limitându-mă, bineînţeles, la anumite aspecte, fără intenţia de a le epuiza.

De ce în această duminică, a patra din post, Biserica ne pune înainte figura acestui mare ascet? Pentru ca să ne aducă aminte că el a trăit în post şi rugăciune, că şi-a închinat viaţa lui Dumnezeu, că întreaga lui viaţă de peste 70 de ani n-a făcut altceva decât să-şi lucreze sufletul, în aşa fel încât să-l apropie cât mai mult de Dumnezeu. A trăit până la mijlocul secolului al VI-lea,

trecând la cele veşnice la începutul secolului al VII-lea. S-a născut, probabil, în Palestina şi a trăit în preajma Muntelui Sinai, unde spre sfârşitul vieţii a şi fost egumenul mănăstirii, de aceea se mai numeşte uneori şi Sfântul Ioan Sinaitul. I se mai zice în tradiţia creştină şi Ioan Scolasticul, pentru că a fost unul din Sfinţii mari cărturari, deşi mai există un canonist cu acest nume. Scărarul i se zice după numele unei cărţi scrise de el şi care se numeşte "Scara".

De fapt Scara l-a făcut celebru în istoria vieţii creştine şi numele de Scărarul e numele cu care a rămas în istorie. Altfel, din viaţa lui, în afară de nevoinţele ascetice pe care şi le-a impus, şi de Scară, nu se cunosc prea multe amănunte. Amintirea vieţii lui, trăită cu smerenie, a rămas ascunsă, rămânându-ne doar cele pe care le-au scris despre el cei câţiva ucenici care l-au înconjurat şi urmat. Nu ni se povestesc totuşi, în legătură cu el, multe minuni, cum se povestesc despre alţi sfinţi. Una ni se aminteşte, legată fiind chiar de unul din ucenicii lui:

Se spune că avea un ucenic pe nume Moise şi l-a trimis să aducă apă. În pustie apa se aducea de foarte departe. Mergând el pe drum, a obosit şi s-a întins să se odihnească puţin. A adormit sub un povârniş de munte. Şi iată că, în momentul în care el era culcat acolo, Sf. Ioan Scărarul, în chinovia unde era stareţ, a simţit dintr-o dată un fel de toropeală care l-a adormit. A auzit o voce în vis. "Tu dormi, iar ucenicul tău se află în mare primejdie". Şi l-a strigat pe nume pe ucenic, după care de îndată s-a deşteptat. Şi-a zis în gândul său: Cine ştie prin ce încercare va fi trecând ucenicul meu!

Celălalt, care dormea sub stâncă, la un moment dat a sărit din somn şi s-a rostogolit într-o parte chiar în clipa în care, pe locul în care dormise, s-a povârnit o piatră grea care, dacă l-ar fi lovit, l-ar fi omorât. S-a dus, şi-a umplut vasele cu apă, s-a întors la chinovie, şi acolo bătrânul stareţ l-a întrebat doar atât: Cum ai petrecut? Nu cumva ţi s-a întâmplat ceva în drum?

Ucenicul a răspuns: Nu mi s-a întâmplat, dar era să mi se întâmple. M-am aşezat sub o stâncă şi am aţipit şi, la un moment dat, prin somn, nu ştiu cum, mi s-a părut că am auzit glasul tău strigându-mă. Şi dându-mi seama că în loc să mă duc la ascultarea mea, m-am pus pe somn, în aceeaşi clipă m-am trezit şi am auzit un zgomot deasupra mea, şi m-am rostogolit într-o parte. A fost spre norocul meu, pentru că îndată a căzut o piatră pe locul acela, care m-ar fi omorât.

Sfântul Ioan Scărarul nu i-a spus ucenicului că a avut ştire în vis despre aceasta, pentru că n-a vrut să se laude cu fapta lui sau, mai degrabă, cu starea deosebită în care l-a pus Dumnezeu dar, spre sfârşitul vieţii, va fi povestit întâmplarea aceasta cuiva, sau va fi fost povestită de ucenic, de unde a luat-o cel care i-a scris viaţa.

Încolo, el străluceşte în istoria creştinismului mai ales prin Scară, o carte în treizeci de capitole, care nu sunt altceva decât cele treizeci de trepte ale vieţii creştine, trepte ale devenirii intru desăvârşire. Şi-a ales numărul de treizeci, după anii pe care i-a trăit Mântuitorul pe pământ, timpul în care şi-a propovăduit învăţătura Sa.

Se pune întrebarea: Trebuie oare creştinul să treacă prin aceste treizeci de trepte? E posibil să treci prin treapta întâia, s-o depăşeşti, să treci prin a doua, a douăzeci şi cincea, a treizecea? Se pare că este foarte greu. Ci eu vă spun: e mai greu decât pare! **Pentru că nu trebuie să treci pe rând prin cele treizeci de trepte, ci trebuie să fii pe toate cele treizeci, în acelaşi timp.** Adică, toate virtuţile să le practici în acelaşi timp. Că nu se poate să practici una, să fii pe treapta întâia şi pe cele douăzeci şi nouă să le laşi. Nu se poate să fii pe a doua, şi pe cele douăzeci şi opt să le laşi. Trebuie să fii în acelaşi timp pe toate cele treizeci de trepte ale virtuţilor creştine, care sunt tot atâtea trepte ale luptei cu păcatul.

Luându-le foarte în serios, ele pot să înspăimânte pe oricare credincios. Cum adică? Să fim permanent pe cele treizeci de trepte? E adevărat. Sfântul Ioan Scărarul îşi scrie cartea sa mai ales pentru monahi. Monahii au ales să ducă o luptă duhovnicească mai deosebită, să se lupte cu ei înşişi, cu relele, cu păcatele din ei. Să realizeze virtutea. Să se roage pentru ei şi pentru lume. **De aceea credincioşii de rând au o atitudine de respect deosebit faţă de monahi. Aceştia se retrag ca să trăiască în post, în rugăciune şi în viaţă curată.**

Dar ce se întâmplă cu ceilalţi, cu marea masă a creştinilor care nu au vocaţie monahală? Scara nu e şi pentru ei o carte folositoare şi normativă? Trebuie să ştim că Scara este valabilă pentru toţi, chiar dacă e scrisă numai pentru monahi. ***Toţi pot găsi în ea metode bine gândite de luptă cu gândurile rele, cu duhurile rele, cu păcatul şi cu viciul. Găsesc în ea mijloace de a realiza virtutea.*** Dacă e greu pentru un monah, e cu atât mai greu pentru un creştin de rând să fie pe toate cele treizeci de trepte deodată. Nu e totuşi atât de greu pe cât s-ar părea. **Sfântul Ioan Scărarul descrie toate ispitele care asaltează sufletul omului, şi felul cum pot fi biruite.** El nu prezintă însă o tehnică, o urcare treptată, cum s-ar putea crede. Nu e vorba de obţinerea de performanţe prin exerciţii treptate, ca în antrenamentul sportivilor. Se poate urca dintr-o dată pe treapta a treizecea, prin smerenie şi dragoste. Acestea le lasă în urmă pe toate celelalte virtuţi care biruiesc păcatele.

Dar aceasta nu înseamnă că treptele nu au totuşi şi un rost pedagogic sistematic, de învăţare treptată a căilor care pot pregăti desăvârşirea. Pentru cei care nu pot urca dintr-o dată la virtutea cea mai mare, trebuie să le exerseze pe toate celelalte mai mici, ascultarea, postul, răbdarea, rugăciunea etc, dar nici atunci pe

rând, ci pe toate în legătură una cu alta. ***Să fie începător în toate şi să treacă în clasa următoare în toate.*** Fiecare biruinţă îl trece în clasa a treizecea. Dar în fiecare clipă trebuie să treacă prin cele douăzeci şi nouă din nou. Clasa a treizecea e mereu în faţa sa.

Scara e o carte de profunde analize psihologice. Ea se poate citi cu interes duhovnicesc, dar se poate citi şi cu un interes ştiinţific. E uimitor cum un Părinte din secolul al VI-lea, a ştiut să sesizeze şi să analizeze, cu infinite amănunte, cele mai subtile mişcări ale sufletului omenesc şi, totodată, să prescrie metode care să îndrumeze cum pot fi dirijate mişcările sufleteşti dinspre rău înspre bine.

Cartea a intrat în atenţia creştinilor de îndată ce a fost scrisă. Ea a intrat şi în zestrea spiritualităţii ortodoxe româneşti din momentul în care încă Varlaam, cel care a scris Cartea românească de învăţătură, Cazania, a tradus-o în limba noastră. A făcut-o înainte de a scrie Cartea sa de învăţătură, şi a dat-o spre meditaţie monahilor din ţările române. A fost copiată în multe exemplare, până când o nouă traducere a făcut mitropolitul Veniamin Costache, publicând-o în tipografia lui de la Neamţu. Au apărut apoi mai multe traduceri şi ediţii tipărite. Ultima traducere a făcut-o părintele profesor Dumitru Stăniloae, acum câţiva ani, şi a apărut în volumul IX al Filocaliei româneşti.

Iată, aşadar, câteva cuvinte despre acest sfânt pe care Biserica ni-l pune înainte astăzi ca model de desăvârşire creştină, invitându-ne, pe cât e posibil, să ne folosim de Scara lui, spre a învăţa să urcăm pe treptele virtuţilor. Există multe cărţi de îndrumare creştină spre viaţa virtuoasă. Se poate spune însă că Scara e printre cele mai populare. Dacă timpul nu ne-a îngăduit să stăruim asupra conţinutului ei, el ne îngăduie totuşi s-o recomandăm ca pe o carte de mare folos sufletesc. Citind-o, vom cinsti memoria Sfântului ei autor care pentru noi a scris-o. Viaţa lui e în ea. Prin ea este Sfântul Ioan Scărarul model de viaţă aleasă, îndrumător în ştiinţa lucrării cu sufletele. E carte bună în acelaşi timp pentru duhovnici şi pentru ucenici, pentru începători şi pentru înaintaţi, pentru monahi şi pentru mireni. ***Fiecare are ce alege din ea. Şi, firesc, doar răsfoind-o, poate înţelege oricine că nu e simplu deloc să-ţi creşti sufletul. E ca şi cum ţi-ai creşte un copil. Şi pentru aceasta e nevoie de o anumită disciplină şi rânduială, pe care numai neştiinţa o poate ignora.***

Să fie ziua lui, dacă nu altceva, măcar ziua de lansare a Cărţii lui, de îndemn la citirea ei, ca să ne fie de tot folosul spre mântuire.

Evanghelia de astăzi ne readuce în amintire o întâmplare de fapt o minune săvârşită de Mântuitorul cu un tânăr stăpânit de un duh rău. Tatăl lui l-a dus la apostoli, dar apostolii n-au putut să-l vindece. Şi atunci l-a adus în faţa

Mântuitorului. Mântuitorul i-a cerut tatălui câteva explicaţii. ***De când este aşa şi cum se manifestă?*** (Marcu 9, 21). Înainte însă de a face ceva, Mântuitorul a spus o vorbă greu de priceput de către cei de faţă. Era ca o izbucnire de mânie, de supărare: "***O, neam necredincios, până când voi fi cu voi! Până când am să vă sufăr? Aduceţi-l la Mine***" (Marcu 9, 19). Iisus şi-a revenit însă îndată din supărare, căci duhul "***de îndată ce L-a văzut pe Iisus, a zguduit pe tânăr şi acesta a căzut la pământ şi s-a tăvălit spumând***" (Marcu 9, 20). Adresându-se tatălui, Iisus i-a spus: "***De poţi crede, toate-s cu putinţă celui ce crede***".

Omul i-a dat atunci un răspuns ciudat. Un răspuns despre care fiecare din noi îşi poate pune întrebarea dacă este cu adevărat răspunsul pe care l-a dat omul, sau e cumva o greşeală a evanghelistului care ni l-a redat. Pentru că omul a răspuns aşa: "**Cred, Doamne, ajută necredinţei mele!**" Răspunsul nu pare logic. De vreme ce credea, ar fi trebuit să spună: Cred, Doamne, ajută credinţei mele. În mod paradoxal el a spus: "Cred, Doamne, - cu această completare ciudată: ajută necredinţei mele". Nu este o greşeală. În mod sigur nu este o greşeală. Evanghelistul a redat exact cuvintele pe care le-a zis omul. Şi iată, cuvintele au rămas memorabile în istoria Bisericii.

Ele sunt din aceeaşi categorie, cu "**cei de pe urmă vor fi cei dintâi**", sau: "**cine-şi va câştiga sufletul şi-l va pierde**", sau: "**de nu M-ai fi găsit, nu M-ai fi căutat**", al lui **Pascal**, sau: "**Dacă Dumnezeu nu există, trebuie inventat**", al lui **Voltaire**. Credea el, sau nu credea? Era ca noi toţi.

Credea că Dumnezeu există.
Credea că Dumnezeu este Tatăl.
Credea şi în puterea lui Dumnezeu.
Credea că Dumnezeu poate corecta unele nereguli în existenţa noastră când, din diferite motive, îşi fac apariţia, aşa cum apăruse în viaţa fiului său această dereglare a vieţii, prin duhul rău care intrase intr-însul. ***Dar nu avea credinţă până la puterea minunii.*** Ar fi dorit însă s-o aibă, şi tocmai de aceea a găsit această formulă extraordinară: **"Cred, Doamne, ajută necredinţei mele!"**

Toţi credem, toţi cei care ne-am adunat aici, care suntem în jurul Bisericii, toţi credem că Dumnezeu există, pe toţi ne minunează ceea ce vedem în jurul nostru. Pe toţi ne minunează dezvoltarea dintr-un simplu embrion a celui ce va fi mai apoi un om, cu complicatele aparate care-l alcătuiesc. Pe toţi ne minunează miracolul existenţei lumii şi al devenirii. Toate ne provoacă uimirea şi nasc în noi credinţa în Dumnezeu. Ne uimesc desigur şi ne descumpănesc şi neregulile care tulbură ordinea creaţiei. Multora nu ştim să le dăm explicaţii suficiente. De pildă, bolilor incurabile. Acestea par a nu intra în ordinea creaţiei. Toate acestea ne tulbură. Dar ele nu sunt în măsură să ne tulbure în aşa fel, încât

să ne distrugă credinţa şi uimirea pe care ne-o provoacă celelalte aspecte ale vieţii, ale lumii şi ale existenţei noastre, care ne vorbesc despre Dumnezeu.

Dezordinea ne descumpăneşte, dar observarea ordinii ne repune în echilibru. ***Ordinea din univers, ordinea din viaţa noastră, ordinea morală din viaţa noastră, toate ne vorbesc despre existenţa lui Dumnezeu.*** Şi ne vorbesc la orice vârstă ne-am afla.

Se zice că erau doi inşi care discutau despre existenţa sau ne existenţa lui Dumnezeu. Unul spunea că da, altul spunea că ba. Şi atunci unul din ei a propus un arbitru: Să întrebăm un copil. Să vedem ce ne spune o minte încă în stare pură în faţa existenţei. Poate să nu fie concludent ceea ce gândeşte el, încă nedezvoltat, dar să vedem totuşi. Măcar aşa de curiozitate. Cel care nu credea l-a întrebat:

- Copile, crezi în Dumnezeu?

- Cred, a răspuns copilul. Mi-a spus mama că El a făcut totul şi că vede totul.

- Dar poţi tu să-mi spui unde este Dumnezeu ?

-Uite, ai de la mine un măr, dacă-mi răspunzi.

- Nene, i-a răspuns copilul, îţi dau eu două mere, dacă îmi spui dumneata mie, unde nu este Dumnezeu!

Convorbirea n-a mai putut continua. **Dumnezeu este în toate. Noi creştinii Îl vedem peste tot.** Acolo unde nu găsim explicaţii, deşi suntem atenţi la toate lămuririle ştiinţei, noi spunem: dincolo de ceea ce nu înţelegem, e Dumnezeu. Unii, în faţa limitelor cunoaşterii, au alte opţiuni. Spun că nu există Dumnezeu. E treaba lor. Fiecare optează pentru ce crede că se potriveşte minţii şi sufletului său, pentru ceea ce crede că se motivează mai bine în mintea şi în inima lui.

La Dumnezeu, însă, într-un fel sau altul, ajung toţi. Unii ca să-L afirme, alţii ca să-L nege. Dar nu-L pot evita. Louis Jouvet, actor francez cunoscut (1887-1951), recitând odată la teatrul "Antoine" din Paris piesa lui Jean Paul Sartre "Le Diable et bon Dieu", a făcut remarca: *Nu văd nici o diferenţă între opera lui Sartre, care se crede antireligios, şi aceea a lui Graham Greene, care se vrea religios. Şi unul şi altul sunt obsedaţi de ideea de Dumnezeu, şi cel care crede că nu crede, e cel care vorbeşte cel mai mult despre Dânsul*". Aceasta îmi aduce aminte de remarca asemănătoare a cuiva despre atei. Au un singur cusur: vorbesc prea mult despre Dumnezeu!

Noi creştinii avem în plus şi altceva, care ne face să optăm pentru Dumnezeu, şi anume faptul că la un moment dat Dumnezeu însuşi s-a întrupat pe pământ. **Iisus Hristos ne-a învăţat despre Dumnezeu, ne-a învăţat despre noi înşine, ne-a învăţat despre univers, despre sensul vieţii aici şi despre sensul vieţii dincolo, şi ne-a demonstrat că învăţătura Lui este adevărată, prin faptul că**

a înviat din morţi. Credinţa în înviere e argumentul nostru în plus, al creştinilor. **Dacă Iisus Hristos a înviat, toţi vom învia. Dacă Iisus Hristos a înviat, suntem nemuritori.**

De aici vine şi răspunderea noastră gravă în faţa vieţii. **Trebuie să trăim o viaţă morală, o viaţă cumpătată, închinată binelui, dreptăţii, frumosului, echităţii, egalităţii, pentru că toţi suntem fraţi şi fii ai aceluiaşi Dumnezeu.**

Această credinţă o avem. Dar avem noi oare mai multă credinţă decât omul din Evanghelia de azi, care a mărturisit: "**Cred, Doamne, ajută necredinţei mele?**" Poate că nu totdeauna o avem până la măsura minunii. Dar ori de câte ori simţim, ori de câte ori auzim în interior întrebarea: "Crezi?", să fim gata să răspundem şi noi, cu hotărâre, dar şi cu smerenie, ca şi omul din Evanghelie: "**Cred, Doamne, ajută necredinţei mele**". ***Nu pentru că ne-am îndoi, ci pentru că ne dăm seama că nu avem acea credinţă, cât un grăunte de muştar, care să mute şi munţii din loc.***

Cu acest prilej a rostit Mântuitorul sentinţa cu privire la credinţa cât un grăunte de muştar. Ucenicii care n-au putut vindeca pe copilul cuprins de acel duh rău, L-au întrebat pe învăţătorul, după ce Acesta a scos duhul şi a vindecat copilul: "***Pentru ce noi n-am putut să-l scoatem?" Iisus le-a răspuns: "Pentru necredinţa voastră. Căci adevărul vă grăiesc: de aţi avea credinţă cât un grăunte de muştar, aţi zice muntelui acestuia: mută-te de aicea acolo, şi s-ar muta; şi nimic nu v-ar fi cu neputinţă"*** (Matei 17, 19-20).|

Multe am mai putea încă medita în legătură cu acestea. Apostolii aveau totuşi credinţă. Dar nu aveau acea credinţă pe care o avea Iisus. Erau şi ei, încă, din categoria celor aflaţi în drama neîmplinirii, ca şi omul cu "**Cred, Doamne, ajută necredinţei mele**".

Există trepte în credinţă. Căci credinţa nu e ştiinţă. **Credinţa e o biruinţă de fiecare clipă a îndoielii.** Aceasta e condiţia credinţei, atâta vreme cât suntem în trup. Ea e întreagă şi în puţin, şi în mult. ***Dar desăvârşită e numai când Dumnezeu o ajută prin Harul Sfântului Duh. Atunci ea devine lucrătoare altfel.*** Pe treapta obişnuită, e de domeniul cunoştinţei; pe treapta desăvârşirii, devine făcătoare de minuni, căci minunea o face întotdeauna Dumnezeu. Noi zicem: "Sfântul Cutare, făcător de minuni". În fapt Dumnezeu e "Făcătorul de minuni", prin sfântul care s-a deschis prin credinţa desăvârşită, harului Sfântului Duh care a pătruns în el.

Apostolii, în momentul când le-a fost adus tânărul posedat de duhul rău, nu primiseră încă pe Duhul Sfânt, care li se va da la Rusalii. După aceea au făcut şi ei minuni. Se vede aceasta imediat, precum e scris în Faptele Apostolilor. ***Petru***

şi Ioan au vindecat un olog din naştere, cunoscut de toată lumea ca atare (F. Ap. 3, l-11).

Că "necredinţa" celui care avea totuşi "credinţă", n-a fost un impediment în calea vindecării, o vedem clar. A contat credinţa lui. Mântuitorul pe aceasta i-a luat-o în considerare şi i-a primit rugăciunea. Nu i-a refuzat-o. El nu era atât de necredincios încât să nu se roage. Era doar în neîmplinire. Pe baza acestei adânci şi sincere rugăciuni, Mântuitorul i-a vindecat fiul. Aşa ne spune evanghelistul. Iată deci cum trebuie înţeleasă această vorbă rămasă până azi în istorie şi în vorbirea creştină: "**Cred, Doamne, ajută necredinţei mele**"!

Dacă s-a putut ruga, în rugăciune era credinţa. ***Învăţăm de aici că în rugăciune trebuie să intrăm în orice împrejurare, chiar şi atunci când ni se pare că ne-a slăbit credinţa. Atunci va lucra speranţa din rugăciune. Şi Dumnezeu o va asculta.***

N-aş vrea să lungesc vorba, dar mi se pare că e posibilă şi o altă exegeză a textului "**Toate sunt cu putinţă celui ce crede**". E drept că Iisus i-a cerut lui, omului, să creadă: "De poţi crede", şi acela a răspuns: "Cred, Doamne", dar minunea a făcut-o Mântuitorul. A raportat-o la credinţa celui ce se ruga dar, dincolo de aceasta, El a făcut vindecarea. Era ca şi cum i-ar fi zis: "Vei vedea că Eu, având credinţă, pot totul şi îl voi vindeca. De aţi avea şi voi credinţa - şi îi includea şi pe apostoli în această categorie - şi voi aţi putea vindeca. Dar Mântuitorul a vrut să lase să se înţeleagă că nu El, ci credinţa e cea care poate face minuni. A lor ca şi a Lui. Pe de o parte le-a dat exemplul puterii credinţei Sale, pe de altă i-a învăţat că de ar avea o credinţă ca a Lui, le-ar fi şi lor "toate cu putinţă".

Am promis şi câteva cuvinte despre Fericiri, fiindcă ne-au fost citite astăzi, deşi le auzim întotdeauna la Sfânta Liturghie. În legătură cu Fericirile s-au spus şi lucruri bune, s-au spus şi lucruri mai puţin bune, împotriva creştinismului. De pildă, una din acuzaţiile care s-au adus Mântuitorului şi creştinismului a fost aceea că îi demobilizează pe oameni de la activitate, şi de la rezolvarea pe pământ a tuturor socotelilor. Fericiţi cei săraci cu duhul; fericiţi cei ce plâng; fericiţi cei prigoniţi pentru dreptate! ***Cum de îi fericeşte Mântuitorul pe aceştia? Îi fericeşte în stare de nefericire! Îi lasă să plângă? Îi lasă să fie prigoniţi pentru dreptate? Îi lasă să fie săraci cu duhul? Şi ce e aceea "a fi sărac cu duhul"?***

În vorbirea curentă, zicem despre unul, aşa, mai slab la minte, că e sărac cu duhul! De ce fericeşte Mântuitorul pe unii ca aceştia? A fi sărac cu duhul poate însemna simplitate, dar nu înseamnă a fi rău! Înseamnă a nu fi dăruit cu multă ştiinţă şi discernământ în cele înalte, dar cu bun-simţ în cele imediate. Înseamnă

şi credinţa simplă, dar sinceră. Se dă ca exemplu de sărăcie cu duhul o femeie intrată în istorie tocmai pentru aceasta.

În anul 1415 un vestit profesor de la Praga, Jan Huş, a fost condamnat la moarte pentru unele neînţelegeri de principiu, asupra dogmelor, cu rectorul universităţii la care era profesor. Biserica romano-catolică l-a condamnat la ardere pe rug. Şi a fost cu adevărat ars pe rug, cu o sută de ani înainte de Reformă. În timp ce era legat de un stâlp şi în jurul lui executorii adunaseră lemnele cu care să-l ardă pe nefericit, o bătrânică de vreo 80 de ani venea şi ea cu un braţ mic de lemne, să-1 arunce peste focul care începuse să ardă, ca să mai mărească flacăra.

Ce ştia ea despre motivul condamnării? Ştia ea dacă avea el dreptate, sau dacă aveau dreptate cei care îl condamnaseră? Nu ştia nimic despre toate acestea. Era o femeie simplă care a văzut în hotărârea de a-l arde, o hotărâre dreaptă, pentru că aşa o socoteau cei mai învăţaţi decât ea. Cel care era legat la stâlp, înconjurat de flăcări, văzând-o a spus un cuvânt care a rămas de asemenea memorabil în istoria omenirii: Sancta simplicitas! - Sfânta simplitate! Sfântă! N-a condamnat-o. Ştia că n-o făcea din răutate.

Tot pe seama simplităţii, dar a unei sfinte simplităţi, am putea gândi şi la o altă cauză a gestului bătrânei. Va fi făcut-o din bunătate. Să fie focul mai mare, ca să-l ardă mai repede. Să-i micşoreze suferinţa! Cine ştie! Tot sancta simplicitas ar fi fost, şi cu atât mai sfântă, cu cât voia să curme, nu să înmulţească suferinţa!

Dar să ne întoarcem la întrebarea: ***De ce-i fericeşte Mântuitorul pe cei care suferă?*** La prima vedere, nu e prea uşor să se dea răspuns la o asemenea întrebare. S-ar părea că cei care acuză creştinismul de demobilizare în faţa greutăţilor vieţii, au dreptate. Dar să ne gândim. Să încercăm una din explicaţiile posibile, deşi poate nu cea mai concludentă şi mai aproape de intenţia Mântuitorului. Pe cine avea în vedere Mântuitorul în aceste cazuri? Să presupunem că îi avea în vedere pe cei care erau dincolo de marginea puterilor omeneşti. Cazurile de limită. De pildă, pe cei loviţi de boli incurabile, pe cei condamnaţi pe nedrept la închisoare sau, cu martori mincinoşi şi cu un judecător rău, pe cei condamnaţi la moarte, sau la închisoare pe viaţă, şi care nu mai aveau nici un mijloc de a-şi dovedi nevinovăţia. Dacă spre aceştia vine Mântuitorul, către aceste cazuri de limită, ca să le aducă şi lor o mângâiere, o ultimă speranţă, o ultimă mângâiere, pe care nimeni şi nimic nu le-o mai putea da, mângâierea Lui era ca o rază de speranţă, ca o scară către o eliberare posibilă.

De fapt, în orice interpretare, Fericile sunt un pas înainte spre fereastra unei speranţe, pe care înţelepţii cei vechi, şi mulţi dintre cei mai noi, n-au văzut-o. Epictet, deşi a trăit în era creştină dar a rămas filosof profan, sfătuia la împăcarea cu soarta, îndemnând "*să ne îndreptăm sforţările numai spre cele ce stau în sfera putinţei noastre, lăsând pe cele de dincolo de dânsa în voia mersului universal*". Iisus s-ar fi exprimat tot aşa, numai că El promitea, în plus, o compensaţie şi celor cărora "mersul universal", adică un destin implacabil, le hărăzea, fără ieşire, numai suferinţa, nedreptate, pedeapsa nemeritată. în gândirea lui Iisus, după dreptatea lui Dumnezeu, lucrurile nu puteau rămâne în eternitate strâmbe, fără speranţa unei compensaţii, fără mângâierea biruinţei adevărului. Nu puţin a contat această nouă perspectivă adusă de Iisus. Şi cine ar putea spune că este o perspectivă demobilizatoare? Căci e vorba de cei care se găsesc într-o situaţie de limită, oricum, şi numai despre aceştia care nu s-ar mai putea mobiliza în nici un fel împotriva situaţiei în care au căzut, sau în care i-a prins "mersul universal", adică destinul, cum îl numeşte Epictet.

Iisus sparge, întrerupe implacabilul sumbru al destinului orb, promite biruinţa asupra destinului. în final, cei nedreptăţiţi vor fi fericiţi. Şi, prin credinţă, pot fi de pe acuma fericiţi.

E adevărat, nu în viaţa aceasta, în întregime, ci în viaţa de dincolo. Dar e totuşi o rază de speranţă. Aduce o rază: Fericiţi voi care plângeţi pentru că v-au murit copiii înainte de vreme, care plângeţi pentru că v-au murit părinţii şi nu mai e nimic de făcut, care plângeţi pentru că vi s-a făcut o nedreptate care nu mai poate fi reparată de nimeni, niciodată! Fiţi şi voi fericiţi! Bucuraţi-vă că există o lege a echităţii, că vi se va da şi vouă o satisfacţie. Dincolo, e adevărat. Dar dacă altă posibilitate nu există, aceasta există. Fără aceasta aţi rămâne chiar fără nici una, ceea ce ar fi absurd. Nu se poate să biruiască absurdul!

În sensul acesta, răspunsul pe care-L da Mântuitorul, satisfacţia de viitor pe care o promite este revoluţionară, este ceva cu totul neaşteptat şi pe care nimeni, nici o lege omenească sau religioasă, până la El, n-a imaginat-o. N-a adus nimeni o astfel de mângâiere sufletului omenesc.

Înseamnă aceasta demobilizare? Dimpotrivă. înseamnă că prin speranţă îl ridici pe om din starea de pierdere totală, de renunţare totală, la o speranţă nouă, la o nouă înţelegere a vieţii. Şi nu la una iluzorie. Speranţa pe care le-o dădea, pe care ne-o dă, nu era şi nu este iluzorie. Când va învia din morţi şi va demonstra că suntem nemuritori şi că totul se reglementează în cer, Fericirile îşi vor revela realismul lor. Dar Fericirile nu sunt numai acestea. Descoperim încă o dată, cu adevărat, că învăţătura Mântuitorului era o învăţătură dinamică, o învăţătură perfecţionistă, pentru că El spune:

- *"Fiţi desăvârşiţi", nu rămâneţi aşa cum sunteţi. Luptaţi-vă să deveniţi mai buni.*
- *"Fericiţi cei blânzi!" Fiţi blânzi, fiţi altfel.*
- *"Fericiţi făcătorii de pace!" Fiţi făcători de pace, într-o lume în care sunt numai războaie, într-o lume în care e numai neînţelegere şi neîmpăcare. Fiţi făcători de pace!*
- *"Fericiţi cei ce flămânzesc şi însetează de dreptate". Fiţi luptători pentru dreptate. Şi vedeţi ce metaforă extraordinară găseşte Mântuitorul: a flămânzi şi a înseta, deci ia metafora realizării dreptăţii din rândul celor mai vitale realităţi ale vieţii omeneşti: a mânca şi a bea, fără de care nu se poate trăi.*

Deci nu se poate trăi nici fără dreptate. Nu se poate trăi omeneşte!

Voi aspiraţi mereu către dreptate. ***Fiţi luptători pentru dreptate! Fiţi luptători pentru pacea sufletului, pentru pacea oamenilor, pentru pacea dintre popoare. Fericiţi cei care luptă pentru dreptate. Fericiţi cei care luptă pentru pace, că nu se poate pace fără dreptate.***

Iată, parcă ar vorbi lumii de astăzi. Parcă ne-ar spune nouă: "Fericiţi făcătorii de pace"! "Fericiţi cei ce flămânzesc şi însetează de dreptate". Iată cum, din această perspectivă, Fericirile sunt un îndemn spre activitate, pentru că toate aceste îndemnuri presupun fapta, presupun luptă, lucrare, presupun implicare în viaţă, presupun angajarea noastră a tuturor în vederea realizării acestor bunuri omeneşti, a realizării lor încă pe pământ. ***Fericiţi veţi fi pe pământ, dacă le veţi avea pe toate acestea. Fericiţi veţi fi şi în ceruri, dacă le veţi realiza pe toate acestea.*** Deci El nu îndeamnă la abandonarea luptei şi la mulţumirea cu întâmplarea. înţelepciunea e să treci de disperare, chiar şi atunci când aceasta ar părea ultima soluţie. Aici, în aceasta sta înţelepciunea Fericirilor. Mântuitorul se retrăsese în munte, urmat de mulţimi adunate în jurul său din Galileea, din Decapole, din Ierusalim şi din Iudeea. Până astăzi muntele acela se cheamă Muntele Fericirilor. E la nord de marea Galileii, aproape de Capernaum. Se va fi aşezat acolo pe o buturugă mai la vedere, la umbra unui copac, iar toţi ceilalţi îl ascultau. Le vorbea inspirat, în sentinţe concise, scurte, antitetice, cu un dar al oratoriei cum nimeni altul n-ar fi putut-o face, improvizând. Le vorbea despre viaţa lor pe pământ şi despre viaţa lor în ceruri.

Îl ascultau, fără îndoială, fascinaţi. Nu mişca nimeni.Nu se mişca nimic. Iar El rostea cuvintele ca şi cum s-ar fi adresat fiecăruia din ei. Fiecare simţea că i se adresează lui. "Fericiţi cei ce plâng!" Câţi din ei nu vor fi avut motive să plângă, şi ziceau: Iată, mie îmi spune. Citeşte în sufletul meu, in viaţa mea! Era ca şi cum şi-ar fi tras vorbele din viaţă, din sufletele lor, prefăcându-le în cuvinte minunate, pe care apoi le întorcea spre ei, şi toţi

simţeau că se află în faţa Celui care le citea destinul, în faţa Celui care le deschidea calea pentru viaţa veşnică.

Dacă Iisus Hristos ar veni azi, şi dacă printr-un miracol noi înşine ne-am afla pe munte la picioarele Lui, oare ce ne-ar spune, citind în sufletele şi în gândurile noastre? Probabil acelaşi lucru, şi ar încheia aşa cum a încheiat şi Predica de pe munte, cu "***Bucuraţi-vă şi vă veseliţi***!" Sub semnul speranţei.

Bucuraţi-vă şi vă veseliţi de lumină pentru muncă!
Bucuraţi-vă şi vă veseliţi de întuneric pentru odihnă!
Bucuraţi-vă de munca pe care-o desfăşuraţi la lumina zilei, şi de binecuvântata odihnă din timpul nopţii.
Bucuraţi-vă de copii, de nepoţi şi de strănepoţi.

Bucuraţi-vă de toate!

Aveţi motive de supărare! Aveţi motive de tristeţe! Există moarte! Există boală! Există şi acestea, dar ***bucuraţi-vă şi vă veseliţi, că mai mari sunt cele pe care vi le-a dat Dumnezeu, şi mai mare decât toate este viaţa, este faptul că existaţi, acest miracol unic care v-a fost dat fiecăruia.*** Şi viaţa e fără de moarte. E nemuritoare, chiar dacă aici muriţi.

Bucuraţi-vă şi vă veseliţi! Nu fiţi trişti! Oare cine a mai vorbit cu atâta putere împotriva tristeţii? Şi ce e mai greu de suportat în lumea aceasta decât tristeţea? Căci e mai mare tristeţea decât durerea fizică. E atât de mare, că Sfinţii Părinţi o trec pe seama unui duh rău care vrea să ne compromită viaţa: "duhul întristării”. **Iisus e "duhul bucuriei".** **"Bucuraţi-vă!" a fost primul cuvânt pe care l-a spus şi după înviere.**

Mai departe, în Predica de pe munte, Mântuitorul insistă asupra acestui fapt: "***Nu fiţi trişti***" (Matei 6, 16). Cel mai mare dintre sfinţi trebuie să fie cel mai vesel dintre oameni. Imaginea sfântului trist, posomorât, încruntat, nu este imaginea adevăratului sfânt. Cineva a spus odată: Un Sfânt trist este un trist sfânt! Bucuraţi-vă de viaţă, bucuraţi-vă de tot ceea ce vă dă Dumnezeu, de speranţă în viaţă, în bine, şi fiţi toţi căutători de dreptate, căci fericiţi sunt cei ce flămânzesc şi înseteză de dreptate. Cei ce-o caută cum trebuie, se vor sătura de ea.

"***Fericiţi făcătorii de pace că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema***". Iată la ce titlu înalt cheamă pe toţi aceia ce vor să realizeze pacea în sufletele lor, în primul rând, pacea în lume, pacea în viaţa socială.

Să socotim că astăzi, ca printr-un miracol, am fost părtaşi acestei Predici extraordinare a Mântuitorului, şi că toate mângâierile pe care le-a adresat celor de atunci, ni le-a adresat şi nouă acum. Să sune în urechile noastre, să sune în viaţa noastră de acum încolo, asigurarea şi îndemnul: "***Bucuraţi-vă şi vă veseliţi că plata voastră, pentru toate acestea, este multă în ceruri***". Amin.

Ips Timotei Prahoveanul - Chipul râvnitor al Cuviosului sinait pe calea Păresimilor

† Timotei Prahoveanul,
episcop-vicar al Arhiepiscopiei Bucureştilor
-08 aprilie 2021

Întâlnim în perioada Postului mare minunatele chipuri ale celor care au trăit în duhul Evangheliei și au urmat calea cea strâmtă, unii fiind virtuoși dintru început, iar alţii descoperind acest drum mai târziu, după minunată revelaţie şi tainică chemare.

Între aceste chipuri pilduitoare este și cel al Sfântului Ioan Scărarul

Îndeobște cunoscut monahilor, mai ales pentru opera sa principală - Scara, care a fost în anumite perioade ale istoriei scrierea cea mai lecturată după Sfânta Scriptură, iar pentru alții ilustru anonim, cuviosul Ioan Sinaitul este vas ales al lui Dumnezeu, mare părinte al pustiului.

Modelul pe care ni-l propune Biserica prin chipul și trăirea Sfântului Ioan Scărarul este de referință pentru viața duhovnicească.

În popasul Duminicii a patra a Sfântului și marelui Post ne odihnim trăirile sub acoperământul umbros al călugărilor sinaiți și al asprului lor nevoitor, scriitorul cel iscusit, care a lucrat în smerenie și răbdare adâncă mântuirea lui și a obștii încredințate în veacul al VII-lea.

Ioan, numit Scolasticul, Sinaitul sau Scărarul, autorul lucrării care a întors la Dumnezeu mulțime de monahi și credincioși, Scara sau Leastvița (cum a mai fost numită), s-a născut înainte de anul 579 și a trăit până în jurul anului 650 (70 de ani, după alții 72). Cândva se considera că s-a născut în jurul anului 525, însă o seamă de istorisiri despre părinții din Sinai și studiile unor biografi au stabilit nașterea lui în ultima parte a veacului al șaselea.

Nu se cunoștea patria Sfântului Ioan Scărarul, însă arhiepiscopul Atenei, Meletie, în Istoria Bisericească, afirmă că ar fi fost de obârșie din Palestina. Țara Sfântă oferea loc propice atunci și altădată nevoitorilor care Îl căutau pe Dumnezeu și se întâlneau tainic cu El.

A intrat în mănăstire, după obiceiul vremurilor, la o vârstă tânără, asemenea marilor călugări care și-au început nevoințele lor la fragedă tinereţe. A ajuns la Sinai când avea aproximativ 16 ani. Trăise primii ani ai vieţii cu folos, învățase carte și vădea o educație elevată. Cunoștea cuvintele Scripturilor, dar și tainele științelor, care se regăsesc în cuvintele lucrării sale de căpătâi. De aceea, s-a dedus că provenea dintr-o familie înstărită, întrucât numai un astfel de mediu i-ar fi facilitat accesul la științele și filosofia vremii.

În mănăstire a avut povățuitor un bătrân cu viață sfântă, Martirie, căruia i-a fost ucenic aproape 20 de ani. Noviciatul era adevărata școală a monahismului, nou-veniții fiind încredințați celor cu experiență. Atunci când bătrânul era un om ales, ucenicii deveneau la fel, urmând modelul învățătorului...

După moartea minunatului Martirie s-a retras într-un loc pustiu, numit Thola, la cinci mile de mănăstire, unde s-a nevoit într-o exemplară liniștire filocalică vreme de 40 de ani. Către sfârșitul vieții a fost rugat să primească ascultarea de îndrumător (egumen) al Mănăstirii Sinai. Atunci a alcătuit Scara, la rugămintea stareţului Ioan al Mănăstirii Raith, aflată la 60 de mile de Mănăstirea Sinai, lângă Marea Roșie. Erau acolo 12 izvoare și mulțime de finici, unde își așezaseră odinioară, pentru o vreme, israelitenii tabăra, după ieșirea din Egipt.

Ioan al Raithului i-a cerut lui Ioan Scărarul reguli scrise despre viețuirea ascetică, lepădarea patimilor și dobândirea virtuților, pentru ca toți cei care le vor citi să poată urca asemenea unei scări care pornea de pe pământ și se ducea către cer, văzută de patriarhul Iacob în visul lui.

Ioan Scărarul mărturisește că s-a gândit cu deosebire la cei 30 de ani de viață ai Mântuitorului, înainte de începerea lucrării Sale publice. Cartea a fost împărțită în 30 de cuvinte (pe care le putem considera capitole), unul mai important decât celălalt. Sfântul Ioan Scărarul le numește stări, nu stări de un ceas, sau de mai

multe, ci permanente, în care așezându-se monahul va putea să dobândească fericita nepătimire și liniștirea dincolo de zgomotul lumii.

Lucrarea Sfântului Ioan Scărarul este deosebit de importantă. Fiecare pagină are o frumusețe de negrăit, iar cuvintele sunt adevărate mărgăritare.

Din cuprinsul lucrării ni se descoperă câteva modele sublime, deosebite, prețioase, remarcabile.

Autorul cărții evocă un boier din Alexandria, Isidor, care s-a retras din lume. Acela a mărturisit într-o zi că, la fel cum se predă fierul făurarului, așa s-a predat și el stareţului care i-a cerut să rămână la poarta mănăstirii și să facă îngenunchiere fiecărui trecător, zicându-i: Roagă-te pentru mine, părinte, că sunt stăpânit de duh rău. A făcut așa șapte ani și a ajuns la cea mai adâncă smerenie și zdrobire de inimă. După acest timp, păstorul (stareţul) a vrut să-l învrednicească și de hirotonie, dar Isidor mult s-a rugat să-l lase, să sfârșească drumul petrecând la poarta mănăstirii, vorbind despre sfârșitul lui și chemarea apropiată la Dumnezeu. Lăsându-l în rânduiala pe care a avut-o, după zece zile a plecat prin neslăvire în chip slăvit la Domnul, luând apoi, în a șaptea zi a adormirii sale, și pe portarul mănăstirii, căruia îi spusese că de va dobândi îndrăznire la Domnul, nedespărțiți vor fi dincolo...

Fiind întrebat acest Isidor de felul cum se simțea stând la poartă, i-a mărturisit că făcea pocăință cu toată amărăciunea, cu silirea și cu sânge, înțelegând că puțin necaz suportat pentru Dumnezeu e mai mare decât o faptă mare săvârșită fără necaz, deoarece necazul de bunăvoie probează credința și iubirea, după cuvintele Sfântului Isaac Sirul.

Alte cuvinte ale lucrării zugrăvesc despre felul cum se rugau cei din Muntele Sinai în acele vremuri: unii stăteau toată noaptea până dimineața afară, cu picioarele nemișcate, clătinându-se de somn în chip uimitor și nedăruindu-și nici un pic de odihnă, ci lovindu-se și trezindu-se cu ocări și certări, alții priveau cu jale la cer, cerând de acolo ajutor cu tânguiri și strigări, alții stăteau în rugăciune legându-și mâinile la spate ca niște osândiți, unii ședeau pe pământ, în sac și cenușă acoperindu-și fața cu genunchii, bătându-și fruntea de pământ, unii lovindu-și mereu pieptul, alții udau pământul cu lacrimi, alții, fiind lipsiți de lacrimi, se loveau pe ei înșiși, iar alții plângeau pentru sufletele lor, ca pentru niște morți, neputând să rabde strâmtorarea inimii lor.

Vorbind despre pomenirea morții, Sfântul Ioan Scărarul spune: Aducerea aminte de moarte este o moarte de fiecare zi, iar aducerea aminte de moarte e un suspin de fiecare ceas. Celor care viețuiesc în lume fără să-și schimbe viața, gândul la moarte le dă sentimentul că ostenelile și convorbirile lor sunt zadar-

nice, că necinstirile de care au parte sunt adevărate. Dimpotrivă, celor care își schimbă viața, ostenelile le sunt dulci, iar necinstirile nu mai sunt socotite.

O altfel de privire decât aceea cu care ne-am obișnuit noi, pământenii superficiali.

Sfântul Ioan Scărarul amintește de Isichie Horebitul, nevoitor în Muntele Horeb, la poalele Muntelui Sinai. Petrecea într-o totală lenevie, neavând grijă de suflet. Îmbolnăvindu-se odată, până la marginea vieții, încât părea că peste un ceas va muri, și-a venit în fire și i-a rugat pe toți să plece din locul acela, zidind ușa chiliei sale. A rămas înlăuntru 12 ani fără să mai vorbească vreodată. Nu mai gusta decât pâine cu apă, ședea cu mintea țintă în extaz, la cele pe care le văzuse în ceasurile suferinței. Era adunat cu mintea în sine și cu duhul rugăciunii, iar când era gata să se săvârșească a vorbit cu frații, spunându-le: Iertați-mă. Nimeni de va avea pomenirea morții nu va putea să păcătuiască vreodată. Frații s-au minunat văzând pe cel de odinioară atât de nepăsător preschimbat. Înmormântându-l cu cuvioșie, după un număr de zile, căutând rămășițele lui, nu le-au aflat.

Ioan Scărarul ne spune că Domnul a încredințat și în felul acesta despre pocăința lui plină de grijă și vrednică de laudă pe toți care voiesc să se îndrepte după o lenevire îndelungată.

Cuvântul al zecelea al Scării ne vorbește despre clevetire. Să nu-ți rămână ascuns lucrul acesta. Iuda era în ceata ucenicilor, iar tâlharul în ceata ucigașilor. Într-o clipă s-a făcut o schimbare între ei. Ne spune Sfântul Ioan Scărarul: Am văzut pe unul păcătuind pe față și păcătuindu-se în ascuns, și pe cel pe care l-am osândit ca pe curvar l-am aflat socotit la Dumnezeu neprihănit, pentru că îl îmblânzise cu adevărat prin întoarcerea lui. Una și singură este calea cea mai scurtă dintre căile ce duc la iertarea greșelilor. Să nu judeci, dacă adevărat este cuvântul, nu judecați și nu veți fi judecați (Matei 7, 1). Pe cât de străin este focul de apă, pe atât de străin este a judeca celui ce voiește să se pocăiască. Chiar de ai vedea pe cineva greșind în ceasul morții, nici atunci să nu-l osândești, căci necunoscută este oamenilor judecata lui Dumnezeu. Unii au făcut greșeli mari la arătare, dar au făcut lucruri și mai mari în ascuns. S-au înșelat, deci, iubitorii de osândiri, prinzând fum în loc de soare. Am văzut pe unii făcând pe ascuns, neștiuți de lume, tot felul de greșeli și cu presupusa lor curăție osândeau aspru pe cei care săvârșeau unele greșeli mici la arătare.

A judeca, spune Sfântul Ioan Scărarul, înseamnă a răpi cu obrăznicie un drept al lui Dumnezeu, dar a osândi înseamnă a-și pierde cineva sufletul. Culegătorul de struguri mănâncă numai boabe coapte și nu culege nimic din aguridă. Mintea pricepută și înțeleaptă ia aminte cu sârguință la virtuțile pe care le vede la unii.

Cel fără minte iscodește cele vrednice de ocară și lipsurile. Despre aceasta s-a zis: isvodit-au fărădelegi, istovitu-s-au născocind iscodiri (Psalmul 63, 6).

Cei care au ajuns la Muntele Sinai au văzut că locul neprielnic unde pietrele și praful par a împărăți au adus înalta trăire a sihaștrilor și iubitorilor de Dumnezeu din timpuri trecute până la noi. Încercările pustiei, luptele cele mari, rugăciunile, ostenelile, smerenia au dat rodul pe măsură, la vremea cuvenită.

Pomenirea Sfântului Ioan Scărarul în postul Sfintelor Paști arată că nevoința, tăcerea, rugăciunea, neosândirea și virtuțile amintite de înțeleptul trăitor sinait sunt trepte care ne ajută să urcăm către Dumnezeu, care așteaptă cu bucurie, cu brațele deschise, pe cel care vine cu nădejde.

Preafericitul părinte patriarh Daniel - Predică la Duminica a IV-a din Postul mare - Hristos vindecă pe oameni de îndoială, boală şi nepricepere duhovnicească

Evanghelia vindecării demonizatului a fost rânduită de Biserică să fie citită în Duminica a IV-a din Sfântul şi marele Post al Paştilor, numită şi *Duminica Sfântului Ioan Scărarul*, pentru că în ea se face în mod deosebit pomenirea Sfântului Ioan Scărarul, deşi el mai este pomenit în fiecare an la 30 martie.

Evanghelia ne arată în mod concentrat trei mari lucrări pe care le-a săvârşit Mântuitorul Iisus Hristos, şi anume:

- ***a vindecat de îndoială pe tatăl copilului bolnav,***
- ***a vindecat pe copil de boală şi***
- ***a vindecat pe ucenicii Săi de nepricepere duhovnicească privind izgonirea demonilor din om.***

Slăbirea credinţei întăreşte lucrarea diavolului asupra omului

Evanghelia evidenţiază, pe de o parte, cât de *multă suferinţă* a întâlnit Iisus Hristos în copilul chinuit de demon şi cât de *puţină credinţă* a găsit la tatăl acestuia. *Multă suferinţă, pe de o parte, şi puţină credinţă, pe de altă parte*. De aceea, Mântuitorul Iisus Hristos îndată ce aude pe tatăl copilului bolnav zicând: "***Am zis ucenicilor Tăi să-l alunge (pe demon), dar ei n-au putut***", ***S-a tulburat pentru că ştia pricina nevindecării copilului, şi anume credinţa slabă a tatălui şi nepriceperea duhovnicească a ucenicilor.*** Totuşi, Iisus nu l-a mustrat direct pe tatăl copilului, ca să nu mai adauge la multa lui suferinţă şi durerea mustrării. Dar pentru că tatăl copilului făcea parte din poporul evreu care s-a împărţit în două, adică unii credeau în Hristos, iar alţii se îndoiau de puterea Lui, Mântuitorul a zis către toţi cei slabi în credinţă: ***"O, neam necredincios, până când voi fi cu voi? Până când vă voi răbda pe voi?"***

Prin aceasta, Mântuitorul Iisus Hristos vrea să ne arate indirect că foarte adesea demonii au putere asupra oamenilor *când slăbeşte credinţa în popor*. Cu cât slăbeşte mai mult credinţa în popor, cu atât duhurile rele au mai multă putere asupra oamenilor, făcându-i să cârtească, să se răzvrătească sau să hulească pe Dumnezeu atunci când trec prin suferinţă, mai ales când suferă un copil nevinovat. Adesea, cel slab în credinţă când suferă se revoltă sau huleşte pe Dumnezeu în loc să se apropie de El sau să-I ceară ajutorul Său.

Mustrarea Domnului nu înseamnă micşorarea milei Lui faţă de om

Înţelegând cât de cumplită era suferinţa copilului, Mântuitorul Iisus Hristos a zis: "***Aduceţi-l la Mine***". Deci chiar şi atunci când mustra pe cei slabi în credinţă, Iisus rămânea totuşi în starea de iubire faţă de oameni. Cu alte cuvinte, ***mustrarea Lui nu înseamnă diminuarea milostivirii Lui faţă de omul în suferinţă***. Iar după ce l-au adus pe copilul chinuit de duhuri rele mai aproape de Iisus, Mântuitorul l-a întrebat pe tatăl copilului de câtă vreme i se întâmplă copilului această chinuire, adică este aruncat când în foc, când în apă, sau trântit la pământ. Atunci tatăl copilului a răspuns: din pruncie, deci de multă vreme.

Întrucât Mântuitorul l-a întrebat despre vremea suferinţei copilului, tatăl acestuia i-a cerut ajutor lui Iisus, însă având doar o nădejde firavă în suflet: "***De poţi face ceva, ajută-ne, fie-Ţi milă de noi***". *Acest* ***dacă*** *poţi face ceva* exprima o credinţă slabă şi o speranţă firavă, întrucât tatăl copilului a văzut că ucenicii Mântuitorului nu au putut vindeca pe copilul său. Prompt, mustrător şi totuşi încurajator, Iisus i-a răspuns: "***De poţi crede, toate sunt cu putinţă celui care crede***".

În acel moment, *tatăl copilului a simţit mustrarea Mântuitorului în mod direct,* pentru că i-a fost adresată lui personal, nu în general mulţimii care asculta. Atunci tatăl copilului şi-a recunoscut vina, *adică puţina lui credinţă*, şi căzând în genunchi, cu lacrimi în ochi, a strigat: "***Cred, Doamne, ajută necredinţei mele***". Prin aceasta, sărmanul tată s-a pocăit pentru îndoială sau pentru credinţa lui slabă şi, cu multă smerenie, proprie căinţei sincere, a zis: "***Cred, Doamne, ajută necredinţei mele***".

Pocăinţa şi multa smerenie a tatălui aduc vindecarea fiului bolnav

În partea primă a cuvintelor sale, tatăl copilului bolnav arată că *s-a întărit în credinţă,* iar în partea a doua, *s-a întărit în smerenie*, recunoscând că la început nu a avut credinţă suficient de tare pentru a dobândi vindecarea copilului său.

Vedem în cuvintele tatălui sărman două atitudini complementare din punct de vedere duhovnicesc. Mai întâi, *lacrimile lui arată starea lui de căinţă*

pentru că avea credinţă puţină, sau credinţă amestecată cu îndoială, iar apoi cuvintele *"Cred, Doamne" arată* dorinţa lui de a-şi întări credinţa. În sfârşit, cuvintele lui *"ajută necredinţei mele"* confirmă o dată în plus *pocăinţa şi smerenia lui.* El nu a zis: *ajută credinţei mele puţine*, ci, din smerenie, a numit puţina lui credinţă chiar *necredinţă*. Îndată după ce a îndreptat duhovniceşte pe acest tată necăjit, întărindu-l în credinţă, Iisus i-a vindecat copilul, poruncind demonului care chinuia pe copil: *"**Ieşi din el şi să nu mai intri în el**"*. În clipa aceea, demonul l-a zguduit pe copil foarte puternic şi l-a aruncat la pământ. Iar copilul zăcea la pământ, încât unii credeau că murise. Însă Iisus l-a luat pe copil de mână, l-a ridicat în picioare şi l-a dăruit tatălui său. Iar copilul a fost vindecat pentru totdeauna.

Tatăl compătimitor devine glasul suferinţei copilului robit de un duh rău

Mântuitorul Iisus Hristos a împlinit dorinţa acestui tată sărman care nu a zis: "ajută pe copilul meu" sau "fie-Ţi milă de el", ci a zis "***ajută-ne, fie-Ţi milă de noi***"**.**

Deşi suferea doar copilul, toată suferinţa lui se transfera şi tatălui său. Întreaga suferinţă a copilului era împărtăşită şi de tatăl său. *Copilul era bolnav, dar tatăl lui s-a făcut glasul suferinţei acestuia care era chinuit de un duh mut şi surd*. De fapt, pentru că era stăpânit de un duh mut şi surd, copilul nici nu putea să articuleze vreun cuvânt, să-şi exprime suferinţa. Văzând acum Mântuitorul Iisus Hristos rugăciunea fierbinte şi credinţa puternică a tatălui copilului, a poruncit duhului necurat să iasă din acel copil şi să nu mai intre în el niciodată. ***Numai acum copilul redevine cu adevărat copilul tatălui său, întrucât Iisus i l-a redat sănătos şi liber.*** Cât era bolnav sau posedat de duhul necurat, acesta stăpânea peste copil. Vedem deci cum Mântuitorul Iisus Hristos are milă atât de tatăl copilului, care se pocăieşte *recunoscându-şi puţina lui credinţă*, cât şi de copilul pe care îl eliberează de duhul mut şi surd. Astfel, ***toţi cei prezenţi au văzut iubirea milostivă şi vindecătoare a lui Iisus.***

Hristos descoperă ucenicilor Săi ştiinţa izbăvirii oamenilor de puterea duhurilor rele

Evanghelia ne spune că după ce Mântuitorul Iisus Hristos a intrat în casă, ucenicii Lui erau nedumeriţi şi se întrebau în sinea lor şi între ei de ce nu au putut ei înşişi să scoată duhul mut şi surd din copilul suferind. Apoi, prinzând curaj, l-au întrebat pe Mântuitorul: *"**pentru ce noi n-am putut să-l izgonim (pe demon)**"*. Iar Mântuitorul, ca un învăţător înţelept, le-a spus lor ceea ce nu cunoşteau, şi anume că există *"**un neam de diavoli**"* care nu ies din om decât prin *rugăciune şi prin post*. ***Ucenicii primiseră de la Mântuitorul Iisus Hristos puterea de a alunga duhurile necurate şi de a vindeca orice boală şi orice neputinţă din popor, dar nu înţelegeau de ce această putere nu a devenit***

operantă sau lucrătoare în cazul de faţă. Însă Mântuitorul Iisus Hristos *îi vindecă de nepriceperea lor duhovnicească* în a lucra izbăvirea omului de puterea demonică, şi anume *nu este suficient să porunceşti verbal demonilor ca să iasă afară din omul pe care îl stăpânesc, ci trebuie să fii încărcat cu putere dumnezeiască în toată fiinţa ta. Trebuie să fii plin de Duhul Sfânt ca să poţi alunga duhurile cele rele din oamenii chinuiţi de acestea*.

Iar prezenţa lucrătoare a Duhului lui Dumnezeu sau a Duhului Sfânt vine în om **prin rugăciune stăruitoare şi prin postire**. ***Când omul posteşte, se smereşte, iar cu cât se smereşte mai mult, cu atât rugăciunea sa devine mai fierbinte. Prin smerenie, omul se goleşte de sine sau de egoism şi se umple de prezenţa iubitoare, mântuitoare şi sfinţitoare a lui Dumnezeu.***

Demonii se tem de smerenie şi de prezenţa Duhului Sfânt din omul smerit

Apostolii învaţă, aşadar, de la Mântuitorul Iisus Hristos că nu este suficient să poruncească demonilor ca să iasă din copil, ci ***trebuie să fie în stare de comuniune vie cu Dumnezeu prin rugăciune şi prin post.*** De ce? Pentru că demonii nu se tem nici de cuvinte frumoase, nici de cuvinte aspre sau autoritare, ***ci se tem de smerenie, deoarece ei sunt mândri, dar mai ales se tem de prezenţa Duhului Sfânt în om, întrucât numai Duhul Cel Sfânt şi Bun poate alunga duhurile necurate şi rele*** **din oameni.** Prin această învăţătură, Mântuitorul Iisus Hristos ne arată *cât de necesară, de vie şi de puternică, de eliberatoare de patimi drăceşti şi duhuri necurate, de boală şi neputinţă este* ***rugăciunea unită cu postul.*** Biserica a rânduit să fie citită această parte din Evanghelia după Sfântul Marcu cu scopul de-a ne arăta că **perioada Postului Mare este mai ales timp de rugăciune fierbinte şi de postire multă pentru a ne întări în credinţă şi a lupta împotriva păcatului, a patimilor şi a duhurilor rele.**

Postirea schimbă foamea şi setea noastră fizică în foame şi sete spirituală după Dumnezeu

Sfinţii Părinţi, rugători şi postitori, care s-au luptat mult cu patimile egoiste, numesc patimile acestea "demoni" sau "duhuri rele". Aşa, de pildă, ei numesc lăcomia *"demonul lăcomiei"*. Pentru a înţelege această vorbire a lor, trebuie să înţelegem mai întâi lupta lor. Ei *au văzut că, foarte adesea, demonii folosesc slăbiciunile trupului şi ale sufletului spre a-l îndepărta pe om de Dumnezeu.*

Într-o rugăciune către Mântuitorul Iisus Hristos, **Sfântul Isaac Sirul** spune: *"**Doamne, nu am fiică, ci trup care cumplit se îndrăceşte**"*. Prin această luptă

cu patimile, cu ispitele care nu vin omului doar de la trup, ci şi de la duhurile necurate, invidioase pe om, când acesta se apropie de Dumnezeu, Sfinţii Părinţi au experimentat personal puterea rugăciunii unite cu postul.

Rugăciunea şi postul schimbă foamea şi setea noastră fizică sau trupească în foame şi sete duhovnicească după Dumnezeu.

Dacă omul se hrăneşte cu prezenţa lui Dumnezeu din rugăciune, din citirea Sfintelor Scripturi, din vorbirea duhovnicească, din fapta de milostenie, atunci el devine puternic şi, cu ajutorul lui Dumnezeu, poate birui patimile şi ispitele care vin de la demoni prin slăbiciunile firii umane păcătoase.

În plus, Evanghelia de astăzi ne arată şi **grija părinţilor pentru copii**. Tatăl copilului bolnav, chiar dacă a avut la început o credinţă mai slabă, amestecată cu îndoială, din cauza suferinţei copilului, suferinţă pe care o împărtăşea şi el, a venit la Hristos, vindecătorul de boli, să-I ceară ajutor, iar ***Hristos Domnul i-a întărit tatălui credinţa, iar copilului i-a ridicat suferinţa.*** *Aici vedem cum Hristos Domnul cheamă pe toţi părinţii care au copii bolnavi sau chinuiţi de duhuri şi patimi rele să vină la El, cerând ajutorul Lui, cu multă credinţă şi speranţă.*

Prin urmare, **Evanghelia Duminicii a IV-a din Postul Sfintelor Paşti este una a vindecării, a speranţei cultivate prin credinţă tare şi prin rugăciune fierbinte însoţită de post.**

Sfântul Ioan Scărarul, dascăl al rugăciunii şi al pocăinţei

Duminica a IV-a din Sfântul şi Marele Post al Paştilor este unită cu *pomenirea Sfântului Ioan Scărarul*. Acesta a trecut la Domnul în anul 649, trăind în ultima parte a secolului al VI-lea şi prima parte a secolului al VII-lea, în părţile muntelui Sinai, deşi era originar din Palestina.

Sfântul Ioan Scărarul a fost un dascăl al rugăciunii, al ostenelilor, al nevoinţei şi al pocăinţei. *În cartea sa numită* ***Scara virtuţilor*** sau ***Scara Paradisului*** ne arată cum trebuie să ne eliberăm de patimi şi să dobândim virtuţile. *Smerenia şi iubirea sunt virtuţile cele mai mari pe care le descrie el în cartea* ***Scara virtuţilor***.

Sfântul Ioan Scărarul, ca *dascăl al virtuţilor dobândite prin credinţă puternică, prin rugăciune şi post*, este un dascăl al întregii creştinătăţi. ***Scara virtuţilor*** sau pe scurt **Scara** a fost citită ca un manual de viaţă duhovnicească secole de-a rândul în mediul monahal. Şi astăzi în unele mănăstiri această carte este citită mai cu seamă în perioada postului. ***În cuvinte simple, dar cu un***

conţinut foarte adânc, Sfântul Ioan Scărarul ne arată lupta duhovnicească din suflet, din minte şi din inimă, a celui care se străduieşte să urce spre Dumnezeu prin împlinirea poruncilor dumnezeieşti, prin curăţirea de patimi şi cultivarea virtuţilor. Sfântul Ioan Scărarul este numit în cântările Duminicii a IV-a din Postul Paştilor ca fiind el însuşi *"**scară a virtuţilor**"*, *"**lauda monahilor**"*, *"**luminător şi călăuzitor pe drumul mântuirii**"*.

Pocăinţa, smerenia, lacrimile şi toate nevoinţele de care se face pomenire în *Scara* Sfântului Ioan au ca scop *curăţirea noastră de patimi şi creşterea noastră în virtuţi, în iubire smerită faţă de Dumnezeu şi faţă de oameni*. Aceste virtuţi sunt adunate în suflet ca *flori de lumină pentru a le oferi Mântuitorului Iisus Hristos în lumina Sfintelor Paşti.*

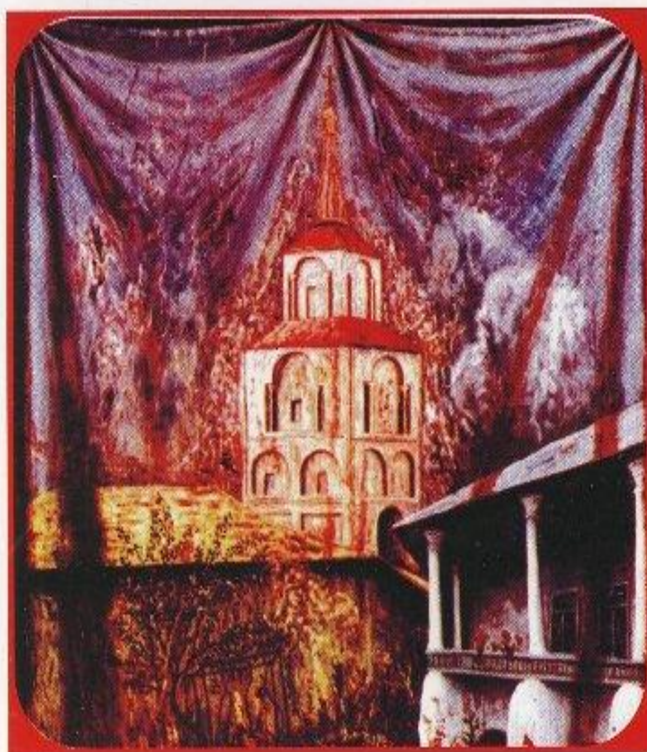
Sfântul Ioan Scărarul, *dascăl al rugăciunii, al postirii şi al pocăinţei*, este nu numai lăudat în cântările Utreniei acestei duminici, *ci este şi invocat să se roage pentru noi*. Prin urmare, el este nu numai un model sau o icoană duhovnicească, ci şi *un rugător pentru noi*. De aceea, ***noi ne rugăm Sfântului Ioan Scărarul să ne ajute să ne vindecăm de patimi şi să dobândim virtutea iubirii smerite şi milostive, spre slava Preasfintei Treimi şi mântuirea noastră.***

Amin!

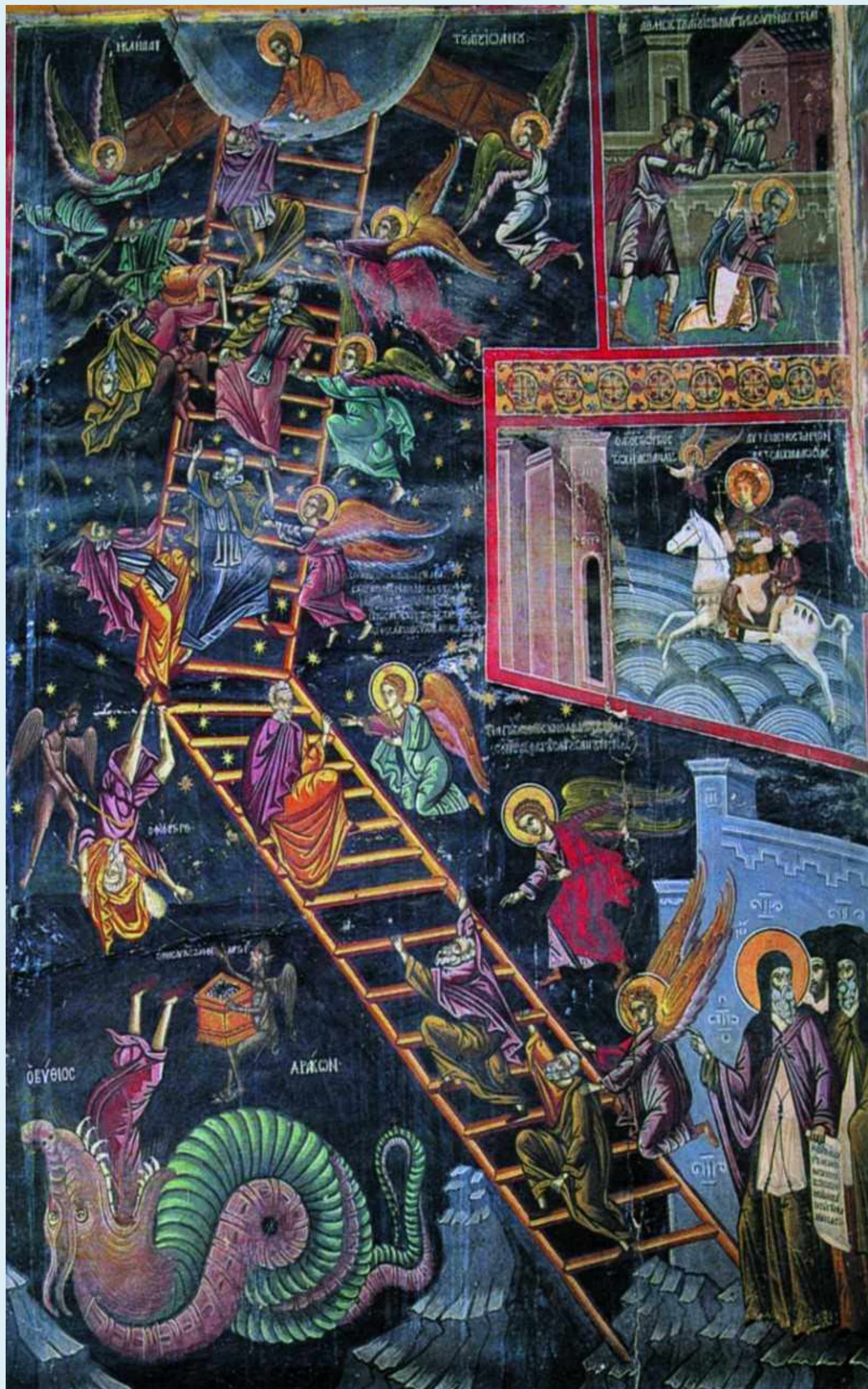
Icoane

IOAN SCĂRARUL

SCARA RAIULUI

EDITURA „ÎNVIEREA“

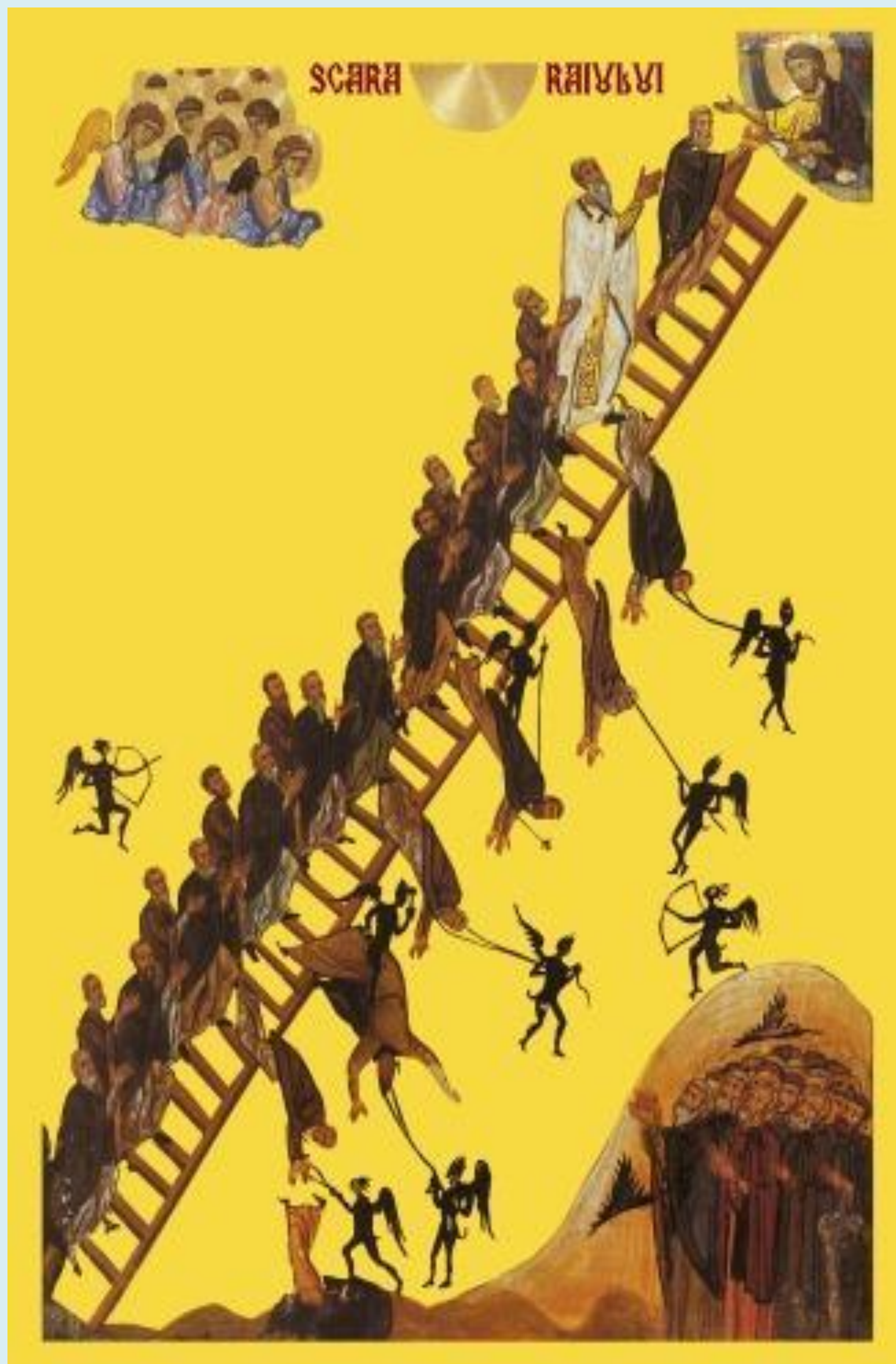

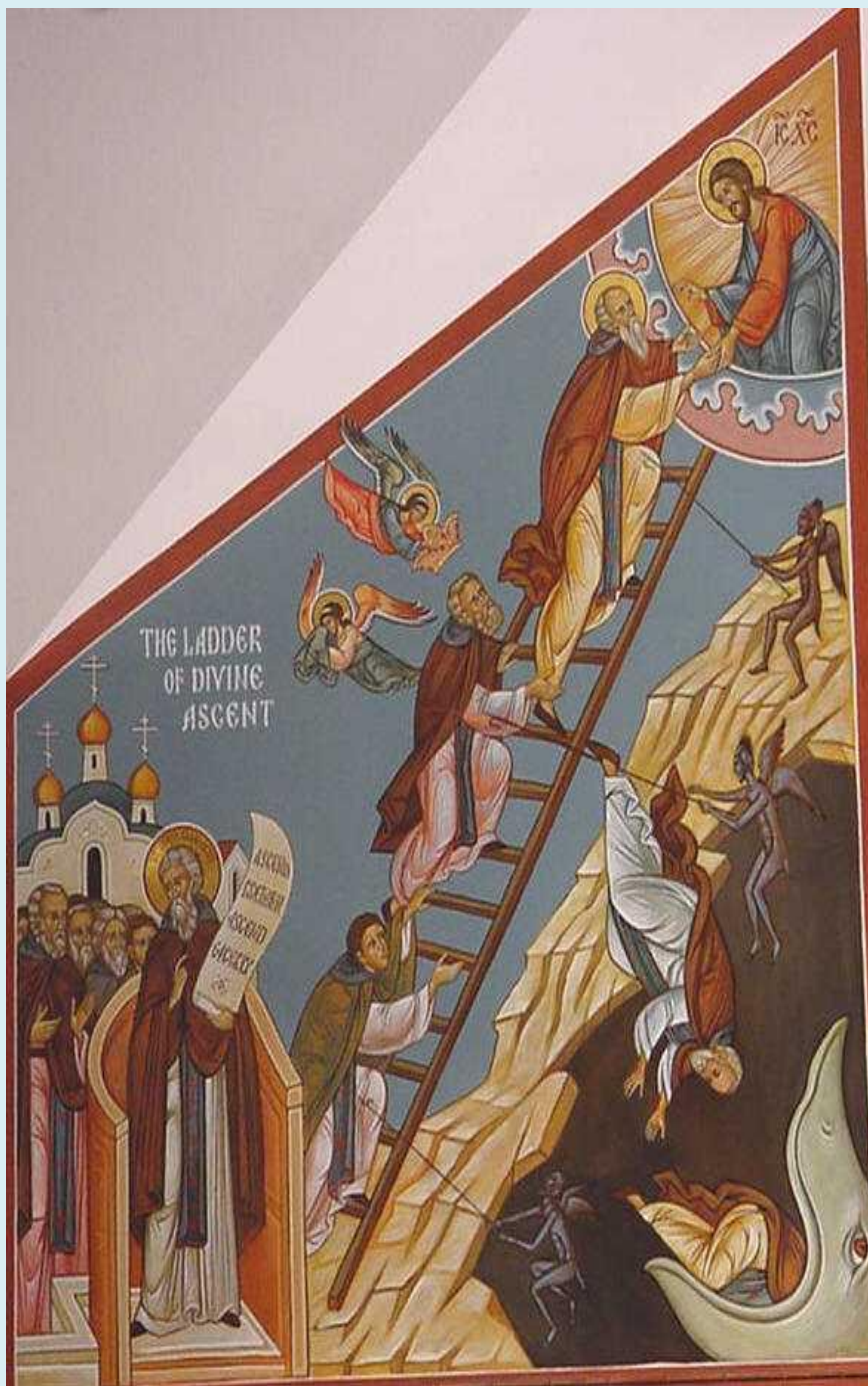

SCARA RAIULUI

IC XC
THE LADDER
OF DIVINE
ASCENT

Perioada Triodului

Postul Sfintelor Paști

- 21 martie — Duminica Ortodoxiei
- 25 martie — Buna Vestire
- 28 martie — Duminica Sf. Grigorie Palama
- 4 aprilie — Duminica Sfintei Cruci
- **11 aprilie**
- 18 aprilie — Duminica Sf. Maria Egipteanca
- 25 aprilie — Duminica Floriilor

Duminica Sfântului Ioan Scărarul

„Urcați, urcați, fraților, punând cu râvnă suișuri în inimă. Alergați, rogu-vă, cu cel ce zice: «Să ne sârguim, până ce vom ajunge toți la unitatea credinței și la cunoștința lui Dumnezeu, la bărbatul desăvârșit, la măsura vârstei deplinătății lui Hristos.»”

(Sfântul Ioan Scărarul – „Scara”)

11
Apr

„Rugăciunea unită cu postul schimbă foamea și setea fizică a omului în foame și sete duhovnicească după iubirea de Dumnezeu”.

† PATRIARHUL DANIEL

BASILICA.RO

GÂNDURI LA
EVANGHELIA DUMINICII

Duminicile Postului Mare

Duminica
Ortodoxiei

Duminica Sf. Ier.
Grigorie Palama

Duminica
Sf. Cruci

Duminica Sf. Cuv.
Ioan Scărarul

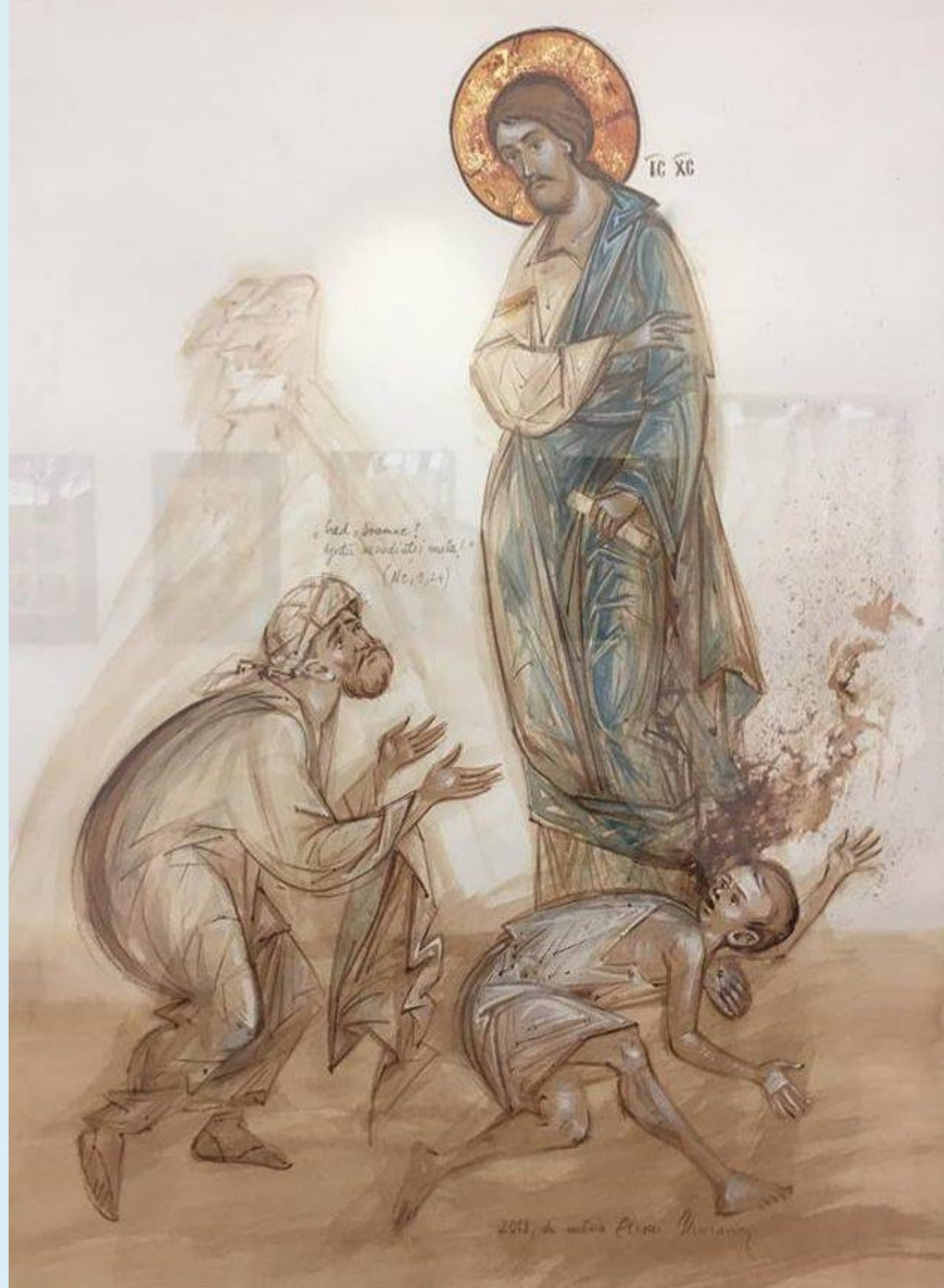

Duminica Sf. Cuv.
Maria Egipteanca

Duminica
Floriilor

BASILICA.RO

VINDECAREA FIULUI LUNATIC
IC XC